

ปทุมวนารามเถรานุสรณ์

งานออกเมรุพระราชทานเพลิงศพ

พระครูสุจินธรรมาจารย์

(เสงี่ยม สุจิณฺณเถร ป.ธ.๕, น.ธ.เอก, PH.D)

ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดปทุมวนาราม ราชวรวิหาร

วันเสาร์ ที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘

ณ เมรุวัดธาตุทอง เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

ประทีปแห่งความสำเร็จ

โดย

ส. ณ เมืองบน

คณะสงฆ์วัดปทุมวนารามและผู้มีจิตศรัทธา
จัดพิมพ์เป็นกุศลวิทยาทานในงานออกเมรุพระราชทานเพลิงศพ
พระครูสุจินธรรมาจารย์ (เสงี่ยม สุจิณฺโณ ป.ธ.๕, น.ธ.เอก, Ph.D)
ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดปทุมวนาราม
วันเสาร์ ที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘
ณ เมรุวัดธาตุทอง เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

หนังสือ ประทีปแห่งความสำเร็จ

โดย ส. ณ เมืองบน

วัตถุประสงค์ : จัดพิมพ์เป็นที่ระลึก ในงานออกเมรุพระราชทานเพลิงศพ
พระครูสุจินธรรมาจารย์ (เสงี่ยม สุจิณฺโณ ป.ธ.๕, น.ธ.เอก)
ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดปทุมวนาราม
วันเสาร์ ที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘

ผู้จัดพิมพ์ : วัดปทุมวนาราม
๙๖๙ ถนนพระราม ๑ เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๓๐

ที่ปรึกษา : พระธรรมธัชมุนี (อมร) เจ้าอาวาสวัดปทุมวนาราม
พระเทพดิลก (วัชรพันธ์) / พระเทพสีลาภรณ์ (สมัย) / พระเทพวิมลญาณ (ถาวร)
พระอมรโมลี (สุภาพ) / พระปริยัติสารเวที (ทองสุข) / พระกิตติสารสุธี (เชิดชัย)
พระครูโสภณอาจารวัฒน์ (อาคม) /พระครูปลัดกิตติพล /พระครูปัญญาสารสุธี (ภิรมย์)
พระครูวิบูลอาจารวัฒน์ (เฉลิมพล) / พระครูปทุมธรรมธาดา (โสฬส)

อำนวยการผลิต : พระเทพญาณวิศิษฏ์ (ชัยทวี)
พระครูสุทธิอาจารวัฒน์ (ณรงค์) /พระครูมงคลกิตติธาดา (ปัญญา)
นายอนุรักษ์ กาญจะโนสถ

ข้อมูลและรูปเล่ม : พระมหาศราวุธ สุนฺทรธมฺโม / พระมหานนทรัตน์ ชยานนฺโท

พิมพ์ต้นฉบับ : ฝ่ายคอมพิวเตอร์ โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย

คณะทำงาน : พระมหาสุริยันต์ ปภาโส /พระมหาสุมน อภิมโน/ พระมหาศุภวัฒน์ สุภวฑฺฒโน
พระจิตกร ธมฺมธีโร / พระชวภณ คุตฺตญาโณ / พระมหาภูวนนท์ โสภณปุญฺโญ
สามเณรสุจินดา วะโนปะ ป. / สามเณรพิทักษ์ จักสาน ป. / สามเณรชัชชล แวดล้อม
สามเณรติยานน หอมกลิ่น / สามเณรธนากร เวหุวนารักษ์

เอื้อเฟื้อภาพ : นพรัตน์ ไผ่แก้ว / นิพัทธิ์ เกษมสุรี

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย หน้าวัดบวรนิเวศวิหาร
ถนนพระสุเมรุ บางลำพู เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

๒๔๓๘
พระครูสุจินธรรมมาจารย์ (เสงี่ยม สุจิณฺโณ)
ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดปทุมวนาราม กรุงเทพมหานคร
๒๕๕๘

(แบบ ก.)

หมายรับสั่งที่ ๗๙๗๘ **สำนักพระราชวัง**

๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

พระครูสุจินธรรมาจารย์ (เสงี่ยม สุจิณฺโณ) อายุ ๘๓๔ ปี พรรษา ๖๐ ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดปทุมวนาราม มรณภาพด้วยโรคมะเร็งต่อมลูกหมาก ณ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ กรุงเทพมหานคร เมื่อวันเสาร์ ที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ เวลา ๒๓.๐๗ น.

วันจันทร์ ที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ เวลา ๑๗.๐๐ น. พระราชทานน้ำหลวงสรงศพ พร้อมด้วยเครื่องเกียรติยศประกอบศพ ณ ศาลาเฉลิมพระเกียรติ ๘๔ พรรษา วัดปทุมวนาราม เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร

ทรงพระกรุณาโปรดพระราชทานหีบเชิงชายประกอบศพ.

คมกฤษ /พิมพ์/ ภูพัฒ /ทาน.

วัน	หน้าที่ พนักงานพระราชพิธี
	นำหมายเรียน เจ้าภาพศพ พระครูสุจินธรรมาจารย์ (เสงี่ยม สุจิณฺโณ) เพื่อทราบ เครื่องประกอบเกียรติยศที่พระราชทานมานี้ และเจ้าพนักงานผู้มาปฏิบัติ เจ้าภาพไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายอย่างใดทั้งสิ้น.

ทั้งนี้ให้จัดการตามหน้าที่และกำหนดวันตามรับสั่งอย่าให้ขาดเหลือ ถ้าสงสัยก็ให้ถามผู้รับรับสั่งโดยหน้าที่ราชการ

ผู้รับรับสั่ง

(แบบ ก.)

หมายรับสั่งที่ ๓๕๙๖ **สำนักพระราชวัง**

๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

พระราชทานเพลิงศพ พระครูสุจินธรรมาจารย์ (เสงี่ยม สุจิณฺโณ) ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดปทุมวนาราม ณ เมรุวัดธาตุทอง เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

<u>วันเสาร์ ที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘</u> เวลา ๑๓.๓๐ น. เชิญหีบขึ้นรถยนต์จากศาลาชัยสินธพ วัดปทุมวนาราม เขตปทุมวัน ไปยังเมรุวัดธาตุทอง เขตวัฒนา หยุดรถเชิญหีบศพเวียนเมรุ แล้วเชิญขึ้นตั้งบนจิตกาธาน

เวลา ๑๖.๐๐ น. พระราชทานเพลิง.

คมกฤษ/พิมพ์/[illegible] /ทาน.

วัน	**หน้าที่** พนักงานพระราชพิธี
	นำหมายเรียน เจ้าภาพศพ พระครูสุจินธรรมาจารย์ (เสงี่ยม สุจิณฺโณ) เพื่อทราบ เครื่องประกอบเกียรติยศที่พระราชทานมานี้ และเจ้าพนักงานผู้มาปฏิบัติ เจ้าภาพไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายอย่างใดทั้งสิ้น.

ทั้งนี้ให้จัดการตามหน้าที่และกำหนดวันตามรับสั่งอย่าให้ขาดเหลือ ถ้าสงสัยก็ให้ถามผู้รับรับสั่งโดยหน้าที่ราชการ

ผู้รับรับสั่ง

พระมหากรุณาธิคุณ

นับตั้งแต่พระครูสุจินธรรมาจารย์ (เสงี่ยม สุจิณฺโณ ป.ธ.๕, น.ธ.เอก) ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดปทุมวนาราม ได้ถึงแก่มรณภาพลงเมื่อวันเสาร์ ที่ ๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๕๘ เวลา ๒๓.๐๗ น.

สมเด็จบรมบพิตร พระราชสมภารเจ้า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ ได้ทรงพระกรุณาโปรดพระราชทานน้ำหลวงสรงศพ พร้อมด้วยเครื่องเกียรติยศประกอบศพ และทรงพระกรุณาโปรดพระราชทานเพลิงศพ

นับว่า เป็นพระมหากรุณาธิคุณล้นพ้นหาที่สุดมิได้แด่ พระครูสุจินธรรมาจารย์ (เสงี่ยม สุจิณฺโณ ป.ธ.๕, น.ธ.เอก) ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดปทุมวนาราม คณะสงฆ์วัดปทุมวนาราม และวงศ์ตระกูล ตลอดจนถึงบรรดาคณะศิษยานุศิษย์

หากพระครูสุจินธรรมาจารย์ (เสงี่ยม สุจิณฺโณ ป.ธ.๕, น.ธ.เอก) หยั่งทราบด้วยญาณวิถีทางใดทางหนึ่ง ก็จะพึงมีจิตปีติยินดีเป็นอย่างยิ่ง และสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่ได้รับพระราชทานเกียรติอันสูงในครั้งนี้

คณะสงฆ์วัดปทุมวนาราม คณะศิษยานุศิษย์ และคณะญาติของพระครูสุจินธรรมาจารย์ (เสงี่ยม สุจิณฺโณ ป.ธ.๕, น.ธ.เอก) ขอพระราชทานพระบรมราชวโรกาสถวายพระพรด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอันล้นพ้นหาที่สุดมิได้ และขอเทิดทูนพระมหากรุณาธิคุณนี้ไว้เป็นสรรพสิริมงคลตลอดกาลนาน.

ขอถวายพระพร

(แบบ ค.)

หมายรับสั่งที่ ๓๑๒๗

สำนักพระราชวัง

๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี โปรดเกล้า ฯ ให้ นายสมเกียรติ ชอบผล เชิญพวงมาลาไปวางที่หน้าหีบศพ พระครูสุจินธรรมาจารย์ (เสงี่ยม สุจิณฺโณ) ณ ศาลาเฉลิมพระเกียรติ ๘๔ พรรษา วัดปทุมวนาราม เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ เวลา ๑๘.๐๐ น.

คมกฤษ/พิมพ์/[illegible] /ทาน.

วัน	**หน้าที่** พนักงานพระราชพิธี
	นำหมายเรียน เจ้าภาพศพ พระครูสุจินธรรมาจารย์ (เสงี่ยม สุจิณฺโณ) เพื่อทราบ.

ทั้งนี้ให้จัดการตามหน้าที่และกำหนดวันตามรับสั่งอย่าให้ขาดเหลือ ถ้าสงสัยก็ให้ถามผู้รับรับสั่งโดยหน้าที่ราชการ

ผู้รับรับสั่ง

พระมหากรุณาธิคุณ

เมื่อความทราบฝ่าละอองพระบาทว่า พระครูสุจินธรรมาจารย์ (เสงี่ยม สุจิณฺโณ ป.ธ.๕, น.ธ.เอก) ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดปทุมวนาราม ได้ถึงมรณภาพ เมื่อวันเสาร์ ที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระกรุณาโปรดพระราชทานพวงมาลา ไปวางที่หน้าหีบศพ

นับว่าเป็นพระมหากรุณาธิคุณแด่ พระครูสุจินธรรมาจารย์ (เสงี่ยม สุจิณฺโณ ป.ธ.๕, น.ธ.เอก) คณะสงฆ์วัดปทุมวนาราม และวงศ์ตระกูล ตลอดจนถึงบรรดาคณะศิษยานุศิษย์เป็นล้นพ้นหาที่สุดมิได้

คณะสงฆ์วัดปทุมวนาราม คณะศิษยานุศิษย์ และคณะญาติของพระครูสุจินธรรมาจารย์ (เสงี่ยม สุจิณฺโณ ป.ธ.๕, น.ธ.เอก) ขอพระราชทานพระราชวโรกาสถวายพระพรด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอันล้นพ้นหาที่สุดมิได้นี้ และขอเทิดทูนพระมหากรุณาธิคุณนี้ไว้เป็นสรรพสิริมงคลตลอดกาลนาน.

ขอถวายพระพร

คำปรารภ

นับแต่การถึงแก่มรณภาพของพระครูสุจินธรรมาจารย์ (เสงี่ยม สุจิณฺโณ ป.ธ.๕, น.ธ.เอก, ศน.บ., M.A., Ph.D.) อดีตผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดปทุมวนาราม เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร ที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย เมื่อวันเสาร์ที่ ๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘ เวลา ๒๓.๐๗ น. คณะสงฆ์วัดปทุมวนารามและศิษยานุศิษย์ได้ตั้งศพบำเพ็ญกุศลเป็นลำดับมา

การนี้ สมเด็จบรมบพิตรพระราชสมภารเจ้า องค์เอกอัครศาสนูปถัมภก ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดพระราชทานน้ำหลวงสรงศพ พร้อมด้วยหีบเชิงชายประกอบศพ และทรงพระกรุณาโปรดพระราชทานเพลิงหลวง พระราชทานเพลิงศพ ณ เมรุวัดธาตุทอง เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ในวันเสาร์ที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘ เวลา ๑๖.๐๐ น. และสมเด็จบรมราชกุมารีบพิตร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ผู้แทนพระองค์อัญเชิญพวงมาลาพระราชทานวางหน้าหีบศพ นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณล้นพ้นหาที่สุดมิได้

พระครูสุจินธรรมาจารย์ เป็นพระเถระผู้ใหญ่ของวัดปทุมวนาราม ผู้เป็นรัตตัญญูรองจากพระเดชพระคุณพระวินัยโสภณ (เล็ก ธมฺมปาโล) ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดปทุมวนาราม ตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๒๙ เป็นต้นมา จนถึงมรณภาพ

ท่านเป็นพระเถระผู้ใฝ่ใจในการศึกษา ทุ่มเทแรงกาย แรงใจ และกำลังสติปัญญา มีความอุตสาหะศึกษาเล่าเรียนจนจบปริญญาเอกถึง ๒ สาขา ที่ประเทศอินเดีย อันเป็นแดนพุทธภูมิ เป็นแบบอย่างแห่งผู้ประสบความสำเร็จทางการศึกษา ซึ่งพระภิกษุสามเณรวัดปทุมวนารามต่างก็เรียกท่านด้วยความเคารพว่าหลวงตาด็อกเตอร์ เมื่อเรียนจบแล้ว ท่านได้ใช้กำลังสติปัญญาในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา สร้างสิ่งสาธารณูปการมากมายจนเป็นที่ปรากฏประจักษ์โดยเฉพาะที่จังหวัดสกลนครอันเป็นถิ่นมาตุภูมิของท่าน

การถึงแก่มรณภาพของพระครูสุจินธรรมาจารย์นับเป็นคติวิสัยธรรมดาของสรรพชีวิตดุจใบไม้เหลืองที่หล่นจากขั้วก็จริง ถึงกระนั้นก็ยังความเศร้าโศกและสังเวคธรรมให้เกิดแก่คณะสงฆ์วัดปทุมวนารามและคณะศิษยานุศิษย์เป็นที่ยิ่ง เพราะเป็นระยะเวลาอันกระชั้นชิดกับการถึงแก่มรณภาพของพระเดชพระคุณพระวินัยโสภณ (เล็ก ธมฺมปาโล) ซึ่งห่างกันเพียงหนึ่งเดือนเต็มเท่านั้น ตลอดระยะเวลาเดือนเศษในเวลาพลบค่ำเมื่อเสียงสวดพระอภิธรรมในเขตพุทธาวาสจบลง เสียงสวดพระอภิธรรมหน้าวัดก็ดังก้องขึ้นมิได้ว่างเว้น ซึ่งบรรยากาศเช่นนี้ไม่เคยปรากฏมีในวัดปทุมวนารามเลย

ในการออกเมรุพระราชทานเพลิงศพ คณะสงฆ์วัดปทุมวนาราม และศิษยานุศิษย์ได้จัดพิมพ์หนังสือ "ประทีปแห่งความสำเร็จ" เพื่อเป็นธรรมบรรณาการแก่ผู้มาร่วมในงาน ซึ่งหนังสือเล่มนี้ พระครูสุจินธรรมาจารย์ได้แต่งขึ้น โดยใช้นามปากกาว่า "**ส. ณ เมืองบน**" จัดพิมพ์ครั้งแรกเมื่อปี ๒๕๑๒ ซึ่งความตั้งใจเดิมเพื่อจำหน่ายเป็นทุนสำหรับไปศึกษาระดับปริญญาโท ณ มหาวิทยาลัยพาราณสี ประเทศอินเดีย แต่แล้วท่านได้รับความอุปถัมภ์จาก คุณนายเข็มทอง โอสถานนท์ โดยความเมตตาของพระเดชพระคุณพระราชมุนี (โฮม โสภโณ) อดีตรักษาการเจ้าอาวาสวัดปทุมวนาราม หนังสือประทีปแห่งความสำเร็จที่จัดพิมพ์ในครั้งนั้นจึงได้ถวายและมอบไปยังท่านที่เคารพนับถือ

ด้วยอำนาจแห่งกุศลบุญราศีทั้งปวงที่คณะสงฆ์วัดปทุมวนาราม อุบาสก อุบาสิกา และคณะศิษยานุศิษย์ ได้บำเพ็ญถวายศพพระครูสุจินธรรมาจารย์ (เสงี่ยม สุจิณฺโณ) นับแต่วันมรณภาพมาจนถึงอวสานกาลนี้ จงประมวลเป็นศุภอรรถวิบุลมนุญผลสัมฤทธิ์เป็นปัตตานุโมทนามัยแด่ พระครูสุจินธรรมาจารย์ (เสงี่ยม สุจิณฺโณ) ในสุคติวิสัยทุกประการ

(พระธรรมธัชมุนี)

เจ้าอาวาสวัดปทุมวนาราม

กรรมการมหาเถรสมาคม

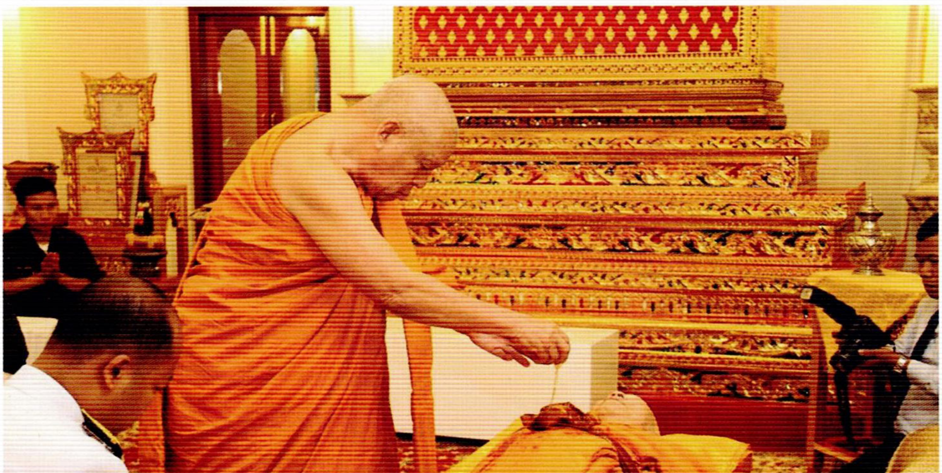
ประมวลภาพงานบำเพ็ญกุศลศพ

พระครูสุจินธรรมาจารย์ (เสงี่ยม สุจิณฺโณ ป.ธ.๕, น.ธ.เอก, Ph.D)

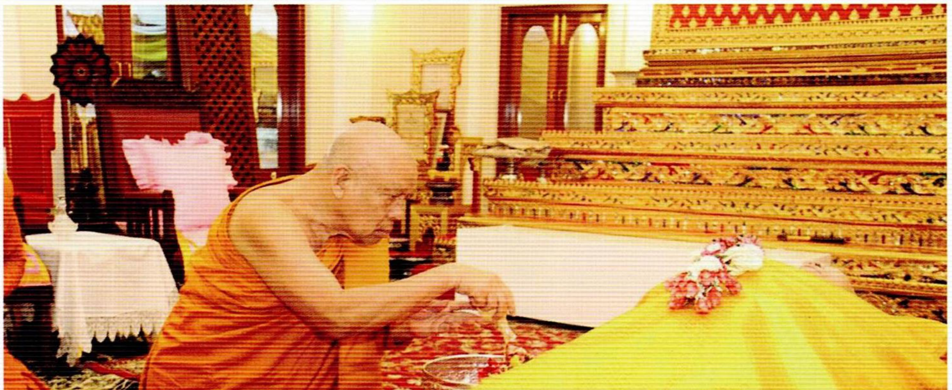
ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดปทุมวนาราม

ณ ศาลาเฉลิมพระเกียรติ ๘๔ พรรษา ฯ วัดปทุมวนาราม

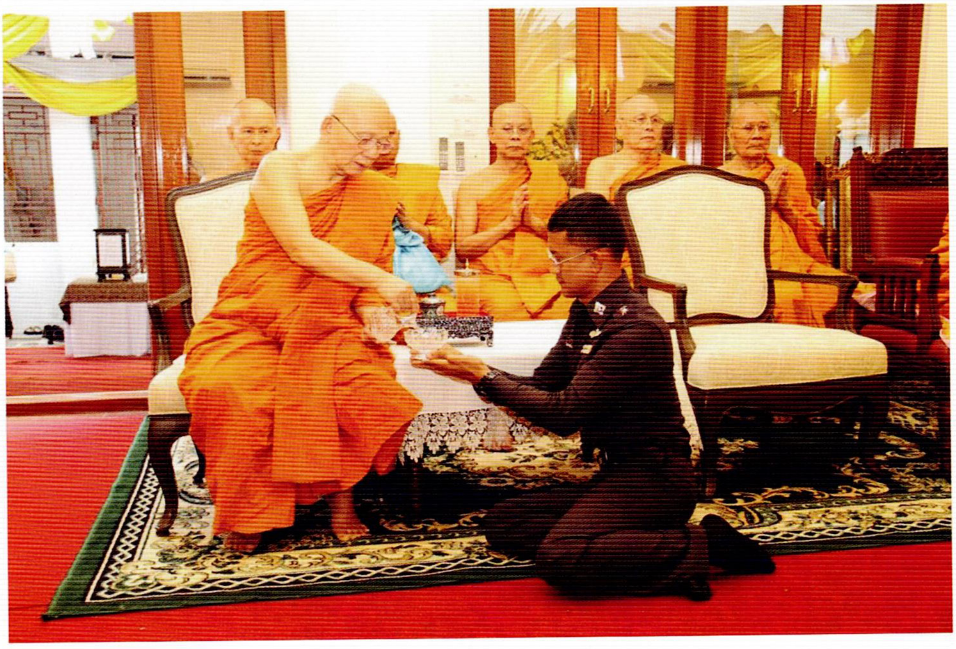

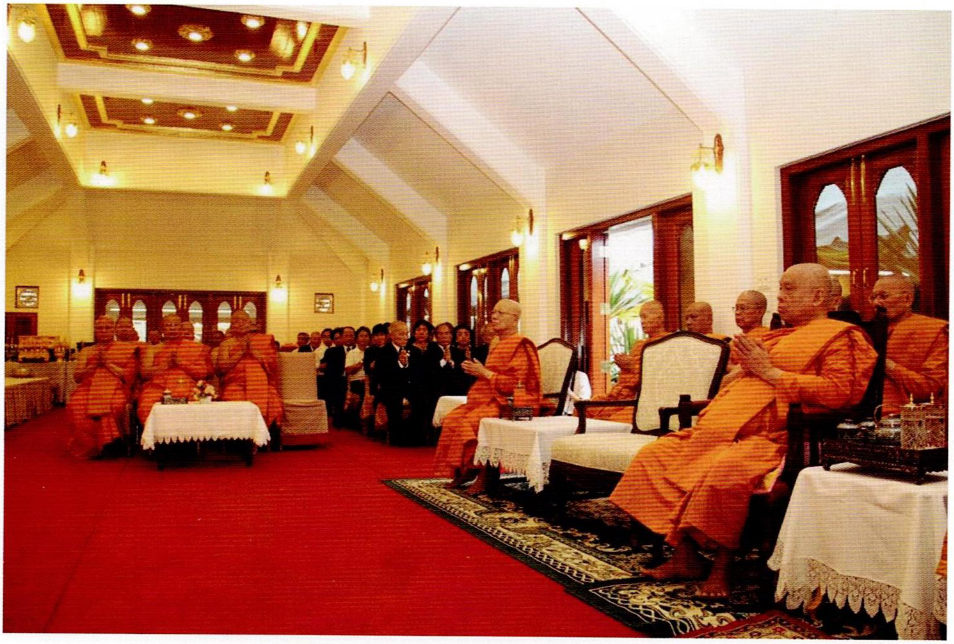

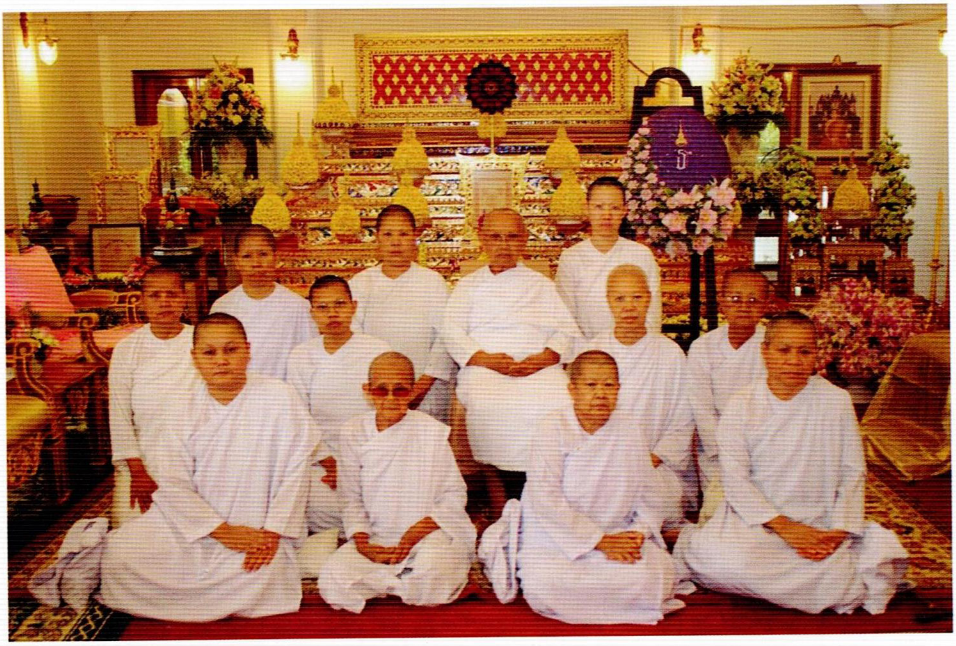

บทพระธรรมเทศนาปุญญกถา

ในการบำเพ็ญกุศลสัตตมวารศพ

พระครูสุจินธรรมาจารย์ (เสงี่ยม สุจิณโณ ป.ธ,๕, น.ธ.เอก, Ph.D.)

ณ ศาลาเฉลิมพระเกียรติ ๘๔ พรรษา ฯ วัดปทุมวนาราม

วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๕๘

เวลา ๑๐.๐๐ น.

พระอมรโมลี (สุภาพ สุภาโว) วัดปทุมวนาราม แสดง

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส ฯ

ปุญฺญานิ ปรโลกสฺมึ ปติฏฺฐา โหนฺติ ปาณินนฺติ ฯ

บัดนี้ จักได้แสดงพระธรรมเทศนาในปุญญกถา ฉลองศรัทธาประดับปัญญาบารมี อนุรูปแด่กุศลบุญราศีทักษิณานุปทานปัจโจปการกิจ ที่คณะสงฆ์วัดปทุมวนาราม โดยพระเดชพระคุณพระธรรมธัชมุนี เจ้าอาวาสเป็นประธาน พร้อมด้วยศิษยานุศิษย์ญาติมิตรและพุทธศาสนิกชนที่เคารพเลื่อมใสในหลวงพ่อพระครูสุจินธรรมาจารย์ (เสงี่ยม สุจิณฺโณ) ได้มีสมานฉันท์ร่วมกันบำเพ็ญกุศลสัตตมวาร ครบ ๗ วันนับแต่วันมรณภาพ เพื่ออุทิศกัลปนาผลส่งไปให้หลวงพ่อพระครูสุจินธรรมจารย์ ในสัมปรายภพตามประเพณีนิยม เป็นการแสดงออกถึงความเคารพนับถือและกตัญญูกตเวที หากดวงวิญญาณของหลวงพ่อพระครูสุจินธรรมจารย์ จะพึงทราบด้วยญาณวิถีใด ๆ คงจะปลาบปลื้มใจและอนุโมทนาในกุศลผลบุญที่พระเดชพระคุณท่านเจ้าอาวาสศิษยานุศิษย์ญาติมิตรบำเพ็ญอุทิศให้ในครั้งนี้

อนึ่ง เมื่อหลวงพ่อพระครูสุจินธรรมาจารย์ถึงแก่มรณภาพ ความทราบฝ่าละอองธุลีพระบาท สมเด็จบรมบพิตรพระราชสมภารเจ้า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ ทรงพระกรุณาโปรดฯ พระราชทานน้ำหลวงสรงศพ และหีบเชิงชายประกอบเกียรติยศ และสมเด็จบรมราชกุมารีบพิตร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงพระกรุณาโปรดฯ พระราชทานพวงมาลาวางหน้าหีบศพ นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณ เป็นเกียรติประวัติแก่ท่านพระครูสุจินธรรมาจารย์ วงศ์ตระกูล และคณะสงฆ์ คณะศิษย์ วัดปทุมวนาราม

หลวงพ่อพระครูสุจินธรรมาจารย์ นามเดิม เสงี่ยม พิมพ์มะสอน เป็นบุตรของ นายคำพันธ์และนางอ้อม พิมพ์มะสอน เกิดเมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน พ.ศ.๒๔๗๔ ที่อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร บรรพชาเป็นสามเณรที่บ้านหนองดินดำ อำเภอสว่างแดนดิน หลังจากบรรพชาแล้ว ได้มีโอกาสถวายตัวเป็นศิษย์ของท่านพระครูอุดมธรรมคุณ (พระมหาทองสุก สุจิตฺโต) เจ้าอาวาสวัดป่าสุทธาวาส ซึ่งเป็นศิษย์หลวงปู่มั่น ภูริทัตตมหาเถระ ด้วยเหตุนี้ท่านจึงมีโอกาสได้ปรนนิบัติและฟังธรรมศึกษาข้อวัตรปฏิบัติจากหลวงปู่มั่น และได้มีโอกาสร่วมงานถวายเพลิงหลวงปู่มั่นด้วย ท่านเล่าว่าหลวงปู่มั่นได้สั่งท่านว่า อย่าสึกนะเณรน้อย ซึ่งท่านก็ได้รับปากว่าจะไม่ลาสิกขา จากนั้นได้ย้ายไปศึกษาเล่าเรียนพระปริยัติธรรม ณ วัดโพธิสมภรณ์ จังหวัดอุดรธานี และได้ย้ายมาอยู่วัดปทุมวนาราม โดยการสนับสนุนของพระเดชพระคุณพระธรรมเจดีย์ (จูม พนฺธุโล) อดีตเจ้าอาวาสวัดโพธิสมภรณ์และท่านพระครูอุดมธรรมคุณ

อุปสมบท เมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม พ.ศ.๒๔๙๗ ณ วัดปทุมวนาราม โดยมีเจ้าพระคุณสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช (จวน อุฏฐายีมหาเถร) วัดมกุฏกษัตริยาราม ขณะดำรงสมณศักดิ์ที่ พระศาสนโศภณ เป็นพระอุปัชฌาย์

ในด้านการศึกษา ท่านสอบได้นักธรรมชั้นเอก เปรียญธรรม ๕ ประโยค ศาสนศาตรบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มหาบัณฑิต (M.A.) สาขาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา จากมหาวิทยาลัยพาราณสี และดุษฎีบัณฑิต (Ph.D.) ๒ สาขา คือสาขาสังคมวิทยาจากมหาวิทยาลัยมารัทวาดา สาขาโบราณคดีและประวัติศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยมคธ ประเทศอินเดีย ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดปทุมวนาราม ในปีพ.ศ.๒๕๒๙ และได้รับพระราชทานตั้งสมณศักดิ์เป็นพระครูสัญญาบัตรชั้นพิเศษ ที่ พระครูสุจินธรรมจารย์ ในปีพ.ศ.๒๕๓๐

หลวงพ่อพระครูสุจินธรรมาจารย์ หรือที่ศิษยานุศิษย์คนใกล้ชิดตลอดถึงพระภิกษุสามเณรวัดปทุมวนารามเรียกกันติดปากว่า **หลวงตาด๊อกเตอร์** เป็นพระมหาเถระผู้เปี่ยมด้วยคุณธรรม มีเมตตาธรรมเป็นต้น ท่านเป็นผู้มีอัธยาศัยกว้างขวางโอบอ้อมอารีเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่ตระหนี่ถี่เหนียว ทั้งกับญาติมิตรและพระภิกษุสามเณร ได้บำเพ็ญศาสนกิจที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติศาสนานานัปการ

ท่านเป็นนักเทศน์นักเผยแผ่ที่องอาจกล้าหาญและมีประสิทธิภาพยิ่ง กล่าวกันว่า เมื่อครั้งบ้านเมืองถูกภัยคอมมิวนิสต์คุกคาม ท่านรับอาสาเป็นพระธรรมทูตเข้าไปสั่งสอนอบรมประชาชนผู้หลงผิด ในเขตพื้นที่จังหวัดนครพนมติดต่อกันหลายปี จนเหตุการณ์บรรเทาเบาบางลงสู่ความสงบสันติ

ท่านเป็นนักพัฒนาที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในถิ่นมาตุภูมิของท่าน ท่านเป็นบุคคลสำคัญที่ผลักดันให้ตั้งบ้านม่วงขึ้นเป็นกิ่งอำเภอบ้านม่วง รวมไปถึงการยกฐานะโรงเรียนบ้านม่วงพิทยาคม ขึ้นเป็นโรงเรียนมัธยมประจำอำเภอ อำเภอบ้านม่วงอยู่เป็นอำเภอปลายแดนห่างจากตัวจังหวัดถึง ๑๒๐ กิโลเมตร ไม่มีรถทัวร์วิ่งผ่าน จะเดินทางเข้ากรุงเทพ ฯ ก็ลำบาก ท่านก็ประสานงานจนมีรถทัวร์วิ่ง โรงพยาบาลไม่มี ท่านก็ร่วมกับพระเดชพระคุณพระเทพญาณวิศิษฏ์ ศิษย์ของท่าน ติดต่อประสานงานสร้างโรงพยาบาลขึ้น อำนวยความสะดวกให้แก่บุตรหลานประชาชนชาวอำเภอบ้านม่วง ทั้งเรื่องการศึกษา การเดินทางและการรักษาพยาบาล

ท่านเป็นนักการศึกษา เห็นได้จากวุฒิการศึกษาของท่าน จบปริญญาเอกถึง ๒ สาขา สิ่งที่ท่านชอบถามผู้ที่ไปกราบนมัสการ ถ้าเป็นคนหนุ่มสาวหรือภิกษุหนุ่มสามเณรน้อย คือเรียนอะไร จบหรือยัง ถ้ายังท่านก็จะแนะนำให้เรียน ถ้าจบปริญตรี ก็แนะนำให้ต่อปริญญาโท จบโทก็ให้ต่อเอก ตัวท่านเองหลังจากจบด๊อกเตอร์มาแล้วก็ยังพยายามสอบเปรียญธรรม ๖ ประโยคอยู่หลายปี ผู้เทศน์เองก็เคยไปสอบเปรียญธรรม ๖ ประโยคกับท่านที่วัดเบญจมบพิตร คงเป็นเพราะมีภาระธุระมากสอบหลายปีไม่ผ่านท่านเลยเลิกสอบไป

ท่านเป็นนักปฏิบัติภาวนา สมกับที่เป็นลูกศิษย์พระอาจารย์มั่น แม้ท่านจะอยู่ท่ามกลางความเจริญและความสับสนวุ่นวายของเมืองหลวง ท่านก็ไม่ละการภาวนา คนที่ไปกราบนมัสการจะเห็นท่านนั่งหลับตาอยู่บนเก้าอี้พิงมือหนึ่งก็ถือลูกประคำนับลูกประคำไปด้วย ไปไหนมาไหนใกล้ไกล จะอยู่บนรถหรือเครื่องบิน ท่านจะเอาเชือกผูกลิงไปด้วย เชือกผูกลิงของท่านคือลูกประคำ ลิงก็คือจิตของคนเรา ท่านว่าอย่างนั้น ท่านจะไม่ปล่อยให้เวลา

ผ่านไปโดยเปล่าปราศจากประโยชน์ ท่านจะบริกรรมนับลูกประคำท่านอยู่ตลอดเวลา ญาติโยมมาหา ท่านจะแนะนำให้ภาวนาว่าพุทโธ ๆ ผลแห่งการปฏิบัติภาวนาของท่าน ทำให้ท่านไม่ตำหนิติเตียนว่าร้ายใคร สำนวนที่ท่านพูดติดปากอยู่เสมอก็คือ คนเราอยู่ด้วยกันไม่เกินร้อยปีก็ตายจากกัน เพราะฉะนั้นไม่ต้องไปตอบโต้จองเวรกัน ผลแห่งการภาวนาที่เห็นได้ชัดอีกประการหนึ่งคือ เมื่อคราวท่านอาพาธก่อนแต่จะมรณภาพ ท่านไม่กระวนกระวายกระสับกระส่าย ทั้ง ๆ ที่โรคที่ท่านเป็นควรจะเจ็บปวดทุรนทุราย แต่ท่านสงบนิ่งจนวาระสุดท้ายของชีวิต ท่านได้ละสังขารด้วยอาการอันสงบที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ท่ามกลางศิษยานุศิษย์ ซึ่งมีพระเดชพระคุณพระเทพญาณวิศิษฏ์เป็นประธาน เมื่อวันเสาร์ที่ ๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๕๘ สิริรวมอายุ ๘๔ ปี พรรษา ๖๐

จากประวัติที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ท่านเป็นพระมหาเถระที่มีบุญมากรูปหนึ่ง เพราะได้ใช้ชีวิตอยู่ใต้ร่มกาสาวพัตร์มาโดยตลอด อันการจะดูว่าใครมีบุญมากหรือน้อยนั้น มีที่ให้ดูอยู่หลายประการ อาทิเช่น ดูที่อายุ ดูที่สุขภาพ ดูการดำเนินชีวิต ดูที่ญาติมิตรบริวาร และดูเมื่อคราวจะละสังขาร คนที่อายุยืนนานมีสุขภาพดีไม่ค่อยเจ็บไข้ได้ป่วย ในวัยชรามีบุตรธิดาศิษยานุศิษย์คอยดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด ท่านว่าเป็นผลมาจากปุพเพกตปุญญตาคือความเป็นผู้เคยทำบุญไว้ในชาติปางก่อน การดำเนินชีวิตจะเป็นสุขหรือทุกข์ก็ล้วนขึ้นอยู่กับบุญกุศลที่สั่งสมอบรมมา ทั้งบุญในอดีตชาติคือปุพเพกตปุญญตาและบุญในปัจจุบันนชาติ คืออัตตสัมมาปณิธิ การตั้งตนไว้ชอบ ดำเนินชีวิตตามกรอบแห่งศีลธรรมอันดีงาม บุญกุศลก็จะคอยติดตามหล่อเลี้ยงชีวิตให้ดำเนินไป ได้รับความสุขความเจริญตราบจนสิ้นชีวิต เมื่อ

สิ้นชีวิต บุญก็ยังจะติดตามไปเป็นมิตรเป็นที่พึ่งอาศัยในโลกหน้า สมดังพระพุทธภาษิตที่สมเด็จบรมศาสดาตรัสไว้ ซึ่งได้ยกมาเป็นอุเทศบท ณ เบื้องต้นนั้นว่า

ปุญฺญานิ ปรโลกสฺมึ ปติฏฺฐา โหนฺติ ปาณินํ

บุญเป็นที่พึ่งพิงพำนักของสัตว์โลกทั้งหลาย ในโลกหน้า ดังนี้

ซึ่งมีอรรถาธิบายว่า สิ่งที่ชำระจิตใจให้สะอาดหมดจด ชื่อว่า บุญ หมายถึงความดี ความถูกต้อง ความสะอาด กรรมอันงาม ที่เมื่อทำแล้วเป็นเหตุให้ผู้ทำมีความสบายใจ มีความสุข ความเจริญก้าวหน้า ความบริสุทธิ์ ความหมดจดผ่องใส จนถึงเป็นเหตุให้ถึงสุคติภูมิ และให้ถึงความสิ้นกิเลสได้ ซึ่งตรงกันข้ามกับบาป

บาป แปลว่า กรรมที่ทำให้สัตว์ถึงทุคติ กรรมอันเป็นเหตุให้ไปอบาย หมายถึงความชั่ว ความผิด ความมัวหมอง กรรมชั่ว กรรมไม่ดี ซึ่งเมื่อทำแล้วเป็นเหตุให้ผู้ทำได้รับความมัวหมอง ตกต่ำ ได้รับความเดือดร้อน จนถึงเป็นเหตุให้ถึงทุคติภูมิมีตกนรก เกิดเป็นสัตว์ดิรัจฉาน เป็นต้น

บุญให้ผลเป็นสุข ส่วนบาปนั้นให้ผลเป็นทุกข์ ดังพระพุทธดำรัสที่ตรัสไว้ในปุญญสูตรว่า **มา ภิกฺขเว ปุญฺญานํ ภายิตฺถ สุขสฺเสตํ ภิกฺขเว อธิวจนํ อิฏฺฐสฺส กนฺตสฺส ปิยสฺส มนาปยสฺส ยทิทํ ปุญฺญานิ ภิกษุทั้งหลาย ท่านทั้งหลายอย่าได้กลัวบุญเลย คำว่า บุญ ๆ นี้เป็นชื่อของความสุขที่น่าปรารถนา น่ายินดี น่ารักใคร่พอใจ** ดังนี้

บุญเป็นขุมทรัพย์อันวิเศษ ดังที่สมเด็จพระโลกเชฎฐ์ตรัสไว้ในนิธิกัณฑสูตรว่า **นิธึ นิเธติ ปุริโส คมฺภีเร อุทกนฺติเก** เป็นอาทิ แปลความว่า ขุมทรัพย์ทั่วไปที่สตรีหรือบุรุษคนใดคนหนึ่งก็ตามฝังไว้ ไม่ว่าจะในน้ำลึก

หรือที่ไหน ๆ ก็เป็นอันตรายได้ เพราะอาจถูกพระราชายึดไปบ้าง ถูกโจรปล้นบ้าง ถูกน้ำพัดพาไปบ้าง ฝังไว้แล้วลืมเสียบ้าง ทายาทผู้ไม่เป็นที่รักขโมยไปใช้บ้าง แต่ขุมทรัพย์คือบุญปลอดภัยจากอันตรายต่าง ๆ เหล่านั้น

ขุมทรัพย์คือบุญ อันผู้ใดจะเป็นสตรีหรือบุรุษก็ตามฝังไว้ดีแล้ว ด้วยการให้ทาน รักษาศีล สำรวมระวังและฝึกตน ขุมทรัพย์นั้นชื่อว่าฝังไว้ดีแล้ว ปลอดภัยจากอันตรายทั้งหลายทั้งปวง เป็นของติดตามตนไปได้ บุคคลเมื่อจะไปสู่ปรโลกต้องละทิ้งทรัพย์สมบัติอย่างอื่นไป ยกเว้นขุมทรัพย์คือบุญเพียงอย่างเดียวเท่านั้นที่นำติดตัวไปสู่ปรโลกได้

ขุมทรัพย์คือบุญ ย่อมให้ผลที่น่าปรารถนาทั้งที่เป็นมนุษย์สมบัติ เช่น ความมีรูปงาม เสียงไพเราะ ความเป็นพระเจ้าจักรพรรดิ เป็นต้น สวรรค์สมบัติ คือการเกิดเป็นราชาแห่งเทวดาทั้งหลาย และโลกุตรสมบัติ อันได้แก่สาวกบารมีญาณ ปัจเจกโพธิญาณ และพุทธภูมิ ดังนี้

บุญเป็นเพื่อนเดินทางที่ดีทั้งในชาตินี้และชาติหน้า ดังที่สมเด็จพระบรมศาสดาตรัสไว้ในมิตตสูตรว่า พวกเกวียนพวกโคต่างเป็นมิตรของคนเดินทาง มารดาเป็นมิตรในเรือนของตน สหายเป็นมิตรของคนผู้มีธุระเกิดขึ้นเนือง ๆ บุญเป็นมิตรติดตามไปถึงโลกหน้า ดังนี้

บุญเป็นสมบัติเพียงชิ้นเดียวที่โจรลักไปไม่ได้ ดังที่มาในชราสูตรว่า เทวดาได้ทูลถามสมเด็จพระบรมศาสดาว่า อะไรหนอยังประโยชน์ให้สำเร็จจนกระทั่งชรา อะไรหนอตั้งมั่นแล้วยังประโยชน์ให้สำเร็จ อะไรหนอเป็นรัตนะของคนทั้งหลาย อะไรหนอโจรลักไปไม่ได้ พระพุทธองค์ได้ตรัสตอบว่า ศีลยังประโยชน์ให้สำเร็จตราบเท่าชรา ศรัทธาตั้งมั่นแล้วยังประโยชน์ให้สำเร็จ ปัญญาเป็นรัตนะของคนทั้งหลาย บุญอันโจรลักเอาไปไม่ได้ ดังนี้

บุญทำให้เกิดโภคสมบัติและสิริมงคล ดังที่พระพุทธองค์ตรัสไว้ในเรื่องที่มาในสิริชาดกว่า อนาถบิณฑิกเศรษฐียากจนแล้วกลับรวยขึ้นตามเดิมเพราะผลบุญส่งเสริมและอุปถัมภ์ ทั้งยังนำสิริมงคลมาเกิดแก่เศรษฐีด้วย พราหมณ์คนหนึ่งรู้จักลักษณะสิริ รู้ว่าที่เศรษฐียากจนแล้วกลับรวยขึ้นอีกเพราะเป็นผลแห่งบุญสิริที่เกิดแก่เศรษฐี คิดจะลักสิริ จึงไปยังบ้านของเศรษฐี เห็นสิริจับอยู่ที่หงอนไก่ขาว จึงออกปากขอ พอเศรษฐีให้ สิริได้ย้ายไปจับที่ดวงแก้ว พอขอดวงแก้ว สิริได้ย้ายไปจับบนมวยผมของภรรยาเศรษฐี พราหมณ์ไม่กล้าขอและรู้ว่าสิริของใครก็ของคนนั้น จะยกให้คนอื่นไม่ได้ จึงลากลับไป เศรษฐีได้ไปกราบทูลให้พระพุทธองค์ทรงทราบ พระองค์ได้ตรัสคาถาพรรณนาปุญญานิสงส์ไว้ว่า คนไม่มีบุญ มีศิลปะก็ตาม ไม่มีศิลปะก็ตาม มีความขยันหมั่นเพียรรวบรวมทรัพย์ไว้ได้มาก คนมีบุญเท่านั้นได้ใช้สอยทรัพย์ที่คนไม่มีบุญรวบรวมไว้ เพราะทรัพย์สมบัติเป็นอันมาก ย่อมเกิดขึ้นเพื่อผู้มีบุญเท่านั้น ในที่ทุกสถาน ทั้ง ๆ ในที่ไม่สมควรเกิด ไม่สมควรมีก็เกิดมีขึ้นได้

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า คนมีบุญทำน้อยก็ได้มาก ส่วนคนไม่มีบุญลำบากแสนสาหัสกว่าจะได้สมบัติแต่ละอย่างมา

บุญทำให้อายุยืนนาน สังขารไม่เจ็บป่วย ทั้งยังช่วยให้มีสติปัญญาดี ส่วนบาปทำให้อายุสั้น เจ็บไข้อยู่เป็นประจำ ดังที่พระพุทธองค์ได้ตรัสไว้ในจูฬกัมมวิภังคสูตร ความว่า ฆ่าสัตว์ทำให้เกิดมาอายุสั้น ไม่ฆ่าสัตว์เกิดมาอายุยืนนาน เบียดเบียนสัตว์ทำให้เจ็บป่วยเกิดโรคภัย ไม่เบียดเบียนสัตว์ทำให้ไม่มีโรคา ไม่เข้าหาสมณชีพราหมณ์เกิดมาปัญญาทึบ เข้าหาสมณชีพราหมณ์เกิดมาชาญฉลาด เป็นต้น

บุญทำให้เกิดมามีรูปงาม ส่วนบาปทำให้มีรูปทราม ต้องตามความที่ปรากฏในมัลลิกาเทวีสูตรว่า พระนางมัลลิกาเทวีพระมเหสีของพระเจ้าปเสนทิโกศลเข้าเฝ้าพระทศพล แล้วทูลถามถึงสาเหตุที่ทำให้สตรีมีผิวพรรณดีเลวต่างกัน ทรัพย์สมบัติต่างกัน และมียศศักดิ์ต่างกัน

พระองค์ตรัสเหตุที่ทำให้สตรีมีผิวพรรณดีว่า เพราะเป็นผู้ไม่มักโกรธไม่คับแค้นไม่ขัดเคืองใจ ส่วนสตรีผู้มีผิวพรรณเลว เพราะเป็นผู้มักโกรธ

สตรีมีโภคะมากเพราะให้ทานวัตถุ ๑๐ อย่าง มีข้าวและน้ำเป็นต้นแก่สมณพราหมณ์ ส่วนผู้ขัดสนเพราะเป็นผู้ไม่ให้ทาน สตรีมีศักดิ์สูงเพราะเป็นผู้ไม่ริษยาในลาภ ในสักการะของคนอื่น ส่วนสตรีที่มีศักดิ์ต่ำเพราะริษยาในลาภของคนอื่น

พระนางมัลลิกาเทวีได้สดับพระพุทธดำรัสแล้วก็ทรงชื่นชมยินดี ทรงตั้งพระทัยที่จะประพฤติเหตุที่ทำให้มีผิวพรรณดี มีโภคะมาก สูงศักดิ์ และประกาศตนเป็นอุบาสิกาตลอดชีวิต

บุญนำสัตว์ไปสู่สุคติ ดังเรื่องของมัฏฐกุลฑลีชายหนุ่มผู้เกิดมาอาภัพด้วยมีบิดาเป็นคนตระหนี่ไม่ทำบุญ แม้ลูกชายป่วยหนักก็ไม่หาหมอมารักษาเพราะกลัวจะสิ้นทรัพย์ จับลูกชายมานอนที่ระเบียงนอกเรือน แต่เพราะบุญเก่ายังมี พระผู้มีพระภาคเจ้าจึงได้เสด็จไปโปรด เพียงแค่เปล่งพระรัศมีรุ่งโรจน์ให้ชายหนุ่มเห็น เขาเกิดความเคารพเลื่อมใสพร้อมกับสิ้นใจในทันทีจึงได้ไปเกิดที่สวรรค์ชั้นดาวดึงส์

ส่วนบาปนำสัตว์ไปสู่ทุคติ ดังเรื่องพระเทวทัตต์ผู้ประทุษร้ายพระพุทธองค์ ยังสงฆ์ให้แตกกัน จนถูกธรณีสูบ ไปเกิดในนรกอเวจี

บุญมีคุณอนันต์ บาปมีโทษมหันต์ ดังพรรณนามีฉะนี้ ผู้ที่ปรารถนาความสุขความเจริญในชีวิตจึงควรที่จะละเว้นบาปไม่ทำชั่วโดยประการทั้งปวง แล้วสร้างสมอบรมบุญความดีให้มีในตน เพราะพระทศพลตรัสไว้ว่า **สุโข ปุญฺญสฺส อุจฺจโย การสั่งสมบุญนำสุขมาให้** ดังนี้

วิธีสร้างบุญนั้นว่าโดยรวบยอดก็มี ๓ วิธี ที่เรียกว่า บุญกิริยาวัตถุ คือ

๑. ทานมัย สร้างบุญด้วยการให้ ให้วัตถุสิ่งของ ทรัพย์สินเงินทอง ข้าวปลาอาหารแด่พระภิกษุสงฆ์ผู้ทรงศีล หรือแก่ยาจกวณิพกคนเข็ญใจ ตลอดถึงให้ความรู้ให้ธรรมเป็นทาน สร้างสาธารณสถานต่าง ๆ มีโรงพยาบาล โรงเรียน เป็นต้น ล้วนเป็นเหตุให้เกิดบุญทั้งสิ้น

๒. สีลมัย สร้างบุญด้วยการรักษาศีล เว้นข้อที่พระพุทธเจ้าทรงห้าม ทำตามข้อที่ทรงอนุญาต ไม่ทำปาณาติบาต ฆ่าสัตว์ ลักทรัพย์ เป็นต้น

๓. ภาวนามัย สร้างบุญด้วยการฝึกฝนอบรมตน ให้มีจิตใจสะอาดผ่องใส สงบระงับ จนสามารถดับกิเลสทั้งหลายทั้งปวง อันเป็นบุญสูงสุดในพระพุทธศาสนา

บุญนั้นเมื่อสร้างสมอบรมมาก ๆ ทำบ่อย ๆ ทำเป็นประจำ ก็จะกลายเป็นวาสนาบารมี เป็นปุพเพกตปุญญตา มีพละกำลังสามารถดึงสิ่งดี ๆ เข้ามาหา มีดึงเอาสมบัติคือความเพียบพร้อมไปด้วยลาภ ยศ สรรเสริญ สุข เป็นต้น เข้ามา

ส่วนบาปเมื่อสร้างสมอบรมมาก ๆ ก็จะกลายเป็นกิเลสอนุสัยนอนเนื่องฝังแน่นติดอยู่ในจิตสันดาน ยากที่จะชำระให้หมดจดได้ อีกทั้งเป็นเครื่องดึงวิบัติคือความฉิบหายเข้ามา

บุญย่อมส่งผลให้บุคคลเป็นผู้มีดี ๓ อย่าง คือ เป็นผู้มาดี เพราะมีปุพเพกตปุญูตาส่งมา เป็นผู้อยู่ดี เพราะมีบุญอุปถุมภ์ค้ำชู และเป็นผู้ไปดี เพราะมีบุญชี้นำไปสู่สุคติ ส่วนบาปส่งผลตรงกันข้าม คือทำให้เป็นผู้มาไม่ดี เป็นอยู่ก็ไม่ดี ไปก็ไม่ดี

บาปเป็นดุจมารคอยล้างผลาญบั่นรอนกัดกร่อนชีวิตไม่ให้ได้รับความสุขสมบูรณ์ ส่วนบุญคอยอุดหนุนจุนเจือเป็นที่พึ่งพาอาศัยทั้งในโลกนี้และโลกหน้า บุญเป็นดุจเงาของชีวิต ดังที่บัณฑิตได้สรุปเป็นใจความว่า

บุญเป็นเงา เฝ้าตามติด
บุญเป็นมิตร ในทุกที่
คอยช่วยเหลือ เอื้ออารี
ห่างราคี ปลอดโพยภัย
บุญพิทักษ์ บุญรักษา
บุญนำพา พบสุกใส
แม้ชีพลับ ดับล่วงไป
บุญส่งให้ สวัสดี

หลวงพ่อพระครูสุจินธรรมาจารย์ นับว่าเป็นพระมหาเถระผู้มีบุญ เพราะ **เป็นผู้มาดี** ด้วยมีปุพเพกตปุญูญตาหนุนนำ ทำให้เกิดในตระกูลที่เป็นสัมมาทิฏฐิ ได้บวชอุทิศชีวิตต่อพระศาสนา **เป็นผู้อยู่ดี** ด้วยมีบุญอุปถัมภ์ทำให้ชีวิตมีความสุขตามสมควรแก่สมณภาวะ มีญาติมิตรศิษยานุศิษย์ดี **เป็นผู้ไปดี** เพราะมีบุญตามส่งหรือมีบุญเป็นเสบียง มีบุญเป็นเพื่อนในการเดินทาง จึงเชื่อได้ว่าในปรโลกท่านจะไม่เหงาไม่เปล่าเปลี่ยวเดียวดาย เพราะได้มิตรที่ดีคือบุญเป็นที่พึ่งพิงในโลกหน้า ดังอรรถาธิบายมา

ขออำนาจกุศลบุญราศีทักษิณานุปทานปัจโจปการกิจ ที่คณะสงฆ์วัดปทุมวนาราม นำโดยพระเดชพระคุณพระธรรมธัชมุนี เจ้าอาวาสเป็นประธานพร้อมด้วยศิษยานุศิษย์ญาติมิตรและพุทธศาสนิกชน บำเพ็ญอุทิศให้ในวันนี้ ขอจงสำเร็จเป็นบุญนฤธี อำนวยสุขประโยชน์แก่ หลวงพ่อพระครูสุจินธรรมาจารย์ (เสงี่ยม สุจิณฺโณ) ตามสมควรแก่คติวิสัยในสัมปรายภพ สมดังเจตนาปรารภทุกประการ

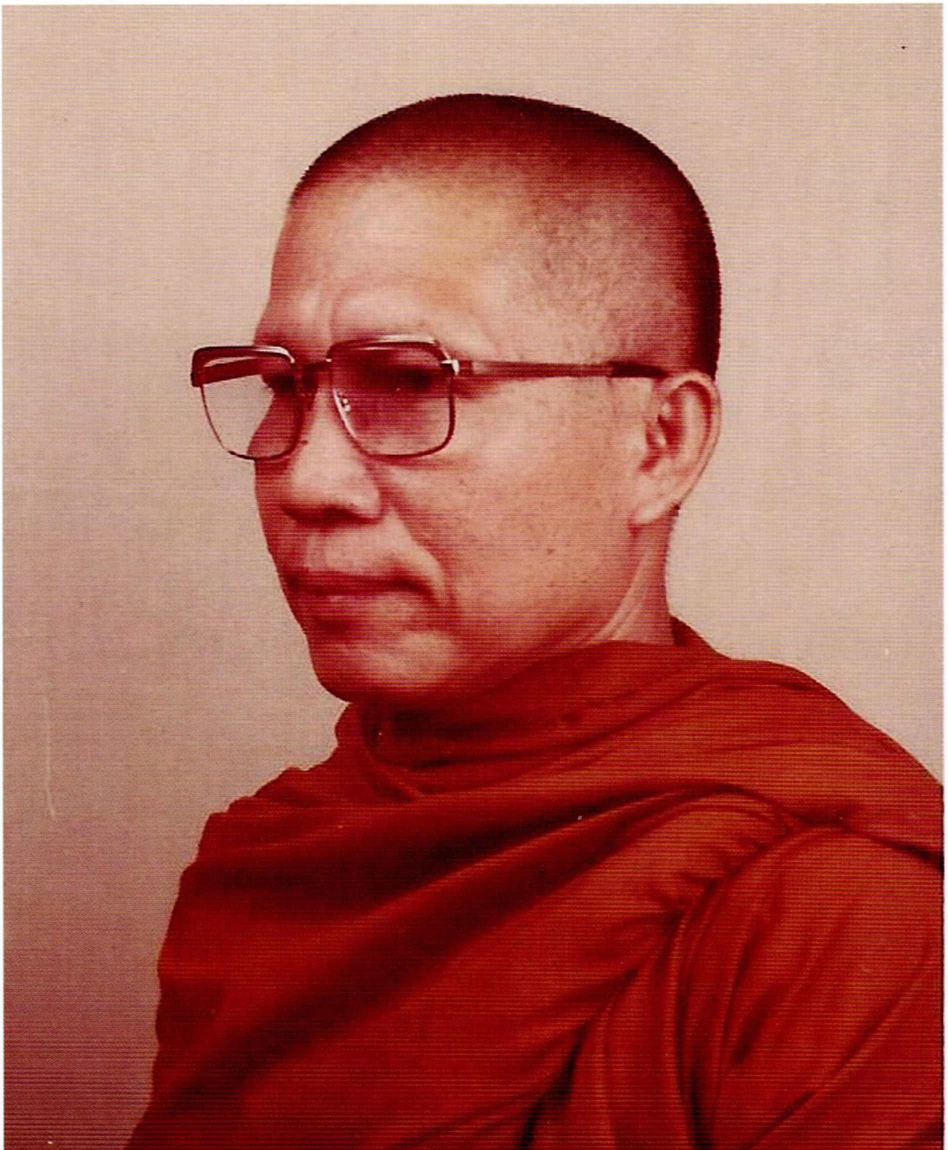
แสดงพระธรรมเทศนาในปุญญูกถา พอสมควรแก่เวลา ก็มีด้วยประการฉะนี้ ฯ

สังเขปประวัติและผลงาน

พระครูสุจินธรรมาจารย์

(เสงี่ยม สุจิณฺโณ ป.ธ.๕, น.ธ.เอก, ศน.บ., Ph.D.)

ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดปทุมวนาราม

สังเขปประวัติและผลงาน

พระครูสุจินธรรมาจารย์ (เสงี่ยม สุจิณฺโณ ป.ธ.๕, น.ธ.เอก, ศน.บ., Ph.D.)

ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดปทุมวนาราม

ชื่อ พระครูสุจินธรรมาจารย์ (เสงี่ยม สุจิณฺโณ) อายุ ๘๔ ปี พรรษา ๖๐

วิทยฐานะ ป.ธ.๕, น.ธ.เอก, ศน.บ., M.A., Ph.D.

ตำแหน่ง ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดปทุมวนาราม แขวงปทุมวัน เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร

สถานะเดิม ชื่อ เสงี่ยม นามสกุล พิมพ์มะสอน

เกิดวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๔๗๔ ตรงกับวันขึ้น ๑ ค่ำ เดือน ๕ ปีมะแม

ที่บ้านม่วง ตำบลม่วง อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร

บิดา นายคำพันธ์ พิมพ์มะสอน

มารดา นางอ้อม พิมพ์มะสอน

บรรพชา วันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๙๓ ขึ้น ๑๐ ค่ำ เดือน ๘ ปีขาล ที่วัดปทุมวนาราม เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร

พระอุปัชฌาย์ สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช (จวน อุฏฺฐายีมหาเถร) วัดมกุฏกษัตริยาราม

อุปสมบท วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๔๙๗ แรม ๑๓ ค่ำ เดือน ๕ ปีมะเมีย ณ วัดปทุมวนาราม เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร

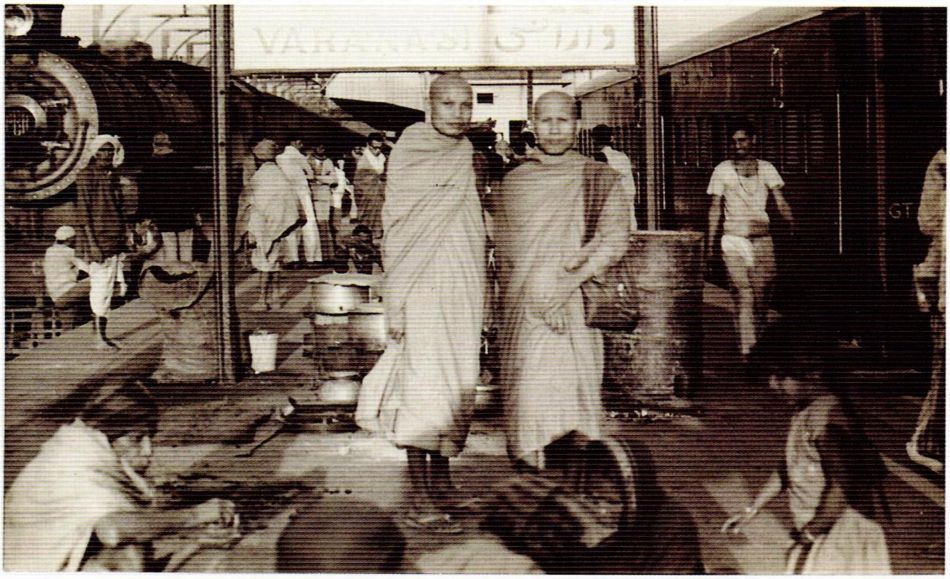
พระอุปัชฌาย์ สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ

สมเด็จพระสังฆราช (จวน อุฏฐายีมหาเถร)

วัดมกุฏกษัตริยาราม

วิทยฐานะ

๑) พ.ศ.๒๔๙๑	สอบได้นักธรรมชั้นตรี
๒) พ.ศ.๒๔๙๒	สอบได้นักธรรมชั้นโท
๓) พ.ศ.๒๔๙๓	สอบได้นักธรรมชั้นเอก
๔) พ.ศ.๒๔๙๖	สอบได้เปรียญธรรม ๓ ประโยค
๕) พ.ศ.๒๔๙๗	สอบได้เปรียญธรรม ๔ ประโยค
๖) พ.ศ.๒๔๙๘	สอบได้เปรียญธรรม ๕ ประโยค
๗) พ.ศ.๒๕๐๓	สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.๘ สมัครสอบ)
๘) พ.ศ.๒๕๑๐	สำเร็จปริญญาศาสนศาสตรบัณฑิต (ศน.บ.) สาขาสังคมวิทยา จากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๙) พ.ศ.๒๕๑๙	สำเร็จปริญญามหาบัณฑิต (M.A.) สาขาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยพาราณสี รัฐอุตตรประเทศ ประเทศอินเดีย
๑๑) พ.ศ.๒๕๒๘	สำเร็จปริญญาดุษฎีบัณฑิต (Ph.D.) สาขาสังคมวิทยา มหาวิทยาลัยมารัทวาดา ประเทศอินเดีย

We,
the Chancellor, Vice-Chancellor
and Members of the Executive Council of the

Marathwada University

Certify

that the withinsigned

Phramaha Sangiam Phimmasorn

who has been found duly qualified for the Degree of Doctor of Philosophy (Sociology) the Degree of

Doctor of Philosophy

(Sociology)

has been conferred on him at **Aurangabad**, *on the twentythird day of the month of March in the year one thousand nine hundred and eighty three*

In Testimony *whereof are set the Seal of the said University and the signature of the said Vice Chancellor.*

Place : Aurangabad
Date of issue : 28 MAR 1985

Vice-Chancellor

๑๑) พ.ศ.๒๕๒๙ สำเร็จปริญญาดุษฎีบัณฑิต (Ph.D.) สาขาโบราณคดีอินเดียและประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยมคธ รัฐพิหาร ประเทศอินเดีย

งานปกครอง

๑) พ.ศ.๒๕๒๙ เป็นผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดปทุมวนาราม

๒) พ.ศ.๒๕๑๙-ปัจจุบัน เป็นผู้ช่วยเจ้าคณะปกครองคณะ ๑ วัดปทุมวนาราม

๓) พ.ศ.๒๕๓๐-ปัจจุบัน เป็นกรรมการสงฆ์วัดปทุมวนาราม

งานการศึกษา

๑) พ.ศ.๒๔๙๔ เป็นครูสอนพระปริยัติธรรมประจำสำนักเรียนวัดปทุมวนาราม

๒) พ.ศ.๒๔๙๗ เป็นครูสอนบาลีไวยากรณ์และบาลีประโยค ป.ธ.๓

- เป็นกรรมการสนามหลวงแผนกธรรม
- เป็นกรรมการตรวจธรรมสนามหลวง

ผลงานพิเศษ

๑) พ.ศ.๒๕๐๙ เป็นประธานที่ปรึกษาดำเนินการตั้งกิ่งอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร

๒) พ.ศ.๒๕๒๙ เป็นผู้ดำเนินการก่อตั้งมูลนิธิสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก

๓) พ.ศ.๒๕๑๒ แต่งหนังสือสารคดี ชื่อ **ประทีปแห่งความสำเร็จ** โดยใช้นามปากกาว่า **ส. ณ เมืองบน**

๔) พ.ศ.๒๕๓๙ เป็นผู้ดำเนินการก่อตั้งมูลนิธิพุทธไทยภารตะ เพื่อสร้างวัดไทย ในประเทศอินเดีย

๕) พ.ศ.๒๕๕๑ เป็นประธานกรรมการมูลนิธิ ดร.พ.ส.พิมพ์มะสอนและบมจ.บัตรกรุงไทย (เคทีซี) วัดศรีดอกกาว อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร

งานเผยแผ่

๑) พ.ศ.๒๕๒๙ ได้รับแต่งตั้งเป็นพระปริยัตินิเทศและพระจริยา นิเทศก์ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

๒) พ.ศ.๒๕๓๐ ได้รับแต่งตั้งเป็นพระปริยัตินิเทศ โดยกรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ

๓) เป็นองค์แสดงพระธรรมเทศนาในวันธรรมสวนะและวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

๔) เป็นองค์บรรยายธรรมพิเศษขององค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน

งานสาธารณูปการ

๑) เป็นหัวหน้าองค์การสาธารณูปการวัดปทุมวนาราม

๒) พ.ศ.๒๕๑๑ สร้างอุโบสถ วัดศรีดอกกาว อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร

กว้าง ๗ เมตร ยาว ๑๘ เมตร

ร่วมค่าก่อสร้าง ๙๘๕,๐๐๐.-บาท

๓) พ.ศ.๒๕๓๘ สร้างกำแพงวัดศรีดอกกาว รวมค่าก่อสร้าง ๒๐๐,๐๐๐.-บาท

- ปฏิสังขรณ์อุโบสถ วัดศรีสะอาด อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร กว้าง ๘ เมตร ยาว ๑๙ เมตร รวมค่าก่อสร้าง ๒,๓๕๐,๐๐๐.-บาท

- ซ่อมแซมศาลาสิริสาสนโกศล วัดศรีสะอาด รวมค่าก่อสร้างและบูรณะปฏิสังขรณ์ทั้งสิ้น ๒,๗๓๕,๐๐๐.-บาท

๔) พ.ศ.๒๕๓๙–๔๐ ปฏิสังขรณ์อุโบสถ วัดศรีบุญเรือง อำเภอคำตากล้า จังหวัดสกลนคร กว้าง ๙ เมตร ยาว ๒๐ เมตร พร้อมพระพุทธรูปประดิษฐานในอุโบสถ ขนาดหน้าตัก ๖๐ นิ้ว และโต๊ะหมู่บูชาชุดใหญ่ ราคา ๓๐๐,๐๐๐.-บาท รวมค่าบูรณปฏิสังขรณ์ทั้งสิ้น ๒,๘๐๐,๐๐๐.-บาท

๕) พ.ศ.๒๕๓๐ หาทุนบูรณปฏิสังขรณ์กุฏิสงฆ์คณะ ๒ วัดปทุมวนาราม รวมค่าบูรณะทั้งสิ้น ๕๐๐,๐๐๐.-บาท

๖) พ.ศ.๒๕๓๗–๓๙ หาทุนสมทบในการซ่อมจิตรกรรมฝาผนังพระอุโบสถวัดปทุมวนาราม
รวมทั้งสิ้น ๔๐๐,๐๐๐.-บาท

๗) พ.ศ.๒๕๓๙ หาทุนสมทบในการบูรณปฏิสังขรณ์พระวิหารวัดปทุมวนาราม

รวมทั้งสิ้น ๗๐๐,๐๐๐.-บาท

๘) พ.ศ.๒๕๓๕ หาทุนสร้างกุฏิสงฆ์วัดปทุมวนาราม กว้าง ๖ เมตร ยาว ๑๒ เมตร สิ้นค่าก่อสร้าง ๑,๒๐๐,๐๐๐.-บาท

๙) พ.ศ.๒๕๔๑ หาทุนสร้างกุฏิ “เจิมประไพ” วัดปทุมวนาราม กว้าง ๘ เมตร ยาว ๑๐ เมตร สิ้นค่าก่อสร้าง ๑,๓๐๐,๐๐๐.-บาท

๑๐) พ.ศ.๒๕๔๓ ได้หาทุนสร้างเจดีย์พิพิธภัณฑ์ หลวงปู่คำ ยสกุลปุตฺโต กว้าง ๑๕ เมตร สูง ๓๐ เมตร ที่วัดศรีจำปาชนบท อำเภอพังโคน จังหวัดสกลนคร รวมมูลค่า ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท (ห้าล้านบาทถ้วน)

๑๑) พ.ศ.๒๕๔๕ ขอพระราชทานกราบบังคมทูล พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินประกอบพิธีบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ และยกฉัตรเจดีย์พิพิธภัณฑ์หลวงปู่คำ ยสกุลปุตฺโต ทรงโปรดให้สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จแทนพระองค์ ที่วัดศรีจำปาชนบท อำเภอพังโคน จังหวัดสกลนคร

งานสาธารณะสงเคราะห์

๑) เป็นประธานหาทุนสร้างโรงงานผลิตเกลือไอโอดินแก่โรงพยาบาลบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร

๒) หาทุนปรับปรุงห้องคนไข้พิเศษโรงพยาบาลบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร

๓) หาทุนในการเทคอนกรีตเสริมเหล็กสนามบาสเกตบอลโรงเรียนบ้านม่วงพิทยาคม จังหวัดสกลนคร รวมค่าก่อสร้าง ๑๐๐,๐๐๐.-บาท

๔) จัดหาพระพุทธรูปประจำสถานศึกษาให้โรงเรียนในเขตอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร

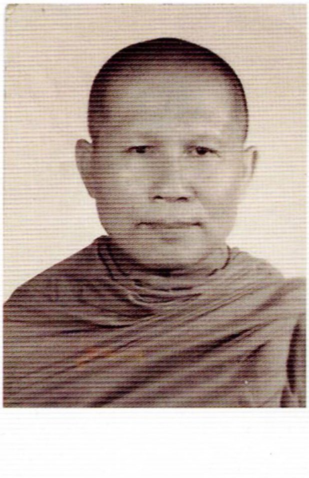
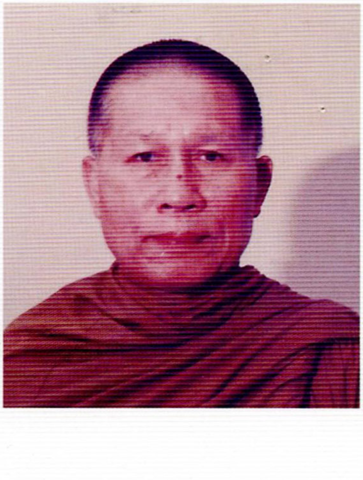
๕) หาทุนในการเทคอนกรีตเสริมเหล็กถนนเข้าสู่ที่ว่าการอำเภอบ้านม่วง ๒ สาย กว้าง ๖ เมตร ยาว ๘๒ เมตร พร้อมลานพระพุทธรูป รวมเป็นเงิน ๓๐๐,๐๐๐.-บาท

สมณศักดิ์

พ.ศ.๒๕๓๐ ได้รับพระราชทานตั้งสมณศักดิ์เป็นพระครูสัญญาบัตรชั้นพิเศษ ที่ **พระครูสุจินธรรมาจารย์**

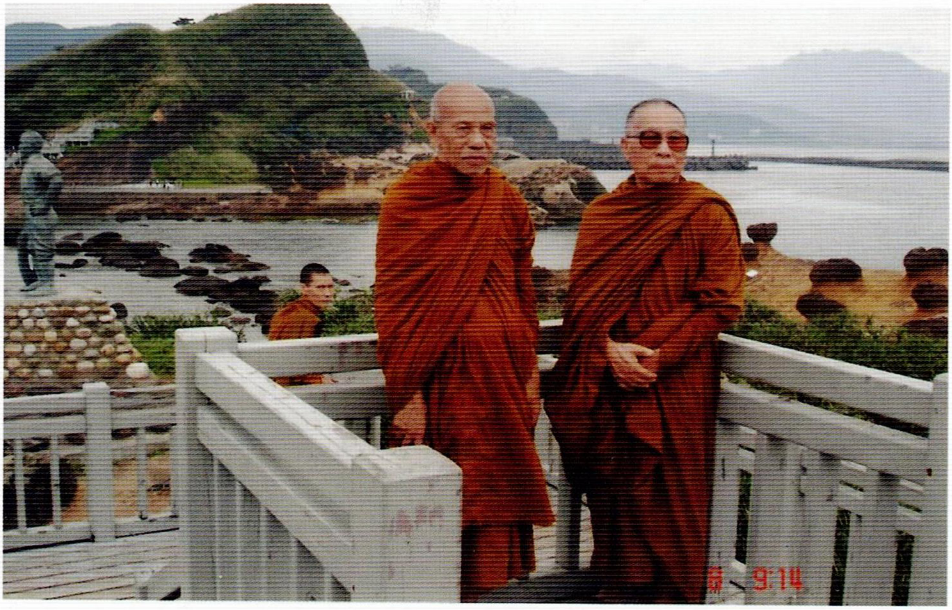
การมรณภาพ

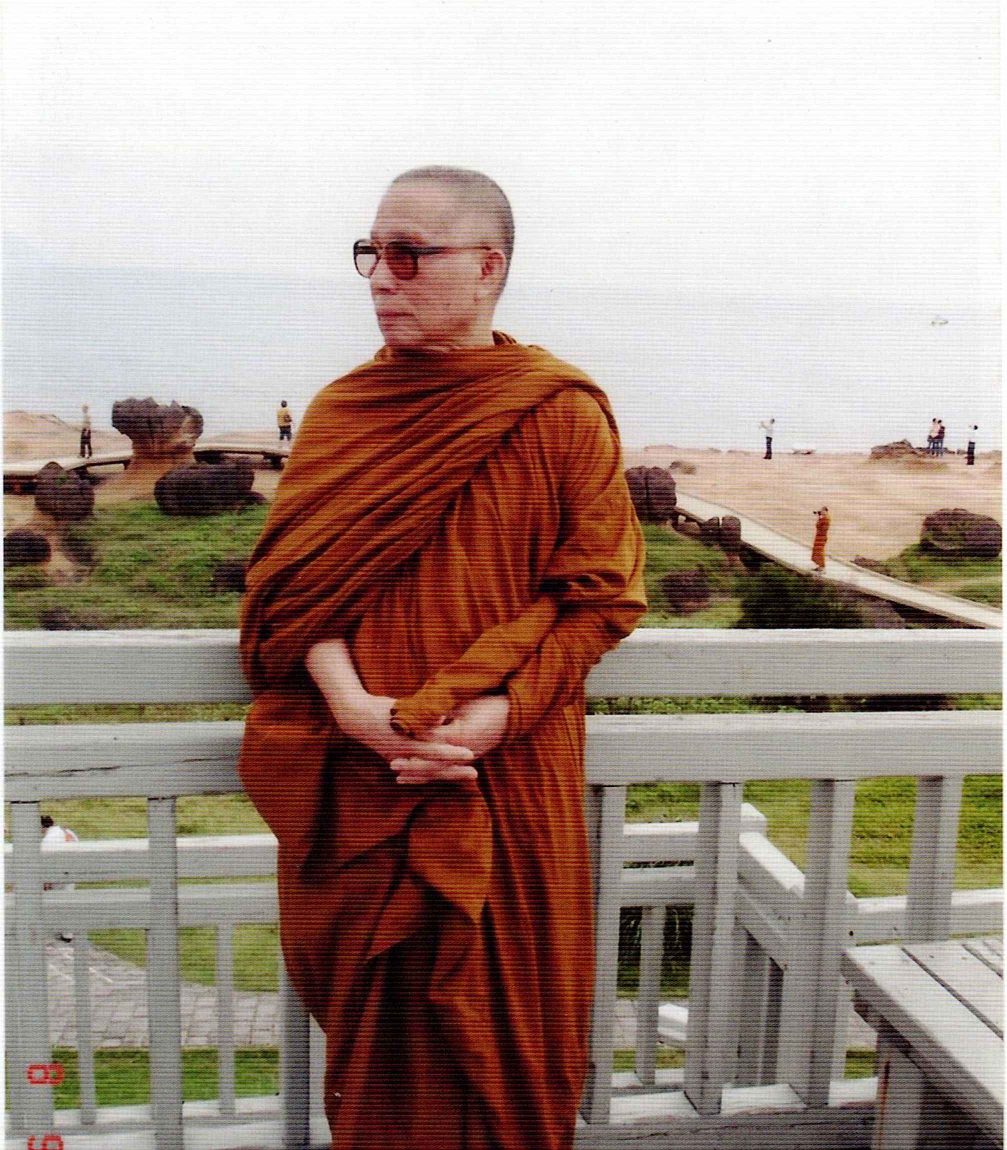
พระครูสุจินธรรมาจาย์ (เสงี่ยม สุจิณฺโณ) ถึงแก่มรณภาพด้วยโรคมะเร็ง เมื่อวันเสาร์ ที่ ๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘ เวลา ๒๓.๑๐ น. ที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร สิริอายุได้ ๘๔ ปี พรรษา ๖๐

8 9:14

12 11 '93

12 11 '92

ท่านอาจารย์ในความทรงจำ

“บวชทั้งทีให้ได้เป็นมหาเหมือนพระมหาเสงี่ยม พระมหาเฉลิมนะ” คำกล่าวนี้ มักได้ยินจนคุ้นหูเมื่อครั้งข้าพเจ้าเป็นเด็ก ซึ่งสมัยนั้นในหมู่บ้านไม่ค่อยมีใครที่เจริญรุ่งเรืองทางการศึกษายิ่งกว่าท่านทั้ง ๒ รูปแล้ว

ได้ทราบมาว่า ท่านอาจารย์พระครูสุจินธรรมาจารย์ (เสงี่ยม สุจิณฺโณ) เป็นบุตรของคุณพ่อคำพันธุ์ คุณแม่อ้อม พิมพ์มะสอน โยมพ่อของท่านเป็นคนฝั่งลาวข้ามมาประกอบอาชีพเป็นช่างเย็บผ้าและเป็นพ่อค้า จนเจริญรุ่งเรืองมั่นคงพอควร เมื่อโยมพ่อของท่านทำการค้าสักระยะหนึ่ง ก็มีคนโจษจันท่านว่า “เป็นคนต่างด้าวท้าวต่างแดน” จะแจ้งทางการให้มาจับตัว ท่านจึงได้หนีไปอยู่กับพี่ชายที่บ้านดอนหญ้านาง ปัจจุบันอยู่ในเขตอำเภอพรเจริญ จังหวัดบึงกาฬ ซึ่งพี่ชายของท่านเป็นพี่เขยของโยมแม่ข้าพเจ้า พออยู่ได้ไม่นานก็ล้มป่วยและถึงแก่กรรมในที่สุด

เมื่อท่านอาจารย์จบ ป. ๔ แล้ว วันหนึ่งได้มีโอกาสไปฟังเทศน์หลวงปู่จารย์คำ ยสกุลปุตฺโต ที่ป่าช้าบ้านโพนไค มีศรัทธาและถวายตัวเป็นลูกศิษย์ในวันนั้นเอง ท่านเล่า

ว่าขณะที่ฟังเทศน์อยู่นั้นระเบิดลงที่ทุ่งบ้านหนองแอก เสียงดังสนั่นหวั่นไหว จนเป็นหลุมใหญ่และเป็นที่เล่าลือถึงปัจจุบันเมื่อผู้คนกล่าวถึงยุคสงครามโลกครั้งที่สอง จากนั้นท่านได้ติดตามหลวงปู่จารย์คำไปอยู่ที่วัดศรีจำปาชนบท อำเภอพังโคน จังหวัดสกลนครและได้ไปบรรพชาที่วัดคามวาสี บ้านหนองดินดำ อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนครโดยมีพระครูพุฒิวราคม (พุฒิ ยโส) เป็นพระอุปัชฌาย์ ขณะที่เป็นสามเณรอยู่วัดศรีจำปาชนบท ท่านได้มีโอกาสอุปัฏฐากรับใช้พระกรรมฐานซึ่งเป็นศิษย์ผู้ใหญ่ของพระอาจารย์ใหญ่มั่นหลายรูป มี หลวงปู่หลุย จนฺทสาโร หลวงปู่ชอบ ฐานสโม เป็นต้น เพราะบริเวณแถบนั้นเป็นที่แวะพักของบรรดาพระกรรมฐานก่อนจะเข้าไปกราบนมัสการพระอาจารย์ใหญ่มั่น ภูริทตฺโต ที่วัดหนองผือนาใน อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร

จากนั้นหลวงปู่จารย์คำ ยสกุลปุตฺโต ได้ถวายสามเณรเสงี่ยมให้เป็นศิษย์พระครูอุดมธรรมคุณ (พระมหาทองสุก สุจิตฺโต) ปฐมเจ้าอาวาสวัดป่าสุทธาวาส ซึ่งท่านเป็นชาวจังหวัดสระบุรี สหธรรมิกของพระเดชพระคุณพระวินัยโสภณ (เล็ก ธมฺมปาโล) และเป็นพระมหาเปรียญศิษย์สำนักวัดปทุมวนาราม เมื่อท่านศึกษาเล่าเรียนพอสมควรจึงออกไปปฏิบัติกรรมฐานฝากตัวเป็นศิษย์พระอาจารย์ใหญ่มั่น เพราะเหตุนี้เอง เมื่อครั้งท่านอาจารย์เป็นสามเณรจึงได้มีโอกาสติดตามท่านพระครูอุดมธรรมคุณเข้าไปรับฟังพระธรรมเทศนาและถวายการอุปัฏฐากพระอาจารย์ใหญ่มั่น ภูริทตฺโต อยู่เป็นนิตย์ ท่านเล่าว่า **เย็นวันหนึ่ง ในวัดบ้านหนองผือนาใน บรรดาพระภิกษุสามเณรกำลังทำข้อวัตรคือถวายการสรงน้ำแก่พระอาจารย์ใหญ่มั่น ท่านเป็นสามเณรน้อยได้ลอดใต้วงแขนพระซึ่งนั่งแวดล้อมพระอาจารย์ใหญ่อยู่ เข้าไปถูหลังถวายพระอาจารย์ใหญ่พอพระอาจารย์ใหญ่มองเห็น ได้ชี้หน้าท่านพร้อมกับพูดว่า “เณรน้อยอย่าสึกเด้อ” ด้วยความปีติที่พระอาจารย์ใหญ่ผู้เป็นที่เคารพยิ่งได้กล่าวเช่นนี้ จึงรีบตอบรับทันที**

ว่า **"ครับกระผม" นับเป็นพรอันประเสริฐยิ่งในชีวิต** ท่านได้เห็นเหตุการณ์วันพระอาจารย์ใหญ่มั่นมรณภาพ และอยู่ช่วยงานถวายเพลิงศพจนแล้วเสร็จ ท่านพระครูอุดมธรรมคุณได้มอบอัฐิธาตุพระอาจารย์ใหญ่มั่นไว้ให้ท่านสักการะ และท่านได้นำติดตัวไว้สักการะเสมอมา จนกระทั่งจะไปศึกษาต่อที่ประเทศอินเดียจึงได้ฝากข้าพเจ้าไว้ พอท่านกลับมาข้าพเจ้าจะถวายคืนแต่ท่านกลับบอกว่า "มอบไว้ให้สักการบูชาและรักษาสืบต่อนะ เป็นมงคลอันสูงสุด" และท่านพระครูอุดมธรรมคุณ ได้นำท่านไปถวายตัวเป็นศิษย์พระเดชพระคุณพระธรรมเจดีย์ (จูม พนฺธุโล) วัดโพธิสมภรณ์ จังหวัดอุดรธานี ท่านสอบไล่ได้นักธรรมชั้นโทในสำนักวัดโพธิสมภรณ์นั้นเอง

ท่านเรียนที่สำนักวัดโพธิสมภรณ์อยู่ ๑ ปี ท่านพระครูอุดมธรรมคุณจึงได้นำมาฝากให้เป็นศิษย์อยู่ในปกครองของพระมหาเล็ก ธมฺมปาโล (พระเดชพระคุณพระวินัยโสภณ) วัดปทุมวนาราม กรุงเทพมหานคร ท่านอาจารย์ได้เล่าให้ฟังเป็นเกร็ดว่า "ได้นั่งรถโดยสารฟรีที่ทางรัฐบาลจัดให้ประชาชนผู้จะมางานพระราชพิธีพระบรมศพรัชกาลที่ ๘ ที่ท้องสนามหลวง มาวัดปทุมวนาราม" ท่านได้ศึกษาเล่าเรียนทั้งแผนกธรรมและแผนกบาลี จนสอบไล่ได้เปรียญธรรม ๕ ประโยค จึงได้เข้าศึกษาต่อที่สภาการศึกษามหามกุฏราชวิทยาลัย จบศาสนศาสตรบัณฑิตแล้วจึงไปศึกษาต่อที่ประเทศอินเดียจนสำเร็จปริญญาเอก

สิ่งที่ท่านภาคภูมิใจที่สุดและเล่าให้บรรดาศิษยานุศิษย์ฟังอยู่บ่อยครั้ง ตามที่ได้ยินอยู่บ่อย ๆ เห็นจะมีอยู่ ๒ เรื่อง คือ

ท่านเป็นผู้นำในการขอตั้งบ้านม่วง หมู่ที่ ๗ ตำบลมาย อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร ยกขึ้นเป็นกิ่งอำเภอบ้านม่วงได้จนสำเร็จ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๑ และเป็นอำเภอบ้านม่วง เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๔ ซึ่งได้ร่วมกับกำนันบุรณะ วงศ์ปทุม โดยการ

สนับสนุนของ ฯพณฯ บุณย์ เจริญไชย อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมและอดีตเอกอัครราชทูตวิสามัญผู้มีอำนาจเต็มประจำสาธารณรัฐโปรตุเกส ประโยคแรกเมื่อท่านอาจารย์เล่าถึงเรื่องนี้คือ ยากแสนยากที่จะยกบ้านม่วง หมู่ที่ ๗ ตำบลมาย ขึ้นเป็นกิ่งอำเภอบ้านม่วง ท่านวางแผนและเป็นผู้นำหลายอย่าง นำชาวบ้านถางป่าสาธารณประโยชน์สร้างที่ว่าการกิ่งอำเภอขึ้นเพื่อให้มีความเพียบพร้อม ตัดถนนผ่านสถานที่ที่จะตั้งที่ว่าการกิ่งอำเภอ ประสานงานให้มีรถโดยสารวิ่งผ่านจนเป็นสายบ้านม่วง-คำตากล้าในปัจจุบัน ท่านอาจารย์ได้ประสาน นายบรรจง พงษ์ศาสตร์ อธิบดีกรมสามัญศึกษา เพื่อขอยกฐานะโรงเรียนบ้านม่วงพิทยาคม เป็นโรงเรียนที่มีการศึกษาระดับสูงสุดของชั้นมัธยมคือมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ท่านเป็นผู้ริเริ่มในการวางแผนสร้างโรงพยาบาลบ้านม่วงก่อนที่จะไปศึกษาต่อปริญญาโทที่ประเทศอินเดีย และมอบหมายให้ข้าพเจ้าเป็นผู้ดำเนินการต่อโดยส่งจดหมายแนะวิธีการมาจากประเทศอินเดียจนประสบผลสำเร็จ นับได้ว่าท่านเป็นผู้นำพาความเจริญไปยังอำเภอบ้านม่วง อันเป็นถิ่นมาตุภูมิโดยแท้ สมกับสมญานามที่ชาวอำเภอบ้านม่วงเรียกขานว่า “**หลวงตาพัฒนาอำเภอบ้านม่วง (พระครูสุจินธรรมาจารย์)**” ซึ่งสมญานามนี้ปรากฏอยู่ป้ายหน้าที่ว่าการอำเภอบ้านม่วงจวบจนปัจจุบัน

และอีกประการหนึ่ง ซึ่งเป็นที่ภาคภูมิใจที่สุดเพราะเป็นเสมือนทั้งหมดของชีวิตท่าน คือการสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกจากประเทศอินเดียถึงสองสาขา ท่านได้ทุ่มเททั้งแรงกาย แรงใจ และกำลังสติปัญญาฝ่าฟันด้วยความรำลึกอยู่ในใจว่า “ส เสงี่ยม สอ คือสู้” ท่านจึงเป็นนักสู้ผู้ไม่มีความย่อท้อและจริงจังเสมอ ไม่เคยคิดน้อยใจในวาสนาของตนแต่กลับมีความมาดมั่น มั่นใจ ท่านมักจะถามผู้มานมัสการเสมอว่า เรียนที่ไหน จบอะไร และจะบอกว่า จบแล้วเรียนให้จบปริญญาเอกนะ ความภาคภูมิใจอันยิ่งนี้ ยากสำหรับข้าพเจ้าผู้เป็นศิษย์จะขยายความให้เป็นที่ประจักษ์ได้

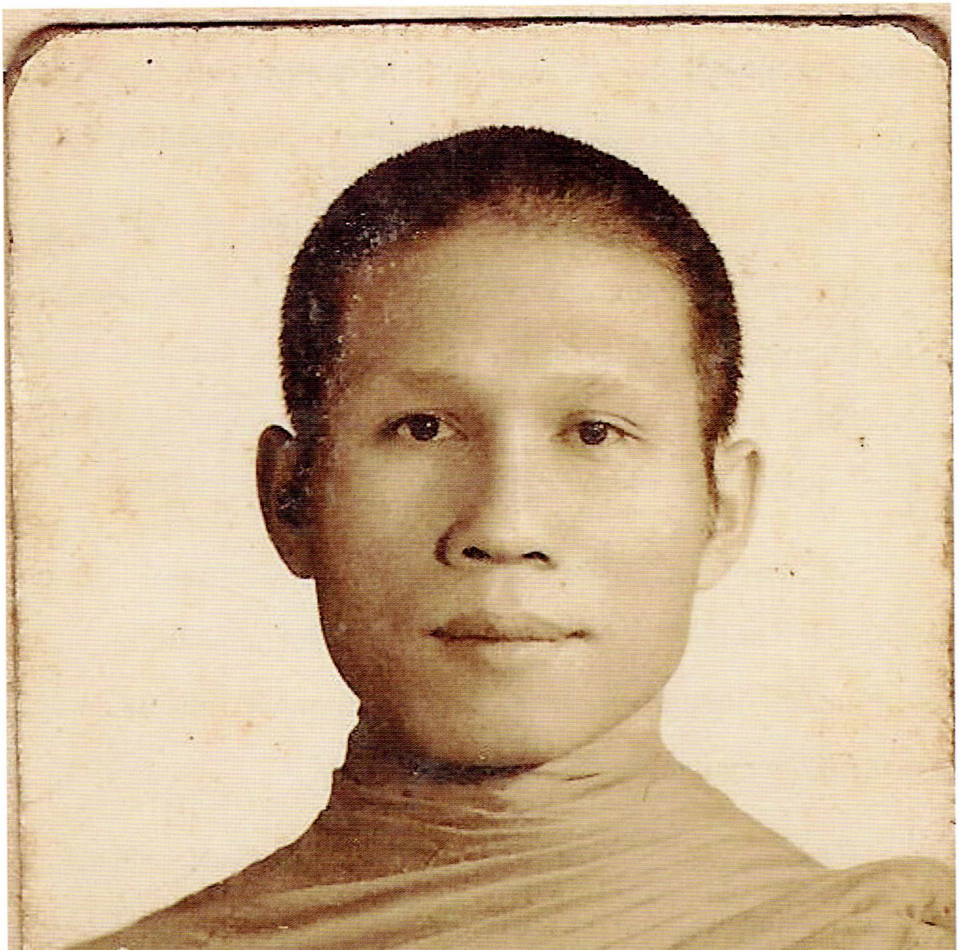
และพระภิกษุสามเณรวัดปทุมวนาราม มักเอ่ยสรรพนามแทนชื่อท่านด้วยความเคารพในความเป็นรัตตัญญูและความเป็นแบบอย่างในการศึกษาว่า **หลวงตาด็อกเตอร์**

เรื่องราวอันเป็นเกร็ดประวัติเล็ก ๆ น้อย ๆ ของท่านอาจารย์ซึ่งข้าพเจ้าพยายามถ่ายทอดออกมานี้ เป็นเพียงส่วนหนึ่งที่เป็นเรื่องสำคัญในชีวิตของท่าน และมีเรื่องราวอีกมากมายที่ยากจะอรรถาธิบายเล่าความเป็นตัวหนังสือให้หมดสิ้นได้ แม้ชีวิตในบั้นปลายท่านไม่ได้แสดงบทบาทอะไรมากนัก แต่ท่านก็ทำเสมือนหนึ่งการเตรียมตัวปิดฉากละครแห่งชีวิต อบรมจิตภาวนาอย่างจริงจังมิได้ขาด นับลูกประคำไม่ได้วางมือ

บัดนี้ พระอาจารย์ผู้เป็นดุจบิดาผู้ให้กำเนิด ผู้เป็นร่มโพธิ์ทองของชีวิตข้าพเจ้าและผู้เป็นหลักใจของศิษยานุศิษย์ทั้งหลาย ได้ยุติบทบาทอันถูกสมมติให้มีให้เป็นแล้ว แต่สิ่งที่ยังเหลือปรากฏอยู่คือคุณงามความดีและสิ่งสาธารณูปการที่ท่านได้นำชนผู้มีศรัทธาสรรค์สร้าง อันเป็นอนุสาวรีย์แห่งชีวิตที่ฝากไว้แก่โลก

ด้วยอำนาจแห่งกุศลบุญราศีอันศิษยานุศิษย์ได้บำเพ็ญอุทิศถวาย นับแต่วันถึงแก่มรณภาพจนถึงการออกเมรุพระราชทานเพลิงศพนี้ จงเป็นผลสัมฤทธิแด่ท่านอาจารย์พระครูสุจินธรรมาจารย์ (เสงี่ยม สุจิณฺโณ) ด้วยปัตตานุโมทนามัย ตามสมควรแก่คติวิสัยในสัมปรายภพนั้นเทอญ.

พระเทพญาณวิศิษฏ์
ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดปทุมวนาราม

ประทีปแห่งความสำเร็จ

ส. ณ เมืองบน

Banaras Hindu University

Master of Arts

This is to certify that *Phramaha Sangiam Phimmasorn*

obtained the degree of **Master of Arts**

in this University in the Examination of 1975,

in *Sociology*,

and that he/~~she~~ was placed in the *Third* Class.

Sd:- K.L. Shrimali

The 19th October 1976.

Vice-Chancellor.

Banaras Hindu University.

30.12.77

เกริ่นนำ

"ประทีปแห่งความสำเร็จ" เป็นหนังสือที่**ท่านอาจารย์พระครูสุจินธรรมาจารย์ (เสงี่ยม สุจิณฺโณ)** ได้เรียบเรียงขึ้นด้วยหมายใจว่า จะนำผลกำไรจากการจำหน่ายหนังสือไปเป็นทุนเรียนต่อปริญญาโทที่ประเทศอินเดีย

ท่านเริ่มค้นคว้าจากตำราวิชาการต่าง ๆ ในปี ๒๕๐๙ เมื่อครั้งไปปฏิบัติศาสนกิจที่วัดเทพนิตร อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ในขณะนั้นข้าพเจ้าเป็นศิษย์ติดตามท่านไปอยู่ที่วัดนั้นด้วย จึงมีโอกาสได้เห็นท่านนั่งค้นคว้าตำราวิชาการด้วยความตั้งใจ โดยใช้เวลาค้นคว้าในช่วงเย็นหลังจากปฏิบัติศาสนกิจในแต่ละวันเสร็จเรียบร้อยแล้ว ท่านจะนั่งเปิดโคมไฟเขียนหนังสือร่างใส่กระดาษแล้วส่งให้ข้าพเจ้าช่วยพิมพ์ดีดถวาย แต่กระนั้น ก็ยังไม่แล้วเสร็จท่านได้นำกลับมาค้นคว้าและเรียบเรียงต่อที่วัดปทุมวนารามจนสำเร็จ โดยใช้นามปากกาว่า **"ส. ณ เมืองบน"** ซึ่งท่านได้ให้ความหมายไว้ว่า ส. คือสู้ ส่วนคำว่า ณ เมืองบน หมายถึงแผ่นดินอีสาน ซึ่งแต่ก่อนนั้นคนอีสานจะเรียนภาคกลางว่า เมืองลุ่ม หรือเมืองไทย และเรียกภาคอีสานว่า เมืองบน ฉะนั้น **ส. ณ เมืองบน จึงหมายถึง นักสู้จากแดนอีสาน หรือนักสู้จากที่ราบสูง** อันเป็นเอกลักษณ์เด่นของท่านอาจารย์ผู้ไม่ยอมแพ้พ่าย

เมื่อรวบรวมเป็นเล่มจนเสร็จบริบูรณ์แล้ว ท่านได้ส่งพิมพ์เป็นรูปเล่มโดยใช้ปัจจัยส่วนตัวและส่วนที่คณะศิษย์จัดถวาย ท่านได้ติดต่อไปยังแผงหนังสือต่าง ๆ เพื่อจัดจำหน่าย แต่การจำหน่ายหนังสือเล่มนี้ก็ไม่เป็นที่นิยมของผู้คนมากนัก จนความทราบถึงพระเดชพระคุณพระราชมุนี (โฮม โสภโณ) อดีตผู้รักษาการแทนเจ้าอาวาสวัดปทุมวนาราม พระเดชพระคุณ ฯ ได้เมตตาขอความอุปถัมภ์ไปยังคุณนายเข็มทอง โอสถานนท์ เพื่อขอทุนให้พระมหาเสงี่ยม (พระครูสุจินธรรมาจารย์) ไปเรียนต่อปริญญาโท และท่านก็ได้รับความอุปถัมภ์เป็นลำดับมาจนจบการศึกษาในระดับปริญญาโทตามเจตนามุ่งหวัง

หนังสือ ประทีปแห่งความสำเร็จ ฉบับพิมพ์ครั้งแรกซึ่งเหลืออยู่จำนวนมาก ท่านอาจารย์ได้แจกเป็นธรรมบรรณาการแก่ผู้ให้ความอุปถัมภ์และศิษยานุศิษย์

ต่อมา เมื่อท่านมีอายุวัฒนมงคลย่างเข้าสู่ปีที่ ๘๐ ในปี ๒๕๕๓ คณะศิษยานุศิษย์ได้จัดพิมพ์หนังสือเล่มนี้ขึ้นอีกเป็นครั้งที่ ๒ เพื่อมอบเป็นธรรมบรรณาการแก่ผู้มาร่วมบำเพ็ญกุศลฉลองอายุวัฒนมงคลในวาระนั้นด้วย

มาบัดนี้ คณะสงฆ์วัดปทุมวนารามและคณะศิษยานุศิษย์ ได้จัดพิมพ์เป็นหนังสืออนุสรณ์ในงานออกเมรุพระราชทานเพลิงศพ นับเป็นการพิมพ์ครั้งที่ ๓ อันเป็นวาระแห่งการสรุปลงเพราะกาลอวสานชีวิต

พระเทพญาณวิศิษฏ์

(ชัยทวี คุตฺตจิตฺโต)

วัดปทุมวนาราม

เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร

คำนำ

ข้าพเจ้าขอเรียนให้ท่านผู้อ่านทราบว่า หนังสือเล่มนี้ได้แสดงถึงทัศนะแนวความคิดใหม่ๆ เกี่ยวกับการสร้างสรรค์หน่วยสังคมต่างๆ ของมนุษย์ที่กำลังเกิดความกระตือรือร้นสร้างอนาคตของตนอย่างไม่ยอมหยุดยั้ง ทั้งนี้ก็เพื่อบุกเบิกทางอันสับสน ก้าวไปสู่ทางแห่งความสำเร็จของตนนั้นเอง ทุกคนกำลังศึกษาหาหนทางค้นคว้าสร้างความนิยมชมชอบ สามารถชักจูงความคิดของผู้อื่นให้มีความเห็นคล้อยตามความคิดของตน

หนังสือเล่มนี้เป็นคู่มืออันแท้จริงในการดำเนินชีวิตประจำวัน เป็นทั้งเพื่อนที่ดี ซื่อสัตย์ และเป็นครูที่ดีเลิศ สามารถติดตามเข้าแนะนำ และสอนตัวท่านแม้กระทั่งในมุ้งนอนท่าน

ท่านผู้อ่านที่เคารพรัก หนังสือเล่มนี้จะสามารถช่วยให้ท่านรู้จักวิธีหาเงิน หาความรู้ หาความก้าวหน้าและความสุขสดชื่นของชีวิตมาสู่ท่าน กลับมาตั้งต้นชีวิตใหม่ จงลืมความสูญเสีย หรือความเศร้าโศกเสียใจในอดีต ลืมเสียซึ่งความผิดหวัง ความล้มเหลว จงเริ่มเข้าหาการงานและหน้าที่ ท่านเป็นกัปตันแห่งโชคชะตาของตน และเป็นนายชีวิตของตน ข้าพเจ้าขอมอบกุญแจทองอันสำคัญยิ่งนี้แก่ท่านผู้อ่านทุกคน เพื่อเปิดประตูทองแห่งชีวิตไปสู่จุดหมายปลายทองที่ท่านได้ตั้งความหวังเอาไว้

กฎเกณฑ์ต่างๆ ที่วางไว้ในหนังสือเล่มนี้ มิได้เป็นทฤษฎีหรือการคาดคะเนเท่านั้น ท่านสามารถใช้ปฏิบัติให้ปรากฏผลอย่างน่ามหัศจรรย์ ข้าพเจ้าบอกท่านว่าบุคคลผู้นำหลักการต่างๆ ไปปฏิบัติอย่างเคร่งครัด และ

อ่านหนังสือนี้อย่างละเอียด ในประโยคคำพูดไหนที่ท่านชอบใจ ควรจะอ่านหลายๆ ครั้ง ผลก็คือสามารถจะปฏิวัติชีวิตของท่านไปสู่ความก้าวหน้าอย่างไม่ต้องสงสัย

หลังจากที่ท่านได้ศึกษาในหลักการต่างๆ ที่กล่าวไว้แล้วในหนังสือเล่มนี้ ท่านสามารถเปลี่ยนปรัชญาแห่งชีวิตของท่านพรวดพลาดอย่างกระทันหัน กลายเป็นผู้มีความกระตือรือร้น มีความตั้งอกตั้งใจทำงานให้เกิดผลอันงาม เมื่อก่อนท่านมีศัตรู ๑๐๐ คน เขาเหล่านั้นจะกลายมาเป็นเพื่อนที่ดี ๑๐๐ คน

ถ้าท่านจะทำการค้าก็มีกำไรมากขึ้น มีความปลอดโปร่งโล่งใจสูงขึ้น สิ่งซึ่งสำคัญกว่าสิ่งอื่นใด คือจะได้พบกับความสุขมากขึ้นในการดำเนินกิจการงาน และดำรงชีวิตภายในบ้าน มีนักเดินตลาดจำนวนมาก เพิ่มรายได้สูงขึ้นอย่างรวดเร็ว เป็นคนเด่นอยู่ในวงสังคม เป็นคนดีมีฐานะร่ำรวย เป็นผู้มีอิทธิพลจูงใจผู้อื่นได้ ก็เพราะได้รับประโยชน์จากหนังสือเล่มนี้

มนุษย์เราได้ใช้ประโยชน์ขุมทรัพย์แห่งร่างกายและจิตใจของเราแก่ส่วนน้อย หมายความว่า มนุษย์เราต่างดำรงชีวิตอยู่ห่างไกลจากจุดหมายที่เขาควรจะก้าวไปถึง มนุษย์เราต่างมีพลังงานอยู่นานาชนิด พลังซึ่งเขาจะล้มเหลวอยู่เสมอในเมื่อจะใช้มันให้เป็นประโยชน์

จากพลังงานต่างๆ ที่ประสบ “ความล้มเหลวอยู่เสมอในอันจะใช้มันให้เป็นประโยชน์” ด้วยเหตุนี้เอง หนังสือเล่มนี้จึงมีเจตจำนงอันแท้จริงที่จะช่วยเหลือท่านให้ค้นพบหลักการใหม่ๆ หนทางแห่งความสำเร็จ และได้รับผลกำไรจากขุมทรัพย์ในตัวของท่านนั้น

จุดหมายปลายทางในการเขียนหนังสือเล่มนี้ ก็เพื่อจะยื้อแย่งเอามนุษย์ที่ “ผิดหวัง” เหล่านี้ออกมาจากโลกอันโหดร้าย เพื่อให้ผู้ที่ผิดหวังเหล่านี้ได้พบกับแสงสว่างและ “โชคลาภ” ก้าวไปข้างหน้าอย่างผู้มีชัย ชีวิตที่มืดมนไม่ผิดอะไรกับคนที่ตายแล้ว เขาอยู่ในวันหนึ่งๆ แสนจะทุกข์ยากทรมาน ชีวิตของเขายืนอยู่บนเส้นทางอันน่ากลัว เขามีชีวิตอยู่อย่างเลื่อนลอยที่สุด

ไม่มีการงานเป็นหลักเป็นแหล่ง ไม่มีรายได้อันเป็นล่ำเป็นสัน เพราะถูกชีวิตปล่อยไว้ในมุมแห่งความมืดมน บุคคลที่ขาดการดิ้นรนและทะเยอทะยาน เขาจะอยู่ในโลกดุจคนไร้ความหวัง เพราะเขาไม่พยายามที่จะก้าวไปข้างหน้า

มนุษย์ส่วนมากต้องประสบกับความล้มเหลวและพลาดหวังในชีวิตก็เพราะว่ามัว "หลงคอยคืนดีวันดี" ชอบดูหมอดู ชอบถือโชคถือลาง ทำให้โอกาสอันงามของท่านต้องพลาดไป ลืมมันเสียเถิด "ความผิดหวัง" นั้นหันมาดำเนินงาน การศึกษา อย่างจริงจังเถิด

ท่านที่เคารพรักทั้งหลาย เมื่อท่านได้อ่านหนังสือเล่มนี้ไป ๔-๕ บทแล้ว จะได้รับผลประโยชน์เพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับเผชิญกับสถานการณ์แห่งชีวิต แต่ถ้าอยากได้รับประโยชน์อย่างจริงจังแล้ว หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือสำหรับอ่านแล้ว "ปฏิบัติตามโดยทันที" ประโยชน์มีค่ามหาศาลจะเป็นของท่าน ฉะนั้น "จงลงมือทำงานทันที" และลงมืออ่านเนื้อความข้างในโดยเร็ว ขอความสุขและความสำเร็จสมหวังจงเป็นของท่านผู้อ่านเถิด

ขอได้รับความนับถืออย่างสูง

ส. ณ เมืองบน

สารบัญ

แนวทางชีวิต

การเริ่มต้นชีวิต นับว่าเป็นก้าวหนึ่ง ที่จะนำความต้องการไปสู่จุดแห่งความสุดยอด คือสุดหนทางนั่นเอง ทุกๆ คน ย่อมมีความปรารถนาอย่างแรงกล้า เพื่อที่จะยกฐานะของตนเองให้ตั้งอยู่บนรากฐานแห่งความร่ำรวยกันทั้งนั้น แต่บางคนก็สมหวัง บางคนก็ต้องตกทุกข์ลำบากแทนจะเอาตัวไม่รอด ทั้งนี้ก็เป็นเพราะอะไร? อาจจะเอามาวัดผลอย่างเคร่าๆ ว่า "เขาไม่ทำจริง"

เขาผู้นั้นมิได้เริ่มต้นชีวิตของตนอย่างจริงใจ เขาทำงานเรื่อยๆ เหนื่อยๆ ด้วยจิตใจปราศจากความมั่นคงและเชื่อมั่นในตนเอง ไม่มีจุดหมายปลายทางไม่หนักแน่น ทำงานประเภทนี้ได้ไม่เท่าไร ก็หาเรื่องลาออกย้ายงานใหม่เรื่อยไป ตกลงชีวิตของเขาก็เป็นเสมือนหนึ่งแขวนไว้ใกล้กับปากเหวลึก ย่อมมีอันตรายอยู่รอบข้าง นำชีวิตของตนและครอบครัวกำลังคืบคลานเข้าไปสู่ฐานะแห่งความยากจน และดับแสงแห่งความรุ่งโรจน์ลงทุกที

คนเป็นจำนวนมาก ใฝ่ฝันในชีวิตของตนเสมอว่า ทำอย่างไรหนอ! เราจะเป็นผู้โชคดีอย่างอื่นเขาบ้าง? เห็นคนอื่นเขานั่งรถยนต์คันสวยๆ ชะโงกคอออกมาข้างนอกอย่างมีความสุข ก็เกิดความคิดวาดวิมานในตัวเองทันทีว่า "ทำไมหนอเราจะมีรถยนต์ขี่อย่างคนอื่นเขาบ้าง" ทำอย่างไรหนอเราจึงจะมีความรุ่งเรืองอย่างเขา ถ้าเราถูกลอตเตอรี่รางวัลที่หนึ่งต้องซื้อแน่พอไปซื้อเข้าหนึ่งใบเท่านั้น แหม! จิตมันฟุ้งเฟื่อใหญ่ ถ้าเราถูก เราจะซื้ออย่างนั้นอย่างนี้สร้างโน้นสร้างนี่วาดโครงการณ์ชีวิตเสียสวยหรู เป็นมหาเศรษฐีกันมาใน

ชั่วโมง สองชั่วโมง ความคิดอย่างนี้ นับว่าเป็นวิธีสร้างวิมานบนอากาศ ไม่มีทางจะสำเร็จลงได้เลย พอตนเองตื่นขึ้นคือรู้สึกตัวขึ้นมา จึงร้องว่า อ๋อ! นี่คือความฝันลมๆ แล้งๆ เท่านั้นเอง อย่างนี้เป็นภัยแก่ตัวเองมาก ทำให้ตัวเองระทมขมขื่น เศร้าเสียอกเสียใจในความคิดปราศจากเหตุผล

แต่ถ้าหากความคิดอันนั้นปลุกเป่าให้เขาตื่นขึ้นจากการนอนหลับฝันเพ้อ แล้วปลุกตนเองให้เกิดความกระตือรือร้นในการทำงาน และมีความเชื่อมั่นในตน มีความมานะอดทน มีความหวังที่แน่นอนในชีวิตแล้ว ความคิดเช่นนั้นย่อมเป็นผลดีต่อเขาอย่างแน่นอน

ท่านลองคิดให้ดีเถิดว่า เวลาที่ล่วงไปนั้น ท่านได้ก่อสร้างประโยชน์ให้แก่ตัวท่านหรือยัง ท่านจะใช้เวลาเหล่านั้นศึกษาเล่าเรียนอย่างเอาจริงเอาจังงานทุกอย่างจะเป็นงานที่ยากและง่ายประการใด มนุษย์เราทำได้ทั้งนั้น สติปัญญาของมนุษย์เป็นเลิศกว่าสัตว์ทั้งหลาย พระพุทธเจ้าจึงตรัสยกย่องว่า

ปัญญาเป็นแสงสว่างของโลก แสงสว่างอย่างอื่นเสมอด้วยปัญญาไม่มี ปัญญาชื่อว่าเป็นทรัพย์อันประเสริฐของหมู่ชน แต่คนเกียจคร้านจะไม่พบกับปัญญาเลย ปัญญาเป็นเครื่องประดับคนให้งามทุกสมัย จะเป็นแก่ หนุ่ม เด็ก ผู้ใหญ่ เมื่อมีปัญญาแล้วจะสามารถบุกเบิกตัวเองให้ก้าวขึ้นไปสู่ความไพบูลย์ของชีวิตได้ทุกโอกาส

ขอให้ท่านจงลองคิดถอยหลังทบทวนในตนเองว่า

บุคคลที่ทำงานด้วยการจับจดจะไม่ประสบผลสำเร็จ ความเป็นผู้โชคร้ายก็จะตามมาหาเขา จงปฏิวัติชีวิตและความคิดของตนใหม่เสีย

เริ่มต้นทำงาน เริ่มต้นในการศึกษา เริ่มต้นในการค้าขาย ด้วยความปรารถนาอย่างแรงกล้า ด้วยความตั้งใจจริงอย่างเด็ดเดี่ยว อย่าเป็นคนยอมแพ้ยังไม่สายเกินไปที่จะสร้างความดีใส่ตน ท่านอย่าดูถูกดูหมิ่นตนเองว่า "ไม่สามารถจะทำได้ ไม่สามารถจะสอบได้ และไม่สามารถจะทำเช่นนี้ได้"

ท่านอาจจะเคยทราบประวัติของฮิตเล่อร์จอมเผด็จการเยอรมันมาแล้ว ฮิตเล่อร์คือชายพเนจร เขาเป็นบุคคลที่ไม่มีบุคคลิกอย่างใดอย่างหนึ่งที่แสดง

ให้เห็นว่าเขา “เขาจะเป็นบุคคลชั้นนำของโลก และทำให้โลกอกสั่นขวัญแขวน”

เขาเป็นคนยากจน เขาจะต้องต่อสู้กับอุปสรรคและความยากแค้นแทบทั้งนั้น เมื่อครั้งเขายังเยาว์วัย เขาไม่เคยแสดงความเป็นใหญ่เป็นโตเลย แต่พยายามช่วยตนเอง และทำงานอย่างจริงใจ บางครั้งต้องประสบกับความล้มเหลว ต้องอดๆ อยากๆ ต่อมาในสงครามโลกครั้งที่ ๑ ฮิตเล่อร์ได้ประจำการทหารสื่อสาร เขาได้ทำการสู้รบอย่างกล้าหาญ จึงได้เลื่อนยศขึ้นเป็นสิบโท ฮิตเล่อร์เป็นมนุษย์ที่แปลกประหลาดของโลก ไม่มีใครสามารถอ่านเขาออก ในขั้นแรกๆ ใครๆ ก็พากันหัวเราะเยาะเย้ยเขา เขาทำงานด้วยความซื่อสัตย์อย่างเอาเป็นเอาตายเป็นคนทำงานอย่างรวดเร็ว เขาทำงานด้วยการปฏิบัติทันที ไม่จับจดไม่พลัดวันประกันพรุ่ง การปฏิบัติงานอย่างจริงจังทำให้ฮิตเล่อร์รุ่งเรืองอย่างรวดเร็ว มีชื่อเสียงโด่งดัง ทำให้คนทั่วไปเกิดความฉงนสนเท่ห์ในตัวเขา การที่ฮิตเล่อร์ก้าวขึ้นสู่ตำแหน่งอันยิ่งใหญ่ และนำโลกให้ตรึงงงงันต่อความสามารถของเขา เพราะเขาเป็นคนพูดเก่ง สุนทรพจน์ของเขาคำคายมาก

จอห์นกับเธอร์ นักหนังสือพิมพ์ที่มีชื่อเสียงของอเมริกันกล่าวว่า

ฮิตเล่อร์กล่าวสุนทรพจน์ ส่วนมากตะโกนพูดออกมาอย่างเสียงหลง พอพูดจบก็พอดีเสียงแห้งแหบ ท่าทางในเวลาพูดก็ดูไม่เงอะงะ ไม่รู้ว่าตอนใดควรเว้นจังหวะในการพูด แต่ก็มันเป็นความประหลาดมากที่มีคนเป็นจำนวนมากชอบฟังเขาพูดจนจบ ถ้าเป็นคนอื่นพูดแล้วแม้เพียงชั่วโมงเดียว ก็จะไม่มีแม้แต่คนเดียวฟังเลย ทั้งนี้ก็เพราะเขาใช้หลักการพูดดังต่อไปนี้

๑. เขาตั้งหัวข้อเรื่องพูดอย่างง่ายๆ

๒. เขาจัดสรรหาคำพูดที่ผู้ฟังเข้าใจได้ง่ายๆ

๓. การพูดต้องใช้หลักวิชาให้น้อยที่สุด

๔. เขาให้คำพูดใช้เร่งเร้าความรู้สึกตื่นเต้นเสมอ

สิ่งที่กล่าวมานี้เอง เป็นบทบาทที่สำคัญทำให้ฮิตเล่อร์ผู้มียศเป็นสิบโทชายพเนจรผู้ยากจน ก้าวขึ้นสู่เวทีแห่งการเมือง นั่งอยู่ในท่ามกลางหัวใจของ

ชาวเยอรมันแทบทุกคน และได้สร้างประวัติศาสตร์อันสยดสยองด้วยความห้าวหาญให้แก่ชาวโลก และทุกๆ คนก็ยากที่จะลืมชื่อของเขาได้

ทั้งนี้เพราะผลงานที่เขาทำด้วยความมุ่งมั่นอย่างแน่นอนนั้นเอง ตั้งมั่นอยู่ในอุดมการณ์ของตนแล้วลงมือปฏิบัติตามหลักการนั้นๆ ด้วยความเชื่อมั่นในตน

ถ้าหากเรามีความต้องการอยากเป็นรัฐบุรุษ เป็นนักการค้า เป็นนักการธนาคาร เป็นเศรษฐี เป็นนักประพันธ์และเป็นนักการทูต เป็นต้น ก็จะต้องมีความมุ่งหมายอย่างแน่นอน บุคคลที่บุกเบิกวิถีชีวิตของตนโดยปราศจากจุดหมายปลายทาง ไม่มีอะไรเป็นหลัก มีอาการซวนเซไปมาเหมือนกับคนที่เมาซึ่งขาดสติควบคุมตัวเอง ยากเหลือเกินที่จะประคองตัวเองให้ก้าวไปสู่ความไพบูลย์ได้

คนหนุ่มเป็นจำนวนมาก มักจะยอมงอมืองอเท้าของตัวเอง กอดแจอยู่เฉพาะงานและหน้าที่เท่านั้น โดยโยนไปให้โชคชะตาเป็นผู้บันดาลเอง เมืองเรามีโชคชะตาวาสนาส่งก็คงจะได้ดีเอง ให้ท่านลองคิดดูซิว่า ใครเล่าจะเป็นผู้รับผิดชอบในดวงชะตานั้น ตนเองมิใช่หรือ? ท่านอย่าลืมว่า

"คนเราทุกคนอาจจะเขยิบฐานะของตนขึ้นได้ทั้งนั้น ถ้าท่านปรารถนาที่จะก้าวหน้าต่อไป ท่านอย่านอนคอยโชควาสนาให้เป็นมาสร้างสรรให้แก่เรา โชควาสนาเป็นเพียงส่วนหนึ่งที่มีอยู่ในตัวเรา และเป็นเครื่องประกอบตัวบุคคลให้สูงเด่นเท่านั้นหาใช่ตัวจักรที่สำคัญไม่ตัวสำคัญคือตัวของท่านเองลงมือทำงานอย่างจริงจัง ศึกษาอย่างจริงจัง อย่าเรียนเล่นจงสร้างอำนาจทางจิตให้เข้มแข็ง มีความปรารถนาอย่างแรงกล้า เพื่อที่จะบรรลุถึงตำแหน่งหรือฐานะที่ตนมุ่งหมายเอาไว้ แม้จะเป็นสิ่งที่ยากเมื่อเราต้องการแล้วจะต้องทำให้ได้ โดยอาศัยความขยันหมั่นเพียรเป็นกำลังใหญ่"

วิธีส่งเสริมความก้าวหน้า

ทุกๆ คน ย่อมหวังที่จะก้าวหน้าต่อไป ไม่ต้องการให้ตัวเองหยุดอยู่ในจุดใดจุดหนึ่ง เพื่อจะขยายอำนาจและหน้าที่ของตนให้ก้าวไกลไปอีก ทั้งนี้ก็เพื่อสร้างสรรตนเองให้รุ่งเรืองนั่นเอง

มีคนเป็นจำนวนไม่น้อยทีเดียวได้เลื่อนชั้นอย่างรวดเร็วเงินเดือนสูงขึ้น ได้เลื่อนตำแหน่งต่ำไปสู่ตำแหน่งสูง ในที่สุดก็ได้เป็นผู้จัดการ หัวหน้ากอง ผู้บังคับบัญชา กรรมการอำนวยการ และเป็นประธานกรรมการของบริษัท เป็นคนมั่งคั่งสมบูรณ์พูนสุข มีอิทธิพลกว้างใหญ่ไพศาล

บุคคลผู้ใหญ่เป็นจำนวนมาก แต่เดิมก็เป็นคนธรรมดาสามัญ เป็นเสมียนเงินเดือนต่ำเสียก่อน เป็นนักการรับใช้ต่อไป พยายามไต่เต้าขึ้นไปทีละขั้นๆ ในที่สุดก็เป็นผู้ใหญ่ในตำแหน่งนั้นเสมือนหนึ่งการขั้นบันได ไม่ใช่ว่ากระโดดทีเดียวขึ้นถึงบ้านเลย ท่านจะทำอย่างนี้ไม่ได้ จะต้องขึ้นไปทีละขั้นๆ ให้สูงขึ้นไปเรื่อยๆ และอีกประการหนึ่ง เหมือนการขึ้นภูเขาสูง ท่านจะต้องเริ่มต้นขึ้นจากเชิงเขาก่อน แล้วพยายามขึ้นไปอย่างไม่ท้อถอยมีความมานะอดทน เป็นกำลังอันสำคัญ เมื่อท่านไม่หยุดความพยายามจะต้องถึงภูเขาสูงคือความสำเร็จอันยิ่งใหญ่ของท่านแน่นอน มิใช่พรวดพลาดกระโดดถึงยอดเลยอย่างนี้ เป็นไปไม่ได้ ผิดหลักของความจริงเรามิใช่อัจฉริยบุคคลอะไร จึงใจเย็นดำเนินชีวิตตนเองไปตามลำดับ

ความก้าวหน้ามิได้ติดอยู่ที่อายุ ความรู้ ฐานะ และบุคคล แต่หากว่าอยู่ที่ความสามารถของบุคคล คนหนุ่มอาจขึ้นหน้ากว่าคนที่มีอายุแล้ว ถ้าเขา

มีความมุ่งหมายอย่างจริงจัง ด้วยการค้นคว้าช่วยตนเองอยู่ตลอดเวลา แสวงหาความสามารถให้เกิดขึ้นในตนเสมอ และเป็นผู้มีโครงการชีวิตของตนอย่างแน่นอนและแน่วแน่ไม่มี แล้วลงมือทำงานไปตามโครงการนั้นด้วยความเชื่อมั่นในตนเอง ท่านจะเป็นผู้บรรลุถึงหลักชัยแห่งชีวิตในเบื้องหน้าอย่างแท้จริง ไม่ต้องสงสัย

ท่านผู้หวังความรุ่งเรืองแก่ตนทั้งหลาย เมื่อท่านได้วางจุดหมายอันแน่นอนของเราลงไปแล้ว ท่านไม่ควรไปหยุดหรือกังวลใดๆ ทั้งสิ้น โดยชักเอาอุปสรรคอันเป็นมารร้ายขึ้นมากรรโชกตัวเองให้กลัวไม่กล้าเสี่ยงอันตรายนั้นๆ แต่ขอให้ท่านจงบากบั่นบุกไปสู่จุดมุ่งหมายนั้นโดยความมั่นใจในตน ทุกๆ ก้าวที่เราก้าวเข้าไป จะต้องก้าวเข้าไปพร้อมทั้งความเชื่อมั่นอย่างเต็มที่เพื่อนำตัวเราให้เข้าไปสู่วิถีทางแห่งความสำเร็จที่เรามุ่งมาดปรารถนาเอาไว้

จริงอยู่ คนใหญ่โต หรือบุคคลที่ร่ำรวยมีหน้ามีตาในวงสังคม มิใช่ว่าจะเชิดชูฐานะของตนเองทุกคนไป บางคนก็เกิดในตระกูลมั่งคั่ง มีทรัพย์สมบัติมหาศาลนอนอยู่ในกองเงินกองทอง และได้รับมรดกตกทอดมาจากต้นตระกูล บางคนร่ำรวยเพราะการแต่งงาน บางคนเป็นใหญ่เป็นโตเพราะโชคอำนวยผล เขาประสบความรุ่งโรจน์ในชีวิต คล้ายกับว่าโลกนี้เป็นของเขาหมด

ให้ท่านคิดเถิดว่า ทุกๆ คนมีทางจะเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งของตนได้ ถ้าท่านมีความใฝ่สูงยอมเหนื่อยยากต่อการทำงานด้วย ความซื่อสัตย์สุจริต บุคคลที่เป็นลูกจ้างมักจะติดแหงกอยู่ใน “ขั้น” จึงคิดว่าตนเองไม่มีหวังจะงอกเงยก้าวไปได้ คงจะอยู่ในตำแหน่งอันต่ำต้อยนั้นตลอดไป ทำให้จิตใจขาดความกระตือรือร้นในการทำงาน

การจะสำเร็จตามความมุ่งหมายได้นั้นจะต้องอาศัยความเด็ดเดี่ยวมั่นคงต่อโครงการนั้นๆ คนที่โง่ไม่ฉลาดในชั้นเรียน เขาอาจจะกลายเป็นหัวหน้างาน เป็นรัฐบุรุษ และเป็นนักการทูตก็ได้ ถ้าเขารู้จักการปลุกตัวของเขาให้ตื่นขึ้นจากความฝันหวานอันปราศจากหลักการและพยายามสร้างสมรรถภาพของเขาให้กล้าขึ้น โดยล้วงเอาของดีจากตนเองออกมาใช้ให้เป็น

ประโยชน์ด้วยความตั้งใจที่แน่นอน

ท่านนักศึกษา และข้าราชการพ่อค้าประชาชนทุกท่านผู้ที่หวังความรุ่งโรจน์ต่ออนาคตของตนเอง อย่าเป็นคนอ่อนแอ อย่านึกเอาความไม่สมหวังและความทุกข์ยากต่างๆ นานามาขู่ตัวเราให้กลัว อย่าทำใจท้อแท้ จงลุกขึ้น! จงลุกขึ้น! อ่านหนังสือและทำงานเสียเดี๋ยวนี้ กำจัดความเกียจคร้าน ความท้อถอย ความอ่อนแอ ตั้งความมานะให้แรงกล้า กระตุ้นใจที่ไม่มีพลังให้เกิดความอยากได้อย่างแรงกล้า เพื่อฝ่าฟันกับอุปสรรค เขยิบฐานะของตนขึ้น อย่าปล่อยตัวให้ไปตามยถากรรม ท่านอย่าคิดว่า

"ตัวเราไม่มีหวัง เราเป็นเพียงตาสีตาสา มีสภาพเช่นไร ก็คงเป็นเช่นนี้ตลอดชาติ อย่าคิดเช่นนั้นเป็นอันขาด ถ้าท่านคิดเช่นนั้นจะไม่มีวันเจริญแน่ นอกจากจะถูกลอตเตอรี่หรือได้รับมรดกเท่านั้น"

การที่คิดอย่างนี้ เป็นลักษณะของความอ่อนแอและความขลาด เป็นการยอมจำนนต่อความยากลำบาก แทนที่จะยืนหยัดต่อสู้เอาชัยชนะ

บุคคลที่มีลักษณะเข้มแข็ง กล้าเผชิญต่ออุปสรรคไม่ท้อถอย รักความเจริญก้าวหน้า จะต้องสลัดความยอมแพ้แต่ต้นมือนั้นเสียให้ไกลที่สุด เท่าที่จะไกลได้ จะต้องสำเร็จตามความปรารถนาแน่นอน

บุคคลผู้อ่อนแอ ไม่กล้าสู้กับความจริง หลบจากปัญหาความยุ่งยากในครอบครัว และที่เกิดขึ้นในตนเอง เป็นบุคคลที่เห็นแก่ตัว ปล่อยอนาคตของตนและครอบครัวให้ไปตามยถากรรมโชคชะตาชีวิต เป็นสิ่งที่น่าเสียใจเหลือเกินต่ออนาคตอันมืดมนกำลังคืบคลานมาถามข่าว

ชีวิตจำเป็นอยู่เองจะต้องสู้ มิใช่เป็นการยอมจำนน ถ้าท่านปรารถนามิให้ใครมาเหยียดหยาม และขี่คอเรา เราจะต้องเอาชนะความขลาดและความอ่อนแอ จงสร้างความเข้มแข็ง ทำจิตให้มีสมาธิตั้งมั่นอยู่เสมอ นี่เองเป็นวิธีที่ปราบมารร้าย ที่มาขัดขวางความรุ่งเรืองของเรา

บุคคล อาจจะใฝ่ฝันถึงความร่ำรวย มีชื่อเสียงโด่งดังในหน้าที่การงาน และสร้างความผาสุกสนุกสบายให้แก่ตัวเอง แต่มีจิตใจไม่มั่นคง นอนงอมือ

งอเท้าอยู่ ความฝันของเขาก็คงเป็นความฝันอยู่นั่นเอง ไม่มีวันที่จะกลายเป็นความจริงได้ ถ้าไม่ทำตามความฝันนั้น เสมียนอาจจะฝันถึงตำแหน่งอธิบดี นักการเมืองอาจจะฝันถึงตำแหน่งรัฐมนตรี คนจนก็อาจจะฝันเป็นมหาเศรษฐี แต่ความฝันของนักฝันนั้น จะเป็นความจริงได้ก็ต่อเมื่อเขามีความมุ่งหมายอย่างจริงๆ และพยายามทำงานอย่างขยันขันแข็งไม่เห็นแก่หลับนอนเพื่อบรรลุถึงผลแห่งความมุ่งหมายนั้น

ความสงสัยลังเลใจ ความวิตกกังวล ความกลัว เป็นเครื่องกีดขวางความเจริญก้าวหน้าของบุคคลทั้งสิ้น เมื่อสิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นแล้ว เราจะต้องทำลายศัตรูของจิตใจเหล่านั้นลงทันที ต้องเชื่อในความสามารถของเราเองเราไม่ต้องกลัวว่า ทางที่เราเดินไปนั้นจะถล่มทะลายลงไป อย่าสงสัยว่า เราจะสามารถสู้ปัญหาความยุ่งยากต่อชีวิตไม่ได้ ท่านจงตั้งใจของท่านไว้ที่จุดที่ประสงค์และจุดหมายที่ท่านต้องการบรรลุถึงแล้วพยายามทุ่มเทกำลังใจกำลังความคิดของท่านลงไปในการทำงาน ในไม่ช้าท่านจะสามารถบรรลุถึงที่มุ่งหมายอย่างง่าย และรวดเร็วอย่างประหลาดใจ

คุณสมบัติของบุคคลผู้เข้าทำงาน

มีอยู่ ๖ ประการ

๑. ความเป็นผู้ฉลาด จะต้องเป็นผู้มีความชำนาญในงานนั้นๆ คอยฝึกฝนและศึกษาเพิ่มเติมอยู่เสมอ รู้จักหน้าที่ รู้จักบุคคล รู้จักเวลา รู้จักสถานที่ สิ่งใดที่ตนยังไม่เข้าใจหรือรอบรู้แล้ว จงสนใจค้นคว้าด้วยความมานะพยายาม เตรียมตัวอยู่เสมอ

๒. ความเป็นผู้ซื่อสัตย์ ทำตนเองให้เป็นที่ไว้วางใจของนายจ้างและผู้บังคับบัญชาตน ควบคุมตนเองให้อยู่ในระเบียบวินัยอยู่เสมอ ความซื่อสัตย์สุจริตทำให้คนไว้วางใจกันได้ ไม่ประพฤติตนให้เป็นที่เสื่อมเสียแก่การงานและสถานที่

๓. เป็นผู้มีความขยันหมั่นเพียร เอาใจใส่ในธุระการงานด้วยความสนใจ ต้องพยายามแสดงความสามารถของตนด้วยผลงานที่ดีเลิศ กำจัดปีศาจร้ายคือ “ความเกียจคร้าน” เสีย

๔. ความเป็นผู้มีอารมณ์แจ่มใส จะเป็นที่ชอบพอของคนในวงงานนั้น ในขณะที่พบกับงานยุ่งเขาจะไม่บ่น ชอบมองคนในแง่ดีอยู่เสมอ คนประเภทนี้ย่อมเป็นที่นิยมชมชอบของบุคคลผู้ร่วมงาน และจะสามารถทำให้งานนั้นเจริญรุ่งเรืองดี จะไม่มีใครเกลียดชัง และไม่เป็นคนอิจฉาริษยาคนอื่น เห็นคนอื่นประสบกับเคราะห์กรรมจะได้รับความช่วยเหลือตามกำลังที่พึงมี

๕. เป็นบุคคลที่มีบุคคลิกลักษณะดี เป็นผู้สามารถ เป็นผู้มีเสน่ห์ดึงดูดแก่คนผู้มาพบเห็น เป็นผู้มีคุณสมบัติในงานสังคมดี เป็นบุคคลที่น่าเลื่อมใส

๖. ความเป็นผู้นำ เป็นผู้ริเริ่มในการงานทุกอย่าง เมื่อปัญหาความยุ่งยากเกิดขึ้นแล้วหาทางแก้ไขด้วยความสามารถของตน แสดงความคิดความเห็น เพื่อปรับปรุงให้งานนั้นเจริญก้าวหน้าต่อไป

การตัดสินใจเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในชีวิต

การตัดสินใจนับว่าเป็นสิ่งที่สำคัญ สำหรับบุคคลผู้ที่หวังความก้าวหน้า ปรับปรุงฐานะของตน บุคคลที่มีกำลังใจอ่อนแอ ไม่สามารถจะแก้ปัญหาชีวิตของตนได้ เพราะไม่กล้าทำสิ่งที่ตนตั้งใจเอาไว้ ไม่ทำอะไรให้จริงจังลงไป มัวพูดว่า ประเดี๋ยวก่อน! ประเดี๋ยวก่อน! การพูดทำนองนี้ หมายถึงผู้นั้นยังไม่สามารถจะตัดสินตนเองได้ลงได้ว่า จะทำสิ่งนั้น และทั้งยังไม่เชื่อมั่นใจตน จึงได้ประวิงการตัดสินใจ เพื่อรอการตัดสินใจประมาณหนึ่งนาทีสองนาทีก็จะตัดสินใจได้ ในที่สุดก็ไม่สามารถจะแก้ปัญหาข้อนั้นได้ เพราะการตัดสินใจล้าช้าเกินไปไม่ทันกับเหตุการณ์

การตัดสินใจของคนเรา อาจจะแยกประเภทได้เป็นสองคือ

๑. ท่านจะหาเลี้ยงชีพด้วยงานชนิดใดแน่นอน ท่านจะเป็นชาวนาหรือ? หรือว่าทำงานส่วนตัว ท่านจะเข้าไปศึกษาต่อต่างประเทศหรือไม่ หรือจะสอบเข้าในที่ไหน?

๒. การจะตัดสินใจว่า ท่านจะเลือกใครมาเป็นบิดาและมารดาของบุตรของท่านในอนาคต นับว่าเป็นการตัดสินใจที่ลำบากมาก

บางคนไม่สามารถจะทำนายดวงชีวิตของตนได้ถูก ทั้งๆ ตัวของเราก็มีเสรีภาพในตัวของเราอย่างเต็มที่ ในที่สุดก็ยอมยกให้แล้วแต่โชคชะตาพรหมลิขิตชีวิต ท่านจะขีดเส้นเอาเอง ความคิดเช่นนี้หมายถึงบุคคลนั้น ไม่สามารถจะตัดสินใจด้วยตนเองได้ ทั้งไม่สามารถจะวางแผนผังชีวิตของตนได้แน่นอน บุคคลในลักษณะนี้ จะประสบกับความสำเร็จในชีวิตยากมาก

การตัดสินใจอันถูกต้อง รวดเร็วประกอบด้วยความห้าวหาญและเด็ดเดี่ยว นับว่าเป็นคุณสมบัติอันล้ำค่าของมนุษย์มาก

รากเงาแห่งความสำเร็จของมนุษย์เราก็คือ การตัดสินใจเด็ดเดี่ยวอย่ารีรอ พร้อมด้วยกำลังใจเข้มแข็งกล้าผ่านงานอันหนักและอุปสรรคร้อยแปดพันประการ

ด้วยความเด็ดเดี่ยว สามารถนำเขาผู้นั้นให้ก้าวรุดไปข้างหน้าได้อย่างรวดเร็ว เขยิบฐานะของตนให้สูงขึ้นได้

ชาร์ลส์ชวาบ ผู้ได้รับความสำเร็จอย่างยิ่งในวงการธุรกิจของอเมริกา นับว่าเป็นผู้ยิ่งใหญ่ในธุรกิจสามารถนำไปสู่ความสำเร็จอย่างได้ผล ก็กล่าวไว้ว่า

"มนุษย์จะได้รับความสำเร็จในงานเกือบทุกชนิด ถ้าเขามีความกระตือรือร้นอย่างไม่รู้จักเบื่อหน่ายต่อการงานนั้น"

แต่มีปัญหาอยู่ว่า

"ท่านจะมีความกระตือรือร้นต่องานได้อย่างไร ในเมื่อท่านไม่มีความคิดแม้แต่น้อยว่า ท่านต้องทำงานชนิดใดบ้าง?"

นางเอคนาเคอร์ แห่งฝรั่งเศสกล่าวว่า

"แม้ว่า ผู้ผ่านการศึกษาจากมหาวิทยาลัย มาพูดว่า ผมได้ปริญญา M.A. มีงานในบริษัทของท่านให้ผมทำไหม? เขาไม่ได้นึกเลยว่า

เขาสามารถทำงานอะไร งานชนิดใดจึงจะเหมาะสมกับเขา"

มีคนเป็นจำนวนมาก ซึ่งทำงานด้วยจิตใจเข้มแข็งและฝันเสียสวยงามและล้มเหลวในการสร้างตนเองจนบางคนกลายเป็นโรคประสาท

"การบรรลุถึงขั้นแห่งความปรารถนานั้น ย่อมขึ้นอยู่กับกำลังใจบึกบึนทำงานหนักและไม่ท้อถอย กำลังใจ ผลการตัดสินใจที่ถูกต้อง รวดเร็ว การคาดการณ์อนาคตได้ดี นับว่าเป็นคุณลักษณะอันยอดเยี่ยมของมนุษย์"

นักปรัชญาเมธี ท่านจึงกล่าวไว้ว่า

"พลานุภาพของจิต คือตัวมนุษย์ที่แท้จริง" มนุษย์จะทำงานทุกอย่าง

ต้องมีกำลังใจเป็นเครื่องหล่อเลี้ยง มนุษย์ที่ขาดกำลังใจก็คือ รถยนต์ที่ขาดน้ำมัน จะไม่ผิดอะไรกับเศษเหล็ก

คุณสมบัติที่สำคัญของมนุษย์ คือความห้าวหาญ ดิ้นรนขวนขวายไปสู่ความเจริญ แต่ถ้าเป็นคนขี้ขลาดตาขาว ลังเลใจทำอะไรไม่แน่นอน จะประสบความสำเร็จได้ยากที่สุด นักเรียนที่สอบตกก็เพราะขาดกำลังใจดูหนังสือ ไม่มีความแน่วแน่ในหลักวิชานั้น ก็กลัวจะสอบตก ทำให้ไม่อยากดูหนังสือ ก็เกิดเอาความกลัวนั้นเข้ามาตวาดตัวเอง ทำให้ตนท้อถอยที่จะเรียนต่อไป แล้วเกิดความคิดขึ้นมาว่า "ตนคงทำไม่สำเร็จ" เป็นการยอมแพ้ต่ออำนาจจิตฝ่ายต่ำ พอพบอุปสรรคเพียงเล็กน้อยก็เกิดท้อถอย หมดเรี่ยวแรงที่จะก้าวไปข้างหน้า จงสร้างกำลังใจว่า

"เราจะต้องทำได้ ต้องทำงานชิ้นนี้ได้ ในเมื่อคนอื่นทำได้เราต้องสอบได้ เมื่อคนอื่นเขาทำได้ จงเรียกร้องเอาความสามารถของตนออกมาใช้ จงเรียกร้องเอาความพยายามที่มีอยู่ ในมนุษย์ทุกรูปทุกนามออกมาใช้ อำนาจของใจนั้นมีอยู่เหนือกายของมนุษย์ มีกำลังมากที่สุดที่เราจะประมาณได้ จนกว่าร่างกายของเรานั้นแตกสลายลงไปนั้นแหละ"

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าจึงตรัสว่า

"มนุษย์ทั้งหลาย มีใจเป็นใหญ่ มีใจเป็นหลักสำคัญ คนนั้นจะทำงานสำเร็จไม่สำเร็จขึ้นอยู่กับกำลังใจ มีใจประเสริฐสุด ใจเป็นประธาน จงสร้างกำลังใจขึ้นมาต่อสู้กับอุปสรรค ขับมารร้ายคือ กำลังอ่อนแอให้ออกไปจากตัวเราให้เร็วที่สุด แล้วเริ่มลงมือทำงานด้วยความเด็ดเดี่ยวเอาจริงเอาจัง ความสำเร็จจะเป็นของท่านทุกๆ โอกาส"

การตัดสินใจของมนุษย์เรามีอยู่ ๒ อย่างคือ

๑. ตัดสินใจที่ผิด

๒. ตัดสินใจที่ถูก

มีทั้งผลดีและผลชั่ว ก่อนที่จะตัดสินใจจะต้องคิดทบทวนให้รอบคอบแล้วจึงตัดสินใจและให้ตัดสินใจโดยรวดเร็วด้วย

การตัดสินใจของนะโปเลียน

นะโปเลียนวีระบุรุษของชาวฝรั่งเศสได้แยกกองทัพ ซึ่งมีกำลังรบเหลืออยู่เพียง ๓๐,๐๐๐ คน ทหารเหล่านี้อยู่ในลักษณะบอบช้ำมาก และได้ทำการรบมาอย่างโชกโชนกับทหารออสเตรีย ซึ่งมีกำลังถึง ๖๐,๐๐๐ คน นำนายพลเวิบเซอร์และนายพลอัสแลงซ์

นะโปเลียน ได้พิจารณาไตร่ตรองดูจึงมองเห็นว่า ไม่มีอะไรจะดีกว่าการตัดสินใจเดินทัพให้รวดเร็ว และลวงข้าศึกให้เข้าใจผิด เพื่อประโยชน์จะทำให้กองทัพของข้าศึกต้องแตกออกไปเป็นสองส่วน จะได้ทำการสู้รบด้วยกำลังเท่าๆ กัน ขณะนี้เราเสียเปรียบในทางกำลังรบมาก

นะโปเลียนจึงรีบตัดสินใจนำทัพออกจากเมืองไป ไปยังเมืองอดีช และจากเมืองซีเอซาไปยังเมืองมินีโก ผลสุดท้ายก็สามารถเข้าโจมตีกองทัพของข้าศึกให้แตกไปได้

ฝ่ายออสเตียมยังคงส่งกำลังอันมหึมา เหมือนกับขบวนมดเดินทัพมาตามถนนสายยุทธศาสตร์ เมื่อเทียบกับกำลังของนะโปเลียนแล้ว เทียบกันไม่ติดเลย จึงทำให้นะโปเลียนวิตกเป็นอย่างมาก ในการที่จะช่วงชิงเอาชัยชนะจากข้าศึกได้

การรบที่สำคัญ ณ สะพานอาร์กอล

นะโปเลียนได้กระทำการรบเคียงบ่าเคียงไหล่กับเหล่าทหารหาญทั้งหลายสามารถเอาชนะข้าศึกได้ถึง ๓ ครั้ง ๓ คราว แต่ถึงกระนั้นทหารทั้งหลายรู้สึกบอบช้ำมากอิดโรยเต็มกลืน จึงขอร้องกำลังหนุนไปยังสภาดีแร็กตัวร์ แต่ไม่ได้รับคำตอบอย่างใดเลย ถ้าจะคอยกำลังหนุนแล้ว จะเป็นการล้าช้าไป ไม่ทันกับเหตุการณ์ที่กำลังคับขันอยู่ทุกขณะ เพราะกำลังออสเตรียกำลังเคลื่อนพลหนุนอย่างกับสายน้ำไหลเอ่อ การรบครั้งสำคัญระหว่างกองทัพฝรั่งเศสกับออสเตรียที่สะพานอาร์กอล ซึ่งเป็นการรบอย่างนองเลือดและสยดสยองที่สุด การรบติดพันกันอยู่กินเวลาถึง ๗๒ ชั่วโมง ไม่มีใครแพ้ไม่มีใครชนะ

ในเวลาแห่งการรบที่เข้าอยู่ในภาวะคับขันเช่นนี้ นะโปเลียนได้แสดงความกล้าหาญอย่างวีรชนทั้งหลาย ในขณะที่ต่างฝ่ายต่างยึด ฟากหนึ่งของสะพานได้ทำการระดมยิงกันอย่างหนาแน่น ส่วนออสเตรียได้ตั้งรับอย่างมั่นคง ทหารฝรั่งเศสไม่สามารถจะรุกข้ามสะพานไปได้เลย ทางออสเตรียสามารถต้านทานทัพฝรั่งเศสให้หยุดนานเท่าใด นะโปเลียนก็ยิ่งมีความวิตกกังวลมาก เพราะกำลังของตนมีกำลังน้อยกว่า มิหนำซ้ำยังอ่อนเพลียอีกด้วย ถ้าปล่อยการรบอยู่ ณ ที่นี่ให้นานเท่าไร ตนเองก็ยิ่งเสียเปรียบมากขึ้นเท่านั้น

ฉะนั้น นะโปเลียนจึงตัดสินใจอย่างเด็ดเดี่ยว กล้าหาญชาญณรงค์ตรงเข้าแย่งธงนำกองทัพจากทหารผู้เชิญธง แล้วกระโดดขึ้นหลังม้าตะโกนแก่ทหารว่า

"ทหารทั้งหลาย ถ้าเป็นอยู่อย่างนี้ เราไม่ใช่เป็นผู้กล้าหาญในการรบ ทหารฝรั่งเศสทุกคนจะต้องกล้าหาญ ยอมตายในสนามรบ จงตามข้าพเจ้ามาเถิด"

นะโปเลียนได้ตัดสินใจอย่างแน่วแน่ ถือธงนำออกหน้าทหารกล้าตาย ทหารทั้งหลายต่างมีน้ำใจฮึกเหิมรีบวิ่งถือดาบปลายปืนตามแม่ทัพลุกไล่โจมตีกองทัพออสเตรียอย่างมีปาฏิหารย์ ขับไล่กองทหารออสเตรีย ซึ่งมีกำลังเหนือกว่าให้แตกพ่ายไป

การรบครั้งยิ่งใหญ่นี้ นะโปเลียนถูกห้อมล้อมอยู่ท่ามกลางทหารข้าศึกหลายครั้ง ม้าที่ขี่ถูกอาวุธบาดเจ็ดและตายจนต้องเปลี่ยนม้าหลายหน นะโปเลียนได้นำทหารโจมตีข้าศึกอีก ๓ วันติดต่อกัน โดยไม่มีการหยุดพักเลย

ในที่สุด นะโปเลียนเป็นฝ่ายมีชัยอีก เพราะนะโปเลียนอาศัยความเข้มแข็งในทางจิต และการตัดสินใจอันเด็ดเดี่ยวและถูกต้อง การตัดสินใจนับว่าเป็นคาบอันสำคัญที่จะนำความสำเร็จมาให้มนุษย์

อุดมคติที่สำคัญของนะโปเลียนคือ "ความฉลาดที่แท้จริงก็คือ การตั้งใจอย่างแนวแน่มั่นคงนั่นเอง"

ในชีวิตของพระองค์ในการทำงานทุกอย่าง ย่อมขึ้นอยู่กับกำลังใจและผลแห่งการตัดสินใจอันแน่วแน่เด็ดขาด ยอมสละทุกๆ สิ่งมุ่งอยู่ในจุดเดียวคือ "ชัยชนะและความสำเร็จ" พระองค์ทุ่มเทกำลังกายและกำลังใจทั้งหมด ทำงานอย่างไม่เห็นแก่ความลำบากแต่อย่างใด

สมัยหนึ่ง นะโปเลียนมีกำลังทหาร ๓๖,๐๐๐ คน กับปืนใหญ่อีก ๕๐ กระบอก ยกกองทัพไปตีประเทศอิตาลี ทหารอิตาลีเข้าใจว่า นะโปเลียนจะต้องเดินทัพมาตรงนี้แน่นอน เพราะไม่มีหนทางไหนที่จะเข้าอิตาลีได้ เว้นไว้แต่เทือกเขาแอล์ป ซึ่งเป็นภูเขาที่สูงที่สุดในยุโรป ไม่มีใครสามารถจะข้ามได้เลย ในแถบนี้กองทัพอิตาลีไม่มีทหารแม้แต่ทหารรักษาอยู่ นะโปเลียนคิดว่าถ้าเขายกกองทัพเข้าตีทหารอิตาลีโดยทางยุทธศาสตร์ แล้วอาจจะแพ้ก็ได้ เพราะกำลังทัพอันมหึมาของนายพลโปลีเออ มีกำลังถึง ๗๐,๐๐๐ คน และ

ปืนใหญ่อีกประมาณ ๒๐๐ กระบอก ซึ่งเป็นการยากจะเอาชนะได้

นะโปเลียนจอมทัพผู้ฉลาด จึงต้องตัดสินใจนำกองทัพของตนข้ามภูเขาแอล์ปไปด้วยความลำบากยากยิ่ง

ในขณะนั้นทหารทั้งหลายจึงพากันร้องอุทรณ์ว่า

“ไม่สามารถจะเดินทางข้ามภูเขาสูงนี้ได้” พระองค์จึงตรัสด้วยความห้าวหาญและเข้มแข็งแก่ทหารว่า

“ภูเขาที่มนุษย์ข้ามไม่ได้ไม่มีเป็นอันขาด แม้ภูเขานั้นจะสูงเหนือเมฆก็จะต้องอยู่ใต้เท้าของมนุษย์” พระองค์ทรงตรัสให้สร้างทางข้ามเหวลึกของภูเขาให้กองทหารเดินด้วยความยาวอย่างแสนสาหัส

นะโปเลียนชอบตรัสแก่บรรดานายทหารทั้งหลายว่า

คำว่า “เป็นไปไม่ได้” “ทำไม่ได้” เป็นถ้อยคำที่ไม่อยู่ในพจนานุกรมของเรา แต่หากว่า ถ้อยคำเหล่านี้จะอยู่ในปทานุกรมของคนโง่เขลาและคนขี้ขลาดตาขาวเท่านั้น

ทั้งนี้ก็เพื่อปลุกใจเหล่าทหารหาญทั้งหลาย ให้กล้าหาญมีกำลังใจปลุกใจให้เกิดมานะต่อสู้ขึ้นมา

ในที่สุด นะโปเลียนสามารถเอาพื้นเท้าเหยียบยอดภูเขาแอล์ปได้อย่างประหลาด นำกองทัพเข้าสู่กรุงโรม ทำให้ทหารของอิตาลีตะลึงงงงันต่อเหตุการณ์อันคิดไม่ถึงของนะโปเลียน

วันที่ ๑๒ เมษายน กองทัพฝรั่งเศสสามารถเอาชนะข้าศึกที่มีกำลังมากกว่าอย่างมากมาย

ศิลปะของการผูกมิตรกับผู้ใหญ่

การดำรงชีวิตของทุกๆ คนในโลกนี้ จะอยู่โดดเดี่ยวโดยไม่อาศัยเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ย่อมเป็นการยากที่จะบรรลุถึงจุดหมายปลายทางแห่งชีวิต บางคนย่อมไม่เป็นผลสำเร็จในหน้าที่การงานของตน เกิดความน้อยเนื้อต่ำใจ ไม่คิดหาทางก้าวหน้าดัดแปลงแก้ไขปัญหาอันยุ่งยากในชีวิตนี้ ไม่ว่ามนุษย์จะอยู่ในสมัยไหนทั้งในปัจจุบัน อดีต และอนาคตจะต้องมีการอยู่ร่วมกันมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน โดยการผูกมิตรและการคบค้าสมาคมในระหว่างตนและบุคคลอื่น นับว่าเป็นความยุ่งยากในวงสังคมทั่วไป ปัญหาที่สำคัญก็คือจะมีวิธีการอย่างไร เราจะสามารถสร้างหลักแห่งความเห็นใจ และความเป็นผู้ผูกมิตรไมตรีจากผู้ใหญ่

แต่ว่ามีคนเป็นจำนวนมาก ที่มีความเข้าใจว่า “ถ้ามีเงินก็มีเพื่อน มีเงินก็มีอำนาจ” ซึ่งเข้าในคำว่า “เงินตัวเดียวเท่านั้นคือพระเจ้า บันดาลให้เราได้สุขอยู่ทุกเวลา จะจำเอาไว้ชีวิตนี้อยู่ใต้เงินตรา”

ถ้าพิจารณาให้ดีแล้ว เงินมิใช่เป็นวัตถุที่จำเป็นมากนักในชีวิตของคนเรา เป็นเพียงแต่วัตถุที่สมมติแลกเปลี่ยนสิ่งของได้เท่านั้น หากว่าความสำคัญนั้นอยู่ในตัวของคนเรา เงินที่มีความสำคัญอย่างยิ่งก็คือ ตัวของท่านเอง บางครั้งเงินจะใช้อะไรไม่ได้เลย เฮตตีครีน เป็นเศรษฐีมีเงินมากมาย แต่ก็ไม่สามารถจะทำความอบอุ่นทางใจได้ เพราะเธอไม่มีสหายและไม่รู้วิธีที่จะปลูกความนิยมให้แก่คนอื่นได้ เธอเป็นคนใจแคบ ไม่รู้จักแนวทางผูกน้ำใจมิตร อิทธิพลทางการเงินไม่สามารถจะครอบน้ำใจของมนุษย์ผู้รู้จักเตือนตนระวัง

ตนให้อยู่ในขอบเขตแห่งความเหมาะสม ชีวิตของเธอจึงเป็นเหมือนพลโลกทั้งโลกได้ทอดทิ้งเธอให้อยู่โดดเดี่ยว ผิดกับคลาราบาคัน ซึ่งเสมียนทำงานให้รัฐบาล ได้เงินเดือนเพียงเล็กน้อย

แต่เขาก็สามารถให้เป็นที่ดึงดูดแก่คนทั่วไป และผู้ใหญ่ในวงงานนั้นได้ดี จนกระทั่งได้เป็นตัวจักรอันสำคัญในการจัดตั้งกองอาสากาชาดในสหรัฐอเมริกา ก็เพราะการวางตัวให้เหมาะแก่กาละเทศะ

การผูกมิตรนับว่าเป็นกฎสำคัญมาก ของความเป็นมนุษย์ เพื่อความอบอุ่นให้แก่ตัวเอง ทั้งจะเป็นแนวทางนำไปสู่ความรุ่งโรจน์

เมื่อเราศึกษาประวัติเรื่องราวของคนในประเทศที่มีระบอบประชาธิปไตยอันรุ่งเรือง เช่น อังกฤษ สหรัฐอเมริกา และฝรั่งเศส หัวหน้ารัฐบาลพยายามหาทางต่อสู้เพื่อหันหน้าเข้าหาประชาชนให้มากที่สุด แสวงหาโอกาสที่จะเข้าไปผูกมิตรคือยื่นหลักประชาธิปไตยอันแท้จริงให้ประชาชนรักษาเอาไว้ แล้วประชาชนคือผู้น้อยก็แสวงหาวิธีการผูกมิตรอันดี คือให้ความร่วมมือเสริมสร้างมิตรกับผู้ใหญ่ให้เกิดความเข้าใจดีขึ้น

การผูกมิตรกับผู้ใหญ่ก็เท่ากับเป็นการค้นหากุญแจ ที่จะเปิดประตูทองให้เราได้เข้าไปสู่สนามชิงชัยแห่งชีวิต เป็นผลสำเร็จได้

ในทางพระพุทธศาสนาได้วางหลักแห่งความเอื้อเฟื้อ เพื่อเป็นการยึดเหนี่ยวน้ำใจของคนอื่น ให้เกิดความเมตตาในตัวเรา มีอยู่ ๔ ประการคือ

๑. การแบ่งปันสิ่งของต่างๆ ด้วยความเอื้อเฟื้อ
๒. พูดจาไพเราะสุภาพ อ่อนหวาน
๓. ทำตนให้มีประโยชน์ต่อบุคคลนั้น
๔. รู้จักวางตัวให้เหมาะสม

การให้นับว่า เป็นเครื่องแสดงออกซึ่งความโอบอ้อมอารีย์และความเป็นมิตรต่อกัน ไม่ว่าจะเป็นลักษณะใดๆ ย่อมก่อประโยชน์ให้แก่ตัวเองและแก่ผู้อื่น

ย่อมเกิดผลดังนี้คือ

๑. ได้ความรักใคร่จากบุคคลผู้รับ

๒. สร้างความเป็นมิตรให้เกิดขึ้นทันที

๓. สามารถชนะต่อบุคคลผู้จะมาทำร้ายเรา

๔. ผู้ให้จะต้องได้รับการให้ตอบ

สิ่งของที่บุคคลอื่นให้ด้วยอัธยาศัยอันดี และประกอบด้วยไมตรีจิตมันจะรู้สึกว่าเป็นของแปลกประหลาดมาก ทั้งๆ วัตถุที่เขาให้นั้น เมื่อพิจารณาดูค่ามันก็น้อย แต่เป็นสิ่งที่มีค่าสูงส่งสำหรับผู้รับ เพราะผู้ให้สิ่งนั้นเป็นสิ่งที่เต็มเปี่ยมไปด้วยน้ำใจอันเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เป็นของที่มีอานุภาพมากสามารถชนะใจผู้อื่นได้ เช่น มีคนเอาบุหรี่ให้เราสูบ เอากาแฟแก้วเดียวให้แก่เรา ในรถไฟหรือในที่ไหนๆ ทำให้เราได้รู้จักกับผู้นั้นได้ดีขึ้น แม้เรากลับมาถึงบ้านของเราแล้วก็ยังนึกถึงบุคคลผู้นั้นอยู่ มันมีอำนาจดลใจให้เรานี้คิดถึงผู้นั้นอยู่ มันมีอำนาจดลใจให้เรานี้คิดถึงผู้นั้นอยู่ตลอดเวลา

ถ้าเราจะสร้างมิตรไมตรีกับผู้ใหญ่ ก็ควรยึดหลักนี้เป็นข้อปฏิบัติ

๑. ต้องมีความสนใจในตัวท่านด้วยความจริงใจ

๒. หาของขวัญให้ในวันสำคัญ เช่นวันปีใหม่ หรือวันเกิดของท่านตามกำลังของตน

๓. ช่วยเหลือการงานตามแต่โอกาสจะอำนวย

๔. จงทำทุกๆ อย่างด้วยความบริสุทธิ์ใจ

๕. มีความตั้งใจจริง และมีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง และหน้าที่การงานดี

๖. แสดงความเป็นมิตรและเป็นกันเองอยู่ตลอดเวลา

๗. รู้จักยกย่องสรรเสริญและมองคนในแง่ดีและช่วยให้คนอื่นมีความเข้าใจดีในตนเองเสมอ

๘. จงพยายามยกย่องท่านให้เกิดความรู้สึกว่า ท่านมีความสำคัญอยู่เสมอ

เคล็ดอันสำคัญก็คือ ถ้าเราจะผูกมิตรกับบุคคลผู้ใด จะเป็นไปในลักษณะไหนก็ตาม ตัวของเราเองจะต้องพยายามแสดงให้แก่บุคคลนั้นเห็นว่า

"เรามีความสนใจ และต้องการความเป็นมิตรกับบุคคลนั้นด้วยความจริงใจ เรารักหรือชอบผู้ใด เราต้องเอาใจใส่ในตัวเขาเป็นพิเศษ ไม่ว่าจะเป็นการงานหรือสิ่งแวดล้อมในรอบๆ ตัวเขา ย่อมมีอิทธิพลในการผูกมิตรมากทีเดียว"

เมื่อท่านต้องการที่จะให้ชนทั้งมวล รักและเป็นมิตรต่อท่าน จะต้องสร้างความเป็นมิตรให้เกิดแก่ตัวเราก่อน คือ

"ความเป็นผู้มีความยิ้มแย้มแจ่มใสในใบหน้า จิตใจเบิกบานมองทุกๆ คน ในโลกอันกว้างใหญ่นี้เป็นมิตรต่อเรา มีความหวังดีต่อเราแทบทั้งนั้น ผู้ปรารถนาร้ายมีน้อย ถือเสมือนว่า ในที่ทำงานเรานี้ เป็นญาติพี่น้องกันกับเรา เป็นเพียงเกิดต่างบิดามารดากัน" ซึ่งตรงกับหลักการพระพุทธศาสนาว่า

"บุคคลที่คุ้นเคยกันหรือรู้จักกัน ชื่อว่าเป็นญาติอันแท้จริงของเรา"

ในทฤษฎีข้อนี้ ข้าพเจ้าอยากจะยกตัวอย่างเพื่อให้ท่านผู้อ่านทั้งหลายได้รับประโยชน์อย่างจริงๆ จึงได้บรรจุแต่หลักการต่างๆ เพื่อให้ยึดแนวทางปฏิบัติตนให้ได้ผล มนุษย์เป็นจำนวนมากมีปมด้อยอยู่ในตัวแทบทุกคน ปัญหาสำคัญก็คือ "เราจะแก้ปมด้อยนั้นได้อย่างไร?" แต่ทุกสิ่งทุกอย่างไม่เหนืออำนาจของบุคคลไปได้ มนุษย์สามารถปรับปรุงแก้ไขตนเองให้เจริญรุ่งเรืองได้ เป็นเพียงแต่ท่านรู้จักเทคนิคในการคลายปมด้อยออกไปเท่านั้น เช่น

นายเอดวิน เจโธมัส แต่ก่อนเป็นเพียงเสมียนเล็กๆ คนหนึ่งในบริษัทกูดเยียรไทร์แอนด์ เขาเป็นคนมีมานะอดทนยิ้มแย้มแจ่มใสต่อบุคคลทุกชั้น แม้งานที่เขาทำจะเป็นงานหนักและมากพอดี เขาทำด้วยความยินดีเบิกบานอยู่ตลอดเวลา พยายามผูกมิตรกับผู้ใหญ่และเพื่อนร่วมงานด้วยความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่รังเกียจในงานที่ทำ ช่วยเหลือผู้อื่นเท่าที่ตนเองทำได้ ต่อมาเขาไป

เป็นบุคคลที่ผู้ใหญ่เห็นใจและเมตตาสงสารเพราะเขาทำงานด้วยความซื่อสัตย์คล้ายกับว่าเป็นบริษัทของตน

เขาได้สร้างความนิยมให้แก่คนทั้งหลายมากจนเป็นที่เคารพนับถือของคนทั่วไป ในที่สุดเขาได้รับแต่งตั้งให้เป็นประธานกรรมการบริษัทค้ายางที่ใหญ่ที่สุดในโลก ทั้งนี้ก็เพราะเขายึดมั่นในหลักทฤษฎี

"มนุษย์สัมพันธ์"

ความเป็นเพื่อนต่อกัน

จงขึ้นต้นทุกสิ่งทุกอย่างด้วยไมตรีจิต

แนะนำด้วยความปรารถนาดี

ยกย่องเพื่อนร่วมงานให้มีมานะทำดี

เขาเริ่มต้นด้วยความชมเชยก่อน

เขาสามารถเอาชนะน้ำใจของผู้ร่วมงานได้โดยถือหลักว่า

"การบังคับขู่เข็ญตะคอกด้วยคำพูด หรือใช้อำนาจข่มขู่ผู้อื่นนั้น มิใช่เป็นแนวทางแห่งความสำเร็จ หรือเอาชนะใจผู้อื่นได้นอกจากจะสร้างศัตรูให้แก่ตัวเองเท่านั้นเป็นผลตอบแทน

-จงระมัดระวังท่วงทีวาจาที่ท่านแสดงออกไป

-จงเลือกใช้สูตรหรือวิธีปฏิบัติให้เหมาะสมกับเวลา บุคคลและเหตุการณ์นั้นๆ"

ท่านประธานาธิบดี รุสเวลท์ กล่าวไว้ว่า

สูตรแห่งความสำเร็จคืออะไร?

"การรู้จักวิธีทำตัวให้เข้ากับคน"

ความสุภาพอ่อนโยน การแสดงไมตรีจิต และการยกย่องสรรเสริญสามารถทำให้ผู้อื่นเปลี่ยนใจได้ง่าย การขู่ตะคอกใช้วาจาหยาบคายเหมือนกับพายุร้าย กระหน่ำลงในท่ามกลางหัวอกของผู้อื่น"

จากสูตรอันนี้เองส่งผลความสำเร็จให้แก่ รุสเวลท์ ไต่เต้าเข้าสู่ประธานาธิบดี และเป็นที่นิยมชมชอบของมวลชนทั้งในสหรัฐอเมริกา และทั่วโลก

เมื่อท่านยึดหลักแห่งทฤษฎีนี้เชื่อว่า ผลสำเร็จคือการผูกมิตรอันแท้จริงย่อมเป็นของท่านแน่นอน

ศิลปะสร้างเสน่ห์ในตัว

ในบทนี้จะนำท่านผู้อ่านได้เรียนรู้วิธีการสร้างเสน่ห์ให้แก่ตัวเอง ความเป็นบุคคลผู้ทรงเสน่ห์ในตัวนั้นนับว่าเป็นพรสวรรค์ของบุคคลนั้นจริงๆ “เสน่ห์” สิ่งที่ดึงดูดใจคนคล้ายกับแม่เหล็ก บางคนมีรูปร่างหน้าตาดี แต่ไม่มีเสน่ห์ในใบหน้า ทำให้คุณค่าของบุคคลนั้นลดน้อยลงไป เมื่อผู้อื่นพบเข้าแล้ว ก็เฉยๆ ไม่เกิดความดึงดูดจิตใจ ปรากฏว่าในตัวของเขาขาดอะไรสักอย่างหนึ่ง แม้ไปในสมาคมใด ก็ไม่มีผู้ใดเกิดความสนใจเท่าที่ควร จึงเป็นการยากเหลือเกินในการที่จะเอาชนะใจบุคคลอื่นได้ จุดเด่น คือ เสน่ห์ในตัวไม่มี ตรงกันข้ามกับคนขี้เหล่แต่มีเสน่ห์บนใบหน้า มีแรงดึงดูดใจคน แม้เขาไปในที่ใดก็มีคนนิยมชมชอบยกย่องสรรเสริญอยากคบหาสมาคมด้วย เมื่อมองดูแล้วไม่แห้งแล้งจืดชืด เสน่ห์นับว่าเป็นอำนาจลึกลับมากอาจเกิดขึ้นในบุคคล ๒ ทางคือ

ทางกาย - รูปร่างมีเสน่ห์

ทางวาจา - สุ้มเสียงมีเสน่ห์

ทำอย่างไรจึงจะเป็นคนมีเสน่ห์? เสน่ห์เกิดขึ้นในทุกคนหรือเปล่า?

แนวทางแห่งความสำเร็จ

คนเราที่เกิดมาเพื่อหวังจะแก้ปัญหาชีวิตของตน และเอาชนะกับปัญหานั้นให้ได้ แต่เขาก็ต้องประสบความพ่ายแพ้บ่อยๆ ไม่ว่าจะเป็นผลสอบไล่ หรือการงานและการค้าขาย ย่อมมีการสมหวังและไม่สมหวัง บางคนถึงกับร้องไห้เสียน้ำตา ในเมื่อความพ่ายแพ้มาทดลองในชีวิต ถ้าคนใดเป็นผู้ถูกอำนาจอันลึกลับทางฝ่ายต่ำกดดันมากเข้าจนไม่มีหนทางจะแก้ไข ก็กลับมาเพื่อทำลายตนเองเสีย นี้เองเป็นลักษณะของบุคคลผู้ยอมแพ้ต่ออุปสรรคต่างๆ ที่ตนไม่มีทางจะเลือก ความจริงความพ่ายแพ้ไม่มีอยู่ในโลกนี้เลย คนที่พ่ายแพ้นั้นก็เพราะเป็นผู้ยอมรับว่าตนเองเป็นผู้พ่ายแพ้ ไม่มีหนทางจะแก้ไขความบกพร่องของตน ตกเป็นทาสของความอ่อนแอ ทั้งทางกายและทางจิต พลังงานสมาธิทางจิตไม่มั่นคงพอปล่อยชีวิตของตนเองให้ล่องลอยไปตามยถากรรม ไม่มีจุดหมายปลายทางอันแน่นอน ไม่สนใจในชีวิตของตนอย่างจริงจัง ไม่ว่าจะเป็นการสอบ หรือการงานทุกประเภท จะเป็นผลสำเร็จได้อยู่ที่ตนเองเอาจริงเอาจัง เมื่อท่านพ่ายแพ้ต่อชีวิตของท่านเพียงครั้งหนึ่งสองครั้ง อย่าพึ่งหมดกำลังใจที่จะต่อสู้ต่อไป พึงหาวิธีปลุกปลอบเสริมสร้างประสิทธิภาพทางจิตให้มากขึ้น ให้ท่านคิดหาเหตุผลอันดีเลิศมาปรับปรุงแก้ไขสิ่งบกพร่องในตัวเองว่า

“แม้แต่โลกอันกว้างใหญ่ไพศาลนี้ หรือสิ่งทั้งปวงที่มีอยู่ในโลกนี้ เคยประสบความพ่ายแพ้มาแล้วทั้งสิ้น เคยถูกทำลายราบมาแล้ว ด้วยลมพายุ น้ำท่วม ไฟป่า ภูเขาไฟระเบิด และแผ่นดินไหว เป็นต้น”

ผลดี หรือผลร้าย ความสำเร็จหรือไม่สำเร็จเกิดมาจากจิตใจของมนุษย์ทั้งนั้น จิตใจของมนุษย์ชื่อว่าเป็นป้อมปราการอันสำคัญยิ่ง สำหรับต่อสู้กับศัตรูที่จู่โจมเข้ามาจากทุกทิศทุกทาง ศัตรูแห่งชีวิตนั้นจะแปลงมาในรูปร่างต่างๆ กัน เพื่อบีบคั้นมนุษย์เรา ถ้ามนุษย์เรารู้จักแก้ไขและใช้ความมานะพยายามทุกวิถีทาง เป็นเสมือนหนึ่งจุดเพลิงที่ทำลายความทุกข์และศัตรูนั้นเสีย

ความทุกข์ยากเป็นเครื่องทดลองความอดทน

ความทุกข์ยากที่เกิดขึ้น ให้ท่านเข้าใจว่าเป็นเครื่องเสริมให้ท่านก้าวไปสู่ทางแห่งความสำเร็จในอนาคตอันใกล้นี้ "ความเคราะห์ร้ายอาจเกิดขึ้นแก่ตัวท่านและครอบครัวของท่าน ซึ่งเป็นเสมือนมีดอันคม มันอาจจะรับใช้เราหรือบาดมือเราก็ได้ สุดแต่เราจะจับมันทางไหนจะเป็นทางคมหรือทางด้ามของมัน

เคล็ดลับในการกำความสำเร็จในชีวิตก็คือ รู้จักกำมีดทางด้ามให้มั่น คำนี้อาจจะฟังและตีความหมายยาก หมายความว่า รู้จักเลือกงานที่เหมาะและแสวงหาทางแก้ไขที่ดีที่สุด เมื่อรู้ว่าทางนั้นดีถูกต้องแล้ว เป็นแนวทางแก้ไขปัญหาชีวิตได้จริงจงมุ่งทำสิ่งนั้นอย่างอาจหาญไม่ย่อท้อ มีความหนักแน่นในการงานนั้น

อย่ายอมอ่อนข้อให้แก่ความหวัง

ท่านคงจะได้ยินชื่อ ยางรถยนต์ยี่ห้อกูดเยียร์ เกือบแทบทุกคน เขาได้ตั้งชื่อให้แก่นักประดิษฐ์ชื่อ ชารลส์ กูดเยียร์ เขาได้คิดค้นวิธีทำยางเป็นเครื่องใช้ต่างๆ เขาได้ใช้เงินลงทุนทดลองจนสิ้นเนื้อประดาตัว ลูกเมียตายจากไป ตนเองต้องติดตะรางถึง ๓ หน เพราะหาเงินใช้หนี้เขาไม่ได้ แต่ความผิดหวัง ความไม่สำเร็จผล ไม่สามารถจะทำให้บุคคลผู้นี้ต้องท้อถอยหรือเปลี่ยนความตั้งใจเลย จนเขาได้ถึงแก่กรรมลงด้วยความยากจน แต่ผลงานของเขาไม่ได้สูญหายไปตามเขา เป็นประโยชน์ต่อโลกอย่างมหาศาล คือวิธีการนำยางดิบมาดัดแปลงให้เป็นยางรถยนต์

"คนที่ไม่ยอมอ่อนข้อให้แก่ความผิดหวัง ไม่ท้อใจเมื่อประสบกับความยากจนข้นแค้น เป็นผู้ที่โลกสรรเสริญอย่างยิ่ง"

แต่ว่าโลก ชอบไชโยโห่ร้องให้กับฝ่ายชนะ แต่ไม่ยอมเหลียวแลผู้แพ้เลย ทำอย่างไรหนอ เราจึงเอาชนะหรือหลีกเลี่ยงบุคคลกลุ่มหนึ่งซึ่งเข้าใจผิดคิดให้ร้ายเราอยู่ตลอดเวลา บางครั้งเขาจะหัวเราะเยาะเย้ยต่อบุคคลผู้เขาพ่ายแพ้หรือล้มลุกคลุกคลานในการแก้ปัญหาตัวเองและครอบครัว

เมื่อได้ฟังเสียงเย้ยหยันนั้น ท่านอย่าไปโกรธหรืออาฆาตต่อเขา ให้ท่านน้อมเอาเสียงเหล่านั้นมาสอนใจของท่านเองว่า

เสียงเหยียดหยาบเหล่านั้นก็คือ

๑. อำนาจแห่งความมานะพยายามก้าวหน้าต่อไปเพื่อพิชิตเสียงนั้น

๒. เสียงของพระเจ้าแห่งทูตบนสรวงสรรค์ เป็นพลังงานทางจิตก้าว

ไปสู่ทางแห่งความสำเร็จ

๓. เป็นอำนาจเอาชนะอุปสรรคแห่งชีวิตความยากจนได้

ท่านผู้อ่านทั้งหลาย

ความยุ่งยากต่างๆ ในชีวิต เกิดจากเรามีความกล้าไม่เพียงพอ "วิญญาณแห่งความขลาด" ได้เป็นกำแพงมหึมาป้องกันมิให้ตัวท่านก้าวเข้าถึงความสำเร็จในชีวิตได้ มันคล้ายเป็นภูตผีติดตามคอยประหารความรู้สึกของเราตลอดเวลา เช่น

ถ้าจะไปทำการค้าขายลงทุนอย่างใดอย่างหนึ่ง "กลัว" ขาดทุน "กลัว" ค้าขายไม่ได้ หรือจะไปทำไร่กลัวจะไม่ได้ผล ถ้าจะไปรับราชการก็กลัวไม่ร่ำรวย ถ้าจะเป็นนักการเมืองก็กลัวสู้เขาไม่ได้ ถ้าจะออกไปสู้กับโลกกลัวทุกข์ ในที่สุดเลยทำอะไรไม่ได้ เพราะเป็นผู้ตกอยู่ในภายใต้อาณาจักรแห่งความกลัว กลายเป็นคนขี้ขลาดตาขาวไป ไม่กล้าสู้อะไรเลย ท่านจะต้องเป็นผู้กล้าหาญ คิดให้ดีแล้วตัดสินใจเด็ดขาดลงมือปฏิบัติทันที การงานทุกอย่างมิได้สำเร็จอยู่ที่การพูดและการคิดเท่านั้น สำคัญอยู่ที่การกระทำเป็นหลักใหญ่ ท่านต้องสร้างอำนาจทางจิตให้เข้มแข็งเพื่อต่อต้านกับมารร้ายแห่งชีวิต อำนาจจิตเหมือนไฟฟ้า มันจะดับมืดอยู่นานเท่านาน จะสว่างขึ้นก็ต่อเมื่อท่านเอามันไปเสียบกับปลั๊กไฟนั้นแหละ

การเรียกอำนาจทางใจออกมาสู้กับอุปสรรคทั้งหลายที่ผ่านเข้ามาทางจิต เป็นเสมือนหนึ่งการเสียบปลั๊กไฟให้กับมันเสีย เมื่อท่านทำได้ดังนี้ ตัวท่านจะเป็นผู้ชนะความอ่อนแอ ความท้อแท้ทั้งปวง ชนะความกลัวความวิตกทุกข์ร้อนต่างๆ นานา ชนะคู่ปรปักษ์ของท่านทุกคน เมื่อท่านชนะปมด้อยแห่งชีวิตของท่านได้แล้ว "ความรุ่งโรจน์ ความสว่างไสว ความสำเร็จ" แห่งชีวิตกำลังรอคอยท่านอยู่

การต่อสู้กับตนเองเป็นการต่อสู้ที่ยากที่สุดในโลก

ด้วยเหตุนี้ พระพุทธเจ้าจึงตรัสว่า

"การฝึกตนนั้น ฝึกได้ยากมาก"

"ผู้มีตนฝึกแล้ว ย่อมได้ที่พึ่งซึ่งได้โดยยาก"

"ตนที่ฝึกดีแล้ว เป็นแสงสว่างของบุรุษ"

"ผู้ชนะตนได้นั้นแล เป็นการดีมาก"

ประตูชัยที่ก้าวเข้าไปหาจุดแห่งความสำเร็จนั้น มันปิดทึบด้วยหินอย่างหนาแน่น เราจะต้องรวบรวมทั้งกำลังกายและกำลังใจให้เข้มแข็งแล้วผ่านประตูหินนั้นเข้าไป

เราต้องร้องออกมาดังๆ ให้แก่ตัวเองว่า

โลกนี้ทั้งโลก ไม่ได้สร้างให้ตัวเราเป็นคนเลวเอง ไม่มีสวรรค์วิมานที่ไหนหรอก นอกจาก "ตัวของท่านเองเท่านั้น"

ประตูหินแห่งแดนชัยชนะมันแน่นหนามากไปหรือ ทุบ! ทุบ! มันเข้าไปเถอะ ถ้ามันไม่เปิดหนทางให้เรา ก็ให้เจาะมันเข้าไป เจาะวันนี้ไม่ทะลุก็เจาะต่อไปในวันพรุ่งนี้ เจาะเรื่อยไปวันละเล็กวันละน้อย ให้เรียกกำลังใจออกมาใช้ อำนาจจิตของท่านเข้มแข็งเป็นไหนๆ พลังใจอันท่านฝึกฝนนั้นแหละคือลิ่มสลักอันคมกล้าที่จะทำลายประตูใหญ่นั้นให้พังทะลายลงในไม่ช้า ไม่ต้องพูดถึงมนุษย์อย่างเราหรอก แม้แต่เมล็ดพืชเล็กๆ ก็ยังอาจทำลายภูเขาหินได้ ถ้ารากเล็กๆ นับล้านๆ ต้นของมันงอกขึ้นพร้อมกัน

ความทุกข์ ทำให้คนเรารู้จักผิด

ความทุกข์ ทำให้คนรู้จักแก้ไขปมด้อยตนเอง

ความทุกข์ คือบทเรียนที่ดี

ความทุกข์ ทำให้คนเกิดมานะพยายาม

ความทุกข์ ทำให้คนฉลาด

บุคคลที่เคยสบายแต่ยังเป็นเด็กๆ มักจะพบกับความทุกข์ในเวลาเติบโต

คนที่เคยพบกับความทุกข์แต่ยังเล็ก มักจะพบกับความสุขเมื่อโตขึ้นมา

ในข้อนี้ ข้าพเจ้าเคยเห็นนักเรียนบางคนมีเงินใช้สอยอย่างฟุ่มเฟือย เขามักเรียนไม่จบเพราะเขาใช้เงินไปในทางที่ผิด มักจะไม่รู้จักคุณค่าของเงิน เดี๋ยวนี้เขาต้องเดินทางไปทำงานตรากตรำอย่างกรรมกร

ข้าพเจ้าเคยเห็นเพื่อนอีกคนหนึ่ง เขาเป็นคนจนรู้จักการเจียมตัวไปโรงเรียนต้องอดมื้อกินมื้อ แต่เขามีความมานะพยายามไม่ท้อถอย บัดนี้เขากลับเป็นคนร่ำรวยขึ้นมา มีรถยนต์นั่งหลายคัน ทั้งนี้ก็เพราะความจนทำให้เขาคิดได้ดี ข้าพเจ้าเคยไปสนทนากับเศรษฐีคนหนึ่ง เขาเล่าชีวิตระยะแรกของเขา เขาต้องต่อสู้กับมรสุมของชีวิตแทบน้ำตาเป็นสายเลือด เขาเป็นแม่ค้าขายข้าวเหนียวไก่ย่าง ที่แรกนั่งขายอยู่กับข้างถนนเป็นเวลาหลายปี ต่อมาก็เปลี่ยนฐานะขึ้นมาจนหาห้องขายและเช่าตึกขายอย่างเป็นล่ำเป็นสัน แล้วเพียงระยะ ๕ ปีเท่านั้น เขามีรายได้วันละ ๕-๖ พันบาท ก็เพราะความยากจนนั้นเองสอนให้เขาเป็นคนร่ำรวย ความร่ำรวยของเขาตั้งขึ้นมาจากรากฐานแห่งความยากจนแท้ๆ

คนที่บ่นเมื่อพบกับความลำบากจะยิ่งลำบากยิ่งขึ้น คนที่ต่อสู้กับความลำบากด้วยน้ำใจอันมั่นคงเท่านั้นที่จะประสบโชคลาภ ท่านจงต่อสู้กับความทุกข์นั้นด้วยความยิ้มแย้ม ต้อนรับมันด้วยความอดทน ความสำเร็จของชีวิตอยู่กับการทำงานอย่างจริงจัง ศัตรูของความสำเร็จที่ร้ายกาจก็คือ “ความท้อแท้” ท่านต้องเอาชนะมันให้ได้! ชนะให้ได้! แล้วท่านจะพบกับความสำเร็จที่ยิ่งใหญ่ในชีวิตของท่าน

เทคนิคแห่งความสำเร็จ

ท่านจะก้าวเข้าไปสู่ประตูแห่งความสำเร็จ เมื่อท่านศึกษาวิธีการ และลงมือปฏิบัติโดยทันทีตามหลักการนั้น ข้าพเจ้ากล้ารับรองได้ว่า ท่านผู้ได้เข้าไปยืนอยู่ที่ประตูแห่งความสำเร็จมีอยู่ทางเดียวก็คือ ท่านต้องทำจริงอย่าลังเลใจ อย่าพลัดวันประกันพรุ่ง ถ้าท่านมัวแต่เดี๋ยวก่อนอยู่เรื่อยไป ท่านยิ่งห่างไกลไปจากจุดที่ตั้งใจเอาไว้ วิมานที่ท่านวาดไว้เลิศลอยก็จะพังพินาศ หลักการที่จะพึงนำตัวท่านไปสู่ความรุ่งโรจน์มีหลักโดยย่อดังนี้

๑. รู้จักควบคุมตัวเองให้ดี

ชีวิตของคนเราจะประสบผลดีและผลร้ายนั้น จะดำเนินไปตามเส้นทางโดยตลอดหรือไม่ ขึ้นอยู่กับการควบคุมตัวเองเป็นหลักสำคัญ เราจะควบคุมให้หันเหไปทางไหน ถ้าท่านไม่ควบคุมตนเอง บังคับตนเองตามแนวเส้นทางแล้วผลร้ายจะตกแก่ตน “ตัวของเรานี้” เปรียบเสมือนหนึ่งนาวาอันเล็กๆ กว้างศอกยาววา หนาคืบ กำลังวิ่งอยู่ในกลางมหาสมุทร คือโลกอันกว้างใหญ่ไพศาลในท้องทะเลแห่งชีวิตนี้ บางครั้งก็สงบเงียบสวยงามน่าอยู่นี้หมายถึงชีวิตของบุคคลบางคนซึ่งไม่มีอะไรเป็นอุปสรรค ชีวิตนั้นเต็มไปด้วยความรื่นเริงหรรษา โลกแห่งความหวังนี้น่าอยู่น่าอาศัย

แต่บางครั้ง ท้องทะเลแห่งชีวิตของคนเราเต็มไปด้วยลูกคลื่นและมรสุมร้ายโหมพัดหนักแทบจะเอาตัวไม่รอด แม้เราจะร้องตะโกนออกมาให้โลกดังๆ เพื่อขอความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น จะไม่มีใครยอมฟังและสนใจในเสียงครวญครางของท่านที่กำลังประสบกับความทุกข์นั้นอยู่ พระเจ้าบน

สรวงสวรรค์หรือเปล่าเลย

๒. ท่านจะต้องช่วยตัวของท่านเอง

๓. ท่านจะต้องควบคุมตัวของท่านเอง

๔. ท่านจะต้องรวบรวมพลังกายพลังใจให้เข้มแข็งแล้วต่อสู้กับมรสุมอันโหดร้ายทารุณนั้นด้วยความอาจหาญ ถ้านายท้ายเรือคือตัวของท่านเองไม่ชาญฉลาดรู้จักควบคุมหางเสือเรือคือชีวิตของท่านเอง เพื่อให้ไต่เต้าเข้ามาสู่จุดแห่งสำเร็จแล้ว ตัวของท่านก็ย่อมห่างออกไปๆ จากทางแห่งความสำเร็จแทนที่ท่านจะไปอเมริกา ท่านดันไปถึงเมืองอังกฤษโน้น นี้หมายถึงชีวิตที่ไม่มีการควบคุม เมื่อรู้ว่าตนเดินทางผิดแล้วก็ต้องคิดแก้ไขหาทางใหม่ เราจะไปหยุดนิ่งเฉยๆ ไม่ได้ให้ถือเสียว่า

"เสียงหัวเราะเยาะเย้ยจากบุคคลผู้จะจับผิดเรา ถากถางเรา ดูถูกดูหมิ่นเรา อิจฉาริษยาเรา เหล่านี้แหละคือมนต์อันขลัง ช่วยเพิ่มกำลังกายและความรู้สึกใหม่ๆ ให้แก่ท่านเป็นเสมือนหนึ่ง "พรอันประเสริฐ" ที่ได้รับมาจากพระเจ้าบนสรวงสวรรค์"

ยิ่งผ่านอุปสรรคและความผิดหวังมากเท่าไร ท่านจะเกิดชำนาญในเหตุการณ์มากขึ้น

โลกนี้ช่างกระไรหนอ! ถ้าท่านหัวเราะ โลกก็จะหัวเราะกับท่าน แต่ถ้าท่านร้องไห้ล่ะ! จะไม่มีใครมาร้องไห้หรือแสดงความเห็นอกเห็นใจกับท่านนอกจากตัวของท่านเองเท่านั้น

ตนเองคือเพื่อนที่ดีที่สุด

ตนเองคือมิตรที่ซื่อสัตย์

ตนเองคือบรมครูที่ดีที่สุด

ตนเองคือมิตรที่ร่วมสุขร่วมทุกข์

ตนนั้นแลเป็นที่พึ่งของตน

คนอื่นใครเล่าจะมาเป็นที่พึ่งได้

ตนนั้นแหละให้คติแก่ตน

ตนแลเป็นที่รักอย่างยิ่ง

ความรักอื่นเสมอด้วยตนไม่มี

เพราะฉะนั้น พระสัมมาสัมพุทธเจ้าผู้ให้แสงสว่างแก่ชาวโลก จึงตรัสสอนย้ำลงไปอีกว่า

"ท่านจงเตือนตนด้วยตนเอง ถ้ารู้ว่าตนเป็นที่รักก็ควรรักษาตนให้ดี อย่าทำความชั่ว อย่าลืมตน อย่าฆ่าตน อย่าทำตนให้เดือดร้อน รีบถอนตนขึ้นจากหล่มคือความชั่ว สร้างแต่ความดี จงรีบขวนขวายหาประโยชน์ใส่ตนเถิด"

ถ้าท่านทำได้ดังนี้ ท่านจะประสบความสำเร็จทุกอย่าง ความสมหวังจะเป็นของท่าน จะสามารถอยู่ในโลกนี้ด้วยความภาคภูมิใจ และมีความสุขชั่วนิจนิรันดร์กาล ฯ

ท่านผู้อ่านทั้งหลาย ! โปรดมาฟังทางนี้ !

และมาเอาอุดมการณ์เสียก่อนๆ ที่ท่านจะพักผ่อนนอนหลับ ก่อนที่ท่านจะไปทำงาน ก่อนที่ท่านจะรับประทานอาหาร

"เพื่อนบ้าน เพื่อนร่วมงาน คนทั่วไปหรือครอบครัว ถ้าเราทำใจรักใครชอบพอไม่มองเขาในแง่ร้าย คนเหล่านั้นก็จะมักมีใจตอบแทนแก่ตัวเราในแง่เดียวกัน ถ้าเราสร้างจิตใจของเราให้เต็มไปด้วยไมตรีจิตมิตรภาพ มันจะเป็นสิ่งที่แปลกประหลาดมาก คนเหล่านั้นก็จะหันหน้ามาเป็นมิตรไมตรีกับเรา"

ถ้าหากจิตใจเราเต็มไปด้วยความโกรธง่าย มักสงสัยระแวงผู้อื่น เขาก็จะได้รับการโกรธตอบและไม่พอใจขึ้นมาทันที มนุษย์เราจะต้องควบคุมตัวเองให้ดี บุคคลที่เราคบค้าสมาคมอยู่ตลอดเวลาก็คือ "ตัวเราเอง" คนอื่นเมื่อเราหมดธุระแล้วเราก็แยกกันไป ส่วนตัวเราเองนั้น จะต้องพบกันอยู่ตลอดลมหายใจ มีบุคคลเป็นจำนวนมาก เป็นคนกว้างขวางในสังคม มีหน้า มีตา มีเงินมาก แต่เขาไม่มีความสุขในชีวิต เพราะเขาไม่ได้เรียนรู้หลักการบังคับตนเองให้เป็นระเบียบนั้นเอง

ธรรมชาติของมนุษย์ ก็คือ

-ชอบโทษความผิดให้ผู้อื่น

-ชอบโทษเหตุการณ์

-โทษคนอื่น

-โทษเพื่อนฝูง

-โทษลูกเมีย

แต่เขาลืมนึกไปว่า ต้นเหตุเกือบ ๙๐% เกิดขึ้นจากตนเอง การที่มนุษย์โทษแต่คนอื่นนั้น ก็เพราะยึดมั่นในความคิดของตนเป็นใหญ่ ในทางพระพุทธศาสนาเรียกว่า อัตตาธิปไตย ถือตนเป็นใหญ่ เขาจะไม่ยอมฟังเหตุผลของบุคคลอื่น ความคิดของตน ทั้งๆ มีคนเป็นจำนวนมากเห็นว่าผิด ก็ยังเข้าใจว่าตนเป็นฝ่ายถูกอย่างเดียว บุคคลเช่นนี้ได้ชื่อว่าผลักตนเองให้ตกลงไปในเหวอันลึก

นักประพันธ์อเมริกาชื่อ อีเมอสัน (Emer Son) ได้พูดไว้อย่างหลักแหลมว่า

"ตราบใดที่มนุษย์ยังยึดถือความคิดของตนเป็นใหญ่แล้ว ทุกสิ่งทุกอย่างในโลกนี้ก็ดูเหมือนว่าไปตามความคิดของเขาหมด"

การชนะตนเองมีค่าน่าสรรเสริญยิ่งกว่าการชนะศึกเป็นไหนๆ ทำอย่างไรเราจึงสามารถควบคุมตนเองได้ ก่อนที่จะควบคุมตนเองได้ จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ คือ

๑. เราจะต้องเอาชนะความกลัว ความท้อแท้ใจ อารมณ์ที่เกิดขึ้นในใจเรา อุปนิสัย และความเคยชิน

๒. พยายามเอาชนะความสะเทือนใจอย่างผิดๆ ของเราให้ได้

๓. ตรวจตราดูความบกพร่องของตนเองในขณะปฏิบัติงานและทำกิจทุกอย่าง

มนุษย์เราชอบคบแต่มนุษย์ที่มีความเห็นอย่างเดียวกัน จะหลีกเลี่ยงคนที่มีนิสัยไม่ต้องการเอาอย่าง แต่ก็มีบุคคลบางประเภท ขณะที่เรากำลัง

คบค้าอยู่กับคนขี้โกรธ ชอบนินทา ว่าร้ายคนอื่นเป็นนิจ เมื่อท่านไปพบเข้าแล้วจงปลีกตัวออกจากเขาเสีย แล้วหันไปคบค้าสมาคมกับคนใจคอหนักแน่นมองคนอื่นในแง่แห่งความดีเสมอ

มนุษย์ย่อมมีความแตกต่างกันบ้างก็มี ความสะเทือนใจบ้าง แข็งกระด้างบ้าง กล้าบ้าง ขลาดบ้าง ในตัวของคนเรามีทั้งความดี ความชั่ว ทั้งความกล้า ความขลาดอย่างนี้แล้วแต่ความถนัดของบุคคล

การแก้ตัวเองมีอยู่ ๒ ทางคือ

- จากชั่วไปดี
- จากดีไปชั่ว

คนเราอาจจะคิดชั่วร้ายในขณะที่ตนเองเผลอนั้นเอง มันจะเกิดขึ้นในขณะที่เราขาดการควบคุม และขณะที่เราเผลอตัวจริงๆ หากเราบรรจุความดีงาม ความสะอาดบริสุทธิ์แห่งความคิดไว้ในจิตใจให้เต็มตลอดเวลา ก็จะไม่มีช่วงระยะใดว่างเปล่าหรือเผลอไป ฟอร์เขาพูดว่า

“ความคิดชั่วร้ายที่จู่โจมเข้ามาก็จะต้องสะท้อนกลับไปเอง การทำของมนุษย์เกิดจากการคิดทางภายในก่อน แล้วจึงกลายเป็นการกระทำ คิดชั่วต้องทำชั่ว คิดดีต้องทำดี” เข้ากับสุภาษิตทางศาสนาว่า “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว”

การควบคุมตนเองให้ดี เติมความคิดที่เจริญงอกงามด้วยความดี ความชั่วร้าย หรือความคิดที่ผิดๆ ก็จะงิกงอพินาศไปเหมือนแมลงเม่าบินเข้าไปในกองไฟฉะนั้น

การดำเนินชีวิตของคนเรา เหมือนกับการขึ้นภูเขาสูง

วิธีการดำเนินชีวิตของคนเราย่อมไม่เหมือนกัน บางคนราบรื่นสดสวยงดงาม ดำเนินไปด้วยความสะดวกสบายคิดอะไรก็สมปรารถนา ปรากฏว่าทุกสิ่งทุกอย่างเป็นของเขาหมด บุคคลเช่นนี้นับว่าได้รับพรพิเศษมาจากพระเจ้า แต่บุคคลบางคนแสนยากแสนลำบาก จะต้องต่อสู้แทบจะเอาตัวไม่รอด ทำอะไรขึ้นมา เช่นทำการค้าขายหรือทำงานอย่างใดอย่างหนึ่ง ต้องล้มละลายขาดทุนขาดรอนหมด คล้ายกับว่าในวิถีชีวิตของเขานั้นมีพระเจ้าคอยลงโทษอยู่เสมอ ในบางครั้ง ต้องกินข้าวกับน้ำตาด้วยความพลาดหวังในชีวิต การจะปรับปรุงฐานะของตนให้ดีขึ้นนั้น มันแสนจะลำบาก แทบจะหมดกำลังใจที่จะต่อสู้กับอุปสรรค หมดอาลัยในชีวิต คิดตัดช่องน้อยอย่างง่ายๆ เช่นฆ่าตัวตายเป็นต้น ในลักษณะเช่นนี้ หมายถึงผู้นั้นยอมการพ่ายแพ้อย่างไม่มีประตูสู้กับปัญหาชีวิตของตนเอง ไม่คิดหาทางต่อสู้กับมันเลย

ท่านทั้งหลาย ท่านอย่าหัดเป็นคนยอมแพ้อย่างง่ายโดยไม่มีการต่อสู้และหาทางแก้ไข เราอุบัติขึ้นมาอยู่ในท่ามกลางโลกคือเวทีอันยิ่งใหญ่แห่งชีวิตแล้ว ท่านอย่าไปยกธงขาวให้แก่การดำเนินชีวิตไปที่ประสบกับขวากหนามแห่งชีวิตโดยปราศจากการต่อสู้ อย่าท้อแท้ใจ จงพยายามอดทน มานะกล้าหาญ รวบรวมกำลังลุกขึ้นต่อสู้กับเหตุการณ์ทุกอย่าง ที่ผ่านเข้ามาในชีวิตของเรา ท่านเปรียบเสมือนหนึ่ง “นักมวยผู้ขึ้นมาสู่เวทีแล้ว จะไม่มีนักมวยคนใดเลยจะไม่ถูกชก”

มนุษย์เราเช่นเดียวกัน เมื่อก้าวขึ้นมายืนอยู่ในพื้นโลกอันกว้างใหญ่

ไพศาลนี้แล้ว จะต้องประสบกับความไม่สมหวัง ประสบความล้มเหลว และพบกับอุปสรรคนานาประการ เมื่อท่านไปพบมันเข้าอย่างนี้ ต้องปฏิบัติตามหลักทฤษฎีดังต่อไปนี้

๑. ยิ้มต้อนรับเหตุการณ์อันคับขันนั้นด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส

๒. จงสร้างกำลังใจให้เข้มแข็ง ค้นหาสาเหตุของสิ่งนั้นด้วยความรอบคอบ

๓. ทำใจให้เยือกเย็นตลอดเวลา จะทำให้ทุกสิ่งทุกอย่างเยือกเย็นไปด้วย แล้วจึงค้นหาทางแก้ไขปัญหานั้น

๔. ต้องเป็นผู้มีมานะอดทนกล้าผจญต่อความลำบากตรากตรำด้วยจิตใจเบิกบานเสมอ

การดำเนินชีวิตของคนเรา เปรียบเสมือนการปีนป่ายขึ้นภูเขาอันสูงตระหง่าน หนทางที่จะขึ้นไปบนยอดนั้น เป็นหนทางอันขรุขระ และเต็มไปด้วยหินตะปุ่มตะป่ำสูงชันอย่างพิลึกพิลั่น มีคนหลายล้านคนที่ชะเง้อคอมองยอดของขุนเขานี้ แล้วก็พากันคาดคะเนถึงความลำบากอย่างแสนสาหัสในขณะขึ้นไปยังยอดแห่งเขานั้น ก็เกิดความท้อแท้ใจ เลิกความพยายามที่จะปีนป่ายขึ้นไป

ท่านผู้อ่านครับ! ทำไมท่านจึงไม่ยอมเสียสละความมานะ ความอดทน ความเพียรพยายาม ซึ่งเป็นคุณสมบัติอันล้ำค่าที่มีอยู่ในตัวของท่านบ้างละ เพื่อบุกเบิกฝ่าฟันกับความลำบากเหล่านั้นซึ่งเป็นเสมือนหนึ่งจุดแห่งความมืดมนของชีวิต ผ่านไปสู่แดนแห่งความสำเร็จ ความรุ่งโรจน์ ความสว่างไสวที่กำลังติดตามตัวท่านอยู่

หนทางไปสู่ยอดแห่งขุนเขาสูงคือชีวิตของคนเรากำลังเปิดม่านสีชมพูเบิกกว้างไว้สำหรับทุกๆ คน เพื่อจะผ่านไปได้โดยไม่มีเงื่อนไข ไม่มีข้อห้าม ไม่มีเอกสิทธิ์ใดๆ ที่จะขัดขวางแม้แต่อย่างใด ให้สิทธิและเสรีภาพอย่างเต็มที่ให้ท่านเลือกขึ้นได้ตามสบาย ทางขึ้นยอดเขานั้นมีอยู่หลายสายหลายเส้น ท่านผู้ฉลาดเลือกดูจงดำเนินตามเถิด ขอเปรียบกับช่วงชีวิตของนักเรียนและ

นักศึกษาในปัจจุบันนี้ ทุกๆ คนมุ่งหวังที่จะสอบเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยอันเป็นเสมือนหนึ่งยอดภูเขาสูงเกินกว่ากำลังของตน บางคนพยายามสอบเข้าถึง ๒-๓ ปี ก็ไม่สามารถจะเข้าไปได้ การเข้าไปเรียนในมหาวิทยาลัย ก็เพื่อรับปริญญาอันมีเกียรติ แล้วก็จะนำเอาปริญญานั้นไปสมัครทำงานเพื่อเงิน

ในที่สุดพยายามอยู่เป็นเวลาหลายปีก็เข้าไม่ได้ เวลาอันมีค่าผ่านพ้นไปโดยเราไม่ได้ผลประโยชน์อะไรเลยน่าเสียดาย ท่านผู้อ่าน! ข้าพเจ้าขอตั้งปัญหาถามท่านดูซิว่า ทางขึ้นไปสู่ยอดเขา คือมหาวิทยาลัย มีทางเดียวเท่านั้นหรือ? หากว่ามีอยู่หลายทาง ทำไมเล่าท่านจึงไปหลงปีนป่ายหน้าผาอันชันละลิ่วให้เสียเวลาถึง ๒-๓ ปีเล่า การทำอย่างนี้ไม่ใช่เป็นการฉลาด ท่านจงกลับไปหาทางขึ้นทางใหม่เสียเถิด ซึ่งขึ้นง่ายกว่านี้ยังมีอีกมาก แต่ละจุด แต่ละหนทางถึงความมุ่งหมายอย่างเดียวกันหมด "คือความสำเร็จ" ภาษิตโบราณท่านกล่าวไว้ว่า

"จงยกหาบแต่พอกำลังของตน ถ้าเกินกำลังหลังมักหัก"

ภูเขาแม้จะสูงสักเพียงใด ถ้าเราศึกษาวิธีการให้ดีแล้วมันจะเป็นของง่ายมาก ทุกสิ่งทุกอย่างไม่หนีความพยายามของคน ยอดแห่งภูเขาสูงอยู่จดท้องฟ้า ก็ยังอยู่ใต้พื้นเท้าของมนุษย์ผู้ไม่ละความพยายาม ทำไมเล่าการงานและการศึกษาเพียงแค่นี้เราจะทำไม่สำเร็จ ท่านสอบตกทีหนึ่งท่านอย่าเสียใจสองทีก็อย่าเสียใจร้องไห้ ขอให้ถือเสียว่า "เพียงแต่เรานอนหลับฝันร้ายไปเท่านั้น" เราต้องอดทน พยายามอีกที อย่าอ่อนแอในทางจิตใจ ลุกขึ้นต่อสู้ใหม่อีก วันหนึ่งข้างหน้าจะต้องเป็นนาทีทองของเรา ให้ท่านถือคติธรรมในข้อที่ว่า

"ความพลั้งพลาดในคราวนี้ ก็คือความฉลาดในคราวหน้านั่นเอง"

เกร็ดการพูดในชุมนุมชน

จงสร้างความกล้าหาญ

การพูดนับว่า เป็นสิ่งสำคัญมากของมนุษย์ไม่ว่าจะเป็นชนชาติใด ถ้าหากตนเองไม่เคยฝึกฝนแล้ว มันเป็นการยากที่จะพูดได้ดี คนที่ไม่เคยฝึกฝนแล้ว มันเป็นการยากที่จะพูดได้ดี คนที่ไม่เคยฝึกฝนในทางนี้มาย่อมประสบปัญหาคือ

กลายเป็นคนประหม่า สะทกสะท้านอย่างยิ่ง จนไม่สามารถจะคิดอะไรได้ปลอดโปร่ง จิตใจไม่มีสมาธิในการพูด และไม่สามารถจะจำสิ่งที่ตนพูดออกไปได้ ไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง ควบคุมตัวเองไม่ได้ประหม่าวอกแวก ไม่สามารถจะใช้ความคิดของตนได้

มีสุภาพบุรุษนายหนึ่งซึ่งเป็นหัวหน้างาน เป็นผู้อำนวยการโรงงานอุตสาหกรรม เขาเคยถูกเชิญในห้องประชุม เขาเล่าว่า

ผมเคยถูกเชิญหลายครั้งให้พูด ท่ามกลางชุมชนประเภทต่างๆ ผมรู้สึกอับอายขายหน้าแทบจะแทรกแผ่นดินหนีจากโลกมนุษย์นี้ ในขณะที่ผมออกไปยืนพูดที่ไมโครโฟน ซึ่งเขาตั้งไว้ที่ห้องประชุม สายตาของคนทั้งหลายทั้งหญิงและชายมุ่งมายังจุดเดียว คือตัวผม ท่านผู้อ่านครับ ให้ท่านนึกวาดภาพดูซิว่า

ผมกำลังทำอะไรอยู่ สีหน้าของผมซึ่งเคยเปล่งปลั่ง ท่าทางเคยสง่าบัดนี้ตัวของผมสั่นงกๆ งันๆ สำเนียงที่พูดออกไปแทบจะไม่เป็นเสียงคนใบหน้าซีดเผือด เหงื่อไหลโทรมทั้งตัว หัวใจถูกบรรจุด้วยอากาศธาตุว่างเปล่า

ผมพูดประมาณ ๑๕ นาที พอกลับลงมาแล้วไม่ทราบว่าตัวเองพูดอะไรบ้าง การควบคุมตัวเองไม่มีเลย เพราะอำนาจอะไร ตั้งแต่นั้นผมเลยเป็นโรคแห่งความกลัวพูดในที่ชุมชน คอยหลบหลีกอยู่เรื่อยมา

แต่ว่าผมเป็นคนสำคัญในอุตสาหกรรมนั้น บางครั้งก็ได้เป็นประธานในที่ประชุม จำเป็นต้องมีการพูดอะไรบ้างตามระเบียบ ผมพยายามจะเอาชนะปมด้อยของผมอยู่ตลอดเวลา และพยายามฝึกฝน ผมก็เลยปรึกษาผู้มีความชำนาญในทางนี้ เขาพูดว่า

"ผมทราบว่า ท่านสามารถเรียนได้และท่านจะเรียนสำเร็จแน่นอน ถ้าท่านเพียงแต่ฝึกหัดปฏิบัติตามคำแนะนำ"

ข้าพเจ้าอยากจะขอเล่าเรื่องอย่างหนึ่งให้ท่านผู้อ่าน ในวันหนึ่ง นายแพทย์เคอร์ทิส ถูกเชิญให้เขากล่าวปราศัย เขาเคยพูด ใครต่อใคร ซึ่งนั่งอยู่ข้างๆ ๒ คนซ้ายขวา

"แต่ว่า เขาลุกยืนพูดในหมู่คนกลุ่มเล็กๆ มันเป็นคนละอย่างกับการพูดคุยกัน มันเป็นเรื่องที่เขาไม่มีความสามารถเลย หัวใจของเขาเต้นเร็วขึ้นคล้ายมีเสียงอะไรมากระโดดโลดเต้นในมันสมองของเขา อันคร่ำครวญอย่างหนัก เขาไม่เคยพูดในชุมนุมชนมาก่อนเลยในชีวิต เมื่อเขามายืนพูดในที่ประชุมใหญ่ ความคิดอ่านของเขาล้วนแต่ดีๆ ทั้งนั้น ปรากฏว่ามันติดปีกบินหนีไปหมด"

เขาจะทำอย่างไร เมื่อมีคนจำนวนมากตบมือกราวคอยฟังเขาพูด สายตาทุกคู่มองเป็นจุดเดียวคือตัวเขา เขาสั่นศีรษะ การกระทำนั้น ทำให้เสียงปรบมือดังขึ้นกว่าเดิม แสดงว่ามีความเรียกร้องสูงขึ้น เสียงตะโกนว่า "คุณหมอเคอเติส! พูด! พูด!" เพื่อต้องการฟังเขาพูด

สิ่งที่น่าสังเวชก็คือ เขาไม่สามารถจะลุกขึ้นพูดได้ ถ้าเขาลุกขึ้นพูดแล้วเขาจะต้องประสบความล้มเหลว เขารู้ตัวว่า เขาไม่สามารถจะพูดได้แม้ถึง ๕ ประโยค เขาลุกขึ้นยืนและโดยมิได้พูดอะไรสักคำเดียว แล้วก็หันหลังให้เพื่อนฝูงในห้องนั้น และเดินออกจากประตูไปด้วยความสะทกสะท้าน ดวงหน้าซีดขาว เพราะเขาไม่เคยฝึกฝนในเรื่องนี้

หลักที่พึงศึกษา

๑. ท่านต้องศึกษาวิธีการพูดอย่างเข้มแข็ง
๒. ท่านต้องเตรียมการพูดอย่างพิถีพิถัน
๓. ฝึกซ้อมด้วยความตั้งใจอย่างแรงกล้า
๔. เขาฝึกการพูดทุกๆ วันมิได้ขาด

มีนักศึกษาคนหนึ่ง เขามีความใฝ่ฝันอย่างแรงกล้าในการเป็นนักพูดที่มีชื่อเสียง เขาพยายามฝึกฝนตนเองอย่างไม่ท้อถอย ในที่สุดเขาก็ประสบความสำเร็จ เขาพยายามกำจัดความประหม่าให้น้อยลง มีความเชื่อมั่นในตัวเองมากขึ้น เขาได้กลายเป็นนักพูดสมัครเล่นในกลุ่มนักศึกษา ในไม่ช้าเขาก็ถูกเชิญให้ไปพูดในชุมนุมชนมาก ขณะนี้เขาพอใจในรสชาติของการพูดของเขา เขาเด่นในหมู่เพื่อนฝูง การพูดดี มีคนนิยม นับถือมาก ในการพูดของเขา เขาเชื่อมั่นในตัวเอง ความสามารถในการใช้ความคิด ในเวลาพูดในชุมนุมชน มิใช่เพราะเขามีพรสวรรค์ที่พระผู้เป็นเจ้าประทานให้อย่างเดียว คุณสมบัติต่างๆ เราสร้างมันขึ้นมาเอง เช่นเดียวกับการเล่นกีฬา มนุษย์ทุกๆ คนจะสามารถสร้างสมรรถภาพอันซ่อนตัวอยู่ภายในกายของเราเองไปสู่ความสำเร็จได้ ถ้าท่านฝึกหัดและเพียรพยายาม

“ข้อให้ท่านจงฝึกซ้อม และหัดทำลายความหวาดกลัวออกจากตัวเรา แล้วสร้างความเชื่อมั่นในตัวเอง และความกล้าหาญ โดยไม่รู้จักเสื่อมคลาย จงฟันฝ่าความขี้ขลาด และความประหม่าอย่างไม่มีเหตุผลออกให้เร็ว”

แต่นายวิลเลียมเยนนิงไบร์อัน นักกฎหมายและนักการเมืองของ

อเมริกา ผู้เคยเจนจัดในการประคารมในสภา ยอมรับว่า

“การพูดในชุมนุมครั้งแรกๆ ขาเขาสั่นจนขาทั้งสองกระทบกัน”

มาร์กทเวนพูดว่า

“เมื่อเขายืนพูดครั้งแรก ปรากฏเหมือนว่าปากเขายัดแน่นด้วยฝ้ายชีพจรเต้นเร็ว ไม่ผิดกับผู้ชิงชัยเอาถ้วยรางวัล”

ลอยค์ยอร์จ นายกรัฐมนตรีอังกฤษ สมัยสงครามโลกครั้งที่ ๑ สารภาพว่า

“ข้าพเจ้าขอบอกอย่างเปิดเผยว่า ข้าพเจ้าอยู่ในสภาพสังเวชตัวเองมาก ไม่ใช่เป็นการพูดที่สลักสำคัญอะไร แต่ปรากฏว่า ลิ้นของข้าพเจ้าไปกดติดกับเพดานปากแน่นในตอนแรกเขาจึงอ้ำอึ้ง จนกว่าจะพูดออกมาแต่ละคำมันแสนจะลำบาก”

ดิสเรลียอมรับว่า เขาสมัครใจนำกองทหารม้าเข้าประจันบานในสนามรบยิ่งกว่าเผชิญหน้ากับสภาสามัญเป็นครั้งแรก การเริ่มพูดครั้งแรกของเขาในสภา ประสบความล้มเหลวโดยสิ้นเชิง

การพูดในระยะแรกในชุมนุมชน ความรับผิดชอบจะต้องมีโดยไม่มีปัญหา ความตื่นเต้นความประหม่าย่อมเป็นเงาตามมา แต่ว่าผู้พูดจะต้องปรับตนเองให้อยู่ในระดับถูกต้องเหมาะสมแบบ

ซิเซโร นักพูดอมตะกล่าวเมื่อสองพันปีมาแล้วว่า

“การพูดในชุมนุมชนทั้งหมดที่มีค่าโดยแท้ ขึ้นอยู่กับลักษณะแตกต่างแห่งความประหม่าของผู้พูด”

นักพูดแทบทุกๆ คนพูดว่า

“เขาจะประสบกับความประหม่าเสมอ ก่อนจะลงมือพูด แต่ครั้นหลังจากลุกขึ้นยืนพูดไม่กี่วินาที อาการนี้ก็จะหายไป”

ลินดอล์น ซึ่งเป็นนักพูดหาผู้จับได้ยากคนหนึ่ง ในตอนแรกเขากระอักกระอวนมาก นายเฮอร์ดันจดบันทึกไว้ว่า

"ลินดอล์น รู้สึกว่าประสบความลำบากเหลือเกินในการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม เขาต่อสู้อยู่ชั่วระยะหนึ่งกับความรู้สึกประหม่า และความสะทกสะท้านที่อุบัติขึ้นทั้งสองประการนี้ เพิ่มทวีความกระอักกระอวนให้แก่เขามาก ข้าพเจ้าเห็นแล้วรู้สึกสงสารเขามาก เมื่อเขาลงมือพูด เสียงของเขาสั่น ทั้งแหบไม่ชวนฟังเลย กิริยา มารยาท และท่าทีของเขาแข็งทื่อ การทรงตัวรู้สึกเก้งก้างชอบกล อาการเหล่านี้แสดงถึงความประหม่าเล่นงานเขา สักประเดี๋ยว เขาก็กลับเข้าสู่อาการอันสงบเยือกเย็น ความกระตือรือร้นและเอาจริงเอาจัง"

ถ้าท่านจะหัดเป็นนักพูดในที่ชุมชนที่ดี และเป็นอย่างรวดเร็วและฉับพลัน ซึ่งมีหลักสำคัญคือ

ศึกษาด้วยความกระตือรือร้นมั่นคง

ท่านต้องสร้างความกระตือรือร้นให้เข้มแข็งมั่นคง แต่หากความปรารถนาของท่านเพียงแต่เนื่อยๆ และปวกเปียก ความสำเร็จในการเรียนของท่านจะประสบความเป็นรูปร่างลำบาก ต้องทำด้วยความมุ่งมั่นอย่างไม่ลดละ และทำงานด้วยพลังแห่งความตั้งใจแน่วแน่ ประหนึ่งว่า หมาไล่กวดลูกแมว จะไม่มีสิ่งใดภายใต้ช้างเผือก ที่จะทำให้ท่านพ่ายแพ้ไปได้ ในการสร้างความกระตือรือร้น ทำอย่างจริงใจ

"จงปลุกความกระตือรือร้นของท่านให้เกิดขึ้น

จงคิดถึงประโยชน์แห่งการพูดจะพึงนำมาให้เรา"

จงคิดดูว่า การได้รับความรู้เพิ่มเติมซึ่งความเชื่อมั่นตนเอง

การพูดจูงใจในที่ชุมนุมชน ย่อมมีสมรรถภาพแค่ไหน มีความหมายอย่างไร นำประโยชน์อันมหาศาลมาให้แก่ท่าน นำเงินมาให้ท่าน จงคิดว่ามันมีความหมายอย่างไร ในทางสังคม ในการนำมิตรสหายมาให้

สร้างอิทธิพลส่วนตัวของท่านให้สูงขึ้น ส่งเสริมท่านให้เป็นหัวหน้าคนไม่มีความสำเร็จใดๆ เลย ที่จะสร้างวิถีชีวิตของมนุษย์ให้ก้าวหน้า และได้รับความนิยมอย่างแน่วแน่มั่นคง เหมือนกับสมรรถภาพในการพูดให้ซาบซึ้งตรึงใจผู้ฟัง

ท่านต้องมีความพากเพียรพยายามจนเต็มสติกำลัง เมื่อศึกษาเล่าเรียนบางคนจิตใจไม่เข้มแข็งเพียงพอก็เลิกเสียในกลางคัน ท่านต้องศึกษามันด้วยความกระตือรือร้น ซึ่งจะช่วยให้ท่านประสบชัยชนะได้

อย่าพูดจนกว่าท่านจะมั่นใจว่า ท่านมีบางอย่างที่จะพูดและรู้ดีว่าเป็นเรื่องอะไร แล้วจึงพูดมันออกไป เสร็จแล้วนั่งลง

จงปลูกความเชื่อมั่นตนด้วยท่าทาง

เพื่อให้เกิดความรู้สึกกล้าหาญ เราจงทำกิริยาท่าทางว่าเราเป็นคนสามารถ โดยใช้กำลังใจทั้งหมดของเราไปสู่จุดหมายนี้

"ผลก็คือความกล้าหาญจะมาแทนความขี้ขลาด"

คำแนะนำของศาสตราจารย์เยมส์กล่าวว่า

"จงเพาะความกล้าหาญให้เกิดขึ้น ในขณะที่เผชิญกับกลุ่มผู้ฟัง จงสร้างกิริยาท่าทางเหมือนว่าท่านเป็นคนแกล้วกล้าอยู่แล้ว ท่านจงปรับตัวของท่านให้อยู่ในคุณลักษณะนี้

เมื่อท่านจะพูด ท่านจะต้องเดินปราดเปรียวกระฉับกระเฉงตรงไปยังที่สำหรับพูด พร้อมกับสูดลมหายใจให้ลึกในราว ๓๐ วินาที ก่อนที่ท่านจะเผชิญหน้ากับบรรดากลุ่มผู้ฟัง การเพิ่มจำนวนอากาศออกซิเย็นแก่ปอดจะช่วยให้ท่านร่าเริงแจ่มใสขึ้น และมีความกล้าหาญสูงขึ้น เมื่อท่านทำดังนี้ "ท่านจะสามารถนั่งอยู่บนมันได้" ความประหม่าจะหายไปหมด"

ในทุกยุค ทุกสมัย ในทุกประเทศย่อมสรรเสริญความกล้าหาญตลอด

เราต้องสร้างพลานุภาพจิต

หัวใจของท่านจะเต้นแรงอยู่ในทรวงอกสักขนาดไหนก็ตาม ท่านจงเดินออกไปอย่างปราดเปรียวกระฉับกระเฉงในฐานะผู้กล้าหาญ เมื่อท่านมาถึงที่สำหรับจะพูด จงหยุด! จงยืนสงบนิ่งและทำท่าทางเหมือนว่าท่านชอบการมาพูดนั้นเสียเหลือเกิน

จงยืดกายของท่านให้เหยียดตรง และมองผู้ฟังตรงเป๋งที่นัยน์ตา และเริ่มพูดด้วยความเชื่อมั่นในตนเองประดุจว่า ผู้ฟังทุกคนไม่ใช่ใครที่ไหน หากเป็นลูกหนี้ของท่านเองพยายามสร้างมโนภาพว่า “คนเหล่านั้น เป็นหนี้เงินของท่านจริงๆ” และสร้างมโนภาพด้วยว่า “คนเหล่านั้นมาชุนนุมกัน ณ ที่นั้นก็เพื่อวิงวอนให้ตัวท่านขอผัดผ่อนหนี้สิน”

เมื่อท่านทำอย่างนี้ มันจะเกิดผลประโยชน์อย่างใหญ่หลวง และสามารถทำลายความประหม่าเวทีได้อย่างแน่นอน บุคคลใดก็ตามที่เป็นคนขี้ขลาด จะสามารถเป็นคนปราศจากความขลาดกลัว โดยวิธีแสร้งทำเป็นผู้กล้าหาญเด็ดขาด

จงบุกความกลัวของท่าน

จงตรงรี่เข้าเผชิญหน้ากับมันโดยเร็ว

จงต่อสู้กับความกลัวและความประหม่านั้น

จงเข้ายึดหลักชัยซึ่งจะต้องอาศัยความกล้าหาญ

จงฝึกหัดตนเอง

ก่อนที่ท่านจะพาตัวท่านไปสู่ประตูชัยในการเป็นผู้มีชื่อเสียงในการพูดในบททฤษฎีต่างๆ มามากมาย ไม่สามารถจะนำความสำเร็จมายังตัวท่านได้แน่นอนอะไร จงกำจัดความล้มเหลวอันจะพึงตามท่านมา และสร้างความเชื่อมั่นในเวลาพูด คือ “การฝึกหัด” การฝึกหัด! ฝึกหัดตนเอง! ท่านทราบแล้วมิใช่หรือ คุณสมบัติอันสำคัญนี้ มันมีความจำเป็นโดยไม่มีการยกเว้นยิ่งกว่าสิ่งใดทั้งหมด

แต่ว่าปัญหาใหญ่สำหรับผู้หัดพูดเป็นครั้งแรกนั้นก็คือ “โรคตื่นไมโครโฟน” ประสาทได้รับความตื่นเต้นอย่างรุนแรง ฉะนั้นต้องควบคุมประสาทระบบมันสมองให้เยือกเย็น โดยการฝึกหัดตัวท่านอย่างจริงจัง โรคนี้จะหายได้หรือเบาบางลงไปนั้น ต้องอาศัยการฝึกหัดอยู่เสมอ และการฝึกซ้อมซ้ำๆ ซากๆ เพื่อบังคับตนเอง ส่วนใหญ่จะสำเร็จได้โดยการปฏิบัติ

มีความตั้งใจอย่างแข็งแกร่ง ในอันที่จะพยายามและฝึกหัดอย่างไม่ลดละ ถ้าบุคคลใดมีความสามารถอันเหมาะสมอยู่ในตัวเขา การฝึกหัดครั้งหนึ่งๆ จะเพิ่มพูนความแข็งแกร่งให้แก่ตนเป็นลำดับ ศาสตราจารย์รอบิซันกล่าวว่า

“ท่านต้องการขับไล่ความขี้ขลาดต่อผู้ฟัง ความขี้ขลาดเป็นต้นเหตุแห่งความเขลาความไม่แน่ใจ ความขี้ขลาดเป็นผลจากความเชื่อมั่น”

ความขี้ขลาดมาจากอะไร?

เป็นผลมาจากท่านไม่ทราบว่าจะทำอย่างไรดี

มูลเหตุของความชำนาญ

จงสร้างความชำนาญอันมั่นคงอันเป็นเครื่องสนับสนุนเมื่อท่านทำอย่างนี้ ความขี้ขลาดของท่านจะอันตราธานไปหมดสิ้น ความขี้ขลาดนั้นมันจะละลายไปสิ้นเหมือนน้ำค้าง พอต้องแสงพระอาทิตย์ และเหมือนบุคคลต้องการจะว่ายน้ำเป็น ถ้ายืนอยู่บนฝั่งแม่น้ำหรือขอบสระเขาจะว่ายน้ำไม่เป็นเลย แต่ถ้าเขากระโจนตัวลงในสระหรือแม่น้ำ หัดว่ายน้ำด้วยตนเอง ทุกสิ่งทุกอย่างเหวี่ยงมันทิ้งไว้ก่อน ท่านต้องเข้าห้องปฏิบัติงาน จงทำงาน! จงฝึกหัดตน!

ศิลปะการเตรียมพูด

มันมีความจำเป็นอย่างยิ่ง สำหรับนักพูดทุกๆ ท่านจะต้องเตรียมคำพูดเอาไว้ ก่อนที่ท่านจะลงมือพูด ท่านอย่าพูดปราศจากการเตรียม แม้ท่านจะพูดได้ก็ตาม แต่มันขาดรสชาติทำให้การพูดนั้นไม่สมบูรณ์ การเตรียมนั้นท่านจะได้คำพูดชัดถ้อยชัดคำและกระทัดรัด มีสิ่งที่ให้ผู้ฟังเกิดความประทับใจและซาบซึ้งถึงสะกดให้ลืมตัว รู้สึกว่าเขามีวาทะชวนฟังอยู่ในมันสมองและหัวใจของเขา โดยเขาพูดในอาการปรารถนาอย่างรุมร้อนเพื่อให้คำพูดของเขาแล่นตรงเข้าสู่สมองและหัวใจของกลุ่มชนผู้ฟัง การกระทำเช่นนี้นับว่าเป็นเคล็ดลับแห่งศิลปในการพูด

หากท่านอยากจะเป็นคนเชื่อมั่น มีความกล้าหาญ มีความไว้วางใจตนเอง กำจัดความผิดพลาดอันร้ายแรงของตนได้ จงอย่าปล่อยปะละเลยในการเตรียมคำพูด ก่อนที่จะลงมือปาฐกถาหรือพูดในที่แห่งใด

จงปราบปรามศัตรูร้ายคือ “ความกลัว”

จงใช้ยุทธวิธีที่เด็ดเดี่ยวปราบ “ความประหม่า”

วิธีเตรียมพูดที่ถูก

การเตรียมนั้นทำอย่างไร?

การอ่านหนังสือก็เป็นการเตรียมอย่างหนึ่ง แต่มิใช่เป็นวิธีที่ดีนัก การเตรียมที่ถูกนั้นคือ "จงเอาแนวความคิดของท่านบรรจุลงในปาฐกถา การพูดของท่านให้มาก"

การเตรียมนั้นคือการเขียนสำนวนอันไพเราะต่างๆ ลงในกระดาษหรือท่องสำนวนเหล่านั้นหรือเปล่า เปล่าเลย มันไม่ใช่การเตรียมที่ถูก หมายถึงการลอกเอาสำนวนมาอ่านจะทำให้การพูดนั้นแห้งแล้ง การเตรียมอันถูกต้องนั้นคือ

"ต้องเป็นความคิดเห็นของท่าน
ไอเดียของท่าน
ความเชื่อมั่นของท่าน
และพลังแห่งความกระตุ้นของท่านเอง"

สิ่งที่กล่าวมานี้มันจะซ่อนเร้นหนาแน่นในส่วนลึกแห่งจิต นอกสำนึกของท่านๆ จะต้องถ่ายออกมาจากตู้คือจิตสำนึกนั้น

การเตรียมหมายถึง

"การใช้ความคิด
การพินิจพิจารณา
การใคร่ครวญเหตุผล

สรรหาคำพูดที่ซาบซึ้งใจมากที่สุด

จงขัดเกลาคำพูดนั้นให้ได้รูป

จงเรียบเรียงคำพูดทุกๆ อย่างให้เป็นสำนวนของท่าน

จงมีสมาธิในการพูด”

ดไวท์ แอล มูดี เป็นนักบวชแห่งศาสนาคริสเตียน เขาเป็นนักเทศน์ที่มีชื่อเสียงมาก เทศนาของเขาเป็นที่ประทับใจของประชาชนเป็นประวัติการณ์ และก่อนที่เขาจะเทศน์จะต้องเตรียมการเทศน์ หลักการเตรียมของเขาและเขาพูดว่า

“ข้าพเจ้าเลือกหัวข้อใด ข้าพเจ้าจะเขียนชื่อของมันลงบนด้านนอกซองขนาดใหญ่ ข้าพเจ้ามีอยู่หลายซอง ในขณะอ่านหนังสือต่างๆ พบข้อความดีๆ และเด่น เรื่องที่จะมาเทศน์ ข้าพเจ้าจะตัดหรือคัดลอก หรือสอดเข้าไปในซองใดซองหนึ่งตรงกับข้อความนั้น หรือมีสมุดพกติดตัวเอาไว้ ถ้าไปพบข้อความใดๆ ก็ตาม ที่ให้ความสว่างแก่หัวข้อนั้น ก็จะจดใส่สมุดพกนั้นทันที แล้วก็ฉีกใส่ซองเอาไว้ ข้าพเจ้าปล่อยให้มันอยู่ในนั้นเป็นปีๆ หรือกว่านั้น เมื่อต้องการเรื่องใหม่มาเทศน์จะหยิบซองนั้นมาเปิด ที่สะสมเป็นจำนวนมากและค้นคว้าเพิ่มเติมอยู่เรื่อยๆ คำเทศน์ของข้าพเจ้าจึงไม่มีเก่า”

ศิลปะการเทศน์ของ ดร.บราวน์

ดร.บราวน์ พูดว่า การเตรียมปาฐกถาด้วยตนเองทุกทุกสัปดาห์มาเป็นเวลาสามสิบปีเศษ เขาได้สั่งสอนอบรมนักศึกษาให้รู้จักการเตรียมและการแสดงปาฐกถา ฉะนั้นคำแนะนำของเขาจึงทำให้เกิดประโยชน์อย่างมากมายแก่คน และนักบวชผู้สอนศาสนา

ดร.บราวน์ พูดถึงศิลปะการเทศน์ที่มีค่าสูงสำหรับผู้ฟังคือ

"จงใคร่ครวญถึงใจความและหัวข้อที่ท่านจะนำมาพูด ใคร่ทบทวนในสิ่งนั้นจนมันสุกหง่อมและเกิดผลตามสนองสิ่งที่ท่านได้รับจากมันก็คือ ไอเดียที่ดีงามขยายตัวและเจริญขึ้นมา เช่นเดียวกับการฟักไข่เป็นเหตุให้จุลินทรีย์แห่งชีวิตไข่นั้นขยายตัวและเจริญขึ้นมา"

การเตรียมนั้นจะต้องเตรียมอยู่เรื่อย ถ้านานได้ยิ่งเป็นการดี มันจะเป็นผลเจริญเติบโตทวีคูณ ท่านอาจจะคุ่นคิดถึงมันในเวลาเดินตามถนน หรือในเวลานั่งรถยนต์ รถไฟหลายๆ ชั่วโมง เพื่อขยายเนื้อหาของสิ่งที่เราจะพูดนั้นให้เด่นขึ้น

ถ้าหากนักบวชคนใดสามารถเก็บรักษาข้อเท็จจริง สำนวนเทศน์ไว้ในใจเดือนหนึ่งหรืออาจจะหกเดือน หรืออาจจะปีหนึ่ง ก่อนที่จะนำออกมาเทศน์ท่านจะได้พบกับความคิดใหม่ๆ งอกออกมาจากข้อเท็จจริงอย่างไม่รู้จักจบสิ้น

ในตอนกลางคืน ทางที่ดีนั้นท่านควรคิดใคร่ครวญ ข้าพเจ้าเองบางครั้งในตอนเที่ยงคืน ต้องลุกจากเตียงมาจดความคิดใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นแก่ข้าพเจ้ากลัวมันจะลืมเสีย เมื่อถึงเวลาเช้า

จงเขียนความคิดต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับใจความและหัวข้อที่จะเทศน์ และพูดในที่ชุมนุมชนนั้น ท่านมองเห็นความกระจ่างอะไร ในเนื้อหาของสิ่งนั้น และท่านมีแนวความคิดเห็นอย่างไรบ้างเกี่ยวกับใจความนั้น

จงจดแนวความคิดของท่านลงในกระดาษเพียงสองสามคำสำหรับข้อคิดหนึ่งๆ เพื่อเตือนความทรงจำ จงปล่อยให้จิตใจของท่านคิดค้นเพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลาเหมือนหนึ่งว่าไม่เคยได้พบเห็นจากหนังสือเล่มใดเล่มหนึ่งมาก่อนเลย

นี่เป็นแนวทางที่ดีอันหนึ่ง สำหรับฝึกหัดจิตใจก่อประโยชน์ การทำเช่นนี้เพื่อให้ท่านได้ใช้สมองของท่านเกิดความสดชื่นกระปรี้กระเปร่า ท่านจะได้ต่อสิ่งที่ไม่เอาอย่างใครมา มีความคิดริเริ่มที่ดี

จงจดแนวความคิดของท่านลงในกระดาษด้วยตนเอง ไม่ต้องให้ใครช่วยเหลือ ไอเดียความคิดอย่างนั้น มันเป็นของล้ำค่า ที่เผยทัศนะแห่งสมองของท่านยิ่งกว่าทับทิม เพชรและทองคำบริสุทธิ์เสียอีก จงจดไว้เถิด ถ้าไม่ต้องจดในสมุดโน๊ตก็ได้ จะเป็นกระดาษเศษพอมีเนื้อจะเขียนมันลงก็รีบจดมันลงไปทันที

จงจดไอเดียที่เกิดขึ้นในใจของท่านเรื่อยๆ ท่านไม่ต้องเร่งรีบอะไร พยายามทำต่อไปจะเกิดประโยชน์แก่ท่านอย่างน่าอัศจรรย์

การทำอย่างนี้ การเทศนาหรือปาฐกถาจะได้รับความเพลิดเพลินที่สุดในการแสดง และจะเป็นเทศนาที่บันดาลผลสูงเยี่ยม เป็นการส่งเสริมให้ผู้ฟังดำรงชีวิตอยู่ในความดีงาม ก็คือเทศนาส่วนใหญ่มาจากกายของท่านเอง เทศนาเหล่านี้มันเป็นส่วนหนึ่งของกระดูกและเนื้อหนังของท่าน ทั้งมันกลั่นออกมาจากมันสมองของท่าน เป็นผลิตพลังงานสร้างสรรค์ของท่านเทศนาที่สิงสู่ ขยับเขยื้อนเคลื่อนไหว และอบอวลอยู่ในโบสถ์ มีชีวิตชีวาเดินได้ กระโดดโลดเต้นได้ ทำให้ตื่นตัวเสมอแก่ผู้ฟัง เทศนาที่เขาไปอยู่ในหัวใจของผู้ฟัง จนทำให้หัวใจนั้น พองตัวลอยสูงเหมือนนกบินอยู่ในอากาศและชักจูงผู้ฟังให้เกิดความอยากฟังในคำพูดต่อไป มีความเข้มแข็ง มีความตื่นเต้น เกิด

พลังงานทางจิตอย่างมหาศาล สร้างศรัทธาให้แก่ผู้ฟังอย่างประมาณค่ามิได้ และกระตุ้นใจผู้ฟังให้อยู่ในระดับการใช้ความคิดเห็นภาพพจน์ในตัว จะเกิดผลอย่างใหญ่หลวง คือรอยประทับใจอย่างไม่เสื่อมคลาย เทศนาอันมีชีวิตชีวาเหล่านี้แหละเป็นเทศนาที่คลอดออกมาจากการเตรียมที่ถูกต้องจากร่างกายและจิตใจของผู้แสดงเอง

วิธีเตรียมของลิงคอล์น

ลิงคอล์น เตรียมสุนทรพจน์ของเขาอย่างไร? เขาเตรียมคำพูดในขณะเขากินอาหาร ในขณะเขาเดินตามถนน ในขณะเขากำลังโกนหนวดเครา ในขณะเขารีดนมวัว ในขณะเขานั่งรถ

ในขณะที่เขาใช้มันสมองพินิจพิจารณาเตรียมเรื่องพูด ลิงคอล์นจดข้อความสั้นๆ และประโยคต่างๆ ลงบนซองจดหมายที่ใช้แล้ว เศษกระดาษ ส่วนหนึ่งของถุงกระดาษ หรือจะเป็นวัตถุใดๆ ก็ตามที่อยู่ใกล้แล้วเขาก็เก็บไว้ในหมวกด้านบนและติดตัวเขาไปเสมอ จนกว่าเขาจะมีโอกาสนั่งลง แล้วก็จัดทำคำพูดให้มีระเบียบขึ้น เขียนข้อความเพิ่มเติมเพื่อให้เนื้อความนั้นสมบูรณ์และจะต้องดัดแปลงอยู่เสมอ

เขาพิจารณาไตร่ตรองไปเรื่อยๆ จนกว่าเขาจะพบว่า คำพูดของเขาจัดเข้าระเบียบและพูดประโยคได้สวยงาม

ในครั้งหนึ่งเขาได้รับเชิญให้แสดงสุนทรพจน์อย่างมีเวลาเตรียมตัวน้อยที่สุด เมื่อเขารับเชิญเรียบร้อยแล้ว เขาก็ขอสำเนาสุนทรพจน์ที่แสดงแล้วเป็นที่นิยมมาก เขาอ่านสุนทรพจน์นั้นด้วยความพินิจพิเคราะห์อยู่หลายวัน เขาพินิจพิเคราะห์อยู่ทุกหนทุกแห่งเมื่อเขามีเวลาว่าง แม้เขาเดินตามถนนหนทาง หรือจะทำกิจอะไรก็ตาม เขาจะพินิจพิเคราะห์ด้วยความรอบคอบ แล้วก็จดหวัดๆ ใส่ไว้ในหมวก

เขาต้องเขียนแล้วเขียนอีกถึงสองสามครั้ง และปรับปรุงเสียใหม่จนเป็นที่พอใจ พอได้เวลาเขาก็หยิบเอากระดาษที่เขาคิดเตรียมไว้ ไปสู่สถานที่

รับเชิญปรากฏว่า ปาฐกถาของเขาในวันนั้นมีคนฟังจำนวนหมื่น คำพูดทุกๆ คำของเขาคมคายและจับใจผู้ฟังเป็นอันมาก และเป็นปาฐกถาที่ไม่มีวันเสื่อมคลายไปจากความรู้สึกของผู้ฟัง

เคล็ดลับการเตรียมของลิงคอล์น

การเตรียมนับว่าเป็นสิ่งสำคัญมากทีเดียว ผู้ที่เป็นนักพูดใหม่ๆ ควรหามุมใดมุมหนึ่งที่สงบ และพยายามบรรยายหัวข้อนั้นด้วยความพินิจพิเคราะห์ให้เหมาะสม ข้าพเจ้าอยากจะให้ท่านเอาหลักการนี้ไปทดลองในการปฏิบัติดังนี้

จงหาเวลาใคร่ครวญถึงมันในยามว่าง

จงครุ่นคิดอยู่กับมันถึงเจ็ดวันเป็นอย่างน้อย

จงฝันถึงโฉมหน้ามันถึงเจ็ดคืน

จงคิดถึงมันอย่างเดียวเท่านั้นในเวลาพักผ่อน

จงคิดถึงมันในตอนเช้าเวลาท่านโกนหนวด

จงใคร่ครวญถึงมันในเวลาท่านอาบน้ำ

จงคิดขยายข้อความนั้นเวลานั่งรถลงเรือ เดินตามถนน

จงคิดถึงมันเวลาท่านคอยขึ้นลิฟต์

จงแยกและคิดถึงมันเวลากินอาหารกลางวัน

จงคิดถึงมันเวลาท่านคอยนัดกับแฟนหรือเพื่อนของท่าน

จงเตรียมความคิดเห็นไว้ร้อยอย่าง

จงคิดหาด้วยความคิดของตนเองและยกตัวอย่างประกอบ

จงเอามันมาสนทนากับเพื่อนฝูงของท่าน

จงสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับมิตรสหายของท่าน

จงเลือกหนังสือเกี่ยวกับหัวข้อเรื่องของท่านอ่าน

วิธีวางแผนพูดของ ดร.คอนเว็ลล์

ตามที่ข้าพเจ้าได้กล่าวมานี้ ไม่มีกฎตายตัวสำหรับปัญหาในการเตรียมการพูดที่ดี ไม่มีแบบ ไม่มีสูตร อันเหมาะสมแก่ทุกคน แต่นักปาฐกถาท่านเตรียมการอยู่สามขั้น ซึ่งมีหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

๑. แถลงข้อเท็จจริงของท่าน

๒. ให้เหตุผลประกอบข้อเท็จจริงเหล่านั้น

๓. วิงวอนให้ผู้ฟังปฏิบัติตาม

มีบุคคลเป็นจำนวนมากที่ได้พบว่าการวางแผนดังต่อไปนี้มีประโยชน์มากและเร้าใจอย่างยิ่ง

๑. ชี้ให้เห็นบางสิ่งบางอย่างที่ไม่ถูกต้อง

๒. ชี้ให้เห็นวิธีสำหรับแก้ไข

๓. ขอร้องให้ร่วมมือ

และหลักเกณฑ์อีกคือ

๑. นี่คือสถานการณ์ที่ควรแก้

๒. เราควรจะทำอย่างไรบ้างเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ

๓. เนื่องจากเหตุผลที่อ้างมาเหล่านั้น ท่านควรให้ความร่วมมือ

แผนย่อสำหรับปาฐกถา คือ

๑. หาสิ่งที่ทำให้เกิดความสนใจ

๒. ชนะความไว้วางใจ

๓. แถลงข้อเท็จของท่าน

๔. ให้ความรู้แก่ผู้ฟังถึงคุณค่าข้อเสนอของท่าน

๕. วิงวอนต่อแรงจูงใจซึ่งหนุนให้มนุษย์ปฏิบัติ

วิธีสร้างความตื่นเต้นให้แก่ผู้ฟัง

การพูดที่จะสร้างความตื่นเต้นหรือทำให้ผู้ฟังเกิดความสนใจนั้นนับว่ามันเป็นการยากเหมือนกัน แต่ผู้พูดจะพูดไปเฉยๆ โดยไม่มีจุดหมายปลายทางก็จะหมดรสชาติ ต้องแก้ไขวาทะให้เป็นของที่ออกมาจากใจจริงของผู้พูด มีนักพูดเรืองนามคนหนึ่งทำให้ผู้ฟังคล้ายถูกสะกดด้วยมนต์ คำพูดทุกๆ ประโยคสั้น มันเป็นเสมือนหนึ่งไฟร้อนจี๋จากหัวใจของเขา เป็นผลให้ผู้ฟังทั้งหลายนั่งนิ่งเหมือนถูกกระแสไฟฟ้า

เคล็ดลับอันสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จอย่างพิศวงงงงวยก็คือ "ความกระตือรือร้น" ของผู้พูดเป็นส่วนสำคัญ ผู้พูดมีความกระตือรือร้นประหนึ่งว่าผู้พูดถูกสิงโดยพระเจ้าบนสวรรค์

คุณลักษณะนี้ สามารถบันดาลดีอย่างเยี่ยม เป็นองค์ประกอบอันสำคัญที่สุด ในการโฆษณาและขายสินค้า ในการปฏิบัติงานให้บรรลุความสำเร็จ

เอเมอร์ซันพูดว่า

"ไม่เคยมีสิ่งใหญ่โตใดๆ บรรจุความสำเร็จโดยปราศจากความกระตือรือร้นและทำงานอย่างจริงจัง"

การพูดที่จับใจ

เราอาจจะกำหนดหมายลงไปว่า วาทะของบุคคลผู้รู้ดีว่า "เขากำลังพูดถึงเรื่องอะไร คำพูดของเขามีความหมายอย่างไร เกิดความคิดกำลังถูกเผาไหม้ และกำลังเกิดความรู้สึกอย่างรุนแรง คือ

๑. คำพูดชักชวนจะต้องออกจากหัวใจผู้พูดไปสู่หัวใจผู้ฟัง

๒. ไม่ใช่จากจิตใจผู้พูดไปสู่จิตใจผู้ฟัง

นักกวีของโรมันคนหนึ่ง แสดงความคิดเห็นในเรื่องนี้ว่า

"ถ้าท่านจะทำให้น้ำตาไหลออกมาจากตาของผู้อื่น ตัวท่านเองจะต้องแสดงอาการเศร้าโศกให้ปรากฏจากใจจริง"

มาร์ตินลูเธอ เป็นชาวเยอรมันผู้ตั้งลัทธิสอนศาสนาโปรเตสแต็นด์กล่าวว่า

"ข้าพเจ้าต้องการจะแต่งเรื่อง หรือเขียน หรือวิงวอน หรือเทศน์ให้ได้ผลดี ข้าพเจ้าต้องมีอารมณ์ฉุนเฉียวเสียก่อน ครั้นแล้วเลือดทั้งหมดในเส้นโลหิตของข้าพเจ้าจะพล่าน สมองข้าพเจ้าจะคลาย เราต้องปลุกตนเองให้ตื่นขึ้น มีความสุจริตใจ และมีความรู้สึกแรงกล้าอย่างสุดขีด"

นักศึกษา! นักฟุตบอล! นักปาฐกถา! นักโต้วาที! นักอภิปรายปัญหาต่างๆ ควรจะจำข้อสำคัญเหล่านี้ไว้

ทุกๆ ครั้งที่ท่านแจะแสดงปาฐกถา ขอให้เข้าใจว่าเราเองเป็นผู้กำหนดท่าทีของผู้ฟัง เรากำผู้ฟังไว้ในอุ้งมือของเราแล้ว

ถ้าเรามีอาการเซื่องซึม ผู้ฟังก็จะเซื่องซึมตาม ถ้าเราเคร่งขรึม ผู้ฟังก็

จะเคร่งขรึมตาม ถ้าเราแสดงความรู้สึกอ่อนละไม ผู้ฟังก็รู้สึกอ่อนละไมตาม ถ้าเราแสดงความรู้สึกแรงกล้าอย่างเต็มที่ต่อสิ่งที่เรากล่าวถึง ถ้าเราพูดในอาการเร้าใจ เป็นธรรมชาติ ดุเดือดและมีความเชื่อมั่นต่อเนื่องกันไป

ผู้ฟังจะไม่สามารถหลีกเลี่ยงจากการถูกน้าวโน้มในระดับใดระดับหนึ่งให้เกาะอยู่กับความรู้สึกรุ่มร้อนของเขา จงกระตุ้นความรู้สึกเขาเหล่านั้นด้วยเหตุผล

ข้าพเจ้านำตัวอย่างที่ดีมาเสนอท่าน เพื่อให้ผู้อ่านสำเร็จประโยชน์จริงๆ และนำตัวท่านเองมุ่งไปสู่เป้าหมายที่สำคัญ คือ “ทางแห่งความสำเร็จของชีวิต”

บุคคลที่ข้าพเจ้าจะนำมานี้ก็คือ มาร์ตินดับลิว ลิตติลตัน ซึ่งเป็นนักพูดที่เรืองนามประจำกรุงนิวยอร์ก กล่าวว่า

ตามความเป็นจริง มนุษย์ทั้งโลกต่างได้ถูกกระตุ้นโดยอารมณ์ นักพูดผู้พยายามพูดอย่างถมึงทึงจนเกิดความต้องการและแสดงความปราชญ์เปรื่องมากเกินไป อาจจะพบกับความล้มเหลวได้ง่ายๆ แต่นักพูดที่พูดด้วยความวิงวอน ด้วยความเชื่อมั่นอย่างจริงจัง จะไม่รู้จักกับคำว่า “ล้มเหลว”

คำพูดของท่านจะต้องให้ดำเนินไป ด้วยความเร้าร้อนเหมือนเปลวไฟและลึกซึ้ง ไม่จำเป็นจะต้องแต่งคำพูดให้สวยหรู เพียงแต่อาศัยพลังแห่งความสุจริตใจ และอารมณ์รุนแรงผลักดันความเชื่อมั่นของเขาพรุ่งตรงมายังท่าน

การใส่ความร้อนเข้าไป ความรู้สึกแรงกล้าและความกระตือรือร้นลงไปในตัวผู้พูดจะช่วยให้อำนาจจูงใจของเขาแผ่กระจายกว้างดุจไอน้ำ

ความมีอารมณ์แรง อารมณ์สะเทือนใจ ความรู้สึกร้อนรุ่ม ความสุจริตจากขั้วหัวใจ ลงใส่คุณลักษณะเหล่านี้ในปาฐกถาของท่าน ผู้ฟังย่อมให้อภัยต่อความขาดตกบกพร่องเล็กๆ น้อยๆ

ให้ท่านพิจารณาลักษณะนักพูดเอกซึ่งมีชื่อเสียงของโลกคือ

ลิงคอล์น	พูดเสียงสูงไม่ชอบฟัง
คีมอสธีนีส	พูดตะกุกตะกัก
ธอม์สฮูกเกอร์	พูดมีชื่อเสียงแผ่ว
เคอร์แร็น	ขึ้นชื่อลือนามพูดติดอ่าง
ไซล์	มีเสียงแหลมเหมือนเสียงลูกนก
วิลเลียมพิตต์น้อย	มีเสียงไม่ชัดไม่น่าฟัง

ถึงกระนั้น บุคคลเหล่านี้ทุกคน มีความรู้สึกแรงกล้าที่จะเอาชนะเครื่องกีดขวางประจำตัวทุกประการ เป็นแรงดันซึ่งอารมณ์รุนแรง และได้ทำลายเครื่องกีดขวางประจำตัวเขา จนกลายเป็นนักพูดในที่ชุมนุมชนอย่างมีชื่อเสียง

ส่วนสำคัญของปาฐกถาที่ดี

มีศาสตราจารย์ผู้หนึ่ง ซึ่งเป็นครูฝึกหัดในการพูดในสหรัฐประกวดการพูด ซึ่งมีผู้เข้าแข่งขันอยู่ ๔-๕ คน เขาตัดสินให้เจ้าชายซูลู เป็นผู้ชนะในการประกวดครั้งนั้น เขาพูดเรื่อง

"แอฟริกามีส่วนสงเคราะห์อารยธรรมแผ่นใหม่"

ศาสตราจารย์ผู้นั้นเขาให้ความเห็นการให้เจ้าชายชนะเพราะ

เจ้าชายใส่ความรู้สึกรุนแรงลงในคำพูดทุกคำที่กล่าวออกมา ปาฐกถาของเขามิใช่เป็นเพียงแต่การฝึกหัด หากเป็นสิ่งที่มีชีวิต ซึ่งเกิดมาจากความเชื่อมั่น และความกระตือรือร้น เขาพูดเหมือนกับว่าเขาเป็นผู้แทนแห่งชนชาติของเขา เขามีสิ่งที่จะต้องพูดอย่างยิ่ง และเขาพูดด้วยความเห็นอกเห็นใจอันออกมาจากน้ำใสใจจริงของเขา ดังนั้นเราจึงมอบเหรียญให้แก่เขา แม้ว่าเขามิได้เหมาะสมต่อฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ ในศิลปะแห่งการพูดเหนือไปกว่านักศึกษา ๔-๕ คนที่เข้าแข่งขัน ที่ตัดสินเช่นนั้น เพราะปาฐกถาของเขา มีความเร้าร้อนแท้จริงแห่งนักพูดที่ดี

มีนักพูดมากมายประสบความล้มเหลว เพราะว่าวาทะของเขาผ่านออกมาโดยปราศจากความเชื่อมั่น ปราศจากความปรารถนาอันแรงกล้า ปราศจากกำลังกระตุ้นมาสั่นสะเทือน ความรู้สึกอยู่ในคำพูด ไม่มีดินปืนอยู่เลยในตอนท้ายของกระสุน

ทำอย่างไร? จึงจะสร้างความรู้สึกแรงกล้า อารมณ์เร่าร้อนและความกระตือรือร้นที่ท่านยกย่องเสียสูงลิบ?

ท่านพูดออกมาโดยผิวเผิน ผู้ฟังที่มอง ซึ่งทุกๆ คนสามารถจับได้ว่าผู้พูดกล่าวออกมาจากความรู้สึกในส่วนลึกของผิวหนัง หรือว่าเป็นวาทะที่ตักขึ้นมาจากบ่อลึก ภายในกายของเขาเอง

จงปฏิบัติตนคือ

๑. จงสลัดความเฉื่อยชาและเหนื่อยๆ ของท่านออกเสีย

๒. จงทุ่มเทหัวใจของท่านลงในงานนี้

๓. จงขุดขุมแห่งพลังที่ฝังลึกให้ขึ้นมา

๔. คิดค้นหาขุมกำลังที่ยังไม่ออกที่ฝังในตัวท่าน

๕. จงสืบหาข้อเท็จจริงและสาเหตุเบื้องหลัง ข้อเท็จจริง

๖. จงมีสมาธิจิตอย่างแน่แน่ว

๗. จงพินิจอยู่ที่ข้อเท็จจริง จนกว่ามันกลายมาเป็นความสำคัญของท่าน

๘. ปาฐกถาจะดี ขึ้นอยู่กับการเตรียมอย่างรอบคอบถี่ถ้วนและการเตรียมอย่างถูกวิธี

๙. การเตรียมหัวใจพร้อมที่จะแสดง

๑๐. จงสำนึกถึงความสำคัญของมัน

๑๑. จงปลูกความสนใจของผู้ฟัง

๑๒. จงกระพือความกระตือรือร้นของผู้ฟัง

ขอให้ท่านอ่าน ข้อความ ๑๒ ข้อนี้ทุกๆ วัน จนกว่าท่านจะเข้าใจและจดจำเอาไว้ในใจ เมื่อท่านทำได้ดังนี้ “ท่านได้นั่งอยู่บนหัวใจมนุษย์แล้ว”

เคล็ดลับชัยชนะในการพูดของลิงคอล์น

ลิงคอล์นเป็นผู้มีวาทะอันคมคายในการสะกดใจผู้ฟัง ให้หยุดนิ่งงงงันในสิ่งที่เขาพูด นับว่าเป็นชัยชนะในการใช้วาทะศิลปอันสำคัญยิ่ง ข้าพเจ้าอยากจะนำเรื่องหนึ่งมาเล่าให้ท่านผู้อ่านยึดเป็นข้อคิดในการพูดในที่ชุมนุมชน

ในวันหนึ่ง หญิงหม้าย แก่หง่อมคนหนึ่ง สามีของเธอ แต่ก่อนเคยเป็นนายทหาร เขาได้เสียชีวิตไปแล้วในการที่ชาวอเมริกันกำลังปฏิบัติไปสู่เอกราช ได้เดินกะโผกกะเผลกมาในสำนักงานของลิงคอล์น นางได้รับบำนาญ ๕๐๐ เหรียญ แต่ว่านายหน้าบำนาญได้คิดเอาค่าป่วยการถึง ๒๐๐ เหรียญ

เมื่อลิงคอล์นได้ฟังเช่นนั้น เขาเป็นเดือดเป็นแค้นเสียใหญ่ เขาเห็นใจคนยากจนและคนที่ถูกคนอื่นเหยียดหยาม รีดรอนสิทธิเสรีภาพของตน เขาจึงนำเรื่องนี้ขึ้นฟ้องศาลโดยไม่รอช้า ให้แก่หญิงหม้ายนั้น โดยเขาเป็นทนายเอง

ลิงคอล์น เตรียมด้วยการอ่านประวัติศาสตร์ชีวประวัติของสงครามปฏิวัติด้วยความกระตือรือร้น กระฉับกระเฉง ด้วยการจุดไฟแห่งความรู้สึกและอารมณ์ของเขาให้ร้อนรุม

เมื่อเวลาเขาแถลงต่อศาล เขาได้บรรยายถึงความกดขี่ข่มเหงโดยประการต่างๆ ซึ่งทำให้เหล่าทหารผู้รักชาติเหล่านั้นต้องหันเข้าสู่การรับเพื่ออิสรภาพ เขาเล่าให้ผู้ฟังทั้งหลายมองเห็นภาพพจน์ในใจ เห็นความลำบากยากแค้นสุดแสนของเขาเหล่านั้น ต้องกัดฟันต่อสู้กับความทุกข์ทรมานร้อยแปด ความหิวโหย เท้าเปลือยเปล่า คลานไปตามน้ำแข็งและหิมะทั้งๆ ที่เท้าก็อาบโลหิต เครื่องแต่งกายผู้รักชาติเหล่านั้นเคลือบไปด้วยสายเลือดของ

เพื่อนทหารด้วยกัน ส่งกลิ่นเหม็นสาปคาวยิ่งกว่าอะไร

แล้วลิงคอล์นได้หันเค้าหน้าอันเดือดดาล แฝงด้วยความเห็นใจของผู้สละชีวิตเหล่านั้น มายังมนุษย์สามานย์ผู้สูบเลือดแม่หม้าย ซึ่งเธอเป็นภรรยาของวีรบุรุษเหล่านั้น โดยมนุษย์หน้าเลือดนั้นได้หักเอาเงินบำนาญ ซึ่งเป็นสิทธิของเธอจะต้องได้รับ เหมือนอย่างอิสรชนคนอเมริกันทุกคน

นัยน์ตาของลิงคอล์นลุกวาว ในขณะที่เขากล่าวคำประนามอย่างรุนแรงที่สุด และเขาประกาศก้องกังวาลต่อหน้าทุกคนในที่นั้นว่า "เขาอยากจะถลกหนัง" จำเลยผู้นั้นเสียเหลือเกินที่มีน้ำใจกระด้างเช่นนี้

บัดนี้ วีรบุรุษเหล่านั้นต่างได้ล่วงลับดับไปหมดสิ้นแล้ว และต่างได้พักผ่อนอยู่ ณ ดินแดนอันสงบแห่งหนึ่ง โดยโยนเอาความเสรีภาพมาให้ชนอเมริกันทุกคน ให้อุ้มกอดไว้ในหัวใจของทุกๆ คน

แต่ว่าบัดนี้ ภรรยาหม้ายของเขา เป็นหญิงทุพพลภาพตาบอดและขัดสนยากจนมากจึงมาหาท่านและข้าพเจ้า เพื่อให้ช่วยเหลือต่อความทุกข์ร้อนทั้งหลายของเธอ เธอมิได้มีหน้าตาอย่างนี้ตลอดเวลา ครั้งหนึ่ง เธอเป็นหญิงสวย เธอก้าวเดินอย่างกระปรี้กระเปร่า ใบหน้ามีเสน่ห์ และเสียงหวานดุจเสียงกังวานของระฆังบนภูเขาของเวอร์ยินเนีย เมื่อครั้งกระโน้น

แต่เวลานี้ เธอยากจนมากและไม่สามารถจะคุ้มครองตนเองได้ เธอวิงวอนเราผู้ที่ได้ลิ้มรสแห่งความสุขสำราญอันเป็นสิทธิพิเศษ โดยผู้รักชาติเหล่านั้น แห่งสงครามปฏิวัติมอบให้แก่ท่านและเรา เธอพาร่างอันปรากฏอยู่นี้มา เพื่อขอความเห็นอกเห็นใจจากเรา และให้เราคุ้มครองเธอตามวิสัยลูกผู้ชาย

สิ่งที่ข้าพเจ้าขอร้องทั้งหมดก็คือ

"เราจะยอมเป็นมิตรกับเธอไหม?"

ในขณะที่ลิงคอล์นพูดจบ ตุลาการบางคนถึงกับมีน้ำตาชุ่ม และตุลาการเหล่านั้นตัดสินให้จำเลยคืนเงินให้หญิงชราทุกๆ เซ็น เท่าที่เธอขอคืน

ลิงคอล์นรับภาระในเรื่องค่าใช้จ่ายของเธอ ชำระค่าโรงแรม และค่ารถไฟกลับบ้านให้

ต่อมาไม่กี่วัน ก็มีคนในสำนักงานเขาเก็บเศษกระดาษ เป็นหัวข้อโดยสังเขปของลิงคอล์นสำหรับพูดในศาล เขาถึงกับหัวเราะสั่น ข้อความว่า

“ไม่มีสัญญา - มิได้ทำงานนี้เพื่อรายได้ คิดค่าป่วยการอย่างไร้เหตุผล - เงินยึดไว้โดยจำเลยไม่ยอมคืนให้โจทก์ - สงครามปฏิบัติ - บรรยายถึงความลำบากยากเข็นที่แว็ลลีย์ฟอร์จ - สามีของโจทก์ - จากพรากกันไปเป็นทหาร - ถลกหนังจำเลย - จบ”

ลิงคอล์น พูดโน้มน้าวอารมณ์ของตุลาการ ให้เกิดอารมณ์ เกิดภาพพจน์อันเป็นจริงจากสงครามปฏิวัติของวีระบุรุษ หญิงหม้ายเสียสละชีวิตของคนและทุกข์ทรมาน เพื่อให้เสรีภาพแก่ชนอเมริกัน และวิงวอนให้เห็นใจเธอ ในเรื่องนี้

การแสดงปาฐกถาที่ดี

การปาฐกถา เป็นสิ่งลึกลับมหัศจรรย์ การแสดงท่าทางและน้ำเสียงของนักพูด ตามแบบโบราณ ทั้งเป็นที่รังเกียจทั้งหลายของพระเจ้าและมนุษย์ ปาฐกถาซึ่งหมดสมัย ควรจะออกให้ห่างไกลที่สุดจากจิตใจของคนสมัยใหม่

ถ้าท่านยังงัดเอามาใช้อยู่ในปัจจุบัน ไม่บอกท่านก็คงทราบดีว่าผลมันเป็นอย่างไรบ้าง

ท่านจงพูดให้เหมาะสมแห่งจิตใจของคนปัจจุบัน การแสดงปาฐกถาจะต้องพุ่งตรงไปยังจุดหมาย การพูดปึงปังเปรี้ยงปรั่งเหมือนดอกไม้เพลิง ซึ่งอยู่ในความนิยมในสมัยหนึ่งหมดสิ้นลงแล้ว

คนสมัยใหม่

มีความต้องการให้ผู้พูด กล่าววาจาอย่างตรงไปตรงมา เหมือนหนึ่งพูดในระหว่างกันเอง ใช้พูดแบบเดียวกันในการพูดกับผู้ฟังคนหนึ่งคนใด ในการสนทนา จงพูดออกไปด้วยเสียงชนิดสนทนาต่อกัน พูดกันให้เป็นไปตามธรรมชาติ การพูดในชุมนุมชน ไม่มีมนุษย์ใดจะเหมือนท่าน มนุษย์เป็นจำนวนหลายพันล้าน มีจมูก มีปาก จะไม่มีใครเลยเหมือนท่านเปี๊ยบทุกกระเบียดนิ้ว จะมีอยู่ไม่มีกี่คนที่เหมือนท่านพูดตามธรรมชาติ มันย่อมมีความแตกต่างกันออกไป ท่านก็มีบุคคลิกของท่านโดยเฉพาะ ความสามารถทางฐานะนักพูดเป็นทรัพย์สมบัติอันล้ำค่าที่สุดของท่าน

จงยึดมันไว้ให้แน่น

จงทะนุถนอมมันไว้

จงบำรุงรักษามันไว้ให้เจริญงอกงาม

แววแห่งความสามารถนี้เป็นสุจริตของท่าน

มันเป็นสิทธิอันแท้จริงของท่าน พาท่านไปสู่ฐานะของบุคคลสำคัญ

อาจารย์ฝึกการพูดวิงวอนนักศึกษาหาว่า

จงพูดเหมือนมนุษย์พูดกันตามปกติ เขาจ้ำจี้จ้ำไชนักศึกษาให้พูดเป็นธรรมชาติ

มีหนทางเดียวเท่านั้น ในภายใต้ท้องฟ้าสูงเวิ้งว้าง ที่จะนำท่านไปสู่ความคล่องแคล่ว เชี่ยวชาญกว้างขวางขึ้นในการพูดให้เป็นธรรมชาติ ทางนั้นก็คือ "การฝึกหัดตนเอง" ในขณะที่ท่านแสดงปาฐกถา ถ้าพบว่า น้ำเสียงท่านพูดด้วยเสียงวางโต เสียงผิดธรรมชาติแล้ว

"จงหยุดถามอย่างเกรี้ยวกราดตัวเองว่า นี่แน่! เกิดอะไรขึ้น จงทำให้เหมือนกับมนุษย์ทำกัน"

และท่านจงหันหน้าไปข้างหลัง มีคนหนึ่งนั่งอยู่ข้างหลัง แล้วพูดกับเขาโดยเสียงธรรมชาติ จงสนทนากับเขา

จงสร้างมโนภาพว่า เขาถามท่าน และท่านพูดเป็นการตอบคำถามเขา ท่านจงสร้างมโนภาพด้วยว่า "เขาลุกขึ้นยืนและพูดกับท่าน และท่านก็พูดกับเขาจริงๆ คำพูดของท่านเป็นการสนทนากันมากขึ้น เป็นธรรมชาติสูงขึ้น เป็นกันเองยิ่งขึ้น ท่านจงทำลายการพูดเป็นเสียงเดียวหรือไม่มีเสียงสูงๆ ต่ำๆ ถ้าทำอย่างมันเป็นกันเอง สนุกเพลิดเพลินเป็นการคุยกันแท้

จงใส่หัวใจของท่านลงในคำพูดของท่าน นี้คือเคล็ดลับสำคัญอันหนึ่ง

และขอให้ท่านหัดพูดเสียงหนักเสียงเบา สูงๆ ต่ำๆ และเน้นเสียงในเพื่อความสำคัญ ข้างล่างนี้เป็นตัวอย่าง ขอให้ท่านจงอ่านข้อความต่อไปนี้ด้วยการออกเสียงหนักที่อักษรเส้นหนาเสร็จแล้วอ่านต่อไปอย่างรวดเร็ว และคอยดูผลเป็นอย่างไรบ้าง และให้อ่านหลายๆ ครั้ง หลายๆ หน

"ข้าพเจ้าได้รับความสำเร็จ ในทุกประการที่ข้าพเจ้าทำ เพราะข้าพเจ้ามีความตั้งใจแรงกล้า ต่อสิ่งนั้นๆ ข้าพเจ้าไม่เคยลังเล ซึ่งช่วยให้ข้าพเจ้าได้เปรียบกว่าบุคคลใดๆ ทั้งสิ้น"

นี้เป็นคำของนโปเลียนพูดเอาไว้ จงอ่านข้อความต่อไปนี้ให้ดังๆ ในอาการที่มีความรู้สึกอย่างแรงกล้า พยายามทำให้เกิดความคิดเห็นขึ้น ข้อความนี้แจ่มชัดและเร้าใจ ท่านจะพบว่า ตัวท่านออกเสียงหนัก เมื่อถึงคำที่มีความสำคัญ และรีบอ่านต่อไป อานอนพูดว่า

ถ้าท่านคิดว่าท่านแพ้ ท่านจะแพ้
ถ้าท่านคิดว่าท่านไม่กล้า ท่านจะไม่กล้า
ถ้าท่านอยากชนะ แต่คิดว่าไม่สามารถจะชนะ
เกือบแนใจได้ว่า ท่านจะไม่ชนะ
การต่อสู้แห่งชีวิตมิได้ ประสบผล
เพราะผู้แข็งแรงกว่าหรือว่องไวกว่าเสมอไป
แต่ผู้ที่ได้รับชัยชนะเร็วหรือช้า
ก็คือผู้ที่คิดว่า เขาสามารถเอาชนะได้

"อาจจะกล่าวได้ว่า ส่วนประกอบคุณสมบัติทั้งปวง ไม่มีสิ่งใดมีความสำคัญยิ่งไปกว่าการตัดสินใจแน่วแน่ เด็กหนุ่มผู้ปรารถนาจะสร้างตนเอง ให้เป็นบุคคลสำคัญ หรือเป็นบุคคลที่มีค่าสูงในด้านใดก็ตามในอนาคต จะต้องตัดสินใจเด็ดขาด ไม่เพียงแต่เพื่อผ่านพ้นจากอุปสรรคหนึ่งพันประการ หากเพื่อเอาชนะแม้ว่าสิ่งน่าขยะแขยง และน่าพ่ายแพ้อยู่ตั้งพันประการก็ตาม"

ของโรสเวลต์

จงปรับระดับเสียงของท่าน

จงปรับระดับเสียงของเรา ในการสนทนาให้มีเสียงสูงๆ ต่ำๆ หรือจากระดับสูงสู่ระดับต่ำ หรือกลับไปกลับมาไม่คงที่ ต้องมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เหมือนอย่างพื้นทะเล ทำไมจึงทำเช่นนั้น ไม่มีใครทราบ และไม่มีใครสนใจ ผลที่เกิดขึ้นก็คือ สร้างความเพลิดเพลินให้ และเป็นไปอย่างธรรมชาติ

เวลาท่านพูดท่านจะพบว่า ตัวของท่านคำพูดด้วยระดับเสียงชนิดเดียว ซึ่งมักจะเป็นเสียงสูง ท่านจงหยุดสักวินาทีหนึ่งและพูดกับตนเองว่า "นี่ฉันกำลังพูดทื่อไม่มีสำนวน" จงพูดอย่างมนุษย์มนา กับท่านผู้ฟังเสียงหน่อยซิ จะพูดอย่างคนเขาพูดกัน จงพูดตามธรรมชาติ จงทำระดับเสียงให้ต่ำลงหรือสูงขึ้นในทันทีทันใด ดร.เอ็ส เขาเป็นนักบวช เป็นนักเทศน์นามโด่งดัง แห่งบรู๊คลิน เขาจะทำเช่นนี้บ่อยๆ และนักพูดเรืองนามแทบทุกคนเขาทำกันเช่นนี้

ขอให้ท่านจงพยายามอ่านข้อความต่อไปนี้ โดยการอ่านออกเสียงตรง "ตัวเอน" ด้วยระดับเสียงที่ต่ำกว่าคำอื่นๆ ในประโยคคำอื่น แล้วให้สังเกตตามไปด้วย

"ข้าพเจ้ามีคุณสมบัติอยู่เพียงประการเดียว คือ ไม่เคยหมดมานะ" จอมพลฟอช

"จุดมุ่งหมายใหญ่ยิ่งของการศึกษาเพื่อความรู้" แต่เพื่อการปฏิบัติ

"ข้าพเจ้ามีชีวิตอยู่แปดสิบหกปีเข้านี่แล้ว ข้าพเจ้าได้มองเห็นบุคคล

นับจำนวนหลายหมื่นคนไต่เต้าไปสู่ความสำเร็จ และปัจจัยในทุกประการซึ่งมีความสำคัญ สำหรับสร้างความสำเร็จศรัทธาเป็นสิ่งสำคัญสุด สังฆราชอเมริกันพูด”

จงทำให้ระดับคำพูดของท่านแตกต่างกัน !

เมื่อเราสนทนาหรือพูดกัน เราเปลี่ยนระดับเสียงของคำพูดของเราอยู่ตลอดเวลา จะทำให้ผู้ฟังเกิดความเพลิดเพลินและเป็นไปตามธรรมชาติ ทั้งเป็นการพูดออกไปโดยไม่รู้สึกตัว และเน้นอยู่ด้วยเสร็จ เป็นหนทางเหมาะสมดีเยี่ยมหนทางหนึ่ง สำหรับส่งเสริมให้ความคิดเด่นออกมา

ลิงคอล์น

เขาจะกล่าวคำพูดด้วยความรวดเร็วอย่างยิ่ง เมื่อมาถึงคำหรือวลีที่เขาประสงค์จะเน้น เขาจะปล่อยให้เสียงของเขาเยิบยาบ และกระแทกหนัก ที่คำหรือวลีนั้นๆ ครั้นแล้วเขารีบพูดประดุจสายฟ้าแลบจนจบประโยค

เขายอมเสียเวลาในการกล่าวคำพูดคำเดียว หรือสองคำที่เขาต้องการเน้นพอๆ กับเวลาที่เสียไป

ด้วยเหตุนี้ ลิงคอล์นเจ้าตำรับแห่งการพูดในชุมนุมชนมักหยุดบ่อยๆ ในการแสดงสุนทรพจน์ ทั้งนี้ก็เพื่อให้ผู้ฟังประทับแน่นในดวงใจ บางครั้งเขาจะชะโงกหน้าออกมาข้างหน้า มองพุ่งตรงไปที่ตาของผู้ฟัง โดยเขามิได้พูดอะไรออกมาเลย

การนั่งเงียบในทันที เท่ากับมีผลให้มีเสียงดังสนั่นขึ้นในทันที กล่าวคือความดึงดูดความสนใจ มันทำให้คนฟังทุกคนตั้งใจฟังตื่นตัว เบิกตากว้างที่จะฟังคำพูดต่อไป

เซอร์ออลิเวอร์นักพูดเรืองนาม เขาจะหยุดแล้วหยุดอีกในระหว่างพูด ทั้งก่อนและหลังความคิดเห็นสำคัญ หยุดบ่อยๆ ถึงสามหรือสี่ครั้งในคำพูดประโยคเดียว เขาทำไปตามธรรมชาติและไม่รู้สึกตัว

“อาศัยการหยุดนิ่งนิดหนึ่งของท่าน”

“ท่านจะพูดได้ดี”

แต่การทำดังนี้ ต้องมีจังหวะที่เหมาะสม มันเป็นเครื่องมือที่มีอำนาจ เป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างใหญ่หลวง ซึ่งจะละเลยเสียมิได้เป็นอันขาด ถึงกระนั้นนักพูดแรกหัดมักจะลืมเสีย

จงอ่านข้อความต่อไปนี้ให้ดังๆ พร้อมด้วยเร้าใจและทำให้ความหมายกระจ่างชัด และสังเกตุว่า ท่านหยุดตามธรรมตรงไหนบ้าง

“ทะเลทรายกว้างใหญ่ของชาวอเมริกัน มิได้อยู่ที่ไอดาโฮ นิวเม็กซิโก หรืออาริโซนา มันอยู่ในหมวกของบุคคลทั่วไป ทะเลทรายกว้างใหญ่ของชาวอเมริกัน เป็นทะเลทรายแห่งสติปัญญายิ่งกว่าทะเลทรายแห่งรูปร่าง”

“มียาแก้โรคสารพัด เพื่อบำบัดความเจ็บป่วยของมนุษย์ การโฆษณาเท่านั้นทำให้เห็นว่า มีสิ่งใกล้เคียงที่สุดกับยาชนิดนี้”

การสนทนาแบบธรรมชาติในชีวิตประจำวันของเขา มีอยู่มากที่จะเปลี่ยนแปลงและแก้ไข

มีนักพูดมากมายเฉยเมยต่อผู้ฟัง ตามองข้ามหัวผู้ฟัง หรือมองดูแต่พื้น ทำเหมือนว่าตนเองอยู่ลำพังคนเดียว

จะพูดด้วยเสียบแบบสนิทและแรงกังวานของเสียงนั้น ให้ดังขึ้นโดยลำดับ จงทดลองด้วยตนเอง ข้าพเจ้าต้องการให้ท่านพูดเป็นเสียงธรรมชาติ สิ่งเหล่านี้ ท่านจะสร้างมันขึ้นมาได้ก็โดยอาศัยการฝึกหัดอย่างเดียวเท่านั้น

จงพูดกับผู้ฟังเหมือนอย่างให้เขาเหล่านั้นลุกขึ้นยืนและพูดกับท่านสักครู่ และลุกขึ้นมาถามแก่ท่าน

จงสร้างมโนภาพว่า มีใครมาถามท่านและสนทนากับท่าน จงใส่หัวใจของท่านในคำพูดของท่านด้วยหัวใจอันร้อนรุ่ม เพื่อจะสร้างพลังให้เกิด

ท่านจงพูดเสียงให้หนักที่มีความสำคัญ พูดเสียงลดลงสูงๆ ต่ำๆ เหมือนเสียงปิโน เพื่อให้ผู้ฟังเพลินในถ้อยคำนั้น จงฝึกหัดพูดและเปลี่ยนเสียงของท่านดู ที่ท่านต้องการคือ ความสำเร็จในการพูด

วิธีพูดให้ประทับใจและจูงใจคน

จุดมุ่งหมายในการแสดงปาฐกถาของเราเป็นที่ประทับใจและเชื่อถือ โดยการแสดงความคิดเห็นของเรา แต่อย่าพูดไปในทำนองให้เกิดความขัดแย้ง หรือโต้เถียงกัน หรือว่าท่านอาจจะกล่าวหาผู้อื่นทำผิด ด้วยสายตา ด้วยสำเนียง หรือด้วยอากัปกิริยาใดๆ ก็ตาม ย่อมมีความหมายทำนองเดียวกันกับท่านลั่นวาจาออกไป และถ้าท่านพูดกล่าวหาใครสักคนหนึ่งว่า เขาเป็นผู้ผิด ท่านจะทำให้เขาผู้นั้นเห็นพ้องกันท่านว่า เขาผิดจริงหรือเปล่า? ไม่เคยเลย ทั้งนี้ก็เพราะการกล่าวหาของท่านเปรียบเทียบเหมือนท่านชกหมัดเข้าไปในสติปัญญาของเขา ด้วยดุลยพินิจของเขา ความภูมิใจของเขา และความเคารพตนเองของเขา ผลก็คือทำให้ผู้นั้นต้องการจะโต้ตอบบ้าง ท่านจะไม่อาจให้เขาต้องเปลี่ยนใจของเขาเป็นอันขาด และไม่สามารถจะเป็นความคิดเห็นได้เลย เพราะท่านทำให้เขาเจ็บใจ

ท่านอย่าเริ่มคำพูดด้วยประโยคว่า "ฉันจะพิสูจน์ให้ท่านเห็นเหตุผลอย่างนั้นอย่างนี้ และพูดว่า ฉันวิเศษกว่าท่าน"

คำพูดเช่นนี้ คือเป็นการท้าทายดีๆ นี้เอง มัวยั่วให้ผู้ฟังมีความเห็นตรงกันข้ามกับท่าน และเกิดความต้องการที่จะเล่นงานตัวท่าน มันเป็นการยากที่จะเปลี่ยนใจมนุษย์เรา แม้จะใช้วิธีการอ่อนโยนละมุนละไมสักปานใด จงอย่าให้อีกฝ่ายหนึ่งรู้ตัวเป็นอันขาด จงกระทำอย่างมีชั้นเชิง อย่างมีไหวพริบ โดยไม่มีใครรู้สึกว่า ท่านได้กระทำ

“มนุษย์จะต้องสอนเขาเหมือนท่านไม่ได้สอน และสิ่งใดที่เขาไม่รู้จงเสนอแก่เขาเหมือนหนึ่งเขาลืมไป”

ลอร์ด เชสเตอร์ฟีลด์ สอนลูกชายของเขาว่า

“เจ้าเป็นผู้ฉลาดกว่าผู้อื่น ถ้าเจ้าสามารถเป็นเช่นนั้นได้ แต่อย่าบอกให้เขารู้ว่า เจ้าฉลาดกว่าเขา”

ถ้าบุคคลใดกล่าวคำพูดซึ่งท่านคิดว่าผิด หรือท่านอาจจะรู้ว่าเขาผิดจริงๆ ก็ตาม ท่านควรจะพูดว่า “เดี๋ยวก่อน! ฟังผมก่อน! ผมคิดไปอีกอย่างหนึ่งแต่ผมอาจจะผิดไปก็ได้ ผมมักจะผิดเสมอๆ ถ้าหากผมผิด ผมอยากจะให้มันถูกต้องเสียที เรามาพิจารณาข้อเท็จจริงกันดีกว่า?

คำที่เราพูดว่า “ผมอาจจะผิดไปก็ได้” ผมมักจะผิดเสมอๆ เรามาพิจารณาข้อเท็จจริงกันดีกว่า เป็นคำพูดซึ่งมีอำนาจวิเศษอย่างแท้จริงที่จะทำให้อีกฝ่ายหนึ่งพอใจอย่างแน่นอน

ไม่มีบุคคลใดบนสวรรค์ ภายใต้พิภพนี้จะคัดค้านคำพูดของท่าน “ผมอาจจะผิดไปก็ได้ เรามาพิจารณาข้อเท็จจริงกันดีกว่า”

ท่านต้องยอมรับว่าท่านอาจจะเป็นผู้ผิด ท่านจะไม่มีเรื่องกับใครเป็นอันขาด เพราะการพูดเช่นนี้ จะยุติการถกเถียงลงอย่างสิ้นเชิง และสามารถจูงใจอีกฝ่ายหนึ่ง ให้กลายเป็นคนมีความยุติธรรม และมีใจกว้างเหมือนท่านและเชื่อตามท่านอย่างง่ายดาย

เบ็น แฟรงคลิน เล่าว่า

“เขาใช้วิธีอย่างไร ในการปราบนิสัยชั่วร้ายสารเลวในการชอบโต้แย้งจนในที่สุดเขาเปลี่ยนรูปชีวิตของเขาไปสู่นักการทูตผู้มีสมรรถภาพสูงเยี่ยมมีวาจาอ่อนหวานละมุนละไม ยิ่งกว่านักการทูตใดๆ ในประวัติศาสตร์ของสหรัฐ”

ในวันหนึ่ง เบ็นแฟรงคลินยังเป็นหนุ่มถึงนิสัยชอบโต้แย้ง มีคนหนึ่งซึ่งเป็นสมาชิกสมาคมแห่งหนึ่ง เฆี่ยนเขาด้วยคำพูดที่เจ็บแสบว่า

"เป็น ท่านนะใช้ไม่ได้เลย ท่านเป็นคนชอบเถียง ชอบรั้นกับคนทุกๆ คน ที่มีความคิดเห็นไม่ลงรอยกับท่าน ความคิดของท่านมันฟูมเฟือยเหลือเฟือจนไม่มีคนเอาใจใส่ ถ้าไม่มีท่านอยู่ร่วม เพื่อนของท่านเขารู้สึกสนุกสนานเพลิดเพลิน ท่านเป็นคนช่างรู้ช่างเห็นเสียทุกอย่าง ไม่มีใครอยากจะบอกอะไรแก่ท่าน เลิกคำโต้แย้งของท่านที่สังคมรังเกียจนั้นเสีย"

เมื่อเป็นแฟรงคลินได้ฟังดังนั้น

เขาแสดงความยินดีต่อถ้อยคำนั้น และเขาต้อนรับคำด่าของสหายผู้นั้นด้วยอาการอันสงบ เขาโตพอและมีความคิดพอที่จะตระหนักถึงความจริงนั้น เขาสำนึกถึงการกระทำของเขาที่แล้วมา กำลังจะนำอนาคตของเขาไปสู่ความพินาศย่อยยับ ทำให้สังคมเกลียดชังเขา เขากลับตัวได้อย่างหน้ามือเป็นหลังมือ เขาละทิ้งนิสัยชั่วทะลึ่งอวดดี และดันทุรังของเขาในทันที

เขาจึงวางกฎของเขาว่า

"จะละเว้นการคัดค้านโต้เถียงให้ผู้อื่นได้รับความกระเทือนใจ หรือยืนยันอย่างหนึ่งอย่างใดว่าข้าพเจ้าถูก"

ข้าพเจ้าได้พบภายในเวลาไม่นานว่า การเปลี่ยนแปลงมารยาทในการสนทนาของข้าพเจ้านำประโยชน์มาให้อย่างใหญ่หลวง การสนทนาของข้าพเจ้ากับผู้อื่นดำเนินไปด้วยความกลมกลืนและเพลิดเพลินยิ่งขึ้น โดยวิธีการใช้การถ่อมตนในการแสดงความคิดเห็น ช่วยให้คู่สนทนาของข้าพเจ้ายอมรับความคิดเห็นของข้าพเจ้าง่ายยิ่งขึ้น และมีการโต้แย้งน้อยลง

และเมื่อข้าพเจ้าเป็นฝ่ายถูก จะเป็นผู้สามารถจูงใจอีกฝ่ายหนึ่งให้ยอมแพ้อย่างง่ายดายและมีความคิดเห็นอย่างคล้อยตามข้าพเจ้า

ในครั้งแรกข้าพเจ้าพยายามบังคับตนเองอย่างรุนแรงเพื่อเอาชนะนิสัยเดิม ในที่สุดมันก็เป็นของง่ายสำหรับผู้จะทำจริง

แม้ว่าข้าพเจ้าเป็นนักพูดที่เลว พูดไม่คล่องแคล่วมักจะหยุดบ่อยๆ เพื่อสรรหาถ้อยคำ ใช้ภาษาผิดๆ ถูกๆ ถึงกระนั้น ข้าพเจ้าก็พูดได้ตรงจุดใหญ่

จงทำด้วยไมตรีจิต

จงถามถึงเจตนาที่จะร่วมมือกับเขา

การใช้ชั้นเชิงโดยตั้งใจละเว้นการกล่าวหาผู้อื่นผิด

พระเยซูพูดว่า = จงคล้อยตามปรปักษ์ของท่านโดยเร็ว

อย่าโต้แย้งลูกค้าของท่าน ผัวของท่าน

อย่าบอกว่าเขาเป็นคนผิด

อย่ายั่วให้เขาเกิดโทสะ

จงใช้ชั้นเชิงสักเล็กน้อย

พระเยซูพูดว่า = จงมีชั้นเชิงจะช่วยให้เจ้าเป็นผู้บรรลุชัยชนะ

เทคนิคทำให้ผู้อื่นสนใจ

สิ่งที่น่าสนใจที่สุดในโลกมีอยู่ ๓ ประการคือ

๑. กามารมณ์

๒. ทรัพย์สมบัติและศาสนาและสิ่งที่สร้างชีวิต

๓. สิ่งที่เราครอบครอง เราหวังที่จะอยู่ในโลก แต่เราสนใจที่สุดได้แก่กามารมณ์ของเรา ทรัพย์สมบัติของเรา ศาสนาของเรา ความสนใจของเราประดังหนาแน่นที่ "ตัวของเรา" ต่างหาก เราสนใจในปาฐกถา "วิธีสร้างกำลังใจของเรา" เรากำลังพูดถึงประเด็นสำคัญอันน่าสนใจอย่างยิ่ง คือเราพูดถึงตัวท่าน ท่านต้องถือกระจกส่องดูตัวตนอันแท้จริงของท่าน และเห็นตัวของท่านในสภาพตัวของท่านอย่างแท้จริง จงคอยเฝ้าสังเกตดูการจมอยู่ในห้วงนึกของท่าน ข้าพเจ้าใช้คำว่า "จมอยู่ในห้วงนึก"

เราทุกคนจะต้องคิดถึงตัวเราอยู่ตลอดเวลาที่เราตื่น และส่วนมากรู้ดีว่า เราคงคิดต่อไป เรายอมให้ความคิดของเราล่องลอยไปตามวิถีของมัน ไม่มีสิ่งใดอีกแล้วที่จะสนใจยิ่งกว่าตัวเราเอง

วิธีเป็นนักสนทนาที่ดี

มีบุคคลเป็นจำนวนมากเป็นนักสนทนาที่เลวก็เพราะเขาเหล่านี้พูดถึงเรื่องที่เขาสนใจเท่านั้น และพูดแต่เรื่องตัวเองตลอดเวลา การทำเช่นนี้มันนำความเบื่อหน่ายรำคาญอย่างร้ายกาจมาให้แก่ผู้ฟัง ท่านจงคลำหาเรื่องหรือจุดของผู้ฟัง จุดไหนเขาต้องการพูดต้องการฟัง เกี่ยวกับธุรกิจของเขา ความสามารถในการค้าขาย สามารถในการศึกษา และความสำเร็จของเขา จงพูดถึงเรื่องลูกๆ ของหล่อน ถ้าอีกฝ่ายหนึ่งพูดต้องตั้งอกตั้งใจฟัง คำพูดของเขาอย่าขัดคอ หรือพูดสวนขึ้นในขณะเขาพูดการสนทนาของท่านจะนำความเพลิดเพลินให้แก่หล่อน

การทำเช่นนี้เขายกย่องว่า เป็นนักสนทนาที่ดี แต่ว่าให้พูดได้น้อยคำ

มร.ดไวท์ แห่งเมืองฟิลาเคลเฟีย เขาได้รับผลสำเร็จในการแสดงปาฐกถา ไม่มีครั้งไหนจะได้รับความสำเร็จอย่างน่าภาคภูมิใจในคราวครั้งนี้ วิธีการของเขาก็คือ

เขาเริ่มพูดถึงนักศึกษาเรียงกันไปทีละคน และเล่าถึงเขาพูดอย่างไร เขาพูดได้ดีอย่างไร เขาเอ่ยถึงปาฐกถาของแต่ละคนที่เคยแสดงมา ตลอดถึงเรื่องที่นำมาแสดง เขาเรียนวิธีพูดของนักศึกษาบางคน เขาแสดงลักษณะกิริยาประจำตัวนักศึกษาเหล่านั้น ทำให้ทุกคนหัวเราะทำให้ทุกคนสนุกสนาน การรู้จักนำวัตถุดิบเช่นนี้มาใช้ในการพูด เขาไม่มีทางล้มเหลวเป็นอันขาด มันเป็นแบบอย่างยอดเยี่ยมโดยแท้จริง

"ไม่มีเรื่องใดอีกแล้ว ภายใต้โคมแห่งสวรรค์สีครามจะนำความสนใจมาสู่ผู้ฟังกลุ่มนั้นยิ่งไปกว่าเรื่องที่เขานำมาพูด มร.ดไวท์ รู้วิธีปฏิบัติต่อธรรมชาติของมนุษย์เป็นอย่างดี"

เวลาท่านเริ่มพูด อย่าพูดแต่เฉพาะหัวข้อที่เตรียมอย่างเดียว การทำอย่างนั้น เท่ากับเป็นการอัดปาฐกถาหรือการพูดของท่านให้แก่ผู้ฟังทำให้ผู้ฟังขาดความสนใจ และอึดอัดใจ ไม่เพลิดเพลินในเรื่องที่พูดไป พยายามพูดถึงสิ่งอื่นแต่ให้กลมกลืนกับหัวข้อที่ตั้งเอาไว้ ทำอย่างนี้ความสำเร็จจะเป็นของท่าน

ขอให้ท่านผู้อ่านเข้าใจว่า "ประชาชนทุกๆ คนมีความสนใจต่อเรื่องราวของมนุษย์ด้วยกันเสมอ" เขาชอบฟังเศรษฐีบางคน ทำอย่างไร? จึงได้เป็นเศรษฐีขึ้นมา ให้เขาเล่าถึงการฟันฝ่าอุปสรรคนานาประการมาสู่อำนาจและความมั่งคั่ง เรื่องนั้นให้เป็นเรื่องที่มนุษย์ต้องการอย่างยิ่ง

วันหนึ่ง ข้าพเจ้าได้รับเชิญให้ไปพูดปราศรัยให้แก่กลุ่มนักเรียน ข้าพเจ้าเรียนรู้ว่า "ถ้าท่านต้องการให้เด็กเหล่านั้นสนใจ ข้าพเจ้าจะต้องเล่าเรื่องราวของบุคคล เมื่อข้าพเจ้าพูดถึงเรื่องสำคัญซึ่งมิใช่เรื่องบุคคล และความคิดเห็นของข้าพเจ้า และสิ่งที่ไม่มีตัวตน เด็กนักเรียนอีกคนหนึ่งจะขยุกขยิกและขยับไปขยับมาบนที่นั่งและอีกคนหนึ่งกำลังทำหน้าลิงหน้าค่างอยู่กับเพื่อน

ข้าพเจ้ารู้แล้ว จึงนึกในใจว่าจะต้องหาวิธีปราบให้ได้ ข้าพเจ้าเริ่มหายกตัวบุคคลโดยเล่าถึงชีวิตผจญภัยอันน่าตื่นเต้นของเขา ตั้งแต่แรกจนเขาเป็นคนสำคัญ ปรากฏว่าไม้ตายของข้าพเจ้าได้สะกดนักเรียนกลุ่มนั้นอย่างไม่ไหวติง ทุกๆ คนเหมือนอยู่ภายใต้อิทธิพลของมนต์ขลัง ทำให้เขาตื่นเต้นหูผึ่งใจแจ่มใส โยกคลอนตัวไปตามคำพูดของข้าพเจ้าที่เร้าจิตใจ ทำให้เขาเพลิดเพลินสนุกและสนใจฟังอย่างน่าประหลาดมาก

จงจำว่า ท่านต้องทำให้เขาสนุกสนาน มิฉะนั้นเขาจะไม่สนใจว่าท่านพูดอะไร

จงจำไว้ด้วยว่า สิ่งหนึ่งที่น่าสนใจที่สุดในโลกก็คือ "คำนินทา" ที่กลั่นกรองและตกแต่งเรียบร้อยแล้ว

ท่านจงเล่าเรื่องของใครสักคนสองคนที่ท่านรู้จัก จงเล่าว่า ทำไมคนหนึ่งจึงประสบความสำเร็จและอีกคนหนึ่งล้มเลว

ผู้ฟังจะฟังเรื่องนั้นด้วยความยินดี ขอท่านผู้อ่านจงจำเอาไว้มันเป็นการดีกว่า การปาฐกถาซึ่งนักพูดๆ แบบน้ำท่วมทุ่ง และแบบเทศนาที่เลื่อนลอยไปอย่างไม่มีจุดหมาย

นักปาฐกถาแทบทุกๆ คนถือเอาประโยชน์จากสิ่งนี้ ปาฐกถาจะเร้าใจกว่ากันมาก ถ้าสะพรั่งและหนาแน่นอยู่ด้วยเรื่องที่น่าสนใจเกี่ยวกับมนุษย์

ผู้พูดพยายามให้มีจุดสำคัญอยู่เพียงสองสามจุด พร้อมกับระบุตัวอย่างถ้าท่านสร้างโครงร่างของปาฐกถาและการพูดในแบบนี้ เป็นการยากนักที่จะไม่ได้รับและประสบความเอาใจใส่จากท่านผู้ฟัง

เรื่องที่จะนำมาเล่า ควรเป็นเรื่องของการดิ้นรนตะเกียกตะกาย การต่อสู้ในสิ่งต่างๆ และชัยชนะที่ได้รับ เราทุกคนต้องสนใจ การต่อสู้และการฝ่าฟันอุปสรรคมันเป็นเครื่องเร้าใจเสมอ ฉากของชีวิตบุคคลใดก็ตามให้ความสนุกสนานทั้งนั้น มีใครบ้างไหมที่มิได้ดิ้นรนตะเกียกตะกายต่อสู้กับชีวิต ฉะนั้นเรื่องราวของเขาจึงสามารถเรียกร้องความสนใจ

สร้างมโนภาพด้วยคำพูด

การพูดเพื่อให้เกิดเป็นรอยประทับใจผู้ฟัง เพื่อบันดาลให้เกิดความสนใจ ต้องอาศัยเทคนิคของผู้พูด คือทำให้คำพูดเกิดความสำคัญอย่างสูงสุดขึ้น แม้ถึงกระนั้นนักพูดทั่วๆ ไปถูกเพิกเฉยละเลยกันไปหมด และไม่ทราบถึงความสำคัญของสิ่งนี้ เขามักจะไม่มีความนึกคิดอันถูกต้องในสิ่งนี้เลย

ข้าพเจ้าหมายถึงการพูด ในแบบใช้ถ้อยคำให้มองเห็นภาพนักพูดที่พูดแล้วฟังเข้าใจง่ายก็คือ

"ผู้สร้างมโนภาพให้เป็นรูปร่างลอยเด่นอยู่ที่ตาของผู้ฟังตลอดเวลา"

ส่วนนักพูดที่พูดอย่างเลือนลาง ไม่มีอะไรเด่น! ไม่มีจุดหมายที่ประทับใจผู้ฟัง เปรียบเทียบอย่างจืดชืด จะสร้างอาการสัปหงกให้แก่ผู้ฟัง รสแห่งคำพูดไม่มีความหนักแน่น ทำให้ผู้ฟังเบื่อหน่ายเต็มที

จงสร้าง ภาพ! ภาพ! ภาพ! ซึ่งมันเป็นสิ่งที่ไม่หวงห้าม ดุจเดียวกับอากาศที่ท่านหายใจ

จงโปรยออกมาทางปาฐกถาของท่าน

จงปล่อยมันออกมาในการสนทนาของท่าน

ท่านจะให้ความสนุกสนานยิ่งขึ้นแก่ผู้ฟัง

ทำให้ท่านมีอำนาจจูงใจผู้ฟังสูงขึ้น

จงสร้างคำพูดที่ทำให้มองเห็นภาพ

ข้าพเจ้าได้คุยกับนักเขียนนวนิยายบางคน เขาพูดว่า

นักเขียนแทบทุกคน ต้องมีมโนภาพและจินตนาการในตัวเอง บางแห่ง

ของเรื่องนักเรียนจะต้องบีบน้ำตาออกร้องไห้ จะต้องตื่นเต้นหวาดกลัว บางตอนต้องหัวเราะ บางตอนต้องจูบลมจูบแล้งแทนของจริง ต้องสร้างมโนภาพคล้ายเป็นเรื่องจริง

ทั้งนี้ก็เพื่อจะให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ต่างๆ ในตัวเอง วางจุดให้ผู้อ่านต้องเศร้าโศกกับพระเอกของเรื่อง

"ถ้อยคำที่ดีเด่นเรียกร้องให้มองเห็นภาพอย่างแจ่มแจ้ง"

ประตูทองนำไปสู่ความเด่นของชีวิต

ขณะที่เริ่มการผจญชีวิต บางคนเกิดมาพร้อมด้วยคุณสมบัติเด่นๆ ประจำตัว หรือว่าเป็นที่วาสนาอำนวย ย่อมเป็นผู้ที่อยู่ในฐานะบรรลุความสำเร็จได้อย่างรุ่งโรจน์ โดยไม่ต้องใช้ความพยายามมากมายอะไร แต่สำหรับคนอื่นๆ ส่วนมากซึ่งถือกำเนิดมาพร้อมด้วยสติปัญญาปานกลาง และอยู่ในตระกูลที่ไม่มีหน้ามีตานั้น ความสำเร็จของเขาจะมีได้ก็ต้องอาศัยความอุตสาหะเป็นรากฐาน

เคล็ดลับในการสร้างทางรุ่งโรจน์ แห่งชีวิตของคนก็คือ "การปรับปรุงตัวของท่าน" ให้เข้ากับผู้อื่น และให้มีนิสัยใจคอให้สอดคล้องกับอีกฝ่ายหนึ่ง โดยท่านก้าวฝีเท้าให้ทันเขา

หลังจากท่านปรับปรุงตัวจนเข้ากับอีกฝ่ายหนึ่งได้เรียบร้อย หมายความว่าท่านเดินไปตามทางเดียวกันกับเขา ท่านสามารถจะใช้คำพูดอ่อนโยนชักจูงเขาให้เห็นดีเห็นชอบกับแนวคิดของท่านได้โดยง่าย

แต่ถ้าหากว่า ท่านกับเขา ออกเดินไปทางทิศตรงกันข้าม แม้อีกฝ่ายหนึ่งจะกระหายสักเพียงใด หรือคล่องจะบรรจุเต็มสักขนาดไหน ผลที่ได้รับคือ "ความล้มเหลว"

เขาสนใจในสิ่งใด? เขาต้องการอะไร? การวางตัวของเขาในแบบไหน? เขาคิดถึงเรื่องอะไร?

สิ่งเหล่านี้ เปรียบเหมือนพวงมาลัยรถยนต์ หลังจากให้ความคิดของท่านก้าวให้ทันความคิดของเขา ท่านสามารถใช้พวงมาลัยนี้ หันแนวคิดของ

เขาไปยังสิ่งที่น่าสนใจ

ท่านคงจะจำคนขอทานข้างถนนสองคนได้ คนหนึ่งได้สตางค์ไปกินกาแฟ และอีกคนหนึ่งไม่ได้เลย จงตกลงใจเสียเดี๋ยวนี้ ที่จะก้าวให้ทันผู้อื่นก่อนท่านพยายามชักชวนเขามาสู่แนวความคิดของท่าน จงรับเอาบทเรียนจากสองพี่น้องตระกูลไรต์ และพยายามปรับปรุงตัวท่านเองเสียก่อน

การตั้งคำถามเป็นหลักสูตรวิเศษในการพบพวงมาลัยแล้ว พาท่านขับดวงความคิดไปสู่ทิศทางที่ต้องการ ซอคราตีส เป็นนักชักจูงนามโด่งดังที่สุดคนหนึ่งในประวัติศาสตร์ทุกยุคทุกสมัย เขาขายไอเดียของเขาได้ดีอย่างยิ่ง และได้เป็นหนังสือเรียนในปัจจุบันของสหรัฐ

เคล็ดลับอันสำคัญของเขาก็คือ "การตั้งคำถาม" เคล็ดลับความสำเร็จก็คือ "ความสามารถที่จะรู้แง่คิดของอีกฝ่ายหนึ่ง และมองเห็นสิ่งต่างๆ จากมุมของเขา ได้ดีเท่ากันกับมุมของท่านเอง"

วอลแตร์พูดว่า *"ตัดสินมนุษย์ด้วยคำถามของเขา แทนจะเป็นคำตอบของเขา"*

จงทำให้หิวกระหายเสียก่อน ต่อสิ่งที่ท่านจะทาบทามใส่ "บุคลิกลักษณะ" ของท่านลงในกล่องให้เต็มก่อนจะห่อ อย่าพูดน้อย ครั้นแล้วจงจูงท่านไปเพื่อท่านจะก้าวไปทันผู้อื่น ผู้จัดการบริษัทหนึ่งพูดว่า

"มนุษย์ที่พลาดหวังจากความสำเร็จนั้น แทนที่เขาจะพูดว่า "เพราะขาดความสามารถขาดความรู้หรือปริญญาใดๆ ทั้งสิ้น"

แต่พูดเจาะจงลงไปว่าเพราะไม่รู้จักปรับตนเองให้เข้ากับผู้อื่นเท่านั้นเอง

อุปสรรคอันยิ่งใหญ่ของการทำงานและชีวิตอันไม่ก้าวหน้า ก็คือ

"ความไม่สามารถปรับตัวเองเข้ากับผู้อื่นนั้นเอง" ได้แก่ ความไม่กระทำตัวให้ลงรอยกับบุคคลต่างๆ ในวงการที่ตนเกี่ยวข้องด้วย ไม่สามารถจะเดินทางไปกับใครๆ ได้อย่างเรียบราบ

อุปสรรคข้อนี้เอง มาเป็นเครื่องขัดขวางความก้าวหน้าของบุคคลอย่างร้ายแรง แม้เขาจะมีวิชาความรู้ทางวิชาการสูงเด่นสักเพียงใด ถ้าขาดศิลปะ

ข้อนี้แล้ว ย่อมเป็นการยากที่จะทำการงานและชีวิตให้ก้าวไปสู่ความเจริญได้ เปรียบกับฟันเฟืองเครื่องจักร ไม่สามารถจะประสานงานกับฟันเฟืองอื่นๆ ได้

ผู้สำเร็จการศึกษาสูง ได้รับตำแหน่งหน้าที่สูง ประเดี๋ยวก็เปลี่ยนตำแหน่งหน้าที่ใหม่ มิใช่เพราะความรู้และความสามารถ

ตราบใดที่เขายังไม่ปรับตนให้เข้ากับผู้อื่น เขาจะต้องตั้งต้นชีวิตใหม่อยู่เสมอ

เสียงปรับทุกข์ของบุคคลผู้วุ่นวายอยู่ในธารแห่งความไม่สำเร็จ มันเป็นเสียงเดียวกันว่า

"ผู้ร่วมงานของเขาล้วนแต่เป็นผู้ไม่ดี"

คนทั้งหลายไม่ชอบเขานั้น มิใช่เพราะความคิดของเขาดีเลิศน่าอิจฉาไม่ ความรู้ ความคิด ของเขาดีจริงๆ ใครๆ ก็ยกให้ทั้งนั้น แต่ข้อเสียของเขานั้นอยู่ที่ว่า

"เขาชอบยั่วให้คนอื่นโกรธ และไม่ยอมร่วมมือกับผู้อื่นเอาเสียเลย" นี้เองเป็นจุดหนึ่งที่ท่านต้องการพาชีวิตของท่านไปสู่ทางอันเต็มไปด้วยความสุขสันต์ไม่ได้

ผู้หญิงอยากให้ชายรัก ก็จงพูดกับผู้ชายถึงแต่เรื่องของเขาเถอะ ในไม่ช้า เขาจะมาขอแต่งงานกับท่าน การให้ความสนใจแก่ผู้อื่น เป็นการปรับตัวเอง ให้เข้ากับคนอื่นได้ดีที่สุด

อย่าถือเอาแต่ความคิดของตนเอง ว่าเราเป็นคนถูกเสมอไป ต้องคอยฟังเหตุผลจากบุคคลอื่นบ้าง

จงต่อสู้ให้ถึงที่สุด

ต้องทำมันจนสุดความสามารถ

จงก้าวไปข้างหน้าอย่ายอมถอย

นักพูดเอกของโลก

อารีสติคบริอังค์ นักพูดที่ชาวโลกยกย่องว่าเป็นผู้มีวาทะศิลป์อย่างยอดเยี่ยม ขอให้ท่านผู้อ่านจงตามแนวทางของเขา ลองดู มีนักพูดชั้นดีของโลกอย่างมากมาย แต่เขาอีกคนหนึ่งที่โลกยกย่องว่าเป็นนักพูดฝีปากเอกมีคารมคมคาย เป็นนักพูดหาตัวจับได้ยาก เทนีส นักพูดของชาวกรีก และนักพูดของรัสเซีย และมุสโสลินีแห่งอิตาลี ก็ยังสู้อาดีสติคบริอังค์ไม่ได้ เพราะเขามิใช่ว่าจะมีศิลปะในการพูดเท่านั้น เขายังมีความเชี่ยวชาญในทางการเมืองและการเศรษฐกิจด้วย เป็นนายกรัฐมนตรีคนแรกของฝรั่งเศส มีหลักนโยบายทางการเมืองที่ฉลาด เป็นผู้ใฝ่หาสันติภาพ และภาดรภาพแก่ประชาชน เพื่อจะนำประชาชนชาวฝรั่งเศสไปสู่ความเจริญรุ่งเรือง

อรีสติคบริอังค์ เกิดวันที่ ๒๘ มีนาคม พ.ศ.๒๔๐๔ เขาเป็นเด็กชนบทเขามีบุคคลิกลักษณะบ่งว่าจะเป็นนักพูดเอก ลักษณะของเขาก็คือ

เขาเป็นผู้มีสังขารร่างกายไม่สมประกอบ นับแต่เขาเกิดมาทีเดียว เขามีอาการพูดติดอ่าง บุคคลที่พูดติดอ่างจะเป็นมาแต่กำเนิดก็ดี จะเป็นภายหลังจากกำเนิดแล้วก็ดี เขาจะกลายเป็นนักพูดของโลก เช่น ฮิตเลอร์ และมุสโสลินีสำหรับฮิตเลอร์ พูดออกไปปราศจากวาทะศิลป์ มีท่าทางเหมือนกับคนวิกลจริต ส่งเสียงตะโกนราวกับฟ้าผ่า แต่มีคนฟังเขามากที่สุด และไม่มีนักพูดใดในโลกจะมีคนฟังมากเท่าฮิตเลอร์พูด เขาพูดด้วยวาทะที่ดุเดือดเต็มไปด้วยความเผ็ดร้อนเร้าใจผู้ฟังมาก

อรีสติคบริอังค์ มีอัจฉริยภาพไม่สมประกอบ เมื่อเป็นเช่นนี้ธรรมชาติ

จะชดเชยสิ่งที่บกพร่องไป เขาได้กลายเป็นนักพูดเอกของโลกนั้น มีเหตุการณ์และเรื่องราวคล้ายคลึงกับเดมอส เทนิส เพราะเดมอส ได้เคยใช้วิธีการนี้สำเร็จผลมาแล้ว

ครูของอรีสติคบริอังค์ จะให้เขาฟังเสียงคลื่น ดูท้องทะเลและลูกคลื่น ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะอาจารย์ของเขาต้องการให้เขาเกิดมโนภาพ มีความคิดคำนึง ความจริงธรรมชาติอันสงบทิวทัศน์อันสวยงาม เป็นสิ่งที่ทำให้เกิดสมาธิ พลานุภาพของสมาธินับว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญมากเกี่ยวกับนักพูด และนักเขียนบุคคลสำคัญของโลกเช่น นักการศาสนา นักรัฐบุรุษ นักปฏิวัติ ย่อมอาศัยอำนาจสมาธิ และมโนภาพ ทุกๆ คนในการวางแผนใดๆ ต้องอาศัยมุมสงบ ชอบคิดชอบฝัน ชอบจินตนาการ อาจารย์สอนของเขา มีความรู้และมีความเข้าใจดีในเรื่องนี้ เขาจึงได้พาอรีสติคบริอังค์ไปดูชายทะเล ฟังเสียงคลื่น ดูธรรมชาติตามริมฝั่งอันเขียวชะอุ่มตามชายฝั่ง ทำให้เขาเกิดความคิดและสร้างมโนภาพได้ดีเยี่ยมในเวลาพูด ทำให้ผู้ฟังเกิดความเร้าใจตื่นเต้นกับวาทะศิลป์ของเขาตลอดเวลา

เขาได้ฝึกฝนการพูดแบบเดียวกับเดมอส เทนีส จากการฝึกหัดอย่างจริงจัง และมีความมุ่งมั่นอย่างกระตือรืนร้น จนกลายไปเป็นนักพูดเอกของโลกทำให้ชาวฝรั่งเศสภูมิใจมาก

เขามีพรสวรรค์ตั้งแต่ยังเด็กๆ ตั้งแต่เขาอยู่โรงเรียน ครูได้จัดการโต้วาทีและแข่งขันในการกล่าวปาฐกถา เขามักจะคว้ารางวัลที่ ๑ เสมอ และพูดจับอกจับใจผู้ฟังด้วย คณะครูถึงกับทำนายเขาว่า “เขาจะเป็นนักพูดเอกของโลกแน่นอนในอนาคต”

บุคคลสำคัญของโลกแทบทุกคนมีความกระหาย ต่อการศึกษาอย่างแรงกล้าทั้งนั้น คาร์ลมาร์คซ์ นักปฏิวัติสังคมมนุษย์ผู้ยิ่งใหญ่คนหนึ่ง ชีวิตของเขาหมกมุ่นกับหนังสือในหอสมุดแห่งชาติเป็นเวลาสิบๆ ปี เพื่อค้นคว้าหาหลักวิชาการและความจริงของสิ่งนั้น

นโปเลียน ผู้ยิ่งใหญ่ของฝรั่งเศส

เขาอ่านหนังสือจนเขานอนหลับ มุสโสลินี ฮิตเลอร์ ลิงคอล์น โรสเวลท์ ล้วนแต่เป็นนักอ่านหนังสือซึ่งหาตัวจับได้ยาก ท่านเหล่านี้ จึงก้าวไปสู่ความรุ่งโรจน์แห่งชีวิตอย่างน่าอัศจรรย์

สำหรับ อรีสติคบริอังค์ เขาสามารถเรียนจบ วิชาอักษรศาสตร์และเนติบัณฑิต ถึงกระนั้นเขายังเป็นนักอ่านหนังสือคนหนึ่ง ทั้งนี้ก็เพราะ

๑. เขามีความกระหายอย่างแรงกล้าในการศึกษา

๒. เขามีความพยายามอย่างมุมานะอย่างกล้าหาญ

๓. เขาหัวเราะเยาะเย้ยต่อขวากหนามชีวิตอย่างไม่เกรงกลัว

๔. เขากระโจนเข้าสู่คลื่นแห่งอุปสรรคด้วยเสียงหัวเราะอย่างร่าเริง

๕. เขาคิดว่า อุปสรรคแห่งชีวิตของมนุษย์ในโลก ก็คือ “ประตูทองเปิดทางของชีวิตของเขา ให้ประสบความสำเร็จ”

ด้วยความทะเยอทะยานอันไม่หยุดยั้งของเขา ทำให้ชีวิตเขาก้าวเข้าสู่สังคมใหญ่ของโลก คือ “ชื่อเสียงโด่งดัง” แทนที่เขาจะเป็นทนายความ ตามวิชาที่ศึกษามา

เขากลับไปดำเนินชีวิตในโลกแห่งหนังสือพิมพ์ เพราะการทำหนังสือพิมพ์เป็นการหาชื่อเสียงได้ดีกว่าการเป็นทนายความ เขาต้องการเล่นการเมืองด้วย

เขาได้วางแผนชีวิตของเขาไว้แล้ว ว่าจะต้องดำเนินไปตามแนวนโยบายนี้ ถึงแม้ว่าจะมีเพื่อนฝูงขอร้องให้เขาทำงานตามที่เขาเรียนมา แต่เขาคาดการณ์อนาคตเขาไว้แล้วอย่างละเอียด แล้วเขาก็ดำเนินชีวิตของเขาตามนโยบายของตน

งานหนังสือพิมพ์ของเขา ได้ก้าวหน้าอย่างไม่หยุดยั้ง เขาชอบเขียนวิพากย์ วิจารณ์การเมือง การเศรษฐกิจ และประวัติศาสตร์ บทความของเขาสร้างความนิยมชมชอบให้แก่ประชาชนชาวฝรั่งเศสอย่างกว้างขวาง ทุกคนรู้จักกับอริอังค์ดี

เขามีความทะเยอทะยานอย่างแรงกล้า ในการเป็นสมาชิกสภาผู้แทน-ราษฎร ชื่อเสียงของเขาในขณะนั้น ยังไม่โด่งดังพอที่จะเป็นสมาชิกสภา-ผู้แทนราษฎรได้ เขาจึงสมัครเป็นเทศมนตรี ในที่สุดเขาก็ได้เป็นนายกเทศมนตรี งานหนังสือพิมพ์ของเขาก็ยังดำเนินงานอยู่ เพราะว่า “ทำให้ชีวิตเขาก้าวไปในรัฐสภาเร็วขึ้นอีก”

งานหนังสือพิมพ์สร้างชื่อเสียงให้แก่เขามากยิ่งขึ้น การเขียนบทความของเขาเป็นที่นิยมชมชอบมากขึ้นโดยลำดับ ในที่สุดเขาก็ได้เป็นสมาชิกสภา-ผู้แทนราษฎรตามที่เขาคิดและตั้งใจเอาไว้ เขาได้กลายเป็นนักพูดคนสำคัญมากในรัฐสภา จะหานักพูดคนใดในสภาเหมือนเขาไม่มี เขามีความสามารถปราดเปรื่องมากในหลักวิชาและเหตุผล การพูดของเขานั้นแหละ ทำให้รัฐสภามีความเชื่อถือเขามาก

ชีวิตการต่อสู้ทางการเมืองของเขา ทำให้เขาก้าวหน้าไปโดยลำดับ เขาได้เป็นรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการ ในคณะรัฐมนตรีเคลมังโซ

เมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ.๒๔๕๒ เขาได้รับแต่งตั้งให้เป็นนายก-รัฐมนตรี เขามีอายุได้ ๔๖ ปีพอดี

อรีสติดบริอังค์ นักพูดฝีปากเอกของชาวฝรั่งเศสหรือของยุโรป เขาได้เสียชีวิต เมื่อวันที่ ๗ มีนาคม พ.ศ.๒๔๗๔ อายุได้ ๗๐ ปี

จงปลูกฝังแนวความคิดให้มั่นคง มุ่งตรงสู่จุดที่มุ่งหมายทันทีอย่ารอช้าแม้แต่นาที

จงตัดสินใจให้เด็ดเดี่ยว อย่ายอมแพ้ต่อสิ่งใด เมื่อเราแน่ใจในทางความคิดของเราแล้ว ลุกขึ้นเร็ว! รีบปรับปรุงตัวของท่านโดยด่วน!

วิธีวาทะศิลป์ตลกเสน่ห์จูงใจมนุษย์

การพูดตลกนับว่าเป็นเครื่องมืออันสำคัญอันหนึ่งที่จูงใจมนุษย์ให้คล้อยตาม และเป็นสิ่งที่มีพลังงานสูงในการที่จะสร้างสรรค์ใจของผู้ฟังให้มีความอิ่มเอิบ และเบิกบานได้เกิดการหัวเราะ ซึ่งเป็นการฉายออกว่า "เขาพอใจในการพูดตลกนั้น ในสมาคมใดๆ ก็ตาม ถ้ามีบุคคลที่มีวาทะศิลป์ในการพูดกระตุ้นใจอยู่ร่วมด้วยแล้ว จะทำให้สมาคมนั้นสนุกครึกครื้น แทนที่จะเบื่อหน่าย ทำให้ย่อยอาหาร และเกิดพลังงานชนิดหนึ่ง คลายความตึงเครียดในที่นั้นอย่างสิ้นเชิง

มันเป็นหนทางอย่างรวดเร็วเพื่อขจัดความซึมเศร้า หงอยเหงาเป็นชั้นเชิงสูงในการจูงใจของคน และมันเป็นการง่ายในการสร้างมิตรภาพให้อีกฝ่ายรู้จักกันอย่างรวดเร็ว และให้อีกฝ่ายเกิดการชอบเราทันที นั่นคือทางแห่งความสำเร็จที่นำตัวท่านไปสู่เป้าหมายที่ท่านต้องการ

การที่จะทำให้ผู้อื่นเกิดการหัวเราได้มันเป็นการยากเหมือนกัน มันต้องมีศิลปะ และปรับปรุงตนเองไปสู่ฐานะ แล้วความสำเร็จอันใหญ่หลวงจะเป็นของท่าน

เมื่อเราได้ยิน เรื่องตลกจากบุคคลเดินตลาด หรือจากคณะละครบ้างทำให้เราอยากหัวเราะในท่าทางอันเงอะงะของเขา การแสดงละครในโทรทัศน์หรือการแสดงหนัง ถ้าขาดยาบำรุงใจ คือดาวตลกร่วมอยู่ด้วยแล้วละครภาพยนต์เรื่องนั้นจะขาดรสชาติอย่างมากมาย เรื่องแทนที่จะดีและเป็นที่สนใจคนดู กลับทำผู้ดูเกิดความเบื่อหน่าย เพราะคนทุกคนเขาต้องการ

หัวเราะ ต้องการให้หัวใจเขามีความสุข แต่ว่ามีคนน้อยเหลือเกินที่สามารถเล่าเรื่องสนุกให้คนหัวเราะกัน

แธ็คเกอรีย์พูดว่า *"บุคคลผู้มีอารมณ์ตลกขบขันชื่อว่าเป็นเสื้อผ้าชนิดที่ดีเลิศสำหรับสวมในสมาคมนั้น"*

ศิลปะนี้จึงสรุปเป็นกฎง่ายๆ ว่า *"ทุกๆ คนสามารถสร้างให้มีในตนได้และเอามันมาใช้ให้เป็นประโยชน์"*

ศิลปะแห่งการพูดตลกนี้ มันจะช่วยให้ท่านเป็นคนสำคัญที่จะทำให้งานปาร์ตี้ทุกประเภทที่มีสุภาพบุรุษและสุภาพสตรีชุมนุมอยู่จะชอบท่านจะต้องการท่าน เหมือนกับมนุษย์และสัตว์ต้องการอากาศออกซิเจนหายใจ ฉะนั้น เพราะทำให้บรรยากาศในงานนั้นสนุกครึกครื้น

การพูดตลกมันช่วยให้ท่านขายสินค้าดีขึ้น

การตลกทำให้ท่านได้งานตำแหน่งดี

การตลกเป็นเสน่ห์แรงทำให้เกิดความรักใคร่กับเพื่อนบ้าน เป็นการสร้างมิตรภาพได้ดี ในหนัง โทรทัศน์และวิทยุต้องการตัวตลก เพราะคนเหล่านั้นสร้างรายได้ที่งามให้ เพราะคนหลายล้านหัวเราะ

ถ้าท่านเป็นคนเล่าเรื่องตลกเก่ง ท่านจะขายสินค้าทุกประเภทได้มากขึ้น ทำให้ชีวิตของท่านก้าวหน้า และจะมีผู้มาฟังท่านพูดหาเสียงอย่างเนืองแน่น ในที่สุดศิลปะนี้ก็จะอุ้มชูตัวท่านให้เป็นบุคคลสำคัญคนหนึ่ง ในด้านการเมือง นักธุรกิจ นักการตลาด นักกฎหมาย และเป็นทนายความชื่อดังคนหนึ่ง

เรื่องตลกที่เล่าได้ดีจะทรงพลังอย่างยิ่ง ควรจะให้มีการอบรมคนเดินตลาดให้มีศิลปะวิชาแห่งการเล่าเรื่องตลก

การศึกษามนุษย์สัมพันธ์ ควรจะเพิ่มบทเรียน "วิธีเล่าเรื่องตลกลงในหลักสูตร" เพราะวิชานี้มนุษย์จำนวนมากมีความต้องการ ผู้ที่ต้องการให้งานกินเลี้ยงสนุกครึกครื้น และประธานกรรมการต้องการให้ที่ประชุมมีชีวิตชีวาจะต้องเชิญดาวตลกให้มาแสดงเพื่อให้ผู้มาในงานเบิกบานใจ

นักการเมืองควรเอาอย่าง ดไวท์ มอร์โรว์ ซึ่งนำมาวิลล์รอเยอส์จ่อมตลกเอกไปเม็กซิโกด้วยกัน เมื่อเขาได้รับตำแหน่งเอกอัครราชทูตประจำประเทศนี้ วิลล์ทำลายความเคร่งขรึม ผ่อนคลายความตึงเครียด และเปิดทางให้เกิดความร่วมมือเป็นอย่างดีระหว่างมอร์โรว์และประธานาธิบดีกายาสแห่งเม็กซิโก

หนังสือพิมพ์พากันพาดหัวข่าวว่า "สถานการณ์ตึงเครียด" ได้คลายความตึงเครียดลงไป กลายเป็นความราบรื่น และเป็นที่เข้าใจกันได้ดีในเรื่องทุกอย่างในไม่กี่วัน นั่นไม่ใช่เป็นการกระทำโดยนักการเมือง แต่ว่า มันเป็นการอาศัยเรื่องตลกที่เล่าได้ดีเพียงสี่ห้าเรื่องของวิลล์ จนกระทั่งสามารถจูงใจและเอาชนะใจของกายาสได้

ข้าพเจ้าต้องการอยากจะกระซิบบอกท่านผู้อ่านว่า "ศิลปะแห่งการเล่าเรื่องตลกสามารถชักนำผู้อื่นให้มาอยู่ฝ่ายท่าน ทำให้เขาชอบท่าน ทำให้เขาอยากเป็นมิตรกับท่าน ทำให้คนทั้งหลายต้องการซื้อสินค้าจากท่าน"

กฎแห่งการเล่าเรื่องตลกนี้ย่อมมีความสำคัญสำหรับท่าน เพื่อศึกษาอย่างรอบคอบด้วยตนเองแล้ว เมื่อเข้าใจแล้วจงสร้างให้เกิดให้มีในตัวของท่าน ทุกสิ่งทุกอย่างที่เด่นปรากฏอยู่ในโลกนี้ มิใช่มันเป็นพรสวรรค์ติดมากับตัวเองไม่ แต่อาศัยการสร้างเอาใหม่ฝึกตนเองเอาใหม่ บุคคลนั้นก็เป็นผู้เด่นได้เช่นเดียวกัน ต่อนี้ไปข้าพเจ้าจะนำท่านให้ศึกษาดูกฎข้อตลกของวิลเลอร์

กฎข้อตลกวิลเลอร์ ๖ ข้อ คือ

กฎข้อที่ ๑ เล่าเรื่องตลกด้วยปฏิภาณแบบแย็คก์เบ็นนี

บุคคลที่มีปฏิภาณดีในทางเล่าเรื่องตลก โดยแท้จริงแล้ว เขาจะเล่าได้ดี ทำให้ผู้อื่นเกิดความรู้สึกขบขัน เขาสามารถพูดเรื่องตลก ให้ผู้ฟังเขาเล่าเกิดเป็นภาพตลกในมโนภาพของเขา

แต่ถ้าผู้เล่ามีปฏิภาณครึ่งๆ กลางๆ จะทำให้การเล่าเรื่องตลกนั้นลดความขบขันลงไปเล็กน้อย

อย่าให้อีกฝ่ายหนึ่งตีหน้ากะเรียกะราดเกี่ยวกับเรื่องการเล่าเรื่องไม่ดีของเขา หรือเป็นการล้อเลียน เขาหัวเราะก็จริง แต่หัวเราะอย่างเจื่อนๆ ด้วยเสียงเบา

อย่าพูดตลกเกี่ยวกับผู้ฟังอยู่ด้วย จงทำให้ผู้ที่ฟังท่านพูดเป็น "พระเอก"

จงปล่อยให้ผู้ฟังหัวเราะเยาะท่าน เขาจะชอบท่าน ที่ท่านเป็นคนห้าแต้มหรืออ้ายทุย

แย็คก์เบ็นนี ได้พิสูจน์เรื่องนี้ให้เห็นประจักษ์ความจริงมาแล้ว โยอันเดวิส คาสส์เคลีย์และคนอื่นๆ ที่หาเงินได้มาก จนเป็นเศรษฐีและชื่อเสียงโด่งดังจากการเล่าเรื่องขบขัน ต่างเล่าแต่เรื่องตัวเองเท่านั้น แย็คก์เบ็นนีมีเรื่องตลกเกี่ยวกับความขี้ตืดร้อยแปดของตัวเอง

จงจำข้อหนึ่งเอาไว้ว่า **“จงเล่าเรื่องส่วนตัวมาเป็นเรื่องตลก”**

กฎข้อที่ ๒ อย่าเล่าเรื่องตลกผิดกาลเทศะ

วิลล์ รอเยอร์ส บอกว่า “เคล็ดลับของการเล่าเรื่องตลกก็คือ การเล่าเรื่องตลกในสถานที่ที่เหมาะเจาะ และในเวลาที่เหมาะเจาะ”

ถ้าท่านจะให้เรื่องตลกของท่านได้ผลดี จงดูสถานที่และเวลาให้เหมาะเจาะ หมายความว่า “ให้ท่านถูกกับรสนิยมของผู้ฟัง” ถ้าไม่ปฏิบัติอย่างนี้ เรื่องที่ตลก มันจะมีรสตายด้าน ไม่มีผลดีจากท่านเลย

เรื่องตลกที่ทำความขบขันในงานเลี้ยงใหญ่ซึ่งมีชายและหญิง สำหรับหญิงอาจจะมีน้อยหรืออาจจะมีแต่ชายเท่านั้น เมื่อท่านพูดต่อหน้าผู้ฟังในการประชุมเป็นทางการ ผู้ฟังเป็นชายล้วนหรือมีทั้งสองเพศก็ตาม บังคับให้ท่านจำเป็นต้องพูดตลกในเรื่องสะอาด

นักพูดตลกหลายท่านผิดพลาดมาแล้ว เขามิได้สำนึกถึงความแตกต่างของการประชุมทางธุรกิจเป็นทางการ โดยมีผู้ฟังนั่งรอบโต๊ะขนาดใหญ่ และชายกลุ่มเดียวนั่งพักผ่อนกันอยู่ในรถโดยสารสำหรับสูบบุหรี่ของขบวนรถไฟ

นักพูดตลกผู้หนึ่งเริ่มต้นกล่าวกับที่ประชุมสมาคมกิวานิสว่า “เนื่องจากไม่มีสุภาพสตรีอยู่ในที่นี้ ข้าพเจ้าขอเล่าเรื่องตลกบางเรื่องให้ฟัง”

สมาชิกผู้หนึ่งแสดงความเห็นของสมาชิกทุกคนในที่นั้นขัดขึ้นว่า “อย่างไรก็ตาม ผมขอเตือนคุณว่ามีสุภาพบุรุษอยู่ในที่นี้”

จงทำความแน่ใจเสียก่อนว่า สถานที่และเวลาเหมาะเจาะ “แล้วจึงพูด ไม่ใช่เห็นว่า เป็นเรื่องตลก” ก็จะนำมาพูดในโอกาสและทุกสถานที่

ผู้สังกัดพรรคเดโมแครตชอบฟังเรื่องขบขันเกี่ยวกับ ผู้สังกัดพรรครีปับลิกันมันทำให้เกิดความรู้สึกเป็นผู้เหนือกว่า ในทำนองเดียวกันกับสมาชิกสมาคมกิวานิสชอบฟังเรื่องจี้เส้นของสมาชิกสมาคมโรตารี่

แต่จงแน่ใจเสียก่อนว่า เป็นเวลาที่เหมาะเจาะ

การพูดตลกนั้น ต้องดูบุคคลสถานที่และเวลา

จงเก็บเรื่องตลกหัวหกก้นขวิดไว้เล่าในงานเลี้ยงหัวหกก้นขวิด!

กฎข้อที่ ๓ อย่าทำเด่นเสียคนเดียว

ข้าพเจ้าชอบนักเล่าเรื่องตลก ซึ่งรู้จักหยุดเพื่อให้โอกาสแก่ผู้อื่นแสดงบทบาทเป็นพระเอกบ้าง!

ถ้าท่านไม่รู้ว่าเมื่อไรควรหยุด จะต้องมีใครสักคนจะจัดการให้ท่านหยุดเรื่องตลกของท่านลงกลางคัน

จงให้โอกาสแก่ผู้อื่นเล่าเรื่องที่ดีที่สุดของเขาบ้าง อย่ารีบร้อนเล่าเรื่องขบขันของท่าน ขณะผู้ฟังกำลังหัวเราะ

อย่าเป็นบุคคลแย่งความเด่น!

เมื่อคนหนึ่งเล่าเรื่องของเขาจบลงแล้ว จงให้เวลาเป็นที่เบิกบานโดยทั่วกันสักสองสามนาทีแก่ผู้ฟัง

อย่าเอาเรื่องตลกของท่านมาแทรกเข้าไปโดยไม่รีรอเป็นอันขาด โดยปล่อยให้ความขบขันสงบลงเอง หลังจากนั้นเป็นโอกาสของท่านที่จะพูดขึ้นด้วยน้ำเสียงอันเรียบๆ อย่าเล่าเรื่องตลกจนเกินไป ให้เว้นระยะเสียบ้าง

จงจำไว้ในใจเสมอว่า "สิ่งใดก็ตามถ้ามากเกินไป" หรือ "บ่อยเกินไป" จะกลายเป็นของราคาถูกลง ดังนั้นท่านต้องให้เรื่องของท่านเป็น "มณีอันล้ำค่า" ท่านอย่าทำให้มันถูกลงด้วยการเล่ามากมายหลายเรื่องติดต่อกัน

อย่าใช้ความสามารถของท่านมากเกินความต้องการเพื่อเล่าเรื่องขบขัน

"จงทำให้ผู้ฟังต้องการเรื่องใหม่!"

นี่เองคือเคล็ดลับใหญ่ของ "นักตลกอาชีพ" โดยทำให้ท่านปรบมือแรงและนาน และอยากฟังเพิ่มเติม

จงเก็งให้ดีว่า "ควรเล่าสักกี่เรื่อง" และจงจำไว้ด้วยว่า เรื่องใดได้เคยเล่าซ้ำมาแล้วกี่ครั้ง ก่อนผู้ฟังจะดีใจสองครั้ง คือครั้งแรกดีใจเมื่อท่านนำร่างเข้ามา ครั้งที่สองเมื่อท่านกลับเสียที

"เคล็ดลับของผู้ที่ทำตัวให้เป็นที่เบื่อหน่าย ก็คือไม่รู้ว่าเมื่อไรควรจะหยุดพูดเสียที" วอลแตร์พูด

ผู้จัดการฝ่ายขายที่หัวทันสมัย ย่อมจะตระหนักดีว่า สงครามคนเดินตลาดเร่ จำเป็นจะต้องใช้การตลกด้วยคำพูดที่เหมาะเจาะเสียก่อน เพื่อโฆษณาชักจูงให้คนอื่นเกิดความสนใจมาซื้อสินค้าของตน

ไทร-ออน เอ็ดเว็อร์ค กล่าวว่า "เมื่อมีอะไรจะพูด ก็พูดมันเข้าไป เมื่อพูดเสร็จก็หยุดลงได้"

ซิเซโร กล่าวว่า "ขอแนะนำว่า ทางที่ดีที่สุด ควรกล่าวสุนทรพจน์อย่างกระทัดรัด จะเป็นสมาชิกสภาหรือนักพูดก็ตาม"

"การพูดอย่างกระทัดรัดเป็นวิญญาณของเรื่องตลก"

กฎข้อที่ ๔ อย่าบอกเล่าว่าท่านเคยฟังมาแล้ว

เรื่องตลกที่ผู้อื่นเล่าเป็นเรื่องเก่าที่ท่านเคยฟังมาหลายต่อหลายครั้งแล้ว ท่านอย่าขัดจังหวะหรือบอกเขาในขณะที่เขากำลังเล่าอยู่เป็นอันขาด จงปล่อยให้เขาหาความสุขจากการเป็นพระเอกในเรื่องนั้นอย่างเต็มที่

จงโน้มตัวไปทางเขาอย่างติดเนื้อต้องใจ และฟังทุกคำ ท่านจะชนะใจเขา เขาจะซื้อสินค้าของท่านมากขึ้น หรือมีไมตรีจิตต่อท่านสูงขึ้น ถ้าท่านชอบเรื่องตลกของเขา เขาจะตอบแทนด้วยการสนุกสนาน และหัวเราะกับเรื่องตลกของท่าน ทั้งๆ ที่เขาฟังมาแล้วนับครั้งไม่ถ้วน หนทางที่ดีที่สุดสำหรับสร้างผู้ฟังก็คือ ท่านเองเป็นผู้ฟังที่ดี

จงจำไว้ว่า สิ่งที่ผู้ฟังส่วนใหญ่ได้รับความสนุกสนานมิใช่อยู่ที่เรื่องตลก แต่อยู่ที่วิธีเล่าต่างหาก

ทุกๆ คนต่างมีวิธีที่โปรดปรานของตนเอง ในการเล่าเรื่องต่างๆ ท่านสามารถเรียนรู้ลักษณะแปลกๆ โดยขั้นแรกเป็นผู้ฟังที่ดี และขั้นที่สอง ท่านจะเป็นนักเล่าที่เชี่ยวชาญอยู่บ้าง

แม้ท่านเคยฟังเรื่องที่เพื่อนของท่านกำลังเล่า อย่ากระทุ้งข้อศอกเตือนเขาให้หยุดเสียทีเป็นอันขาด และอย่าพิงหลังกับเก้าอี้ พร้อมกับยิ้มเยาะเหมือนหนึ่งพูด "จงเล่าต่อไปตามสบาย" ฉันเคยฟังมาแล้ว แต่ไม่เป็นไรฉันจะ

ทนฟังอีกครั้ง

ผู้เป็นเมียก็ควรให้ความสนใจแก่กฎนี้มากๆ เพราะมีบ่อยๆ ผัวของท่านเกิดอยากให้ลูกเมียสนุกครึกครื้น เขาจะงัดเอาเรื่องตลกที่เคยเล่าแล้วขึ้นมาเล่าอีก ท่านอย่าได้พูดสอด ว่าฉันจะต้องทนฟังเรื่องเก่าแก่ซ้ำอีกครั้งหรือนี่!

การเป็นผู้ฟังที่ดีต่อเรื่องตลก ท่านจะผูกมิตรกับผู้เล่า แม้ผู้เล่าจะออกตัวก่อนเริ่มต้น "ถ้าคุณเคยฟังเรื่องนี้มาแล้ว ช่วยบอกด้วยนะผมจะได้ไม่เล่า" ก็อย่าทำตาม เพราะเขามิได้กล่าวอย่างจริงใจ หากฝืนใจพูดไปอย่างนั้นเอง

จงฟังเรื่องตลกทุกเรื่องเหมือนหนึ่ง ผู้พูดเป็นนายใหญ่ ซึ่งเป็นผู้จ่ายเงินเดือนให้ท่าน หรือเป็นลูกค้าที่สำคัญของท่าน

กฎข้อที่ ๕ พูดให้สั้น

เรื่องยาวๆ เช่นเดียวกับจดหมายยาวๆ ก่อให้เกิดความเบื่อหน่าย ผู้มีชีวิตยุ่งยากอย่างปัจจุบันไม่ให้การต้อนรับเท่าที่ควร เพราะไม่มีเวลา และความอดทนพอที่จะฟังเรื่องขนาดยาว

ตัวตลกในราชสำนัก ในเวลานี้ไม่จำเป็นจะต้องเล่าเรื่องที่กินเวลานานๆ

มีผู้หญิงคนหนึ่งหล่อนสามารถเล่าเรื่องสนุกให้พระราชาฟังทุกๆ คืน เป็นเรื่องสั้นๆ จบลงในตอนกำลังสนุกเสมอ พระราชาอยากจะฟังต่อในเรื่องนั้น และกำลังอยู่ในความสนใจของผู้ฟังอยู่

ในปัจจุบันนี้เป็นยุคของเรื่องสั้น เป็นยุคของการเล่าเรื่องตลกให้จบลงในเวลารวดเร็ว จงเรียนรู้วิธีเล่าที่ไม่เยิ่นเย้อ

อย่าขออภัยก่อนเล่าเรื่องตลก ลุกขึ้นยืนและเล่ามันเลยทีเดียว และทึกทักว่ามันไม่เคยมีใครเล่ามันมาก่อนเลย และจงเล่าให้ติดเนื้อต้องใจผู้ฟังอย่างจับใจ

ถ้าเป็นเรื่องตลกที่ยาวเกินไป จิตใจของผู้ฟังจะวอกแวก และคันปากอยากจะเล่าเสียเองบ้าง

ถ้าท่านพูดให้เกิดความเผ็ดร้อน "จงพูดสั้นๆ" รอเบร์ต เซาธีย์ กวีอังกฤษกล่าวว่า "เพราะถ้อยคำเปรียบเหมือนแสงแดด ยิ่งทำให้มันมารวมเป็นจุดเดียวกันมากขึ้นเพียงไร มันจะเผาลึกมากขึ้นเพียงนั้น"

ลักษณะของบุคคลผู้พูดหลักแหลมอย่างยิ่ง พูดไม่กี่คำก็มีเนื้อมาก

จงพูดให้สั้นแต่มีเนื้อหามาก คำพูดที่สั้นๆ เผ็ดร้อน จะเรียกเสียงปรบมือจากผู้ฟัง เพราะเป็นคำที่กระทุ้งความรู้สึกของผู้ฟังได้หนักหน่วงดีกว่านักพูดที่ให้เพลงยาวหรือประโยคคำพูดยาวๆ และไม่เร้าใจผู้ฟัง

คำพูดสั้นๆ หนักๆ มันเร้าความรู้สึกได้ลึกมาก และฟังเข้าใจง่าย

กฎข้อที่ ๖ ขมวดเรื่องเล่าให้เกิดผล

การหัวเราะเป็นเครื่องมือทรงพลังสำหรับชนะมิตร มันยังเป็นอาวุธที่ดีสำหรับปราบปรปักษ์ ท่านสามารถขมวดเรื่องตลกของท่านให้เกิดผลแก่ท่าน พอๆ กับทำความสนุกสนานแก่ผู้อื่น

ในบางโอกาส ท่านจำเป็นต้องพูดย้อน เพื่อทำให้ผู้อื่นหรือปรปักษ์ถูกจูงใจโดยความคิดเห็นของท่าน อย่าโมโหเมื่อถูกขัดคอ หากจงปิดปากผู้ขัดคอด้วยคำตลก

ควรใช้คำตลกเป็นโล่ป้องกันตัว แทนจะใช้เป็นดาบทำให้ผู้อื่นบาดเจ็บ นักขัดคอผู้หนึ่งพูดกับเอิลยอห์นซัน "เป็นละครที่ทึ่มที่สุดเท่าที่ฉันเคยดู" ซึ่งยอห์นซันตอบว่า "ผมไม่ทึ่มเหมือนคนที่ควักกระเป๋าตีตั๋วมาดูละครของผม"

เวลาท่านหัวเราะเยาะใครสักคนหนึ่ง หรือทำให้คนอื่นหัวเราะเยาะเขา แปลว่าเขาถึงน็อคคว่ำ!

ถ้าท่านเชี่ยวชาญทางเล่าเรื่องตลกหรือพูดตลก ท่านจะมีชื่อเสียงโด่งดังและร่ำรวย วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ นิตยสาร จะให้เงินจำนวนมากแก่ท่าน เป็นเครื่องตอบแทนที่ท่านทำให้ประชาชนหัวเราะ

ท่านจะได้เงินน้อยกว่ากัน เมื่อท่านทำให้ประชาชนร้องไห้

การเล่าเรื่องตลกได้เก่งเป็นพรสวรรค์ที่หายากแก่ชีวิต แต่ถ้าท่านตั้งหน้าตั้งตาศึกษาหาความรู้ในเรื่องนี้ ท่านจะบรรลุผลตามปรารถนา เมื่อท่านสนใจแล้วสิ่งนั้นต้องเป็นผลสำเร็จ จงอ่านหนังสือในเรื่องตลกให้มากและพยายามอ่านมันด้วยความพินิจพิเคราะห์ ในขณะที่ท่านเล่าเรื่องตลกอย่างใดๆ ก็ตาม ท่านจงเอาใจของท่านใส่โครมลงไปในเรื่องตลกนั้นให้หมด

คนอื่นเมื่อได้ฟังท่านเล่าเรื่องตลกนี้ แล้วเขาจะไม่หัวเราะไม่มี ท่านต้องสร้างเรื่องตลกในใจท่านให้เห็นภาพของการพูดตลกนั้นอย่างเด่นชัด ให้เจ้าของเรื่องตลกได้หัวเราะอยู่คนเดียวในห้องเสียก่อน แล้วคนอื่นเขาจะหัวเราะสนุกสนานกับท่านทีหลัง

เหมือนกับนักประพันธ์แทบทุกๆ คน เขาหัวเราะ ร้องไห้ หวาดเสียว โศกเศร้า โกรธแค้น เกิดอารมณ์ต่างๆ กับกระดาษและดินสอของเขาในห้องเขียนของเขาก่อน แล้วจึงเอาออกมาตีแผ่ให้แก่คนอ่าน พอท่านอ่านไปถึงจุดใดจุดหนึ่งซึ่งเกิดอารมณ์เร้าใจในทางโศกเศร้า หรือพลาดหวังอย่างใดอย่างหนึ่ง หัวใจของท่านจะโศกเศร้า และน้ำตาจะออกมาเพราะผู้แต่งเรื่องเขาเอาใจของเขามาใส่เรื่องนี้มาก่อนแล้ว

ฉะนั้นเรื่องตลก จึงเป็นการผูกมิตรที่ดีที่สุด และเป็นทางให้ท่านสามารถขายสินค้าของท่านได้เป็นอย่างดีด้วย

ท่านจงศึกษาอย่างเอาจริงเอาจัง ท่องจำ ฝึกหัดตนเอง อ่านหนังสือเรื่องตลกประกอบ ในขณะที่เล่าจงน้อมใจของท่านไปตามเรื่องตลกนั้นให้ดี นักแสดงละครเขาสามารถบีบน้ำตาของเขาออก เมื่อถึงบทต้องการ ท่านจงรู้ว่า โอกาสไหนควรเรื่องตลก วิธีการเล่า เล่ามันที่ไหน และเมื่อไรจึงไม่ควรเล่าสิ่งเหล่านี้ มอบให้เป็นดุลยพินิจของผู้เล่าเอง

เมื่อท่านสร้างคุณลักษณะพิเศษให้มีในตัวของท่านแล้ว ท่านจะมีเพื่อนมาก ท่านสามารถจูงใจคนได้ ท่านจะกลายเป็นบุคคลสำคัญในทางการเมือง นักธุรกิจนามกระเดื่อง และเป็นผู้มีเสน่ห์แรงในสังคมนั้น สังคม

ทุกหน่วยต้องการท่าน งานปาร์ตี้ทุกแห่งต้องเชิญท่านไปร่วมงานด้วย ทุกๆ คนอยากจะสนทนาปราศรัยกับท่าน ทุกบริษัทอยากให้ท่านเข้าทำงานด้วย เพราะเหตุใด?

เพราะท่านทำให้คนอื่นหัวเราะได้

ท่านต่อชีวิตของมนุษย์ให้ยาวได้ด้วยการให้หัวเราะ

ท่านนำความสุขใจมาให้แก่สังคมทุกหน่วย

การหัวเราะนำความสุขมาให้

ชื่อคนเป็นภาษาอ่อนหวานของมนุษย์

ทุกๆ คนชอบฟังชื่อของตน สำเนียงที่ไพเราะของมนุษย์ และมนุษย์ชอบฟังก็คือชื่อของตน

ข้าพเจ้าชอบฟังชื่อของตน และต้องการให้ผู้อื่นเรียกชื่อ และชื่อของข้าพเจ้าถูกเอ่ยขึ้นทีไร มันทำให้หัวใจและตัวของข้าพเจ้าพองขึ้น ยิ่งถูกเรียกชื่อในสมาคมใหญ่ๆ รู้สึกตัวเองเป็นคนสำคัญ

ชื่อของคนจึงมีความสำคัญมาก ไม่ควรที่จะมองข้ามไปหาจุดอื่น จงหัดจำชื่อของคนให้ได้มากๆ จะเป็นส่วนหนึ่งที่จะนำความสำเร็จมาสู่ท่าน มร.วีลเลอร์ พูดว่า

ข้าพเจ้ามีความสนใจและเอียงเอนไปทันที เมื่อได้ฟังคำว่า "อรุณสวัสดิ์ มร.วีลเลอร์" ของคนขายของตามร้าน พนักงานโรงแรม คนขายตั๋วเครื่องบิน หัวใจของข้าพเจ้าโตขึ้นกว่าแต่เดิม

"คุณคือ มร.วีลเลอร์ใช่ไหม" คนแปลกหน้าถามที่สถานีรถไฟ ในห้องพักแขกของโรงแรม หรือตามถนน พอข้าพเจ้าได้ยินคำเรียกชื่อเท่านั้น ข้าพเจ้าหยุดนิ่งเหมือนถูกมนต์อันศักดิ์สิทธิ์สะกดไว้ พร้อมกับโปรยยิ้มให้เขา หัวใจข้าพเจ้าเบิกบาน และอยากจะฟังซ้ำอีก คล้ายเป็นคำจากสวรรค์ มร.วีลเลอร์ เล่าว่า

ข้าพเจ้าได้รับการยกย่องอย่างสูง!

ในวันหนึ่ง ข้าพเจ้าได้เข้าไปในร้านตัดผมแห่งหนึ่งในรัฐเท็กซัส ซึ่งข้าพเจ้าไม่ได้ติดต่อมาหลายปีแล้ว

ช่างตัดผมร้องทักว่า “สวัสดีครับ มร.วีลเลอร์”

เอ๊ะ! “ทำไมเขาจึงจำชื่อผมได้?” ข้าพเจ้าถามเขาอย่างประหลาดใจ

“จำชื่อใครๆ ได้ เพิ่มรายได้ให้แก่ผมปีละสามพันเหรียญ” ช่างตัดผมตอบ

คำพูดนี้ทำให้ข้าพเจ้าต้องเอามาคิด นี่คือหนทางง่ายๆ สำหรับคนขายสินค้า แม่บ้าน ทนายความ นายธนาคาร และนักธุรกิจทั่วไป เมื่อจะให้เพิ่มรายได้ ทำให้คนนิยมในตัวของเรา จงพยายามจำเอาชื่อของผู้นั้นไว้ พอพบกันเข้าท่านต้องเรียกชื่อเขาทันที เขาผู้ถูกท่านเรียกชื่อของเขาถูกต้อง จะเกิดความภูมิใจในคำนี้มาก

เพื่อนของข้าพเจ้า แคลเร็นซ์ เคยบอกคนเดินตลาดผู้หนึ่งซึ่งขายได้น้อย “คุณมีรายได้อย่างมากก็สัปดาห์ละร้อยเหรียญ แทนจะเป็นสัปดาห์ละสี่ร้อยเหรียญ”

เหตุที่ขายได้น้อย เพราะคนเดินตลาด ผู้นั้นจำชื่อคนยาก

เขาจึงกระอักกระอ่วนเวลาเสนอขายสินค้า ผลก็คือขายไม่ได้ ขายได้ก็น้อย

ท่านสามารถจำชื่อคนได้ง่ายๆ โดยใช้เทคนิคง่ายๆ การจำชื่อคนเก่งก็คือการเพิ่มรายได้ และมีมิตรสหายมากแก่ชีวิตของท่าน

คนเราชอบควักกระเป๋า เมื่อได้ยินออกชื่อของตน

ชื่อเป็นสิ่งที่วิเศษ

ในสถานที่ต่างๆ สำนักงาน บริษัท ห้างร้าน สะพานข้ามแม่น้ำ หรือสถานที่สำคัญต่างๆ ทางราชการจะเอาชื่อของบุคคลที่มีความสำคัญในสมัยนั้นมาใช้แทนชื่อ เช่น ตึกพิบูลย์สงคราม เขื่อนภูมิพล เขื่อนอุบลรัตน์ เป็นต้น เพื่อเชิดชูสถานที่นั้นให้สูงขึ้น

ดุ๊ก เขาตกลงมอบเงินจำนวนใหญ่ให้แก่วิทยาลัยเล็กๆ แห่งหนึ่งในเมืองเดอร์แฮ็ม ให้เปลี่ยนชื่อเป็นวิทยาลัยดุ๊ก

ทั้งนี้ก็เพราะทุกคนชอบฟังชื่อของตน หรือต้องการเห็นเขาเขียนชื่อของตนในที่แห่งใดแห่งหนึ่ง เราเป็นคนสำคัญคนหนึ่ง นั่นคือการใช้ชื่อของตนเป็นสิ่งวิเศษ ท่านอย่าลืมถ้าท่านต้องการให้เขาควักเงินออกจากกระเป๋าของเขา ท่านจงเอ่ยชื่อของเขา จงยกย่องชื่อของบุคคลนั้น ให้ถือเขาเป็นคนสำคัญ มันเป็นการง่ายเหลือเกินในการที่จะเอาชนะใจเขา

ท่านอย่าพูดว่า จำชื่อใครๆ ไม่ได้ ที่ท่านจำชื่อคนไม่ได้นั้น เพราะท่านไม่สนใจในชื่อเขาต่างหาก และท่านไม่ปฏิบัติตามทฤษฎีของบทนี้ ทุกคนต่างก็มีความจำดี แต่ท่านต้องฝึกฝนตนเองบ้าง ใช้ให้ถูกต้อง

ถ้าท่านจะหัดจำชื่อคนครั้งแรก ท่านควรมีสมุดและปากกาเตรียมเอาไว้พร้อมเสมอ เมื่อท่านไปพบผู้ใดที่ไม่รู้จักชื่อและที่อยู่ เมื่อท่านคุยกับเขาพอประมาณแล้ว จงถามชื่อเขา และจดมันลงไปในสมุดพกของท่าน เมื่อท่านลืมในภายหลัง ท่านจะเปิดดูได้อีก ทำอย่างนี้บ่อยๆ ท่านจะเป็นคนจำชื่อคนเก่งคนหนึ่งเหมือนกัน

เบอร์เนื่อร์ด ซูฟอลล์ เมื่อเขาอยู่ในวัยหนุ่ม เขามีความจำเลวมาก ในวันหนึ่งเขาอ่านข้อเขียนในนิตยสารเกี่ยวกับการฝึกความจำ เขาติดใจอย่างยิ่ง เขาจึงเริ่มฝึกความจำของตน เขาถือว่าการฝึกนี้เป็นงานอดิเรกของเขา ในไม่ช้าเขามีความจำดี และได้ผลอย่างงดงาม

เขาจำสิ่งต่างๆ สองหมื่นอย่างในแค๊ตตาล็อกของบริษัท เย็นเนอรัลอีเล็กตริค

เขาจำเรื่องราวทุกตัวอักษร ที่ลงในนิตยสารต่างๆ ในเวลาหนึ่งชั่วโมง เวลาท่านเอ่ยชื่อใครสักคน และถามถึงเบอร์โทรศัพท์ของเขา ซูฟอลล์จะบอกได้ถูกต้อง

ฟาร์ลีย์ หาวิธีจำชื่อบุคคลต่างๆ ไว้ได้อย่างแม่นยำ การหัดจำชื่อบุคคลต่างๆ เป็นการปฏิบัติที่ง่ายมากทีเดียว ในขณะใดก็ตาม เมื่อเขาทำความรู้จักกับบุคคลใด เขาจะสืบถามชื่อตัวและชื่อสกุลของคนนั้น ครอบครัวเล็กใหญ่ขนาดไหนมีอาชีพอะไร มีความคิดเห็นทางการเมืองประการใด เขาท่องสิ่งเหล่านี้จนจำได้ขึ้นใจ ครั้นเขาพบคนๆ นั้นในครั้งต่อมา แม้จะเป็นเวลาห่างกันถึงหนึ่งปี เขาสามารถตบหลัง แล้วถามถึงเมียและลูกๆ และถามถึงอะไรต่ออะไรหลายอย่างในบ้านได้อย่างถูกต้อง

ในเวลาไม่กี่เดือน ก่อนที่แฟรงคลิน ดี โรสเวลต์ จะเริ่มรณรงค์หาเสียงในการเลือกตั้งประธานาธิบดี ยินฟาร์ลีย์ ต้องส่งจดหมายวันละหลายร้อยฉบับถึงบุคคลต่างๆ ซึ่งอยู่ตามรัฐต่างๆ ในภาคตะวันตก และตะวันตกเฉียง-เหนือ ต่อจากนั้นเขาก็กระโดดขึ้นรถไฟเดินทางไปสู่รัฐเหล่านั้น ภายในสิบเก้าวัน เขาไปทั่วยี่สิบรัฐ นับเป็นระยะทาง ๑๒,๐๐๐ ไมล์ การเดินทางของเขานอกจากใช้ทางรถไฟแล้ว บางครั้งก็นั่งรถม้า รถยนต์ และเรือบ้าง เขาแวะลงตามเมืองต่างๆ พบกับมิตรสหายและคนรู้จัก ในระหว่างอาหารเช้า หรืออาหารกลางวัน เวลากินน้ำชาตอนบ่าย หรือเวลาอาหารค่ำแล้วเขาก็กล่าวปราศัย แก่คนเหล่านั้นอย่างกันเอง เสร็จแล้วเขาก็รีบเดินทางไปสู่ที่อื่น

เมื่อเขากลับมาถึงบ้าน เขาจะส่งจดหมายถึงใครคนหนึ่งในทุกๆ เมืองที่เขาแวะเยี่ยมเยียนมาแล้ว ขอร้องให้ส่งรายชื่อแขกผู้มากินเลี้ยงอาหารร่วมกับเขาและได้ฟังเขาพูด รายชื่อของแขกเหล่านั้น เมื่อรวมยอดกันเข้าทุกๆ เมือง นับเป็นจำนวนหลายหมื่นชื่อ แม้กระนั้นทุกๆ รายชื่อต่างปลาบปลื้มที่ได้รับจดหมายฉันกันเองจากยิมฟาร์ลีย์ จดหมายเหล่านั้นขึ้นต้นด้วยคำว่า "ฟิลล์ที่รัก" หรือ "โย้ที่รัก" และมีลายเซ็นว่า "ยิม"

เขาได้พบกับความจริงนั้นตั้งแต่เยาว์วัยว่า คนทั่วๆ ไป เอาใจใส่ชื่อของตนเองยิ่งไปกว่าชื่อของผู้อื่น ทั้งโลกมารวมกันเข้า

ท่านจงจำชื่อผู้อื่นไว้และจงเรียกชื่อเขา เหมือนหนึ่งชื่อนั้นมันติดอยู่ที่ปากของท่าน ซึ่งทำให้อีกฝ่ายหนึ่ง รู้สึกว่า ท่านได้แสดงคารวะ และความสนใจต่อเขาอย่างละมุน

แต่ว่าขอเตือนท่านว่า อย่าเรียกชื่อผู้นั้นผิด หรือเขียนสะกดตัวผิด มิฉะนั้นจะกลายเป็นโทษอย่างร้ายแรง จะทำให้อีกฝ่ายหนึ่งไม่พอใจ ขอให้ระวังในเรื่องนี้

เพราะเหตุใด? คาร์เนกี ซึ่งเป็นผู้ประสพความสำเร็จอันงดงาม เขาถูกเรียกว่า ราชาแห่งเหล็กกล้า ทั้งๆ ตัวของเขาเอง มีความรู้เรื่องการทำเหล็กกล้าเพียงเล็กน้อยเท่านั้น เจ้าหน้าที่ของเขาเป็นจำนวนร้อยๆ มีความรู้เรื่องเหล็กกล้ามากกว่าเขาอย่างเปรียบกันไม่ได้

แต่เขามีความรู้เรื่องวิธีปฏิบัติต่อผู้อื่นเป็นอย่างดี และสิ่งนี้เองส่งเสริมให้เขาร่ำรวยเป็นมหาเศรษฐี เมื่อเขายังเยาว์ เขามีแววในการจัดระเบียบงานและหัวหน้าที่ดี เมื่อตอนที่เขามีอายุสิบปี เขาพบความจริงว่า คนทั้งหลายต่างถือว่าชื่อของตนมีความสำคัญอย่างยิ่งยวด เขานำสิ่งที่ค้นพบนี้มาใช้ให้ผู้อื่นร่วมมือกับเขา

คาร์เนกี สามารถจำชื่อมิตรสหายและผู้ร่วมงานอย่างแม่นยำ และให้เกียรติแก่เขาเหล่านั้นบางคน ด้วยการเอาชื่อมาตั้งเป็นชื่อสิ่งอื่นๆ นับว่าเป็นเคล็ดลับสำคัญอย่างหนึ่ง เมื่อส่งเสริมให้เขาเป็นหัวหน้าที่ดี เขาภูมิใจต่อความ

จำของเขา ที่สามารถเรียกชื่อคนงานเป็นจำนวนไม่น้อยได้ถูกต้อง และเขาคุยอวดว่า ในขณะเขาเป็นผู้ควบคุมดูแลคนงาน จะไม่มีการรวมหัวนัดกันหยุดงานในโรงงานเขาเป็นอันขาด

มนุษย์ทุกคนมีความภูมิใจในชื่อสกุลของเขา และประสงค์จะให้ชื่อสกุลดำรงอยู่ชั่วกาลนาน แม้จะเสียเงินมากมายเพื่อจุดประสงค์อันนี้ก็ตาม

เมื่อประมาณสองร้อยปีมาแล้ว พวกผู้ดีมีทรัพย์จ้างนักประพันธ์ให้อุทิศหนังสือแก่ชื่อของตน

หอสมุดและพิพิธภัณฑ์ต่างๆ เป็นหนี้ในการมีสิ่งสะสมอันล้นค่าแก่ผู้หวาดวิตกว่า นามสกุลของตนจะหายไปจากความทรงจำของมนุษย์ หอสมุดสาธารณะแห่งนครนิวยอร์ค มีห้องสะสมของแอสเตอร์และเลน็อคซ์ พิพิธภัณฑ์เมโทรโปลิตัน มีห้องสะสมซึ่งตั้งอยู่ชั่วกัลปาวสานของเบ็นจามิน และเย.พี มอร์กัน และตามหน้าต่างโบสถ์เกือบทุกแห่ง ซึ่งประกอบด้วยสีสวยงาม มีชื่อผู้บริจาคสร้างไว้อย่างสวยหรู

คนส่วนมากจำชื่อบุคคลอื่นไม่ได้ เนื่องจากมีเหตุผลง่ายๆ โดยใช้คำว่าไม่มีเวลาและกำลังความคิดพอที่จะทวนชื่อนั้นๆ จนจดจำไว้ได้ เขาเหล่านั้นใช้คำว่าไม่มีเวลา และมีภาระยุ่งเหยิงเหลือเกิน นี้คือคำแก้ตัวของบุคคลนั้นเสมอ

แต่เข้าใจว่า บุคคลเหล่านี้ไม่มีภาระยุ่งไปกว่า แฟรงคลิน โรสเวลต์เป็นแน่ เขามีเวลาพอที่จะจำแม้แต่ชื่อช่างเครื่องยนต์ที่เขาติดต่อด้วย

โรสเวลต์ นับว่าเป็นนักจำชื่อเก่งคนหนึ่งเหมือนกัน คนใดที่มาหามีคนหนึ่งเขาเขียนจดหมายว่า

ท่านประธานาธิบดีต้อนรับด้วยอาการชื่นชมยินดี และยิ้มแย้มแจ่มใส เขาเรียกชื่อสกุลของผม แสดงกิริยาท่าทางกับผมอย่างกันเอง จนผมมิได้รู้สึกอึดอัดแม้แต่น้อย และสิ่งที่ประทับใจผมเป็นพิเศษ ก็คือ เขา “สนใจอย่างใหญ่หลวง” ในสิ่งต่างๆ ที่ผมแสดงวิธีใช้ให้เขาดูและอธิบายให้เข้าใจ

แฟรงคลิน ดี โรสเวลต์ รู้ดีว่า

วิธีอันง่ายที่สุด ปรากฏผลอย่างรวดเร็วที่สุด และสำคัญที่สุดในการผูกไมตรีก็คือ การจำชื่อของผู้อื่น และทำให้เขาผู้นั้นเกิดความรู้สึกว่า "ตนเป็นคนสำคัญ"

บทเรียนบทแรกที่นักการเมืองจะต้องศึกษาก็คือ

"ผู้จำชื่อของคนลงคะแนนเลือกตั้งได้คือ ผู้ที่เป็นนักการเมือง ผู้จำไม่ได้คือผู้ที่ประชาชนลืมชื่อเขาหมด"

ความสามารถในการจำชื่อของผู้อื่น มีความสำคัญในธุรกิจและสังคมเช่นเดียวกันกับการเมืองเหมือนกัน

มีคนเป็นจำนวนมากต่อมาก ไม่สำเร็จในการเป็นผู้ชนะใจคน หรือเป็นผู้อันสังคมเหินห่าง เพราะเขาทำตนเอง เมื่อได้รับคำแนะนำให้รู้จักกับแขกหน้าใหม่ เขามักจะพูดกับแขกสองสามคำอย่างขอไปที เมื่อลาจากกันไปเราก็ลืมชื่อเขาเสียแล้ว

บางคนคุยกันเป็นชั่วโมงๆ หรือรู้จักกันมาหลายปีแล้ว แต่ยังไม่รู้จักชื่อของเขา วินาทีทองนี้เองผ่านไปอย่างน่าเสียดาย

พระเจ้านโปเลียนที่สาม พระเจ้าจักรพรรดิแห่งฝรั่งเศส และเป็นหลานชายของนโปเลียนมหาราช เคยพูดอวดว่า ทั้งๆ ที่พระองค์มีราชกิจยุ่งยาก แต่พระองค์สามารถจำชื่อของทุกคนที่พระองค์ได้ทำความรู้จัก

วิธีการของพระองค์หรือท่านก็คือ

เมื่อพระองค์ได้ยินชื่อผู้ถูกแนะนำไม่ถนัด พระองค์จะพูด "เสียใจมาก" ฉันได้ยินชื่อของคุณไม่ชัดเจน ถ้าหากว่า เป็นชื่อที่จำยาก พระองค์ถามว่า "สะกดอย่างไรนะ" ในระหว่างการสนทนา พระองค์จะเอ่ยชื่อคนๆ นั้นหลายครั้ง และพยายามจำรูปร่างหน้าตา กิริยาท่าทาง และสิ่งอื่นทั่วไปเกี่ยวกับคนๆ นั้น

ถ้าหากเขาผู้นั้นเป็นบุคคลสำคัญ นโปเลียนที่สามจะใช้ความพยายามจำยิ่งขึ้นไปอีก เมื่อพระองค์อยู่ตามลำพัง พระองค์จะเขียนชื่อบุคคลผู้นั้นลง

ในกระดาษแผ่นหนึ่ง มองดู พยายามตั้งสมาธิให้จำแม่นอยู่ในใจ ครั้นแล้วฉีกกระดาษแผ่นนั้น ด้วยการปฏิบัติในวิธีนี้ พระองค์ใช้ตา ในการประทับความจำเช่นเดียวกับใช้หู

การทำดังกล่าวนี้ อาจจะสิ้นเปลืองบ้างเล็กน้อย “แต่เป็นการสร้างมารยาทที่ดีงาม จะเป็นผลสำเร็จในการนำตนเองไปสู่ความรุ่งโรจน์ด้วยทุนอันเล็กน้อย

ขอให้ท่านจำใส่ใจไว้ว่า ทุกคนชอบฟังชื่อของตนเอง และชื่อของบุคคลเป็นสำเนียงที่หวานซึ้งสำหรับมนุษย์ในโลก

ผลจะสำเร็จแก่ท่าน ก็คือฝึกฝนตนเอง และทำอยู่บ่อยๆ ต้องตั้งใจทำจริง และปฏิบัติตนตามทฤษฎีที่กล่าวมาแล้ว

คำพูดคือมนต์ขลัง

คำพูดที่บุคคลพูดออกมาเป็นคำพูดทำให้เกิดมนต์ขลัง เช่น คำพูดของผู้ใหญ่คำพูดนี้ส่งเสริมให้ผู้อื่นมีกำลังใจทำสิ่งต่างๆ ให้ท่านอย่างรวดเร็วและเต็มใจมากขึ้น

ท่านพูดกับภรรยาของท่านซึ่งเป็นการขอร้องเธอให้ทำกิจบางอย่างอย่าตะโกนสั่งออกมาอย่างผู้มีอำนาจ หากใช้ “คำพูดที่ทำให้เกิดมนต์ขลัง” ด้วยการพูดอย่างไพเราะอ่อนโยน ซึ่งขึ้นต้นว่า “ช่วย!! คำอ่อนหวานนี้ชื่อว่าเป็นมนต์อันขลังแทรกลึกเข้าไปสู่หัวใจผู้ฟัง อย่างหลีกไม่พ้น

คำพูดที่มีน้ำหนักอันยอดเยี่ยมในโลก เพื่อทำให้คนอื่นเบิกบานใจและชอบท่าน

“(-ผม) ภูมิใจในคุณ (-เธอ) มาก”

ท่านจงใช้คำพูดนี้แก่นายของท่าน แก่เสมียนพนักงาน แก่เพื่อนฝูงและแก่สามี ภรรยา และเด็กๆ ท่านบอกว่า ท่านภูมิใจในสิ่งที่เขาทำลงไป ไม่ได้เป็นการหักล้างด้วยคำพูดตัดกำลังใจ บั่นทอนความมานะของผู้ทำงาน เมื่อเขาเหล่านั้นได้ยินคำพูดเหล่านี้ของผู้ปกครองหรือพ่อบ้านและแม่บ้าน หัวใจของเขาจะพองโตขึ้น คำพูดที่ไพเราะจึงเป็นเสมือนหนึ่งน้ำเย็นทำให้ผู้รับเกิดความชื่นฉ่ำ มีความกระปรี้กระเปร่ามากขึ้นทีเดียว

คำพูดอันยอดเยี่ยมทำให้อีกฝ่ายหนึ่งน้อมรับอย่างเต็มอกเต็มใจก็คือ “คุณมีความคิดเห็นอย่างไรบ้าง ผมขอฟังความคิดเห็นของท่าน”

ท่านใช้คำพูดนี้แก่สมาชิกสภา นายธนาคาร นักการค้า และนักธุรกิจใดๆ ก็ตาม เมื่อขอความคิดเห็น ท่านจะพบดวงตาของเขาลุกวาวทันที เพราะท่านยกย่องให้เขาเป็นบุคคลสำคัญ และเขาก็จะมีความเต็มอกเต็มใจในการทำตามสิ่งนั้นอย่างง่ายดาย

คำพูดซึ่งเป็นคำอันยอดเยี่ยมสำหรับไหว้วานผู้อื่นคือ

“กรุณา... หรือโปรด... และขอบคุณ”

จงเริ่มต้นคำนี้ในการขอร้องทุกอย่าง ในการออกคำสั่งทุกอย่างแก่ผู้อื่น ท่านจะทราบว่าคำนี้มีมนต์ขลังอยู่ในตัวของมันเอง

ทุกครั้งที่ท่านได้รับความช่วยเหลือจากผู้อื่น จะต้องพูดออกมาแสดงถึงว่า ท่านรู้สึกปลาบปลื้ม ก็คือคำว่า “ขอบคุณ”

คำพูดที่เป็นมนต์อันศักดิ์สิทธิ์

วาจาที่พูดแล้ว ทำให้ผู้ฟังรักใคร่ชอบใจ พูดให้ผู้ฟังมีความดูดดื่มไม่รู้จักเบื่อ พูดให้ศีลให้พร พูดไพเราะ อ่อนหวาน พูดประสานสามัคคี พูดมีหลักฐานอ้างอิง พูดชมเชยท่านด้วยเหตุผล พูดถูกกาลเทศะ คำพูดสละสลวย วาจาสุภาพเรียบร้อย พูดแต่คำจริง เป็นวาจาที่ศักดิ์สิทธิ์คือว่า ไม่มีใครสามารถจะมาค้านได้ว่าเป็นคำพูดที่ไม่ดี เป็นวาจาที่รักษาชีวิตชื่อเสียง เสรีภาพและประโยชน์ของผู้อื่น ไม่พูดหลอกลวง ไม่พูดคำหยาบ เรียกว่าวาจาสะอาด ถ้าคำพูดชั่ว เป็นว่าวาจาเน่าและวาจาเสียหาย คำพูดที่โฮกฮากกระทบแดกดันค่อนขอดเหน็บแนมเสียดสี เป็นคำพูดที่บาดหูผู้ฟังให้ปวดแสบปวดร้อน

"ปากของคนฉลาดอยู่ที่หัวใจ แต่หัวใจของคนโง่อยู่ที่ปาก" ต้นบอนเขาว่ามันคัน ยังไม่คันเหมือนปากบอน เพราะลมปากชนิดนั้นไม่ชอบอยู่เฉยๆ มีพิษเผ็ดร้อนเช่นลูกศรที่เสียบทรวงอก ปากนำทุกข์โทษมาให้มากกว่าอย่างอื่น ถ้าคนเราตามปากมากเกินไป "การอวดเก่งเป็นสมบัติของคนขลาด อวดฉลาดเป็นสมบัติของคนโง่ อวดโก้เป็นสมบัติของคนจน"

คนที่พูดเกินรู้ มักจะเสียรู้แก่คนที่รู้เกินพูด ส่วนวาจาที่ได้ใคร่ครวญแล้วพูดนั้น ย่อมเป็นคำพูดที่งามและดีด้วย มีรสอ่อนหวานไพเราะเสนาะโสต ให้คุณแก่ผู้พูด ให้ประโยชน์แก่ผู้ฟัง ผู้พูดย่อมเป็นที่เคารพรักของผู้ฟัง ผู้ฟังก็รู้สึกชอบ จับอกจับใจ แม้ฟังแล้วก็อยากฟังอีกไม่รู้จักเบื่อเพราะให้ประโยชน์

การพูดวาจาดีและวาจางาม เป็นหน้าที่อันสำคัญของผู้พูด ผู้ฟังจะมาดีหรือมาร้ายนั้นไม่สำคัญ

๏ แม้มีแขกใกล้ไกลใครมาหา
จงพูดจาให้ละออพออ่อนหวาน
อันหวานอื่นถึงจะล้ำเพียงน้ำตาล
ไหนจะปานรสหวานถ้อยวาจีดี ฯ

๏ เขาย่อมว่าพูดดีเป็นศรีศักดิ์
จะได้ภักษ์ได้ผลมาล้นไหล
เหมือนน้ำขึ้นเรือพายสบายใจ
เข้าที่ไหนได้ที่นั่นดังพรรณา ฯ

๏ ถึงบางพูด พูดดีเป็นศรีศักดิ์
มีคนรักรสถ้อยอร่อยจิต
แม้พูดชั่วตัวตายทำลายมิตร
จะชอบผิดในมนุษย์เพราะพูดจา ฯ

สุนทรภู่ว่า ๏ อันอ้อยตาลหวานลิ้นแล้วสิ้นซาก
แต่ลมปากหวานหูไม่รู้หาย
แม้นเจ็บอื่นหมื่นแสนจะแคลนคลาย
เจ็บจนตายนั้นเพราะเหน็บให้เจ็บใจ ฯ

๏ อาวุธใดในพิภพไม่ลบปาก
ถึงน้อยมากฟันฟาดขาดเป็นสิน
จะเป็นตายดีร้ายจะขายกิน
ในโลกสิ้นสามภพจบเจรจา ฯ

เคล็ดลับเพิ่มพลังคำพูดของท่าน

การเพิ่มพลังคำพูดเพื่อทำให้อีกฝ่ายหนึ่งซึ่งเป็นผู้ฟังให้เกิดความเข้าใจ เอดิสัน พูดว่า

เขาพูดเป็นภาพ เพื่อจูงใจอีกฝ่ายหนึ่งท่านต้องเพาะไอเดียของท่านลงในจิตใจของเขา จิตใจมนุษย์มี ๕ ประตูสำหรับไอเดียภายนอกเข้าไป

ประตูเหล่านั้นคือ เห็น ได้ยิน สัมผัส ได้กลิ่น และรส สุภาษิตจีนว่า *“ภาพเดียวมีค่าเท่าคำพูดหนึ่งพันคำ”*

นักประพันธ์ที่สามารถเขียนจูงใจให้เชื่อ และนักพูดที่มีโวหารซาบซึ้งตรึงใจของผู้อ่านและผู้ฟังเขาเล่าเรื่องว่า

“จงแสดงภาพที่แท้จริงของตน” บุคคลที่พูดจาให้เขาเข้าใจแจ่มแจ้งคือผู้ที่ “พูดให้เป็นภาพพจน์”

ครูผู้ยิ่งใหญ่ทั้งหลายและผู้พูดที่ฉลาดจะพูดชักชวนให้ผู้ฟังเกิดความเลื่อมใส ในประวัติศาสตร์หรือภูมิศาสตร์ บางทีก็นำแผนที่ออกแสดง เพื่อให้ผู้ฟังเกิดภาพในดวงใจเขา

พระเยซูศาสดาของคริสตศาสนา เทศนาเรื่องเกี่ยวกับชีวิตประจำวันของคนในท้องถิ่น เมื่อพระองค์พูดถึงผู้เพาะปลูก จงตั้งหน้าเพาะปลูก และพระองค์แสดงให้ผู้ฟังทุกคนได้มองเห็น “ภาพจริงของสิ่งนั้น” ในใจของตน

นักพูดก็ดี นักโฆษณาก็ดี นักขายสินค้าก็ดี นักเทศน์ก็ดี มักจะใช้คำพูดว่า “ขอยกตัวอย่าง” และ “เป็นต้นว่า” หลายครั้งเพื่อเป็นการสนับสนุนคำพูดของเขาให้มีน้ำหนักและเกิดภาพจริงแก่ผู้ฟัง

แฟรงคลิน โรสเวลต์ วิลซัน ลิงคอล์น ทุกๆ คนเป็นผู้มีชื่อเสียงมากในการพูดจูงใจคน เป็นผู้มีชื่อในการใช้เรื่องสั้นๆ วาจาตลก เกร็ดความรู้ นิทาน นิยายอุทาหรณ์ เพื่อจะทำให้แนวความคิดของตนพุ่งเข้าสู่จิตใจของผู้ฟัง และทำให้ผู้ฟังตื่นตัวอย่างรวดเร็ว

ฮิตเลอร์สะกดจิตชาวเยอรมันทั้งประเทศด้วยสมรรถภาพการใช้คำพูดให้เห็นภาพ เวลาเขาพูดทำให้ประชาชน "มองเห็นภาพพจน์" ในจินตนาการ ถึงความรุ่งโรจน์ อำนาจและเกียรติอันยิ่งใหญ่ ถ้าประชาชนพากันตามเขาไปในฐานะผู้นำของประเทศ

นโปเลียนต้องพูดจูงใจกองทหารของเขา โดยให้ทหารเหล่านั้นยอมฝ่าฟันความลำบากในการทำสงครามกับอิตาลี เขาระบายภาพให้เกิดขึ้นในมโนภาพของทหารเหล่านั้น ถ้าต่างพากันสู้รบจนได้ชัยชนะ เวลาท่านกลับบ้าน ผู้คนตามถนนเขาจะชี้มือมายังท่านและพูด "เขาเป็นผู้รบชนะมาจากอิตาลี" ทำให้ทหารเกิดความมานะต่อสู้อย่างอาจหาญ

คนเดินตลาดที่ประหลาด "เขาพูดให้มีกลิ่นหอมเหมือนดอกไม้" เขาทำให้ผู้จะซื้อมองเห็นภาพขณะฟังเขาพูด

การพูดจูงใจคนด้วย "ภาพสี" ไม่มีใครเถียงหรือคัดค้านว่า ไม่ได้ผลดีกว่าภาพขาวดำ

ลองเปรียบเทียบ "ถ้อยคำเทคนิคคัลเลอร์อันโด่งดังและเขย่าความรู้สึกของเชอร์ชิลล์" เราจะรู้สึกกับมันบนหัวหาดทุกแห่งบนถนนทุกสาย กับถ้อยคำภาพขาวดำ ถ้ามันโจมตี เราจะป้องกันตัวเอง

ถ้าประโยคแรกมันตรงเข้าสู่จิตใจของท่านโดยฉับพลัน พร้อมกับมองเห็นภาพกำลังต่อสู้ ทำให้ดูเป็นเหตุการณ์เขย่าความรู้สึกกว่าและจริงจังกว่า

ท่านจงเรียนวิธี "พูดเป็นภาพ" คือพูดให้ผู้ฟังเกิดมโนภาพประดับอยู่ในดวงจิต มันทำให้แนวความคิดของท่านพุ่งตัวเข้าสู่เป้าหมายคือจิตใจของผู้ฟังได้อย่างรวดเร็ว

จงเปลี่ยนถ้อยคำพูดของท่านเป็นภาพ "เทคนิคคัลเลอร์" เพื่อให้ประทับลงในใจผู้ฟังในระยะน้อยกว่า ท่านอาจจะไม่มีโอกาส "แสดงภาพยนตร์" แต่ท่านสามารถ "พูดเป็นภาพยนตร์" ได้โดยไม่มีสิ่งใดควรสงสัย

จงอย่าใช้คำพูดสูงๆ ที่ผู้ฟังไม่เข้าใจ หรือเข้าใจยาก ถ้าท่านต้องการชนะมิตรและจูงใจให้ผู้ฟังเชื่อในคำพูด หรือจะขายสินค้าหรือเทศนา ปาฐกถาที่ใดๆ ก็ตาม

ขอให้ท่านใช้คำพูดที่ใช้กันประจำวัน เข้าใจง่ายและให้มองเห็นภาพของจริงนั้นๆ ด้วยมโนภาพที่ลึกซึ้ง

จงหาคำที่พอเหมาะพอดี แล้วเพิ่มสีสันเข้าไป และออกเสียงให้ชัดถ้อยชัดคำ อย่าใช้คำสูงๆ ควรใช้คำธรรมดาที่กระทุ้งให้มองเห็นภาพพร้อมกับได้ยิน

จงใช้ "ถ้อยคำเป็นภาพ" ที่เด่นชัด "ให้การทำเหมาะสมกับคำพูด ให้คำพูดเหมาะสมกับการทำ" เซ็กสเปียร กล่าว!

ถ้อยคำที่มีอานุภาพ

จงทำให้ตาและหูผู้ฟังทำงานพร้อมๆ กัน

จงทำคำพูดของท่านให้ผู้ฟังมองเห็นคำพูดของท่าน

จงทำคำพูดของท่านที่กล่าวออกมาสอดคล้องกับกิริยาท่าทาง

จงทำตัวให้ตื่นเต้น ครั้นแล้วทุกคนจะตื่นเต้นตามท่าน

จงพูดให้ผู้ฟังมองเห็นมโนภาพในคำพูด

นี่คือวิธีใส่พลังลงในคำพูด

จงจำไว้ว่า คำพูด เป็นเครื่องมือทรงพลังที่สุด ในการกระตุ้นเตือนผู้อื่นให้กระทำ

ทำไมจึงไม่ทำให้มันทำประโยชน์ให้แก่ท่าน

ถ้าท่านทำให้ถ้อยคำเข้มข้นขึ้นเพียงไร

มันยิ่งจะเผาลึกลงมากเพียงนั้น

ประหยัดคือกุญแจทองไปสู่ความร่ำรวย

อนาคตเป็นสิ่งสำคัญมาก ทุกๆ คนจะต้องคิดถึงอนาคตของตนให้มาก ปลายทางแห่งชีวิตเป็นจุดหมายอันสำคัญที่เราหวังเอาไว้ เพื่อความสุขในบั้นปลายชีวิต การเตรียมชีวิตทุกๆ อย่างในเบื้องต้น และการเตรียมตัวในวัยกลาง เราเตรียมตัวไว้เพื่อชีวิตอนาคต เมื่อถึงวัยชราแล้วเราจะได้ชมสมบัติของตนที่ขวนขวายมาตั้งแต่เล็กจนแก่ป่านนี้

คนเราทุกๆ คนในโลกนี้ มีความพยายามก้าวตนออกจากความยากจน หลีกให้พ้นความยากจน แต่ความจนนั้นก็เป็นเงาตามเรามาเสมอ หลักอันหนึ่งที่ทุกคนต้องการจะเป็นผู้ร่ำรวยต่อไปจงยึดหลัก "เป็นคนรู้จักการประหยัด"

เราทำงานได้เงินเดือนๆ ละเท่าไร ใช้จ่ายจนหมดเดือนนั้น จึงเป็นของแน่ได้ว่า "จะไม่มีโอกาสตั้งตัว" ได้เลย เราจะจมอยู่ในความยากจนตลอดชีวิต ชีวิตของทุกๆ คนจะต้องดำรงอยู่ด้วยความผาสุกสนุกสนาน ต้องทำงานอย่างอาบเหงื่อต่างน้ำ ถึงกระนั้นก็ยังไม่บรรลุถึงความร่ำรวย ก็เพราะเราขาดการฝึกฝนจิตใจของเราไม่ให้เห็นคุณของการประหยัด

ในบางโอกาสเราอาจจะเกิดความขัดข้องขึ้นมาอย่างกระทันหัน มีความจำเป็นจะต้องใช้เงินเพื่อแก้ปัญหาชีวิตของตน ทุกๆ คนจะต้องพบกับปัญหาชีวิตประจำวันและจะต้องแก้มันให้ได้ ถ้าแก้ไม่ได้มันจะมัดตัวเราอย่างแน่นหนา เราต้องหาทุนสำรองเอาไว้

คัสสัน เขาให้หลักความคิดเอาไว้เป็นสิ่งที่ควรยึดเอาไว้ว่า

“เราจะต้องพยายามประหยัดรายจ่ายไว้เสมอ แม้จะเป็นเพียงส่วนน้อย ในขั้นแรกจงพยายามตัดใจอย่างเด็ดเดี่ยวประหยัดให้ถึง ๑๐๐ บาทต่อเดือน ท่านจะไม่รู้สึกเกิดความลำบากในการประหยัด ท่านจะเกิดความรู้สึกอิ่มเอิบ และเป็นอิสระขึ้นมาทันที”

บางคนมีรายได้เดือนละหลายพัน แต่ไม่มีเงินเก็บ แสดงว่า เงินนั้นไม่ใช่ของเรา “เป็นของจับจ่าย” ของเรานั้นก็คือเงินประหยัดเก็บเอาไว้ เราจะเกิดความภูมิใจในตัวเองว่า “เรามีเงินอยู่”

ถ้าท่านไม่สามารถประหยัดเงินได้แล้ว ก็อย่าหมายถึงความก้าวหน้าในการงาน มิได้หมายถึงเงินซื้อการงานได้

แต่มันเป็นความดีอันหนึ่ง ที่ตัวเราจะต้องชนะใจตนคือ

รู้จักฝึกตนให้เป็นผู้ประหยัด

ฝึกตนให้รู้จักสำรวมตน

ให้รู้จักบังคับตนเอง

รู้จักการเอาชนะตนเอง

การประหยัดมันเป็นการยากมาก จะต้องพากเพียรหักห้ามใจของเราอย่างรุนแรง คนใดสามารถฝึกฝนตนเองในการประหยัดได้ ผู้นั้นกำลังนำตัวของเขาเองคืบคลานเข้าไปสู่ทางอันสำเร็จ ในการสร้างตนเองไปสู่ความร่ำรวย

ทุกๆ วันเราจะได้ยินเสียงของมนุษย์ทั้งหลายพากันคร่ำครวญถึงตนเองว่า “เป็นคนไร้ทรัพย์อับจน” เสียงร้องครวญครางต่างๆ นานาของมนุษย์ทุกๆ มุมโลกจะไม่เกิดประโยชน์อะไรแก่เขา ถ้าเขาไม่ยึดหลักทฤษฎี “การประหยัดทรัพย์”

ในชีวิตบางคนเขามีรายได้ปานกลาง ๒-๓ พัน แต่เขาจ่ายหมดสิ้นไม่มีเหลืออยู่เสียเลย พอสิ้นเดือนเงินก็สิ้นด้วย อันที่จริงผู้ทำบ่นคร่ำครวญนี้ถ้าเขารู้สึกตัวเอง ประหยัดเงินเอาไว้เพื่อเป็นหลักฐานสำหรับครอบครัว แต่เขาไม่คิดเลยว่า เมื่อถึงวัยชราเขาจะไปพึ่งใคร

บุคคลที่มีความผาสุกที่ท่านได้พบมา ก็คือความมุ่งหมายอันแน่นอนของชีวิตในเบื้องหน้า การพยายามก้าวไปเรื่อยๆ อย่างสม่ำเสมอ ในขณะใดที่เขาเก็บเงินได้เป็นกลุ่มเป็นก้อน เขาย่อมหมายความว่า เขาก้าวไปอย่างน้อยก็ก้าวหนึ่ง เขาก้าวเข้าไปจุดมุ่งหมายของตนเองแล้ว คิดเทียบดูในปีก่อนหรือเดือนก่อน เขาพยายามประหยัด ปรากฏว่าเขาเดินเร็วเข้าไปสู่หลักชัยไวเพียงนั้น ความสุขและความอิ่มใจทำให้ชีวิตของเขากำลังเจริญขึ้นโดยลำดับ แม้จะเกิดพลาดพลั้งขึ้นในบางคราว แต่มันหมายถึงให้ท่านมีโอกาสเดินไปสู่ความสำเร็จแก่ชีวิตเร็วเข้า

ข้าพเจ้าเคยเห็นคนหนึ่ง เขาเป็นคนละเอียดถี่ถ้วนมาก เขาวางโครงการใช้จ่ายเงินของเขาในทุกสัปดาห์หน้า เดือนหน้า ไว้อย่างชัดเจน เขาจะมีบัญชีรายการจับจ่าย และคอยตรวจตราดูอยู่เสมอ การกระทำดังนี้ เป็นวิธีดีที่สุดคือ

๑. รู้จักควบคุมตนเองในการใช้จ่าย

๒. รู้จักควบคุมรายได้และรายจ่ายให้อยู่ในระดับดี

๓. เป็นวิธีที่ดีเลิศช่วยป้องกันมิให้ตนเองใช้จ่ายเงินอย่างสุรุ่ยสุร่าย

๔. ให้รู้จักค่าของเงิน

วิธีการประหยัด

ร็อกกี้ เฟลเลอร์ เป็นมหาเศรษฐีของอเมริกัน เขาเป็นเศรษฐีของโลก เมื่ออายุ ๑๖ ปี เขาเป็นเสมียนอยู่ในห้างร้านแห่งหนึ่ง เขามีรายได้ในตอนนั้นเพียงสัปดาห์ละ ๑๕ ชิลลิง เขาลงทุน ๑๕ เพนส์ ซื้อสมุดพกเล่มเล็กมาเล่มหนึ่ง จดรายได้และรายจ่ายของเขาลงไว้เป็นหลักฐาน สมุดพกเล่มนี้ทายาทของตระกูลยังคงเก็บรักษาเอาไว้จนกระทั่งปัจจุบันนี้ เพราะถือว่า สมุดเล่มนี้ได้สร้างความเป็นมหาเศรษฐีให้แก่ตระกูลร็อคกี้ เฟลเลอร์

บางคนมีกระป๋อง หรือกระบอกไม้สำหรับใส่สตางค์ บางแห่งข้าพเจ้าเคยเห็นเศรษฐีชนบท เก็บทรัพย์ของเขาเอาไว้ โดยเขาเจาะกระบอกไม้ไผ่เป็นปล้องๆ ให้ยาวแล้วเอาเงินเก็บไว้ที่ขื่อบ้านและเก็บไว้ที่หัวนอน บางทีถ้าเกิดโจรปล้นก็ปลอดภัยและเก็บเงินได้ดีด้วยเขาว่าอย่างนั้น ข้าพเจ้ารู้สึกเลื่อมใสในวิธีนี้มาก เมื่อได้สตางค์มาก็บรรจุใส่จนเต็ม

บางคนเขียนคติเตือนใจในการใช้จ่ายในกระเป๋า เพื่อทำให้ตนระลึกเสมอ เมื่อต้องการใช้จ่ายเงิน การทำอย่างนี้นับว่าเป็นผลดี ที่ทำให้ท่านบรรลุถึงจุดหมายปลายทางของชีวิต สร้างความหวังให้แก่ตัวเอง และทำให้ตัวเองเปลี่ยนนิสัยจากการฟุ่มเฟือยมาเป็นคนประหยัด เพื่อให้คนมีความมานะพยายามอดทนสร้างสรรค์ชีวิตตนเองให้เจริญรุ่งเรือง และเพื่อให้รู้จักการหักห้ามใจตนเองในการใช้จ่าย

ในวันหนึ่งข้าพเจ้าได้รับคำแนะนำจากท่านผู้ร่ำรวยคนหนึ่ง ซึ่งข้าพเจ้าถามว่า ท่านร่ำรวยมาอย่างไร ข้าพเจ้าถามเขาด้วยความบริสุทธิ์ใจ

เขาได้พูดถึงหลักแห่งการประหยัดไว้ว่า

ในปีหนึ่งมีอยู่ ๕๒ สัปดาห์ ให้เอารายจ่ายที่เราจ่ายทุกๆ สัปดาห์นั้นคูณด้วย ๕๒ วิธี นี้จะช่วยแสดงให้ท่านเห็นว่า ถ้าเราไม่รู้จักหักห้ามใจในการใช้จ่ายแล้ว ในปีหนึ่งๆ เงินของท่านจะสูญเสียไปเท่าไร ตามธรรมดาแล้วเรามักจะไม่คิดถึงเงินจำนวนเล็กๆ น้อยๆ เราคิดว่าเสียนิดหน่อยไม่เป็นไร คำว่านิดหน่อยหลายครั้งมันก็เป็นเงินมาก เราไปเสียค่าดูภาพยนตร์ ๗-๑๐ บาท และขึ้นรถเมล์เสียดายทำไมเพียง ๕๐ สตางค์เท่านั้น เราเกิดประมาทในค่าของเงินจำนวนน้อย การใช้จ่ายเล็กๆ น้อยๆ นั้น ท่านต้องเอาใจใส่มากทีเดียว

บางคนก็เชื่อในโชคชะตาชีวิตของตนเองมาก ไปหาหมอดูให้เขาพยากรณ์ดวงชะตาของตนดู พอหมอเอายาหอมให้สักหน่อยว่า ดวงชะตาของคุณดีมาก จะเป็นคนร่ำรวย เป็นเศรษฐีในอนาคต เท่านั้นเอง เกิดความดีอกดีใจฝันหวานอยู่ในใจว่า “จะรวย” โดยการเสี่ยงโชค จะรวยอย่างกระทันหันบอกว่า จะถูกลอตเตอรี่ ใจก็หันเหไปทางเสี่ยงโชคชะตา ซึ่งเป็นหนทางนำตนไปสู่ทางหายนะ นำตนให้จมดิ่งลงในเหวลึก คือการพนัน ในที่สุดก็สิ้นเนื้อประดาตัว

โชคชะตาจะไม่มีแก่บุคคลผู้ไม่ทำอะไรเลยอย่างแน่นอน ถ้าเขาเป็นคนเข้มแข็งเขาจะคิดว่า โชคนั้นไม่ใช่อยู่ที่การไม่ทำอะไร แต่โชคนั้นจะอยู่กับบุคคล ที่รู้จักในการสร้างตนเองด้วยความมุ่งมานะอย่างไรไม่ท้อถอย โชคอันใหญ่หลวงของมนุษย์ก็คือ

ความขยันหมั่นเพียร การฝึกฝนตนเอง ความเข้มแข็งแห่งจิตใจ

หลุยปาสเตอร์ กล่าวว่า

“โชคย่อมเข้าข้างบุคคลผู้มีจิตใจตระเตรียมดีแล้ว”

พุทธองค์จอมศาสดาตรัสว่า

“โชคย่อมมีแก่บุคคลผู้ฝึกฝนจิตของตนให้ดี ให้มีความเข้มแข็งมั่นคง”

ความยากจนทำให้คนเป็นเศรษฐี

ในชีวิตของคนเราย่อมหาสิ่งแน่นอนได้ยาก บางทีคนที่เคยร่ำรวยมาแล้วตอนปลายชีวิตของเขากลับยากจนก็มีมากมาย ความมั่งมีและฐานะอันสูงจะต้องอาศัยความพยายามสร้างฐานะตนเองอย่างมั่นคง

ขอให้นึกถึงเวลาปัจจุบันยิ่งกว่าอนาคต ส่วนมากคนนึกถึงแต่ชีวิตที่เป็นอยู่ โดยไม่ได้นึกให้กว้างและไกลถึงชีวิตภายหน้า เมื่ออนาคตแห่งชีวิตมาถึง จึงไม่รุ่งเรืองสุกใสเท่าที่จะเป็นได้ ข้อสำคัญที่สุดของพวกนี้ก็คือ ขอให้ท่านนึกถึงภายหน้าให้มาก ขอให้มีมโนคติที่จะเพ่งเล็งถึงอนาคตแห่งชีวิตให้ยิ่งขึ้นกว่าปัจจุบัน ขอให้นึกว่าชีวิตในอนาคตนั้นยิ่งกว่าปัจจุบันหลายเท่า แล้วหาทางสร้างตนเอง ท่านอย่าพูดว่าท่านจนไม่มีเงิน ทุกสิ่งในโลกนี้ไม่มีสิ่งใดจะไม่สำเร็จ เมื่อมนุษย์นั้นตั้งใจทำมันอย่างมั่นคงเด็ดขาด ทำลายความยากจนของตนด้วยพลังงานของความพยายามและความอดทน ท่านจะสำเร็จผลในชีวิตได้

ชีวิตของบุคคลที่ล้มลุกคลุกคลาน และพลาดหวังนั้น ก็คือ รางวัลแห่งความเข้มแข็งในอนาคตต่อไป

ข้าพเจ้าอยากจะนำให้ท่านผู้อ่านไปหาเอาอย่างของเศรษฐีคนหนึ่ง ซึ่งเขาดำเนินชีวิตของเขาเต็มไปด้วยการล้มลุกคลุกคลาน เผชิญกับความยากจนอย่างแสนสาหัส อดอยากหิวโหยแทบจะล้มทั้งยืน แต่เขาไม่เคยสิ้นความหวังในชีวิตของเขา ไม่เคยหมดมานะ ไม่สิ้นพลังงานทางใจ เขาไม่เคยหวาดหวั่นต่อความทุกข์ยากลำบากใดๆ เขาไม่เคยคิดย่อท้อใจแต่อย่างใดในความ

แร้นแค้น เขามีความทะเยอทะยานอย่างสูง เขาต่อสู้กับปัญหาอันยุ่งยากในชีวิตแห่งความยากจน ในที่สุดเขาก้าวเข้าเป็นมหาเศรษฐีของโลก ท่านจงศึกษาดูชีวประวัติของเขาดู

แอนดรู คาร์เนยี มหาเศรษฐีผู้ยิ่งใหญ่

คาร์เนยี เกิดวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ค.ศ.๑๘๓๕ ประเทศสก็อตแลนด์ ผู้นี้เกิดมาในท่ามกลางแห่งความยากจน บิดาของเขาเป็นคนยากจนข้นแค้นมาก อาชีพเขาเป็นช่างทอผ้าซึ่งมีรายได้น้อย ดังนั้นความเป็นอยู่และฐานะของเขาจึงเต็มไปได้วยความแร้นแค้นมาก แต่บิดาของคาร์เนยีเป็นคนมีความทะเยอทะยาน มีความพากเพียรมานะอดทนเลี้ยงชีพอย่างยอดเยี่ยม

ในบางครั้งเขายอมไปยืมเงินจากเพื่อนฝูง เพื่อมาขยายกิจการของเขาให้กว้างขวาง เขาถูกเมินเฉย เขาได้รับความสบประมาทด้วยถ้อยคำหยาบคายมาก เมื่อเขาได้ฟังคำพูดของเพื่อนซึ่งเป็นคนมีเงินดูถูกดูหมิ่นลูกผู้ชายเท่านั้น *"น้ำตาของลูกผู้ชายร่วงเปราะลงรดหัวใจเขา"* เมื่อนึกถึงฐานะแห่งความยากจนข้นแค้นที่มีอยู่แล้วกลับทับทวีมากขึ้นมาอีก ความพลาดหวังในครั้งนี้ทำให้บิดาของคาร์เนยีเศร้าโศกมาก คำถูกดูหมิ่นนั้นเป็นพลานุภาพอันใหญ่หลวงผลักดันกำลังใจของเขาให้มีมานะอดทนต่อสู้ชีวิตในการทำลายความยากจนมากขึ้น

หลังจากบิดาของเขาได้รับความผิดหวังในการขอยืมเงินจากเพื่อนมาซื้อเครื่องทอผ้าไม่สำเร็จแล้ว บิดาของเขาก็ต้องอพยพไปตั้งภูมิลำเนาทำมาหาเลี้ยงชีวิตอยู่ในเมืองอัลเลกเธนี รัฐเพนน์ซิลวาเนีย ประเทศอเมริกา

แม้ว่า คาร์เนยีมีอายุ ๑๒ ปีแล้ว ฐานะความเป็นอยู่แห่งครอบครัวของเขาไม่ดีขึ้นเลย ต้องเผชิญกับความลำบากยิ่งกว่าอยู่ที่สก็อตแลนด์เสียอีก คาร์เนยีมองดูครอบครัวของเขาด้วยความเศร้าใจ เขาจะทนดูสภาพแห่ง

ครอบครัวให้เผชิญต่อความลำบากอย่างนี้อยู่ต่อไปหรือ ด้วยเหตุนี้เอง เขาจึงตัดสินใจเด็ดเดี่ยวออกหางานทำ เพื่อหารายได้มาจุนเจือครอบครัว

เขาออกหางานทำทุกๆ วันจนค่ำ เขากลับมาบ้านด้วยความอ่อนเพลีย เขาไม่เลือกงาน เขาจะทำงานทุกอย่างที่จะได้เงินมา พยายามหางานนี้ถึง ๓ วัน เขาแทบจะหมดกำลังใจแล้ว ในชีวิตอันแสนยากของเขา แต่เขาก็ไม่ลดความพยายามความอดทน ออกไปหางานใหม่อีกจนตะวันจวนจะตกดิน เขากำลังเดินไปตามท้องนาเพื่อกลับบ้าน ก็พอดีมองเห็นปล่องไฟกำลังพ่นควันออกมาทางปล่องอยู่อย่างโขมง เขาจึงแวะเข้าถามลองดู ที่แรกทางเจ้าของโรงงานทำฝ้ายเขาจะไม่รับแล้ว คาร์เนยีจึงเล่าความลำบากและยากจนอย่างแสนสาหัสให้แก่เจ้าของโรงงานฟัง จนเขาเห็นใจ จึงรับคาร์เนยีไว้ในตำแหน่งช่างไฟที่โรงงานทำฝ้าย และเขาได้รับค่าจ้างเพียงเดือนละ ๕ เหรียญเท่านั้น เขาต่อสู้ทำงานด้วยความอดทน งานที่เขาทำนั้นเป็นงานหนักมาก ทั้งเงินค่าจ้างก็ถูก ถึงกระนั้นเขามิได้มีความย่อท้อใจต่องานที่หนักแสนหนัก เขาทำงานอยู่ที่นี่ ๒ ปีเต็ม

คาร์เนยี เป็นบุคคลที่ชอบการอ่าน และการใช้ความคิด เขาสนใจต่อการศึกษาอย่างแรงกล้า เขาชอบสังเกตแล้วเอามาคิด เขาชอบนั่งคิด นั่งฝัน ชอบสังเกตปรากฏการณ์แห่งธรรมชาติ มีความอดทนเป็นที่หนึ่ง ความยากจนคือโรงเรียนที่ดีที่สุดในการวางแนวชีวิตของคาร์เนยี การปลุกปล้ำกับความลำบากยากแค้น ทำให้เขาเกิดแนวความคิดใหม่ๆ ในการสร้างชีวิตของตน พรสวรรค์ที่เขาได้รับ ก็คือ "ความยากจน" เขาจึงหัวเราะเยาะเย้ยต่อหน้ามัน โดยการตั้งปณิธานในตนว่า จะต้องชนะความยากจนคือมารร้ายแห่งชีวิต แล้วทำลายมันลงให้อยู่ภายใต้พื้นพิภพโลกอเวจี สร้างความมั่งมีที่มนุษย์ทั่วโลกต้องการเข้ามาแทนตำหน่งมันเสีย

เมื่อคาร์เนยี อายุได้ ๑๔ ปี ฐานะความเป็นอยู่ของเขาดีขึ้นอีก เขาได้ไปทำงานเป็นเสมียนรับส่งโทรเลขอยู่ในบริษัทโทรเลขโอโรโท เขาพยายามศึกษาเอาใจใส่ในหน้าที่นั้นอย่างจริงๆ ตลอดทั้งกลางวันกลางคืน เขาพยายาม

ฝึกฝนและศึกษาโทรเลขด้วยตนเอง และทำงานอย่างเอาจริงเอาจัง เขาอ่านหนังสือเกี่ยวกับโทรเลขและสนใจในหลักวิชานี้ จนทำให้เขามีความสามารถและมีความชำนาญในการโทรเลขเป็นอย่างดี

คุณสมบัติอันเยี่ยมเหล่านี้เอง ทำให้นายพันเอกแห่งสก็อตแลนด์ แห่งรถไฟเพนน์ซิลวาเนีย มีความพอใจเป็นอย่างมากในตัวเขา นายพันเอกเห็นว่าคาร์เนยีเป็นคนที่ฉลาดและสามารถในการงาน มีความขยันต่อการงานอย่างไม่มีใครเสมอเหมือน เขามีความทะเยอทะยานอย่างดีเด่น ในการที่จะก้าวไปข้างหน้าได้ไกล ด้วยบุคคลิกอันเด่นของเขานี้ ทำให้พันเอกสก็อตแลนด์อยากจะสนับสนุนให้คาร์เนยีรุ่งโรจน์ต่อไปในอนาคต ด้วยเหตุนี้เขาจึงได้ชักนำคาร์เนยีไปทำงานร่วมกับเขา ในหน้าที่เลขานุการในบริษัทรถไฟแห่งเมืองเพนน์ซิลวาเนีย

ในการทำงานใหม่นี้ ทำให้เขามีชีวิตและความเป็นอยู่ของครอบครัวดีขึ้นมาก เขาทำงานใหญ่นี้อย่างสุดความสามารถ เขาแสวงหาความรู้เพิ่มเติมในหน้าที่เลขานุการเป็นอย่างดียิ่ง งานของเขาจึงดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและเป็นที่ไว้เนื้อเชื่อใจของเจ้านาย

ต่อมาในปี ค.ศ.๑๘๕๙ นายพันเอกทีเอ สก็อตแลนด์ เขาได้เลื่อนขั้นรับตำแหน่งผู้อำนวยการรถไฟ

เขาจึงเลื่อนขั้นให้แก่คาร์เนยีสูงขึ้น โดยรับตำแหน่งเป็นผู้ดูแลรถไฟสายใต้ เขาได้ใช้ความสามารถเป็นอย่างดีในงานใหม่ของเขานี้ เขาสามารถควบคุมกิจการและผลประโยชน์ให้เกิดขึ้นแก่บริษัทอย่างมหาศาล

คาร์เนยี มิได้ปล่อยเวลาให้หมดไป ทำงานแข่งกับเวลา

เช็คสเปียร์พูดว่า

"จงประกอบประโยชน์ให้สมกับเวลาที่เสียไป หรือจงรู้ค่าของเวลาอย่าปล่อยให้เสียประโยชน์ ผู้ได้กำไรเวลา เป็นผู้ได้กำไรทุกอย่าง"

ในเวลาต่อมา คาร์เนยีได้คิดประดิษฐ์สร้างรถนอนสำหรับขบวนรถไฟขึ้น และคิดสร้างโรงงานชุบเหล็ก เพื่อเป็นอุปกรณ์ในการสร้างรถตู้

ความเป็นเศรษฐีของเขาเริ่มคืบคลานเข้ามาแล้ว เขามีรายได้อันมหาศาล และได้ซื้อบ่อถ่านหิน และบ่อน้ำมัน

เขามีความทะเยอทะยานรุดหน้าต่อไป และถืออุดมการณ์ว่า "งานเป็นสิ่งสำคัญของชีวิตของมนุษย์" เขาได้ปรับปรุงตัวเองในการแก้ไขปัญหาชีวิตในอนาคตและเขามักกล่าวเตือนตนเสมอว่า

งานคู่กับการศึกษา

งานคู่กับความคิด

งานต้องมีแผนการ ไม่ใช่ทำไปโดยปราศจากแผนการ

งานจะเจริญก้าวหน้าได้ ต้องอาศัยแผนการที่วางไว้

คาร์เนยี ได้จัดตั้งบริษัทขึ้นอีกหลายบริษัท เงินก็หลั่งไหลเข้าสู่บริษัทของเขาวันหนึ่งหลายล้านบาท แต่ก่อนเขาเคยยากจนข้นแค้นไม่มีคนเหลียวแล บัดนี้เขาเป็นมหาเศรษฐีของโลก โดยอาศัยคุณลักษณะพิเศษคือ

เขาทำงานทุกอย่างด้วยความเชื่อมั่นอันแรงกล้า ความผิดพลาดนับครั้งไม่ถ้วน เขาไม่ท้อถอย อุปสรรคและความผิดพลาดทำให้เขาเข้มแข็งขึ้น เขาต้องการนั่งอยู่ท่ามกลางอันตราย

เขาต้องสู้กับอุปสรรคนานาชนิด เขาถือว่า ไม่มีมนุษย์คนใดในโลกทำอะไรไม่ผิดพลาดเลย บุคคลที่ไม่เคยทำอะไรผิดพลาดมาเลย ก็คือบุคคลไม่ได้ทำอะไรเลย ในโลกนี้ ไม่มีงานชนิดใดที่จะเกินความสามารถของมนุษย์ไปได้

สร้างตัวเองจากความยากจน

บุคคลผู้หวังในการสร้างตนเองเพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายคือการดำรงชีวิต และการแก้ไขปัญหาต่างๆ ทั้งนี้ย่อมขึ้นกับจังหวะชีวิต และการกระทำของผู้นั้นเป็นหลัก บุคคลจะเป็นคนร่ำรวยนั้น มิได้เกิดมาจากเราได้รับทรัพย์มรดกมาจากต้นตระกูล หรือว่าเกิดมาจากบุคคลผู้ที่สำเร็จการศึกษาในขั้นสูงจึงจะกลายไปเป็นคนร่ำรวยเหมือนผู้อื่นได้

คนเราแม้จะยากจน จะอยู่ในฐานะที่ต่ำต้อยหรือไร้ทรัพย์อับปัญญาก็ตาม ก็อาจจะก้าวไปบรรลุผลสำเร็จในชีวิตทั้งสิ้น ถ้าหากเขารู้จักวิธีช่วยตัวเอง

ขอให้ท่านทั้งหลายจงระลึกถึงตัวอย่างซึ่งจะหยิบยกมาเป็นตัวอย่าง ถ้าเราเกิดความท้อถอย หมดมานะเสียแต่ตอนแรก โดยหวังแต่ความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น เขาจะไม่สามารถก้าวไปไกลได้เลย จงรีบลุกขึ้นใช้ความสามารถของตนเอง สมบัติมหาศาลคือตัวของท่านซึ่งบิดามารดาแบ่งให้เราแล้ว

ท่านอับราแฮม ลิงคอล์น เป็นประธานาธิบดีของสหรัฐอเมริกา ท่านได้สร้างเกียรติประวัติ อันชาวโลกทุกคนซึ้งใจในการสร้างอนาคตของท่าน ซึ่งก็เกิดในตระกูลที่ยากจน อยู่ในกระท่อมกลางป่า มารดาบิดามีอาชีพตัดฟืนขายตามป่า ซึ่งไกลจากที่เจริญมาก ในหมู่บ้านตำบลตั้งอยู่กลางป่าลึกนี้รัฐบาลยังให้การศึกษาแก่ท้องถิ่นยังไม่ถึง ลินคอล์นจึงอ่านหนังสือไม่ออกประกอบกับครอบครัวของลินคอล์นยากจนมาก ไม่มีเงินจะส่งลูกเขาไปเรียน

อยู่ในที่อันเจริญ ในบ้านของเขาไม่มีเตียงนอน เขาได้ไปตัดเอาไม้ในป่ามาทำเตียงนอนแทน พอถึงกลางคืนก็จุดเทียนไข เขาเป็นคนขยันขันแข็งมาตั้งแต่เขายังเล็ก พอรุ่งเช้าตื่นขึ้นก็ไปตัดฟืนกับมารดา และเขาต่อสู้กับชีวิตที่ยากจนแทบจะเอาตัวไม่รอด เมื่อลิงคอล์นเริ่มโตขึ้นบิดามารดาเป็นห่วงมาก เพราะลูกชายไม่มีที่เรียนหนังสือ แต่อาศัยมารดาเป็นคนอ่านออกเขียนได้ ก็สอนลูกของตนให้อ่านหนังสือพระคัมภีร์ไบเบิล ซึ่งเป็นหนังสือมีอยู่เล่มเดียวเท่านั้นอยู่ในบ้าน

ต่อมามารดาของลิงคอล์นได้ถึงแก่กรรมลง ตั้งแต่ลินคอล์นยังอายุได้ ๘-๙ ขวบ บิดาของลินคอล์นก็แต่งงานใหม่ แต่เคราะห์ดีภรรยาคนใหม่นี้เป็นคนดีเอาใจใส่ลินคอล์นเหมือนลูกของตน พยายามสอนในการอ่านเขียนด้วยตนเองให้แก่เขา แต่อย่างไรก็ตามหนังสือที่อ่านนั้นไม่ใช่เป็นหนังสือของเขาแท้ มันเป็นหนังสือที่ยืมเพื่อนบ้านผู้มีใจเอื้อเฟื้อ เขาเป็นคนขยัน เอาจริงเอาจัง พอเขาอ่านได้ด้วยตนเองแล้ว เขาเป็นนักอ่านหนังสืออย่างจริงจังอ่านทั้งกลางวันกลางคืนทุกขณะที่ว่างจากงาน เพราะเหตุครอบครัวยากจนมากในตอนกลางคืน เขาไปหาไม้มามากๆ แล้วก็จุดเป็นกองไฟขึ้น นั่งอ่านหนังสือที่กองไฟนั้น เขาไม่มีกระทั่งดินสอเขียน

ฉะนั้นเวลาเขาจะบันทึกหรือจดอะไรที่เป็นคติ ลิงคอล์นก็อาศัยถ่านไฟเขียนลงไปที่แผ่นกระดาน เมื่อเขามีเงินบ้างนิดหน่อย เขาก็ซื้อสมุดพกและดินสอมาจดข้อความเหล่านั้นลงในสมุดพกอีกทีหนึ่ง

เกี่ยวกับการไปยืมหนังสือของเพื่อนบ้านมาอ่านนี้ มีเรื่องที่น่าสงสารเกี่ยวกับชีวิตของลิงคอล์นอยู่เรื่องหนึ่ง มีเรื่องเล่ากันว่า ลิงคอล์นได้ยืมหนังสือ "ชีวิตของวอร์ชิงตัน" มาจากเพื่อนบ้านครอฟอร์ดปรากฏว่า ลิงคอล์นติดอกติดใจหนังสือเล่มนี้เหลือเกิน

ในคืนวันหนึ่ง หลังจากที่เขาได้อ่านหนังสือเล่มนั้นอยู่จนดึกจนดื่นแล้ว เขาก็เข้าไปนอนและสอดหนังสือเล่มนั้นไว้ในโพรงไม้ ซึ่งเป็นฝากระท่อมเหนือที่นอนของเขา บังเอิญคืนวันนั้นฝนตกหนักเหลือเกิน รุ่งขึ้นปรากฏว่าหนังสือ

เล่มนั้นเปียกฝนเสียโฉมไปหมด ลิงคอล์นรู้สึกเสียใจมาก เขานำหนังสือเล่มนั้นไปยังมิสเตอร์ครอฟอร์ด บอกว่าหนังสือเล่มนั้นเสียหายเสียแล้ว เขาเองก็ไม่มีเงินใช้ เป็นอย่างไรแล้วแต่เขาจะเห็นสมควร

มิสเตอร์ครอฟอร์ดตอบว่า "ดีแล้ว นี่เธอเป็นลิงคอล์นหรอกนะ ฉันไม่อยากจะเรียกร้องอะไรรุนแรง เพียงแต่ขอร้องให้มาช่วยเกี่ยวข้าวโพด ๓ วันเท่านั้น แล้วหนังสือเล่มนั้นก็จะเป็นของเธอ"

ลินคอล์นรู้สึกดีใจอย่างล้นเหลือ เขาไม่นึกเลยว่า เขาจะได้เป็นเจ้าของหนังสือเล่มนั้น เพียงแต่ทำงานชั่วระยะเพียง ๓ วันเท่านั้น หนังสือเล่มนี้ที่ทำให้ชีวิตของลิงคอล์น มีความปรารถนาอยากจะเป็นคนใหญ่คนโตอย่างแรงกล้า ลิงคอล์นมีความกระตือรือร้น และมีความอดทนพากเพียรอย่างไม่ท้อถอย ความยากจนของเขา เขามิได้ยกเอาอุปสรรคข้อนั้นขึ้นมาขู่ตัวของเขาให้ท้อถอย เขาอ่านหนังสือเพื่อแสวงหาความรู้อย่างไม่เห็นแก่ความเหนื่อยยาก ความมุ่งหวังของเขาก็สำเร็จโดยได้เป็นประธานาธิบดีของสหรัฐอเมริกา

มุสโสลินี จอมเผด็จการของอิตาลี เขาเคยยากจนมามาก บางครั้งถึงได้ขอทานกินก็มี แต่ทำไมเล่าชีวิตของเขาจึงก้าวไปสู่ความรุ่งโรจน์ซึ่งมีชื่อปรากฏอยู่ในประวัติศาสตร์ของโลก ทั้งนี้ก็เพราะอำนาจของความจนผลักดันอำนาจของความดิ้นรนเพื่อหาทางช่วยตนเองทั้งสิ้น *"สวรรค์ย่อมช่วยคนที่เขาช่วยตัวเอง ครูช่วยนักเรียนที่ช่วยตัวเอง"*

นักเรียนชาวอังกฤษคนหนึ่งชื่อซาร์มูเอล สไมลส์ กล่าวว่า "คนสำคัญนั้นไม่จำกัดว่าจะต้องมีกำเนิดมาชั้นใด ย่อมก้าวไปสู่ความรุ่งโรจน์ได้" เมื่อ "เขาพูดจริง ทำจริง เชื่อมั่นในตัวเอง กำจัดความขี้ขลาด และความระแวงสงสัย"

เทคนิคความเป็นเศรษฐีของไกเซอร์

ชื่อเต็มของเขา เฮนรี เจ. ไกเซอร์ เป็นผู้มีอุดมการณ์อย่างไร ในการแก้ปัญหาของตน? ทำไมเขาจึงกลายไปเป็นเศรษฐีผู้มั่งคั่ง? เบื้องแรกของชีวิตเขารวยหรือเปล่า? หรือว่าเขาเป็นคนจนอย่างเรา? ท่านควรจะศึกษาดูชีวประวัติของเขาดู เพื่อจะได้นำเอามาเปรียบเทียบ และแก้ไขส่งเสริมอุดมการณ์ของตนเอง

เฮนรี เจ. ไกเซอร์ เกิดวันที่ ๙ พฤษภาคม ค.ศ.๑๘๘๒ ในกรุงนิวยอร์ค สหรัฐอเมริกา

เขาเกิดมาจากตระกูลที่ยากจน เขาไม่ได้รับมรดกจากใครเลย สภาพครอบครัวของเขาจึงเต็มไปได้ยความลำบากอย่างยิ่ง เขาพยายามวิ่งเต้นหาทางช่วยเหลือทางครอบครัว โดยที่มองเห็นบิดามารดาของเขากำลังต่อสู้กับความยากจนเข็ญใจอย่างน่าสงสาร เป็นเวลาหลายวันที่เขานอนไม่หลับ คิดแต่จะหางานทำ เขาสงสารบิดามารดาที่แก่ของเขาที่ทำงานหาเงินเลี้ยงลูก ดูดวงหน้าบิดามารดาเต็มไปด้วยความหม่นหมอง ไม่มีสง่าราศี ใบหน้าด้านดำ ดวงตาทั้งคู่แฝงเอาความทุกข์ยากไว้ภายใน ความทุกข์ยาก ความข้นแค้น ความยากจน ทำให้ไกเซอร์น้ำตาตก และเกิดความคับแค้นเป็นที่สุด เขาตื่นเช้ามาต้องทำงานหนัก แม้แต่กางเกงใส่ของไกเซอร์ก็ขาดกระรุ่งกระริ่ง เขาไม่กล้าคบค้าสมาคมกับใครๆ เพราะเขารู้ว่า “มนุษย์ทั้งหลายบูชาค่าของเงิน” พอตกต่ำมาเขาคิดจะปรับปรุงตนเองและชีวิตในครอบครัวของเขาด้วยความตั้งใจอย่างเต็มที่

ในวันหนึ่งไกเซอร์ ตัดสินใจออกจากบ้านไป เพื่อจะหางานทำ จะเป็นงานประเภทใดก็ได้ทั้งนั้น เขาไม่เลือกงาน ขอแต่ว่า ขอให้ได้เงินมาช่วยพ่อแม่ทางบ้านก็แล้วกัน แม้งานจะต่ำต้อยหรือหนักหนาเพียงใด เขาไม่กลัว เขาพร้อมเสมอที่จะต่อสู้กับความต่ำต้อยและงานเหล่านั้นด้วยความกล้าหาญชาญชัย

ลักษณะเด่นของไกเซอร์

เขาเป็นบุคคลที่เต็มไปด้วยความทะเยอทะยาน

เขาเป็นคนมีความมานะ อดทนอย่างแรงกล้า

เขาทำงานในที่แห่งใด เขาจะพยายามทำงานนั้นให้ดีกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

เขาไม่พอใจกับความเป็นอยู่ของชีวิตที่ไม่ก้าวหน้า

เขาจะต้องเดินหน้าไปเสมอ เขาจะไม่ยอมหยุดนิ่ง

เขาถือว่า คนที่หยุดนิ่ง ก็คือคนที่ตายแล้ว แต่ว่า ถ้าหากบุคคลที่ยังมีชีวิตอยู่ เขาหยุดนิ่งอยู่เฉยๆ ก็เหมือนคนที่ตายแล้วเช่นเดียวกัน

เขาจึงต้องเดินหน้าโดยมองทางที่จะก้าวไปข้างหน้าอย่างไม่หยุดยั้ง และจะไม่มีสิ่งใดในโลกนี้ จะมาขัดขวาง หรือเป็นขวากหนามมาตัดรอนดวงความคิดอันเข้มข้นของเขาที่จะสร้างฐานะของตนให้ดีกว่าเดิม

ไกเซอร์มีแนวความคิดที่แน่วแน่มั่นคง เมื่อเขาคิดอย่างใดขึ้นมาแล้ว เขาจะต้องรีบทำมันทันที เขาเป็นคนตัดสินใจเร็ว และเด็ดขาด เขาจะไม่ปล่อยให้ความวิตกวิจารณ์อันให้เกิดความท้อแท้ มาเป็นเจ้าแห่งหัวใจของเขา เขาถือว่าการวิตกกังวลต่างๆ ว่า ขณะนี้โชคไม่ดี กลัวขาดทุน กลัวคนอื่นจะนินทาว่าให้ หรือว่าเราแก่ชราแล้วเหล่านี้มาเป็นผีปีศาจร้ายขัดขวางความเจริญก้าวหน้าของมนุษย์ เมื่อเขาคิดว่าจะทำงานอะไร เขาจะตัดสินใจลงมือทำงานนั้นโดยทันที

ในขณะที่เขาได้ทำงานอยู่ที่บริษัทร้านค้าแห่งหนึ่ง ทำให้เขามีรายได้

พออยู่ในระดับพอใจ เขาก็คิดจะตั้งร้านถ่ายรูป ต่ออีกไม่นาน เขาก็สามารถตั้งร้านถ่ายรูป จากการอัดรูปล้างรูปและถ่ายรูป ทำให้เขามีรายได้ดีกว่ารายได้ที่เขาทำงานอยู่ในบริษัทนั้น ความเป็นอยู่ในครอบครัวของเขาดีขึ้นกว่าเดิมมาก และเขารู้จักวิธีเอาใจลูกค้าเก่ง จึงทำให้มีคนมาอุดหนุนเขาอย่างเนืองแน่น ด้วยกิจการนี้เองทำให้เขารู้จักกับผู้หญิงคนหนึ่งซึ่งมาถ่ายรูปที่ร้านของเขา ชื่อว่า "เบสซีฟอสเบอร์ก" บิดาของเธอเป็นคนตัดไม้ขาย ฐานะความเป็นอยู่ของผู้หญิงคนนี้เป็นคนร่ำรวยมาก ผิดกันลิบลับกับไกเซอร์ ด้วยเหตุนี้ความรักของไกเซอร์จึงถูกขัดขวางและห้ามเขาติดต่อกับลูกสาวของเขา และจะไม่ยอมให้ลูกสาวแต่งงานกับไกเซอร์อย่างเด็ดขาด โดยเห็นว่าไกเซอร์เป็นคนยากจน ไกเซอร์ถูกสบประมาทจากพ่อของผู้หญิงคนนี้ "ถ้าคุณไม่มีเงินฝากอยู่ในธนาคารเป็นจำนวนหลายพันเหรียญ และมีบ้านอยู่เป็นส่วนตัวเองอย่างโอ่อ่าแล้ว อย่ามาเหยียบบ้านของฉัน และอย่ามาติดต่อกับลูกสาวของฉันคนจนๆ อย่างคุณทำไมจึงไม่มองดูเงาของตัวเองบ้างละ เธอจะเป็นคนใฝ่สูงเกินศักดิ์ของตัวเองเกินไปแล้ว"

เมื่อไกเซอร์ ได้ฟังคำดูถูกดูหมิ่นของบิดาสาวคนรักเช่นนั้นก็เกิดความโมโห มันเป็นการดูถูกลูกผู้ชายด้วยกันอย่างชัดๆ เขาครุ่นคิดกับตนเองว่า "เราถูกเขาดูถูกเหยียดหยามน้ำใจจากคนร่ำรวย ความจนนี่ล่ะหรือเป็นมารร้ายของความรักของมนุษย์ ทำไมหนอพระเจ้าจึงไม่จัดให้มนุษย์มีฐานะเหมือนกันหมด และมีเสรีในการเลือกคู่ครอง ทำไมหนอความรักจึงถูกจำกัดด้วยเงินตรา เอาละถ้ามนุษย์บูชากันด้วยค่าของเงิน และเป็นทาสของเงินแล้วเราคือนายไกเซอร์ ผู้มีอุดมคติว่า "ทุกสิ่งในโลกเราต้องทำได้" ถ้าหากนายไกเซอร์ไม่สามารถจะตั้งหลักฐานให้มั่นคงแล้วเราก็ไม่ควรจะอยู่ให้เป็นนายไกเซอร์ให้เขาดูถูกต่อไป"

หลังจากนั้นไม่นาน เขาก็ปิดร้านถ่ายรูปนั้นทันที โดยเขาคิดว่า ถ้าเขาจะดำเนินกิจการถ่ายรูปต่อไปแล้ว มันเป็นการแน่นอนทีเดียว ความสำเร็จตามความปรารถนาของเขาก็จะสิ้นสุดลงไม่ช้า ทั้งเป็นการก้าวไปเชื่องช้ามาก

เขาจึงตัดสินใจออกเดินทางไปเมืองสะโปคแคน เพื่อต่อสู้กับชีวิตความยากจนต่อไปอีก อีกไม่นานเขาก็ได้เข้าไปทำงานในบริษัทรับเหมาก่อสร้าง ในตำแหน่งเป็นผู้แทนของบริษัท เขาทำงานด้วยความมานะพยายาม ทั้งนี้ก็เพื่อเอาชนะคำของพ่อคู่รักที่สบประมาทเขา คำดูถูกดูหมิ่นนั้นเป็นเสมือนหนึ่งเสียงจากสวรรค์ เร้าเตือนใจ และเร่งเร้าให้เขามีความกระตือรือร้นอย่างไม่รู้จักเหนื่อย คำนั้นแว่วอยู่ในแก้วหูเขาตลอดเวลา เขาทำงานที่บริษัทนี้ด้วยความสามารถ ทำให้กิจการบริษัทดีขึ้นอย่างผิดปกติมาก เจ้าของบริษัทชมเชยไกเซอร์ว่าเป็นผู้มีความสามารถในการทำงาน ทำให้บริษัทเขามีกำไรเกือบเท่าตัว

นายไกเซอร์มีเงินฝากในธนาคารหลายพันเหรียญ และเขาก็ได้ปลูกบ้านเป็นของตัวเอง อย่างที่เขาตั้งใจเอาไว้ นอกจากนั้น นายไกเซอร์ยังมีเงินหุ้นเข้ากับบริษัทรับเหมาก่อสร้างนั้นอีกจำนวนมากเหมือนกัน

เขาทำงานในบริษัทนี้ได้ประมาณ ๖ ปี เขาจึงกลับไปหาผู้หญิงคนนั้นอีก และขอแต่งงานกับผู้หญิงคนนั้น ในบั้นสุดท้ายเขาก็ได้แต่งงานกับหญิงคนนั้นตามความต้องการ ในวันที่ ๘ เมษายน ค.ศ.๑๙๐๗

หลังจากที่เขาแต่งงานแล้วได้ประมาณ ๙ ปี เขาได้กลายไปเป็นเจ้าของบริษัทรับเหมาก่อสร้างไปเสียแล้ว เขาจัดตั้งบริษัทรับเหมาก่อสร้างของเขาเอง เขาไม่ต้องการจะทำงานอยู่ในอำนาจของใคร ทั้งนี้ก็เพราะ

เขาเป็นคนเชื่อถือตัวเอง

เขาเป็นคนมีความเคารพตัวเอง

เขามีความคิดริเริ่มที่ดีเยี่ยม

เขามีพลังแห่งความทะเยอทะยานที่สูงมาก

เขาได้เรียนรู้บทเรียนจากความจนมาแล้ว

สิ่งดังกล่าวมานี้เอง จึงทำให้เขาก้าวไปข้างหน้าอย่างรวดเร็ว คนทั้งหลายพากันแปลกใจในความก้าวหน้าและความสำเร็จ

เมื่อไกเซอร์ได้จัดตั้งบริษัทของตัวเองได้แล้ว ไม่นานนักเขาก็ได้รับงานชิ้นหนึ่ง คืองานสร้างถนนในโคลัมเบียของอังกฤษ การรับเหมาในคราวนี้เป็นเงินทั้งหมดถึง ๓๒๕,๐๐๐ เหรียญอเมริกัน หลังจากนั้นไปอีกเขาก็ได้รับเหมาก่อสร้างซึ่งคิดดูจำนวนเงินแล้วเป็นหลายล้านบาททีเดียว ในสหรัฐอเมริกา

ชื่อเสียง และเกียรติภูมิของไกเซอร์ได้โด่งดังไปในวงการค้า สมาคมและองค์การของรัฐบาล ความเป็นเศรษฐีก็เป็นเงาตามตัวเขาเป็นลำดับ ในไม่ช้าเขาก็รับเหมาก่อสร้างถนนในประเทศคิวบา ซึ่งคิดเป็นจำนวนเงินแล้วประมาณ ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ ล้านเหรียญ เมื่อสร้างเสร็จแล้วเขาได้กำไรอย่างงาม ทำให้เขาได้กลายไปเป็นเศรษฐีอย่างทุกคนไม่เคยนึกฝันว่า นายไกเซอร์จะสามารถสร้างอนาคตได้อย่างรุ่งโรจน์อย่างนี้

เขาเริ่มขยายกิจการต่างๆ ให้ใหญ่โตขึ้น ทั้งได้ปรับปรุงคุณภาพและแรงงานคนงานให้ดีขึ้นกว่าเดิม และชักชวนบริษัทผู้รับเหมาอื่นๆ ให้ร่วมมือกัน โดยไม่มีการแข่งขันกัน ร่วมทุน ร่วมแรงงาน ร่วมเทคนิค เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพ ให้มีอิทธิพลยิ่งขึ้น เขาได้จัดตั้งบริษัทหกสหายขึ้น และได้รับเหมาก่อสร้างทำนบโบลเดอร์ ซึ่งเป็นทำนบที่สูงที่สุดในโลกถึง ๗๒๖ ฟุต

การร่วมงานกันทั้ง ๖ บริษัทสร้างทำนบโบลเดอร์ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ งานครั้งนี้เป็นการสร้างความนิยมศรัทธาให้แก่ผู้จ้างอย่างมากมาย ดังนั้นงานใหญ่ๆ จึงตกเป็นของบริษัทนี้ทั้งสิ้น และทำให้บริษัทของไกเซอร์มีรายได้ ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ เหรียญ

หลังจากที่ไกเซอร์ได้รับความสำเร็จในการรับเหมานี้ เขามีความคิดริเริ่มอย่างไม่มีที่สิ้นสุด เขาเริ่มขยายงานของเขาให้กว้างขวางออกไปอีกอย่างไม่ยอมหยุด

ในคราวนี้ เขาเริ่มวางโครงการที่จะสร้างโรงงานผลิตปูนซิเมนต์ เพราะมันมีความจำเป็นอย่างยิ่ง สำหรับบริษัทของเขาจะต้องอาศัยปูนซิเมนต์มากซึ่งในปีหนึ่งในการไปซื้อปูนซิเมนต์แล้วหลายร้อยล้าน ไม่มีอะไรที่จะเป็นไป

ไม่ได้ในโลกสำหรับนายไกเซอร์ ทั้งๆ ที่นายไกเซอร์ไม่มีความรู้ความสามารถในทางปูนซิเมนต์เลย แต่ถึงกระนั้น เขาก็ยังทำการตกลง ว่าจะส่งปูนซิเมนต์ทั้งหมด ในการสร้างทำนบในรัฐแคลลิฟอร์เนียร์ ในราคา ๑๑๙ เหรียญ ซึ่งเป็นราคาที่ต่ำกว่าท้องตลาด ๔๖ เซ็น

เขาจัดสร้างโรงงานผลิตปูนซีเมนต์ที่ใหญ่ที่สุดในอเมริกาเหนือ และเขาสามารถส่งปูนซิเมนต์กระสอบแรกในเดือนธันวาคม ค.ศ.๑๙๓๙

ต่อมาไม่นานนัก สถานการณ์ของโลกเริ่มป่วนปั่น เงาของสงครามเริ่มจะคุกรุ่นขึ้นแล้วในประเทศเยอรมัน ฮิตเลอร์จอมเผด็จการซึ่งเป็นกำลังของนาซี กำลังเริ่มจะพิพาทในทางการทูต และการเมืองฝรั่งเศส และอังกฤษ ไกเซอร์เขาก็กำลังจับตามองดูความเคลื่อนไหวนั้นอยู่ด้วยความสามารถอย่างรอบคอบ โดยเขาวางแนวความคิดอันเด่นของเขาไว้ ถ้าสงครามเกิดขึ้นแล้วย่อมจำเป็นอย่างยิ่ง ในประเทศนั้นจะต้องการเรือรบ สงครามต้องการมากเพราะเรือเป็นปัจจัยสำคัญมากในการรบทางทะเล นายไกเซอร์จึงริเริ่มในการที่จะสร้างโรงงานผลิตเรือรบให้แก่รัฐ ทั้งมันเป็นนโยบายที่ดีที่สุด แต่ไกเซอร์ไม่เคยสร้างเรือมาก่อน แต่เขามีความสามารถ เขามีเงิน มีความมานะในการที่จะเอาชนะ และทำตามความคิดของเขาอย่างมั่นคง

ไกเซอร์ เมื่อคิดจะทำสิ่งใด เขาจะต้องทำให้ได้ ไม่มีอะไรในโลกนี้ที่เขาจะทำไม่ได้ ขอให้ท่านคิดว่า สิ่งใดๆ ในโลกที่มนุษย์ทำไม่ได้จะไม่มีในพจนานุกรมแห่งชีวิตของนายไกเซอร์

เขาเริ่มสร้างอู่ต่อเรือที่ใหญ่ที่สุดในโลก เขาได้เชิญบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญอย่างมากมายเข้าร่วมเป็นที่ปรึกษา ไกเซอร์ได้ทำสัญญาสร้างเรือ ๓๐ กว่าลำให้แก่อเมริกา จากนั้นรัฐบาลสหรัฐอเมริกาก็ทำสัญญาจ้างกับบริษัทของเขาในการสร้างเรือตามนโยบายของชาติ

สงครามโลกครั้งที่ ๒ ก็อุบัติขึ้นโดยฮิตเลอร์บุกโปแลนด์ก่อน ต่อมาอังกฤษและฝรั่งเศสก็ประกาศสงครามกับเยอรมันนี เรือดำน้ำเยอรมันทำลายเรือสินค้าและเรือรบเป็นจำนวนมาก มีความจำเป็นอยู่เองทางฝ่าย

สัมพันธมิตรจะต้องสร้างเรือให้เท่ากับปริมาณของเรือที่สูญเสียไป ถ้าไม่ทำอย่างนั้นจะต้องเป็นฝ่ายปราชัยให้แก่นาซี

ฉะนั้น อู่ต่อเรือของไกเซอร์จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ในการรับต่อเรือรบให้แก่ฝ่ายสัมพันธมิตร เขาเริ่มผลิตเรือให้แก่ฝ่ายสัมพันธมิตรอย่างมีประสิทธิภาพ เขาสามารถผลิตได้ ๒๖ วัน จะได้เรือรบหนึ่งลำ

โดยการสร้างเป็นชิ้นๆ ส่วนๆ แล้วนำเอามาประกอบขึ้นเป็นรูปเรือ ทำให้งานเขารวดเร็วขึ้นพร้อมทั้งคุณภาพของเรือก็ดีด้วย

ตลอดเวลาสงครามโลกครั้งที่ ๒ เขาสามารถสร้างเรือได้ ๑,๔๙๐ ลำ และราคายังถูกกว่าบริษัทอื่นอีก

ไกเซอร์สร้างโรงงานผลิตเหล็กกล้าได้ถึง ๑,๒๓๙,๐๐๐ ตัน และยังมีโรงงานผลิตต่างๆ อีกมากมาย ซึ่งผลิตแม็กนีเซียมแท่งได้ ๒๐,๕๙๕,๕๒๘ ปอนด์

ผลิตวัตถุระเบิด เป็นจำนวน ๘๒,๐๐๐,๐๐๐ ปอนด์

ผลิตเรือบรรทุกเครื่องบิน คิดเป็นเงิน ๘๓,๐๐๐,๐๐๐ เหรียญ

งานเป็นสิ่งสำคัญสำหรับไกเซอร์

เขาไม่เคยหยุดงาน เขาวิ่งเต้นไปมาทั่วประเทศ เป็นคนที่มีความคิดอยู่ตลอดเวลา เป็นคนมองการณ์ไกล มีมานะและอดทน ตัดสินใจรวดเร็วและเด็ดขาดถูกต้อง ลงมือทำโดยทันที ไม่อืดอาดผลัดกาลเวลา ไม่หวั่นเกรงต่อการขาดทุนใดทั้งสิ้น ไม่เคยคิดย่อท้อต่ออุปสรรค ไม่มีอะไรที่จะเป็นไปไม่ได้ เขาเคยพลาดหวังบ้างไหม เขาเคยขาดทุนบ้างหรือเปล่า ในขณะที่เขาดำเนินกิจการเหล่านั้น? อย่าไปคิดเลยว่า ไกเซอร์เขาไม่เคยขาดทุนในการค้าและลงทุนต่างๆ เขาไม่เคยแยแสต่อความไม่สมหวังเล็กๆ น้อยๆ เหล่านั้น เขาคิดว่าสิ่งเหล่านี้เป็นเพียงระลอกคลื่นผ่านเข้ามา เพื่อให้เขานี้สร้างพลานุภาพตนเองให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น

ไกเซอร์มหาเศรษฐีผู้นี้ เขาเป็นคนเชื่อตนเองยิ่งกว่าสตาลินและมุสโสลินี ด้วยความเชื่อมั่นในตนเองนี้แหละเขาจึงมีความกล้าหาญต่อการทำงานทุกอย่าง การงานของเขามักได้รับการคัดค้านเสมอ

ความคัดค้านเหล่านั้น นายไกเซอร์ไม่ยอมรับฟังมัน เขาตัดสินใจทำมันลงไปโดยไม่ยอมฟังเสียง จะไม่มีคำตักเตือนหรือคัดค้านไกเซอร์ได้ เพราะเขาคิดอะไรแล้ว จะต้องทำให้ได้บางครั้งก็กระทำไปอย่างรวดเร็วฉับพลัน เขาเคยถูกประณามว่า “เป็นบุคคลที่หุนหันพลันแล่นจนเกินไป” แต่บุคคลเหล่านี้ย่อมไม่ทราบว่า คนอย่างนายไกเซอร์นั้น “ก่อนเขาจะทำสิ่งใดลงไป เขาจะต้องคิดก่อนแล้วจึงทำ ไม่ใช่ทำก่อนแล้วจึงคิด เขาพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบถี่ถ้วนแล้วจึงทำ ไม่ใช่ทำโดยปราศจากความคิด”

นายไกเซอร์ชอบใช้ความคิดในเวลาว่างจากงาน และเวลาก่อนจะนอน เขาจะวางแผนการชีวิตของเขาแล้วอย่างแน่นอนมั่นคง ว่าพรุ่งนี้จะต้องทำอย่างนั้นอย่างนี้ วางโครงงานพร้อมสรรพ ในมันสมองบางเรื่องที่สำคัญ เขาก็จดลงใน "สมุดบันทึก" ของเขาทันที ในสายตาของคนทั่วไป เขาจะไม่แสดงอะไรออกมาเลยว่า เขาเป็นคนสุขุมหรือรอบคอบ ทำอะไรๆ เป็นไปในทำนองบ้าๆ บอๆ

ไม่มีใครทราบเลยว่า แผนการใดๆ ที่เกิดขึ้นจากเขานั้น มันผ่านการไตร่ตรองอย่างรอบคอบที่สุด และถูกเขาทดสอบทบทวนมาแล้วเป็นอย่างดี มันมิได้ออกมาอย่างโง่เขลาเบาปัญญาเลย ทุกสิ่งทุกอย่างผ่านการตรวจสอบทางมันสมองอันเยี่ยมยอดของไกเซอร์ ถ้าแผนการหรือแนวความคิดที่สะเพร่าแล้ว แผนการของนายไกเซอร์จะต้องล้มครืนลงอย่างไม่เป็นท่า

นายไกเซอร์มีบริษัท

๑. บริษัททรายมี ๖ บริษัท

๒. อู่สร้างและต่อเรือมี ๓ อู่

๓. โรงงานผลิตปูนซีเมนต์

๔. โรงงานผลิตเหล็กและเหล็กกล้า

๕. บริษัทประกันภัยมี ๑ แห่ง

๖. การเดินเรือมีอยู่สายเดียว

๗. บริษัทเหมืองแร่ต่างๆ มีอยู่ ๖ เหมือง

๘. โรงงานสร้างเครื่องบิน ๑ โรง

๙. โรงงานเผาอิฐขนาดใหญ่ ๑ โรง

๑๐. บริษัทเครื่องยนต์

๑๑. บริษัทรับเหมาก่อสร้างถนนและก่อสร้างต่างๆ ๓ บริษัท

ไกเซอร์ได้ขยายกิจการออกไปอีกดังนี้

๑. จัดตั้งโรงงานอลูมิเนียม (ยืมเงินจากธนาคารเป็นเงินจำนวน ๗๓,๐๐๐,๐๐๐ เหรียญ)

๒. ตั้งโรงงานเหล็กกล้า (กู้เงินจากรัฐ ๑๑๔,๐๐๐,๐๐๐ เหรียญ)

๓. สร้างโรงงานรถยนต์ (ใช้เงิน ๕๓,๐๐๐,๐๐๐ เหรียญ)

๔. สร้างบ้านราคาต่ำสำหรับให้เช่าและขาย (ลงทุน ๒,๕๐๐,๐๐๐ เหรียญ)

๕. สร้างรถประจำทาง

๖. สร้างเครื่องบินพลเรือนและสำหรับครอบครัว

๗. สร้างเครื่องจักรซักผ้า

๘. สร้างประตูโรงรถด้วยอลูมิเนียม

๙. สร้างโรงละคร

๑๐. ทำการกสิกรรม การเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์

นายไกเซอร์เขามีมันสมองมีประสิทธิภาพแค่ไหน เขามีความคิดที่สูงมากดูเหมือนว่า ไม่มีมนุษย์คนไหนในโลกจะทำได้ บริษัทที่เขาตั้งขึ้นมานี้มิได้ก้าวหน้าไปอย่างราบรื่นหรอก ย่อมมีอุปสรรคมากทีเดียว แต่ว่าเขาเป็นคนเข้มแข็ง ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคใดๆ เขาต่อสู้กับอุปสรรคชนิดเอาหัวชนฝา ไม่มีสักครั้งเลยที่เขาจะยอมพ่ายแพ้แก่อุปสรรค เขากล่าวอยู่เสมอว่า ถ้าข้าพเจ้าพ่ายแพ้แก่อุปสรรคเมื่อใด เมื่อนั้น ข้าพเจ้าจะเลิกเป็นนักธุรกิจทันที

ไกเซอร์พูดอยู่บ่อยๆ ว่า

๑. เราต้องแก้ไขด้วยความสามารถ อย่ากลัว

๒. ความกลัวเป็นเสมือนปีศาจร้ายแห่งชีวิต

๓. ถ้าไม่กลัวแล้ว ทุกสิ่งทุกอย่างเรื่องเล็ก

๔. เขาศึกษาชีวประวัติของบุคคลสำคัญมามาก

๕. เคล็ดลับมีอยู่ว่า ทุกสิ่งทุกอย่างย่อมมีทางออก

๖. จงอย่ากลัว อย่าวิตกกังวล สู้มันไปเถิด

ไกเซอร์ เผชิญกับอุปสรรคมามาก เช่นการสร้างรถยนต์ก็มีอุปสรรคอย่างฉกรรจ์ เงินทุนเขาไม่เพียงพอ เงินทุนเป็นอุปสรรคมาก แต่เขายิ้มแย้มรับมันอย่างผู้กล้าหาญ เขามีจิตใจเข้มแข็งมั่นคง ดวงหน้าทั้งแววตาของเขา

แจ่มใสอยู่ตลอดเวลา แม้จะมีเรื่องยุ่งเหยิงในบริษัท เขาก็แก้ไขมันด้วยปัญญาอันสูงเลิศ เขามีแนวความคิดว่า “ไม่ว่างานชนิดใด ถ้ามนุษย์ทำจริง จะไม่เหลือความสามารถเลย มันจะต้องสำเร็จแน่”

ดีตรอยเคยกล่าวดูถูกดูหมิ่นไกเซอร์ว่า

บริษัทของไกเซอร์ไม่สามารถจะสร้างรถยนต์ได้ แต่ไกเซอร์ไม่ชอบให้คนดูถูก เขามีความเชื่อมั่นในตัวเองว่า ไม่มีอะไรในโลกนี้ ที่คนอย่างไกเซอร์จะทำไม่ได้ บริษัทดีตรอยผลิตรถยนต์ได้ บริษัทของนายไกเซอร์ก็ทำรถยนต์ไม่เห็นแปลกอะไร ในที่สุด เขาก็สามารถผลิตรถยนต์ออกจากบริษัทของเขาให้ออกมาพล่านอยู่ตามมุมต่างๆ ของโลกอย่างมากมาย

ไกเซอร์คิดว่า

“ไม่มีกิจการใดจะใหญ่หรือยากเกินไปสำหรับมนุษย์ผู้มีความพากเพียรเข้มแข็งเช่นกับเขา บุคคลที่พูดว่าเป็นไปไม่ได้นั้นคือ บุคคลที่อ่อนแอ”

ไกเซอร์พูดต่อไปว่า

“ข้าพเจ้าทำอะไรได้ทั้งนั้น แต่สิ่งที่ข้าพเจ้าทำไม่ได้และยอมแพ้นั้นก็คือ ความตายนั่นเอง”

เขาพูดอีกว่า

“ข้าพเจ้าขอขอบใจ และรู้สึกเป็นหนี้บุญคุณของบุคคลที่ดูหมิ่นข้าพเจ้าเพราะว่าคำสบประมาทนั้น ย่อมเป็นเหมือนคำอมตะ ซึ่งมาจากสรวงสวรรค์หรือเป็นประกาสิตของพระเจ้า ผลักดันให้ข้าพเจ้านายไกเซอร์คนยากจน ซึ่งอยู่ในกระต๊อบอันโกโรโกโสให้กลายเป็นเศรษฐี ซึ่งข้าพเจ้านึกว่าจะเป็นไปไม่ได้ อย่าอ่อนแอ อย่าท้อถอย อย่าวิตก ทำมันไปอย่างพินิจพิเคราะห์ แล้วทุกสิ่งทุกอย่างในโลกนี้ จะเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ทั้งสิ้น การทำงานอย่างรวดเร็วหลักนี้เป็นผลมาจากการตัดสินใจอย่างรวดเร็ว ซึ่งเหล่านี้เอง เป็นผลให้มนุษย์ต้องก้าวหน้าต่อไป ถึงจุดหมาย คือ ทำลายความยากจน”

เทคนิคให้ผู้อื่นชอบท่านทันที

มนุษย์เราทุกคนย่อมมีความต้องการให้ผู้อื่นสนใจและชอบตนเอง ทุกๆ คนในโลกนี้ไม่ชอบการติกัน ชอบความยกย่อง สรรเสริญ เพราะคำยกย่องด้วยใจจริงนั้น ย่อมมีค่าสูงแก่ผู้ที่ได้รับ เป็นยาชูกำลังให้สูงขึ้น เป็นกำลังอันสำคัญมาก ทำให้หายความเหน็ดเหนื่อย สิ่งที่เป็นอันดับหนึ่งก็คือ

ยิ้ม ยิ้ม ยิ้ม

คุณค่าของการยิ้มมีมากกว่าเงินเป็นจำนวนหลายล้านบาททีเดียว และเป็นทางนำท่านไปสู่ทางแห่งความสำเร็จ และก่อให้เกิดประโยชน์อย่างใหญ่หลวง

คนทุกคนชอบบุคคลที่มีใบหน้ายิ้ม แต่เกลียดคนหน้าบึ้งหน้าบูด เรารักและชอบเพื่อนหรือใครก็ตามที่ยิ้มเข้ามาหาเรา ชอบเจ้าของร้านที่มีใบหน้ายิ้มแย้ม และชอบคนขายของที่มีหน้ายิ้ม แม้ของที่เราต้องการนั้นจะมีราคาแพง ก็อยากซื้อที่ร้านและคนขายให้ลักษณะยิ้ม เพราะคุณค่าของการยิ้มจึงมีประโยชน์มากมาย

รอยยิ้ม เป็นของที่มีค่าสูงมากกว่าเครื่องประดับหลายเท่า บางคนมีความกระตือรือร้นในการทำตนให้เป็นเสน่ห์แก่ผู้อื่นและทุ่มเทเงินซื้อเสื้อผ้าชนิดดีตลอดถึงแหวนเพชรราคาสูงมาประดับตกแต่ง บางคนเที่ยวตระเวนหาอาจารย์ขลังๆ ในทางเวทมนต์ เพื่อให้ท่านลงนะหน้าทอง ผงอิทธิเจ ปถมังมหาราช ทั้งนี้ก็เพื่อทำให้ตนเองนี้เป็นที่รักแก่คนที่มาพบเห็นนั่นเอง ข้าพเจ้าขอบอกท่านผู้อ่านจงปฏิบัติตนเองดังนี้

๑. ขอให้ท่านจงยิ้มด้วยจิตมิตรภาพ

๒. จงยิ้มให้เป็นเสน่ห์

๓. จงยิ้มออกมาจากส่วนลึกของหัวใจ

๔. จงยิ้มอย่างแท้จริง อย่ายิ้มอย่างแหยๆ

ยิ้มชนิดนี้เป็นสิ่งที่จะต้องซื้อขายกันได้ ก็เป็นของที่มีค่าสูงยิ่งกว่าผู้สำเร็จปริญญาสูงสุดจากต่างประเทศ ซึ่งเป็นผู้มีใบหน้าเคร่งขรึมบึ้งบูด แต่ว่าผู้ที่ยิ้มถูกต้อง ยิ้มเป็นยิ้มอย่างแท้จริง แม้จะสำเร็จจากโรงเรียนต่ำๆ แต่ผลค่าของยิ้มนั้นประมาณมิได้

ยิ้มเป็นสื่อสัมพันธ์มนุษย์

ยิ้มย่อมเป็นสิ่งลักษณะของชีวิต ทำให้มนุษย์ในขณะที่ยิ้มเป็นมนุษย์ที่น่ารัก ถ้าท่านอยากให้เขาชอบท่านในทันที ขอให้ยิ้มออกมาเถิด ยิ้มต่อทุกๆ คนที่รู้จักกัน แม้เขาผู้นั้นยังมิอาจจะยิ้มต่อท่านในขณะนั้น ท่านต้องยิ้มให้เขาก่อน แล้วเขาจะยิ้มตอบท่าน แต่การยิ้มนั้นต้องให้ระวัง ควรให้เหมาะสมกับกาละเทศะบุคคล ยิ้มที่เหมาะสมนั้นเอง ท่านจะได้รับความนิยมชมชอบจากคนอื่น เขาจะดีใจทันที เมื่อเห็นใบหน้าของท่านยิ้มต้อนรับ ขอให้ท่านถือว่า

"ดวงหน้าที่ยิ้มแย้มเป็นหนังสือแนะนำที่ดี น้ำใจอันสดชื่นแจ่มใสเป็นหนังสือที่รับรองจากคนอื่น การยิ้มแย้มจะนำความสำเร็จมาสู่ท่าน จงฝึกหัดยิ้มให้ดี และทีแรกจงฝืนยิ้มเสียก่อน ต่อไปท่านจะยิ้มมีเสน่ห์และหวานชื่น"

การหัวเราะเป็นคู่กับการยิ้ม การหัวเราะย่อมเกิดขึ้นทีหลังของการยิ้ม

นักจิตวิทยาพูดไว้น่าฟังว่า

"การหัวเราะเป็นยารักษาโรคขนานที่ถูกที่สุด แต่มีผลและมีค่าแก่ชีวิตมาก การหัวเราะเกิดการสะเทือนที่ท้อง เป็นเครื่องสูบโลหิตให้เดินดี ช่วยย่อยอาหาร ต่ออายุให้ยาวนาน ในขณะที่เกิดการหัวเราะ ต่อมชนิดหนึ่งในร่างกายของเรา จะหยดลงมาชุบชูชีวิตนี้ให้สดชื่น ขณะเดียวกันนั้น น้ำย่อยอาหารก็หยดลงสู่กระเพาะอาหาร ทำให้โลหิตได้รับอาหารมาก เมื่อโลหิตเดินดี ร่างกายก็เกิดกำลังแข็งแรงมีผิวพรรณผุดผ่องดี การหัวเราะจึงเป็นเครื่องบริหารร่างกายและจิตใจของคนให้มีความกระชุ่มกระชวยและมีความคิดแจ่มใส"

การยิ้มและหัวเราะเป็นคุณสมบัติของมนุษย์ จึงสมกับคำโบราณว่า

“เราจะรู้มนุษย์ ก็อยู่ที่การยิ้มเป็น หัวเราะเป็น จะรู้ใจกว้างก็อยู่ที่ความเอื้อเฟื้ออารี จะรู้ม้าดีก็อยู่ที่หู จะรู้มณีก็อยู่ที่รัศมี”

ความยิ้มกับการหัวเราะจึงเป็นสมบัติที่มีค่าสูงมาก ถ้าหากคนมีกิริยาเคร่งขรึมบูดบึ้ง ไม่ยิ้มแย้มในคราวยิ้มแย้ม ไม่หัวเราะในเวลาควรหัวเราะ ถ้าไม่มีในมนุษย์ใด มนุษย์นั้นชื่อเป็นผู้ขาดคุณสมบัติอันสำคัญ เป็นผู้อาภัพและเป็นผู้ไม่มีวาสนา ความจริงมีอยู่ว่า

ภาษาเป็นเครื่องโฆษณาอยู่พร้อมแล้วที่นัยน์ตาของท่าน ที่แก้มของท่าน ที่ริมฝีปากของท่าน จงใช้ภาษายิ้มให้เป็น จงใช้ภาษาแห่งการหัวเราะให้ถูกแบบ ยิ้มเถิด ! ยิ้มด้วยอาการละมุนละไม หัวเราะเถิดตั้งแต่วันนี้ คนที่มีหน้ายิ้มแย้มแจ่มใสร่าเริงนั้น ย่อมมีสง่าราศีท่าที่ดีงาม แสดงให้เห็นว่าเขามีใจสดชื่นรื่นรมย์ สมบูรณ์สุขภาพอนามัยดี ทั้งกำลังกายและกำลังความคิด แม้เราเข้าไปนั่งใกล้ เราก็มีความเบิกบานใจ เพราะเราเข้าไปอยู่ในรัศมีแห่งความยิ้มแย้ม

บุคคลที่มีดวงหน้าอันหดหู่บึ้งตึง มีความเศร้าใจย่อมฉายออกมาข้างนอกด้วยอาการหมดกำลังกาย หมดกำลังใจ หมดกำลังความคิด สุขภาพร่วงโรย หมดความเป็นสง่าราศี ขอให้ทุกคนจงทำตนให้ยิ้มแย้ม ลักษณะของคนยิ้มแย้มแจ่มใส หมายถึงความสามารถซึ่งเขาจะมีชีวิตอยู่ด้วยความสำเร็จ ความเป็นคนเจ้าทุกข์ก็ถือว่า

“ความแตกดับของเขากำลังยืนคอยอยู่ โลกนี้ไม่ใช่ของเขา จงขจัดมันเสีย”

การยิ้มอันเต็มไปด้วยใจบริสุทธิ์ ย่อมเป็นเหมือนพระอาทิตย์สาดแสงผ่านเมฆลงมาเบื้องล่าง ให้ความร่าเริงแก่มนุษย์โลกทั้งมวล ในสมาคม หรือสโมสร การร่วมสนทนาการนั่งปาฐกถา

เมื่อคนมีนิสัยใจคอมีความยิ้มแย้ม ชอบสนุกสนานร่าเริงอยู่ด้วย จะทำให้คนอื่นๆ ยิ้มแย้มร่าเริงสนุกสนานไปด้วย แม้ในยามสงคราม ถ้ามีทหาร

คนหนึ่งเป็นคนนิสัยร่าเริง จะทำให้เพื่อนทหารหลายๆ คนลืม กลิ่นคาวจากสมรภูมิได้

หัวใจของคนเปรียบด้วยเครื่องจักร ยิ้มก็คือ น้ำมันหยอดเครื่อง วิชาความรู้จักมีสักเพียงใด ถ้าไม่มีความยิ้มแย้มอยู่ในใบหน้า จะทำให้วิชานั้นไม่เด่นเพราะขาดคุณสมบัติสำคัญไปเสียคือ ยิ้มอันสดชื่นจากดวงใจ

ในวันหนึ่ง ข้าพเจ้าป่วยไม่สบาย คิดจะไปให้หมอที่โรงพยาบาลแห่งหนึ่งในกรุงเทพ เขาตรวจดู เมื่อข้าพเจ้าเข้าไปถึงโรงพยาบาล ก็เข้าไปขอบัตร เมื่อขอบัตรแล้ว นางพยาบาลก็ให้คอยจนกว่านายแพทย์เขาจะเรียก หลังจากนั้นไม่นาน ข้าพเจ้านั่งคอยอยู่ ก็มีคนมาเรียกให้เข้าไปตรวจโรค เมื่อข้าพเจ้าเข้าไปนั่งเรียบร้อยแล้ว นายแพทย์ได้แสดงความยิ้มแย้มแจ่มใสกับข้าพเจ้า ตรวจโรคด้วยความเห็นอกเห็นใจแก่คนไข้ ใบหน้าของเขามีความร่าเริงสดชื่นตลอดเวลา เมื่อข้าพเจ้ามองเห็นรู้สึกว่าใจของข้าพเจ้าเบิกบานแจ่มใส ปรากฏว่าโรคของข้าพเจ้าหายไปแล้วครึ่งหนึ่ง เพราะรอยยิ้มของนายแพทย์

ฉะนั้น การยิ้มแย้มแจ่มใสของนายแพทย์ จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะทำให้คนไข้เห็นความยิ้มแย้มแช่มชื่นในดวงหน้าของนายแพทย์ เหมือนคนไข้ได้รับยาดีขนานหนึ่งแล้ว

นิสัยยิ้มในตัวของนายแพทย์นั้นย่อมเป็นสิ่งสำคัญยิ่งกว่าตัวยา ที่เขาจะให้แก่คนไข้เสียอีก คนไข้ทุกคนจะรู้สึกบรรเทา เมื่อได้เห็นนายแพทย์ที่มีดวงหน้าอันสดชื่น อันประกอบด้วยความยิ้มแย้มตลอดเวลา

คนที่มีนิสัยยิ้มแย้มแช่มชื่นเบิกบานอยู่เสมอย่อมเป็นผู้มีสายตาดีมากและทำให้ความสำเร็จในการงานกำลังคืบคลานมาหาท่าน

หลักการปฏิบัติในการยิ้ม
ยิ้มเวลาตื่นนอน

เมื่อท่านตื่นขึ้น จงรีบไปล้างหน้าด้วยน้ำคือ "ยิ้มอย่างสดชื่น" ตั้งแต่เช้า ทำใจของท่านให้เบิกบาน และให้คิดถึงสิ่งที่เกิดความสุขใจ และจงไปยืนในที่กลางแจ้ง แล้วสูดเอาอากาศอันบริสุทธิ์เข้าไปสู่ปอดแรงๆ พอสมควร เราจะรู้สึกสดชื่นจะชำระความซึมเศร้า หงอยเหงา หน้าบูดหน้าบึ้งในขณะที่ตื่นนอน และขับไล่ความง่วงเหงาขี้เซาเศร้าหมองออกจากจิตใจ เมื่อท่านแต่งหน้าของท่าน ก็ขอให้ท่านแต่งใจของท่านให้สดชื่นรื่นเริงแจ่มใส เพราะคนที่มีความทุกข์ใจ เศร้าใจ ดวงตาทั้งคู่จะไม่แจ่มใส และเต็มไปด้วยความขุ่นมัว ใบหน้าซูบซีด

แต่บุคคลผู้มีหน้ามีลักยิ้ม หรือมียิ้มเกาะอยู่ที่ใบหน้าและริมฝีปากเสมอ มักจะมีผิวพรรณดวงหน้ายิ้มแย้มแจ่มใสงดงาม ย่อมประทับตาต่อบุคคลที่ได้เห็น

เมื่อลุกจากที่นอน ผู้ที่คอยรับการยิ้มของท่านอย่างมากมาย มีทั้งในบ้านและนอกบ้าน จงรีบยิ้มทันที ยิ้มรับรุ่งอรุณวันใหม่ ถ้าท่านยิ้มไม่เป็นจงหัดยิ้ม จงบังคับตัวของท่านให้ยิ้มแม้จะไม่ดีในระยะแรก แต่ต่อไปท่านจะรู้สึกประหลาดใจในตัวของท่านเอง การหัดยิ้มมีผลอย่างไร

ยิ้มเวลาแขกมาสู่บ้าน

ธรรมดาแขกผู้มาสู่ถิ่นของเรา จะเป็นหญิงหรือเป็นชายในวัยไหนนั้น โบราณท่านถือว่า "เทวดาประจำตัว" ซึ่งอาจจะให้ภัยหรือดีก็เป็นได้ ถ้าเจ้าของถิ่นรับรองดี แขกก็มอบความชมเชยให้เป็นของขวัญแก่เจ้าของบ้าน พร้อมทั้งผูกมิตรไมตรีแก่กันด้วย ถ้าเจ้าของถิ่นรับรองไม่ดี ทำให้แขกต้องเสียหน้ากลับไป และโยนความตินั้นไว้ให้เป็นของขวัญแก่เจ้าของบ้าน เราต้องต้อนรับแขกด้วยสีหน้าเต็มไปด้วยความยินดีและยิ้มแย้ม มีกิริยาสุภาพอ่อนโยนแสดงน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

เมื่อแขกก้าวเข้ามาในบ้านเราแล้ว ถ้าไม่มีอาหารจะเลี้ยงแขกที่มาหาก็ควรแสดงความเอื้ออารี ให้เกียรติแก่เขา สนทนาปราศัยด้วยอัธยาศัยไมตรียิ้มย่องผ่องใสเข้าหากัน จงสนทนากับแขกด้วยดวงหน้าที่ยิ้มแย้ม ย่อมเป็นสิ่งที่น่าชื่นชมและน่ารักเสียอีก เมื่อแขกเห็นใบหน้าเจ้าของบ้านยิ้มแล้ว หัวใจของเขาเต็มไปด้วยความเบิกบานสำราญจิต แม้เขาจากไปจากบ้านเราแล้ว เขาก็จากเราไปด้วยความรัก และความคิดถึงกันอย่างดูดดื่ม ทั้งยังฝากมิตรภาพอันลึกซึ้งไม่มีวันจะเสื่อมคลายง่าย ทำให้เกิดผลประโยชน์อย่างมากมายแก่เจ้าของบ้านและแขกผู้มา จงปราศัยให้ไพเราะ เหมาะสมรู้จักการผ่อนสั้นผ่อนยาว อย่าพูดขัดคอกัน ทำให้เขาได้รับความอับอาย และเสียใจหรือขัดใจ เพราะการขัดคอหรือโต้แย้งกัน ไม่ได้ต่อประโยชน์อะไรเลยให้แก่ตนเองและผู้อื่น ซ้ำยังทำให้ทั้งสองฝ่ายแตกร้าวกัน ขาดจากมิตรสัมพันธ์อันดีทำให้เกิดบาดหมางกัน ให้เขาจากเราไปด้วยความรักดีกว่า เขาจากเราไปด้วย

ความชัง

เหมือนกับกลอนของสุนทรภู่ว่า

ถึงบางพูดพูดดีเป็นศรีศักดิ์
มีคนรักรสถ้อยอร่อยจิต
แม้พูดชั่วตัวตายทำลายมิตร
มักชอบผิดในมนุษย์เพราะพูดจา
มีแขกไทใกล้ไกลใครมาหา
จงพูดจาให้ละออพออ่อนหวาน
อันหวานอื่นถึงจะล้ำเพียงน้ำตาล
ไหนจะปานหวานถ้อยวาทีดี ฯ
จะรักชังทั้งสิ้นเพราะลิ้นพลอด
เป็นอย่างยอดแล้วท่านอย่าสงสัย
คนช่างปากยากที่จะมีใคร
เขาชอบใช้ทั้งเมืองเสียงอื้ออึง ฯ

ยิ้มเป็นเสน่ห์

เมื่อคนเรามีนิสัยยิ้มแล้ว ความสุขสำราญย่อมเกิดขึ้นในตัว เหมือนกลีบดอกปทุมบานรับรุ่งอรุณ จงยิ้มรับกับทุกสิ่งทุกอย่างให้แจ่มใส ให้เบิกบาน

ยิ้มย่อมมีความดึงดูดให้คนยิ้มรับสุขย่อมดึงดูดสุข ความรักย่อมดึงดูดความรัก ความดีย่อมดึงดูดความดี บ้านใดไม่มียิ้มต่อกัน บ้านนั้นไม่มีความสง่าราศี เป็นบ้านที่เต็มไปด้วยความตึงเครียดตลอดเวลา ส่วนบ้านใดมีการยิ้มต่อกัน เป็นบ้านอันแสนสุข

จงเริ่มต้นชีวิตใหม่ด้วยการยิ้ม ความทุกข์จะถอยห่างท่านออกไป ยิ้มนิด ยิ้มหน่อย ยิ้มน้อยให้เกิดสุข ทำให้หัวใจท่านครึกครื้นปลอดโปร่งเหมือนท่านนั่งอยู่บนกองเงินกองทองอย่างมากมาย

ความเศร้าเป็นยาพิษของจิตใจ เมื่อท่านตั้งต้นด้วยอาการยิ้ม ความสดชื่นเบิกบาน ขอท่านจงเผชิญหน้ากับเหตุการณ์ทุกอย่าง และความขมขื่นความพลาดหวังด้วยอาการยิ้มอย่างกว้างขวาง

ยิ้มที่ชื่นบานใจคือยาบำรุงโลหิต

ยิ้มคือยาบำรุงกำลัง

ยิ้มเป็นยาบำรุงความงามของมนุษย์

ท่านอย่าลืมยิ้ม เมื่อท่านต้องการความสำเร็จ ยิ้มดึงดูดความสุขมาให้ ยิ้มเกิดท่านจะสุขใจ

มนุษย์เรานี้เหมือนคลื่นเครื่องส่ง และเครื่องรับกระแสวิทยุอยู่ในตัวของทุกๆ คน

เมื่อคนหนึ่งมีไมตรีจิต หรือมีจิตจดจ่อ เขาผู้นั้นก็จะมีมิตรไมตรีจิตตอบเราเช่นกัน เพราะกระแสใจมันตรงกัน เมื่อเราคิดถึงเขา เขาผู้นั้นก็จะคิดถึงเรา พระพุทธเจ้าตรัสว่า

"ผู้ไหว้ ย่อมได้รับการไหว้ตอบ

ผู้ให้ ย่อมได้รับการให้ตอบ

ผู้บูชา ย่อมได้รับการบูชาตอบ

ผู้ยิ้ม ย่อมได้รับการยิ้มตอบ"

คนที่มีอารมณ์ดี มีเมตตา ย่อมไม่มีเวรภัยต่อใครๆ หน้าตาแช่มชื่นเอิบอิ่มยิ้มแย้มแจ่มใส ย่อมเป็นแรงเสน่ห์ในตัวคน ย่อมเป็นแม่เหล็กดึงดูดให้ผู้อื่น เกิดความรักใคร่นิยมนับถือ

ในร้านค้าทั้งหลาย เลือกรับคนที่ยิ้มเป็น เพื่อให้ทำงานที่หน้าร้านของตน เพราะคนยิ้มมีอำนาจดึงดูดคนเข้าร้านได้ ซึ่งตรงกันข้ามกับบุคคลผู้ยิ้มไม่เป็น เขาไม่รับไว้ขายของที่หน้าร้านเลย แม้คนนั้นจะมีรูปร่างหน้าตางดงามและมีความรู้ดีในเรื่องการค้าดีเพียงใด แต่เป็นคนหน้าตาบูดบึ้ง หน้าสยิ้วคิ้วขมวด ไม่มีแม่เหล็กดึงดูดคนเข้าร้าน

ถ้าห้างร้านใด รับคนที่ยิ้มไม่เป็นไว้ขายของอีก ห้างร้านล้มละลายแน่

หัวใจมหาเสน่ห์และมหานิยม จึงอยู่ที่ดวงหน้ายิ้มแย้มและดวงใจแจ่มใส มันมิใช่อยู่ที่นะหน้าทอง ผงอิทธิเจ ปถมัง มหาราช หรือยาแฝดอะไร ท่านยิ้มเถิด ยิ้มเป็นเสน่ห์ ยิ้มด้วยน้ำใจอันอิ่มเอิบ เป็นเสน่ห์มหานิยมในตัวท่าน ท่านจะสำเร็จผลทุกอย่างในการดำเนินชีวิตไปสู่จุดหมาย

ยิ้มทำให้ดวงหน้างาม

บุคคลที่มีดวงหน้ายิ้ม เป็นคนมีเสน่ห์ และเป็นบุคคลที่น่ารัก หากท่านมีรูปร่างหน้าตาขี้เหร่ไม่สวยสดงดงาม ถ้าท่านมีลักษณะยิ้มอยู่ที่ใบหน้าสักหน่อย จะทำให้ความขี้เหร่ที่ใบหน้าของท่านหายไป ความน่ารักก็จะเกิดขึ้นมาแทน และเป็นผู้เด่นในสังคมได้ เพราะรอยยิ้มที่มีเสน่ห์บนใบหน้านั้นเอง

ส่วนคนที่รูปสวย แต่ใบหน้าบูดบึ้ง ความสวยของเขาก็จะหมดราคาไป นอกจากจะหมดความสวยไปก็ยังเป็นที่น่ารังเกียจ ไม่มีใครพอใจรักใคร่นับถือ

ส่วนคนขี้เหร่ มีรอยยิ้มอยู่ที่ใบหน้านั้น เป็นเครื่องเชื้อเชิญและชวนให้ความสนิทสนมชิดชอบ เป็นที่จับอกจับใจ ถ้ารูปร่างปานกลาง ลองท่านยิ้มเข้าสักนิด ยิ้มนั้นจะประดับใบหน้าท่านให้สวยสดงดงามขึ้นมาก ถ้าท่านผู้ใดมีรูปงามโดยธรรมชาติมาแล้ว นับว่าเป็นกุศลของเขาแต่ปางก่อน เมื่อใช้หลักทฤษฎี หลักการยิ้มเข้าไปอีก ยิ่งเพิ่มพูนความสวยขึ้นอีก การเสริมสวยใบหน้าในร้านเสริมสวยต่างๆ สวยได้เพียงชั่วระยะหนึ่ง แต่ถ้าท่านเสริมสวยด้วย “ยิ้มแย้ม” ทุกๆ วัน ท่านจะสวยโดยไม่มีสร่างซา และไม่จำเป็นจะต้องไปเสียค่าจ้างแต่อย่างใด

จงยิ้ม ! ยิ้มเถิด !
ยิ้มนั้น แต่งใบหน้าให้งาม
ยิ้มนั้น สร้างร่างกายให้กระชุ่มกระชวย

ยิ้ม เป็นคาถามหานิยมที่ดีเลิศ

ยิ้ม เป็นมนต์ขลังและทรงไว้ซึ่งเสน่ห์

ยิ้ม ทำให้คนมีความเบิกบานใจ

ยิ้ม ทำให้คนเป็นมิตรกันและรู้จักกันง่าย

ยิ้ม เป็นโอสถอันวิเศษขนานหนึ่ง

จงฝึกหัดตนให้เป็นคนยิ้มเป็น

ยิ้มอย่างละมุนละไม

ยิ้มด้วยกิริยาสุภาพเรียบร้อย

ยิ้มแย้มแต่งใบหน้าผู้อื่นให้สดใส

จงอบรมตนให้เป็นคนนิสัยยิ้ม

กลับมาจากที่ทำงานท่านต้องหัดยิ้มไว้ก่อนที่บานกระจก

เวลาก่อนจะไปทำงานหรือออกนอกบ้าน จงยิ้มดูที่กระจกของท่านเสียก่อนจึงออกไปกิจธุระหรือทำงาน ท่านจะประสบกับความสำเร็จอย่างน่าอัศจรรย์

จงเขียนยิ้มไว้ในที่นอนของท่านว่า **ยิ้ม ! ยิ้ม ! ยิ้ม !**

เขียนประตูบ้าน **ยิ้ม ! ยิ้ม ! ยิ้ม !**

ให้คนในครอบครัวของเราหัดยิ้มกัน จนยิ้มเป็น ยิ้มถูกแบบ ยิ้มอย่างมีเสน่ห์ ประชาชนคนไทยทุกคน ฝรั่งเขาชมเมืองไทย "ดินแดนแห่งเมืองยิ้ม ดินแดนแห่งมิตรภาพที่ดี" ยิ้ม ที่แฝงในใบหน้าของชนชาวไทยคือ "เสน่ห์แรง"

ทางสำเร็จของมนุษย์

ความมุ่งหวังอันสำคัญที่มนุษย์มีความมุ่งหวังก็คือ ความสำเร็จในชีวิตของตน การศึกษาชีวิตที่จะก้าวเข้าไปสู่ทางแห่งความสำเร็จได้จะต้องต่อสู้อย่างกล้าหาญ สร้างพลานุภาพทางจิตให้เข้มแข็งพร้อมแล้วทุกโอกาสที่จะเอาชนะชีวิตที่กำลังดำเนินไปสู่ทางอันสว่างให้มีความแจ่มแจ้งมากขึ้นตามลำดับ พระสัมมาสัมพุทธเจ้าสามารถบอกอุบายให้มนุษย์ทั้งหลายเอาชนะในชีวิตของตนได้ คนเราถ้าเป็นคนมีความกระตือรือร้น พยายามสกัดตัวของตนอยู่ตลอดเวลาเขาย่อมจะถึงความรุ่งโรจน์ และบรรลุถึงจุดหมายปลายทางได้แน่นอน

คนที่เกียจคร้าน คนอยู่เฉยๆ คนที่นึกฝันเลื่อนลอย สร้างวิมานบนเวหาให้แก่ตนเอง มันเป็นการยากเหลือเกินที่จะสร้างความสำเร็จให้แก่ตนเองได้

หลักธรรมในพระพุทธศาสนา ย่อมชี้แจงเน้นให้เรามองเห็นว่า ความอดทน ความเพียร ทำอยู่ไม่หยุดหย่อนแก้ไขตัวของตนอยู่ตลอดเวลา มีความตั้งใจจริงไม่ย่อหย่อนในทุกๆ สิ่งที่จรเข้ามาเป็นอุปสรรคต่อการสร้างอนาคตย่อมสามารถกำชัยชนะที่ภูมิใจได้

การฝึกชีวิตให้ต่อสู้

การต่อสู้นับว่าเป็นปัจจัยอันสำคัญมาก เพื่อให้มีความอดทน และมีการต่อต้านดีมั่นคง ในเมื่อการดำเนินชีวิตไปมีอุปสรรค ชีวิตของบุคคลใดก็ตามในโลก จะปราศจากการฝึกฝนตนย่อมเป็นไปไม่ได้ การต่อสู้ทุกอย่างต้องมีการอดทนเป็นเรื่องสำคัญ ถ้าหากว่าฝ่ายไหนมีกำลังอดทนดีแม้ฝีมือยังอ่อนก็ยังดีกว่าผู้มีฝีมือดีแต่มีความทนทานน้อย สงครามเป็นเครื่องพิสูจน์ให้เห็นข้อเท็จจริงในเรื่องนี้ ประเทศใดที่มีทหารดีมีกำลังรบเข้มแข็งมั่นคงเด็ดขาดไม่อืดอาด ตัดสินใจเด็ดเดี่ยวแน่นอน และถูกต้อง ก็สามารถเอาชนะได้รวดเร็วอย่างที่เรียกกันว่า “สายฟ้าแลบ” ตัวอย่างประเทศอิสราเอล กับประเทศกลุ่มอาหรับซึ่งปรากฏเป็นข่าวประโคมโลก ให้เกิดความกลัวเมื่อเร็วๆนี้ ประเทศอิสราเอลมีกำลัง กองทัพน้อยมาก เมื่อเทียบกับอียิปแล้วเทียบกันไม่ติดเลย แต่อิสราเอลรู้ตัวเองว่ามีกำลังน้อย จึงเป็นผู้ไม่ประมาทฝึกฝนตนเองอยู่ตลอดเวลา เตรียมพร้อมทั้งกองทัพบก ทัพเรือและทัพอากาศทหารทุกคนได้รับการฝึกมาแล้วเป็นอย่างดี

มีวินัยกล้าหาญเชี่ยวชาญในการรบ ในที่สุดสามารถเอาชนะกับกลุ่มอาหรับได้ ใช้เวลารบ ๖ วันเท่านั้น ซึ่งทำให้ชาวโลกพากันตกตะลึกงงงัน ในชัยชนะเด็ดขาดของอิสราเอล เพราะอิสราเอลมีกำลังทนทานมาก พยายามต่อสู้ด้วยความอดทน ลงท้ายก็ชนะฝ่ายที่มีกำลังอย่างท่วมท้นได้

กฎของการต่อสู้

เราจะต้องอาศัยลักษณะสร้างความอดทนขึ้นในตัวของเราก่อนอย่างอื่น ความทนทาน ความลำบาก ความทุกข์ร้อน ความทนทานต่ออารมณ์ร้าย ไม่เป็นคนโกรธง่าย ใจเสียง่าย เห็นความลำบากนิดเดียวก็เกิดความท้อแท้ใจ เห็นเรื่องเล็กน้อยเป็นเรื่องราวใหญ่โต ถ้าเรามีลักษณะอย่างนี้ จงหาทางแก้ไขในตัวเราเสีย อย่าปล่อยให้สิ่งเหล่านี้มาหลอกหลอนตัวเรา เราต้องหาทางต่อสู้กับความทุกข์ยากเหล่านั้น คือฝึกฝนตนให้มีความทนทานต่อสิ่งเหล่านั้นอย่างกล้าหาญ

พวกชาวสปาร์ต้า ในสมัยกรีกโบราณฝึกเด็กตั้งแต่เล็ก ให้รู้หลักของการฝึกตน ให้มีความทนทาน ใช้งานหนัก ห้ามไม่ให้ออกปากบ่น ให้อาหารกินอย่างเลว ให้อยู่กินอย่างลำบาก เพื่อฝึกให้เด็กได้ทนทานสารพัดอย่าง มีการแข่งขันการอดทนกัน ด้วยวิธีการเฆี่ยนตี ใครร้องไห้คนนั้นเป็นผู้แพ้ ใครไม่ร้องไห้เป็นผู้ชนะ อันนี้รู้สึกว่ามันเป็นการทารุณมากเกินไป การทำความดีต้องมีขอบเขต ความดีอยู่ที่ความพอเหมาะพอควร

ความอดทนนั้นเป็นความจำเป็นสำหรับชีวิตต่อสู้ วิธีฝึกความทนทานก็คือ สร้างพลังการต่อสู้ให้แก่ตัวเรานั่นเอง ซึ่งข้าพเจ้าจะขอแนะนำท่านง่ายๆ ในที่นี้คือ

ทางสู้ที่ ๑

ทางสู้ที่ ๑ งดการบ่นถึงความทุกข์ยาก คนที่ชอบบ่นถึงความลำบาก แสดงความหนักอกหนักใจ ย่อมเป็นการทำลายการต่อสู้ในตัวของเราเอง ความยากลำบากย่อมมีอยู่ในทุกๆ คนไป แต่เราต้องเก็บความรู้สึกนั้นไว้ในตัวเรา ไม่พูดออกมา "นั่นคือทางแก้อันประเสริฐ" เป็นการสร้างความทนทานให้แก่ตนเอง ขอให้ท่านสังเกตดูชีวิตของคนบางคน ที่ต้องเผชิญกับความลำบากในชีวิต ต้องหากินด้วยความเหน็ดเหนื่อย ถึงกระนั้นก็ยังไม่พอเลี้ยงปากเลี้ยงท้อง แต่เขาก็ไม่บ่น ต่อสู้กับเหตุการณ์ต่างๆ ด้วยหน้าชื่นตาบาน

การที่เขาไม่บ่นถึงความลำบาก ย่อมจะสร้างกำลังการต่อสู้ในตนเอง ระงับการบ่นเสีย นับว่าเป็นอุปกรณ์สำคัญยิ่งแห่งการนำมาซึ่งชัยชนะในการต่อสู้เพื่อนำตนของตนไปสู่ทางแห่งความสำเร็จ

ต้องรีบฝึกฝนตนเอง

หาความรู้ใส่ตน

พยายามหาคุณความดีให้แก่ตนยิ่งขึ้น

เร่งเร้าใจให้เกิดมานะสร้างความก้าวหน้า

จงแข่งความดีกับคนอื่น

จงปลูกฝังความมั่นคงของจิตใจให้สูงขึ้น

ทางสู้สายที่ ๒

ท่านอย่าปรับความทุกข์แก่ใคร ถ้าเรามัวแต่ไปปรับความทุกข์แก่ผู้อื่น ย่อมหมายถึงความอ่อนแอของท่านเองทำให้คนอื่นไม่อยากจะให้ความช่วยเหลือ ไม่อยากให้ความร่วมมือ ทุกคนอยากคบค้าสมาคมกับบุคคลที่เข้มแข็ง

แต่ว่ามนุษย์ชอบพูดถึงความลำบากของตัวเองให้คนอื่นฟัง เพราะการทำเช่นนั้น ไม่มีทางดีอย่างไร ทำให้ผู้อื่นเห็นความอ่อนแอของท่านในขั้นแรก ข้าพเจ้าขอแนะนำท่าน "หาทางต่อสู้" ให้ท่านคิดว่า "สิ่งทั้งหลายในโลกนี้

เมื่อตึงถึงที่สุดแล้ว มันก็ย่อมคลายตัวของมันเอง มนุษย์บางพวก ถึงความลำบากสุดแสนที่จะทนทาน ในชีวิตนี้คล้ายกับว่า เราเป็นทุกข์อยู่คนเดียว แต่เมื่อมีความอดทน ก้มหน้าสู้มัน ไม่กี่วันมันก็ยอมแพ้แก่เรา คลายความตึงเครียดลงมา พอให้ผู้มีความลำบากหายใจมีชีวิตต่อสู้กับมันใหม่อีก การบ่นถึงความลำบากหรือทุกข์ร้อน แม้จะเป็นสิ่งเล็กน้อย แต่ก็มีความสำคัญมาก

ข้าพเจ้าขอสมมุติว่า ถ้าเราเป็นผู้บังคับบัญชา มีคนอยู่ใต้บังคับบัญชาสองคน ซึ่งอาจเป็นคนใช้ส่วนตัว หรือเป็นผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชาในทางการ คนสองคนนี้มีความรู้และความสามารถเท่าๆ กัน เขาทำงานได้ผลดีเท่าๆ กัน แต่คนหนึ่งในขณะที่ทำงาน ได้บ่นถึงความเหน็ดเหนื่อยทุกข์ยากลำบากนานาประการ อีกคนหนึ่งไม่บ่นเลย แม้งานนั้นจะมากมายเราจะต่อสู้งานนั้นไปด้วยความสามารถและด้วยอารมณ์อันแจ่มใส เป็นการแน่นอนเราต้องชอบคนที่ไม่บ่นมากกว่า ถ้าหากมีทางให้ความดีความชอบ เราก็คงให้แก่คนที่ไม่บ่น ส่วนคนที่บ่นถึงความเหน็ดเหนื่อย ทุกข์ยากลำบากนั้น เราไม่อาจชอบเอาเสียเลยทำให้รู้สึกเกิดความรำคาญเสียอีก

ข้าพเจ้าขอสมมุติอีก คนสองคนนั้น คนหนึ่งมีความสามารถสูงกว่าทำงานได้ผลดีมาก แต่เป็นคนที่ชอบบ่นยากลำบาก บ่นความเหน็ดเหนื่อยในการทำงาน

อีกคนหนึ่ง มีสมรรถภาพน้อย มีความรู้น้อยทำงานได้ผลดีน้อยกว่าอีกคนหนึ่ง แต่ก้มหน้าก้มตาทำงาน โดยไม่บ่นเหน็ดเหนื่อยยากลำบากอะไร แม้ในกรณีที่กล่าวมานี้เองเราก็ยังชอบบุคคลที่ไม่บ่นมากกว่า บุคคลที่สามารถมีวิชาความรู้ ทำงานดี แต่มีลักษณะเป็นคนขี้บ่นถึงความลำบากเข้านิดเดียว ผู้บังคับบัญชาก็จะหมดความเลื่อมใส

ส่วนคนที่ไม่บ่น มีงานมากก็ทำด้วยความรักในงาน แม้ยากก็ต้องต่อสู้บุคคลข้างหลังนี้ สามารถเอาชนะคนที่มีความรู้ดีและมีความสามารถกว่า ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ความอดทนไม่บ่นถึงความลำบาก

อำนาจแห่งการช่วยเหลือตนเอง

อำนาจแห่งความมานะขยันขันแข็ง อดทน

อำนาจของความกระตือรือร้นในการแก้ไขตนเอง

ย่อมทำให้มนุษย์ เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถทำให้มนุษย์ที่เป็นชาวไร่ชาวนา ข้าราชการพ่อค้ากลายเป็นมนุษย์ผู้มีชื่อเสียงโด่งดัง ประกอบด้วยเกียรติยศชื่อเสียงซึ่งชาวโลกจดจำอยู่อย่างไม่รู้จักลืม

เมื่อท่านพิจารณาดูวิถีชีวิตของมหาบุรุษต่างๆ ของโลก ท่านเหล่านั้นหาได้เกิดในตระกูลที่สูงศักดิ์ทุกคนไม่ บุคคลเหล่านั้นมาจากมหาวิทยาลัย จากห้างร้าน จากท้องนา จากกระท่อมอันทุกข์ยาก และจากห้องของคนใช้ของคนชั้นสูง คนที่ยากจนที่สุด ก็สามารถก้าวขึ้นสู่ตำแหน่งสูงสุดได้ จะไม่มีสิ่งใดมาขัดขวางความต้องการของมนุษย์ที่มีเด่นกว่าคนกล้าหาญ ฝ่าฟันอุปสรรคที่มากีดขวางอุปสรรคเหล่านั้นเอง เป็นประทีปช่วยให้ท่านเหล่านั้นเป็นคนสูงค่ากว่าคนทั้งหลาย

กุญแจสำเร็จของเชคสเปียร์

เขาเป็นนักจินตกวีที่มีชื่อเสียงของอังกฤษ เขาสามารถก้าวเข้ามาสู่วงการอันยิ่งใหญ่ซึ่งใครก็ย่อมรู้จักชื่อของเขาดี เขามิได้เป็นผู้สูงศักดิ์แต่อย่างใด เขาก็ไม่ใช่เป็นเศรษฐี เป็นคนสามัญธรรมดา บิดาของเขาเป็นเพียงคนฆ่าสัตว์ และเลี้ยงสัตว์ขาย เมื่อเกิดขึ้นมาในเบื้องต้นของชีวิต เขาก็เป็นเด็กช่วยพ่อแม่ทำงาน บางทีก็ไปเลี้ยงแพะและเลี้ยงแกะกับบิดา บางครั้งก็เอาเนื้อไปขายที่ตลาด เพื่อหาเงินช่วยทางบ้าน เมื่อเขาเรียนจบแล้วเขาก็ได้เข้าเป็นครูในโรงเรียนเล็กแห่งหนึ่ง ต่อมาก็ได้เป็นเสมียน เขามีความกระตือลือล้นในการศึกษามากทำอะไรทำจริง เขาใช้ชีวิตของเขาได้ทุกอย่าง เชคสเคยเป็นกลาสี เคยเป็นคนขายม้าและอยู่กับพระที่สอนศาสนา สิ่งที่เขาชอบก็คือ เขาสามารถแต่งบทละครด้วยตนเอง ได้รับความนิยมชมชอบมากและเป็นบทละครที่เป็นอมตะสิ่งที่เขาได้ประสพกับความสำเร็จในที่นี้ก็คือโลกนี้ เปรียบด้วยโรงละครโรงใหญ่ เปรียบด้วยชีวิตของมนุษย์เปรียบด้วยตัวละคร ซึ่งไม่มีความจริงอะไรเลยในฉากชีวิตของมนุษย์ ย่อมกระโดดโลดเต้นไปตามจังหวะของบทละคร ที่บนเวทีละครชีวิต ในขณะที่มนุษย์เรายังมีชีวิตอยู่ก็พากันกระโดดโลดเต้นไปตามบทละคร ในบางครั้งที่ยากจนเข็ญใจ เป็นเศรษฐี และกลายเป็นผู้มีชื่อเสียงเป็นที่นิยมชมชอบของประชาชน บางคนก็เป็นคนมีความร่ำรวย เป็นนักการเมืองที่มีชื่อ ในบั้นปลายชีวิตเขาก็กลายเป็นบุคคลสามัญธรรมดาไปเสียแล้ว

อาวสานของชีวิตก็คือความตาย เหมือนละครที่เลิกแสดงแล้ว ชีวิตนั้นมิใช่อย่างอื่น นั่นคือเงาเดินได้ ในความเห็นของเชคสเปียแล้ว "ชีวิตเป็นของไม่มีแก่นสาร" ไม่มีความดีความร้ายในตัวของมัน มันไม่มีอะไรเป็นของจริงจังเป็นเพียงแต่เงาที่เดินได้เท่านั้น

เชคสเปียได้แนะเป็นแนวทางแก่ผู้มุ่งหวัง ในการสร้างตนเองให้ก้าวเข้าไปสู่ทางแห่งความรุ่งโรจน์

อย่าปล่อยเวลาให้ว่างเปล่าแม้เพียงนาทีเดียวถือว่าร่างกายของคนเป็นเครื่องจักรต้องทำงานจงละความเกียจคร้าน การเดินทางคือ การพักผ่อน วันที่ชั่วร้ายที่สุดคือวันที่ไม่ได้ทำอะไรให้เป็นประโยชน์แก่ตนเอง การเสียเวลาเพียงเล็กน้อยทำให้เขาคำราญใจ ความก้าวหน้าแห่งชีวิตมนุษย์อยู่ที่การทำจริง ค่าของชีวิตมนุษย์มีค่าสูงไม่มีประมาณ ทุกคนอาจก้าวไปสู่ความรุ่งโรจน์ได้กันทุกคนถ้าหากตัวของเราเองรู้จักช่วยตนเอง พยายามทำงานด้วยความขยันขันแข็ง เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายที่ตนมุ่งหวัง จงพยายามทำชีวิตให้เคลื่อนไหวตลอดเวลา อย่าหยุดอยู่กับที่ จงรุดหน้าไปทีละน้อยนี่คือท่านกำลังพบความสำเร็จฯ

จงทำมันเรื่อยไปจนกว่าจะสำเร็จ

มนุษย์เราต้องต่อสู้กับความขัดสนและกับสิ่งที่มาขัดขวางในการดำเนินชีวิต เราต้องต่อสู้เพื่อครอบครัว ต่อสู้กับความอิจฉาริษยา ต่อสู้กับความดูถูกดูแคลน ต่อสู้กับความพลาดหวัง เพื่อความเจริญก้าวหน้าแก่ตัวเอง เราจะต้องมีความเข้มแข็งเด็ดขาดทำอย่างไม่หยุดหย่อน และมีความพากเพียรอย่างสม่ำเสมอซึ่งข้าพเจ้าขอยกเอาชีวิตที่เราต้องศึกษา เพื่อมาเป็นตัวอย่างในการแก้ไขความบกพร่องของเรา และมีกำลังใจสร้างตนเองต่อไป

เจฟฟรีย์ เกิดในวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๑๘๙๔ ในประเทศแคนาดา เขาได้รับการศึกษาน้อยมาก นิสัยชอบศึกษาวิชาการบัญชี และไม่สนใจอะไรมากกับชีวิต เขาเป็นคนเคร่งขรึมชอบเก็บตัวอยู่แต่ในบ้าน และดูตำหรับตำราเกี่ยวกับการสร้างตัวเอง และทางการบัญชี และเขาเป็นคนชอบทางการค้าขาย มีความทะเยอทะยานใฝ่ฝัน

แต่ว่าเขาไม่ใช่เป็นคนมั่งมี สภาพความเป็นอยู่แห่งชีวิตของเขาก็ทุกข์ลำบาก เขาตะเกียกตะกายหางานทำเพื่อจะเอาเงินนั้นมาเลี้ยงพ่อแม่ และเป็นค่าจ้างคนสอนในการทำบัญชี ในที่สุดการต่อสู้ของเขา ก็ทำให้เขามีความรู้และความสามารถในการทำบัญชี เขาเข้าไปหาสมัครงาน หลายบริษัทมีแต่งานไม่ว่างทั้งนั้นเขาพยายามแล้วพยายามเล่า เดินหางานตามซอกตามตรอกจนรองเท้าของเขาสึกหมด บางครั้งเขาก็กลับมาบ้านด้วยความเหนื่อยหน่ายต่อชีวิตเขาแทบจะหมดกำลังใจอยู่แล้ว แต่นิสัยของเขาเป็นคนเอาจริงเอาจังและต่อสู้กับชีวิตแห่งความพลาดหวังนับไม่ถ้วน

ในที่สุดเขาได้ทำงานอยู่ในบริษัท เลฟเวอร์ ในแคนนาดา เขาเป็นคนทำงานจริงๆ จังๆ ไม่เคยหลีกหนีจากความยุ่งยากของงานด้วย เขาได้เรียนรู้หลักสูตร แห่งความก้าวหน้าแห่งชีวิตเป็นอย่างดีว่า

ต้องทำงานด้วยความเข้มแข็ง

ต้องทำงานด้วยความอดทน

ต้องทำงานให้ดีที่สุดเท่าที่จะดีได้

บุคคลที่บ่นพร่ำรำพันถึงความทุกข์ยาก บ่นพร่ำถึงความลำบาก เป็นลักษณะของบุคคลผู้อ่อนแอ เขาไม่เหมาะจะเป็นผู้นำ หรือทำงานให้ก้าวไปข้างหน้า

เขาพยายามทำงานให้บริษัทด้วยมุ่งหวังให้บริษัทนั้นมีความเจริญอย่างจริงใจ แจฟฟรีย์ทำงานอย่างหนักเขาก้มหน้าก้มตาทำงานในทางบัญชีอย่างปราณีตเมื่อเขาว่างงาน เขาก็อานหนังสือเพื่อหาวิชาความรู้ให้กว้างขวางอย่างไม่หยุดยั้ง

เขาเป็นคนชอบใช้ความคิด ชอบใช้ความสังเกตชอบประมวลเอาเหตุการณ์ต่างๆ ของโลก ทั้งในด้านการเมืองและในด้านทางเศรษฐกิจของประเทศนั้นได้เป็นอย่างดีมาแก้ไขดัดแปลง เพื่อความเจริญก้าวหน้าของบริษัทด้วยเหตุที่กล่าวมานี้เอง ทำให้เขาเป็นบุคคลที่มีความสามารถเป็นพิเศษในการมองการณ์ไกล ความสามารถของเขาเป็นที่ประทับใจของเลนเวอร์ฮูล์ม ผู้ซึ่งเป็นเจ้าของบริษัท

ในคราวหนึ่ง เจฟฟรีย์ไปอยู่อังกฤษทำให้บริษัทขาดคนสำคัญไป ทำให้บริษัทต้องประสพมรสุมการค้าตกต่ำลงไปมาก บริษัทต้องประสพกับการขาดทุนอย่างย่อยยับ ไม่เหมือนสมัยที่เจฟฟรีย์ยังอยู่ เลฟเออร์ซึ่งเป็นเจ้าของบริษัทเห็นว่าถ้าปล่อยไว้อย่างนี้คงล่มจมเป็นแน่ เขาจึงไปเชิญ เจฟฟรีย์ให้กลับมาจากอังกฤษมาทำงานเพื่อช่วยแก้ไขภาวะการค้าของบริษัทให้ดีขึ้น

เมื่อเขาได้เข้ามาทำงานในบริษัทนี้อีก เขาก็ได้ถามดูกิจการต่างๆ จนเป็นที่พอใจแล้ว เขาจึงเริ่มวางโครงการปฏิวัติวางแนวนโยบายใหม่ เขามี

ความรู้กว้างขวางในวงการค้า และการเมือง ในไม่ช้าเขาก็สามารถแก้ไขภาวะการค้าที่ตกต่ำให้อยู่ในสภาพดี ทำให้บริษัทได้กำไรอย่างงดงาม ทั้งนี้ก็เพราะด้วยความสามารถของเจฟฟรีย์นั่นเอง

เจฟฟรีย์ เป็นบุคคลที่เข้มแข็ง ไม่เคยย่อท้อต่อชีวิต ไม่เคยบ่นพร่ำถึงความเหนื่อยยาก เขาทำงานด้วยความมานะอดทน งานใดที่ต้องทำด้วยการใช้ความคิดมากและเผชิญกับอุปสรรคมาก เขายิ่งมีความพอใจ เขามีความมุ่งหวังอย่างไม่ท้อถอยแม้จะมีอุปสรรคร้อยแปดพันประการมาขวางหน้า เขาจะก็พากเพียรไป เขาตั้งใจกระทำไปจนกระทั่งบรรลุถึง ไม่ผลนั้นซึ่งเขามีอุดมการณ์ว่า ความพากเพียรทำอยู่หยุดหย่อน และทำเลื่อยๆ ด้วยความอดทน ย่อมประสพกับสิ่งที่เราต้องการ

เจฟฟรีย์ สามารถควบคุมกิจการของบริษัทให้มีการค้าอยู่ในระดับดีตลอดมา ทั้งนี้เพราะเขามีกุศโลบายอันสำคัญมาก กับคล้ายว่าเป็นระบบประชาธิปไตย โดยเขามิได้กำอำนาจแต่ผู้เดียว

เขายอมรับฟังความคิดเห็นของคนงานนั้นๆ ถ้าคนงานคนใดแสดงทัศนะ และให้ความคิดเห็นใหม่ๆ แปลกๆ หรือจะให้แก้ไขปรับปรุง วิธีการทำงานประการใด ก็ให้คนงานนั้นรายงานให้เขาทราบด้วย เพื่อจะนำเอาความคิดและเหตุผลนั้นๆ มาวิจัยเพื่อปรับปรุงสภาพของงานที่ทำอยู่ในปัจจุบันให้ดีขึ้น เขาสามารถเอาชนะใจคนงานได้ แทบทุกคน คนงานทุกคนรักเขามากโดยอาศัยกุศโลบายปกครองดังนี้

เขาปล่อยให้คนงานเหล่านั้นทำงานโดยอิสระเหมือนตัวเองปกครองตัวเอง ช่วยให้ทำงานให้ได้ผลดีขึ้น แสดงความเห็นอกเห็นใจเขาไม่ดูถูกคนงานของเขา เขาพยายามหาทางช่วยเหลืออยู่เสมอ เขาจะต้องประชุมชี้แจงนโยบายของบริษัทให้คนงานฟังเพื่อทราบความมุ่งหมาย

ต่อมาเขาก็ได้เดินทางรอบโลกทั้งในยุโรปและเอเชีย เขาได้ไปสังเกตการค้าทั้งสองทวีป ทำให้มีความชัดเจน และมีความรู้กว้างขวางมากขึ้นจึงดำเนินการค้ากับบริษัทด้วยตนเอง และร่วมกับบริษัทเดิมด้วยความคิดใหม่ๆ

มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอทำให้บริษัทของเขาเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพสูง

บริษัทที่ใหญ่ที่สุดในโลกก็คือบริษัทยูนิลิฟเวอร์ ซึ่งดำเนินกิจการในประเทศต่างๆ เป็นจำนวนถึง ๔๓ ประเทศ มีบริษัทสาขา ๕๐๐ แห่ง มีสำนักงาน และโรงงาน ๓๕๐ แห่ง มีคนงานประมาณ ๓๐๐,๐๐๐ คน

และบริษัทยูนิเฟนเวอร์ ยังเป็นเจ้าของกิจการค้าปลาที่ใหญ่ที่สุดในโลก

กิจการเหล่านี้ เกิดขึ้นเพราะความสามารถของเจฟฟรีย์ทั้งนั้น และบริษัทของเขากำลังก้าวหน้าไปอย่างไม่หยุดยั้ง

ในขณะที่เจฟฟรีย์ ได้กลายเป็นมหาเศรษฐีของโลกไปแล้ว เขาก้าวขึ้นมาจากพื้นฐานแห่งความยากจน เขาก้าวขึ้นจากความพากเพียรและอดทนอย่างเลิศ เขาทำงานอย่างจริงจัง เขาไม่ท้อถอยในการต่อสู้กับอุปสรรค เขาไม่เคยพ่ายแพ้ต่ออุดมการณ์ของตนเอง เขาสามารถเอาชนะแก่ความปรารถนาของชีวิต

เขาฝ่าพ้นกับสงครามชีวิตอย่างโชคโชนจะไม่มีอุปสรรคใดๆ ในโลกที่จะมากางกั้นความตั้งใจของมนุษย์ผู้มีความเชื่อมั่นตนเอง ความลำบากความทุกข์ทรมานในการเดินชีวิต ของคนที่ยากจน แต่เขาสามารถบรรลุผลสำเร็จนับว่าเป็นโรงเรียนที่ดีที่สุดในการวางแนวชีวิต

การปลุกปล้ำกับชีวิตล้มลุกคลุกคลาน จนกลายไปเป็นเศรษฐีของโลกและเป็นคนมีชื่อเสียงปรากฏอยู่ในโลก เพราะความเพียรพยายามทำอยู่ร่ำไปฝึกฝนตนเองให้เคยชินกับความลำบาก จนทำให้เกิดรู้จักวิธีการสู้กับมันและไม่รู้สึกหวาดหวั่น เมื่อมันโคจรมาพบกัน เหมือนกับนักวิ่งแข่งขันเขาฝึกตนโดยวิ่งผ่านเนินภูเขาที่มีความขลุขระมาแล้ว ในที่สุด เขาจะเอาชนะในการแข่งขันได้อย่างง่ายดาย

หนทางที่ทอดไปสู่ทางแห่งความสำเร็จนั้น ย่อมเป็นหนทางที่สูงชันผู้ใดสามารถขึ้นไปถึงยอดได้ ก็ย่อมเป็นเครื่องพิสูจน์อยู่แล้วว่า บุคคลนั้นจะ

ต้องเป็นผู้เข้มแข็งกว่าบุคคลอื่น โดยเอาชนะอุปสรรคต่างๆ ได้โดยเราไม่ยอมหนีออกจากมัน เรามีความตั้งใจอย่างแน่วแน่ และปลุกความกระตือรือร้นสู้กับอุปสรรคให้มันยอมหมอบลงแทบเท้าของเรา จะไม่มีอะไรในโลกที่คนเราจะทำไม่ได้ จงมีความเชื่อมั่นในตนเอง รีบทำลายความสงสัยลังเล ปลูกพลานุภาพแห่งความริเริ่มให้เกิดขึ้น ข้าพเจ้ากล้าพยากรณ์ได้ว่า ชีวิตของท่านจะต้องรุ่งโรจน์แน่นอนๆ

สร้างเสน่ห์ในสังคม

การสร้างเสน่ห์ให้แก่ตนนับว่าเป็นจุดสำคัญมาก เท่ากันกับสร้างค่าของความเด่นให้แก่ตนเองด้วย สิ่งเหล่านี้ขึ้นอยู่กับกิริยาคือความเคลื่อนไหวให้ปรากฏแก่คนทั้งหลาย จะเป็นทางกายก็ตาม ทางวาจาคำพูดก็ตาม ล้วนแต่เป็นการแสดงออกมาทางภายนอกทั้งสิ้น และเป็นจุดใหญ่ที่จะบุกเบิกไปสู่แนวชีวิตใหม่ของท่านขึ้นอยู่กับ "กิริยา" ถ้ากิริยาทางกายดีคือเป็นกายสุภาพมีความโอบอ้อมอารี กล่าวคำเอื้อเฟื้ออ่อนหวาน ไม่หยาบคาย กิริยาที่แสดงออกมาเป็นผลดี ถ้ากิริยาไม่ดีก็ตรงกันข้าม สิ่งเหล่านี้ มันส่อแสดงถึงนิสัยใจคอ การแสดงออกภายนอก การเคลื่อนไหวการชำเรืองตา การพูดอภิปราย ย่อมเป็นวิถีให้คนล่วงรู้ใจกัน

โบราณท่านจึงพูดว่า

"สำเนียงบอกภาษา กิริยาบอกตระกูล

สายบัวเป็นเครื่องวัดน้ำ มรรยาทวาจาบอกตระกูล

คารมแถลงเป็นเครื่องวัดปัญญา ต้นหญ้าเหี่ยวแห้งเป็นเครื่องวัดแผ่นดิน"

ความสุภาพอ่อนโยน สำหรับปราบทางชีวิตของมนุษย์เราให้ก้าวไปสู่ความสำเร็จในทางสังคม เป็นเสน่ห์ที่ดูดดื่มของชนเป็นจำนวนมาก คนที่มีกิริยาสุภาพ แต่จะทำสิ่งใดเพียงเล็กน้อยก็น่าดูน่าชม นิยมชมของบุคคลอื่นขึ้นล้วนแต่เป็นการเปิดทางตนเองก้าวขึ้นไปสู่ความนิยมของสังคมทั้งนั้น

คนเราจะพบกัน รูปร่างเป็นสิ่งสะดุดตาก่อนสิ่งอื่น ถัดมาก็คือกิริยา

ท่าทางคำพูด ถัดเข้าไปอีกก็คือ นิสัยใจคอเป็นอันดับสุดท้าย มนุษย์เราจะเลือกเอารูปร่าง หน้าตา ตามใจชอบไม่ได้บางคนมีรูปร่างสดสวยงดงาม บางคนรูปร่างขี้ริ้วขี้เหร่

ส่วนบุคคลผู้มีรูปงาม ย่อมเป็นที่นิยมชมชอบแก่บุคคลที่ได้พบเห็นเช่นดอกไม้ที่งาม สำหรับผู้มีรูปร่างไม่สวยก็ย่อมไม่เป็นที่ชื่นชมแก่ผู้ที่ได้พบเห็น

แต่ว่า กิริยางามดีกว่ารูปงาม เพราะคนกิริยางามแม้จะขี้ริ้วขี้เหร่ ก็เหมือนทุเรียนภายนอกเป็นหนามคม แต่เนื้อข้างในอร่อยคนประเภทนี้ก็ชื่อว่า เป็นผู้งามด้วยมรรยาท เป็นที่นิยมชมชอบแก่คนทั้งปวงเหมือนกัน ซึ่งเหมือนกับคำว่า *"ดำแต่เนื้อในแผ้วผ่องเนื้อนพคุณ"* ในที่สุดก็เกิดในผู้อื่นเมตตาสงสาร สังคมต้องการคบค้าสมาคมด้วย และเป็นเสน่ห์แรงแก่คนทั่วไป

เป็นจุดเด่นให้คนอื่นสนใจดีกว่าคนรูปงาม แต่กิริยาต่ำทราม ถ้าหากบุคคลมีรูปงามประกอบด้วย ก็เหมือนเพชรที่เจียระไนแล้ว ทำให้สังคมทุกชั้นมีความนิยมชมชอบมากขึ้น

คนที่มีรูปงาม แต่กิริยาทรามจะจัดว่าเป็นคนงามเลยทีเดียวยังไม่ได้ เพราะรูปงามเป็นเพียงให้คนชมว่า "สวย" แต่ไม่มีใครชมว่า "ดี" สู้กับคนที่มีรูปร่างไม่งาม แต่มีกิริยางามไม่ได้ เหมือนผลมะเดื่อสุก ซึ่งข้างนอกแลดูงามตาดี แต่ข้างในของมะเดื่อนั้นมีแต่หมู่หนอนเจาะเข้าอยู่เต็ม ถ้าบุคคลนั้นมีรูปไม่สมประกอบด้วยแล้ว ก็ยิ่งอาภัพหนักลงไปอีก เป็นเหมือนดอกอุตพิด ยิ่งเพิ่มให้เขาเกลียดชังซ้ำเข้าไปอีก

บุคคลที่มีกิริยามรรยาทดี ตั้งอยู่ในกรอบแห่งศีลธรรม คือเป็นคนมีกิริยาสงบเสงี่ยม กิริยาเรียบร้อย กิริยาเจียมตัว กิริยาโอบอ้อมอารี กิริยาเมตตาปรานี และกิริยาเอื้อเฟื้อต้อนรับเชื้อเชิญเป็น จัดเป็นกิริยาดี เพราะเป็นของดี และเป็นคนดี ดูงามในสายตาของบุคคลอื่น

ส่วนบุคคลที่มีกิริยาแข็งกระด้าง กิริยาชั่วช้าเลวทราม และกิริยาทะลึ่งตึงตัง กิริยาซุ่มซ่าม ลวนลามล่วงเกินผู้อื่น เช่นยื่นของให้เขาด้วยอาการ

เสือกไส พร้อมกับคำพูดที่ไม่น่าฟัง หลีกคนไปก็ด้วยการกระทบไหล่ข้ามกราย เดินเฉียดหรือยืนใกล้ผู้คนที่นั่งอยู่ โดยทำนองเดินข้ามศีรษะ บางทีก็ลุกลน แหวกผู้คนไปไม่ขอร้อง ไม่ขอโทษ ถ้ามีแขกไปมาซึ่งควรแสดงกิริยาต้อนรับ ทักทายปราศัยด้วยอัธยาศัยอันดี ก็กลับยืนแลดูเฉยๆ อยู่ เมื่อได้ยินใครพูดอะไรก็คอยขัดคอหมดทุกอย่าง

คนที่มีนิสัยแข็งกระด้าง ชอบแสดงกิริยาหัวแข็ง เย่อหยิ่งยกตนข่มคนอื่น ทำให้คนอื่นเกลียดชังน้ำหน้า ไม่พยายามเข้าไปสนิทสนมด้วย บุคคลอย่างนี้ เท่ากันกับว่าเป็นการขับไล่ตนเองออกจากสังคม

ส่วนบุคคลที่มีนิสัยอ่อนโยน มีกิริยาดีเป็นเครื่องประดับกายย่อมเป็นคุณลักษณะเด่น สร้างความนิยมให้แก่ผู้ที่ได้พบเห็น และทุกคนก็อยากคบค้าสมาคมด้วย กิริยาดีชื่อเป็นสหายที่ดีของผู้ใช้

การแสดงกิริยามรรยาทนับว่าสิ่งสำคัญ ควรระมัดระวังให้จงหนัก เช่นเพื่อนร่วมบ้านมีความขัดข้องมาขอความช่วยเหลือ ถ้าท่านให้เขาด้วยกิริยาเลวทราม ด้วยอาการเสือกไส ด้วยอาการอันบูดบึ้ง ซึ่งส่ออัธยาศัยว่าไม่เต็มใจจะให้ ชื่อว่าทำคุณด้วยคามบาดหมาง

ถ้าหากว่ามองในแง่ตรงกันข้าม ท่านให้ด้วยกิริยาที่ดี

แสดงให้ปรากฏว่า เขาให้ด้วยน้ำใจเมตตากรุณาหวังจะสงเคราะห์เขาด้วยใจจริง ในเมื่อเขามีความทุกข์ร้อนและเกิดความขัดข้องขึ้นจริงๆ เราให้เขาโดยมิได้หวังผลอะไรเลย ได้ชื่อว่าสร้างมิตรภาพ แม้จะเป็นของเล็กๆ น้อยๆ ก็สามารถโน้มน้าวน้ำใจของผู้อื่นได้เป็นอย่างดี

ถ้าหากกิริยาก็เป็นเครื่องผูกมัดน้ำใจ มิตรเพื่อนฝูงให้เกิดความนิยมชมชอบในตัวเรา ส่วนกิริยาทรามเป็นเครื่องศัตรูให้แก่ตนเอง และขับไสตนเองให้ออกจากหน่วยสังคม

อย่าใช้กิริยาหยาบ กิริยาแข็งกระด้าง ควรจะเจียมตัวไว้เหมือนเขาวัวหลุด หรืออสรพิษถูกถอนเขี้ยวแล้ว ถ้าท่านเพาะปลูกกิริยาดีในตนก็จะเป็นเครื่องชูเชื่อมน้ำใจ และผูกใจให้มีความรักสนิทชิดเชื้อกันดี

กิริยาอ่อนโยน เมื่อแสดงตัวออกมาก็เต็มไปด้วยสัมมาคารวะนอบน้อมอ่อนละมุนละไมต่อผู้ใหญ่ ทั้งผู้เสมอกัน ผู้น้อยกว่า และผู้มีฐานะต่ำกว่า ชื่อว่ากิริยาอ่อนโยน

คนที่กิริยาแข็งกระด้าง เป็นคนหัวดื้อถือดี ชอบทะนงตัวหัวแข็งว่ายากแสนยาก นึกกระหยิ่มจองหองลำพองอยู่ในใจ ไม่ยอมเชื่อฟังอ่อนน้อมต่อใครๆ มีใจฟังเฟื้อว่าไม่มีใครดีกว่าตน ชอบหลบหลู่ดูหมิ่นคนอื่น มองเห็นคนอื่นเลวกว่าตัวไปหมด กิริยานั้นที่แสดงออกนั้นชื่อ เขาเองกำลังเดินเข้าสู่ประตูแห่งความเสื่อม

กิริยาดี กิริยางาม และกิริยาอ่อนโยนนี้เอง คือกิริยาสุภาพถ้าฝังในตัวของบุคคลใดแล้ว ถ้าเป็นผู้น้อยก็เป็นที่รักของผู้ใหญ่ และจะได้ความอุปถัมภ์ค้ำชู ถ้าคนเสมอกันก็จะได้พึ่งพาอาศัยกัน ผู้ใหญ่ก็จะได้ผู้น้อยเป็นกำลังส่งเสริม และทำงานนั้นให้เกิดความสำเร็จเร็วขึ้น

เสน่ห์วาจา

คำพูด นับว่า เป็นจุดสำคัญมากสำหรับมนุษย์ คำพูดเป็นของมีค่าสูงในสังคมใดก็ตาม วาจาคำพูดนี้จะต้องใช้อยู่เสมอเพราะมีคนคอยเฝ้าเพ่งคอยจับถ้อยคำในขณะที่เราพูด ทั้งในแง่ดีและในแง่ร้าย

พูดดีเป็นศรีแก่ตัว พูดดีเป็นเงินเป็นทอง พูดไม่ดีก็นำความเสื่อมเสียมาสู่ตนเอง พูดไม่ดีก็เสียเงินเสียทอง เราพูดจาดีออกมาเพียงคำเดียวก็มีค่าควรแก่เมือง อาจจะได้บ้าน ได้เมือง ได้ทอง ทำคนที่กำลังรบพุ่งกันให้เป็นมิตรต่อกัน

ถ้าพูดจาชั่วออกมาแม้เพียงคำเดียว ก็เกิดเป็นภัยใหญ่ ให้วิวาทรบพุ่งจนกระทั่งเสียบ้าน เสียเมือง เกิดโกลาอลหม่านก็ได้ วาจาดี ไม่ชวนให้เกิดคดีอาญา ไม่พาให้จับศัตราอาวุธ ไม่ยั่วบาดหมางน้ำใจกัน ไม่ยุให้ทะเลาะกัน เป็นคำจริง มีความไพเราะอยู่ในที่ทุกหนทุกแห่ง อ่อนหวาน ประกอบด้วยเมตตาจิตทำให้ผู้ฟังเกิดความรักใคร่พอใจ จัดเป็นวาจาสุภาพอ่อนโยนมีเสน่ห์

การมัดหัวใจของมนุษย์ ต้องมัดด้วยถ้อยคำสุภาพอ่อนโดยน พูดจาพาทีให้นิ่มนวล ไพเราะเสนาะหู พอเรียกพี่ก็ให้เรียก พอเรียกน้องก็ให้เรียก บอกเรียกลุงป้าก็เรียก คำพูดที่สุภาพอ่อนโยนเป็นการเพิ่มสง่าราศีแก่ตัวเอง เป็นการเสริมสร้างอำนาจแก่ตัวเอง ทั้งเป็นการสร้างความมั่งคั่งให้แก่ตระกูล และสร้างตนเองให้เกิดมีเสน่ห์ในสังคมมนุษย์

คำพูดอันไพเราะอ่อนหวาน สามารถตรึงหัวใจของมนุษย์ไว้ได้ และเป็นคำที่ผูกน้ำใจมิตรและเชื่อมสามัคคี พูดจาสมานไมตรี ย่อมมีเมตตากรุณาเป็นนิสัย ชอบพูดแต่คำผูกมิตร เป็นบ่อเกิดแห่งความสงบสุข

การเจรจา ความเมืองระหว่างประเทศอยู่ที่ทูตเป็นผู้สมานไมตรีแทนประเทศ ในการสู่ขออยู่ที่เฒ่าแก่เป็นผู้จัดการ ในการแบ่งทรัพย์มรดกหรือทรัพย์อย่างอื่นอีก ขึ้นอยู่ที่คนกลางเป็นผู้ชี้ขาด ถ้าทูตเฒ่าแก่เป็นผู้ไม่ฉลาดไม่รู้จักสมานไมตรีแล้ว สงครามระหว่างประเทศผู้ใดเป็นผู้ฉลาดพูดสมัครสมานน้ำใจกัน รู้จักผูกมิตรและเชื่อมสามัคคีกันไว้ด้วยกุศโลบาย ไม่ทำให้หมู่แตกแยกกันด้วยถ้อยคำสนทนา แม้ได้ฟังคำอันจะก่อวิวาทแก่หมู่ในที่นี้ ก็ไม่กล่าวคำนั้นอีกในที่ไหนๆ แม้จะอยู่ในหมู่ใดเขาจะได้รับยกย่องให้เป็นใหญ่เป็นที่เคารพนับถือของหมู่นั้น

วาจาอันไพเราะ คำพูดเพราะอันดูดดื่ม และคำพูดอันหวานหู ออกมาจากใจบริสุทธิ์ประดุจน้ำใสสะอาดชวนให้ผู้ฟังดูดดื่ม เร้าใจผู้ฟังให้ชอบเราบำรุงใจผู้ฟังให้ชื่นชมบานเหมือนน้ำหวานชูกำลังของผู้ดื่ม นับว่าเป็นมหาเสน่ห์มหานิยมแก่ผู้พูด คือให้เป็นที่รักใคร่นับถือของผู้ฟัง เมื่อผู้ฟังได้ฟังแล้วรู้สึกจับอกจับใจใคร่จะฟังอยู่เสมอ และอยากจะพูดจาสมาคมเป็นเพื่อนเป็นมิตรด้วย

วาจาอันไพเราะนั้น ทำให้ผู้พูดมีจิตใจอ่อนโยนชอบระเบียบ ให้คุณแก่ผู้พูดและเกิดประโยชน์แก่ผู้ฟัง คุณสมบัติของบุคคลกล่าววาจาไพเราะนั้น

“เอาชนะศัตรูได้ด้วยคำพูดอันอ่อนโยน สิ่งใดๆ ก็ตามจะสำเร็จผลลงได้ด้วยคำอ่อนหวาน คำไพเราะอ่อนหวานจึงเป็นยาหัวใจของมนุษย์ให้สดชื่นแจ่มใส เป็นเสน่ห์แรง”

การต้อนรับแขกที่ไปมาหาสู่กัน ต้องพูดจาปราศัยเป็นไปด้วยวาจาที่ไพเราะ ย่อมมีความสำคัญยิ่งกว่าการต้อนรับด้วยอาหารอันมีรสอันดีเสียอีก ถ้าเจ้าถิ่นเป็นผู้ฉลาดในการพูดจาด้วยคำอันไพเราะอ่อนหวาน นับว่าเป็นเสน่ห์ดึงดูดใจของผู้ฟังทำให้เกิดความชื่นบานจับใจอย่างยิ่ง ผู้ใหญ่จะผูกไมตรี

ให้กับผู้น้อยได้เป็นอย่างดี และทำเกิดความเคารพนับถือให้แก่ผู้น้อย ดีกว่าจะผูกพันด้วยอำนาจหรือการปกครองอย่างใด แม้ผู้น้อยก็จะเป็นที่กรุณาปรานีแก่ผู้ใหญ่ และผู้ใหญ่ก็จะเป็นที่พึ่งอุปถัมภ์ค้ำชูตนให้เจริญรุ่งเรือง แม้นักธุรกิจการค้า การธนาคารก็จะมีลูกค้ามากมาย

การต้อนรับปราศัยแก่กันและกัน เป็นโซ่ทองคล้องใจมิตรและทั้งเป็นการเจริญจิตมิตรไมตรี ให้สนิทสนมยิ่งกว่าญาติ พี่น้องเสียอีก

บุคคลผู้พูดจาไพเราะ อบปากท่านให้หอมไว้เถิด ท่านจะสำเร็จได้ทุกอย่างที่ท่านต้องการ อย่ากล่าวคำหยาบถากถางตวาดขู่ ซึ่งเป็นวิธีการที่ไม่ชนะใจมนุษย์ด้วยกัน เป็นการสร้างความเจ็บช้ำน้ำใจให้แก่ผู้ฟัง ไม่เกิดประโยชน์อะไรแก่ตัวท่าน คำหยาบคายไม่มีใครชอบแม้แต่ตัวเราก็ไม่ชอบฟังเช่นเดียวกัน เมื่อท่านพูดคำเหล่านี้ออกมามันก็จะเข้าในทำนองว่า “ถมน้ำลายรดฟ้า” มันไม่ถูกฟ้าแต่มันจะถูกท่านเอง บุคคลผู้หวังความเป็นเสน่ห์ในสังคม หรือประสพความสำเร็จอันยิ่งใหญ่ในการดำเนินชีวิตของตนจงพูดแต่วาจาอันไพเราะ จงชมเชยผู้อื่นในเมื่อเขาทำความดีออกมาอย่าพูดขัดคอกันจะเป็นเหตุให้เกิดการแตกแยกระหว่างมิตรภาพ

เร่งสร้างอนาคตเถิด

มนุษย์ที่เกิดมา ย่อมมีการขวนขวายดิ้นรนต่อสู้ เพื่อเบิกทางแห่งชีวิตของตน บางคนก็ประสพความล้มเหลวในชีวิตหรือการงาน ไม่สามารถจะสร้างความมีหลักฐานมั่นคงให้แก่ตัวเองได้ เพราะขาดหลักที่มนุษย์ทุกรูปทุกนามจะทิ้งเสียมิได้ ก็คือหลักการช่วยเหลือตัวเอง เพื่อเป็นการเสริมสร้างให้มนุษย์ก้าวไปข้างหน้าอย่างมั่นคงและหนักแน่น และไม่ต้องกลัวพลาดท่านจะเป็นใครหรืออยู่ในฐานะต่ำต้อยแค่ไหน ไม่เป็นปัญหาที่จะต้องคำนึงถึงคนมั่งมีหรือมีตำแหน่งสูงๆ แม้ชีวิตของเขานั้นจะเริ่มต้นจากความจนและความต่ำศักดิ์ แต่ก็สามารถเอาตัวเองให้ถึงความก้าวหน้าไปอย่างน่าภูมิใจ มนุษย์ทุกคนมีสิทธิในการสร้างตัวเอง ไม่มีสิ่งใดมาบังคับกำหนดชีวิตของคนได้ ถึงกระนั้น ชีวิตของบุคคลดังกล่าวนี้ ย่อมตั้งอยู่ในทาง ๒ สายคือ

๑. เขาไม่นึกสร้างอนาคตของตัวเอง แม้จะนึกถึง ก็นึกถึงเพียงปัจจุบัน พอแก้ปัญหาเป็นวันๆ เท่านั้น มีแต่นึกถึงความผาสุกสนุกสนานในวันนั้น โดยมิได้คิดถึงในวันหน้า ทำชีวิตของตนให้สุขในวันหนึ่งเท่านั้นบุคคลประเภทนี้ ย่อมประสพความล้มเหลวอย่างแน่นอน เพราะความเจริญก้าวหน้าของชีวิตอยู่ที่การนึกถึงอนาคต มนุษย์จะมีความเจริญก้าวหน้าก็เพราะเขารู้จักนึกถึงวันพรุ่งนี้ของชีวิต

๒. การสร้างอนาคต มีคนสร้างไว้แล้ว ไม่ต้องทำความพยายามอย่างใดอย่างหนึ่ง เพราะมีพ่อแม่สร้างไว้ให้แล้ว สมบัติพัสถานมีมากพอแล้ว รอคอยแต่วันที่พ่อแม่จะมอบมรดกให้เท่านั้นก็เป็นการเพียงพอ

ทุกสิ่งทุกอย่าง ย่อมพ่ายแพ้แก่ความพยายามที่สม่ำเสมอ ความพยายามค่อยกระทำไปทีละน้อย แต่ทำไปไม่ลดละเราเห็นนักเขียนหนังสือเล่มโตๆ ได้มากเล่ม และจนบางครั้งเรารู้สึกมีความประหลาดใจ ว่าเขาทำอย่างไร เอาเวลาที่ไหนมาทำ ข้าพเจ้าเคยคุยกับนักเขียนหลายคน เขามีทัศนะเหมือนข้าพเจ้า เขาพูดว่าเขาเขียนหนังสือได้หกเล่ม แต่อย่าเข้าใจว่าเขาทำโดยการหักโหมกำลัง การที่ทำได้มากก็เพราะค่อยทำค่อยไปโดยไม่ละเลิก ถ้าจำเป็นเพื่อพักผ่อน ก็พักเพื่อให้มีกำลังทำงานต่อไป แต่ไม่หักโหมทำคืนยังรุ่งวันยังค่ำ บางคราวลองหักโหมเข้า ก็เกิดความจำเป็นต้องให้พักไปหลายๆ วัน สู้เราค่อยๆ ทำไปโดยสม่ำเสมอ

การสร้างอนาคตของคนเราก็เป็นเช่นเดียวกัน ถ้าไม่มีความจำเป็นอย่างหักโหม ไม่มีความจำเป็นต้องทำงานอย่างรีบด่วนให้เร็วทันใจ ความด่วนได้เร็วเป็นลักษณะของความเกียจคร้าน แต่คนขยันไม่ใช่คนด่วนได้ใจเร็ว วิธีทำงานของเขาเป็นวิธีที่ราบเรียบค่อยก้าวไปเลื่อยๆ แต่ไม่หยุดไม่ทอดทิ้ง เขาทำไปโดยสม่ำเสมอ

มนุษย์ที่เป็นผู้นำของโลกให้เจริญก้าวหน้านั้น เป็นผู้มีความมานะพยายามอย่างไม่รู้จักเบื่อหน่าย ค่อยๆ ทำอย่างไม่หยุดเอาใจใส่ต่อการงานอย่างแข็งขัน ทำงานให้มากกว่าผู้มีปัญญารุ่งโรจน์มาแต่กำเนิด คนเราแม้จะเป็นคนมีปัญญาทึบมาแต่ธรรมชาติหากว่าเป็นผู้ที่มีความพากเพียรอย่างไม่ท้อถอย แล้วเขาจะบรรลุผลสำเร็จในการงานเสมอ จึงสมกับภาษิตว่า

"คนที่เดินไปช้าๆ ย่อมไปได้นาน และไปได้ไกลกว่าบุคคลที่เดินทางรวดเร็ว แต่มักหล้าภายหลัง"

การสร้างอนาคตของคนเราเหมือนการปีนขึ้นภูเขา ถ้าเรารีบร้อนมากเกินไป ก็จะเหนื่อยเร็ว และอาจจะพลัดตกลงมา การสร้างอนาคตอย่างโลดโผน อย่างเสี่ยงโชค อย่างใจเร็วด่วนได้อาจจะประสบโชคดีให้สร้างได้รวดเร็ว แต่เป็นอนาคตไม่เที่ยงแท้แน่นอน ในชีวิตของคนเป็นอันมากกระโดดสู่ความรุ่งโรจน์อย่างรวดเร็ว ก็อาจจะกลับตกลงมาอย่างรวดเร็วได้

เหมือนกัน การสร้างอนาคตหรือการสร้างบ้านเรือนการสร้างฐานเป็นสิ่งสำคัญเหลือเกินข้าพเจ้าขอร้องอย่างหนึ่ง อย่าพยายามสร้างอนาคตของตนโดยไม่มีรากฐาน หรือมีรากฐานอันไม่มั่นคง เพราะจะต้องล้มลาบลงไปในภายหน้าในเวลาอันรวดเร็ว แต่อนาคตที่ค่อยๆ ก่อขึ้นด้วยความพยายามอย่างสม่ำเสมอ ค่อยๆ ก้าวไปทีละขั้น แต่เป็นขั้นที่มั่นคงหนักแน่น เป็นการสร้างอนาคตของคนที่ถูกต้อง

จุดมุ่งหมายอันสำคัญที่ทำให้คนเราบรรลุถึงผลสำเร็จในสิ่งใดๆ ก็คือการฝึกฝนตนเองให้เป็นผู้รักงาน โดยไม่ท้อถอยในภายหลัง เป็นผู้มีความตั้งใจอย่างเหนียวแน่น คืบคลานต่อไป อย่าถอยหลังเป็น ลุกเข้าไปๆๆ เข้าไปหาจุดที่ท่านต้องการคือความรุ่งโรจน์ในชีวิต

มีคนเป็นจำนวนมาก สร้างอนาคตของตนโดยมีความอุตสาหพยายามมีกำลังดีแค่ยกต้นเท่านั้น พอถึงกลางยกก็เลิกล้มไปหางานใหม่ บุคคลนั้นจะทำอะไรไม่สำเร็จเลย แม้แต่เป็นกิจการงานที่ง่ายแสนง่ายก็จะล้มเหลวเช่นกัน

ความเพียรก็คือ ค่อยทำค่อยไปทีละน้อยโดยสม่ำเสมอ

"วิ่งช้าๆ และวิ่งไปเรื่อยๆ ก็จะชนะการวิ่งแข่งขัน"

ความก้าวหน้าในการสร้างตนเองนั้น จะให้ได้ผลดีต้องค่อยเป็นค่อยไปผลสำเร็จอันใหญ่ยิ่งนั้น มักจะยังไม่ให้ผลประจักษ์ชัดในทันทีทันใด เราจะต้องก้าวไปทีละก้าว แต่ขอให้ก้าวเรื่อยๆ ไปเถิด เราจะต้องบรรลุถึงผลอันตนมุ่งหมายอย่างแน่นอน

การสร้างทางชีวิตของตน จะต้องทำงานอย่างเบิกบานใจ ความสนุกเพลิดเพลิน หรือความชื่นบานใจเป็นผลของความสำเร็จความรักงาน "ก็เท่ากันกับว่างานนั้นสำเร็จไปได้ครึ่งหนึ่งแล้ว" เมื่อท่านทำงานด้วยความสนุกในชีวิตประจำวันนั้น เท่ากับว่า "ท่านได้ไปยืนเคาะประตูของความสำเร็จแล้ว"

คนสำคัญของโลกมากมาย ที่บรรลุผลสำเร็จเพราะความมานะพยายามอันเดียวแท้ๆ ท่านสเตเฟสันกล่าวว่า

“จงทำงานอย่างที่ฉันทำมาแล้ว คือพากเพียรไม่ท้อถอย” ท่านรู้สึกว่าโลกทั้งโลกเป็นหนี้บุญคุณของท่าน ถ้าหากท่านขึ้นรถไฟทุกครั้ง ท่านจะต้องคิดถึงผลงานแห่งความพยายามของสเตเฟสัน ถ้าท่านนั่งรถยนต์ซึ่งให้ความสะดวกสบายก็ขอให้ท่านคิดถึง เยมสวัตต์ ซึ่งเป็นผู้มีความพากเพียรค้นคว้าเป็นเวลาถึง ๓๐ ปี จึงประสบผลสำเร็จ

การสร้างอนาคตของเองได้ผลชื่อว่าเป็นทางแห่งความสำเร็จ บุคคลที่ทำอะไรสำเร็จ จะต้องมีลักษณะเป็นคนทำจริง ความแตกต่างในระหว่างผู้ประสบความสำเร็จและความล้มเหลวนั้น ดูเหมือนจะอยู่ที่ “การทำจริง” มากกว่าอย่างอื่น มนุษย์เราไม่สามารถจะสร้างความสำเร็จยิ่งใหญ่ได้ทุกคน ผู้ที่สร้างความสำเร็จยิ่งใหญ่ได้นั้น ต้องเป็นคนประหลาดกว่าคนอื่น ความประหลาดนั้น มิใช่ในทางเฉลียวฉลาดหรือรอบรู้เกินมนุษย์ธรรมดา เพราะว่า “ความรู้อาจเรียนทันกันหมด”

มีคนสำคัญหลายท่านตำหนิมหาตมะคานธี ทำอะไรไม่สมส่วน บางครั้งเขายอมเสียเวลาตั้งหลายๆ วัน ไปช่วยทำงานปลูกบ้านให้คนจนคนหนึ่ง มหาตมะคานธีควรจะให้เวลาอันมีค่าของท่านให้เป็นประโยชน์ยิ่งกว่านั้น แต่เราต้องให้อภัยแก่บุคคลชนิดนี้ ซึ่งไม่สามารถจะทำอะไรอย่างเล่นๆ ได้ จะเป็นงานอะไรก็ตามลงได้จับทำงานเข้าแล้ว ก็ต้องทำงานอย่างเป็นจริงเป็นจังเสมอ บุคคลที่สามารถสร้างความสำเร็จอันยิ่งใหญ่ในชีวิตการงานได้ดังนั้น คือบุคคลที่ให้น้ำหนักแก่งานใหญ่งานเล็กเท่ากันหมด เมื่อเขาจับทำอะไรเข้า เขาถือเป็นงาน และเมื่อเขาถือเป็นงานแล้ว จะเป็นงานเล็กหรืองานใหญ่ถือว่ามีความสำคัญเท่ากัน ทุ่มเทกำลังและเวลาให้เท่ากัน

สงครามต่อสู้ในชีวิตมนุษย์

กำลังใจนับว่าข้อสำคัญยิ่งในการต่อสู้ในชีวิตมนุษย์ ถ้าหากเราคิดว่าปลงใจว่าจะแพ้ ก็มักจะแพ้จริงๆ แต่การที่จะวางใจในความชนะจนเกินไปก็กลับกลายเป็นความประมาทไป

ทางที่ดีที่สุด การต่อสู้ในชีวิต เราต้องหาทางออกไว้เสมอ เรามุ่งต่อชัยชนะ เราคิดว่าเราจะชนะ แต่นี้เราคิดไปในแง่เดียว การทำสิ่งใดอย่าไปมุ่งผลเลิศในทางแง่เดียว ให้คิดมุมกลับไว้เสมอ เรียกว่าเราจะต้องหาทางออกไว้ให้สร้างความรู้สึกตัวเองว่า ถึงแพ้ก็ไม่เป็นไร การที่ทุ่มเทเงินลงทุนและเสี่ยงลงไปอย่างเต็มที่นั้น ไม่ใช่เป็นทางที่รอบคอบดี อาจจะมีการล้มเหลวได้ง่ายด้วยเหตุนี้เอง การค้าขายก็ต้องให้ระมัดระวัง อย่าได้ทุ่มเทเงินลงไปด้วยการเสี่ยงให้ลงทุนแต่เพียงมีขอบเขตจำกัด หากการค้าต้องประสบโชคร้าย ก็จะเกิดความเสียหายเฉพาะทุนที่ลงไป ไม่สิ้นเนื้อประดาตัว

เราต้องเตรียมหาทางออกเอาไว้ ถึงเราตกเป็นฝ่ายแพ้ไม่เป็นไร ย่อมเป็นทางให้เรามีช่องชนะมากขึ้น เพราะถ้าเราคิดไว้ว่าถึงแพ้ก็ไม่เป็นไร เมื่อสิ่งที่เรามุ่งหวังไว้นั้นประสบความล้มเหลว ก็ไม่ต้องหมดกำลังใจสู้ ในชีวิตของมนุษย์ เราจะทำอย่างไรก็ดี เราจะเอาตัวของเราเข้าไปผูกพันในหน้าที่หรือกิจการอย่างใดอย่างหนึ่งก็ดี เราจะต้องนึกถึงทางออกไว้ก่อน จงสร้างหรือหาวิถีทางให้ตน มีทางออกโดยความปลอดภัยเสมอ นี้เองเป็นความจำเป็นอย่างหนึ่ง สำหรับงานต่อสู้ในชีวิตของมนุษย์ทั่วไป

เราเข้าไปประกอบกิจการหรือรับหน้าที่อันหนึ่งอันใด เราควรนึกอยู่

เสมอ ทุกสิ่งทุกอย่างต้องเป็นไปตามกฎของมันก็คือ ไม่มีความมั่นคง ย่อมมีการเปลี่ยนแปลง ฉะนั้นก่อนที่เราจะทำงานหรือประกอบกิจสิ่งใด เราจะต้องนึกถึงกฎอยู่เสมอว่า มีทางออกอยู่ที่ไหนถ้ามองหาไม่เห็นทางออก เราก็ยับยั้งชั่งใจและตรึกตรองให้รอบคอบก่อนแล้วจึงเข้าไปสู่ที่นั้น หรือทำงานนั้น มีคนเป็นจำนวนมากทีเดียว ที่ทำงานไปแล้วเกิดความลำบากหนักใจ อยากจะออกก็ไม่สามารถจะออกได้ ถ้าจะถอยหลังออกไปก็จะต้องประสบหายนะอย่างร้ายแรง ในที่สุดก็ทนสู้เอาเป็นเสมือน บุคคลขี่หลังเสือ คือว่า อยู่บนหลังเสือมันก็ลำบาก ขืนลงมาจากหลังเสือ เสือก็จะกัดตาย เป็นลำบากอย่างไม่รู้จักหมดสิ้น ไม่ทราบว่าจะหาทางแก้ไขอย่างไร ขี่อยู่บนหลังเสือ มันก็แสนจะลำบาก ลงก็ไม่ได้ ในที่สุดก็ยอมประสบต่อความเคราะห์ร้าย คือ ปล่อยให้ตัวเองหมดกำลังตกลงมาแล้วก็ถูกเสือกัดตาย

ส่วนบุคคลผู้ที่ได้เตรียมตัวไว้พร้อมที่จะเผชิญกับเหตุการณ์นั้น ย่อมมีทางออกเสมอ ถึงออกไปก็ไม่เป็นไร เช่นนี้ ชีวิตของบุคคลนั้น ย่อมมีทางทำความสำเร็จได้มากเพราะเขากล้าทำงานนั้น โดยไม่ต้องเกรงกลัวอะไร ถ้ามีสิ่งใดที่พอใจ เขาก็มีทางออกไปได้ ถ้าทำการได้ชัยชนะ เขาย่อมประสบความสำเร็จ และเป็นทางที่ดียิ่ง ถ้าไม่ชนะหรือไม่ประสบผลสำเร็จ เขาก็ไม่อนาทรร้อนใจ เพราะเขาเตรียมตัวไว้พร้อมแล้วในเรื่องนี้ แม้สิ่งนั้นจะเกิดขึ้นในลักษณะใดเขาย่อมสามารถหาทางออกได้อย่างสวยงามเสมอ

ถ้าจะเปรียบกับสงคราม ฝ่ายสามารถจะทำการเอาชัยชนะได้ดีที่สุดก็คือผู้ที่เชื่อว่า ถึงแม้การสู้รบนั้นจะแพ้ บ้านเมืองของตัวก็จะไม่เป็นไร เพราะเหตุการณ์นั้นอยู่ห่างไกล มีเครื่องป้องกันไว้อย่างดียิ่ง พวกนี้มักจะชนะ แต่พวกที่ยังต้องห่วงใยถึงความเป็นไปทางบ้านเมืองของตัวเอง หรือการสงครามนั้นจะเป็นการเสี่ยงเป็นเสี่ยงตาย ถ้าหากเกิดการแพ้ ก็หมายถึงความพินาศย่อยยับของบ้านเมืองของตัวเอง พวกนี้มักจะประสบความพ่ายแพ้เพราะเขาคิดว่าจะต้องแพ้

ในชีวิตของมนุษย์เราก็เหมือนกัน เช่นเราได้รับตำแหน่งหน้าที่สำคัญอันหนึ่ง ถ้าเราต้องออกหรือหลุดพ้นจากตำแหน่งอันนั้น เราจะต้องได้รับความลำบาก ถ้าหากเราเตรียมทางออกไว้แล้ว ก็จะไม่เป็นปัญหาที่หนักอะไร พร้อมที่จะกล้าเผชิญกับสิ่งที่จะเกิดขึ้นเสมอ

บุคคลที่จะสร้างความสำเร็จอย่างดีในงานได้นั้น จะต้องเตรียมไว้อย่างหนึ่งคือทางออก ก่อนที่จะทำอย่างไรลงไป ขอให้เราคิดอยู่เสมอว่า เรามีทางออกหรือไม่ ถ้ามองเห็นทางออก ในเมื่อเราทำไม่สำเร็จ หรือเอาชนะไม่ได้ เราเชื่อว่าเราจะมีทางออกโดยปลอดภัย การทำงานทุกอย่าง ถ้าเตรียมการอย่างรอบคอบแล้วไม่ต้องมีการกลัวแพ้ และมีทางจะชนะได้ ถ้าหากจำเป็นจะต้องต่อสู้ ก็สามารถจะสู้อย่างเต็มฝีมือของเรา

การต่อสู้ในชีวิตมนุษย์นั้น การต่อสู้โดยทางอ้อมและทางตรงถ้าการต่อสู้โดยตรงไม่เป็นผลสำเร็จ เราก็ต้องต่อสู้ในทางอ้อม คนเราส่วนมากจะไปต่อสู้กับเหตุการณ์โดยตรงย่อมเป็นการยากไม่เหมือนกับคนที่จะมาทำร้ายเราแล้วเราต่อสู้ตอบแทนด้วยกำลังกายที่เรามีอยู่ แต่เหตุการณ์มีกำลังแรงมากกว่าเรามาก เราจะต่อสู้โดยตรงอย่างนั้นไม่ได้ วิธีที่จะต่อสู้กับเหตุร้ายนั้นคือว่า "สร้างทางดีของเราไว้" ยกตัวอย่างๆ เช่น ถ้าในภูมิประเทศที่เราอยู่ มีน้ำท่วมทุกปี เราคนเดียวจะไปต่อสู้ป้องกัน หรือห้ามมิให้น้ำมาท่วมนั้นเป็นเรื่องพ้นวิสัย แต่เราต้องหาทางป้องกันไว้ เช่นถมที่ให้สูง เตรียมทำเขื่อนป้องกันให้เข้มแข็ง ถ้าเราเกรงโรคร้าย หรือโรคระบาด เราก็ฉีดยาป้องกันตัวเราไว้ รวมความว่า การต่อสู้กับเหตุการณ์นั้น ต้องใช้วิธีป้องกันมากกว่าการต่อสู้ ถ้าเรากลัวภัยสงคราม เราก็หาวิธีป้องกัน เช่นทำหลุมหลบภัย อันนี้เป็นการพูดถึงส่วนบุคคล ทางส่วนรวมเช่นบ้านเมืองหรือรัฐบาลอาจจะมีทางสู้ต่อไปอีก แม้ว่าทางรัฐบาลบ้านเมืองจะสู้โดยตรง ถ้าเราเห็นว่าไม่ปลอดภัยดี เรายังมีความจำเป็นต้องหาวิธีต่อสู้ทางอ้อมสำหรับตัวเราไว้ด้วย ด้วยเหตุนี้เอง การต่อสู้กับเหตุการณ์นั้นต้องใช้วิธีป้องกันเป็นพิธีสำคัญ และต้องต่อสู้ในทางอ้อม ในเรื่องชีวิตของคนเราก็หาทางต่อสู้โดยตรงไม่ไหวก็ต้องสู้โดยอ้อม

คนเรานั้น ถ้าตนเองคิดว่าตัวเรานั้น มีคุณค่าน้อยแล้ว ตัวก็พลอยตกต่ำเหมือนกับที่คิดนั้น และอย่าลืมว่า ความคิดมีอย่างใด การแสดงของคนเรามีอย่างนั้น ถ้าเราคิดว่าตัวเราต่ำต้อย เราก็จะแสดงตัวของเราต่ำต้อยกระทั่งผู้อื่นเห็น ถ้าเราคิดว่า ตัวของเรามีค่า เราก็ย่อมแสดงตัวของเราให้เป็นที่เคารพนับถือของบุคคลอื่น เราจะก้าวไปข้างหน้าไม่ได้เลย หากตัวของเราเหยียดหยามตัวของเราเอง หากว่าเรามีความมุ่งหมายที่จะก้าวไปสู่ขั้นสูง เราจะต้องมองดูเบื้องสูงไว้เสมอ บุคคลแม้จะถ่อมตนหรือสุภาพเรียบราบเพียงใดเขาจะต้องมีลักษณะประจำตัวอยู่ เป็นเครื่องส่งเสริมตนเอง และในการติดต่อกับบุคคลอื่น บุคคลที่ยากจนเพียงใดก็ตาม เขาอาจจะเชิดชูตัวเองด้วยการนับถือตนเอง และเราทุกคนควรจะรู้สึกเป็นเกียรติยศยิ่ง ในการที่เห็นบุคคลยากจนสามารถเชิดชูตัวของเขาให้เด่นขึ้น ในท่ามกลางอุปสรรคนานาชนิดและไม่ยอมกระทำการใดๆ อันเป็นทางนำไปสู่ความต่ำช้าเลวทราม

มนุษย์ทุกคนที่หวังที่จะสร้างชีวิตของตนให้ประสบกับความสำเร็จที่ตนตั้งใจเอาไว้ จะต้องฝึกฝนตนเองอยู่ตลอดเวลา จงคอยตรวจดูตัวเองเสมอด้วยความคิดที่ว่าตัวเราเองจะต้องดียิ่งขึ้นโดยลำดับ ถ้าหากเราคอยเอาใจใส่ในตัวเราตามลำดับ

มีคนเป็นจำนวนมาก มักจะรู้สึกเป็นคนหมดหวังในชีวิตของตนอย่างง่ายๆ ในการสร้างทางชีวิตของตนให้รุ่งโรจน์ ทั้งนี้ก็เพราะเขามักคิดเสียว่าตัวของเขาไม่ดีขึ้นในวงการสมาคม การศึกษาก็ต่ำ ไม่สามารถจะทำงานอะไรได้เลย ยังไม่ลงมือทำงานเลย หมดความสามารถเสียแล้ว ยังไม่ถึงไหนเขาก็ตีราคาการฝึกอบรมตนเองต่ำเกินไป เบคอนจึงกล่าวไว้ว่า

“ความรู้ ความสามารถ ไม่ใช่ร้านค้าหากำไรหรือร้านค้าขาย แต่ว่าเป็นคลังอันมหึมาที่สะสมความรุ่งโรจน์ ที่พระเจ้าประทานมา และเป็นทรัพย์อันประเสริฐของมนุษย์ การอ่านหนังสือย่อมเป็นหัวใจแห่งการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ”

การที่บุคคลสร้างสรรชีวิตของตนให้ก้าวหน้านั้น ย่อมขึ้นอยู่ที่กำลังใจและความมานะพยายาม ความลำบากยากแค้นต่างๆ หาใช่อยู่ที่ความสะดวกง่ายดายไม่ จะไม่มีงานใดในโลกนี้ ที่จะสำเร็จลงได้โดยไม่ต้องฝ่าฟันอุปสรรคและความลำบากต่างๆ และข้อขัดข้องต่างๆ เหล่านั้นแหละคือ "ครูที่ดีของเรา" เรายิ่งผิดมากครั้ง ล้มเหลวหลายครั้ง เราก็จะมีความช้ำ

ชาลร์สเยมสฟอด คนสำคัญกล่าวว่า

"ท่านหวังเป็นส่วนมากจากบุคคลที่ทำความผิดพลาดแต่ยังพยายามทำต่อไปให้บรรลุผลสำเร็จ ได้อย่างง่ายดาย โดยไม่ต้องผจญกับอุปสรรคอันใดเลย

เราเรียนรู้ความฉลาดจากความผิดพลาดหลายๆ ครั้ง ยิ่งกว่าเรียนได้จากความสำเร็จ บุคคลผู้ไม่เคยทำอะไรผิด ก็คือคนไม่ได้ทำอะไรเลย และเขาจะไม่ค้นพบสิ่งใดใหม่ๆ เลย

ศิลปแห่งการผ่าตัดจะไม่ก้าวหน้าไปได้เลย จนกว่าผู้มีอาชีพทางการผ่าตัด จะกล้าพอที่จะเปิดเผยความผิดพลาด เท่าๆ กับการโฆษณาถึงความสำเร็จของเขา"

คาวีกล่าวว่า

"ความสามารถคิดค้นหาวิธีใหม่ๆ ต่างๆ ในทางวิทยาศาสตร์ได้มากมาย ก็โดยการผิดพลาดมาแล้วมากมาย"

ริชเตอร์ว่า

"ความจนซึ่งเป็นมูลเหตุให้คนร่ำร้อง ครวญคร่ำหนักหนา แต่ว่าความจนนั้นก็คือ ครูอันประเสริฐ"

อุปสรรคคือยากำลังใจ

"ชีวิตคือการต่อสู้ ศัตรูคือยากำลังใจ"

ต้องแก้ไขอุปสรรคเสียก่อน ท่านจะสามารถทำงานชิ้นนี้สำเร็จ มีคนเป็นจำนวนมากเป็นหนี้ของอุปสรรค แต่อุปสรรคนั้นบันดาลให้มนุษย์ที่มีความแข็งแกร่งไม่ยอมแพ้อุปสรรค ก้าวไปสู่ความรุ่งโรจน์ในชีวิต ในด้านการเมือง การศึกษาทั้งเบื้องต้นจนถึงบั้นปลาย และในทางการค้า ตลอดถึงในรูปสังคมมนุษย์ทุกชั้นไป ถ้าบุคคลผู้มีใจอ่อนแอไม่กล้าสู้มองเห็นอุปสรรคทั้งหลายว่าเป็นเครื่องหมายแห่งความปราชัย เขาจะเกลียดอุปสรรคนานาประการ เป็นเสมือนหนึ่งภูตผีปีศาจที่มาขัดขวางความเจริญก้าวหน้า เมื่อเขามองเห็นอุปสรรค อยากจะหนีไปให้ไกลแสนไกลครั้งใดที่เขาพบมันเข้าแล้วเขาจะเกิดความท้อแท้ใจ และวางงานนั้นและเลิกล้มโครงการนั้นทันที ถ้าท่านปฏิบัติเช่นนี้ อย่าหวังเลยท่านจะพบกับแดนแห่งความรุ่งโรจน์ หรือแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตของเราได้ ท่านต้องยืนหยัดต่อสู้กล้าผจญกับความทุกข์เหล่านั้น

ท่านทั้งหลายความสำเร็จในชีวิตนั้น จะเกิดขึ้นแก่เราโดยปราศจากการต่อสู้นั้นไม่มี เมื่อท่านพบกับเหตุร้ายคืออุปสรรคแล้ว ท่านจะปฏิบัติก่อนอย่างไร? เราจะยอมแพ้โดยทันทีหรืออย่างไร? เราต้องพยายามทำตนให้เข้มแข็ง และเหนียวแน่นเหนือกว่าอุปสรรค อาวุธที่สำคัญที่จะต่อสู้กับอุปสรรคก็คือ "ความกล้าหาญ"

ท่านอาจจะเคยได้ยินคำว่า "นโยบายเผชิญหน้า" ของประธานาธิบดีโซการ์โนแห่งอินโดนีเซีย ซึ่งมีต่อมาเลเซีย คำนี้ก็หมายถึงวิธีการต่อต้านหรือต่อสู้ต่ออุปสรรคนั้นเอง เพื่อล้มล้างแนวต้านทานความรุ่งโรจน์ของตน

แต่ในที่นี้ ผู้หวังความเจริญก้าวหน้าในชีวิตของตนอย่างจริงจังแล้ว จงประกาศใช้ **"แผนการเผชิญหน้า"** กับศัตรูนัมเบอร์หนึ่งแห่งชีวิต คือ อุปสรรค ค้นหาอุปสรรคให้ได้ อย่าเป็นคนเล็งผลอันเลิศในการเริ่มทำงานทุกอย่าง คนส่วนมากชอบมองข้ามอุปสรรค คือวาดแผนชีวิตของตัวเองเสียสวยหรูหรา คล้ายกับว่า ทำอะไรลงไป ต้องประสบผลสำเร็จทุกอย่างไป พยายามวาดแผนเว้นหนทางอันขรุขระนั้นเสีย ทั้งๆ ตัวเองจะต้องเดินผ่านอย่างหลีกไม่พ้น เราไม่ยอมเผชิญหน้ากับของจริงอันนั้น แทนที่เราจะต่อสู้เรากับวิ่งหนีและยอมแพ้อย่างราบคาบ เราต้องเอาชนะอุปสรรคทีละขั้นๆ ไป เป็นผลให้เราก้าวเข้าไปใกล้ความรุ่งโรจน์แห่งชีวิตเราโดยลำดับ ถ้าท่านทำอย่างนี้จะต้องบรรลุความสำเร็จสักวันหนึ่งแน่นอน บางคนถึงร้องห่มร้องไห้เสียน้ำตาเสียอกเสียใจ เบื่อหน่ายต่อชีวิต เพราะความไม่สมหวัง นั่นคือ "ผู้พ่ายแพ้ต่ออุปสรรค"

ท่านผู้อ่านจงนึกดูว่า

"โลกนี้ ! ไม่ต้องการผู้อ่อนแอ
ไม่ต้องการผู้มีใจท้อแท้
ไม่ต้องการผู้เห็นแก่ความมักง่าย"

แต่หากว่า **โลกนี้ !**

"ต้องการบุคคลผู้ใจเพชร
ต้องการบุคคลผู้ไม่รู้จักคำว่า "แพ้"
ต้องการบุคคลที่มองเห็นอุปสรรคคือศัตรูที่ควรต่อสู้"

คนส่วนมากมักเชื่อเสียงเล่าลือกันเสียมากกว่าความเป็นจริง ชอบคาดคะเนอุปสรรคล่วงหน้าว่าเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ ก็เกิดความกลัวขึ้นมาแทนที่ ไม่กล้าสู้ เปรียบเสมือนหนึ่ง **"เขียนรูปเสือให้วัวกลัว ตีป่าให้เสือกลัว"**

เสือยังไม่มากลับกลัวเสือเสียแล้ว เลยเปิดอ้าวไปเลย เข้ากับคำสุภาษิตว่า **“ตีตนตายก่อนไข้”** หมายความว่า เราได้ยินแต่คนอื่นเขาเป็นไข้ว่าตายกันมาก เกิดความกลัวขึ้นมา เลยกินยาตายไปเสีย ก่อนที่ไข้นั้นจะมาถึงตัวเข้า อีกอย่างหนึ่ง เหมือนทหารที่เข้าสู่สงคราม พอแค่ได้ยินแต่เสียงปืนของข้าศึกเท่านั้น ก็ทิ้งปืนยกธงขาวยอมแพ้ต่อข้าศึกโดยไม่มีการต่อสู้เลย

มนุษย์เราชอบวาดอุปสรรคที่ไม่เป็นจริง ขึ้นขู่ตัวเองอยู่เสมอๆ เช่นนี้แหละ ชีวิตเขาจึงมักพลาดโอกาสแห่งความสำเร็จบ่อยๆ คนเราชอบกลัวอุปสรรค แต่อุปสรรคไม่มีตัวตน ใจของเราต่างหากที่หวาดกลัวท้อแท้ หย่อนความสามารถจึงไม่ประสบพความสำเร็จ ทำอะไรจับจดไม่กล้าทำจริง

อุปสรรคคืออะไร?

ความหมายของคำนี้ ทุกๆ คนก็ย่อมทราบอยู่แล้วว่าหน้าตามันเป็นอย่างไร สิ่งที่เข้าไปขัดขวาง ความขัดข้อง ความลำบาก ความทุกข์ยาก เครื่องกีดกัน และอันตรายต่อการดำเนินชีวิตไม่ให้มนุษย์นี้ดำเนินไปด้วยความสะดวก เมื่อเราทำงานทุกๆ ประเภท อุปสรรคชอบส่งตัวมันเข้ามาทดลองความแข็งแกร่งของเราเสมอ แต่ถ้าเราเป็นคนอ่อนแอแล้ว มันก็จะหัวเราะชอบใจที่เราพ่ายแพ้ต่อมัน

แต่ถ้าเราเป็นคนกล้าหาญชาญชัย เดินเข้าไปเผชิญกับมันอย่างซึ่งๆ หน้าก็จะพบตัวจริงกับอุปสรรค หน้าตามันใหญ่โตอะไรเลย ปกติเรามักมองอุปสรรคด้วยความคิดเพียงข้างเดียว พวกเราคิดไปว่า มันใหญ่โตกว่าเรา เราจึงไม่สามารถจะชนะมันได้ ความคิดในแง่ร้ายมักจะเป็นมารมารบกวนตนเองอยู่เสมอ เมื่อพูดถึงความสุขปรากฏว่าโลกนี้เป็นของเรา มองไปในมุมไหนของโลกจะเต็มไปด้วยความสุขสันต์ แต่เราจะคุยไปได้ประเดี๋ยวเท่านั้น แล้วก็นำความทุกข์มาคุยกันอีก ถ้าจะคุยเรื่องการค้า ก็จะสร้างความร่ำรวยมั่งคั่งไปด้วยทรัพย์สมบัติประเดี๋ยวเดียวเท่านั้น ก็จะคุ้ยเอาเรื่องความล้มเหลวล้มละลายมาพูดกันเสียแล้ว แทนที่เราจะทำอย่างนี้เจริญดี กลับไปมองในแง่แห่งมุมกลับ เลยไม่สามารถจะทำอะไรได้เลย

จินตนาการและมโนภาพในตัวเรามีอนุภาพร้าย ถ้าวาดไปในทางงดงามสูงส่งก็จะนำผลสำเร็จมาให้ ถ้าท่านวาดไปในรูปอันโศกเศร้ามืดมนแล้วก็จะนำแต่ความล้มเหลวมาให้

เธนธีทอโรพูดว่า

“สิ่งที่มนุษย์คิดคำนึงถึงให้แก่ตัวเองนั้นแหละ เป็นเครื่องกำหนดวิถีชีวิตให้แก่ตัวเอง เขาวัดคุณค่าของชีวิตด้วยความคิดและการงาน ไม่ใช่วัดด้วยอายุ เวลาท่านหัวเราะ โลกพลอยหัวเราะด้วย แต่เวลาท่านร้องไห้ ท่านร้องไห้คนเดียว”

ท่านลองกระโจนเข้าใส่คลื่นแห่งอุปสรรคด้วยเสียงหัวเราะร่าเริงดูบ้าง แล้วเราจะพบกับความจริงคืออุปสรรค ผู้ที่ชอบมองเห็นอุปสรรคขวางกั้นอยู่ข้างหน้าเสียก่อนนั้น คือผู้พ่ายแพ้เสียตั้งแต่ต้นมือแล้ว คนที่คิดว่า ความยุ่งยาก ความลำบากไม่ใช่เป็นสิ่งที่น่ากลัวอย่างที่เราคิดกลัวมันหรอก ท่านต้องลงมือทำงานอย่างไม่หวั่นเกรงนั้นแหละ คือ **“ผู้กำลังจะชนะในชีวิต”** ท่านอย่าคิดว่า ตนเองอาจพ่ายแพ้ต่อสิ่งอื่นได้ง่าย มีความจริงอยู่ว่า “คนเราจะแพ้ก็ต่อเมื่อตนเองคิดว่าแพ้เท่านั้น เบื้องหน้าของมนุษย์ทุกรูปทุกนาม มีดินแดนแห่งความสำเร็จกำลังรอคอยอยู่ เพียงแต่ให้เราพยายามก้าวเข้าไปหามันทีละก้าวๆ พร้อมทั้งจิตใจอันเข้มแข็งนำหน้าไปเท่านั้น ถ้าท่านกลัวต่ออุปสรรคแล้วยืนนิ่งอยู่ ท่านจะไม่พบกับความสำเร็จในชีวิตแห่งความรุ่งเรืองได้เลย ต้องเดินหน้า ถ้าเดินไปข้างหน้าไม่ได้จริงๆ ให้ยืนนิ่งปักหลักไว้ให้แน่น อย่ายอมถอยหลังแม้แต่กระเบียดนิ้ว จงหาทางสุดไปสู่จุดข้างหน้าโน้น และอย่าสงสัยหรือแคลงใจใดๆ ว่าอุปสรรคจะเป็นสิ่งที่มนุษย์ไม่อาจฝ่าฟันไปได้ อุปสรรคแห่งการดำเนินชีวิตล้วนแล้วแต่จะแตกทำลายลงน้ำมือของมนุษย์ผู้กล้าหาญ ข้าพเจ้าขอยกสุภาษิตที่มองเห็นว่าเป็นคติมาเสนอต่อท่านอีก คือ

ฟ้ากำหนดบทบาทวาดชีวิต
พรหมลิขิตขีดชะตาอย่าสงสัย
คราวอับจนทนสู้อยู่ต่อไป
กลัวทำไมอุปสรรครีบผลักดัน
ให้แปรปรวนผวนผันวันละร้อย
จงค่อยค่อยพิจารณาอย่าหุนหัน

อันชั่วดีมีจนระคนกัน

จะมัวหวั่นพรั่นใยใช่จีรัง

บุคคลไม่กล้าทำอะไร ย่อมหวังอะไรไม่ได้

การเริ่มต้นที่ดี คืองานสำเร็จไปแล้วครึ่งหนึ่ง อย่าเหยียดดยามตนเองว่า ทำไม่ได้ ทุกคนมีความสามารถอยู่ในตัวอย่างสมบูรณ์แล้ว สิ่งที่บ่อนทำลายความสามารถของตนเองก็คือ ความเกียจคร้าน ความไม่ตั้งใจจริง

หนทางไปสู่ความสำเร็จมีอยู่สายเดียวคือ ความขยันหมั่นกับการมองการณ์ไกล ทุกๆ คน ขอให้มีความตั้งใจจริงเถิด จะทำอะไร้จะสำเร็จทุกอย่างไป

ธรรมชาติให้ความสามารถอันยอดเยี่ยมซึ่งเปรียบด้วยเขี้ยวเล็บและอาวุธอันทันสมัยให้แก่มนุษย์ทุกคนเพื่อบุกเบิกพาตัวให้เข้าสู่ความสำเร็จเป็นอย่างดี ขอเพียงแต่ให้เชื่อมั่นในความสามารถของตนเองเท่านั้นและจับด้ามอาวุธคือความสามารถและความกล้า ที่ธรรมชาติประทานมาให้นั้น ฝ่าฟันเครื่องกีดขวางอันสำคัญก็คือ **"อุปสรรค"** เข้าไป ท่านจะเห็นผลทันตาว่ามันมิใช่ปีศาจหรือยักษ์ร้ายที่น่ากลัวอะไร นั้นเองคือขุมแห่งความสำเร็จที่ท่านทำลายอุปสรรคแล้วเป็นผลงอกออกมาแทนที่

อุปสรรค ! เราจะเอาชนะมันให้ได้ เอาชนะให้ได้

จงปลุกพลังงานความสามารถในตัวให้ตื่นขึ้น

จงเชื่อมั่นในตัวของท่านเองกับความตั้งใจจริง

จงทำลายความอ่อนแอและสร้างจิตใจให้มีพลานุภาพ เข้มแข็งเพื่อสู้กับอุปสรรค

เมื่อท่านทราบในตัวท่านมีพลังสมบูรณ์แล้ว ท่านรีบเร่งลงมือทำงานด้วยความเชื่อมั่นในตนพร้อมทั้งเหตุผล ด้วยความระมัดระวังอย่างยิ่ง

จงอย่าปล่อยตัวของท่านยืนอยู่ภายใต้ร่มเงาของอุปสรรค ถ้าไม่ถอยออกมา ก็จงหัวเราะเยาะเย้ยชี้หน้าพุ่งตัวให้ทะลุมัน **อุปสรรค !** จะไม่กล้าเข้ามาขวางหน้าทางของผู้กล้าหาญ ท่านกำจัดอุปสรรคเสียตั้งแต่วินาทีนี้

อุปสรรค ! ท่านจงหัวเราะใส่หน้ามัน นาทีทองของชีวิต ! จะเป็นของท่าน โลกที่เต็มไปด้วยความโกลาหนจะสงบและพ่ายแพ้ต่อท่านอย่างราบคาบ ความล้มเหลว ความพลาดหวัง ความเสียขวัญก็จะไม่มีแก่ท่าน ทั้งนี้ก็เพราะท่านยืนหยัดต่อสู้อยู่ท่ามกลางพายุร้ายแห่งชีวิตด้วยหัวใจที่ทรหดบึกบึนและเหี้ยมหาญ หัวใจมิได้หวังอะไร นอกจากความสำเร็จในชีวิต

ชีวิตนี้ยังมีหวัง

มนุษย์ทุกๆ คนที่ต้องการความสำเร็จจงสร้างความหวังอันกล้าให้แก่ตัวเอง ปลูกความเชื่อมั่นในตนเอง ท่านอย่าอยู่โดยไม่มีความหวัง จะทำให้ค่าชีวิตของท่านนั้นมีค่าลดน้อยลง จงมองเห็นชีวิตของมนุษย์ว่าเป็นโลกแห่งความกว้างใหญ่ไพศาล ในขณะประสบกับความทุกข์ยาก ก็อย่าพึ่งเกิดความท้อใจในการดำเนินชีวิต พยายามเพ่งมองโลกไปในมุมแห่งความสว่าง อย่ามองโลกไปในมุมแห่งความมืดมน มันจะทำให้ชีวิตของเราซึ่งเป็นเสมือนหนึ่งแสงเทียน พอถูกลมพัดก็จะดับวูบลงไปเสียแล้ว ตราบใดที่เรายังมีชีวิตอยู่เราก็พึงมีความหวังอยู่ตราบนั้น ชีวิตมนุษย์เรานั้นจะราบรื่นไปตลอดเวลาหาได้ไม่ ถ้าหากคราใดราบรื่นดีเขาจะหัวเราะกึกก้อง ประกาศชัยชนะในการแก้ปัญหาชีวิตของตน ท้าทายกับความทุกข์โดยออกอุทานมาดังๆ ว่า โลกนี้ ! ช่างน่าอยู่จริง ! โลกนี้คือเวทีชีวิตอันเต็มไปด้วยความรื่นรมย์หรรษาของบุคคลผู้ประสบความสำเร็จนั้นเอง แต่ถ้าหากในคราวใด ตนประสบความทุกข์ยากลำบาก ความหวังอันบรรเจิดจ้าที่ตนตั้งเอาไว้พังทลายลง การดำเนินชีวิตของตนเต็มไปด้วยขวากหนาม โครงการที่คิดวาดเอาไว้ต้องล้มเหลวหมด ท่านจะมองเห็นโลกที่กว้างขวางนี้เล็กนิดเดียว หมดอาลัยอาวรณ์ในชีวิตที่ไม่สมหวังนี้ดวงจิตของเขาเต็มไปด้วยความมืดมน ไม่มีสติปัญญาจะต้องแก้ไขพลังงานทางจิตตกวูบลงไป เขาจะมองเห็นโลกนี้คือดวงไฟกำลังเผาผลาญชีวิตของมนุษย์ แล้วก็หมดหวังในการที่จะเอาชนะเหตุการณ์นั่นเสีย

ท่านอย่าทำอย่างนั้น โลกทุกวันนี้ เป็นโลกแห่งการต่อสู้ เป็นโลกแห่ง

บุคคลผู้เข้มแข็ง ไม่ใช่เป็นโลกแห่งบุคคลผู้อ่อนแอ ท่านจงสร้างป้อมปราการในตัวของท่าน แล้วจงปฏิบัติตนตามหลักการดังต่อไปนี้

๏ จงพยายามเป็นตัวของตนเอง กำจัดความคิดที่เป็นภัยแก่ตนเอง

๏ ท่านต้องหมั่นสำรวจตนเองเป็นครั้งเป็นคราว เพื่อค้นหาเหตุในข้อบกพร่องต่างๆ ของเรา

๏ จงเตรียมตัวเพื่อต่อสู้กับเหตุฉุกเฉินซึ่งจะเกิดขึ้นในขณะใดขณะหนึ่ง

๏ ต้องสำรวจดูความอ่อนแอ และความบกพร่องของตน นับว่าเป็นวันสำคัญยิ่ง

๏ จงเป็นผู้กล้าหาญ มีมานะอดทน พากเพียรบังคับใจตนเองให้ดำเนินตามแนวที่ถูก โดยไม่ต้องให้มีอำนาจหรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดมาบังคับให้ทำ

๏ จงตัดสินใจให้เด็ดขาดอย่ารีรอหรือโอ้เอ้ เมื่อทำได้อย่างนี้จะเป็นผู้มีหวังในชีวิต เมื่อความผิดหวังเกิดขึ้น อย่านึกเสียอกเสียใจว่าชีวิตนี้ช่างไม่สมหวังเอาเลย จงพยายามยกหาเหตุผลอันเหมาะสมมาปลอบใจให้มองเห็นแสงสว่างของชีวิต ไม่ใช่ว่าจะมืดมิดไปตลอดกาล ดวงชีวิตของมนุษย์นี้ย่อมมีอยู่ ๒ มุมคือ

มุมมืด มุมสว่าง

ถ้าคราวใด การดำเนินชีวิต การทำงานอย่างใจ หรือพลาดหวังในสิ่งใดสิ่งหนึ่งเกิดขึ้นให้ท่านนึกว่า เป็นชั่วระยะหนึ่งที่ชะตาตนตก มนุษย์ทุกรูปทุกนาม ต้องเป็นอย่างนี้ทุกๆ คนไป ท่านมองเห็นบุคคลผู้ร่ำรวยเป็นเศรษฐีมีความเป็นอยู่อย่างสบาย ว่าเขาไม่เคยประสบความผิดหวังมาก่อนเลยมีบ้างไหม? ไม่มี ความไม่สมหวัง หรือความล้มเหลวในผลงานนั้นเองคือบทเรียนที่หาได้ยากที่ท่านได้รับ เมื่อมรสุมร้ายพัดผ่านเข้ามาในช่วงระยะชีวิตท่านอย่าเอะอะโวยวายตื่นตระหนกตกใจ หรือออกสั่นขวัญแขวนต่อเหตุการณ์นั้นๆ ในขณะที่ตัวของท่านตกอยู่ในภาวะเช่นนั้น ควรจะฝึกตนอย่างนี้

๏ จงพยายามประคองดวงจิตของตนให้สงบ

๏ อย่าปล่อยจิตของท่านให้ฟุ้งซ่านด้วยความวิตก

๏ จงปลุกใจตนเองด้วยความคิดว่า "ข้าพเจ้าจะไม่เกรงกลัวต่อผลร้ายที่เกิดขึ้นในวิถีชีวิตนี้เลย ข้าพเจ้าจะหาทางแก้ไขความผิดพลาดนั้นๆ"

๏ จงชำระจิตของตนให้แจ่มใสเบิกบานอย่าหวาดกลัว

๏ จงทำลายความคิดวิตกวิจารณ์อันผิดอันเป็นเสมือนหนึ่งโรคร้ายในภายในของตนเสียทันที

๏ จงสร้างความเข้มแข็ง ความเชื่อมั่นในตนเอง ลืมความหลังต่างๆ เสียเถิด

๏ จงมาสร้างชีวิตใหม่ ความคิดใหม่ กำจัดความคิดถึงเรื่องร้ายๆ ในอดีตเสีย

เมื่อคิดได้อย่างนี้มนุษย์จะมีความหวัง มีกำลังจิตฟูขึ้นกล้าแข็ง สามารถต่อต้านกับมรสุมชีวิต ทำให้ชีวิตนี้เต็มไปด้วยความหวัง

ความผิดหวังในชีวิตของมนุษย์

ถ้าหากในชีวิตของท่านประสบเหตุร้ายขึ้นมาซึ่งไม่สามารถจะแก้ไขอย่างไร หรือไปคลายอารมณ์ให้แก่ใครได้ ท่านจงปลุกใจตนเองขึ้น อ่านยาชูกำลังใจ อาจจะทำตัวของท่านให้มีความสว่างขึ้นมา และสามารถจะทำลายเมฆหมอกแห่งชีวิตให้มีแต่ความรุ่งโรจน์ด้วยการปฏิบัติตามหลัก เพื่อชูกำลังใจท่านให้มีความมานะอดทน ลุกขึ้นมาต่อสู้กับสงครามภายใน ดังต่อไปนี้คือ

๑. อย่าปล่อยให้สุขภาพท่านทรุดโทรม สร้างกำลังใจให้กล้าหาญ ทำลายความคิดในแง่ร้ายเสียให้ถือเสียว่าชีวิตคือการต่อสู้ มีใครบ้างในโลกนี้จะดีพร้อมหมดทุกอย่าง ตัวของเราเองก็เป็นมนุษย์เดินดินเช่นกับบุคคลนั้น เราก็จะต้องมีสิทธิ์เป็นอย่างเขาบ้าง เพื่อความยุติธรรมในสิทธิมนุษยชน

๒. ท่านทำไมจึงมามัวคิดถึงเหตุการณ์ร้ายในอดีต ทำอย่างนี้จะเป็นผลดีหรือผลร้ายแก่ตัวเอง

ขอให้ท่านลืมเหตุการณ์ร้ายนั้นเสียตั้งแต่วันนี้ ให้ถือเสียว่า เราเพียงฝันร้ายไปชั่วคราวเท่านั้น พอตื่นขึ้นมาก็ลืมความฝันนั้นเสีย ในวิสัยของโลกนี้จะมีบ้างหรือ ที่มีแต่ความสมหวัง ไม่มีและกล้ารับรองได้โลกนี้เป็นของคู่กัน มีนินทา ก็มีสรรเสริญ สมหวัง ไม่สมหวัง มีสุข มีทุกข์ มีมืด มีสว่าง คู่กันไปอย่างนี้

๓. จงคิดว่า ตราบใดที่ข้าพเจ้ามีชีวิตอยู่ มีภาวะจิตยังปกติอยู่ ตราบนั้นข้าพเจ้ายังมีอำนาจกำลังมานะพยายาม แขนทั้งสอง ขาทั้งสองยังทรงพลังอยู่ ข้าพเจ้าจะใช้อวัยวะเหล่านี้แก้ไขปัญหาชีวิตอย่างไม่ย่อท้อแต่อย่างใด

๔. ถ้าโรคภัยไข้เจ็บซึ่งเป็นภัยอย่างร้ายแรงแก่ชีวิต ท่านอย่าน้อยอกน้อยใจว่าจะรักษาไม่หาย หรือเป็นเฉพาะตัวท่าน มนุษย์ทุกๆ คนจะต้องเป็นอย่างเดียวกันหมด ไม่มีใครล่วงพ้นความเจ็บไข้ไปได้เลย แล้วสร้างจิตของท่านให้เข้มแข็งเพื่อต้านทานโรคนั้น

๕. ความจำก็ดี ความระลึกถึงเรื่องร้ายต่างๆ ในอดีตที่ผ่านมา ให้สำคัญว่า เป็นความหลงผิดอย่างร้ายกาจของมนุษย์ เลิกเก็บเอามาคิดโดยเด็ดขาด เมื่อไปคิดถึงมันเข้ามันทำให้เราเกิดทุกข์ขึ้น เป็นภัยแก่ตนเอง จงเลิกคิด! เลิกนึก! ทันที

๖. เราเป็นผู้ชนะแล้วซึ่งความชั่วทั้งหลายด้วยการทำความดี และจะไม่ทำมันอีกต่อไป แม้การดำเนินชีวิตระยะแรกจะผิดพลาดพลั้งไปแล้วก็ดี แต่บัดนี้ข้าพเจ้าจะไม่ยอมปล่อยความคิดถึงเรื่องนั้นให้มาเป็นเจ้าหัวใจต่อไป หรือรบกวนการงานที่ข้าพเจ้ากำลังทำอยู่ในปัจจุบันนี้

๗. แม้ข้าพเจ้าเคยได้รับความปวดร้าวในดวงใจ หรือถูกคนอื่นหลอกลวงต้องเสียเงินเสียทอง เสียอาชีพการงาน ในกรณีใดกรณีหนึ่งมาแล้ว บัดนี้ข้าพเจ้าจะเลิกพูดถึงโฉมหน้าของมัน ทั้งจะไม่ยอมอย่างเด็ดเดี่ยวที่จะให้เรื่องเหล่านั้นมาเป็นปีศาจร้ายหลอกหลอนในหัวใจอีกต่อไป ข้าพเจ้าจะสร้างสรรสิ่งที่งอกงามในทางจิตเท่านั้น

๘. เรื่องร้ายทั้งหลาย มันเกิดขึ้นหลายปีผ่านพ้นไปแล้ว อย่าให้ผ่านไปเฉพาะวันเดือนปีเท่านั้น เหตุการณ์ต่างๆ เหล่านั้น จงเป็นเงาผ่านพ้นไปพร้อมกับวันเดือนปีนั้นด้วย อย่าพยายามนึกถึงมันอีก ให้นึกเสียว่า วันนี้เป็นวันดี คืนนี้เป็นคืนดี เวลานั้นเป็นโชคลาภอันใหญ่หลวงของเรา ข้าพเจ้าจะลืมเรื่องเก่าๆ ที่ทำให้ใจของข้าพเจ้าเศร้าหมอง พอกพูนแต่พละกำลังความสามารถและความคิดอ่าน ที่นำตนเองให้พ้นสภาพอันเลว ยกตนขึ้นสู่ระดับแห่งความก้าวหน้าอย่างภาคภูมิใจ

๙. ข้าพเจ้าจะเลิกคิดถึงบุคคลที่เหยียดหยามเกียรติ อิจฉาริษยาดูถูกดูหมิ่น สบประมาทและทำให้ข้าพเจ้าเจ็บช้ำน้ำใจ แทนที่ข้าพเจ้าจะโกรธ

ท่านเหล่านั้น แต่น้ำใจของข้าพเจ้าเปี่ยมด้วยกำลังแห่งความเมตตากรุณาให้อภัยแก่บุคคลเหล่านั้นด้วยความบริสุทธิ์ใจ โดยยึดถือหลักคำสอนของพระพุทธองค์ว่า

"การไม่คิดจองเวรกัน การไม่คิดประทุษร้ายกัน การไม่ดูถูกดูหมิ่นกัน การไม่นินทาว่าร้ายต่อกัน การไม่ถากถางโดยการยกตนข่มท่าน การไม่โอ้อวดว่าเป็นผู้เก่งกล้าสามารถกว่าเขา แล้วข่มผู้อื่นโดยกำลังบ้าง โดยคำพูดบ้าง มีความสุภาพอ่อนโยนพูดจาไพเราะอ่อนหวาน มีน้ำใจอันเปี่ยมล้นสายธารแห่งความเมตตาสงสาร ย่อมเป็นเสมือนหนึ่งโซ่ทองล่ามใจของมนุษย์ทุกๆ คนในโลกนี้ เมื่อทำได้ดังนี้จึงได้ชื่อว่า ท่านได้เข้าไปนั่งอยู่ในหัวใจของคนทั้งหลายแล้ว"

สมเด็จพุทธองค์ ศาสดาจารย์ของพวกเราทั้งหลาย ท่านได้สร้างบทเรียนที่ดีให้แก่พวกเราแล้ว โดยให้มนุษย์ทั้งหลายอยู่ร่วมกันโดยสันติ จึงตรัสพุทธพจน์ย้ำอีกว่า

"เมตตาเป็นเครื่องค้ำจุนโลก ความริษยาเป็นเหตุทำโลกให้ฉิบหาย เมตตาคือน้ำทิพย์ชะโลมหัวใจมนุษย์ที่แห้งผาก ให้มีความสดชื่นแจ่มใส"

๑๐. ข้าพเจ้าจะไม่โทษแก่บุคคลให้ร้ายแก่ข้าพเจ้ามาก่อน ข้าพเจ้าจะลืมเรื่องต่างๆ ที่ทำให้ข้าพเจ้าขุ่นคิดมาก่อน หัวใจข้าพเจ้าเป็นอิสระภาพแล้ว จงส่งเสริมและปลูกฝังความคิดในแง่แห่งความเจริญก้าวหน้า

๑๑. ข้าพเจ้าลืมความข่มขื่น และกระทำความผิดในปางก่อน ข้าพเจ้าจะเลิกนิสัยเจ้าทุกข์ นินทาว่าร้ายผู้อื่น ความเหลวแหลกในชีวิตหนหลัง

๑๒. ข้าพเจ้าจะเลิกความอาฆาตมาดร้ายต่อผู้อื่น เลิกนิสัยที่ทำให้ผู้อื่นเขาเจ็บใจ เลิกนิสัยเอาความลับของผู้อื่นมาประจาน เลิกนิสัยกล่าวตู่โทษชาวบ้านด้วยกัน เลิกการเอารัดเอาเปรียบเพื่อนฝูงและทำลายน้ำใจของผู้อื่น จะเลิกเสียตั้งแต่บัดนี้

๑๓. ข้าพเจ้าจะจัดการใช้วาจารุนแรง ทำให้คนอื่นกระทบกระเทือนใจและเกะกะระรานคนอื่น จะไม่พูดเรื่องอันไร้สาระ และอันไม่เป็นมงคลแก่ผู้ฟัง

จะพูดแต่วาจาไพเราะอ่อนหวานในทุกๆ สังคม

๑๔. จะสร้างแต่เฉพาะความสดชื่นเบิกบานใจ นึกถึงเรื่องอันชวนให้หัวเราะในปางก่อน จงพยายามจดจำแต่เรื่องที่เป็นมงคล ซึ่งจะทำให้ชีวิตนี้เกิดความอภิรมณ์

ตามที่กล่าวมานี้ เป็นหลักที่ท่านควรฝึกฝนตัวของท่าน มีความพยายาม อดทน แก้ไขข้อบกพร่องด้วยการสำรวจตัวเองทุกเช้าเย็น ท่านจะมองเห็นว่า ในชีวิตของคนเรานั้น ความหวังย่อมมีอิทธิพลเหนือจิตใจของมนุษย์ ชีวิตที่ปราศจากความหวังจะเป็นชีวิตที่มีความมืดมน เป็นชีวิตที่ลอยคว้างอยู่ในท่ามกลางโลกอันปราศจากความหวัง ชีวิตที่สิ้นหวังก็เหมือนเรือที่ไม่มีอะไรเป็นเครื่องยึดเหนี่ยว ย่อมลอยไปตามกระแสน้ำอย่างไม่มีจุดหมายปลายทาง เป็นชีวิตที่แห้งแล้ง

ส่วนชีวิตที่มีความหวังนั้น เป็นชีวิตที่แจ่มใส แม้จะเป็นชีวิตที่ต่อสู้กับเหตุร้ายต่างๆ เหมือนเรือที่ต้องลมวาตะภัย แต่สามารถผ่านพ้นพายุร้ายไปได้ ทุกๆ คนจะต้องสู้สงครามชีวิต ปลูกนิสัยให้เป็นคนมีความหวังเสมอ หวังว่าสิ่งที่เราฝันเอาไว้จะต้องกลายเป็นจริงขึ้นมาสักวันหนึ่ง จะต้องเป็นความหวังในด้านดี อย่างน้อยให้ท่านหวังเอาไว้ก่อน ถึงแม้จะไม่ได้ตามที่นึกหวังในขณะนี้ก็ตาม แต่อนาคตข้างหน้าจะต้องสมหวัง เปรียบเหมือนการยิงปืน ถ้าเรามีเป้าหมาย ก็สามารถยิงใส่เข้าหมายได้ แม้จะยังไม่ทันถูกในเดี๋ยวนั้น แต่มันใกล้ความจริง ดีกว่าเรายิงสุ่มสี่สุ่มห้า ยิงเข้าไปโดยไม่มีเป้าหมายอะไร ฉะนั้นเราควรตั้งความหวังเอาไว้ คนเราหวังอย่างไรมักได้ผลอย่างนั้น ถ้าเราหวังดีเราก็ย่อมได้ดี ถ้าไม่หวังอะไร ก็ย่อมไม่ได้อะไรเลย บุคคลที่จะบรรลุผลสำเร็จจะต้องหวังผลที่ตนทำลงไป เขาจะต้องหวังเสมอว่า เขาจะต้องก้าวหน้าต่อไป เขาจะต้องรุ่งเรืองต่อไป เขาจะต้องร่ำรวยต่อไป และเขาจะต้องดีเด่นเท่าผู้อื่นหรือดีเด่นกว่าบุคคลอื่นเสมอ

ตามชีวประวัติของบุคคลสำคัญ จะต้องได้รับความพลาดหวังเสียก่อน ความพลาดหวังหลายๆ ครั้งในชีวิต ย่อมเป็นผลดีแก่ตนเองมาก ทั้งนี้เพื่อ

สร้างความแกร่งให้แก่ตนเอง เพิ่มความระมัดระวังให้แก่ตน และสร้างความสามารถที่อยู่ภายในให้มีสมรรถภาพมากขึ้น

ชีวิตของท่านอับราแฮมลินคอล์น ประธานาธิบดีคนสำคัญของอเมริกาก็เป็นชีวิตที่ประสบแต่ความพลาดหวังนับครั้งไม่ถ้วน เขาพ่ายแพ้ในการแข่งขันทางการเมือง เขาเข้าทำการค้าขายก็ต้องขาดทุนล้มละลายไป เขารักผู้หญิงสาวสวยอันน่ารักเป็นครั้งแรกและรักอย่างชีวิตจิตใจ ยังไม่แต่งงานกันสตรีคนนั้นก็รีบถึงแก่กรรมไป โดยทิ้งความระทมขมขื่นและผิดหวังอย่างแสนสาหัสให้แก่เขา เขากลับมาแต่งงานกับสตรีอีกคนหนึ่ง สตรีคนนี้ได้กระทำความยุ่งยากและความรำคาญให้แก่เขาเป็นอันมาก ชีวิตสมรสของเขาไม่มีความสุขเลย เขาพยายามเข้ารับราชการ แต่ก็ไม่เป็นผลสำเร็จ เขาสมัครเข้าเป็นสมาชิกสภาก็พ่ายแพ้ตั้งหลายครั้งหลายหน พยายามที่จะเป็นรัฐมนตรีก็แพ้อีก และในที่สุดพยายามจะเป็นประธานาธิบดีก็แพ้อีกเช่นเคย เขาต้องพลาดหวังแล้วพลาดหวังเล่า เขาเกือบจะหมดกำลังใจแล้วที่จะต่อสู้ในชีวิตนี้ แต่เขาก็ไม่ละความพยายามหาวิธีแก้ไขดัดแปลงสิ่งที่ต่ำต้อยในตัวให้เป็นจุดเด่นขึ้นมา มีความมานะ กล้าหาญ ไม่หวั่นไหวในคำวิพากย์วิจารณ์ของผู้อื่นที่ดูถูกเหยียดหยาม เขาพยายามปรับปรุงแก้ไขตัวเองด้วยความพากเพียรอย่างไม่มีตัวจับ ในที่สุดเขาก็ได้ไต่เต้าขึ้นไปถึงยอดแห่งความเป็นบุคคลผู้ยิ่งใหญ่ เมื่อเอ่ยชื่อถึงอับราแฮมลินคอล์น ซึ่งชาวโลกย่อมรู้จักดี คือประธานาธิบดีของสหรัฐที่ยากจนที่สุด เขาไม่ได้เรียนจบมหาวิทยาลัยที่ไหนเพราะไม่มีเงินจะได้เรียนสูงอย่างผู้อื่น แต่เขาเป็นบุคคลที่ชาวโลกไม่ลืมบทเรียนที่ดีที่เขาได้ฝากไว้ให้แก่อนุชนรุ่นหลัง คือ เขาฝึกฝนตนเอง เขาเรียนด้วยตนเอง เขาหัดอ่านหนังสือจากเพื่อนพอแนะนำนิดหน่อย เขาใช้เทียนไขซึ่งจุดอยู่ในกระท่อมดูหนังสือ บางครั้งก็ใช้แสงเดือนและแสงดาวแทนแสงไฟฟ้า ดูหนังสือด้วยการเอาจริงเอาจังโดยไม่เห็นแก่ความลำบาก หนังสือที่เขาชอบที่สุด คือ "กฎหมาย" เขาจะเดินทางไปหลายๆ วันเพื่อไปยืมหนังสือจากเพื่อน เขาได้ฝึกฝนตนเองด้วยความทุกข์ยาก เขาจึงมองเห็นสภาพชีวิต

ของบุคคลที่ยากจนได้ดีที่สุดยิ่งกว่าประธานาธิบดีทุกๆ คน

ในที่สุด เขาก็ได้ดีดตัวเองขึ้นสูงสุด ได้รับตำแหน่งประธานาธิบดีของอเมริกา และได้รับยกย่องว่าเป็นวีรบุรุษชั้นนำของอเมริกา วีรกรรมอันห้าวหาญของท่านยังประทับอยู่ในความทรงจำของชาวอเมริกัน ในการเอาชีวิตของตนเข้าแลกเพื่อสิทธิเสรีภาพของมนุษย์ที่กำลังถูกริดรอนเสรีภาพของตนเอง โดยการเป็นทาสผู้อื่น เป้าหมายอันสำคัญนี้ได้ฝังอยู่ในหัวใจของท่านเพื่อจะเลิกระบบนี้ให้ได้ ในบั้นปลายท่านก็ประสบความสำเร็จทุกอย่างที่ตั้งใจเอาไว้

ชีวิตของลินคอล์นเป็นตัวอย่างให้เราเห็นได้ว่าความมานะ ความอดทน ความกล้าหาญและความพากเพียรพยายามย่อมมีคุณค่าสูงเพียงไร ความพลาดหวังย่อมมีอิทธิพลมากเหนือมนุษย์ทำให้มนุษย์รู้ความผิดพลาด ได้บทเรียนชีวิตที่ดี และทำให้มีพลานุภาพทางจิต มุ่งมั่นยกตนเองเข้าไปยืนอยู่ที่ประตูแห่งความสำเร็จ อย่าลินคอล์น ได้วางพื้นฐานของตนมาจากชีวิตอันยากจนแสนเข็ญ จากชีวิตอันพลาดหวังอย่างชนิดล้มลุกคลุกคลาน ต่อสู้กับอุปสรรคนานาประการ แต่ทุกอย่างย่อมไม่เหนือความพยายามและความตั้งใจจริงของมนุษย์ผู้หวังที่จะช่วงชิงเอาชัยชนะจากการพลาดหวัง

ท่านประธานาธิบดีโรสเวลต์ได้กล่าวสุนทรพจน์ปลุกใจชาวอเมริกาว่า

"ข้าพเจ้าต้องการจะให้พลเมืองชาวอเมริกาทั้งหลาย จงมีจิตใจตั้งมั่นอย่าถอยหลังในเมื่อพลาดพลั้งลงชั่วครั้งชั่วคราว แม้ถูกตีล้มลง แล้วก็จงลุกขึ้น มาต่อสู้ และปลุกปล้ำเอาชัยชนะจากการพ่ายแพ้นั้นให้จงได้!"

กุญแจเปิดทางแห่งความสุข

ในบทนี้อยากจะขอแนะนำมอบกุญแจทองให้ท่านผู้อ่านเพื่อเปิดแนวทางอันจะนำตัวท่านไปพบกับความสุข ซึ่งเป็นยอดแห่งความปรารถนาของมนุษย์ทั้งมวล ก่อนที่เบิกโรงละครแห่งความสุขให้ท่านได้ชมนั้น ข้าพเจ้าขอแนะนำให้ท่านได้พบกับ

"รู้จักตนเองเสียก่อน จงพยายามเป็นตัวของตัวเอง ถ้าผู้ใดสำรวจตนพบ ผู้นั้นจะพ้นจากความเศร้าหมอง จะประสบความสุขได้"

คนเราจะก้าวเข้าไปหาความสุขได้ จะต้องรู้จักตัวเองเพราะตัวเองต่างหากเป็นผู้บันดาลความสุขและความก้าวหน้าให้ บุคคลผู้อื่นไม่สามารถจะหาความสุขให้แก่เราได้ บทเรียนอันยิ่งใหญ่นี้ มีความสำคัญอยู่ที่ความคิดของเราเป็นต้นเหตุ ความคิดของเราจะบันดาลให้เราอยู่ในภาวะใดๆ ก็ได้ แนวจิตของเรามีอำนาจมหัศจรรย์ที่สามารถบ่งการโชคชะตาของเราได้ เราต้องใช้ความคิดไปในทางเหมาะสม ถ้าเราคิดว่าเรามีความสุข ความสุขนั้นก็เกิดขึ้นแก่เรา ถ้าเรามีความทุกข์ยากลำบาก เราก็จะเกิดทุกข์ขึ้นมาทันที ถ้าเราคิดว่าผีมันหลอกคนในที่แห่งนี้ เราก็จะมีขนลุกซ่ากลัวผีขึ้นมา ถ้าเราคิดว่าเราจะประสบความล้มเหลว ก็จะพบกับความล้มเหลวจริงๆ ถ้าท่านกำลังมีหนี้สินรุงรังและได้ประสบความผิดหวังอย่างร้ายแรง อย่าไปคิดถึงมันให้มากนัก แม้จะไปคิดอะไรในขณะนี้ ท่านก็ยังไม่สามารถแก้ทุกข์นั้นได้ ท่านต้องรู้จักการบังคับตนเอง ให้นึกถึงสิ่งที่ท่านเพลิดเพลินหัวเราะสนุกสนานกับเพื่อนๆ ที่ถูกใจคุยอะไรขำๆ แล้วนึกอยากหัวเราะขึ้นมา ทั้งนี้เพื่อน้อมอารมณ์อันเป็น

ทุกข์นั้น แยกออกจากอารมณ์นั้นเสีย เหลือแต่ความสุขใจ ถ้าท่านรักตัวของท่านแล้ว อย่าปล่อยให้ตัวของท่านเป็นคนเจ้าทุกข์ ซึ่งเป็นผลร้ายแก่ตนมาก ท่านจะเป็นคนที่น่าทุเรศและปราศจากความมีสง่าราศีที่ใบหน้า ใบหน้าท่านหมองหม่นเพราะความทุกข์นั้นฉายออกมา

ในตอนเช้า ท่านตื่นขึ้นมา รีบเปิดวิทยุฟังเพลงเย็นๆ เสียงเพลงจะสร้างจิตใจของท่านให้เบิกบานแจ่มใส ท่านต้องบังคับตนเองให้ผิวปากและร้องเพลงไปตามเสียงเพลงนั้น หรือรีบไปอาบน้ำชำระกายให้สะอาด ทำอารมณ์ของตนให้สดชื่นเหมือนกับว่าท่านได้ลงไปอาบน้ำในสระแห่งหนึ่งมีดอกไม้อันสดสวยงดงามล้อมรอบอยู่ ท่านต้องคิดสร้างพลังทางจิตให้แข็งแกร่ง และไม่ยอมท้อถอยในฐานะผู้แพ้ผ่านเข้าไปในจิตของเราเลย ให้ถือเสียว่าความปราชัย โชคชะตาที่เขาได้ประสบเพียงแต่เป็นฉากหนึ่งของละครชีวิตทั้งเป็นบทเรียน อันล้นค่าในการที่จะสร้างตัวของเขาให้สูงเด่นขึ้นไปพบกับโลกแห่งความสุข

ชีวิตแห่งบุคคลผู้จะพบกับสันติสุขได้นั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับเราว่า เราจะมั่งมีหรือยากจน เราจะเป็นคนเล็กหรือใหญ่ เราจะมีบ้านส่วนตัวอยู่ หรือเช่าเขาอยู่ ความสุขนั้นมันเกิดมาจากแนวจิตของท่านต่างหาก เมื่อเราปรับระดับจิตของเราให้มีความสุขแล้ว จะอยู่ในที่ไหนของมุมโลกที่เต็มไปด้วยความวุ่นวายโกลาหลต่างๆ ที่เกิดขึ้น เขาผู้นั้นก็จะมีความสุข ความสุขมิใช่จะเกิดมาแต่สิ่งภายนอกอย่างเดียว หลักใหญ่ก็คือเกิดจากภาวะจิตของเรา

เช่นคนมีเงินมีทองใช้อย่างฟุ่มเฟือย มีข้าทาสบริวารรับใช้อยู่มากเขาก็ไม่วายจะต้องเป็นทุกข์เป็นร้อน ซึ่งเป็นของประจำโลกนี้ นักกวีมิลตันแต่งโคลงไว้ว่า

“จิตใจสร้างจินตนาการ ความสามารถที่จะบันดาลให้เกิดสวรรค์ในนรกได้ และเกิดนรกในสวรรค์ได้ไม่มีสิ่งใดจะนำสันติสุขมาให้นอกจากตัวของท่านเอง”

มองตาญ นักปราชญ์ชาวฝรั่งเศสได้กล่าวเป็นสุภาษิตไว้ว่า

“มนุษย์ไม่ปวดร้าวอะไรนักต่อเหตุการณ์ที่อุบัติขึ้น แต่ปวดร้าวเพราะเอามาคิดต่างหาก”

ความทุกข์มันจะเกิดขึ้นนั้น เพราะตัวของเราไปยึดถือหรือไปขุ่นคิดในเหตุการณ์นั้น เอาใจไปจดจ่อต่อสิ่งนั้นจนเกินไปทำให้ตัวเองเกิดความเดือดร้อนไม่ประสบความสุขในชีวิต ทั้งๆ ตัวเจ้าของว่ามันเป็นทุกข์แต่ก็ไม่วางทิ้ง เหมือนกับบุคคลกอดซากศพข้ามแม่น้ำเอาต่างเรือ พอขึ้นบกแล้วท่านก็ล้างมือ ล้างตัวให้สะอาด ปราศจากกลิ่นเหม็นแล้วจึงค่อยไปปนกลิ่นนั้นจะไม่รบกวน ถ้าท่านเปล่งคำพูดออกมาว่า เหม็นจังร้องห่มร้องไห้ทนทุกข์ลำบากเพราะมันเหม็น แต่ตัวท่านก็ยังแบกศพอันเน่านั้นอยู่บนบ่าเดินไปเรื่อยๆ ถ้ามีคนมาบอกตัวท่าน อ้าวทิ้งซากศพเน่าออกจากบ่าซิ ท่านจะหายเหม็น ชายคนนั้นสลัดทิ้งศพเน่านั้นเสียทำความสะอาดร่างกาย แล้วก็จะได้พบความสุข การแสวงหาความสุขมันง่ายนิดเดียว ของง่ายๆ แต่คนทำไม่ได้หรือมองข้ามของง่ายเสีย เขาเรียกว่าแก้ไม่ถูกที่ เราคันตรงแขนไปเกาเสียที่ตรงหลัง มันเลยไม่หายคัน วิธีบุกเบิกตัวของท่านมุ่งไปหาความสุขก็เช่นเดียวกัน ท่านต้องแก้ที่ตัวทุกข์ก่อนคือใจของท่าน

ศาสตราจารย์วิเลียมเยมส์ ให้ข้อสังเกตไว้ว่า

“การกระทำได้เกิดขึ้นตามหลังความรู้สึก ในเมื่อความจริงการกระทำและความรู้สึกเกิดขึ้นพร้อมๆ กัน ถ้าเราเปลี่ยนการกระทำ ซึ่งการกระทำนี้อยู่ภายใต้อำนาจของจิตใจโดยตรง ให้เหนือความยุ่งยากทั้งหลาย”

วิลเลียมเยมส์ อธิบายย้ำลงไปอีกว่า

“ท่านจงสร้างความร่าเริงให้แก่ตัวเอง ท่านจงแสดงอาการว่าท่านมีความสุขอย่างเหลือล้น การทำกิริยาท่าทางและการพูดเหมือนหนึ่งว่าท่านกำลังได้รับความสุขอย่างเต็มที่”

วิธีปฏิบัติอย่างง่ายๆ

เมื่อท่านปฏิบัติย่อมได้ผลแน่นอน ต้องบังคับตัวเองให้ทำให้ได้

ท่านลองยิ้มอย่างกว้างขวางและเต็มที่จนใบหน้าบาน

ยืนยืดกายให้ตรง

สูดลมหายใจให้ยาว

พยายามร้องเพลงสักเพลงหนึ่งที่ท่านชอบ

ถ้าท่านร้องเพลงไม่เป็นให้ท่านผิวปาก

ถ้าผิวปากไม่เป็นก็จงทำเสียงกระหึ่มๆ เป็นทำนองเพลงในลำคอ

การกระทำเหล่านี้เอง เพื่อทำลายอาการเศร้าหรือใจเหี่ยวแห้งให้กลับมาเป็นผู้ร่าเริงแจ่มใสคล้ายกับว่า เขากำลังมีความสุขอย่างเต็มเปี่ยม

ข้าพเจ้าอยากจะหยิบยก เนื้อเพลงปีใหม่มาให้ท่านทราบว่า

"ยิ้มเถิด ยิ้มเถิด นะยิ้ม ยิ้มแย้ม แจ่มใส สุขสำราญ บานใจ ขอให้สวัสดี"

คติเพียงนิดหน่อยแต่อาจจะเป็นสิ่งที่มีค่ามหาศาลสำหรับบุคคลต้องการแสวงหาความสุขในตน ความยิ้มแย้มแจ่มใสนับว่าเป็นสิ่งสำคัญแก่ชีวิตเราไม่น้อยเหมือนกัน ความยิ้มแย้มที่แสดงออกมา ก็ย่อมส่อเข้าไปถึงหัวใจที่มีความสุข ความยิ้มแย้มแจ่มใสนี้เอง ชื่อว่าเป็นมนต์อันขลังดึงดูดโชคลาภมาให้แก่ตัวเอง อย่างน่าประหลาดทีเดียว โดยเฉพาะอย่างยิ่งพ่อค้าหรือนักสังคมสงเคราะห์ ถ้าขาดคุณสมบัติอันล้ำค่านี้แล้ว ท่านอย่าไปค้าขายเลย แม้บุคคลที่ไม่เป็นพ่อค้าแม่ค้าแต่เป็นผู้มีใบหน้าอันยิ้มแย้มแจ่มใส ย่อมประสบความสำเร็จทุกอย่าง คิดดูอย่างนี้ก็แล้วกัน ถ้าท่านมีจิตท้อหดหู่มีความกลุ้มอกกลุ้มใจ ใบหน้าของท่านก็จะหมดเสน่ห์ทันที มองเห็นแต่รอยแห่งความเศร้าฉายอยู่ในใบหน้า การทำอะไรก็มักผิดๆ แต่ในเวลาท่านมีความเบิกบานใจ การตัดสินใจของท่านก็มักจะเป็นไปในทางที่ถูกที่ควร และชอบด้วยเหตุผลที่ดีเสมอ

จงใช้ชีวิตของท่านห้อมล้อมอยู่ด้วย

ความสุขเกษมเปรมปรีย์แห่งชีวิต

ความประพฤติอันควรแก่การสรรเสริญ

ความสำเร็จอันงามในการแก้ปัญหาชีวิต

จงเตรียมชีวิตให้เต็มไปด้วยความสุข

บุคคลบางคนไม่สามารถจะแก้ปัญหาที่ทำให้เกิดทุกข์ได้ คล้ายกับว่าไม่สามารถจะแก้เหตุร้ายให้กลายเป็นดีนั้นเอง เพราะความวิตกทุกข์ร้อนซึ่งเป็นสิ่งชั่วร้ายแอบแฝงอยู่เพื่อทำลายความสามารถและสมาธิ เมื่อเราเป็นทุกข์ใจของเราจะกระโดดโลดเต้นไปที่นั่นที่นี่และทุกหนทุกแห่งเพื่อค้นหาทางแห่งความสุข

จงบังคับตัวเองให้มองเห็นผลเสียหายร้ายแรงที่สุด

จงเผชิญหน้ากับมันด้วยความยินดี

จงทำลายความนึกคิดต่างๆ ที่ทำให้เราไม่สบาย

จงตั้งจิตให้แน่วแน่แก้ไขปัญหาบุกเบิกตัวเอง

ให้เขาไปสู่แดนแห่งความสุข

เมื่อเหตุร้ายในชีวิตเกิดขึ้นท่านจะต้อง

ยินดีรับเอาไว้

จงยินดีรับมันไว้

ผู้ยินดียืนขึ้นต้อนรับทุกๆ สิ่งที่เกิดขึ้นแก่เขา นั้นแหละเขากำลังกำชัยชนะทั้งในปัจจุบันและอนาคต

มนุษย์เป็นจำนวนล้านๆ ที่ปล่อยชีวิตให้พินาศจากเคราะห์กรรมต่างๆ ในชีวิต เนื่องจากท่านเหล่านั้นไม่กล้าออกมายืนสู้กับหลักความจริงคือเหตุร้ายในชีวิตด้วยความยินดี ตัวของเขาเอง ไม่พยายามแก้ไขเหตุร้ายให้กลายเป็นดี และไม่ยกตนเองให้ขึ้นมาจากความล่มจม ทั้งๆ ตนเองประกาศก้องให้โลกรู้อยู่ว่าเราต้องการความสุข เขาเหล่านั้นแทนที่จะใช้ความพยายามสร้างอนาคตของตนเองขึ้นมาใหม่ กลับปล่อยให้ความระทมขมขื่นและความเศร้าเข้ามาครอบงำจิตใจ ในที่สุดก็ตกเป็นผู้พ่ายแพ้ตกเป็นเหยื่อแห่งความเศร้าระทมอย่างแก้ไม่หาย

นักปรัชญาโอมาร์คัยยัม ได้พูดไว้เป็นโคลงว่า

“เราจงใช้ชีวิตให้สะพรั่งพร้อมด้วยความสำราญ ก่อนที่ร่างกายจะสิ้นลมหายใจ และกลายเป็นเถ้าธุลีอยู่ใต้พื้นปฐพี จงหาความสำราญจากเหล้าองุ่น จากร้องเพลง จากนักร้อง จนตราบกระทั่งวาระสุดท้าย”

ท่านจงถามตัวเองว่า

๑. จะเกิดผลร้ายแรงสักเพียงใดในตัวเอง

๒. จงเตรียมตัวรับความเสียหายร้ายแรงหรือความพลาดหวังอันใหญ่หลวงที่ไม่สามารถจะหลีกไปให้พ้นได้

๓. จงพยายามต่อสู้ต่อเหตุการณ์อันร้ายๆ เหล่านั้นด้วยอารมณ์อันเยือกเย็น จะทำให้เหตุการณ์ที่ตกอยู่ในภาวะคับขันหรือตึงเครียดนั้นกลายเป็นดี

อย่าไปทุกข์ร้อนต่อคำตำหนิติเตียน

มนุษย์เราย่อมตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของความนินทาและสรรเสริญ เราทำอะไรลงไปก็ไม่อยากให้ใครมาติเตียน เข้าใจว่าสิ่งที่ตนทำลงไปนั้นถูกต้อง และอยากได้ยินได้ฟังแต่คำสรรเสริญเยินยอ นับว่ามีอานุภาพมากสามารถทำให้มนุษย์เสียสละชีวิตเพราะคำสรรเสริญมามากต่อมากแล้ว เสียงแห่งการติเตียนคล้ายกับว่าเป็นคำสาปของพระเจ้า ใครๆ ก็ไม่ชอบฟัง บางคนชอบตำหนิติเตียนผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา ด้วยคำพูดอันเจ็บแสบ ย่อมจะเป็นผลร้ายมากกว่าที่จะได้ผลดี การตินั้นจะต้องเรียนรู้วิธีโดยมิให้เกิดปฏิกิริยาโต้ตอบที่รุนแรง อันเป็นการขาดทุนแก่ผู้รับเอง คนเราเมื่อตนได้รับการวิพากษ์วิจารณ์จากคำตำหนิติเตียนจากผู้อื่น มักจะโวยวายแก้ข่าวหรือไม่ก็วิพากษ์วิจารณ์โต้ตอบอย่างรุนแรงไป ถ้าทำไปด้วยเอาอารมณ์เป็นใหญ่ด้วยแล้ว จะทำให้ตัวท่านเป็นผู้ขาดทุนหนักเข้าไปอีก บุคคลบางประเภทชอบติเตียนผู้อื่นจนเป็นนิสัย ถ้าไม่ได้ติคนอื่นวันหนึ่งอกจะแตกตาย รื้อฟื้นเอาความชั่วของคนอื่นเข้ามาพูดเพื่อยกตัวเองว่าเป็นผู้เด่นหรือเก่งกล้าสามารถกว่าผู้อื่น เพื่อให้สังคมภายนอกเขารู้ว่า เรายอดเยี่ยม แทนที่คนอื่นเขาจะชมเราว่า “เก่ง” ที่ไหนได้เขาจะหัวเราะเยาะเย้ยต่อการกระทำที่โง่เขลาเบาปัญญาของตน แทนที่จะยกตัวเองให้สูง กลับฉุดลากตัวเองลงให้ต่ำเสียอีก

หลักการวิพากษ์วิจารณ์ติชมที่ไม่เกิดผลเสีย คือ

๑. จงวิพากษ์วิจารณ์ติชมการกระทำผู้นั้นตัวต่อตัว ไม่ใช่ทำต่อหน้าผู้อื่น เพื่อประจานให้ผู้นั้นอับอาย

๒. จงยิ้มแย้มแจ่มใส แสดงความเมตตากรุณา และมีความหวังดีต่อผู้ถูกติชม มิใช่ทำด้วยอำนาจอคติ

๓. ท่านอย่าติผู้อยู่ใต้บัญชาของท่านอย่างตรงๆ ให้การชมบ้างเพื่อให้กำลังใจ

๔. ท่านอย่าคอยแต่จะจับผิดหรือตำหนิ ท่านต้องลงมือทำให้เขาเห็นด้วย ถ้าท่านไม่รู้ซึ้งในสิ่งนั้น ก็ขอให้ท่านนิ่งเฉยเสีย

๕. เมื่อท่านตำหนิแล้ว ท่านอย่าลืมการชมเชยและให้ค้นหาความดีของเขาแล้วชมเชยเถิด

๖. ท่านอย่าตำหนิเขาด้วยอำนาจความโทโสโมโห จงตำหนิเขาด้วยความหวังดีและเมตตากรุณา

๗. อย่าตำหนิเพื่อหวังทำลาย และจงให้ความเที่ยงธรรมแก่ผู้ถูกตำหนิเสมอ

ท่านผู้ถูกตำหนิมักจะไม่พอใจในคำนั้น เมื่อท่านถูกตำหนิโดยไม่เป็นธรรม ท่านก็อย่าไปสนใจต่อคำตำหนิอันปราศจากความเป็นธรรมนั้น

ท่านจงกระทำตามใจของท่านที่ท่านเห็นว่ามันถูกต้องเพราะการกระทำการงานทุกๆ อย่าง จะหนีการวิพากษ์วิจารณ์ไปในทางดีและทางร้ายไม่พ้น ท่านทำถูกก็ถูกด่า ท่านทำไม่ถูกก็ถูกด่า

นโปเลียนพูดว่า *“ไม่มีใครนอกจากตัวนั้นเองที่ควรจะโทษในวาสนาของตนเอง ตัวของฉันเองเป็นศัตรูที่ร้ายกาจของฉัน และเป็นสาเหตุแห่งความหายนะแก่ตัวฉัน”*

ทุกๆ คนมีความโง่อยู่อย่างน้อยวันละห้านาที และความที่ฉลาดเกิดขึ้นวันหนึ่งๆ ก็ไม่เกินกว่าห้านาที คนโง่มักจะโมโหโทโส เมื่อตนถูกคนอื่นติเตียนเพียงเล็กน้อย แต่คนฉลาดกลับแสดงความยินดีและความกระตือรือร้น ที่จะศึกษาความบกพร่องของเขาจากผู้วิจารณ์เขา ติเตียนเขา และขัดคอเขา ท่านเพียงแต่ต้องการบทเรียนที่ดีคือการยกย่องสรรเสริญท่านและประจบสอพอท่าน ทำไมท่านไม่ลองหาบทเรียนที่ใหญ่ยิ่ง จากผู้ไม่ลงรอยกับท่าน ผู้ที่ชอบขัดคอท่านและตำหนิติเตียนท่านเมื่อเขาตำหนิท่านเช่นนั้นท่านอย่าเสียใจหรือขัดแย้งอะไร นับว่าเป็นผลดีแก่ตัวท่านจะได้แก้ไขข้อบกพร่องและจุดอ่อนของท่าน สมมติว่า มีใครคนหนึ่งกล่าวสบประมาทท่านว่า

“คนโง่บัดซบ”

ท่านจะทำอย่างไร?

ฉิวรึ?

โกรธรึ?

นายสแตนตัน รัฐมนตรีกระทรวงกลาโหม ในสมัยลินคอล์นเป็นประธานาธิบดี ได้เรียกลินคอล์นว่า “คนโง่บัดซบ” ท่านรู้ไม่ว่าอะไรจะเกิดขึ้น? เมื่อมีผู้บอกลินคอล์นว่า สแตนตันสบประมาทเขา ลินคอล์นพูดด้วยเสียงปกติว่า

“ถ้าสแตนตันหาว่าฉันเป็นคนโง่บัดซบ ฉันคงจะเป็นอย่างนั้นจริงๆ เพราะสแตนตันเขามักจะทำถูกเสมอ”

ในที่สุดท่านก็ไปหาเขา ให้อธิบายเหตุผลให้ฟังจึงเข้าใจว่าสิ่งที่ท่านทำลงไปนั้นไม่ถูกต้อง ท่านประธานาธิบดีแทนที่จะเสียใจ เขากับยินดีต้อนรับคำตำหนินั้นด้วยความบริสุทธิ์ใจ เพราะคำตำหนินั้นมีเหตุผลและเป็นการติเพื่อก่อ

พวกเราพากันขุ่นเคือง เมื่อได้ยินคำตำหนิติเตียนและชื่นชมยินดี เมื่อได้ฟังคำสรรเสริญเยินยอ โดยมิได้คำนึงถึงว่า คำติเตียนและคำเยินยอนั้น ผู้กล่าวได้ทำไปด้วยความบริสุทธิ์ใจหรือไม่ ทั้งนี้ก็เพราะพวกเราเป็นสัตว์โลกที่แวดล้อมอยู่ด้วยเหตุผล แต่เป็นสัตว์แวดล้อมไปด้วยอารมณ์ เหตุผลของเราประดุจกับเรือเล็กที่ถูกโยนลงไปท่ามกลางทะเลอันลึก มืดและกำลังป่วนปั่นอย่างบ้าคลั่ง ท้องทะเลเปรียบเหมือนอารมณ์ของเรา ซึ่งถูกพายุร้ายมาโหมเข้า เมื่อถูกตำหนิจากผู้อื่น คนส่วนมากไม่ทุกข์ไม่ร้อนกับคำตำหนิ ไม่เป็นอันอยู่อันกินอันนอนอยากจะไปโต้ตอบ หรือไปต่อว่าเพื่อให้สาสมใจของตนเอง

การทำอย่างนี้ มิใช่เป็นการทำที่ฉลาด ทำให้ตัวของท่านทุกข์ไปเปล่าๆ เป็นการโยนตัวเองเข้าไปสู่มรสุมร้าย บุคคลที่นินทาหรือตำหนิติเตียนผู้อื่น บุคคลนั้นเป็นเสมือนเขายืนอยู่เหนือลมแล้วเอาทรายขว้างปาไปเหนือลม ทรายนั้นย่อมเข้าตาของตนเอง

ท่านทั้งหลาย! คนที่นินทาให้เขาฟัง

คนที่ฟังเขานินทา

ไม่มีประโยชน์อะไรเลย เสียเวลา เสียการงาน และที่เสียอย่างยิ่งคือ "เสียนิสัย" คนชอบนินทาหรือติเตียนผู้อื่น เป็นคนมีนิสัยใฝ่ต่ำ ฝักใฝ่สนใจแต่ในความผิดพลาดของคนอื่นเพื่อเก็บเอาไปนินทาว่าร้ายเขา ความดีความชอบของคนอื่นมีมากมาย เขากับมองไม่เห็น ไม่รู้อะไรไปบังตาเขาหมด จึงทำให้ไม่เห็นความดีของผู้อื่น วันไหนไม่ได้นินทาผู้อื่นอยู่ไม่เป็นสุข รู้สึกเปรี้ยวปากเหมือนคนติดหมากอย่างนั้นแหละ

คนที่น่าสงสารที่สุดก็คือ คนที่ถูกนินทา นอนหลับไม่รู้ นอนคู้ไม่เห็น ถูกเขาประหัตประหารเบื้องหลังอย่างยับเยิน

เมื่อท่านถูกติเตียน ให้ท่านนึกถึงโอวาทของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเราว่า

"คนที่ไม่ถูกนินทาไม่มีในโลกนี้"

แม้พระพุทธองค์ผู้ไม่มีกิเลสเป็นผู้ล่วงพ้นแล้วซึ่งโลกธรรม ก็ยังไม่พ้นการนินทาของมนุษย์ คิดอะไร แม้แต่ธรรมชาติ เช่น ฟ้า ดิน หรือพระอาทิตย์ พระจันทร์ หรือฟ้าฝน ก็ถูกมนุษย์เขานินทาเอา

และจงนึกถึงสุภาษิตของสุนทรภู่ว่า

อันนินทากาเลเหมือนเทน้ำ
ไม่ชอกช้ำเหมือนเอามีดมากรีดหิน
แม้องค์พระปฏิมายังราคิน
คนเดินดินหรือจะพ้นคนนินทา

เทคนิคการสร้างความจำแก่ตนเอง

มันสมองของมนุษย์ นับว่าเป็นสิ่งที่สำคัญมาก และมีความสำคัญอย่างยวดยิ่งก็คือ "ความจำ" คนที่ไม่มีความจำเลย ไม่สามารถจะทำอะไรได้เลย ย่อมเป็นคนสติวิปลาส ถึงกับเป็นบ้าเสียทีเดียว

คนที่มีความจำน้อย จำอะไรได้ยาก เล่าเรียนสิ่งใดไม่สามารถจะจำได้ จัดว่าเป็นคนปัญญาทึบ เป็นการตัดรอนความก้าวหน้าแห่งชีวิตในอนาคต

ความเจริญก้าวหน้าของชีวิต ต้องอาศัยการศึกษาเล่าเรียนในวิชาการ เมื่อมันสมองไม่สามารถจะจำอะไร ก็ไม่สามารถจะศึกษาเล่าเรียนไปได้

บุคคลผู้มีความจำปานกลาง ก็สามารถศึกษาเล่าเรียนสร้างทางชีวิตของตนให้ก้าวไปสู่ความรุ่งโรจน์ พอปานกลาง ทำอะไรกับคนอื่นได้ แต่ว่าไม่เด่นในตัว

บุคคลที่มีความจำดี อาจจะเป็นผู้คงแก่เรียนแม้ไม่มีสมรรถภาพอย่างอื่น ก็อาจจะประสบความสำเร็จจดจำวิชาความรู้สั่งสอนผู้อื่นได้ความจำดี ก็คือปัญญาดีการศึกษาเล่าเรียนต้องอาศัยความจำ ยิ่งในสมัยก่อนการเรียนหนังสือขึ้นอยู่กับวัดจะต้องพากันท่องจำ ถ้าบุคคลที่ไม่สามารถจะท่องจำได้ก็ไม่สามารถจะเรียนไปได้ ก็ตกอยู่ในฐานะผู้มีปัญญาอันทึบ

ในสมัยปัจจุบันนั้น นักจิตวิทยา ได้พิสูจน์เห็นว่าความจำของมนุษย์สามารถสร้างขึ้นมาได้ มิใช่ว่าจะเกิดจากธรรมชาติอย่างเดียว เพราะฉะนั้นจึงมีนักค้นคว้าทางหลักวิชาครู เพื่อจะหาวิธีต่างๆ เพื่อช่วยความจำ หมายความว่า

ให้มีความจำเป็นที่ต้องท่องแต่น้อย

ไม่ต้องท่องหนังสือเป็นเล่มๆ ให้จำตั้งแต่ต้นจนถึงปลาย

การท่องจำนั้น มิใช่ว่าไม่จำเป็น มีความจำเป็นอยู่มาก แต่ก็อาจจะลดการท่องจำลงไปบ้าง นักเรียนนักศึกษา ผู้ที่มีความจำดีสามารถจดจำบทเรียนได้ดีก็ยังชื่อว่าผู้เรียนเก่งและสอบได้คะแนนดีเสมอ

เมื่อท่านสำเร็จการศึกษาแล้ว จะประกอบการงานอย่างใดอย่างหนึ่ง ความจำที่ดีย่อมจะช่วยให้ประโยชน์ในการงานเป็นอันมาก คนบางคนมีความจำดีอย่างประหลาด สามารถจำเรื่องราวตลอด ตลอดถึงตัวเลข คนอย่างนี้ต้องนับว่าเป็นคนเก่งและสามารถสร้างความสำเร็จในการศึกษาและกิจการต่างได้ผลดียิ่งกว่าคนที่มีปัญญาอ่อน

มุสโสลินี สามารถจำหน้าตา ชื่อเสียงและประวัติส่วนตัวของบุคคลได้เป็นจำนวนล้านๆ ด้วยการฝึกฝนตนเองให้หัดจำเรื่อยไป พบใครเพียงครั้งเดียวก็พยายามจำ พยายามรู้เรื่องราวความเป็นไปในส่วนตัวของเขา จำแล้วไม่ลืมเมื่อพบเขาภายหลัง เขาสามารถทักทายปราศัยถามถึงเรื่องราวความเป็นไปได้ถูกต้อง

ความสามารถจำบุคคลได้อย่างนี้ สร้างความนิยมชมชอบให้แก่ชนเป็นอันมาก ทุกคนที่พบปะพูดจากับมุสโสลินี ย่อมมีความรู้สึกเหมือนมุสโสลินีสนใจกับตัวเขาคนเดียว การปกครอง นโยบาย การเมือง และวิธีการฉลาดของมุสโสลินี ทำให้แก่บ้านเมืองและชนชาวอิตาลีอย่างมากมาย

การสร้างอำนาจให้แก่ตัวเอง เราจะเห็นได้ว่า ความจำได้ช่วยมุสโสลินีอย่างเดียวเป็นสำคัญ ความจำอย่างเดียวช่วยสร้างความนิยมชมชอบในหมู่ประชาชนนับล้าน เพราะมุสโสลินีใช้หลักเพียงว่า "จำเขาเหล่านั้นได้เท่านั้น" สามารถทำให้คนทั้งหลายรักใคร่เขา ผู้มีความจำอย่างมุสโสลินีย่อมเป็นอุปกรณ์อันประเสริฐ

บางคนมีความจำดีในทางวิชาการ แต่ขาดความจำในเรื่องหน้าตาคน การขาดความจำในหน้าตาคนนั้น บางทีให้ผลร้ายมาก ถ้าได้พบกับบุคคลที่

เคยรู้จักกันมา แต่จำเขาไม่ได้ เมื่อพบเขาเข้าทำเมินเฉยเสีย ก็อาจจะทำให้เขาเข้าใจว่า เย่อหยิ่งถือตัว เพื่อนของผู้เขียน เขาจำชื่อคนไม่ค่อยเก่ง และจำหน้าคนไม่แม่นพอมาพบกับบุคคลที่มีใบหน้าคล้ายกัน เขาทักคนผิดบ่อยๆ ที่สุดบางครั้งเกิดเก้อเขินและอับอายมาก ในการแสดงตัวว่ารู้จักกับเขา ทักทายเหมือนอย่างเพื่อนสนิทกันมา แล้วหลายสิบปีจับมือถือแขนกันอย่างขนาดหนัก อีกฝ่ายหนึ่งตกตะลึงพึงเพิดเพราะเขาไม่รู้จักกับเรา นี้ก็เพราะความจำไม่ดีนั้นเอง

บุคคลผู้ที่มีความจำทั้งในทางวิชาการ และในทางสังคมก็สามารถจะเป็นผู้ยิ่งใหญ่ได้โดยไม่ต้องสงสัย เขามีความรู้อยู่ในฝัก

บางคนมีความจำดีในทางสังคม แต่ไม่ดีในทางวิชาการก็สามารถจะเอาตัวรอดได้ในทางสังคม หรือในทางปกครองรวมความว่า “ความจำมีความสำคัญ” มนุษย์จะทอดทิ้งเสียมิได้

ความจำที่มาจากกำเนิด นับว่าเป็นโชคลาภอันประเสริฐที่ธรรมชาติให้แก่เรา ถ้าร่างกายอ่อนแอ ร่างกายไม่สมประกอบ มีโรคภัยติดตัวอยู่เสมอ ความจำของเขาไม่ดีมันสองและกำลังความคิดจะดีได้ ก็ต้องอาศัยกำลังกายเป็นส่วนสำคัญ บุคคลผู้มีความขยันหมั่นเพียรในการศึกษาเล่าเรียนมักจะปล่อยปละละเลยในเรื่องการบำรุงสุขภาพอนามัย มุ่งแต่จะเล่าเรียนศึกษาโดยไม่ห่วงใยถึงร่างกาย เมื่อโรคภัยไข้เจ็บเบียดเบียนแล้ว ก็ไม่สามารถจะศึกษาเล่าเรียนได้

มีบางคนเข้าใจว่า ถ้ามันสมองดีแล้ว อนามัยร่างกายก็ดี ด้วยตรงกันข้าม มันสมองที่ไม่ดี ไม่ได้ทำประโยชน์อะไรให้แก่ร่างกาย ร่างกายที่ดีย่อมมีคุณประโยชน์มันสมอง ข้าพเจ้าขอยืนยันว่า การสร้างมันสมองและความคิดให้ดีนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับสุขภาพอนามัยของร่างกายเป็นสำคัญ

ความจำของมนุษย์มีอยู่ ๓ ระยะคือ

๑. การจดจำ เมื่อยังเด็กสมองปลอดโปร่ง ไม่มีอะไรต้องคิดมาก มีความสามารถในการจดจำดี สามารถจำได้รวดเร็วแต่ลืมง่าย

๒. การเก็บความจำ ในระหว่างวัยกลางคน การจดจำมีความลำบากขึ้น คือจดจำได้ยากขึ้น แต่ว่าสิ่งที่จดจำได้แล้วมักเก็บได้นาน ไม่ลืมเสียง่ายๆ

๓. การกับระลึกได้ ในวัยปลาย ความลำบากมีมากขึ้นทั้งสองทาง คือจำอะไรก็ยาก แล้วก็ลืมง่ายด้วย

ความสำคัญของความจำมีอยู่ ๓ ตอน

๑. เริ่มต้นจำให้ได้ ได้แก่การบันทึกวิชาการ หรือเหตุการณ์ต่างๆ ที่เราต้องการจำเอาไว้แล้วนำเข้าไปสู่ความจำ แล้วก็บันทึกเอาไว้ในใจจนกว่าจะต้องการใช้มันจึงล้วงเอาออกมาใช้

๒. การรักษาสิ่งที่จดจำไว้แล้ว ให้คงอยู่ในความจำเสมอไม่ลืมง่าย

๓. ความสามารถที่จะระลึกกลับ เอาสิ่งที่จดจำไว้แล้วขึ้นมาใช้ประโยชน์ทันที

กฎแห่งการเริ่มต้น

ความจำนับว่า เป็นแนวทางให้ชีวิตมนุษย์ก้าวไปสู่ความสำเร็จอย่างมากมาย การศึกษาเล่าเรียน ถ้าเราเป็นคนมีความจำเก่ง จำอะไรได้รวดเร็วก็จะเรียนได้เร็ว คิดอะไรได้รวดเร็ว จะทำให้เขามีชีวิตรุ่งโรจน์ดี กฎที่ใช้ในการผูก ฝังเรื่องความจำของมนุษย์เบื้องแรกก็คือ

การท่องจำ วิธีนี้เป็นวิธีเก่า ซึ่งมนุษย์รู้จักกันมาก่อน สมัยยังไม่เจริญและยังไม่มีความรู้ก้าวหน้าในทางการศึกษา มาจนถึงปัจจุบันนี้ ก็ยังไม่หมดสิ้น นักเรียนสมัยใหม่ก็ยังจำเป็นต้องท่องจำ และวิชาการบ้างอย่าง โลกยังไม่พบวิธีอื่น นอกจากการท่องจำ เช่น สูตรคูณ ครูทั่วไปยังบังคับให้เด็กท่องอยู่เสมอ

อุปกรณ์ในการท่องจำของมนุษย์

อุปกรณ์ในการท่องจำ ในการนำไปให้เกิดความจำได้รวดเร็ว และมีความจำดีด้วย อุปกรณ์นั้นก็คือ "เสียง" เอาเสียงเข้าช่วย เสียงที่เข้ามาทางหูช่วยให้เกิดความจำในทางใจ ในสมัยโบราณที่จะสอนให้ใครจำอะไร จึงบังคับให้ท่องเสียงดังๆ เพื่อให้เสียงของตนนี้กลบกับอารมณ์ภายนอก ไม่ให้เข้ามารบกวนใจ ในขณะที่ท่องใจต้องมีสมาธิ ใจมั่นคงวอกแวกไม่ได้

เมื่อท่านเข้าไปในวัดต่างๆ ในสมัยเก่า เราจะได้ยินเสียงการท่องหนังสือของพระภิกษุ สามเณร และเด็ก ต้องท่องกันอย่างดังในขณะที่ท่องก็ออกอยู่ห่างๆ กัน ตามใต้ต้นไม้บ้าง ศาลาบ้าง แล้วแต่จะหาที่เหมาะได้ ท่านจะท่องในเวลากลางวันบ้าง กลางคืนบ้าง ยิ่งสมัยโรงเรียนอยู่ที่วัด การสอนหนังสือไทย ต้องอาศัยพระภิกษุเป็นครูสอน และหนังสือมีน้อย หรืออ่านหนังสือยังไม่ออก เขามีเวลาท่องหนังสือ พอได้เวลาลูกศิษย์ทุกคนก็มานั่งตรงพระอาจารย์ พระอาจารย์ก็บอกไปทีละคำๆ และทีละบทๆ ไปจนจบ เสร็จแล้วก็ไปทวน ต้องออกเสียงดังๆ เพื่อช่วยความจำให้เร็วขึ้น

การออกเสียงดังๆ ในขณะท่องเรียกว่า "ท่องหนังสือ" การท่องจำอย่างเงียบๆ จากหนังสือนั้นเรียกว่า "ดูหนังสือ"

อุปกรณ์สร้างความจำให้แก่มนุษย์ คือ

๑. ทางตาอย่างหนึ่ง

๒. ทางหูอย่างหนึ่ง

๓. ทางกายอย่างหนึ่ง

ครูอาจารย์ในสมัยก่อน ย่อมจะให้เด็กนักเรียนได้เรียนหนังสือ โดยการใช้ความจำ สามทางไปพร้อมกัน คือ

ให้ตาดูหนังสือ แล้วปากก็อ่านออกเสียงดังๆ ถ้าเขียนได้ ท่านก็ให้เขียนไปพร้อมในอุปกรณ์ทั้งสามนี้ "ทางหูให้ผลเร็วกว่าทางตา" บางทีเด็กสามารถจะจำข้อความในหนังสือได้มากหลาย โดยใช้ความจำในทางตาไม่ได้ผล "ทางหูช่วยความจำเร็วกว่าทางตา"

การท่องจำ แม้จะเป็นการยากลำบาก เหน็ดเหนื่อยมาก เป็นการล่อแหลมต่อความอ่อนแอ ทำให้สมองเสียก็ได้ แต่ไม่มีวิธีจำแบบไหน ที่จะมั่นคงแน่นอนเท่ากับการท่องจำ ข้าพเจ้าเคยศึกษาบาลี ใช้ระบบว่า ต้องท่องจำอย่างเดียวจึงจะเข้าใจ และเมื่อท่องได้แล้วปรากฏว่าได้ผลจริงๆ มีความเข้าใจดี และจำไม่ลืมด้วย

เราเอามาใช้ในภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษและฝรั่งเศส แม้ครูอาจารย์ไม่บังคับให้ท่อง แต่ควรจะใช้วิธีท่องจำศัพท์บ้าง ประโยคบ้าง เพราะการท่องจำมันเป็นวิธีที่แน่นอน ฉะนั้น ถ้ามันสมองของท่านมีกำลังพอ ควรจะเอาวิธีท่องจำเข้ามาช่วยด้วย เป็นความจดจำที่หนักแน่นกว่าวิธีอื่น

การท่องจำนั้น เราจะต้องทำความเข้าใจไปด้วย มีนักเรียนเป็นจำนวนมากที่ท่องจำเก่ง โดยครูบังคับให้ท่องจำอย่างเดียว ไม่สอนให้เข้าใจ

ความจำชนิดนั้น เรียกว่า “นกแก้วนกขุนทอง” คือท่องจำและว่าออกมาอย่างถูกต้อง ตั้งแต่ต้นจนปลาย แต่ไม่เข้าใจว่า “เรื่องอะไร”

ในสมัยปัจจุบันนี้ครูอาจารย์มักจะพากันพูดว่า “การท่องจำเป็นของไม่ดี เป็นวิธีการล้าสมัย” ทั้งนี้เพราะไม่เข้าใจดีในความจริงข้อนี้

วิธีกำหนดจำ

ก่อนที่จะท่องด้วยเสียงดังๆ ท่านควรกำหนดจำอย่างเงียบๆ ก่อน วิธีกำหนดอย่างเงียบๆ นั้น คือกำหนดจำหัวข้อใหญ่ๆ ที่เป็นสาระในหนังสือหน้านั้นไว้แล้ว มันก็ไม่เป็นการยาก เพราะเรารู้เป็นตอนๆ ว่าอะไรต่อจากอะไร วิธีกำหนดจำอย่างนี้ เรียกว่า “กำหนดจำหัวข้อใหญ่ๆ ก่อน”

เมื่อเราจำสาระสำคัญแล้ว การจำแนกข้อย่อยของข้อความอย่างอื่นไว้หมดแล้ว ถ้าท่านสามารถท่องจำได้ทุกคำ จะมีประโยชน์มากยิ่งขึ้น ในการพูด การเขียน

การที่เด็กเรียนภาษาต่างประเทศได้เร็วมาก ก็เพราะว่าเด็กพยายาม

จำทุกๆ คำ แม้จะเป็นนกแก้วนกขุนทองไปก่อนก็ตาม ทีแต่เด็กจะพูดได้ถูกต้อง

การเรียนภาษาต่างประเทศอย่างไร?

ควรจะท่องจำประโยคทั้งประโยค มาไว้ใช้พูด มาใช้เขียน ควรจะเรียนหลักไวยากรณ์ให้แม่นยำ แล้วมาผูกประโยคคิดเอาเอง โดยไม่ต้องเรียนหรือท่องจำประโยคเก่าๆ

หลักทฤษฎีในการเรียนภาษาต่างประเทศ คือ

การเรียนหลักไวยากรณ์ ให้เราสามารถคิดผูกประโยคได้เองก็มีความสำคัญมาก เพราะเราไม่สามารถจะไปท่องประโยคหลายพันหลายหมื่นประโยค ไว้สำหรับใช้ในการพูดการเขียนให้ครบถ้วนได้ เรามีความจำที่จะคิดใหม่ ผูกประโยคเอาใหม่เหมือนกัน แต่ถ้าเราเรียนไวยากรณ์อย่างเดียวด้วยการเข้าใจว่า การเรียนหลักไวยากรณ์ ไว้ให้แน่นอนจะสามารถให้เราผูกประโยค สร้างข้อความได้ตามความประสงค์ของเรา

ถ้าเราจะเรียนภาษาต่างประเทศ ให้สามารถพูดได้ หรือเขียนได้อย่างชนชาติเจ้าของภาษาเอง เราก็มีความจำเป็นอยู่ ๒ อย่างคือ

๑. ต้องเรียนหลักไวยากรณ์ให้ดี

๒. จงท่องจำประโยคต่างๆ ไว้ใช้ เพราะมีความจำเป็น

หลักการในการที่จะท่องจำ

๑. **มองดูตำรา** แล้วอ่านอย่างดังๆ ก่อนที่จะท่องต้องอ่านซ้ำกลับไปกลับมา เพื่อให้คุ้นกับข้อความนั้นหลายหน ไปตามข้อความที่เราจะท่องจำนั้น อ่านไปก่อนในราว ๗ รอบหรือมากกว่านั้นยิ่งดี เสร็จแล้วจึงค่อยลงมือท่องจำจะรู้สึกว่า "จำได้เร็วและง่ายขึ้น" การที่มองดูตำราและอ่านซ้ำกลับไปกลับมานั้น เพื่อต้องการใช้อุปกรณ์ช่วยความจำคือ

"ทางตาและทางหู"

ความจำทางตา คือตัวอักษรที่ปรากฏในตำรานั้น พยายามให้ติดตาติดใจเราอยู่เสมอ

ทางหูคือ ให้เราอ่านออกเสียงอย่างดังๆ ก็พยายามให้ติดหู ถ้าได้รับความช่วยเหลือทั้งทางตาและทางหูก็จะท่องจำได้เร็วขึ้น

๒. **วิธีท่องจำให้เกี่ยวเนื่องกัน** มีเนื้อความสัมผัสกัน หรือมีเนื้อความสอดคล้องกัน เช่นคำกลอน คำโคลงและกาพย์ หรือคติพจน์ใดก็ตาม ถ้าเนื้อความมันสอดคล้องกันดี จะรู้สึกว่าจำได้เร็วกว่าท่องคำพูดธรรมดา ถ้าสมารถผูกเนื้อความนั้นให้ติดเนื่องเป็นอันเดียวกันจะเป็นผลดีต่อความจำมาก

๓. **การท่องจำในเวลาเหนื่อยอ่อน** ความสามารถในการท่องจำก็พลอยอ่อนลงไปด้วย การท่องจำก็ดี การดูหนังสือก็ดี ถ้ามันสมองเหนื่อยอ่อนแล้ว ควรจะพักผ่อนไปพักหนึ่งเพื่อให้พลังมันสมองกลับคืนมาก่อน ในขณะที่ความเหนื่อยอ่อนมากขึ้นมันจะแสดงอาการเบื่อหน่ายในตำรานั้น หรือ

ใจหงุดหงิดเหล่านี้เป็นต้น แสดงว่ามันสมองต้องการพักผ่อน ไม่สามารถจะบันทึกเอาข้อความเหล่านั้นได้อีกแล้ว แม้ขืนท่องไปก็ยังไม่ได้ผลอะไร จะลืมหมด ระบบความจำของมนุษย์มีระยะชั่วโมงทำงานอยู่

๔. **ความเงียบสงัดของสถานที่ท่องจำ** ความสงบนับว่าเป็นอุปกรณ์สำคัญยิ่งในการท่องจำ และดูหนังสือ การดูหนังสือจะต้องใจมีความสงบ ถ้าสิ่งแวดล้อมอึกกระทึกคึกโครมการท่องจำหรือการดูหนังสือจำ จะมีผลน้อยมาก ความสงบเป็นการช่วยความจำของมนุษย์ให้ดีขึ้น

๕. **การท่องจำและดูหนังสือจำในเวลาตื่นแต่ดึก** การท่องจำอะไรก็ตาม ต้องอาศัยเวลาเป็นสิ่งสำคัญ ท่านควรตื่นขึ้นมาท่อง หรือทบทวนบทเรียนในเวลา ๐๓.๐๐ น. หรือ ๐๔.๐๐ น. เพราะเป็นเวลาที่ร่างกายและมันสมองของเราได้พักผ่อนพอสมควรแล้ว การท่องจำย่อมจะได้ผลดี

บางคนลงมือท่องก่อนนอนหลับ ถึงแม้จะท่องไม่ค่อยได้ ก็ทำความพยายาม อาจจะท่องจำไว้มากๆ ก็ได้ ไม่จำเป็นจะให้จำอย่างสมบูรณ์ในเวลานั้น เมื่อเราหลับไปแล้ว และตื่นขึ้นในตอนเช้า เราจะรู้สึกว่า ความจำได้ผุดขึ้นมาอย่างแปลกประหลาด คือสิ่งที่เราท่องจำไว้อย่างตะกุกตะกัก หรือขาดตกบกพร่อง เมื่อก่อนที่เราจะหลับนั้น พอตื่นขึ้น เราระลึกจำได้เรียบร้อย ในขณะที่เรานอนมันสมองทำงานอย่างไร สิ่งที่เราจำไม่ได้ พอตื่นขึ้นมาก็จำได้ และเป็นความจำที่แจ่มใส ดีกว่าเมื่อเราพยายามท่องในก่อนนอน อาจจะเป็นเพราะมันสมองเราใช้งานมาตั้งแต่เช้าจนเย็น มันสมองย่อมบันทึกเหตุการณ์มากต่อมาก จึงทำให้พลังมันสมองอ่อนกำลังลงก็ได้ เหมือนกับแบตเตอรี่ไฟฟ้า เมื่อเราใช้จวนหมดแล้วเอาทิ้งไว้ เวลาเอามาใช้อีกปรากฏว่ามีไฟเพิ่มขึ้นอีก หรือเท่ากับว่าเป็นการชาร์สไฟเข้าใหม่ ทำให้มีกำลังมากขึ้น เช่นเดียวกับมันสมองของเรา ในขณะที่นอนหลับก็คือการพักมันสมอง มันก็ค่อยเรียกเอาพลังงานที่เสียให้กลับคืนมา

ตามทัศนะของข้าพเจ้า ควรใช้เวลาเช้ามืดสำหรับทบทวนดีกว่าท่องใหม่ แต่บางคนเขาก็ใช้เวลาดังกล่าวนี้เป็นเวลาท่องใหม่ การท่องอะไรใน

เวลาเช้ามืดอาจจะจำได้รวดเร็วในชั่วเวลานั้น แต่พอสายหรือตกกลางวัน มักจะลืมเลือนไป แต่ถ้าท่านลงมือท่องในเวลาอื่น แล้วใช้เวลาเช้ามืดเป็นเวลาทบทวน ข้าพเจ้าเคยพบผลดีกว่า ที่จะใช้เวลาเช้ามืดเป็นเวลาเริ่มท่อง แต่วิธีการแต่ละคนอาจจะไม่เหมือนกันให้เลือกเอาเองตามความถนัดของใครของมัน

นักจิตวิทยาพูดว่า *"สิ่งใดที่เราพยายาม กดดันเข้าไปสู่ความจำของเราแล้ว สิ่งนั้นย่อมจะฝังอยู่นาน อันที่จริงมันสมอง ช่องความจำได้รับไว้แล้ว เป็นเพียงขาดความสะดวกที่จะแสดงตัวออกมาเท่านั้น ถ้ามีโอกาสและสะดวกที่จะแสดงออกมาได้ ก็แสดงออกมาเป็นความจำที่แจ่มใส ถ้าเราทบทวนไว้ให้ดี ก็จะสะดวกในการนำออกมาใช้ได้ทันท่วงที"*

ข้าพเจ้าเป็นผู้เลื่อมใสในเรื่องท่องจำและเห็นว่าเป็นวิธีที่ดีที่สุด ในวิธีทั้งหลายเกี่ยวกับความจำ การท่องจำนั้นอาจจะเป็นเรื่องที่เหน็ดเหนื่อยแก่มันสมองและทำให้เกิดความเบื่อหน่ายในการศึกษาเล่าเรียนได้ง่าย

ส่วนวิธีอื่นตามมติของอาจารย์ทั้งหลายได้บอกไว้คือ "หมายจำ" หรือ "กำหนดจำ" โดยไม่ต้องท่อง แต่มีวิธีการช่วยความจำ ซึ่งแสดงไว้ ๓ ประการคือ

๑. เทียบความเหมือนกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
๒. เทียบความคล้ายคลึงกัน
๓. ความเกี่ยวเนื่องถึงกัน

๑. นักประวัติศาสตร์ เบื่อหน่ายต่อการจดจำศักราช แต่ก็มีวิธีจำ เช่น กรุงศรีอยุธยาเสียแก่พม่าครั้งที่สอง ศักราชที่ พ.ศ.๒๓๑๐ เรามักจำไม่ค่อยได้

แต่กรุงศรีอยุธยาเสียครั้งแรก พ.ศ.๒๑๑๒ นั้นเพราะเลข ๒ ตัวท้ายเหมือนปีเกิดเหตุร้ายในประวัติศาสตร์ของไทย ร.ศ.๑๑๒ ซึ่งเป็นปีที่ฝรั่งเศสใช้กำลังเรือรบบุกเข้ามาในลำแม่น้ำเจ้าพระยา บังคับให้เรายกดินแดนฝั่งซ้าย

แม่น้ำโขงให้แก่ฝรั่งเศส บังคับขนเอาเงินไทยไปหลายล้าน

๒. เรื่องความคล้ายคลึงกัน เราจะเห็นได้ง่ายเราท่องหนังสือเป็นกาพย์กลอนได้เร็วกว่าหนังสือร้อยแก้ว เพราะมีคำสัมผัสโบราณเข้าใจในเรื่องนี้ดี จึงแต่งเป็นกาพย์กลอนหรือเอาแต่หัวใจมัน เพื่อให้คนจำได้ง่ายขึ้น นักเรียนจงเทียบเคียงความคล้ายคลึงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือใช้ความสังเกตความคล้ายคลึงกันในเรื่องสาระสำคัญ หรือในข้อความใดก็ตามถ้าพบความคล้ายคลึงกันเข้าที่ไหนจะทำให้จำง่าย และเก็บไว้ได้นาน

๓. ความเกี่ยวเนื่องถึงกัน เพื่อช่วยความจำได้มากขึ้นโดยการอ่านประวัติศาสตร์ของอีกคนหนึ่ง แล้วก็เอาไปเทียบกับเรื่องประวัติศาสตร์ของอีกบุคคลหนึ่งซึ่งคล้ายคลึงกัน

ตำราจิตวิทยาได้กล่าวแนะเกี่ยวกับการปลูกสร้างความจำ หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า วิธีการฝึกมันสมองหรือกำลังความคิด ให้มีสมรรถภาพในทางจำดีขึ้น คือว่าให้มีความจำดี เป็นประโยชน์ในการศึกษาเล่าเรียน

ถ้ารู้จักการฝึกแล้วจะรู้สึกมีความจำดีขึ้นจะต้องตั้งใจจำและสังเกตสิ่งนั้นอย่างถี่ถ้วน จนเกิดความประทับอยู่ในใจอย่างแจ่มแจ้งยากแก่การหลงลืม

ทฤษฎีแห่งการหัดความจำตามหลักจิตวิทยา

๑. หัดนิสัยให้เป็นคนสร้างมโนภาพไว้เสมอ
๒. ฝึกหัดนิสัยให้เป็นช่างสังเกต ความคล้ายคลึงและความแตกต่างกัน
๒. ฝึกหัดนิสัยให้เป็นคนใจเย็นและรอบคอบ
๓. ฝึกหัดนิสัยให้เป็นคนจดหมายเหตุ

หัดนิสัยสร้างมโนภาพ

ตามปกติมนุษย์เรา มีความจำจากทางหูมากกว่าทางตา ถ้าได้บำรุงสมรรถภาพทางตาให้ดียิ่งขึ้น ก็จะช่วยความจำได้ดีออก เพราะได้อุปกรณ์ที่ดีส่งเสริมความจำอย่างหนึ่งสำหรับช่วยเหลือ เขาสอนให้เราคัดลอกโคลงกลอนหรือข้อความที่เฉียบแหลมคมคายอย่างใดที่เราพอใจ เขียนลงในกระดาษพยายามจำจากการที่อ่านด้วยตา โดยไม่ต้องอ่านออกเสียง แล้วก็พลิกกระดาษนั้นกลับหลัง ลองเขียนข้อความนั้นอีกทีหนึ่ง แล้วก็ตรวจสอบกันดูว่าผิดตรงไหน

การเรียนภาษาต่างประเทศ เขาสอนให้เราลองเปิดดูปทานุกรมหาคำใหม่ที่เราไม่เคยรู้จัก เพียงแต่มองดูแวบเดียว แล้วก็ลองเขียนดูว่าจะมีความถูกต้องไหม? ทั้งนี้ก็เพื่อหัดจำด้วยตา

การสร้างมโนคติ เมื่อเราเห็นใครแล้วอยากจะจำก็ให้พยายามสร้างภาพหน้าตาของบุคคลผู้นั้นไว้ในใจ เพราะจะจำได้มากน้อยเท่าไร ก็สุดแต่ความสนใจของเรา ถ้าเป็นบุคคลหรือเหตุการณ์ที่ดึงดูดใจเรามาก เราย่อมจะ

จำได้มาก ถ้าเราเผอิญไปพบคนถูกฆ่าตายถึงแม้เราไม่ตั้งใจจะจำหน้าตา หน้าของบุคคลผู้นั้นตลอดถึงอาการที่เขาตาย จะเป็นภาพที่ติดตาของเราอยู่เสมอๆ ทั้งๆ ที่เราต้องการอยากจะลืมภาพเหล่านั้น โดยไม่พยายามนึกถึงมัน แต่แล้วมันก็ฉายขึ้นมาในมโนภาพในบางโอกาส เพราะเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นดึงดูดใจเรามาก นักจิตวิทยาจึงพูดว่า

"ถ้าเราอยากจะจำอะไร เราต้องสร้างความสนใจให้บังเกิดขึ้น ความสนใจยิ่งมากเท่าใด ความจำยิ่งดีขึ้นเท่านั้น"

นักเรียนนักศึกษาต้องการอยากจะสร้างความจำในตนเอง ประการแรกจงสร้างความสนใจให้เกิดแก่ตนเองเสียก่อน ดูหนังสือให้เกิดมโนภาพเพื่อจะบันทึกสิ่งที่เราต้องการนั้นไว้ในใจ

อีกประการหนึ่ง ถ้าเราต้องการจะจำสิ่งใด จงสนใจและตั้งใจจะจำเอาแล้วก็อ่านซ้ำไปซ้ำมาบ่อยๆ เข้า ความจำจะเกิดขึ้นมาได้ต้องทำซ้ำๆ กลับไปกลับมา เมื่อเกิดความเคยชินแล้ว มันจะจดจำได้อย่างไม่ลืม เมื่อจำได้แล้วจงทบทวนไปๆ มาๆ อีกหลายรอบ เพื่อให้ความจำนั้นมั่นคงแน่นอน

จงหัดสังเกตความคล้ายคลึงและแตกต่างกัน

ความคล้ายคลึงที่กล่าวมาแล้วแต่ต้น ผู้ที่จะฝึกหัดตนเป็นคนสังเกตความแตกต่างในวิชาที่เราเรียน ว่าสิ่งนั้นกับสิ่งนี้ต่างกันอย่างไร การที่เราพิจารณาความแตกต่างอย่างนี้ ก็เพื่อประโยชน์ที่จะช่วยความจำ ให้เราจดจำได้ง่าย ในเรื่องความคล้ายคลึงกัน ถ้าเราสังเกตความคล้ายคลึงกันไว้ เราก็จะได้จำเฉพาะส่วนที่แตกต่างกันเท่านั้น ก็จะเป็นลดภาระยุ่งยากในการจำอย่างหนึ่ง เท่ากับว่าเป็นการประหยัดความคิดและเวลาอยู่มากทีเดียว และประหยัดเวลาเรียนศึกษาลงอีก

ความสังเกตนับว่าเป็นเครื่องมืออันสำคัญในการสร้างความจำ ต้องสังเกตดูเรื่อง สังเกตดูเนื้อความของเรื่องนี้กับเรื่องนั้นมีความแตกต่างกัน

ตรงไหน เอาส่วนที่มันแตกต่างกันไปเทียบดูแล้วส่วนที่เหมือนกันมาเทียบกับสิ่งที่เหมือนกัน ตัวอย่างเช่น เราไปเห็นสถานที่แห่งหนึ่งแห่งใด บุคคลนั้นเขามีความจำน้อย แต่เขาเป็นนักสังเกตเก่งที่สุด เขาสามารถจะเล่าถึงเหตุการณ์ต่างๆ ที่ผ่านไปอย่างละเอียดถี่ถ้วน และถูกต้องด้วย ในที่สุดเขาเลยเป็นคนเก่งที่สุด ในขบวนการต่างๆ ของการศึกษาเขาใช้หลัก "สังเกตความคล้ายคลึงกันของสิ่งนั้นอย่างถี่ถ้วน"

หัดนิสัยให้ใจเย็นรอบคอบ

นักจิตวิทยาได้พิสูจน์เห็นความจริงในเรื่องนี้แล้วว่า

"บุคคลที่มีนิสัยใจเย็นและรอบคอบนั้นมีความจำดีเสมอ"

คนที่ใจเย็นและรอบคอบนั้น เมื่อเห็นอะไร ได้ยินอะไรย่อมจะไม่ปล่อยให้ผ่านไปอย่างผิวเผิน แต่ย่อมจะพินิจพิเคราะห์อย่างละเอียด และการพินิจพิเคราะห์อย่างละเอียดนั้น เป็นการช่วย "ความจำได้ดี"

คนที่มีนิสัยใจเย็น และรอบคอบเป็นผู้มีความจำดีเสมอนั้น เป็นเรื่องที่เชื่อได้ ถ้าเราลองสังเกตดูคนทั้งหลายที่เรารู้จักกัน แม้ในหมู่นักเรียนนักศึกษาที่อยู่ในโรงเรียนเดียวกัน หรือชั้นเดียวกันกับเรา เราจะเห็นได้ว่า คนที่ใจเย็นและรอบคอบเป็นผู้มีความจำดี และเป็นบุคคลที่เรียนเก่งเสมอ แม้ในหมู่ที่ทำหน้าที่การงานในฐานะเป็นผู้ใหญ่ คนใจเย็นและรอบคอบ ก็สามารถจดจำเหตุการณ์ต่างๆ ได้ดีกว่าคนใจร้อนสับเพล่ามากทีเดียว คนที่นิสัยใจเย็นรอบคอบ ก็เป็นคนนิสัยดีทุกทาง มีคุณประโยชน์ทุกสถาน ไม่เฉพาะแต่เรื่องความจำอย่างเดียวย่อมมีความสำคัญในเรื่องอื่นๆ ด้วย วิธีการที่กล่าวมานี้สมควรอย่างยิ่งให้ท่าน "จงพยายามปลูกฝังเอาไว้" และเริ่มลงมือปฏิบัติลงมือทำทันที เพื่อสร้างความจำและเพิ่มพูนความจำของตนให้ดีขึ้นกว่าแต่เดิม เมื่อท่านปฏิบัติถูกต้องตามหลักวิธี "ต้องเป็นสำเร็จแน่นอน"

จงฝึกตนเป็นจดหมายเหตุ

การฝึกฝนตนเองให้เป็นคนมีนิสัย "เป็นนักจดหมายเหตุ" จดหมายเหตุในที่นี้ผู้อ่านอาจจะยังไม่เข้าใจ หมายความว่า เมื่อท่านอ่านหนังสือเรื่องหนึ่งเรื่องใด จะเป็นหนังสือพิมพ์รายปักษ์ รายเดือนก็ตาม จะต้องให้มีดินสอและสมุดพกติดตัวไว้เสมอ เมื่อท่านอ่านไปพบข้อความสำคัญ หรือจุดเด่นคำคม หรืออะไรที่ดี จงทำหมายเหตุคือขีดเส้นใต้เอาไว้ หรือใช้วิธีหมายอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้ เพื่อให้เห็นความสำคัญเด่นชัด การที่แนะให้ท่านทำหมายเหตุไว้ดังนี้ ก็เพื่อภายหลัง เพียงแต่เปิดดูผ่านๆ ก็จะรู้ว่ามีความสำคัญอย่างไรบ้าง และการรู้ความสำคัญของเนื้อหานั้น และเป็นการเตือนความทรงจำเก่าๆ ที่เราได้จำมาครั้งหนึ่งแต่จำได้บ้าง จะทำให้เกิดความจำกลับคืนมาอยู่ในสภาพเดิมอีก

จดหมายเหตุนี้ หมายถึงการจดบันทึ นักอ่านหนังสือที่ดี จะต้องมีสมุดพกและปากกาเตรียมไว้พร้อมเสมอ เมื่อมีเรื่องราวอันใดเกิดขึ้นแก่ตัวก็จดบันทึกเอาไว้ เรื่องนี้เป็นเรื่องง่ายและมีผลอย่างดีเลิศ แต่ก็เพราะเหตุใดคนเราจึงมักไม่ค่อยชอบทำกัน อาจจะเป็นเพราะเห็นความสำคัญน้อยในเรื่องนี้ ท่านจงกลับนิสัยท่านใหม่

จงชนะตนเอง ผู้ชนะตนนั้นเองเป็นผู้ประเสริฐ
ผลสำเร็จอันดีเลิศจะเกิดแก่ท่านผู้ชนะตน
รางวัลแห่งความสำเร็จกำลังคลานเข้ามาหาท่าน
จงมีสมาธิพยายามข่มใจบังคับตนเองให้ได้
นักจิตวิทยามีนามโด่งดังยืนยันไว้ว่า

"บุคคลที่สามารถเขียนบันทึกจดหมายเหตุรายวันสำหรับตัวเองได้ทุกวัน บุคคลผู้นั้นเป็นมนุษย์ที่ประเสริฐ เขากำลังก้าวไปสู่ความรุ่งโรจน์อย่างไม่มีวันถอยหลัง"

เพราะเหตุไร เพราะเป็นการฝึกฝนความจำของตนประจำวัน

การที่ฝึกหัดให้เป็นนักจดหมายเหตุ ก็เท่ากับว่าเป็นการฝึกฝนฟื้นฟูความจำอยู่เสมอ ถ้าเวลาค่ำลง เราเขียนจดหมายเหตุส่วนตัวไว้ เพื่อให้ทราบว่า วันนี้เราได้ทำอะไรบ้าง มีเหตุการณ์อะไรบ้างเกิดขึ้น และมีความคิดอะไรบ้าง เป็นการฟื้นฟูความจำได้เป็นอย่างดี

การจดบันทึกเรื่องราวต่างๆ ย่อๆ เอาไว้จะเป็นประโยชน์แก่ท่านมากที่สุด หัดให้เป็นคนรอบคอบถี่ถ้วน และให้จำได้ง่ายขึ้นมาอีก จงรักษาสิ่งที่จดจำเอาไว้ ให้คงอยู่เสมอและสามารถล้วงเอาเหตุการณ์ต่างๆ ที่เราจำแล้วออกมาใช้ประโยชน์ได้ทันที เมื่อต้องการใช้

การเก็บความจำ

การเก็บความจำไว้นานๆ ในมันสมอง แม้จะมีสิ่งที่ผ่านไปโดยทางหูหรือทางตาหรือผ่านทางความคิด ย่อมเข้าไปอยู่ในความจำแม้ว่าจะไม่พยายามจำ มันก็ฝังแน่นอยู่ในมันสมอง แต่ไม่สามารถจะระลึกขึ้นมาได้เท่านั้น ถ้าหากว่าจิตเราอยู่ในขั้นสงบ ความจำนั้นอาจจะลอยขึ้นมาได้อย่างที่ลอยมาปรากฏเป็นความฝัน

นักสะกดจิตให้คนหลับและปล่อยให้เขาละเมอ บางทีละเมอเป็นเรื่องเป็นราว เมื่อคนนั้นตื่นขึ้นมา ลองถามดูจำไม่ได้และบอกไม่ได้ว่า เป็นเรื่องอะไร แต่มีคนอยู่ใกล้เคียง เช่นพ่อแม่ ระลึกได้ว่า เมื่อไม่นานมานี้ เคยมีเรื่องอย่างนั้นตรงกับการละเมอนั้นพอดี แสดงให้เห็นว่า เรื่องต่างๆ ที่เกิดขึ้นแล้วผ่านไป ย่อมจะติดอยู่ในความทรงจำ เมื่อดวงจิตของเราได้ถูกฝึกฝนทำให้ผ่องใสแล้ว ทำลายเครื่องกังวลทั้งมวลออกหมดแล้ว ความจำอันนั้นก็สามารถผุดขึ้นมาได้

ความจำของคนเรา มันทำงานในตัวของมันเอง โดยไม่ต้องพยายามจำอะไร สิ่งที่ผ่านหูผ่านตา ย่อมเข้าสู่ความจำทันที ความจำเป็นของมนุษย์ที่มีอยู่อย่างเดียว คือการที่จะระลึกเอากลับขึ้นมาใช้ได้เท่านั้น ในเรื่องของความจำมีอยู่เรื่องเดียว คือ “ระลึกขึ้นมาใช้ให้ได้” ถ้าหลักอันนี้เป็นการถูกต้องเรื่องของความจำก็มีเฉพาะการระลึกกลับเอามาใช้ให้ได้

นักปราชญ์ผู้ค้นคว้าในเรื่องของความจำนี้ ยังไม่เห็นทางที่จะนำออกมาใช้ให้เป็นผลทางปฏิบัติได้ แต่เชื่อกันว่า ความจำของมนุษย์นั้นไม่หายไป

จากสมองของตน ในบางครั้งอาจจะเข้าไปอยู่ในส่วนลึกลับ ที่เราจะค้นกลับขึ้นมาได้ยาก ถ้าอยากจะค้นกลับขึ้นมาได้ง่ายๆ ท่านต้องพยายามรื้อฟื้นขึ้นมาเสมอๆ และใช้มันบ่อยๆ ก็จะโผล่ขึ้นมาเอง

ความจำก็เปรียบได้กับการสะสมสิ่งของมากมาย หลายหมื่นชิ้นไว้เป็นกองโต ยิ่งปล่อยให้นาน ถูกของอื่นมาทับถมเข้า ของเก่านั้นก็จมลงไปอยู่เบื้องล่างลึกล้ำลงไปทุกที ถ้าเราคิดว่า เราจะต้องใช้ของนั้นบ่อยๆ เราจะต้องรื้อฟื้นเอากลับขึ้นมาไว้ข้างบนให้เห็นง่าย หยิบง่าย ถ้าไม่ทำอาการอย่างนี้ของนั้นจะอยู่ลึกลงไปอีก ในที่สุดก็มองไม่เห็น เราหยิบมันขึ้นมาใช้ไม่ถูก แต่ของนั้นยังอยู่ ไม่หายไปทางไหนเสีย ด้วยเหตุนี้เอง เราจึงเรียกว่า “เก็บความจำ”

การกลับระลึกได้

บางท่านก็กล่าวว่า เรื่องกลับระลึกได้นั้น ไม่มีความสำคัญที่จะต้องฝึกหัดอย่างไร เพราะตามธรรมดาสิ่งที่จำไว้แล้ว แม้จะลืมหรือไม่นึกถึงมานานแล้ว ถ้าหากมีอะไรมาสะกิดใจเข้า ก็นึกขึ้นมาได้เอง นักเล่านิทานไม่มีความจำเป็นต้องท่องจำนิทานไว้ตั้งหลายสิบเรื่อง และระลึกถึงเรื่องที่ต้องจำนั้นไว้ทั้งหมด เพียงแต่ได้ฟังเขาเล่าเรื่องหนึ่ง ก็สามารถจะระลึกได้ถึงเรื่องต่างๆ ที่ตนเคยรู้มา การมีอะไรมาสะกิดใจเข้า ย่อมจะทำให้ความจำเก่าผุดขึ้นมาเสมอ

บางแห่งก็กล่าวไว้ว่า ถ้าไม่มีอะไรมาสะกิดใจ ก็แปลว่ายังไม่ถึงเวลาที่จะจำเป็นต้องใช้ความจำอันนั้น ไม่มีประโยชน์อะไรที่จะระลึกกลับมา ถ้าถึงเวลาที่จำเป็นต้องใช้ ก็ย่อมมีอะไรมาสะกิดใจให้ระลึกขึ้นได้เอง ถ้าจำเป็นต้องใช้ก็คงมีอะไรให้ระลึกได้ ถ้าไม่มีอะไรมาสะกิดใจให้ระลึกขึ้นได้ แปลว่าไม่มีความจำเป็นจะต้องใช้

ความจำนั้น อาจจะเกิดขึ้นแก่ทุกๆ คน คือเมื่อเราจะนึกจะพูดอะไรสักอย่างหนึ่ง แต่พอมีเรื่องมารบกวนก็ลืมไป นึกไม่ได้ว่าจะพูดเรื่องอะไรบางตำราพูดว่า การที่นึกไม่ได้นั้น เพราะมิใช่เรื่องที่มีความจำเป็นอย่างไร ที่จริงถ้าหากเรื่องนั้นเป็นความสำคัญมาก ก็คงจะระลึกได้

ตัวอย่างเช่น ผู้ที่จะกล่าวสุนทรพจน์ ในที่ประชุมหรือในโต๊ะอาหาร เตรียมหัวข้อหรือเตรียมถ้อยคำไว้พร้อมแล้ว พอถึงเวลาจะพูดก็ตื่นเวทีตกใจเมื่อมีคนมาฟังมาก มองเห็นหน้าคนเก่งๆ คอยนั่งฟังอยู่ เกิดความสะทก

สะท้าน อาจจะลืมหัวข้อ และถ้อยคำที่เตรียมไว้นั้นทั้งหมดก็ได้ จะว่าการกล่าวสุนทรพจน์นั้น ไม่จำเป็นก็ไม่ใช่ แท้จริงเป็นความจำเป็น เพราะถ้าพูดอะไรไม่ออกในโอกาสดังนั้น ก็เป็นความเสียหายอย่างร้ายแรงทีเดียว และจะไปหาอะไรไปสะกิดใจก็ไม่ได้

ปัญหาอีกเรื่องหนึ่งคือ ศัตรูของความจำ นอกจากจะเป็นตัวอย่างที่พูดมาแล้วนั้น ปัญหาเฉพาะหน้าของผู้ที่ใช้ความจำเป็นสำคัญ

เช่นท่านผู้เข้าสอบไล่ เมื่อเกิดการตกใจหรือตื่นเต้นจนเกินไป หรือสุขภาพไม่ดี ในสภาพเช่นนี้ ความจำที่เราสะสมเอาไว้ตั้งแต่ต้นปี ปรากฏว่ามันหายไปจากตัวของเราจดหมด เราจะพยายามสะกิดล่วงเอาความจำออกมาใช้ ไม่ค่อยได้ หรือเราสอบปากเปล่า ซึ่งจำเป็นจะต้องแสดงความรู้นั้นต่อหน้ากรรมการ ซึ่งเป็นชั้นนักปราชญ์และเป็นอาจารย์ ถ้าไปถูกกรรมการผู้ที่ตนไม่คุ้นเคย หรือไม่ใช่ครูบาอาจารย์โดยตรง ความสะทกสะท้านอาจจะเกิดมีขึ้น หรือนอกจากนั้น ในการอภิปรายโต้เถียง ถ้าถูกอีกฝ่ายหนึ่งยั่วให้โกรธ ความจำบางอย่างหรือเหตุผลบางอย่าง อาจจะลืมเลือนไปมาก

ศัตรูของความจำ

ความสะทกสะท้าน การขึ้นเวทีในเวลาที่ตัวแสดงสุนทรพจน์ หรือศิลปินที่ต้องแสดงละคร ผู้ไม่เคยเวที ย่อมจะตื่นเต้นหรือหวาดกลัว ความจริงก็ไม่มีอะไรจะน่ากลัว แต่ความหวาดกลัวก็ย่อมมีขึ้นได้ วิธีการใช้กันมาและได้ผลก็คือ คำพูดที่พูดออกไปครั้งแรก "ท่านผู้มีเกียรติทั้งหลาย" คำอะไรก็ตาม ต้องพูดให้เต็มเสียงของท่านให้หนักแน่น อย่าพูดอ้อมแอ้มเด็ดขาด การพูดให้เต็มเสียงและหนักแน่นในเวลากล่าวคำแรกนี้ จะช่วยดับความสะทกสะท้านของเราเอง ขอให้แข็งใจแต่เพียงคำเดียว ก็จะเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง การพูดคำอื่นต่อไปก็จะเป็นการสะดวกสบาย ปราศจากความสะทกสะท้าน ความจำของเราก็จะคงอยู่ สิ่งที่เราคิดว่าจะพูดหรือระลึกเอาขึ้นมาใช้ได้ผลดีไม่ลืมเลือน ถ้าปล่อยคือความสะทกสะท้านเป็นคลื่นเขาเข้ามารบกวนแล้ว ความจำของท่านจะติดปีกบินหนีหมด

สิ่งแวดล้อมทำใจให้วอกแวก

ศัตรูของความจำที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งก็คือ ในเวลาที่เรากล่าวสุนทรพจน์และแสดงปาฐกถาปากเปล่า ซึ่งกำลังมีคนฟังอย่างสงบ เรามองเห็นใครคู่หนึ่ง เกิดซุบซิบกันขึ้น เราก็นึกไปทันทีว่า เขาอาจจะพูดตำหนิหรือเยาะเย้ยข้อความที่เรากล่าว หรือเราเห็นใครคนหนึ่งลุกออกไปจากที่นั่น ด้วยกิจธุระความจำเป็นอย่างใดก็ตามที เราเกิดนึกขึ้นมาว่าเขาลุกออกไป เพราะความไม่พอใจ หรือไม่นิยมชมชื่นในข้อความที่เราพูดหรือมีเสียงไม่ปกติ มีความไม่เรียบร้อยเกิดขึ้น ทำให้ใจเราวอกแวก

เมื่อประสบกับสิ่งแวดล้อมเป็นเช่นนี้ ความจำอาจจะเสียไปทันที ในเรื่องนี้ นักพูดนักปาฐก หรือศิลปินที่แสดงละครย่อมฝึกฝนใจให้มีความหนักแน่น ไม่หวั่นไหวต่อความไม่ปกติที่เกิดขึ้น กำลังใจมีความสำคัญมากต่อความคิด ถ้าหากไม่มีสมาธิในการพูด รสในการกล่าวสุนทรพจน์ก็ย่อมไม่ได้ผลเท่าที่ควร ผู้แสดงปาฐกจะต้องมีใจมั่นคง สะอาดเพื่อจะกลั่นกรองเอาความจำที่เราฟังไว้แล้วในสองสามวัน ที่เตรียมกาลแล้วนั้นออกมาใช้ให้เป็นประโยชน์แก่ตัวเอง

ความโกรธ ในการอภิปรายโต้คารม หรือในโอกาสใดๆ ที่จะต้องสู้กันด้วยถ้อยคำและโวหารและวิชาความรู้ ถ้าถูกยั่วให้เกิดโทสะเสียก่อน ความจำก็จะเลอะเลือนไป เรื่องนี้อยู่ที่กำลังใจเป็นสิ่งสำคัญ

เทคนิคการถ่ายทอดความรู้

การถ่ายทอดความรู้ นับว่าเป็นศิลปะอันสำคัญอันหนึ่ง เพราะเคยมีอยู่เสมอ ผู้ที่มีความรู้สึกซึ้งดี แต่ขาดความสามารถในการถ่ายเทให้แก่บุคคลอื่น ความรู้ที่เขามีอยู่นั้นก็ได้ประโยชน์น้อย การถ่ายทอดความรู้นั้น มิได้หมายถึงแต่เพียงครูบาอาจารย์ที่มีหน้าที่ถ่ายเทความรู้เท่านั้น แต่หมายถึงการงานทุกอย่างซึ่งมีความจำเป็นในการถ่ายทอดความรู้ทั้งสิ้น

ในราชการทุกสาขา ทุกกระทรวงทบวงการ เป็นความจำเป็นที่หัวหน้าผู้บังคับบัญชา จะต้องถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้น้อย อย่างน้อยก็เป็นความรู้เรื่องระเบียบปฏิบัติราชการ สูงขึ้นไปก็คือความรู้เกี่ยวกับวิชาที่ใช้ในราชการนั้นๆ นายช่างควบคุมการก่อสร้างหรืองานโยธา มีความจำเป็นต้องถ่ายเทความรู้ให้แก่คนงาน ซึ่งตามปกติย่อมมีความรู้น้อยกว่า และโดยมากก็ไม่ได้ศึกษาเล่าเรียนอะไร พ่อค้ามีความจำเป็นต้องถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับคุณภาพของสินค้า และถ้าเป็นรถยนต์กลไกหรืออะไรที่มีวิธีใช้เป็นพิเศษจะต้องสามารถอธิบายให้ผู้ซื้อเข้าใจชัดแจ้งยิ่งเป็นนักเขียนนักประพันธ์ นักปาฐกถา ที่ต้องพูดต้องเขียนให้คนเข้าใจด้วยแล้ว ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้มีความสำคัญอย่างยิ่ง

การถ่ายทอดความรู้นั้น ไม่ใช่จำเป็นแต่เฉพาะผู้ที่มีอาชีพในทางเป็นครูบาอาจารย์เท่านั้น แต่มันเป็นความสำคัยยิ่งสำหรับงานทุกชนิดและทุกตำแหน่งฐานะ แม้แต่พลทหารที่ถูกใช้ให้ไปลาดตระเวนแก็ยังมีความจำเป็นที่จะต้องรายงานสิ่งที่ตนได้เห็น ได้ทราบ ให้ชัดเจนแจ่มแจ้งตรงกับความจริง

สามารถในการถ่ายทอดความรู้ จึงเป็นความจำเป็นสำหรับมนุษย์ทุกๆ คน

ปัญหาอยู่ที่ว่า ทำอย่างไร? จึงสามารถถ่ายทอดความรู้ได้ผลดี

บางท่านก็พูดว่า ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้นั้น อยู่ที่ว่าตัวเองมีความรู้แจ่มแจ้งจริงหรือไม่ ถ้าความรู้ของตนไม่แจ่มแจ้งแล้ว ก็ไม่มีทางจะถ่ายทอดความรู้แจ่มแจ้งให้คนอื่น หมายความว่า ถ้าเรามีความรู้ดีแจ่มแจ้งแล้วจะสามารถถ่ายทอดให้คนอื่นได้ดี มีคนเป็นอันมาก ที่มีความรู้ดีแต่สอนคนอื่นไม่เป็น ให้ควบคุมการสั่งสอนอะไรไม่สำเร็จ นอกจากจะทำด้วยตนเอง มีคนเป็นจำนวนมากที่ไปฟังไปเห็นอะไรมา รู้เรื่องนั้นดีและเข้าใจดีมาก แต่ไม่สามารถจะเล่าหรืออธิบายได้ มีพระภิกษุที่เรียนรู้พระไตรปิฎกอย่างกว้างขวางและลึกซึ้ง แต่เทศน์ไม่เป็น ถ่ายทอดให้คนอื่นได้ยาก อาจจะเป็นเพราะ การหาความรู้ใส่ตัวเป็นอีกเรื่องหนึ่ง ขบวนการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้อื่นนั้นเป็นอีกเรื่องหนึ่ง

การถ่ายทอดความรู้นั้นมีทางฝึกหัดหรือแนะนำกันอย่างไร ยังไม่เคยพบในตำราใดๆ เพราะการถ่ายเทความรู้ให้แก่ผู้อื่นนั้น คล้ายกับว่ามันเป็นเทคนิคประจำตัวของใครของมัน บางคนมีความรู้น้อย แต่สามารถถ่ายเทความรู้นั้นให้ผู้อื่นเข้าใจแจ่มแจ้งลึกซึ้งดี วิธีที่ข้าพเจ้านำไปใช้ถ่ายเทความรู้ให้แก่ผู้อื่น ลองให้ท่านผู้อ่านเอาไปฝึกตนเองลองดู

ข้อที่ ๑. เราจะพูดให้ใครฟังก็ดี เขาจะเขียนให้ใครอ่านก็ดี เราจะต้องแบ่งตัวเราออกเป็นสองภาคในเวลาเดียวกัน คือว่าเราต้องเป็นทั้งผู้พูดและผู้ฟังไป ในตัวด้วยต้องเป็นทั้งผู้เขียนและผู้อ่านด้วย คำทุกคำที่เราพูดออกไปเราต้องตั้งปัญหาถามตัวเองเสมอว่า ผู้ฟังจะเข้าใจหรือไม่ เขาจะเข้าใจว่ากระไร จะเข้าใจตรงที่เราต้องให้เขาเข้าใจหรือไม่ ในการเขียนหนังสือก็เหมือนกัน ในขณะที่เราเขียนไป ก็ต้องนึกตามไปด้วย ว่าคนอ่านเขาจะเข้าใจอย่างที่เราต้องการให้เขาเข้าใจหรือไม่ ถ้ายังไม่แน่วแน่ได้ผลอย่างนั้น ก็ต้องกล่าวเพิ่มเติมหรือแก้ไขบทความที่เขียนจนแน่ใจว่าได้ผลดี

ข้อที่ ๒. ต้องพิจารณาดูระดับความรู้ของผู้ฟัง และผู้อ่านนั้นมีความสำคัญอย่างยวดยิ่ง เพราะเราจะต้องพูดและเราจะต้องเขียนให้ใกล้ระดับความรู้ของผู้ฟังหรือผู้อ่าน ถ้าสูงเกินไป เขาไม่เข้าใจ ต่ำเกินไปเขาเบื่อหน่ายหรือเห็นเป็นการดูหมิ่นในการที่จะเอาเรื่องอย่างนี้มาพูดให้ฟังหรือเขียน ให้อ่านในฐานะเป็นครูอาจารย์ที่สอนอยู่ในชั้น ไม่สู้ยากนัก เพราะเรารู้ว่าระดับการศึกษาของนักเรียนของเรามีสติปัญญาเพียงไร สามารถจะสอนหรืออธิบายให้พอเหมาะกับระดับความรู้ หรือสติปัญญาได้ ความตกอยู่ในการที่พูดในโอกาสพิเศษ เช่นแสดงปาฐกถา ซึ่งไม่รู้ว่ามีใครมาฟังบ้าง หรือเขียนหนังสือเป็นตำราออกไป ซึ่งไม่รู้ว่าใครจะอ่านบ้าง ถึงกระนั้นก็ดี ยังมีทางที่คาดคะเนได้ เช่นในการแสดงปาฐกถานั้น สถานที่แสดงอาจช่วยให้เราพูดเดาได้ ว่าผู้ฟังส่วนมากมีวิชาความรู้หรือการศึกษาแค่ไหน หนังสือที่เราแต่งออกไป เราก็พอจะคาดหมายได้ ว่าหนังสือนี้อย่างนี้ คนชั้นไหนจะอ่าน ฉะนั้น การพูดก็ดี การเขียนก็ดี การวางระดับให้เหมาะสมแก่ผู้ฟังผู้อ่าน เป็นเรื่องที่ประสบความล้มเหลว แม้จะพูดก็ดี จะเขียนก็ดี ก็ไม่ได้มีประสบความสำเร็จนั้น ส่วนมากที่สุด เนื่องมาจากการคาดคะเนระดับความรู้ความคิด ของผู้ฟังอ่านผิดไป พูดหรือเขียนสูงเกินไป หรือต่ำเกินไป ต้องเป็นความล้มเหลวแน่

ข้อที่ ๓. ขอให้เราเชื่อหลักอย่างหนึ่งว่า คำพูดหรือข้อเขียนที่เพราะที่สุดนั้น อยู่ที่ความแจ่มแจ้งชัดเจน การเลือกสรรถ้อยคำโลดโผน พยายามสร้างความไพเราะจนเกินไป ถ้าไม่แจ่มแจ้งชัดเจนให้ผู้อ่านฟังเข้าใจ ก็ไม่มีประโยชน์อะไรเลย คำพูดที่อ่านง่าย อ่านฟังแล้วเข้าใจเป็นขั้นเป็นตอนไป นั่นคือความไพเราะ และความดีงามและความเด่นของคำพูดและข้อเขียน

ข้อที่ ๔. มันไม่เป็นการยากเลย ในระหว่างเวลาพูดนั้น ผู้ฟังเข้าใจในคำพูดของเราหรือไม่ สนใจฟังหรือไม่เห็นคล้อยตามเราหรือไม่ ถ้าเราพยายามมองดูผู้ฟังทั่วๆ ไป ดวงหน้าและสายตาผู้ฟังจะบอกชัดเจนว่า คำพูดของเรานั้นได้ผลอย่างไร แม้แต่กิริยาท่าทางของผู้ฟัง ก็บอกให้เราเข้าใจได้ การชอบหรือไม่ชอบ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย เข้าใจหรือไม่เข้าใจ ย่อมแสดงออก

ชัดเจนจากดวงหน้า ความข้องใจ ความสงสัย ความไม่เชื่อ เหล่านี้แสดงออกมาให้เราเห็นชัดทั้งนั้น เราได้เปรียบในระหว่างที่พูดในห้องประชุมเพราะมีเครื่องแสดงให้เรารู้ว่าความคิดของผู้ฟังเป็นอย่างไร เรามีเวลาที่จะกล่าวคำย้ำหรือ เปลี่ยนวิธีอธิบาย ในข้อที่เรารู้สึกว่าผู้ฟังยังไม่เข้าใจ เรามีที่เวลาจะให้เหตุผล หรืออธิบายเพิ่มเติม ในข้อที่เรารู้สึกว่า ผู้ฟังจะแสดงออกในดวงหน้าดวงตา ตลอดถึงกิริยาท่าทาง บอกชัดทีเดียวเราจะรู้สึกเองว่า ผู้ฟังสงสัยไม่เข้าใจ หรือไม่เชื่อในตอนไหน เพราะความรู้สึกภายในนั้นแสดงออกมาภายนอกหลักพอจะประมวลมาได้ก็คือ

จงพยายามให้ผู้ฟังและผู้อ่านเข้าใจอย่างที่เราเข้าใจ จงให้ผู้ฟังและผู้อ่านยินดีรับปฏิบัติ และให้ผู้ฟังได้ไตร่ตรองเหตุผล เห็นเชื่อแล้วนำไปปฏิบัติสิ่งที่เราพูดออกไป เพื่อให้ผู้ฟังเกิดความอาจหาญ ต้องเป็นเครื่องปลุกปลอบใจ ทำให้เกิดกำลังใจ เกิดความมานะพยายาม ไม่ใช่ทำให้ผู้ฟังย่อหย่อนหมดมานะ

ทำให้ผู้ฟังร่าเริง นักถ่ายทอดวิชาที่ดีนั้น จะต้องให้นักเรียน นักศึกษาและผู้ฟังได้รับความสนุกสนานไปในทางเดียวกัน แม้เป็นเรื่องที่แห้งแล้งไม่สนุก ไม่สนใจ ก็สามารถชวนให้สนุก และดึงดูดความสนใจมาให้

กุญแจเปิดประตูทองของชีวิต

มนุษย์เรา พยายามหลีกเลี่ยงความทุกข์ยากลำบากไม่กล้าเผชิญกับงานหนักไม่กล้าต่อสู้กับอุปสรรคในชีวิต และพยายามหลีกเลี่ยงเรื่อยไปนั้นจะทำให้มนุษย์อ่อนแอลงไป ทั้งกำลังกายและกำลังความคิด ในที่สุดก็สู้ใครไม่ได้ อาจจะเป็นชีวิตที่พ่ายแพ้ไปตลอดชาติ หรือแตกกระจัดกระจายไปค่อยๆ เสื่อมโทรมและสูญไปในที่สุดมนุษย์ที่เราอยู่ได้มาถึงปานนี้ และมีสภาพสูงกว่าสัตว์ ก็เพราะเหตุอย่างเดียว คือ "การต่อสู้" การกล้าเผชิญผจญกับอุปสรรคสิ่งที่ทำความเจริญให้แก่มนุษย์ คือสิ่งขัดขวาง เหมือนกับสงครามทำมนุษย์ให้ฉิบหายมากเท่าใด ก็ทำความเจริญให้แก่มนุษย์มากเท่านั้น ชีวิตที่เกิดมาไม่เคยประสบความขัดขวาง ไม่เคยผจญภัยอันตรายย่อมเป็นชีวิตที่อ่อนแอ และชีวิตเหล่านี้ มักจะมีในบุคคลที่เกิดมาเคราะห์ดีพ่อแม่สร้างทรัพย์สมบัติ ความมั่งคั่งไว้ให้ไม่ต้องมีความอนาทรร้อนใจ ชีวิตดำเนินไปโดยราบรื่นตลอดชีวิตของบุคคลเหล่านี้ย่อมอ่อนแอลง และทรัพย์สมบัติที่พ่อแม่กระทำไว้ให้ก็หมดไปอย่างรวดเร็ว ชีวิตของเขาก็จะเกิดมาไม่มีประโยชน์

แต่วิธีชีวิตของบุคคลที่พบกับอุปสรรคนานาประการ ได้เผชิญกับความลำบากยากเข็ญมาแต่เล็กน้อย ถ้าเขามีชีวิตอยู่ต่อไปได้ก็อยู่ด้วยการต่อสู้ด้วยกำลังใจและกำลังความคิดที่เข้มแข็ง ความเข้มแข็งอย่างเดียว ทำให้มนุษย์มีชีวิตอยู่ได้ ความพยายามที่จะสร้างความก้าวหน้าทีละขั้น แต่เป็นขั้นที่หนักแน่นมั่นคง ก้าวไป "รีบแต่ช้าๆ" ก้าวไปทีละน้อย แต่ให้ก้าวไปได้โดย

ไม่มีเวลาถอยหลัง ในที่สุดก็จะไปถึงผู้ก้าวยาว หรือผู้กระโดดข้ามซึ่งบางทีเขาอาจจะพลาดล้ม หรือต้องถอยหลัง เพราะการก้าวไปของเขาไม่มั่นคง ชีวิตมนุษย์โดยไม่ยอมพิสูจน์ ให้เห็นความจริงต่ออุปสรรค ที่พระเจ้าบนสวรรค์ส่งลงมาทดสอบความเข้มแข็งของมนุษย์

การฝ่าฟันต่ออุปสรรคในชีวิตนั้น ทุกคนมักคิดว่า ตัวเองต้องฝ่าฟันคนหนุ่มสาวมักเข้าใจว่า ได้ประสบชีวิตมาแล้วอย่างโชกโชน ความลำบากเพียงเล็กน้อยอาจจะมองเห็นว่า เป็นความลำบากอย่างใหญ่หลวง และทุกๆ คน การเผชิญต่อเหตุการณ์อย่างนั้นอย่างนี้ เข้าใจว่าตัวเองเผชิญมาก ถ้าหากเราเอาตัวของเราไปเปรียบกับบุคคลผู้เคราะห์ดีโดยกำเนิดแล้ว เราก็จะเห็นว่าตัวของเรานี้เป็นคนเคราะห์ร้าย การผ่านชีวิตลำบากเพียงแค่นั้นมาเข้าใจตัวเองว่า ได้เผชิญแล้วกับชีวิตแห่งความยากลำบาก ถ้าไปเปรียบกับคนที่เกิดมาเคราะห์ร้ายจริงๆ ก็จะเห็นว่า การเผชิญกับปัญหายุ่งยากของตัวเองนั้น ไม่มีความหมายแต่อย่างใด

ชีวิตของคนย่อมตกอยู่ในลักษณะต่างกัน ถ้าชีวิตเคยโอ่อ่ามาแล้วพอเห็นความคับแค้นเพียงเล็กน้อยเท่านั้น เขาถือว่าเป็นเรื่องเคราะห์กรรมอันแสนสาหัสเสียแล้ว ความสุขเบื้องต้นของชีวิตได้สร้างความอ่อนแอให้แก่ชีวิตเขาในบั้นปลาย การเรียนก็ไม่เป็นผลสำเร็จ

คนบางคนซึ่งสำเร็จการศึกษามาจากนอก มีความฉลาดปราดเปรียวสร้างอนาคตได้อย่างโลดโผนกระโดดขึ้นไปสู่ตำแหน่งอันสูงอย่างไม่มีใครคิดมาเลยขอให้เข้าใจว่า ถ้าขึ้นไปเร็วก็มีโอกาสตกเร็ว มิฉะนั้นก็หยุดอยู่กับที่เช่นเดียวกับชีวิตนักการเมือง บางครั้งก็รุ่งเรืองดี ในบางโอกาสก็ตกต่ำทำตนให้เป็นหนี้เป็นสินก็มี

ส่วนคนที่ค่อยก้าวค่อยไป ค่อยสร้างชีวิตและอนาคตด้วยความระมัดระวัง ด้วยความหนักแน่นทุกขั้นทุกก้าว แม้จะก้าวไปอย่างช้าๆ ในที่สุดก็ทันคนโลดโผนมีฐานะสูงเท่ากับมีบ้านเรือนเคหะสถานเครื่องใช้สอย เครื่องให้ความสะดวกแก่ชีวิตเท่าๆ กัน และในที่สุดก็ก้าวเลยผู้ที่โลดโผนไปเสีย

ด้วยซ้ำ ทางที่ก้าวมาแล้วเป็นทางที่หนักแน่น สิ่งที่สร้างขึ้นแล้วตั้งอยู่บนรากฐานอันมั่นคงเชื่อได้ว่า ไม่มีวันล้ม และยังมีทางที่จะก้าวต่อไปอีก ทั้งนี้เพราะอาศัยกำลัง ๓ ประการคือ

กำลังกาย

กำลังใจ

กำลังความคิด

กำลังกายมีความสำคัญอย่างยิ่งยวด เราจำเป็นต้องสร้างกำลังกายไว้ก่อนอย่างอื่น ให้เรามีสุภาพอนามัยอันดีเสมอ จะต้องเว้นจากสิ่งที่ทำให้ร่างกายทรุดโทรม คือ

กินเหล้าเมายา

ความประพฤติเสเพล

หลักการเลือกคู่ครอง

การเลือกคู่ครองของชายหญิง ในการที่จะจมหัวจมท้ายเป็นสามีภรรยา ปัญหาสำคัญมากที่สุดก็คือ ความรักในระหว่างสามีภรรยา การแต่งงานเมื่อมองตื้นๆ ก็นับว่าเป็นของง่ายนิดเดียว แต่ถ้าคิดให้ละเอียดสมเหตุสมผลแล้ว มันก็เป็นสิ่งสำหรับซับซ้อนมากเหมือนกัน คู่สมรสประมาณหลายร้อยหลายพันต้องประสบปัญหาการแต่งงานไม่มีความสุขในชีวิตสมรสของตนเลย ความจริงการแต่งงานที่จะให้มีความสุขนั้น มิใช่เป็นของง่ายนัก คนเรารักกันนั้นง่ายมาก แต่จะให้ความรักนั้นมั่นคงถาวรนั้นเป็นการยากที่สุด และยิ่งเป็นความรักในระหว่างสามีและภรรยาด้วยแล้ว ยากที่สุดอะไรที่ให้เกิดความสุขหรือความทุกข์ในครอบครัวของตน ก่อนที่ท่านจะตกลงปลงใจแต่งงาน ควรที่ท่านจะต้องคิดทบทวนหลายครั้งหลายหน จะต้องมองทุกแง่ทุกมุมของปัญหาต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น ตนเองมีความหนักแน่นพอหรือยัง และพร้อมแล้วที่จะเป็นหัวหน้าครอบครัวหรือยัง เพราะว่าการกินอยู่อย่างสามีภรรยาเป็นการอยู่อย่างใกล้ชิดกันตลอดระยะเวลายาวนาน ในบางครั้งบางคราวจะต้องมีการกระทบกระทั่งกัน จะต้องเกิดขึ้นอย่างแน่นอน เหมือนลิ้นกับฟัน ในวันหนึ่งจะต้องมีการกระทบกัน ต้องเข้าใจตัวเองว่าเป็นผู้ใหญ่มีความอดทนและมีความหนักแน่นเพียงพอ จึงค่อยตกลงใจแต่งงาน ถ้าอย่างนั้น การแต่งงานจะไม่มีความสุขเลยในชีวิตการสมรสของท่าน

เมื่อชีวิตแห่งการแต่งงานประสบกับมรสุมอย่างนี้เท่ากับว่า ท่านจงใจโยนตัวของท่าน และครอบครัวของท่านลงสู่ก้นเหวลึก เป็นการบั่นทอนชีวิต

อาจจะทำให้เสียผู้เสียคนไป ทำให้คนเปลี่ยนนิสัยใจคอ กลายเป็นคนดุดัน และทำให้อนาคตชีวิตของคนต้องเศร้าหมองลงไป สามีภรรยาบางคู่ เริ่มการแต่งด้วยความหรูหรา ต้องประสบการหย่าร้างกันในบั้นปลาย ทั้งนี้ก็เพราะต่างฝ่ายต่างไม่เข้าใจกัน ไม่ยินยอมกัน เอาแต่ทิฏฐิมานะถือตัวว่า เราเป็นฝ่ายถูก

ฉะนั้นฝ่ายหญิงและฝ่ายชาย ก่อนแต่งงานควรจะเรียนรู้ถึงลักษณะนิสัยใจคอของคู่แต่งงานให้รอบคอบ ตลอดถึงความเป็นอยู่ของแต่ละฝ่ายให้ซาบซึ้งเสียก่อน เช่นธรรมชาติของผู้ชาย เป็นคนชอบอะไร ต้องการอะไร รสนิยมเป็นอย่างไร มีความรู้สึกในระดับไหน ผู้หญิงก็เป็นเช่นเดียวกัน ต้องพยายามอ่านจิตใจของแต่ละฝ่ายให้เห็นจริง ไม่ว่าจะเป็นผู้หญิงหรือผู้ชาย ย่อมมีนิสัยประจำอยู่ในตัวเอง เช่นผู้หญิงต้องขี้หึง ผู้ชายต้องเจ้าชู้ เมื่อได้อ่านลักษณะของกันและกันแล้ว จะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง เพื่อความสุขสมบูรณ์ของชีวิตที่แต่งงาน

การแต่งงานคือการร่วมสร้างอนาคต

การแต่งงานเป็นสามีภรรยา ก็คือการอยู่กินกันด้วยการใกล้ชิด และด้วยความสนิทสนมเหมือนเป็นบุคคลเดียวกัน เวลาสุขก็สุขด้วยกัน ถึงคราวทุกข์ก็ทุกข์ด้วยกัน ต้องรู้จักทะนุถนอมน้ำใจกัน ไม่เอารัดเอาเปรียบกัน ไม่แสดงอาการขู่กรรโชกอีกฝ่ายหนึ่งให้เสียน้ำใจ ถ้อยทีถ้อยอาศัยปฏิบัติต่อกัน มีความเห็นอกเห็นใจกันให้อภัยแก่กัน ให้มีสิทธิเสมอภาคกันเท่าเทียมกัน คนเรามิใช่ว่าจะทำถูกใจตนเองเสมอไป เราเคยฉิวตัวเราเองบ่อยๆ ที่ทำอะไรไม่ได้ดังใจตนนึก เราคิดว่า เราทำอย่างนี้ในวันนี้ถูก แต่พอวันรุ่งขึ้น เรากลับเห็นเป็นผิดไปก็มี เมื่อเรายังบังคับตนเองยังไม่ได้ การที่จะให้คนอื่นถูกใจเราไปหมดทุกอย่างนั้น จึงเป็นไปไม่ได้ เมื่อเกิดโมโหฉุนเฉียว เกิดความไม่พอใจกันขึ้น ก็ควรระงับสติเอาไว้ เมื่อหายโกรธหรือความโกรธซาลงแล้วจึงค่อยทำความเข้าใจต่อกัน ค่อยชี้แจงเหตุผลให้กันฟังเหมือนพี่น้องกัน เรื่องทุกอย่างก็จะยุติลงได้ง่าย แล้วจะให้อภัยอโหสิต่อกัน ความโกรธเคืองหรือความไม่พอใจกันนั้น อันจะสืบเนื่องมาจากความเข้าใจผิด คู่ครองเรือนควรนึกเสมอว่า เมื่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งตักเตือนหรือพูดอะไรให้ ควรจะคิดว่าเขามีเจตนาดีต่อเรา ความคิดของเขาเป็นอย่างนั้น บางทีเขานึกว่า ความคิดของเขานั้นถูกต้องเขาก็ทำไปและพูดไป จงอย่าถือว่า การคัดค้านโต้แย้งหรือพูดจาขัดคอนั้น เป็นเพราะเขามีเจตนาดีต่อเราหรือเขาไม่เข้าใจ จงพยายามทำความเข้าใจกัน และพยายามมองกันในแง่ดีไว้เสมอ ไม่ว่าหญิงหรือชายชาติใด ภาษาใดไม่ชอบให้ใครมาวางอำนาจเหนือตน ทุกๆ คนย่อมนึกว่าตนมี

อะไรดีอยู่ในตัวเสมอ ฉะนั้นการข่มซึ่งกันและกันนั้นเป็นสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาของคนเรา สามีและภรรยาควรทำแต่ความดีต่อกัน รักษาน้ำใจกัน พยายามเข้าใจกันให้การกินอยู่กันในลักษณะเสมอภาค อยู่กันด้วยความรักและความเห็นใจและความสงสาร เมื่อคนเรามีความรักต่อกันแล้ว ต่างก็มีความเกรงใจกัน เป็นแนวทางที่นำชีวิตสมรสไปสู่ทางแห่งความสุขสันต์

บุคคลบางคนเป็นคนมีอำนาจราชศักดิ์ มีฤทธิ์มีเดชแต่เขาเป็นคนที่มีอารมณ์เยือกเย็น มีเมตตาจิต โอบอ้อมอารีอ่อนโยนและมีภูมิธรรมดี ทั้งเขาไม่แสดงลักษณะที่น่ากลัวเลย แต่เรากลับมีความเกรงกลัวต่อเขา กลัวเขาจะผิดใจ กลัวในความรู้ของเขา กลัวในสติปัญญาของเขา กลัวในความดี ความดีย่อมชนะใจคน สำหรับสามีภรรยาควรยึดข้อนี้มาเป็นหลัก เกรงในความดีของภรรยาและสามี และไม่อยากจะทำอะไรให้ผิดใจ จึงต้องทะนุถนอมน้ำใจซึ่งกันและกันไม่กล้าทำอะไรให้ผิด ความรักของสามีภรรยาคู่นั้นก็จะราบรื่นและมั่นคงถาวร อยู่ด้วยกันอย่างมีความสุขในการครองเรือน

ความซื่อสัตย์เป็นเหตุไว้วางใจ

หลักสำคัญในระหว่างสามีและภรรยา ก็คือความซื่อตรงต่อกัน มีสามีภรรยาจำนวนมาก เมื่อแต่งงานใหม่ๆ มักจะปกปิดความผิดพลาดหรือข้อบกพร่องของตน ไม่ให้อีกฝ่ายหนึ่งรู้ โดยเห็นว่าเป็นการเสียหายน่าอับอาย การปกปิดเช่นนี้ ไม่ควรกระทำ ต้องเข้าใจว่า ความผิดหรือความลับที่ทำไว้จะต้องปรากฏขึ้นสักวันหนึ่งไม่เร็วก็ช้า ถ้าสามีภรรยาคู่ใดไม่ซื่อตรงต่อกัน เมื่อความผิดนั้นหรือสิ่งปกปิดนั้น ปรากฏให้อีกฝ่ายหนึ่งเห็น และอีกฝ่ายหนึ่งเห็น และอีกฝ่ายหนึ่งรู้การปกปิดอำพรางของตนแล้ว ก็จะเกิดการกินแหนงแคลงใจกันและเกิดความไม่ไว้วางใจกันขึ้น นี้จะเป็นเหตุให้เกิดการแตกร้าวได้ เพราะการปกปิดความจริง เป็นการแสดงความไม่ซื่อ สามีภรรยาอยู่ด้วยกันต้องเปิดเผยกัน ไม่ควรปิดบังเป็นอันขาด เพราะต่างฝ่ายต่างมีส่วนในความสุขและความทุกข์ ความมีและความจน

สามีภรรยาบางคู่ต้องหย่าร้างกัน เนื่องจากความบกพร่องข้อนี้ เช่น สมมติว่า ภรรยาไปเล่นไพ่ซึ่งตนรู้อยู่แล้วว่า สามีไม่ชอบเล่น แต่เห็นว่านานๆ เล่นที สามีคงไม่รู้ การเล่นการพนันย่อมมีทั้งคราวได้และคราวเสีย ถ้าเล่นได้ก็มีใบหน้าอิ่มเอิบเบิกบาน ใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่าย แต่ถ้าเล่นเสีย ก็หน้าดำคร่ำเครียดหงุดหงุด มีอารมณ์ไม่ร่าเริงแจ่มใส พาลหาเรื่องกับลูกและสามี การพนันนั้น ถ้าเล่นได้น้อยก็อยากจะได้มาก ถ้าเล่นเสียก็อยากแก้ตัว เอาทุนคืน มีคนพูดเสมอว่า *"ผีไพ่เข้าสิง ผีม้าเข้าสิง"* โทษของการเล่นพนันมีอยู่ ๖ สถานคือ

๑. เมื่อชนะย่อมก่อเวร

๒. เมื่อแพ้ย่อมเสียดายทรัพย์ที่เสียไป

๓. ทรัพย์ย่อมฉิบหาย

๔. ไม่มีใครเชื่อถือถ้อยคำวาจา

๕. เป็นที่หมิ่นประมาทของชนทั่วไป

๖. ไม่มีคนประสงค์แต่งงานด้วย

เมื่อการเล่นไพ่ของภรรยาเป็นการลักลอบเล่นโดยไม่ให้สามีรู้ ก็ต้องปกปิดสิ่งนี้เอาไว้ พยายามลักลอบเล่นเวลาสามีไม่อยู่บ้าน ถ้าเล่นเสียเงินทองที่สามีให้ใช้สำหรับใช้จ่ายใช้สอยในบ้านก็หมดไป มีเหลือใช้ไม่พอเดือนต้องกระเบียดกระเสียรการกินอยู่ใช้จ่ายในบ้านให้น้อยลง ในที่สุดก็ต้องพูดแก้ตัวกับสามีเป็นอย่างอื่น เพื่อมิให้สามีสงสัย ยิ่งนานวันเข้าผีการพนันก็ยิ่งสิงมากขึ้น ในที่สุดสามีจะต้องรู้เข้า จึงทำให้เกิดเป็นปากเป็นเสียงกัน ความระแวงสงสัยซึ่งสามีไม่เคยมีในตัวภรรยาแต่เดิม ก็จะเกิดมีขึ้น จะเป็นเหตุให้ขาดความไว้วางใจ ถ้าบังเอิญภรรยาจะไปเอาเงินไปใช้ในสิ่งที่จำเป็น สามีก็จะไม่เชื่อ เพราะกลัวว่าภรรยาจะเอาเงินไปเล่นการพนัน เงินจึงได้ขาดมือลงทางภรรยาก็เกิดน้อยใจที่สามีไม่ให้เงินไปใช้ ก็จะเกิดเป็นปากเสียงกันขึ้นแล้วก็จะนำความบาดหมางระหองระแหงมาสู่ครอบครัว เป็นเหตุให้เกิดการหย่าร้างและหย่าร้างกันไป

ฉะนั้นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่งสำหรับสามีภรยาก็คือความซื่อตรงต่อกันทั้งกาย วาจา จิตใจ กล่าวคือ ทางกายก็ต้องมอบให้เป็นของสามีของตนแต่คนเดียว ต้องไม่ยอมตนเป็นของคนอื่น ไม่ว่าคนนั้นๆ จะวิเศษสักปานใด ส่วนสามีก็จะต้องซื่อตรงต่อภรรยา ไม่ควรนอกใจแบ่งความรักฐานชู้สาวให้หญิงอื่น อันจะเป็นทางให้ภรรยาชอกช้ำใจ ส่วนทางกายวาจาจิตนั้น ไม่ว่าจะคิด จะพูด หรือจะทำสิ่งใดเปิดเผยอย่าปกปิด อย่ามีความลับต่อกันเป็นอันขาด แม้เรื่องนั้นที่เกี่ยวกับครอบครัว แม้ว่าตนจะได้กระทำความผิด เราก็ควรถือเอาความผิดนั้นเป็นครู ก็ควรรับผิดนั้นอย่างใบหน้าชื่นบาน จึงจะ

ทำให้อีกฝ่ายหนึ่งมีความปรานีและเห็นใจการยอมรับผิดเช่นนี้ ก็จะต้องมีความเมตตา และพร้อมที่จะให้อภัย ฝ่ายที่ผิดก็ควรจะจดจำความผิดนั้นเป็นครูที่ดี อย่าได้กระทำความผิดนั้นอีก การปฏิบัติตนเช่นนี้ ทำให้ความรักสามีภรรยายั่งยืนถาวร

พระพุทธเจ้าทรงสอนผู้เป็นสามี

๑. สามีต้องยกย่องภรรยาของตน ทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งต่อหน้าและลับหลัง ไม่ใช่แบบเวลาแขกมาไล่ภรรยาให้ไปอยู่เสียหลังบ้าน ไปการงานในที่ใด ก็ต้องพาภรรยาของตนไปด้วย จึงจะได้นามว่า "สามีผู้นั้นยกย่องภรรยาของตน"

๒. สามีต้องไม่ดูหมิ่นภรรยาของตน ทั้งต่อหน้าและลับหลัง คนทั้งภายในและภายนอก อย่าให้ภรรยาได้รับความมัวหมอง ในฐานะที่เขาเป็นมารดาของลูก ซึ่งจะได้สืบวงศ์ตระกูลต่อไป การดูหมิ่นภรรยาของตนเท่ากับดูหมิ่นตัวเอง ดูหมิ่นบุตรของตน ดูหมิ่นตระกูลของตนเอง

๓. สามีต้องมีความซื่อสัตย์ต่อภรรยาของตน ทั้งต่อหน้าและลับหลัง เช่นการไปเที่ยวดื่มสุราเมรัยไปเที่ยวกับหญิงอื่น ไปเล่นการพนัน ไปทำการทุจริต เมื่อกลับมาถึงบ้าน ควรแจ้งให้ภรรยาเราทราบจึงจะได้ชื่อว่า ซื่อสัตย์สุจริตต่อภรรยาตน

๔. สามีต้องมอบอำนาจกิจการภายในบ้านให้กับภรรยาของตน ให้เป็นผู้ดูแลทั่วไป ปกครองทรัพย์สมบัติ ปกครองคนรับใช้

๕. สามีต้องพยายามเอาใจภรรยาของตน ในปีหนึ่งๆ ต้องหาข้าวของที่ภรรยาไม่มีให้กับภรรยาของตนหนึ่งครั้ง รักษาความเป็นอยู่ของภรรยาของตน ให้เสมอหน้ากับภรรยาคนอื่นๆ ซึ่งมีฐานะเท่าเทียมกันกับตน อย่าให้ภรรยาตนน้อยหน้าเขาอื่น

พระพุทธเจ้าทรงสอนผู้เป็นภรรยา

พระพุทธเจ้าทรงรับสั่ง กับนางสุชาดา ว่า ภรรยาในโลกมนุษย์นี้มีอยู่ ๗ จำพวก คือ

๑. ภรรยาเสมอด้วยเพชฌฆาต

๒ ภรรยาเสมอด้วยโจร

๓. ภรรยาเสมอด้วยนาย

๔. ภรรยาเสมอด้วยมารดา

๕. ภรรยาเสมอด้วยน้องสาว

๖. ภรรยาเสมอด้วยเพื่อน

๗. ภรรยาเสมอด้วยคนใช้

และพระองค์ทรงอธิบายให้ละเอียดต่อไปว่า

๑. ***ผัวเมียเสมอด้วยเพชฌฆาต*** คือว่า ผัวล้างเมียผลาญู โจรย่อมมองหาทรัพย์ว่าเจ้าของเอาเก็บไว้ที่ไหน ถ้าเห็นของมีค่าก็อยากจะขโมยไปเสีย ผัวเมียประเภทนี้เรียกว่า ผัวโจรเมียโจร มีนิสัยเหมือนกัน ชอบเบียดบังเอาทรัพย์ของครอบครัวที่ซุกซ่อนเอาไว้ เป็นคนมีใจคอโหดร้ายต่อสามี ใจคอโหดร้ายต่อพ่อผัวแม่ผัวต่อญาติ ยักยอกทรัพย์สมบัติของสามีไปจุนเจือชายชู้ของตนเอง ทำลายคุณงามความดีของตนและสามีของตน มีจิตเจตนาจะฆ่าสามีของตน ภรรยาเช่นนี้ ท่านเรียกว่า ภรรยาเสมอด้วยเพชฌฆาต

๒. ***ภรรยาเสมอด้วยโจร*** หมายความว่า สามีของตนมีทรัพย์สมบัติเก่าอยู่ หรือเป็นข้าราชการ เป็นพ่อค้า เป็นชาวสวน เป็นชาวนา เงินทอง

ที่หาได้มา มอบให้ภรรยาของตนเก็บรักษาไว้ แต่ภรรยาเอาไปเล่นการพนัน เอาไปดื่มสุราเมรัย ทั้งกีดกันขัดขวางพ่อแม่ของสามี ไม่ยอมให้มารบกวนตนและสามีของตน ตนเองไม่ยอมทำกิจการงานใดๆ ทั้งในบ้านและนอกบ้าน คอยขโมยทรัพย์สมบัติอยู่ตลอดเวลา ดุด่าว่าร้ายป้ายสีสามีของตนให้คนฟังทั่วไป ต่อหน้าประจบสอพอ พูดของดำให้เป็นขาว พูดของขาวให้เป็นดำ ภรรยาที่กล่าวมานี้ ท่านเรียกว่าภรรยาเสมอด้วยโจร

๓. ***ภรรยาเสมอด้วยนาย*** หมายความว่า สตรีผู้ใดประพฤติตัวเหมือนหนึ่งเป็นนายจ้างของสามี ดุด่าว่ากล่าวสามีทุกประการตลอดจนทุบตีกดขี่ข่มเหง การงานในหน้าที่ของตน ก็กลับไปบังคับให้สามีของตนทำแทนทั้งสิ้น ตัวเองได้แต่นอน ได้แต่แต่งตัวคอยรับประทานแต่ของดีๆ เงินทองข้าวของอยู่ในอำนาจของตนทั้งสิ้น ไม่มีความเคารพนับถือสามีของตน ไม่คิดเทอดทูนสามีของตน ภรรยาเช่นกล่าวมานี้ เรียกว่าภรรยาเสมอด้วยนาย

๔. ***ภรรยาเสมอด้วยมารดา*** หมายความว่า สตรีผู้นั้นรักสามีของตนเหมือนแม่รักลูก คอยกิจการงานทั่วไป เอาอกเอาใจสามี ทั้งเรื่องอาหารการกิน คอยดูเครื่องแต่งเนื้อแต่งตัวมีความรัก และความห่วงใยต่อสามียิ่งนัก เวลาสามีเจ็บป่วยตนเองไม่เป็นอันหลับอันนอน ของอันใดที่ได้มาดีๆ ก็มอบให้สามีรับประทาน และใช้สอยสิ่งนั้น พยายามไม่ให้สามีเกิดความอาทรร้อนใจ กล่าวยกย่องคุณงามความดีของสามี ภรรยาที่กล่าวนี้เรียกว่า ภรรยาเสมอด้วยมารดา

๕. คำว่า ***ภรรยาเสมอด้วยน้องสาว*** หมายความว่า สตรีผู้นั้นคอยดูแลเอาใจใส่ต่อสามีของตนเป็นอย่างดี ให้สามีอยู่ดีกินดี รักษาทรัพย์สมบัติที่สามีหามาได้ สงเคราะห์บิดามารดาของสามี ตลอดจนญาติของพี่น้อง ต้อนรับเพื่อนฝูงมิตรสหายของสามีเป็นอย่างดี สามีกลับมาจากทำงาน แม้จะมีข่าวร้ายข่าวไม่ดีก็ไม่เล่าให้ฟัง ในขณะที่ยังเหน็ดเหนื่อย แต่ถ้ามีข่าวอันใดดีก็รีบรายงานให้สามีของตนทราบทันที แบ่งแยกรายจ่ายภายในบ้านออกเป็นส่วนๆ เช่นการกินอยู่วันละเท่าใด การสะสมรายได้เดือนละเท่าใด ค่าหา

ความสำราญรื่นเริงเดือนละเท่าไร ค่าเจ็บไข้ได้ป่วยเดือนละเท่าใด ค่าบูรณะสิ่งของที่ชำรุดเดือนละเท่าใด ดูแลบ้านให้สะอาดเรียบร้อย สิ่งใดควรซื้อ สิ่งใดไม่ควรซื้อ สิ่งอันใดลดความอ้วน สิ่งอันใดเพิ่มความสมบูรณ์ รู้โรคของสามีควรแก่อาหารก็จัดอาหารสิ่งนั้นให้แก่สามีรับประทาน ภรรยาที่กล่าวมานี้เรียกว่าภรรยาเสมอด้วยน้องสาว

๖. คำว่า ***ภรรยาเสมอด้วยเพื่อน*** หมายความว่า สตรีผู้ใดคอยดูแลเอาใจสามีของตน มีอะไรก็ปรึกษาหารือกันช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการงานทั้งปวง แบ่งแยกรายรับรายจ่ายที่เหลือก็สะสมไว้เวลาเฒ่าแก่ ตามที่ได้มา ตามมากหรือน้อย สามีและภรรยาต่างเคารพเหตุและผล เป็นหลักประธาน เมื่อสามีโมโหโทโสอะไรขึ้นมา ภรรยาก็นิ่งไว้ก่อน พอภรรยาโมโหโทโสอะไรขึ้นมา สามีก็ต้องนิ่งไว้ก่อน ครั้นความโมโหโทโสหายไป จึงอธิบายเหตุผลต่อกันว่าสิ่งใดผิดสิ่งใดถูก ควรรู้จักการผ่อนสั้นผ่อนยาวต่อกัน ภรรยาที่กล่าวมานี้ ชื่อว่าภรรยาเสมอด้วยเพื่อน

๗. คำว่า ***ภรรยาเสมอด้วยคนใช้*** หมายความว่า สตรีนั้นคอยดูแลสามีของตน เริ่มต้นจากกินอาหาร ที่หลับที่นอน เครื่องแต่งเนื้อแต่งตัว นอนที่หลังสามี ตื่นก่อนสามี แม้สามีจะดุด่าว่าร้ายหรือทุบตี ตนก็ยังรักภักดีต่อเสมอ สิ่งใดที่สามีชอบจัดหามาให้ มีความมุ่งหมายจะให้สามีของตนจะได้รับความสุขสำราญเป็นที่ตั้ง บัวไม่ให้ช้ำน้ำไม่ให้ขุ่น ภรรยาเช่นกล่าวนี้ เรียกว่าภรรยาเสมอด้วยคนใช้

ส่วนหน้าที่ภรรยาที่จะพึงทำมีดังนี้คือ

๑. ทำการบ้านการเรือนดียิ่ง

๒. ต้อนรับปฏิสันถารแขกไปใครมาได้ดี

๓. ไม่นอกใจสามี คือไม่มีชู้กับใคร

๔. รักษาทรัพย์สมบัติที่สามีหามาได้ไว้อย่างดี

๕. ขยันไม่เกียจคร้านในงานที่ตนจะพึงทำ

ผัวเมียดีมีอยู่ ๔ ขั้น

๑. รักอย่างแม่รักลูก

๒. รักอย่างพี่รักน้อง

๓. รักอย่างเพื่อนรักกัน

๔. รักอย่างคนใช้รักกัน

ผัวเมียเลวมีอยู่ ๓ ขั้น

๑. วางตัวอย่างเพชฌฆาต

๒. วางตัวอย่างโจร

๓. วางตัวอย่างนายเหนือหัว

ส่วนมากท่านผู้ใหญ่มักจะสั่งสอนว่า คู่สมรสในเวลาออกเรือนเสมอว่า ให้ถนอมน้ำใจกัน ถ้าฝ่ายหนึ่งเป็นไฟมา ก็ให้อีกฝ่ายหนึ่งเป็นน้ำไว้ ทั้งนี้ก็เพื่อมิให้ใช้ความรุนแรงเข้าหากัน การยอมรับผิดเมื่อรู้ว่าผิด ชื่อว่าเป็นสิ่งที่ควรทำอย่างยิ่ง การง้อกันสำหรับคู่สามีภรรยานั้น มิใช่เป็นสิ่งที่น่าอับอายหรือเสียหายแต่อย่างใด ฝ่ายที่ผิดหรือรู้ตัวว่าผิด และต้องเป็นฝ่ายง้อก่อนเสมอ ส่วนฝ่ายที่ถูกง้อ ก็ควรจะให้อภัย ในเมื่ออีกฝ่ายหนึ่งรู้สำนึกตัวและรับผิดแล้ว ถ้าสามีภรรยาคู่ใดทำได้เช่นนี้ ความระหองระแหงบาดหมางและแตกร้าวกันก็จะไม่มี การครองเรือนก็ย่อมพบแต่ความสุขสำราญ ประสบความสำเร็จในชีวิตของตน

การใช้จ่ายเงินในครอบครัว

การเงิน นับว่าเป็นปัญหาที่สำคัญที่สุดของชีวิตในครอบครัว ภรรยาบางคนชอบควบคุมการใช้จ่ายของสามี เช่น เวลาสามีได้รับเงินเดือนมา ก็มักเก็บเอาไว้เสียคนเดียว สามีจะใช้จ่ายอะไร ก็ต้องขออนุญาต เช่นค่ารถ ค่าอาหารกลางวัน ค่าบุหรี่สูบ และอย่างอื่นๆ อีก ภรรยาก็จะกำหนดให้ ทำเหมือนกับว่า สามีของตนเป็นเด็กน้อยไป การทำเช่นนี้ อาจจะนำมาซึ่งความระหองระแหงได้ และเป็นช่องทางทำให้สามีไม่ซื่อสัตย์ต่อภรรยา เพราะเขาขาดความเป็นอิสระ เขาทำงานเหน็ดเหนื่อยหาเงินมาได้ก็ไม่มีสิทธิจะใช้เงินนั้น

ความจริงเงินที่สามีหามาได้นี้ เป็นเงินสำหรับเลี้ยงดู และบำรุงความสุขในครอบครัว การที่ภรรยาควบคุมการเงินเช่นนั้น ย่อมจะนำความเบื่อหน่ายมาให้แก่สามี และเป็นทางหนึ่งที่จะทำให้สามีคิดนอกใจ ส่วนสามีเมื่อได้เงินหรือรายได้ทางใดมามากน้อยเท่าใด ก็ควรจะบอกให้ภรรยารู้ เพราะภรรยาเป็นแม่บ้าน เป็นผู้ปกครองดูแลทรัพย์สินเงินทอง และจะได้กะรายจ่ายภายในบ้านให้ถูกต้อง สามีควรจะมีเงินจ่ายสำรองไว้ก้อนหนึ่ง

ความสุขในครอบครัว มิใช่ตั้งอยู่บนรากฐานแห่งความรัก และการปฏิบัติต่อสามีและภรรยาอย่างเดียว เพราะเมื่อชายหญิงได้แต่งงานกันแล้ว เท่ากับว่าเป็นบุคคลคนเดียวกัน การใช้จ่ายในครอบครัวก็ต้องอยู่ในความดูแลอย่างใกล้ชิดของภรรยา และเป็นผู้มีจิตใจโอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อต่อญาติพี่น้องของฝ่ายสามี และฝ่ายตนเองเสมอ และเพิ่มความรักใคร่เอ็นดูมากขึ้นในญาติ

ทั้งสองฝ่าย เมื่อเขาได้รับความอุปการะจากเราอย่างนี้ เขาก็จะรักใคร่เอ็นดู ทำให้เกิดสามัคคีธรรมขึ้นในครอบครัว การที่มีใจแคบใจดำไม่มีใจโอบอ้อมอารีแก่ญาติพี่น้องของตน ความข่มขื่นและปฏิกิริยาอันไม่เป็นมงคลก็ย่อมตามมา

ถ้าสามีภรรยาเป็นคนมีความเอื้อเฟื้อเจือจานแก่ญาติฝ่ายสามี ไปไหนพบสิ่งที่พ่อแม่หรือญาติพี่น้องข้างสามีของเราชอบ เราก็ควรมีน้ำใจซื้อมาฝาก แม้จะไม่มากก็เป็นการแสดงน้ำใจเอื้อเฟื้อออกมา เราจะรู้สึกมีความเป็นสุขใจที่อยู่ร่วมกันด้วยความกลมเกลียวกัน มิใช่ว่าแต่งงานกันแล้วญาติพี่น้องทั้งสองฝ่ายเป็นศัตรูต่อกัน หรือเข้าหน้ากันไม่ติด อย่างนี้การแต่งงานของคู่สามีภรรยานั้น ไม่เป็นสิริมงคลแก่การครองเรือน

บางคนอาจจะนึกว่า ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องอะไรกับ พ่อแม่ พี่น้องของสามีภรรยา เราเป็นทุกข์เขาเหล่านั้นก็ไม่ทุกข์กับเราด้วย คนอื่นจะเป็นอย่างไรก็ตาม เมื่อเรารักกันก็พอแล้ว การคิดเช่นนี้เป็นความคิดที่ผิดมาก ความสุขแห่งชีวิตสมรสตามความคิดเห็นระหว่างสามีภรรยานั้น หาได้อยู่ในความพิศวาสเสน่หา และความต้องตาต้องใจของตนเท่านั้นไม่

เมื่อไปนานๆ เข้า ความรักที่เรียกว่าหวาน ก็จะจืดจางลงไป ยังเหลือแต่คุณงามความดีของแต่ละฝ่ายเท่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเคารพรักใคร่และการโอบอ้อมอารีแก่พ่อแม่ และญาติพี่น้องของตน เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นมาก ถ้าสามีและภรรยาคู่ใด ปฏิบัติได้เช่นนี้ ก็จะเกิดความสุขกายสบายใจโดยไม่ต้องสงสัย ความสามัคคีธรรมและความเจริญก้าวหน้าก็จะเกิดขึ้นในครอบครัว

จงสร้างตนเองให้เป็นหัวหน้าครอบครัวที่ดี

หญิงชายเมื่อแต่งงานแล้ว ชื่อว่าเป็นหัวหน้าครอบครัวมีหน้าที่จะต้องอำนวยความสุข ความเจริญ และความก้าวหน้าในครอบครัว สามีเปรียบเหมือนพ่อบ้าน ภรรยาก็เท่ากับว่าเป็นแม่บ้าน ทุกๆ คนจะต้องเป็นผู้รับหน้าที่การครองเรือนคนละอย่าง

สำหรับสามี มีหน้าที่จะต้องหาเงินมาเลี้ยงครอบครัวให้เพียงพอ จะต้องป้องกันภัยพิบัติต่างๆ อันจะพึงเกิดขึ้นในครอบครัว และเป็นที่ปรึกษาของแม่บ้าน

หน้าที่สำคัญของพ่อบ้านก็คือ ต้องพยายามหารายได้ให้เพียงพอ เพื่อนำมาให้แม่บ้านจับจ่ายใช้สอย ในการเลี้ยงดูและบำรุงความสุขของครอบครัว การเงินเป็นภาระหน้าที่ของผู้ชายจะต้องรู้ว่า ในเดือนหนึ่งๆ รายจ่ายในครอบครัวมีอะไรบ้าง และเป็นจำนวนเงินเท่าไร สามีที่ดีนั้น จะต้องหาเงินมิใช่ว่าจะต้องใช้ในครอบครัวเท่านั้น จะต้องให้ได้มากกว่าจำนวนที่ต้องใช้ประจำเดือน ทั้งนี้ก็เพื่อเราจะมีเงินเก็บเอาไว้ เพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ อันอาจจะเกิดขึ้น

ปัญหาสำคัญประการหนึ่ง คือ เงินเก็บ ถ้าเราไม่มีเงินเก็บ จะไม่มีทางก้าวหน้า จะทำให้ยากลำบากในอนาคต เพราะว่าคนเราเมื่อแต่งงานแล้วจะมีสมาชิกในครอบครัวเพิ่มขึ้นมาอีก เช่น มีลูก มีหลาน มีญาติพี่น้องและคนใช้ ซึ่งจะอยู่ในความรับผิดชอบของเราทั้งนั้น สามีจะต้องคิดหารายได้ให้มาก จะต้องฝ่าฟันกับอุปสรรคนานาประการ หนักเอาเบาสู้ พยายามใช้

เวลาว่างสร้างฐานะของตนเอง เพราะว่าเงินที่เหลือจากการใช้ในครอบครัวนั้น จะเป็นทุนที่เราสะสมสำหรับก่อร่างสร้างตัว ปรับปรุงเขยิบฐานะแห่งครอบครัวของตนให้สูงขึ้น

การคบเพื่อนและเที่ยวเตร่นอกบ้าน แม้จะเป็นความจำเป็นเพื่อการสังคม เพราะเราอยู่ตัวคนเดียวในโลกไม่ได้ จะต้องมีการคบค้าสมาคม ยิ่งการค้าจะต้องมีความจำเป็นมาก แต่เราก็จะต้องรู้จักกาลเทศะ ในคราวไหนควรหรือไม่ควร ความรู้จักประมาณตนคือความพอดีพอเหมาะพอควร อย่าถึงกับต้องเอาเงินค่าใช้จ่ายในครอบครัวมาใช้ในการคบเพื่อน และเที่ยวเตร่

เหตุที่ทำให้คนเจริญก้าวหน้าในชีวิตของตน

๑. ตั้งอยู่ในสถานที่อันสมควร

๒. คบค้าสมาคมกับบุคคลดี

๓. สร้างฐานะของตนให้มั่นคง

๔. รู้จักเหตุที่ทำให้เจริญ และเหตุแห่งความเสื่อม

๕. ความรู้จักตนเอง โดยชาติ-ตระกูล-ความรู้-ความประพฤติ

๖. ความเป็นผู้รู้จักกาลเวลาอันเหมาะสม ในการทำงานนั้นๆ หรือเข้าไปหาใครๆ ต้องอยู่ในเวลาอันควร

๗. ความเป็นผู้รู้จักคบคน และรู้จักการวางตนเองให้ถูกตามบุคคลหรือในที่ชุมนุมชนใดๆ ผู้นี้เป็นคนดีควรคบ ผู้นี้เป็นคนไม่ดีไม่ควรคบ

สามีจะต้องเป็นผู้มีความรอบรู้ในเหตุการณ์ต่างๆ จะต้องเป็นคนกล้าหาญ อดทน ใจหนักแน่น มีความยุติธรรม มีมานะ มีความพากเพียรให้สมกับเป็นพ่อบ้านจริงๆ เพื่อให้เป็นที่พึ่งและอบอุ่นของครอบครัว

การอยู่กินเป็นสามีภรรยาแล้ว สิ่งที่ชอกช้ำใจที่สุด ก็คือความไม่ซื่อตรงต่อกัน และเอาใจออกห่าง หญิงเป็นฝ่ายเสียเปรียบชาย เพราะเป็นเพศที่อ่อนแอ อ่อนทั้งกำลังกาย ทั้งกำลังความคิด และกำลังใจ ส่วนมากพึ่งคนอื่นอยู่เสมอ เมื่อเขาตกเป็นภรรยาใครแล้ว ก็เกิดความรักขึ้น หวังยึดสามีไว้เป็นหลักที่จะให้ความคุ้มครอง และอุปการะเลี้ยงดูแทนพ่อแม่ของเขา จึงควร

อย่างยิ่งที่ผู้ชายควรจะเห็นใจผู้หญิงให้มาก ความได้เปรียบของผู้ชายก็คือการได้ภรรยาหลายคน ไม่เป็นการเสียหายแต่อย่างใด อย่างมากก็ได้ชื่อว่าเป็นคนเจ้าชู้ บางคนเห็นว่าเป็นการโก้เก๋ไปอีก

แต่สำหรับผู้หญิง ถ้ามีสามีหลายคนเขากลับได้ชื่อเสียงคนละอย่าง และกลายเป็นหญิงใจทรามไป ย่อมเป็นที่รังเกียจของสังคมที่ดี เมื่อพิจารณาดูแล้ว ไม่เป็นธรรมเสียเลย ถ้าผู้ชายเจ้าชู้เป็นของธรรมดา แต่พอผู้หญิงเจ้าชู้บ้าง โลกเขากลับนินทา ฉะนั้น ถ้าชายใดได้ตกลงปลงใจแต่งงานกับหญิงใดแล้ว ควรที่จะต้องซื่อตรง ไม่ควรคิดนอกใจ

ส่วนมากผู้ชาย เมื่อรักผู้หญิงหรือหมั้นกันและแต่งงานกันแล้วใหม่ๆ จะซื่อสัตย์ต่อหญิงที่ตนรัก รู้สึกภูมิใจว่า จะไม่มีหญิงใดในโลกนี้สวยเท่า หรือดีเท่าภรรยาของตน แต่พอได้อยู่กินกันนานไป หรือเกิดบุตรด้วยกันแล้ว ความรู้สึกดังกล่าวนี้จะเลือนหายไป จะแลเห็นหญิงอื่นสวยกว่าภรรยาของตนขึ้นมาทันที ความรู้สึกเช่นนี้มีอยู่ในตัวผู้ชายทุกคน เพราะกฎธรรมชาติของมนุษย์เป็นอย่างนี้ ข้อสำคัญอยู่ที่การหน่วงเหนี่ยวอารมณ์ของตนเองไว้ ไม่ควรจะปล่อยตัวให้เป็นไปตามความพอใจ ควรหักห้ามใจโดยหาเหตุผลมาลบล้าง ผู้ชายเกิดมาได้เปรียบผู้หญิงทุกวิถีทาง เรามีอิสระมากกว่าผู้หญิง เราช่วยตัวเองได้ และมีสิทธิบางอย่างดีกว่าผู้หญิง ฉะนั้นควรเห็นใจ และสงสารผู้หญิงให้มาก

ผู้ชายควรคิดว่า ภรรยาที่เราตบแต่งมานั้น เราเป็นผู้เลือก เราเป็นผู้ไปสู่ขอมาจากพ่อแม่ของเขา และเราเป็นผู้ตัดสินใจแต่งงานกับเขา เราเป็นผู้สอนความรักให้กับเขา พ่อแม่ของเขาเห็นว่า เราเป็นคนดี และหวังจะให้เราเป็นผู้อุปการะเลี้ยงดูให้ลูกของเขามีความสุข และตัวเราก็สมัครใจเป็นผู้รับภาระนั้น เขาจึงได้ตกลงยินยอมยกลูกสาวให้ เมื่อได้เขามาเป็นภรรยาแล้วต้องเป็นคนซื่อสัตย์อย่านอกใจเขา

หลักการครองใจภรรยา

คำพูดของคนเรานั้นมีค่าสูง และมีอำนาจยิ่งกว่าอาวุธใดๆ ทั้งสิ้น มันอาจจะบันดาลให้คนเราโกรธกันได้ ดีกันก็ได้ ให้เสียใจก็ได้ ดีใจก็ได้ ถ้าเรารู้จักใช้คำพูด รู้จักเวลาที่ควรพูด และรู้จักใช้ให้ถูกต้องกับกาลเทศะแล้ว เราก็จะเป็นคนมีเสน่ห์ โอกาสใดที่เราควรใช้คำพูดกับภรรยาของเราอย่างไร เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เขามีกำลังใจ ที่ปฏิบัติงานในหน้าที่ของเขาให้เป็นผลสำเร็จ คำพูดเพียงคำเดียวเท่านั้น ทำให้คนเรามีความอิ่มเอิบใจ คำนั้นคือ **"คำชมเชย"** สร้างให้เกิดกำลังใจ **"คำติเตียน"** ทำลายกำลังใจ ควรเว้นให้ห่างไกล

คำพูดที่เราใช้พูดกับภรรยา ควรจะเป็นน้ำคำที่อ่อนหวานให้เกิดกำลังใจ เช่นเมื่อเขาทำอาหารพิเศษอะไรให้เรากินด้วย เจตนาที่ดีและด้วยความรัก ผู้ชายส่วนมาก เมื่อกินเข้าไปแล้ว หากไม่อร่อยก็มักจะพูดออกมาทันทีว่า "ทำกับข้าวไม่ได้ความเลย" "ไม่เห็นอร่อยเลย" "เปรี้ยวออกจะตายไป" หรือว่า "เค็มออกจะตายไป" แล้วก็ไม่กินอีกต่อไป หรือกินก็สักแต่ว่ากิน ปากก็บ่นไปด้วย หรือไม่ก็รีบแต่งตัวออกไปหากินร้านเจ๊ก คำพูที่สามีพูดออกมาว่า "ทำอาหารไม่ได้ความ" "ไม่เห็นอร่อยเลย" "สู้คนอื่นเขาทำไม่ได้" จะทำให้ภรรยารู้จักชอกช้ำ และน้อยใจมาก กำลังน้ำใจหวังดีถูกทำลายลงทันที เขาทำให้เรากินอย่างนี้เราคงจะชอบ การทำอะไรให้กินก็เท่ากับเป็นการอวดฝีมือ

ถ้าสามีที่ดีแล้ว แม้อาหารที่ภรรยาทำให้กินนั้น แม้จะไม่อร่อย เขา

ก็ไม่ติออกมาตรงๆ หรือโผงผางเลย แต่เขาจะพูดในทางให้กำลังใจ แทนที่จะพูดตรง ก็พูดเลี่ยงไปว่า "ถ้าอ่อนเค็มไปนิดก็จะอร่อยมาก" และพยายามกินให้มากเท่าที่จะมากได้ การพูดอย่างนี้ ภรรยาจะเห็นว่า การพูดชมเชยมากกว่าพูดติ จะทำให้เขามีกำลังใจขึ้น ถ้าเขาทำอะไรให้เรากิน เรากินหมดถ้วยแล้ว เขาก็จะมีความดีใจมิใช่น้อย

เมื่อภรรยาไปไหนกลับมา ซื้อของมาฝากด้วยความรักใคร่ ถ้าเราไม่ชอบสิ่งนั้น สามีโดยมากมักจะพูดออกมาตรงๆ ว่า "ไปซื้อมาทำไม ไม่เห็นดีเลย" ที่เราพูดเช่นนี้ ตนเองลืมนึกไปว่า เราไม่ได้สั่งให้เขาซื้อ แต่เขาให้ด้วยความรักใคร่ ด้วยความหวังดี แต่เขาคงนึกแล้วว่าเราคงชอบ ถ้าอย่างนั้นเขาก็คงไม่ซื้อมาแน่

ถ้าสามีที่ดีแล้ว เขาจะไม่พูดตำหนิเช่นนั้นเลย แต่เขาจะรับของนั้นด้วยความชอบใจ สิ่งที่ซื้อมาเราไม่ชอบสีลักษณะก็ตาม เราก็พูดแต่เพียงว่า ถ้าได้สีนั้น สีนี้ก็จะสวยมาก หรือว่า ถ้าได้รูปอย่างนี้ ทรงอย่างนั้นก็จะสวยอีกไม่น้อย การพูดเช่นนี้ ภรรยาจะไม่รู้สึกเสียอกเสียใจเลย การพูดติชมนั้นสามีต้องมีศิลปะพูด ถ้าสามีพูดไม่เป็น และไม่รู้จักพูดแล้ว ก็ทำให้ภรรยาผู้ถูกติน้อยอกน้อยใจ ไม่มีกำลังที่จะปฏิบัติงาน ทั้งจะเป็นสาเหตุให้เกิดการแตกร้าวกันได้ ถ้าเรารู้จักใช้คำพูดให้ถูกและรู้จักโอกาสที่ควรพูด การพูดนั้นก็เกิดผลแก่ผู้ใช้ เป็นการสร้างสรรค์ให้เกิดความสุขภายในครอบครัวได้

ภรรยาต้องการฟังคำพูดที่อ่อนหวาน และต้องการให้สามีเอาใจเช่นนี้ มันก็ไม่ใช่เป็นของที่ยากเย็นอะไรที่สามีจะทำให้ถูกใจภรรยา มีหลักอยู่ว่า

ถ้าภรรยาทำอะไรให้แก่เราด้วยเจตนาดี ด้วยความหวังดี ด้วยความรักใคร่ ด้วยหวังให้เราพอใจ ถ้าเราไม่ชอบก็อย่าตำหนิออกมาตรงๆ แต่ควรติเป็นเชิงชม เพื่อให้กำลังใจแก่เขา ควรพูดยกย่องสรรเสริญ สามีต้องแสดงความชอบใจและการชมเชย ด้วยความรักใคร่ เอ็นดูด้วยความบริสุทธิ์ใจ เป็นสิ่งที่ทุกคนต้องการและปรารถนาเสมอ

ความเป็นแม่บ้าน ย่อมมีภาระหนักมาก ภาระความรับผิดชอบของแม่บ้านก็ไม่ผิดอะไรกับพ่อบ้าน แม่บ้านมักจะคร่ำเคร่งกับงานในบ้านทุกอย่างตลอดวัน หาเวลาว่างได้ยาก เมื่อเราอยู่ที่บ้าน เขาก็ต้องอยู่ใกล้ชิด เพื่อคอยปรนนิบัติเอาอกเอาใจ เมื่อไปทำงานหรือออกจากบ้านไปแล้วเขายังดูแลกิจการ บ้านเรือนทุกสิ่งทุกอย่างให้เรียบร้อย งานบ้านมิใช่เป็นของง่าย ถ้าคนไม่รู้หรือคนไม่เคยก็จะเห็นว่า การเป็นแม่ควรมิใช่เป็นของยาก แต่ตรงกันข้าม การคิดรายการอาหาร คือเตรียมกับข้าวเช้าจะกินอะไร เย็นจะกินอะไร เพียงแค่นี้ก็ปวดหัวอยู่แล้ว เพราะการทำอาหารนอกจากจะทำในวงเงินที่ประมาณกะเอาไว้แล้ว ยังคิดทำอาหารให้ถูกปากพ่อบ้านอีกด้วย

แม่บ้านจะต้องเหน็ดเหนื่อยทั้งกายและใจ เมื่อคนเราเหน็ดเหนื่อยแล้ว ก็จะต้องหงุดหงิดมีเรื่องจุกจิกใจ ทำให้อารมณ์ของคนเราเกิดการเปลี่ยนแปลง กลายเป็นคนฉุนเฉียว ขี้โมโห ใจน้อย โกรธง่าย สามีควรพูดเอาใจ เพื่อให้กำลังใจดีขึ้น

ธรรมชาติของผู้หญิง มักมีอารมณ์หงุดหงิด ใจน้อยและแสนงอนกว่าผู้ชาย ยิ่งในเวลาเหน็ดเหนื่อย เวลาตั้งครรภ์ เวลามีประจำเดือน เมื่อสามีสังเกตเห็นอาการเช่นนี้ ก็ควรจะพูดจาเอาอกเอาใจเป็นพิเศษ เพราะเป็นเวลาที่เขาไม่ปกติ เราต้องเว้นจากการเจรจาหยอกล้ออันจะนำความรำคาญมาสู่เขาได้ ถ้าเขาทำการใดผิดหรือขาดเกินไปบ้าง ฝ่ายสามีควรให้อภัยปลอบโยน เอาอกเอาใจ ใช้คำพูดที่อ่อนหวาน เป็นการส่งเสริมกำลังใจ ทำให้เขาหายความหงุดหงิด

ผู้หญิงทุกคนต้องการพะเน้าพะนอ ต้องการให้สามีเห็นใจ ต้องการให้เอาอกเอาใจ พูดจาปลอบโยนและต้องการฟังคำพูดที่อ่อนหวาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เวลาที่เธอมีอารมณ์ไม่ดี มีความท้อถอยและเหน็ดเหนื่อย การแสดงความเห็นอกเห็นใจและการพูดจาเอาใจในยามเช่นนี้ จะทำให้เธอมีความสบายใจขึ้น

สามีต้องยกย่องและให้เกียรติแก่ภรรยา เพราะถือว่าผู้หญิงเป็นเพศที่อ่อนแอ เป็นเพศที่ได้รับความช่วยเหลือ เป็นเพศที่ควรได้รับเกียรติ เช่นเวลาเดินก็ควรให้ภรรยาเดินหน้า ถ้าเวลาพลาดพลั้งหรือมีภัยอะไรเกิดขึ้น จะได้แลเห็น และเข้าช่วยทันท่วงที เวลาพบปะเพื่อนฝูง เพื่อนคนใดที่ควรให้รู้จักก็จะต้องแนะนำให้เธอรู้จักด้วย และเกียรติแก่เธอตลอดมา เมื่ออยู่บ้านเธอจะเป็นอย่างไร เมื่อออกนอกบ้านไปไหนกับเราแล้ว เราจะต้องถือว่าภรรยาสำคัญกว่าเรา เกียรติใดที่เราได้รับ ภรรยาก็ควรจะได้รับด้วย ในงานกินเลี้ยงก็ตามจะต้องคอยเอาใจใส่ คอยดูแลว่า เธอขาดแคลนอะไร หรือเธอต้องการอะไร ต้องเอาใจเป็นพิเศษ ต้องให้เขาได้รับสิทธิต่างๆ จะพูดกับภรรยาก็ต้องใช้คำสุภาพอ่อนโยน ทำให้เขาเกิดความรู้สึกว่า ตัวเขามีค่าสูงและเป็นคนที่มีความสำคัญสำหรับสามี

สิ่งที่มีค่าสูงสำหรับผู้หญิง

แม่บ้านต้องมีความเหน็ดเหนื่อย ในการดูแลกิจการบ้านเรือน อาจจะมีอารมณ์เปลี่ยนแปลง เกิดเบื่อหน่ายต่อกิจการที่ทำ เพราะงานแม่บ้านนั้นเป็นงานที่จำเจเหมือนกันทุกวัน เห็นหน้าคนเดียวกัน เห็นภาพภายในบ้านอย่างเดียวกัน ตลอดจนงานประจำวันก็มีอย่างเดียวกัน เมื่อบ้านเกิดความเบื่อหน่ายเช่นนี้ เป็นการสำคัยและจำเป็นอย่างยิ่ง ที่เราจะต้องหาโอกาสพาภรรยาไปเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจนอกบ้านบ้าง อย่างน้อยเดือนละครั้ง เช่นพาไปทานอาหารนอกบ้าน พาไปเที่ยวตามบ้านเพื่อนฝูงที่รักใคร่ชอบพอกัน พาไปดูหนัง ดูละคร หรือพาไปในงานรื่นเริงต่างๆ เพื่อเป็นการเปลี่ยนจิตใจ เปลี่ยนสถานที่ เปลี่ยนอากาศ เปลี่ยนสิ่งแวดล้อม เปลี่ยนรสอาหาร การพาเธอไปพักผ่อนเช่นนี้ ทำให้เธอหายเหน็ดเหนื่อยและมีความสดชื่นใจ มีกำลังที่จะปฏิบัติงานในหน้าที่แม่บ้านให้ดีขึ้น

จงหาเวลาว่างนั่งคุยกับภรรยา การพูดจาหยอกล้อกับภรรยา เป็นสิ่งจำเป็นมาก เป็นการแสดงความรักใคร่สนิทสนมและความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน การอยู่กินกันด้วยความเฉยเมย เคร่งขรึม ห่างเหินประหนึ่งนายกับบ่าว ไม่เห็นมีความสุขที่ตรงไหน การสร้างชีวิตในครอบครัว ให้มีความสนุกสนานร่าเริง ทำให้ครอบครัวมีความสุข ภรรยาเป็นคู่ทุกข์คู่ยากเป็นเพื่อนตายของเราให้เห็นอกเห็นใจกัน แลกเปลี่ยนความคิดความเห็นซึ่งกันและกัน พูดจาปรับทุกข์ เล่นหัวด้วยกัน ฝ่ายหนึ่งทุกข์แทนด้วย ฝ่ายหนึ่งสุขก็ต้องสุขด้วยกัน การพูดจาหยอกล้อกันเป็นการแสดงความเป็นมิตรมี

ความสัมพันธ์เป็นอันดีต่อกัน

ผู้หญิงที่มีรูปสมบัติ มักจะละเลยคุณสมบัติอย่างอื่นมัวแต่ทะนงในความสวย และความเสน่ห์ของตนเอง อันเพียงรูปสมบัติอันเป็นสมบัติภายนอก ผู้หญิงคนใดคิดเช่นนี้ ผิดมากที่สุด เมื่อเขาแต่งงานแล้ว ต้องผิดหวังตรอมใจ ต้องเสียคนบางครั้งถึงกับทำลายชีวิตตนเองเสียก็มี

ผู้ชายส่วนมาก เมื่อเห็นผู้หญิงคนใด มีรูปโฉมเป็นที่ต้องตาพึงใจตนเอง เขาก็มักจะมาติดพัน ผูกสมัครรักใคร่ด้วยเขาจะเอาอกเอาใจทุกอย่าง เราต้องการอะไร ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่เหลือวิสัยแล้ว เขาจะบันดาลให้สำเร็จผลเสมอ ผู้หญิงก็เลยนึกว่าผู้ชายคนนั้นหลงรักเขา เกิดความทะนงในความสวยของตนขึ้นเมื่อได้แต่งงานกับผู้ชายคนนั้นแล้ว อยู่กินกันนานๆ ไป เขาก็จะเห็นความสวยและความมีเสน่ห์ในตัวเราหมดไป ในที่สุดก็จืดจางไป ถ้าผู้หญิงนั้นความดีในคุณสมบัติอย่างอื่น เช่นไม่รู้จักเป็นแม่บ้านที่ดี ไม่รู้จักเอาอกเอาใจสามี ใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่าย ชอบเที่ยวเตร่ฟุ้งเฟ้อเป็นต้น ความจืดจางก็กลับกลายเป็นความเบื่อหน่าย และความสวยที่เคยทะนงตนนั้น เขาก็เห็นเป็นสิ่งไร้ค่า เขาก็จะไม่มีความเห็นใจ และสงสารในตัวเรา ไม่มีสิ่งใดมาผูกมัดน้ำใจเขาเลย ความพิศวาส ความเห็นใจ ความสงสารทั้งหมดก็หายไป ความเหินห่าง ความเบื่อหน่าย ความคิดนอกใจภรรยา ในที่สุดก็เกิดการหย่าร้างกัน

หลักไม้เท้ายอดทองกระบองยอดเพชร

สามีที่จะอยู่กับภรรยายืด และปรองดองกันนั้น มิใช่เฉพาะมีรูปสมบัติด้วย เพราะภรรยามีคุณสมบัติต่างหาก ความสวยของผู้หญิงนั้น นับตั้งแต่ได้เสียความบริสุทธิ์เป็นภรรยาของชายแล้ว เขาจะมองเห็นความสวยของภรรยาค่อยๆ หมดไปและลดน้อยลงไป เพราะความเคยชิน จะช้าหรือเร็วเท่านั้น แม้ว่าตัวเราเองจะมองดูสวยในสายตาของคนอื่น แต่ในสายตาของสามีเขาจะไม่เห็นว่า เราสวยอีกต่อไป เหมือนดอกไม้เมื่อเริ่มบานใหม่ๆ เราเด็ดเอามาทีแรกก็ดูสวยสดงดงาม น่าดูน่าชมดี แต่เมื่อเก็บไว้นานเข้ามันก็จะร่วงโรยหาความสวยอีกมิได้ แล้วก็จะขว้างมันทิ้ง แต่ถ้าดอกนั้นแม้จะร่วงโรยถ้ารักษาความหอมของมันไว้ ก็ยังจะต้องเก็บรักษาเอาไว้ต่อไป

ขอให้ผู้หญิงทุกคนจงบำเพ็ญตนให้เป็นภรรยาที่ดี สามีจะได้รักใคร่เอ็นดู โดยการเข้าใจผู้ชายไว้ว่า

ผู้ชายทุกคนไม่ยกเว้น จะเห็นภรรยาของตนสวยน้อยลง เมื่อได้อยู่กินกันแล้ว แต่คุณสมบัติอย่างอื่น การเป็นแม่บ้านที่ดี รู้จักความปรนนิบัตินิสัยใจคอดี มีประพฤติดี รู้จักเอาอกเอาใจเป็นคนมีเสน่ห์ ความดีต่างๆ เท่านั้นเป็นเครื่องผูกมัดจิตใจของสามี ให้มีความรักอยู่คงทนตลอดไป ความดีเป็นคุณสมบัติติดตัวเราไปอยู่เสมอ ยิ่งนานวันเข้า คุณสมบัตินี้ ก็ยิ่งเห็นเด่นชัดขึ้น ความดีเท่านั้นที่จะให้สามีรักท่าน อันเป็นความรักที่ยืนนานถาวร

คุณสมบัติอันสำคัญยิ่ง และจำเป็นที่สุดคือ "ความซื่อสัตย์" ซึ่งสามีได้มอบชีวิต มอบความไว้วางใจ มอบบ้านเรือนทรัพย์สมบัติ และการปกครอง

คนในบ้านไว้ให้แก่ภรรยา ต้องมีความซื่อสัตย์ต่อสามีทั้งทางกาย ทางวาจา ทางใจ ความซื่อสัตย์สุจริตต่อสามีนั้น นับว่าเป็นคุณสมบัติอันสำคัญยิ่งอย่างหนึ่งของภรรยา เขายิ่งให้ความไว้วางใจเรามากเท่าไร ก็ควรซื่อสัตย์ต่อเขามากเท่านั้น ความซื่อเป็นเหตุให้ทั้งสองฝ่ายมีความไว้วางใจกัน เหมือนเป็นบุคคลเดียวกัน ถ้าทุกข์ก็ต้องทุกข์ด้วยกัน สุขก็สุขด้วยกัน ต่างฝ่ายต่างจะต้องเปิดเผยต่อกัน ไม่มีอะไรปิดบังกัน ภรรยาที่ดีจะต้องเป็นคนเปิดเผย และต้องแสดงความซื่อตรงให้สามีเห็น เพราะการปกปิดนั้นเป็นการแสดงความไม่ซื่อ เขาอาจจะขาดความไว้วางใจในตัวเรา ต้องอุทิศกายใจให้สามีแต่ผู้เดียว ไม่ว่าเขาจะยากดีมีจนอย่างไร เราจะต้องปรนนิบัติเขาด้วยความซื่อสัตย์สุจริต แม้ว่าจะเห็นคนอื่นดีกว่าสักปานใด เราก็ต้องอย่าคิดนอกใจ

คำพูดนับว่าเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง อย่าพูดเท็จหรือพูดอำพรางเด็ดขาด ไม่ว่าจะทำอะไรผิด ถ้าสามีถามจะต้องเล่าให้เขาฟังตามความสัตย์จริง เพราะการพูดย่อมก่อจริงให้เกิดการเชื่อถือและไว้วางใจ ขอให้นึกเสมอว่าเขาเป็นสามี เป็นทั้งพี่ ทั้งพ่อ และเป็นทั้งเพื่อน จึงควรที่ภรรยาจะต้องซื่อสัตย์และกตัญญูต่อเขา ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นสิ่งที่พึงปรารถนาทุกรูปทุกนาม

แม่บ้านที่ดีนั้น ต้องเป็นผู้รู้จักเก็บหอมรอมริบ รู้จักการใช้จ่ายว่า สิ่งใดควรสิ่งใดไม่ควร และรู้จักรักษาทรัพย์ ทำให้ทรัพย์งอกเงยขึ้นมาอกี ถึงคราวเสียไม่ยอมเสีย แต่ถึงคราวได้ก็จะเอา เพราะการกระทำเช่นนี้ เขาเรียกว่าเป็นคนมักได้และเอาเปรียบคน ซึ่งไม่เป็นการสมควรอย่างยิ่ง ที่แม่บ้านที่ดีจะประพฤติ แม่บ้านจะต้องรู้จักค่าของเงิน รู้จักการกระเหม็ดกระแหม่ รู้จักใช้สอย รู้จักกาละเทศะ ทางได้ทางเสีย สิ่งใดควรเสียก็ต้องยอมเสีย ไม่ว่าจะมากน้อยเพียงใดก็ตาม แต่ถ้าสิ่งใดไม่ควรเสียแล้ว ก็อย่าเสียแม้แต่สตางค์เดียว ก็ไม่ควรให้สิ้นเปลือง สิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ สิ่งใดที่เราสามารถทำใช้เองก็ควรทำเอง

แม่บ้านจะต้องมีหน้าที่ทำให้ทรัพย์งอกเงยขึ้น จะต้องรู้จักเก็บสะสมให้มีเงินมากขึ้น สิ่งของที่เสียใช้การไม่ได้แล้ว ถ้าสิ่งใดควรจำหน่ายหรือขายได้

ก็ควรขายไปจะดีกว่าที่จะเก็บไว้ให้รกรุงรังบ้าน และรู้จักรักษาบ้านเรือน และมีหน้าที่ปกครองคนในเรือน ต้องทำตัวของเราให้เขาเคารพยำเกรง ต้องมีความยุติธรรม ต้องมีจิตใจเมตตากรุณาเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่หูเบา ต้องเป็นคนหนักแน่น พูดจริง ทำจริง ไม่เสียในเรื่องการเงิน พูดมีเหตุผลดี

คำพูดนับว่า เป็นคุณสมบัติอันสำคัญสำหรับแม่บ้าน ถ้ารู้จักเลือกสรรใช้คำพูด รู้จักกาลที่จะพูด และรู้ในสิ่งที่ควรจะพูดนั้น คำพูดนั้นก็มีเสน่ห์ชวนให้ติดในคำพูด เราจะต้องพูดเอาอกเอาใจเขาอีกด้วย ไม่ว่าสามีจะพูดอะไร ภรรยาควรจะตั้งใจฟัง คอยเติมต่อส่งเสริมให้เขาพูด เพื่อให้เขามีความสนุกเพลิดเพลินในเรื่องที่เขาพูดคุยอยู่ อย่าได้พูดขัดคอหรือโต้แย้ง ไม่ว่าสามีจะทำอะไรเป็นผลสำเร็จมา เมื่อเขาเล่าให้เราฟัง แม้จะสิ่งเล็กน้อย เราก็ต้องยกย่องสรรเสริญ แสดงความสนใจให้เขาเห็นว่า เรามีความปลาบปลื้มยินดีด้วยและพูดยกย่องด้วยความสุจริตใจ ให้เขาภาคภูมิใจ การพูดส่งเสริมให้กำลังใจเช่นนี้ จะทำให้เขามีความเชื่อถือในตัวเรา แต่ถ้าเขาเล่าถึงความล้มเหลว ความไม่สมประสงค์ในงาน หรือในเรื่องที่เขาปฏิบัติผิดพลาดให้เราฟัง เราก็จะต้องพูดแสดงความเห็นอกเห็นใจ แสดงความเสียใจด้วย ช่วยปลอบและพูดให้กำลังใจเขาเสมอ อย่าพูดปรักปรำให้เขาท้อถอยด้วยการเห็นว่า การล้มเหลวหรือผิดพลาดในวงงานนั้นเป็นความโง่เขลาเบาปัญญา เราต้องปลอบโยนว่า งานที่ใหญ่และสำคัญ ย่อมมีอุปสรรคและผิดพลาดได้ทุกคน ถ้าเป็นคนอื่นความผิดพลาด หรือความล้มเหลวอาจจะมีมากยิ่งกว่านี้ คำพูดที่จะพูดกับสามีในยามเช่นนี้ก็ดี กิริยามารยาทก็ดี ควรจะต้องนุ่มนวลอ่อนหวาน แสดงความรักสงสาร

คนที่มีใบหน้ายิ้มแย้งแจ่มใสร่าเริงอยู่เสมอ แสดงให้รู้ว่าเป็นคนเปิดเผยมีอารมณ์ดี เยือกเย็น โอบอ้อมอารี ใจบุญมีเมตตา ธรรมประจำใจ และเป็นคนที่น่าคบค้าสมาคมแก่บุคคลทุกคน แต่บุคคลผู้มีหน้าตาเง้างอบูดบึ้ง เป็นคนเจ้าอารมณ์ ใจดำปราศจากเมตตาจิต ยากที่จะคบเป็นเพื่อนด้วย ใครเห็นเขาก็กลัว ไม่อยากเข้าใกล้ แม้ผู้หญิงจะมีรูปโฉมที่สวยงาม

มีใบหน้าสวยงามสักปานใดก็ตาม แต่ถ้ามีหน้างอบอกบุญไม่รับอยู่เสมอแล้วก็จะหมดความสวยงาม

แต่ถ้าเรามีหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส และร่าเริงอยู่เสมอแล้ว ก็เป็นที่เจริญตา เจริญใจ เมื่อสามีเหนื่อยมา ถ้าเรายิ้มกับเขาด้วยความแช่มชื่นพร้อมด้วยใบหน้าอันเบิกบานแสดงความอ่อนหวาน ใบหน้าของคนเราถ้าจะเปรียบก็ดอกไม้ คนที่มีหน้ายิ้มแย้มอยู่เสมอ ก็เหมือนดอกไม้ที่บาน ส่วนคนที่มีใบหน้าบูดบึ้งนั้น ก็เปรียบเสมือนดอกไม้ที่เหี่ยวแห้งและร่วงโรย ขาดความดึงดูดจิตใจของผู้ที่พบเห็น และแสดงถึงลักษณะจิตใจ ก็เหี่ยวแห้งเช่นเดียวกัน แม่บ้านจงสร้างรอยพิมพ์ใจอันบานไม่รู้โรยแก่ทุกๆ คน ที่มาในบ้านเราคือ **“รอยยิ้มอันหวาน”**

หลักวิธีเลือกคู่ครอง

การเลือกคู่นับว่าเป็นสิ่งสำคัญมาก การที่จะตกลงปลงใจกับใครสมควรที่จะไตร่ตรองให้แน่แก่ใจ การปล่อยให้ความรักอย่างหน้ามืดนำใจของตนไปสู่ความปลงใจ ย่อมเป็นการไม่สมควร ผู้ชายที่จะบำเพ็ญตนให้สตรีปลงใจด้วยก็ต้องเป็นคนฉลาดสุขุม เป็นคนขยันหมั่นเพียร ประกอบด้วยคุณสมบัติอย่างอื่น โดยที่ผู้หญิงจะปลงใจรักในผู้ใด ย่อมเป็นการยาก ในชั้นแรกหญิงจะต้องเอาชายที่เธอใฝ่ฝัน หรือที่เธอใฝ่ใจเอาไว้โดยชั่งน้ำหนักว่าคนไหนจะมีน้ำหนักต้องใจของตนมากกว่ากัน ความสวยงาม และความเป็นหนุ่มไม่ควรเอามาเป็นเครื่องชั่งน้ำหนัก เพื่อเป็นการตกลงปลงใจให้มากนัก สตรีมากคนใช้สิ่งที่กล่าวมานี้เป็นเครื่องประกอบชั่วน้ำหนักที่จริงความสวยงามและความเป็นหนุ่มจะบันดาลความสุขในอนาคตของสตรีไม่ได้มาก สตรีบางคนตัดสินใจไม่ลง ว่าจะปลงใจรักชายใด ตนสามารถแผ่ไมตรีจิตต่อคนมาก ทุกๆ คนมีหวังจะชนะใจเธอได้ การแสดงอัธยาศัยไมตรีย่อมมีขอบเขตควรจะปล่อยให้ดำเนินไปพอดี แต่ต้องระวังว่า อย่าให้ทุกคนเข้าใจว่าเธอรักเขา ผู้ชายที่จะทำให้สตรีหลงใหลได้ก็อยู่ที่การวางตัวเองให้เหมาะสม และเป็นคนฉลาด

ธรรมชาติย่อมสร้างสรรค์ผู้ชายให้เป็นสามี สตรีให้เป็นภรรยา มีบุคคลที่เลี่ยงได้ก็มีส่วนน้อย แต่สำหรับผู้ชายนั้นไม่ค่อยเสียหายมากนัก แต่สำหรับผู้หญิง ถ้าผู้ใดแต่งงานแล้วคราวหนึ่ง เมื่อไม่พอใจ กลับไปแต่งงานกับคนอื่นย่อมเป็นการยากความบริสุทธิ์ของสตรี เมื่อเสียไปแล้วครั้งหนึ่ง ย่อมไม่มี

หนทางเรียกกลับคืนมาได้ การที่สตรีจะตกลงสละความบริสุทธิ์กับชายใดต้องมีการระมัดระวังเลือกคนที่ดีจริงๆ

ส่วนการเลือกคู่ในทำเนียมไทย ผู้ใหญ่เป็นผู้เลือกให้โดยฝ่ายหญิงไม่เคยพบเห็นชายที่จะมาเป็นสามีของตนเลย ผู้ใหญ่ทั้งสองฝ่ายเป็นผู้สืบสวนและทำการตกลงกันเองทั้งหมด แม้แต่ในสมัยนี้บางครอบครัวก็ยังถืออยู่ การตกลงด้วยความเห็นดี และปรองดองในระหว่างผู้ใหญ่ทั้งสองฝ่ายมีค่ามากกว่าอย่างอื่น

การเลือกคู่ตามใจผู้ใหญ่

วิธีการทุกอย่างผู้ใหญ่เป็นคนหาให้ เป็นคนเลือกให้ได้ทำการตกลงกันโดยตรง ตกลงเลือกคู่ให้แล้วตั้งแต่เกิดมาโดยเข้าใจว่า เมื่อหนุ่มสาวอยู่ด้วยกันแล้วก็จะรักกันเอง

ทางดี

๑. ผู้ใหญ่ย่อมเป็นที่คุ้นเคย และรู้จักโลกมาก่อนแล้วสามารถเลือกคู่ให้บุตรธิดาได้เหมาะ การนึกถึงความรักในเบื้องต้นไม่จำเป็น เมื่ออยู่ด้วยกันแล้วเกิดความรักทีหลัง

๒. ตัดความกังวลทั้งปวงของหนุ่มสาว ไม่ต้องไปแสวงคนรักให้ลำบากอีก

๓. วงศ์ญาติผู้ใหญ่จะพร้อมใจ และพอใจกันทั่วหน้า ทำให้เกิดความสุขทั้งสองฝ่าย และเป็นบันไดขั้นสำคัญที่จะเป็นพื้นฐานให้คู่ครองทั้งสองนั้นประสบความสำเร็จในการแสวงหาความสุขและความรุ่งโรจน์ในชีวิตตน

๔. ทำให้ทายาททั้งสองฝ่ายเกิดความปรองดองสามัคคีกัน รักกันเหมือนญาติกันจริงๆ

๕. จะเป็นการเชิดหน้าชูตาให้แก่ตนเอง และภรรยา ตลอดถึงเพื่อนฝูงด้วย เป็นบ่อเกิดแห่งความสมบูรณ์พูลสุขในครอบครัวของตน ผู้ใหญ่ทั้งสองฝ่ายนั้นเปรียบเหมือนต้นไม้ใหญ่ สามารถให้ความร่มเย็นเป็นสุขแก่ผู้เข้าไปอาศัยเสมอ

๖. ทำให้สามีภรรยานั้นได้รับเกียรติยศ มีความสุขใจตนเองในคำอวยพร ความยินดีปรีดาปราโมทย์ และเป็นการเพิ่มพูนทรัพย์สมบัติจากญาติที่สนิท และผู้ที่เคารพทั้งสองฝ่าย บางคู่เมื่อแต่งงานแล้วทั้งสองฝ่ายกับเข้าหน้ากันไม่ติด ในที่สุดก็ถูกญาติพี่น้องทอดทิ้ง ต้องต่อสู้ชะตากรรมของตนอย่างโดดเดี่ยวเดียวดายในโลก โดยไม่มีญาติมิตรพี่น้องมาเป็นเครื่องอบอุ่นจิตใจ

"การเลือกคู่นั้น ควรให้เป็นไปตามความพอใจของตน พร้อมด้วยการตกลงของผู้ใหญ่"

อย่าเลือกคู่เพราะเห็นแก่ยศศักดิ์และสมบัติ

คนบางคนเมื่อเห็นเครื่องประกอบแต่งกาย ซึ่งเป็นของภายนอก ติดยศศักดิ์จนลืมตัว โดยมองเห็นว่า บุคคลนั้นๆ ต้องเป็นคนดีแน่ ยังไม่ได้คิดให้ละเอียดถี่ถ้วน ก็ตกลงปลงใจเสียแล้ว บางคนบูชาเงิน *"ถือเงินเป็นพระเจ้าแห่งชีวิต เงินแก้วสารพัดนึก"* สามารถบันดาลผลได้ทุกอย่าง

สตรีที่ตั้งข้อกติกาในการเลือกคู่ โดยยกเอาการเงินเป็นข้อสำคัญอย่างยวดยิ่งนั้นก็มีจำนวนมาก ไม่แพ้ผู้ชายเหมือนกัน เช่นเด็กหญิงสาวๆ พลีความบริสุทธิ์แก่ชายชราเป็นต้น เพราะอำนาจของเงินนั้นเอง อาจจะเป็นเพราะความรักและถูกอัธยาศัยกันก็มีแต่ไม่มาก บางคนยอมตัวเป็นอนุภรรยาไปก็มี

หญิงสาวต้องไม่เลือกคู่โดยเห็นแก่ยศศักดิ์ และทรัพย์สมบัติ ต้องเลือกด้วยเห็นแก่ตัวเขา หากไม่สามารถจะหลีกเลี่ยงได้ ต้องไม่ลืมเอานิสัยและอัธยาศัยมารวมเข้า วัดนิสัยแต่ละสองฝ่ายและอารมณ์ ทัศนะ ความต้องการ ตรงกันหรือพอเข้ากันได้ไหม?

มีปัญหาอยู่ว่า ทำอย่างไรจึงจะทราบว่า คนนั้นๆ เหมาะสมกับอัธยาศัยของตน ผู้ชายที่มาแสดงตนให้เป็นที่พอใจหญิง จะต้องพยายามดัดกิริยาอาการของตนทุกๆ ส่วนให้สวยงาม ละมุนละไมอ่อนหวานที่สุด และได้มีเวลาเตรียมตัว ก่อนที่จะเข้าบ้านหญิงสาว หมายความว่า สตรีจะต้องได้เห็นรูปสมบัติของเขาก่อน ถ้าสตรีใดมีใจเอนเอียงเสียตอนนี้ ก็ไม่มีโอกาสที่จะทราบสิ่งที่ควรจะทราบอีกเลย ครั้นจะหวังรู้จากบุคคลอื่น มันก็เป็นการยาก

คนดีย่อมไม่นำความร้ายของผู้อื่นออกมาประกาศให้โลกทราบโดยเปิดเผย ถ้ายิ่งสืบไปมากประเดี๋ยวก็ไปตกหลุมแม่เสือ เรื่องแทนที่จะดีกลับเป็นเรื่องเสียหายไปคนที่ดีก็เลยกลายเป็นอย่างอื่นไปก็มีมาก มันเป็นการลำบากมากในการที่จะเลือกดูให้ถ้วนถี่ และไม่ให้ผิดพลาดลงไปได้

หลักในการเลือกคนรักสำหรับผู้หญิง

อย่ารีบรัดตกลงปลงใจในผู้ที่มาประจบประแจง ต้องปล่อยให้รูปการณ์ค่อยเป็นค่อยไป เพราะยิ่งนานก็ยิ่งเห็นเหตุการณ์แจ่มแจ้งเข้า การมอบความรักแก่ชายก่อนเวลาอันควร คือก่อนการสมรสนั้น ย่อมเป็นการมัดตัวเองซึ่งไม่มีความจำเป็นเลย และจะทำอะไรตามใจตนหาได้ไม่

จงพยายามทำตนให้ชอบด้วยประเพณี คือต้องพยายามให้ผู้ใหญ่เห็นพ้องด้วย ถ้ายังมีเสียงค้านอยู่ ก็ควรจะรอไว้ก่อนและพิจารณาต่อไปอีกอย่างพึงตัดสินใจโดยลำพังตนเอง เพราะในสายปัญญาของตนในขณะความรักปกคลุมเขาจะมองไม่เห็นเหตุผล ทุกสิ่งทุกอย่างตกอยู่ภายใต้อิทธิพลแห่งความรักหมด ควรพิจารณาให้ยาวๆ เอาไว้

อย่าปิดบังความจริงแก่ผู้ที่ตนเคารพนับถือ เมื่อถึงความจะให้ความจริงก็ควรให้ เมื่อได้รับคำตักเตือนจะต้องตรึกตรองทั้งในทางดีและในทางร้าย จะต้องเป็นคนสุขุมรอบคอบเสมอ ควรยอมรับฟังเหตุผลจากบิดามารดา และญาติพี่น้องเป็นสิ่งสำคัญ โดยท่านผู้มีคุณเหล่านั้น หวังให้ชีวิตสมรสของเราเป็นไปโดยความราบรื่น มีความสุขสันติในอนาคต

ผู้หญิงที่อยู่ในระหว่างการศึกษา จะต้องรอให้สำเร็จการศึกษาเสียก่อน ถ้าการศึกษาไม่เพียงพอ การรู้เท่าไม่ถึงการณ์ต่างๆ ก็มักจะน้อย ควรจะต้องศึกษาให้สูงเอาไว้ เพื่อเป็นอาภรณ์ประดับตนเองและแก้ไขปัญหาแห่งชีวิตอันจะต้องเผชิญอย่างแน่นอนในอนาคต ชายที่สตรีจะเลือกแต่งงานด้วย ต้องเป็นผู้ประกอบกิจในหน้าที่ของลูกผู้ชายได้เรียบร้อยจริงๆ คือเป็นผู้มีการ

ศึกษาสำเร็จแล้ว มีอาชีพเป็นหลักฐาน เลี้ยงตัวเองและครอบครัวได้ มีความประพฤติมี มีศีลธรรมประจำใจ

ผู้หญิงควรจะมีอายุระหว่าง ๒๐-๒๕ ปี หรือ ๓๐ อย่างสูง เพราะเป็นผู้มีแนวความคิดเป็นผู้ใหญ่อย่างเต็มที่สามารถรับผิดชอบในครอบครัวได้

ผู้หญิงควรจะตั้งปัญหาถามตนเองว่า

๑. รายได้ของผู้ชายเป็นอย่างไร

๒. ผู้ชายคนนั้นหัวตีนปลายนอนเขาเป็นอย่างไร

๓. ผู้ชายคนนั้นมีนิสัยใจคอเป็นอย่งไร ความประพฤติเป็นอย่างไร ต้องสืบสาวหาตั้งแต่เบื้องต้นชีวิตเขา

๔. รายได้ของฝ่ายหญิงมีอะไรบ้าง

๕. ถ้ารวมกันเข้าทั้ง ๒ ฝ่าย เมื่อหักรายจ่ายที่จำเป็นออกแล้ว ยังจะมีเหลือพอประทังฐานะให้ดีขึ้นหรือทรุดลงหรือทรงอยู่

๖. ถ้าหากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งขาดรายได้เพราะตกงาน การค้าขาดทุน ต้องออกจากหน้าที่การงาน ยังมีความสามารถหาเงินมาเลี้ยงครอบครัวในทางใดบ้าง?

๗. เมื่อคำนวณผลลัพธ์ ผลจ่าย ตามความปรารถนาแล้วสำหรับหญิง จะต้องมีการเก็บหอมรอมริบเป็นส่วนตัว เพื่อป้องกันแก้ข้อขัดข้องอาจจะเกิดขึ้นทุกๆ โอกาส

หลัก ๑๐ ประการผู้หญิงควรยึดไว้สำหรับเลือกคู่ครอง

๑. อย่าเลือกผู้ชายที่มีฐานะสูงกว่าคุณมากเกินไป

๒. อย่าเลือชายที่อ่อนแอ กรีดกรายชอบทำตนเป็นเจ้าสำราญ เกียจคร้านในการประกอบอาชีพ

๓. อย่าเลือกรักผู้ชายที่มีพื้น การศึกษาหรือระดับความรู้น้อยกว่าตน

๔. อย่าเลือกรักผู้ชายที่ไร้จรรยามรรยาท ไร้ศีลธรรม ถึงแม้ว่า เขาจะมีฐานะดีสักเพียงใดก็ตาม

๕. อย่าเลือกรักผู้ชายที่ต่างชนิดศาสนากับคุณ
๖. อย่าเลือกรักผู้ชายที่บิดามารดาของคุณไม่ชอบ
๗. อย่าเลือกรักผู้ชายเจ้าชู้, ขี้เมา, และเล่นการพนัน
๘. อย่าเลือกผู้ชายที่มีวัยอ่อนกว่าคุณ
๙. อย่าเลือกรักผู้ชายที่มีวัยแก่กว่าคุณมากเกินไป
๑๐. อย่าเลือกรักผู้ชายที่มีรสนิยม, ทัศนะ ตรงกันข้ามกับคุณ

คุณลักษณะของผู้ชายที่ดี

๑. ยกย่องให้เกียรติคนรักทั้งต่อหน้าและลับหลัง

๒. เคารพนับถือบิดามารดาของคนรัก เช่นเดียวกับบิดามารดาของตน

๓. มีอาชีพแน่นอนมั่นคง เป็นคนรักความก้าวหน้า รู้จักการฝึกฝนและฟื้นฟูตนเองและฐานะของตนอยู่เสมอ

๔. เว้นจากอบายมุข คือ ดื่มน้ำเมา, เที่ยวกลางคืน, เที่ยวดูการเล่น, เล่นการพนันเก่ง, เที่ยวคบคนไม่ดีเป็นมิตร เกียจคร้านทำการงานประกอบอาชีพ, เว้นจากยาเสพติดทุกๆ อย่าง

๕. สุภาพเรียบร้อย ไม่เย่อหยิ่งจองหอง

๖. ไม่พยายามทำลายคนรัก รู้จักถนอมน้ำใจ

๗. ยินดีแยกทางกับคนรัก ไม่กีดกันขัดขวางเมื่อคนรักของเราได้พบผู้ชายที่ดีกว่า

๘. ซื่อสัตย์ต่อคนรักทั้งต่อหน้าและลับหลัง

๙. มีน้ำใจเต็มด้วยความเมตตากรุณา

๑๐. ไม่ใจแคบตระหนี่ขี้เหนียว แต่ไม่ใช่เป็นคนสุรุ่ยสุร่าย

๑๑. เคารพรักนับถือเพื่อนของคนรัก เหมือนอย่างคู่รักของตนเอง

ความรักคือดาบสองคม

ความรัก หมายความกว้าง และมีแตกต่างกันเช่นความรักของพ่อแม่มีต่อลูก ความรักของอาจารย์มีต่อศิษย์ ความรักระหว่างเพื่อนสหาย ความรักระหวางสามีภรรยา หรือชายหนุ่มหญิงสาว มันมีความแตกต่างกันในทางจิตใจ มันเป็นคำที่มีทั้งเสน่ห์ และไพเราะเร้าใจ

ความรักของพ่อแม่ที่มีต่อลูก เป็นความรักที่ประกอบด้วยความเมตตากรุณา สงสารและเอ็นดู มีความห่วงใย และเต็มไปด้วยความเสียสละ เป็นความรักที่บริสุทธิ์ เพียบพร้อมไปด้วยคุณค่ายิ่งกว่าความรักใดๆ ทั้งหมด ถือว่าเป็นยอดแห่งความรักบูชา

ความรักระหว่างเพื่อนฝูงมิตรสหาย เป็นความรักแห่งมิตรภาพ ความรักประเทศชาติของหมู่มนุษย์ เป็นความรักที่เกิดจากสัญชาตญาณของมนุษย์ ส่วนความรัก ระหว่างสามีภรรยา หรือระหว่างคู่หมั้น ระหว่างชายหนุ่มหญิงสาว เป็นความรักที่มีชีวิตที่ละเอียดอ่อน และเต็มไปด้วยพิศวาทเสน่หา เป็นความรักที่ร้อนแรง ประหนึ่งว่าละกลืนกันลงไปได้ ความรักชนิดนี้อาจจะเป็นความชังและความอาฆาตไปในที่สุดก็ได้ เป็นความรักที่ไม่ยั่งยืน

ความรักระหว่างหนุ่มสาวนั้น สำหรับผู้ชายนั้นเป็นความรักที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว กระทันหันและเบื่อหน่ายเร็ว แต่สำหรับความรักของผู้หญิงเกิดช้าและจืดจางยาก เวลาผู้ชายพบหญิงที่มีรูปร่างหน้าตาที่ต้องตาต้องใจก็เกิดความรักเสน่หา เมื่อได้แต่งงานกันแล้วความรักเมื่อแรกพบก็จะจืดจางลงไป เพราะความเคยชิน และกลับกลายมาเป็นความรัก และความสงสาร

ถ้าผู้หญิงที่เป็นภรรยานั้นเป็นผู้มีคุณสมบัติดี รู้จักผ่อนสั้นผ่อนยาว รู้จักเอาอกเอาใจและเป็นแม่บ้านแม่เรือนที่ดีแล้ว ความเสน่หาก็จะกลายมาเป็นความเห็นใจและความสงสาร ก็จะดูดดื่มกระชับเกลียวให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น กลายเป็นความรักที่ถาวร และมั่นคงเสียกว่าเป็นความรักที่มั่นคง ถ้าผู้หญิงนั้นมีแต่รูปสมบัติ ไม่มีคุณสมบัติประจำตัวเอง ไม่รู้จักเอาใจกัน ไม่รู้จักหน้าที่ของตนเอาแต่ที่เที่ยวเตร่ฟุ้งเฟ้อ ผลาญทรัพย์สมบัติ เป็นนักการพนัน ความรักและความสงสารที่สามีมีอยู่ก็จะจืดจางหายไป ไม่มีคุณธรรมเป็นเครื่องผูกใจเป็นเหตุให้เกิดการทะเลาะวิวาทกันภายในครอบครัว ในที่สุดก็หย่าร้างกันไป

โดยประเพณีแล้ว ผู้หญิงไม่มีโอกาสจะเลือกคู่เหมือนกับผู้ชาย มักจะถือเอาความเห็นและข้อแนะนำของผู้ใหญ่เป็นหลักเกณฑ์ เมื่อตนได้ตอบยินยอมตามคำแนะนำของผู้ใหญ่ ก็เกิดความกลัว ความกังวลใจ ในที่สุดก็ถือเอาตามบุญตามกรรมมาเป็นเครื่องปลอบใจตนเองเมื่อได้หมั้นแล้ว ฝ่ายชายไปมาหาสู่เสมอๆ จักคุ้นเคยเป็นกันเอง ฝ่ายหญิงก็จะเกิดความสงสาร ในที่สุดก็จะกลายเป็นความรักโดยไม่รู้ตัว ความรักของผู้หญิงนั้น อาจจะเกิดขึ้นอยู่ ๓ ระยะ คือ ผู้หญิงเกิดความสงสารก่อน เช่น โดยนึกว่าทำอย่างไรเสีย ชายคนนั้นก็จะต้องเป็นของตนแล้ว จะดีหรือจะเลวอย่างไรก็จะเป็นของตน ยิ่งเห็นเขามาฝากรักและเอาอกเอาใจ เที่ยวไปมาทั้งค่ำคืน ฝนตกฟ้าร้องก็อุตส่าห์มาหา ยอมเป็นทาสแห่งความรักเช่นนี้ ก็เกิดความรักสงสารขึ้น ความสงสารนี้แหละเป็นบ่อเกิดแห่งความรักของผู้หญิง

ระยะที่ ๒ เมื่อผู้หญิงเห็นผู้ชายคนนั้นเป็นคนซื่อสัตว์ต่อตนเห็นใจที่เขามาฝากความรักให้แก่ตนคนเดียว เห็นใจเขาที่มาเฝ้าปรนนิบัติและเอาอกเอาใจ จนเกิดเป็นความรักอันถาวรขึ้น

ระยะที่ ๓ เมื่อผู้หญิงเกิดความรักขึ้นแล้ว ก็จะยึดถือว่าผู้ชายคนนั้นเป็นจองตนขึ้นมาทันที ไม่อยากให้เป็นของคนอื่น เกิดความหวงแหนและเป็นห่วงเป็นใยขึ้น ต้องการอยู่ใกล้ชิดเขา ต้องการพบเห็นเขา ต้องการพูดถึงเขา

อยู่เสมอๆ ไม่ต้องการให้ใครมาแย่ง ต้องการมอบความรักให้แก่เขาคนเดียวเท่านั้น

ความรักของผู้ชายนั้นมีความแตกต่างกันโดยผู้ชายเกิดความรัก แล้วต่อมาก็มีความเห็นใจถึงเกิดความสงสาร ส่วนผู้หญิงนั้นกลับกัน มีความสงสารก่อน แล้วก็เกิดความเห็นใจ แล้วจึงถึงความรัก ความรักของผู้หญิงเกิดขึ้นโดยไม่รู้ตัว

“บทสุดท้าย”

หัวใจประทีปแห่งความสำเร็จ

หนังสือนี้เป็นแนวทางบุกเบิกทางอนาคตของท่านเป็นอย่างดี และเป็นการขจัดความสงสัยและแคลงใจของท่านได้เป็นอย่างดีจุดมุ่งหมายของผู้แต่ง เพื่อจะแก้ปมด้อย และปัญหาชีวิตให้แก่ทุกๆ คน ผู้ที่หวังสร้างอนาคตของตนให้เจริญรุ่งเรือง เป็นหนังสือเล่มเดียวที่เป็นเสมือนหนึ่งคู่มือของชีวิตสำหรับนักต่อสู้ในวิถีชีวิตโดยเฉพาะ ซึ่งตั้งแต่บทแรกและบทสุดท้าย จะสร้างความตื่นเต้น, ความฮึกเหิมและความทะเยอทะยาน, ความมุมานะให้แก่ผู้อ่านตลอดเวลา

ขอให้ท่านจงนึกว่า “สวรรค์ได้ประทานสมองไว้ให้มนุษย์” ดังนั้นมันสมองนี้เองสวรรค์ได้สอด “พรพิเศษ” ไว้แล้วอย่างครบถ้วน แต่น่าเสียใจผู้ที่เป็นมันสมองไม่เข้าใจจะใช้ ไม่มีกุญแจทองที่จะไขลายแทงอันพิเศษ จากขุมปัญญาออกมาให้เป็นประโยชน์ ผลที่สุดก็ตีโพยตีพายโทษเทวดา-ฟ้าดิน โทษผีสางนางไม้ โทษโชค โทษเคราะห์ โทษอะไรต่ออะไรยุ่งเหยิงไปหมด

การใช้ความคิด ให้ได้ผลนั้นยากที่สุด และเมื่อคิดแล้วจะต้องมีสิ่งประกอบด้วย มิใช่ว่าท่านคิดที่จะนั่งรถเก๋ง อยากได้ตึกหรูหรา จะได้ดังคิดเมื่อไร ความคิดที่จะบังเกิดผล ๑๐๐% นั้นจะต้องนำไปใช้กับ “งาน” ที่เหมาะสมบวกกับความเชื่อมั่นและเด็ดเดี่ยว ผสมกับความต้องการที่รุนแรงความคิดนั้นจึงจะสำเร็จเข้าหลักเกณฑ์ ความคิดและมันสมองน้อยๆ ของมนุษย์นี้เอง สามารถสร้างให้มนุษย์เป็นผู้วิเศษกว่าทุกสิ่งอยู่ในโลก สร้างให้

มนุษย์ "เป็นเศรษฐี"

การสร้างความสำเร็จ จะต้องอาศัยเวลาประกอบด้วยโดยเฉพาะ "ความอดทน" เป็นสิ่งสำคัญมากกว่าสิ่งอื่นใด มร. แบนีส์จะบุกเบิกทางชีวิตของเขาไปสู่ประตูชัยแห่งความสำเร็จได้นั้น เขาต้องอาศัย "ความปรารถนาอันรุนแรง" ของเขาในการดำเนินงาน "แต่ความมานะอันแรงกล้าแห่งจิตใจของเขานั้นมีมากนัก ดังนั้น เขาจึงไม่ยอมหยุดนิ่ง และพยายามทีละเล็กละน้อย เท่าที่สติปัญญากำลังความสามารถของเขาจะอำนวยให้ ด้วยความมานะบากบั่นของเขานั้นเอง มร. แบนีส์ ก็ชนะความฝันของตัวเอง เขาได้ทำให้โลกต้องพิศวงงงงวยในความสามารถของเขา "ความปรารถนาอันรุนแรง" เป็นทั้ง "ยาพิษ" และ "อุปสรรค" แห่งความก้าวหน้าของมนุษย์ "พรพิเศษ" ของ มร.แบนีส์ คือ "ความเด็ดเดี่ยวแน่วแน่ใจ" เป็นกระแสร์สร้างพลังงานให้ประสพความสำเร็จ

มร. แบนีส์ พูดว่า *"มนุษย์เรานั้น หากเขามีความปรารถนาอันแรงกล้าที่จะได้สิ่งใด สิ่งนั้นๆ มักจะมาหลอกหลอนเป็นอุปทานเขาตลอดเวลา ซึ่งคล้ายกับจะเตือนให้เขา มีการรู้ล่วงหน้า และพร้อมที่จะรับเอา"*

"การที่มนุษย์เราจะชนะจิตใจของตนเอง ด้วยการรอคอยผลงานอันแน่แน่วของเขา ด้วยน้ำใจอันแน่วแน่อดทนจนกว่างานชิ้นนั้นจะเป็นผลสำเร็จ หรือจนกว่าความฝันอันหลอกหลอนนั้นจะเป็นความจริงขึ้นมา แต่มันก็เป็นไปได้ในที่สุด ! ถ้าเขาผู้นั้นไม่เป็นคนใจรวนเร และยอมแพ้เสียกลางคัน"

"ในสมองของมนุษย์เรานี้ เต็มไปด้วยขุมทองและทรัพย์อันล้ำค่า"

"จิตใจอันแรงกล้า และมันสมองอันเปรื่องปราชญ์ของเขา สร้างให้เขากลายเป็นเศรษฐี" ความคิดที่ผ่านเข้าสู่มนุษย์นั้นน้อยคนนักที่จะจับฉวย หรือบังคับมันไว้ได้ เพราะขาดความระมัดระวัง และสนใจนั่นเองเขาจึงปล่อยนาทีทองให้โบยบินไปอย่างน่าเสียใจยิ่ง โดยมิได้นำมาขบคิดหรือดัดแปลงให้เกิดผลประโยชน์แก่ตัวเอง นี่แหละคือปมด้อยอันใหญ่หลวงของมนุษย์ผู้ประมาทเลินเล่อมักจะพากันมองผ่านไป" และผลที่สุดก็คร่ำครวญอยู่แต่คำว่า "จน" และจะจนไปตลอดชาติ"

ฉะนั้น จงอย่าได้มีการลังเลหรือนิ่งนอนใจอยู่อีกเลย ตื่นเถิด ! ท่านที่รัก และเคารพ โปรดตื่นจากความงมงายตื่นจากความมัวเมาต่างๆ แล้วหันมาใช้มันสมองของท่านโดยรอบคอบสุขุม

ทุกคนเกิดมาด้วยร่างกายอันเปลือยเปล่า ด้วยกันทั้งนั้นแบนีส์, เฮนรี ฟอร์ด, และเอ็ดดิสัน ก็เช่นกัน แต่เขารู้ว่า “อะไร” ที่ชีวิตของเขามีความ “ปรารถนาและต้องการ” ดังนั้นเขาจึงมีความพยายามอันแรงกล้า และยืนหยัดอยู่จนถึงวินาทีสุดท้าย ด้วยการ “คิดค้น” ของเขา เพื่อจะก้าวไปสู่บั้นปลายของมันคือ “หลักชัย”

สันดานที่ติดตัวของมนุษย์ซึ่งยากแก่การแก้ให้หายได้นั้นคงจะไม่มีอะไรที่ยิ่งใหญ่ไปกว่า “นิสัยขี้แพ้” เขาจะยอมให้ความพลาดหวังเพียงเล็กน้อยมาทำลายอนาคต และความก้าวหน้าอย่างน่าเสียดาย เขาจะยอมจำนนยกธงขาวเอาง่ายๆ ขณะที่เขาพบกับ “ความล้มเหลว” เพียงเล็กน้อยไม่สมกับเหตุผล ทั้งๆ บางครั้งสิ่งที่เขาควรจะได้นั้น กำลังเดินเข้ามาหาแล้ว อยู่แค่จมูกแต่แล้วเขาก็ยอมปล่อยให้มันถูกทำลายไปเสีย โดยมิทันได้เชยชม และบางคนก็ยอมให้อาการ “ขี้แพ้” หรือขี้ขลาดตาขาวนี้ มาเป็นเครื่องทำลายอนาคตและความก้าวหน้าของตน คนละหลายครั้ง โดยมิได้มีการแก้ไขหรือคิดปรับปรุงตัวเอง “จากสิ่งร้ายให้กลายเป็นดี” โดยยอมทอดอาลัย และท้อถอยเสียง่ายๆ

“จงปักหลักมั่น” ไม่ยอมถอยหลังอย่างเด็ดขาด แล้วผลจากการ “ดื้อดึงและอดทน” นั่นเองที่จะนำมาซึ่ง “ชัยชนะ” ในบั้นปลาย

ผู้ใดก็ตามในโลกนี้ จะได้พบกับความ “ความสำเร็จ” นั้นเขาผู้นั้นจะต้องผ่านและพบกับ “อุปสรรค” เล็กๆ น้อยๆ มาแล้ว เขาจะต้องผ่านกับความ “ผิดหวัง” มาแล้ว สิ่งเหล่านี้แหละคือ “การปราชัย” เล็กๆ น้อยๆ ถ้าหากผู้ใดมีความไม่เข้มแข็งและมั่นคง ปล่อยให้สิ่งนั้นมาเป็นเจ้าแห่งหัวใจแล้ว มันก็จะทำให้เขา “ยอมจำนน” เอาง่ายๆ เขาก็ต้องกลายเป็น “ผู้แพ้” ไป เพราะความ “ไม่อดทนหนักแน่น”

มนุษย์ทุกคนนิยม "กระทำ" กันคือ ถ้าเขาพบกับอุปสรรคและความลำบากเพียงเล็กน้อย ก็ยอมจำนนเสียง่ายๆ อย่างน่าเสียดาย

ท่านนักศึกษาทั้งหลาย โปรดอ่านในถ้อยคำนี้หลายๆ ครั้ง "ความสำเร็จอันยิ่งใหญ่ที่พวกเขาได้รับนั้น มันจะมาพร้อมกันกับความสำเร็จ และความปราชัย ที่วิ่งคู่ขนานกันมาและจะชนะกันอย่างคู่คี่ในบั้นปลาย ผิดกันเพียงแต้มเดียวเท่านั้น"

มนุษย์เรามักจะตัดสินโชคชะตาของตนเองด้วยการ "ยอมยกธงขาว" เสียก่อน ทั้งๆ ที่จะถึงหลักชัยอยู่แค่จมูกนั่นเอง เขาเดินมาถึงแล้ว ๙๙% แต่กลับยอมให้ขาอ่อน และทรุดลงตรงก้าวสุดท้ายแห่ง "ชัยชนะ" เสีย

จงโปรดจดจำไว้ว่า "ความผิดหวัง" คอยหาโอกาสก่อกวน และทำลายในขณะที่มนุษย์จะก้าวขึ้นสู่บัลลังก์ "ชัยชนะแห่งความสำเร็จ" รอมร่อแล้วนั่นเอง จะผลักมันให้ห่าง อย่ายินยอมให้มันอยู่ใกล้ชิดเราอย่างเด็ดขาด

บันไดพาท่านไปสู่การเป็นเศรษฐี

จงปลุกใจของท่านให้เกิดความทะเยอทะยาน และบังเกิด "ความนึกคิด" ความร่ำรวยซึ่งเรานิยมเรียกกันว่า โชค หรือ ลาภนั้น เมื่อถึงคราวที่มันจะมาสู่ผู้ใดแล้ว มักจะพรั่งพรูไหลมาเทมาอย่างรวดเร็ว และมากมายล้นเหลืออย่างพิศวง ด้วยความแปลกใจ บทจะมาก็หลั่งไหลมาอย่างไม่รู้ตัว บทไม่มาก็ค๊อย-คอยจนอ่อนใจ ไม่รู้ว่าหลบซ่อนอยู่ที่ตรงไหน คนเราก็มักจะพูดว่า โชคดีในปีนี้ หมดเคราะห์ หมดกรรม

ทุกคนเชื่อว่า "ความร่ำรวย" นั้น จะมาสู่ผู้ที่มีความขยันหมั่นเพียรและอดทนเท่านั้น มันจะไม่มาสู่ผู้ที่นอนคอย นั่งคอยโชคชะตาบันดาล แต่ทุกคนอยากเป็น "เศรษฐี" การที่จะเป็นเศรษฐีได้หรือไม่นั่นอยู่ที่ "กำลังใจ" ของท่านเป็นรากฐานโปรดจำไว้ด้วยว่า "การกระทำของท่านนั้น มิใช่สักว่า ทำส่งเดชหรือทำตามแบบ "ตามบุญตามกรรม" ท่านจงทำอย่างจริงจังด้วยใจรักโดยไม่มีความท้อถอย เสียกลางคัน และข้าพเจ้าเชื่อว่าทุกคนต้องการคำแนะนำที่ดีในทาง "ร่ำรวย"

จุดอ่อน ! ที่ฝังแน่นอยู่ในตัวมนุษย์ ส่วนมากก็คือ "การหลอกตัวเองไม่เชื่อตัวของตัว" ไม่ว่าจะจับสิ่งใด เงาแห่งความไม่แน่ใจของเจ้ามักจะปรากฏขึ้นเสียก่อนทุกครั้งไป เนื่องจากเขาครุ่นคิด และสนใจอยู่แต่คำๆ เดียวว่า "เป็นไปไม่ได้" อยู่ทุกลมหายใจเข้าออก

"ความสำเร็จ" จะมาสู่ผู้ที่มี "จิตสำนึกอยู่แต่ความสำเร็จ" อย่างเดียว "ความปราชัย" จะมาสู่แต่ผู้ที่มี "จิตสำนึกอยู่แต่ความปราชัย" เพราะความ

ไม่แน่นอนรวนเรเป็นต้นเหตุ และทำให้ตนตกอยู่ในภายใต้อิทธิพลแห่งความอ่อนแอตลอดไป

"จุดอ่อน หรือ ปมด้อย" อีกชนิดหนึ่งที่มีอยู่ในตัวของมนุษย์ก็คือ "นิสัยเชื่อง่าย" และชอบพูดหรือทำอะไรด้วย "การคาดคะเน" หรือเดาสุ่มอย่างผิดๆ ถูกๆ

บางท่านอาจจะหัวเราะ ในคำที่ว่า "ความคิดและเป็นเศรษฐี" มีความจริง หรือเป็นไปได้ ทุกคนมีความเชื่อมั่นอยู่อย่างเดียวคือ "เงิน" นอกนั้นไม่มีสิ่งใดจะช่วยให้มนุษย์ร่ำรวยขึ้นมา การคิดเช่นนี้ ผิดถนัด และน่าสงสารอย่างช่วยไม่ได้ และบุคคลที่มักคิดว่า "มันเป็นไปไม่ได้" ถ้าเขาคิดเช่นนี้ เพราะเขามิได้คิดที่จะ "ร่ำรวย" มิได้คิดที่จะเป็น "เศรษฐีมหาเศรษฐี" เหมือนอย่างผู้อื่น และมันสมองของผู้นั้น ก็ถูกพอกไว้แต่ความยากจน, สิ้นหวัง, ความเศร้าโศกเสียใจ, และท้อถอย" จงจำไว้ว่า "ท่านเป็นนายที่กำโชคชะตาของท่าน และเป็นทั้งกับตัวผู้ถือหางเสือของท่านด้วย"

เฮนเลย์ได้เขียนไว้ด้วยเหตุผลว่า

"มนุษย์เราสามารถที่จะบังคับจิตใจ และความนึกคิดของเราได้ตามต้องการ เพราะว่า การดำเนินของชีวิตของมนุษย์นั้น จะต้องอาศัยสิ่งทั้งสอง *คือ "ตัวของตัว และจิตใจ" เท่านั้น ผู้ที่นำให้วิถีชีวิตดำเนินไปตามทางของมันได้อย่างราบรื่น หรือไปสู่ห้วงหายนะ"*

ก่อนที่มนุษย์จะสร้างตัวไปสู่ความเป็นปึกแผ่นร่ำรวย อย่างมหาศาลได้นั้น ก่อนอื่นกระแสดวงจิตของเขาจะครุ่นคิดและจดจ่ออยู่แต่สิ่งนั้น และต่อจากนั้นก็จะค่อยๆ แปรสภาพไปสู่ความต้องการ-ความปรารถนา จากความปรารถนาอันรุนแรงนั้น ก็จะทำให้เกิดความสำนึก ปลุกให้เกิดความกระตือรือร้นขึ้นมาตามลำดับ เมื่อความกระตือรือร้นนี้ขึ้นถึงสุดยอดแล้ว มันก็บังคับให้มนุษย์มีการกระทำขึ้นมาทันที คือ ต้องเตรียมแผนการ หรือวิธีการอันจะนำไปเป็นสิ่งแลกเปลี่ยนกับ "เงิน"

เดี๋ยวนี้ สมควรแก่เวลาแล้วที่ท่านจะก้าวขึ้นสู่เวที เพื่อทำการพิสูจน์ตัวเอง พิสูจน์ความแข็งแกร่งแห่งปัญญาของท่านเพื่อ "ชื่อเสียง" และ "ความร่ำรวย" ของท่านต่อไป ฉะนั้น โปรดทำใจให้ปลอดโปร่ง และด้วยน้ำใจอันกว้างขวางของนักกีฬา แล้วติดตามศึกษาจากชีวะประวัติการสร้างตัวของบุคคลที่สำคัญๆ ไม่น่อยกว่า ๕๐๐ ท่านขึ้นไป ซึ่งแต่ละท่านก็ฝ่าฟันมรสุมของชีวิตมาแล้วอย่างโชกโชน และให้ทัศนต่างๆ กัน แต่ทว่าจุดเริ่มต้นของพวกเขาเหล่านั้น จะเริ่มขึ้นมาจากจุดเดียวกันทั้งนั้น ทุกท่านศึกษามาตั้งแต่ ก-ข, จากความยากจน, ไร้การศึกษา, ไม่มีวาสนา, หรือเกียรติยศใดๆ มาเป็นเครื่องเชิดชูทั้งสิ้น จากการไม่มีอะไรเลยจนขึ้นไปถึงความยิ่งใหญ่ เป็นถึงขั้นเศรษฐีมหาเศรษฐีไปในที่สุด

ประชาชนจำนวนล้านๆ ชีวิต กำลังเผชิญกับความอดอยาก ขาดแคลน, เผชิญกับชีวิตที่มืดมน, เผชิญกับการว่างงาน, เผชิญกับการไม่มีสถานที่ศึกษาเล่าเรียน เพื่อก้าวไปสู่ความสำเร็จ, ที่สำคัญที่สุด คือ

"การปรับปรุง" จากสิ่งที่สูญเสียไปในอดีต ให้กลับมีสภาพดีขึ้นมาอีกนั้น เป็นของที่ทำไม่ได้ง่ายๆ จนกว่าจะมีผู้ให้แสงสว่างในการนำทางของเขาเมื่อใดนั้นแหละ ข้าพเจ้ากล้าพูดได้อย่างเต็มปากว่า เขาเหล่านั้นวิ่งมาปรึกษาขอความช่วยเหลือจากคุณอย่างแน่นอน ถ้าคุณจะเปิดโอกาสให้เขาเข้าพบได้

คนอเมริกากำลังตั้งตาคอยด้วยความกระหาย ในการใคร่จะทราบว่า "ทำอย่างไร" พวกเขาจึงจะสามารถเปลี่ยน "ความคิด ให้เป็น "ดอลล่าร์" ขึ้นมาได้ เขาเหล่านี้ล้วนแต่ยากจนไม่มีทุนเป็นล้านๆ ในการสร้างตัว เขามีมือมีเท้า และสมองเท่านั้น ที่จะใช้เป็นเดิมพันในการก่อร่างสร้างตัว

เขาไม่มีเวลาพอที่จะแก้ตัว นอกจากตั้งใจอย่างเด็ดเดี่ยวว่าจะต้อง "ก้าวไปข้างหน้า" ตลอดไปอย่างไม่หยุดยั้ง ไม่ว่าเขาจะลง "นรก" หรือขึ้น "สวรรค์"

บุคคลผู้ที่หวังในความสำเร็จ และกำชัยชนะในกำมือ จึงจำเป็นที่สุดที่จะต้องตัดความกังวล และห่วงใยในเบื้องหลังให้หมด เขาจะต้องเผาและทำลายหนทางเบื้องหลังให้หมด เพื่อจะทำให้เขาเกิดความมานะ และฮึกเหิมในอันที่จะบุกตลุยไปข้างหน้า โดยมิได้พรั่นพรึ่งต่อภัยอันตรายใดๆ ทั้งสิ้น มันจะทำให้เขาเข้าต่อสู้กับอุปสรรคข้างหน้า อย่างสุนัขจนตรอก สู้จนกว่าจะได้ "ชัยชนะ" ซึ่งมันเป็นหนทางเดียวและแน่นอนที่สุดที่เขาจะพบกับความ "สำเร็จ" ในบั้นปลาย

สูตรแห่งความร่ำรวย

มนุษย์ทุกคนพอที่จะหาเลี้ยงตัวได้ทุกคน ย่อมมีความกระตือรือร้นและ "ปรารถนา" แต่มันจะต้องปรารถนาที่จริงจังรุนแรงยิ่งกว่าครั้งใดๆ ในชีวิต ความกระหาย เป็นจุดหมายสำคัญยิ่ง ที่จะนำตัวท่านไปสู่ "ความร่ำรวย" จะต้องสร้างตัวเองให้กระตือรือร้น วางแผนการและลู่ทางอันแน่นอน พร้อมทั้งกำลังใจอันเข้มแข็งและเด็ดเดี่ยว ไม่ยอมให้อุปสรรคใดๆ มาขวางกั้นการดำเนินงานได้เป็นอันขาด

ท่านต้องทำใจให้เป็นสมาธิ โดยมิได้หวั่นเกรงภยันตรายใดๆ ไม่ว่าฝนจะตกแดดจะออก หรือฟ้าจะร้องอย่างไรก็ตาม มติของท่านต้องอยู่ที่ "ความสำเร็จ" อย่างเดียวเท่านั้น วิธีการดำเนินงานของท่านมีอยู่ ๖ ประการ คือ

๑. ให้ท่านกะงบประมาณจำนวนเงินอันแน่นอน ที่ท่านต้องการนั้นไว้ในใจ ให้มีขอบเขต มิให้น้อยเกินไปและมากเกินไป

๒. ตั้งปณิธานให้แน่วแน่ว่า ท่านมีสิ่งใดจะแลกเปลี่ยนเงินจำนวนนั้น เช่นมีแผนการณ์สักอย่างหนึ่ง หรือมีงานสักอย่างหนึ่ง ที่ท่านจะใช้ลงทุน

๓. จด วัน เดือน ปี ที่แน่นอนลงไปด้วย ว่าท่านจะต้องการเงินจำนวนนั้นวันใด, เดือนใด, ปีใด

๔. พยายามเพิ่มพูนพลิกแพลงการปฏิบัติงานของท่านทุกวิถีทาง และปฏิบัติทันทีทันใด ในขณะที่ "ความต้องการ" ของท่านขึ้นสุดขีด การผลัดวันประกันพรุ่งจะทำให้เกิดความเฉื่อยชาและท้อถอยเสีย

๕. วางแผนงานที่นำไปใช้ให้เรียบร้อย และถูกต้องแน่นอน สามารถนำประโยชน์ให้อย่างแน่นอน

๖. อ่านข้อความในตารางที่ท่านเขียนไว้ หรือคติปลุกใจให้เกิดความกระตือรือร้นวันละสองครั้ง อ่านดังๆ หลังจากเสร็จงาน, ก่อนเข้าห้องนอน, ตื่นนอนเช้า, "ในขณะที่ท่านกำลังอ่านอยู่นั้น จงมีความมั่นใจและจดจ่ออยู่ตลอดเวลา เสมือนหนึ่งว่าท่านได้เงินจำนวนนั้นมาไว้ในกำมือแล้ว

การฝึกหัดทั้ง ๖ อย่างนี้ มันสำคัญอยู่ที่ตัวท่าน จงพยายามปฏิบัติอย่างเคร่งครัด, ซื่อตรงต่อเวลาเสมอ มิใช่ว่าทำไปชนิดขอไปที ทำบ้างไม่ทำบ้าง ใช้การไม่ได้

จากความฝันของเรา จะเป็นสื่อนำมาซึ่ง "ความกระหายอันเร่งเร้า" ประดุจว่าท่านากำลังโหมไฟให้เผาผลาญทุกขณะมันจะทำให้ท่านบังเกิดความฮึกเหิม สิ่งใดที่เป็นอุปสรรคนั้น จะต้องอันตรธานไปสิ้น ไม่กล้าที่จะมากางกั้นหรือขัดขวางท่านอีกต่อไป เพราะไฟแห่งความต้องการ "เงิน" ของท่านรุนแรงยิ่งกว่าสิ่งใด มันสมองของท่านอัดเต็มไปด้วย "งานและเงิน"

ผู้ยิ่งใหญ่ทั้งหลาย ก่อนที่จะประสบความสำเร็จในชีวิตได้นั้น ทุกท่านจะต้องผ่านการฝันมาแล้วอย่างขนาดหนัก และถูกยั่วเย้าจากลาภสักการะทั้งหลายจนอดทนไม่ได้ เกิดฮึกขึ้นมาทันที หลังจากนั้นแผนการของเขา ก็จะถูกสร้างขึ้นมาอย่างปัจจุบันทันด่วน มันเป็นแผนการณ์ที่แน่นอน เต็มไปด้วยความหวังและรุนแรงไปด้วยไฟแห่ง "ความกระหาย" นำเขาเข้าไปพบกับ "เงิน" ในบั้นปลายสมกับความฝัน ท่านต้องสร้าง "ความฝัน" ให้เป็น "ความจริง"

ท่านจงอย่าได้มีการลังเล "การกระทำ" ใดๆ ที่ท่านเห็นว่าถูกต้องและดีและมั่นใจในอุดมคติของท่านแล้ว จงเดินไปเถิด เดินต่อไปข้างหน้า แล้วลงมือกระทำทันที ! ส่ง "ความฝัน" ของท่านล่วงหน้าไปยังจุดหมายของท่านเลยถึงว่าท่านจะประสบความพ่ายแพ้ และผิดหวังสักร้อยครั้งก็ตาม จงอย่าได้ท้อถอยบุกตลุยไปข้างหน้า อย่างไม่หวาดหวั่นเยี่ยงวีรบุรุษผู้กล้าหาญในสมรภูมิการแพ้นั่นแหละคือสัญญลักษณะแห่งการมี "ชัยชนะ" ในภายหลังจงจดจำไว้ว่า

"ทุกๆ ครั้งแห่งการพ่ายแพ้ของท่านนั้นแหละที่ได้แทรกไว้ด้วยความสำเร็จเท่าๆ กัน"

ถ้าท่านเป็นบุรุษที่เข้มแข็งและบึกบึนพอแล้ว "ความสำเร็จ" และทุกสิ่งจะเป็นของท่านอย่างไม่มีปัญหา

ไรท์ บราเดอร์ส ใฝ่ฝันที่จะเห็นเครื่องจักรบินได้อย่างแมลงวันและแมลงปอ แล้วในที่สุด ความฝันของเขาก็สำเร็จ ดังท่านจะเห็นได้จากเครื่องบินแบบต่างๆ บินฉวัดเฉวียนอยู่เหนือท้องฟ้า และไปทั่วทุกมุมโลกเวลาอันรวดเร็วอย่างมหัศจรรย์

สิ่งที่นำความสำเร็จอันยิ่งใหญ่ที่สุดของมนุษย์ ทั้งบั้นแรกและบั้นปลายของมัน "เกิดจากความฝัน" ฉะนั้น มโนภาพและวิญญาณ ความเพ้อฝันของมนุษย์ จะตื่นอยู่ด้วยการก่อกวนของทูตสวรรค์ "ความฝัน" เช่นปัจจุบันนี้อเมริกา แต่ก่อนจะไปโลกพระจันทร์ ก็ต้องใฝ่ฝัน และเพ้อเป็นนวนิยายไปก่อน สร้างโลกพระจันทร์ในมโนภาพของตน แล้วก็วาดภาพตามที่คิดเอาไว้ ในที่สุดความเพ้อฝันของอเมริกาก็กลายเป็นความจริง คือสามารถจะไปเหยียบโลกพระจันทร์อย่างแน่นอนในอนาคตอันใกล้นี้ ฉะนั้นความฝันนั้น ก็คือ "เพาะเม็ดแห่งความเป็นจริง"

จงตื่นขึ้นมาจากการหลับไหลเถิด ! ท่านพี่น้องที่เคารพรักของข้าพเจ้าลุกขึ้นมาและฟิตตัวใหม่ ขณะที่ท่านคือนักฝัน ผู้ยิ่งใหญ่ของโลกคนใหม่ดวงตาและโชคชะตาของท่านกำลังเด่นสูงส่งดุจพลุรุ่งฟ้าแล้ว

จงลุกขึ้นมาใหม่และท้าทายกับทุกสิ่งทุกอย่าง ดุจนักกีฬา จงฝึกตัวและฝึกใจให้เคยชินกับอุปสรรค

จงแข็งแกร่งดุจเหล็กกล้า

แล้วทำไมท่านจึงจะไม่ได้มาซึ่งสิ่งที่หัวใจร่ำร้อง และสมบัติอันล้ำค่า

จงจำไว้ว่า ! ทุกๆ คนในโลกนี้จะพบความสำเร็จของชีวิตจะต้องเผชิญกับอุปสรรคมาแล้วรอบด้านอย่างโชกโชน ต่างเริ่มต้นกันมาจาก "หนทางอันขรุขระแสนทุรกันดาลทั้งนั้น" บางครั้งก็ต้องกัดฟันสู้กับการเสียใจและเสีย

ขวัญมาแล้วอย่างอดทน เพราะทุกคนยังเชื่ออยู่ว่า จากสิ่งเหล่านี้เองที่ได้แทรกสิ่งอันล้ำค่าในร่างของมันท่านจะยอมแพ้ง่ายๆ อย่างนั้นหรือ !

จงเข้าใจหลีกเลี่ยงมันเสีย

จงผลักใสมันเสียทางอื่น

จงอย่าสนใจกับเจ้าระส่ำระสายเหล่านี้

คำว่า "แพ้" จะเข้ามาสิงอยู่ในตัวมนุษย์ เมื่อมนุษย์ เมื่อแบมือออกไป "รับ" มันมาไว้ !

ความเชื่อมั่นในตน

ความเชื่อมั่น นับว่าเป็นแนวทางนำไปสู่ความรุ่งเรืองในอนาคต มันเป็นส่วนหนึ่งของจิตใจ หัวใจที่จะสร้างให้เกิดความเชื่อมั่นนั้นย่อมเกิดใน ๒ สถานคือ

๑. ความเชื่อมั่นในตัวของตัวเอง

๒. ความเชื่อมั่นอันไม่มีขอบเขต

วิธีปลุกตัวเองให้เกิดความเชื่อมั่น ท่านจะต้องเตือนตัวเองเสมอว่า

๑. "ความเชื่อมั่น" คือ "ยาอายุวัฒนะหรือยาทิพย์" ไม่รู้จักแตกดับมั่นคงถาวรเสมอไป จะสร้างให้ท่านเกิดมีพลังงาน และอานุภาพเข้มแข็ง มีแต่จะเร่งเร้าให้ท่านมีแต่ความกระตือรือล้น

๒. "ความเชื่อมั่น" คือหัวใจที่จะนำท่านไปพบกับความร่ำรวยและโชคลาภอันมหาศาล

๓. "ความเชื่อมั่น" จะนำท่านไปพบสิ่งที่ท่านยังไม่เคยพบ และนำท่านให้มุ่งไปสู่แนวหลักการอันแน่นอน

๔. "ความเชื่อมั่น" คือยาถอนพิษขนานเดียว ซึ่งจะรู้จักดีในหมู่มนุษย์ที่มีความ "ผิดหวัง"

๕. "ความเชื่อมั่น" คือ "ยาเคมี" สำหรับใช้ผสมกับการแสวงหาโชคลาภ

๖. "ความเชื่อมั่น" เป็นยาชูกำลังใจ เพิ่มพูนสมรรถภาพสร้างให้เกิดวิญญาณ การกระทำขึ้น

๗. “ความเชื่อมั่น” เป็นอุปกรณ์อันดีที่จะพาให้มนุษย์ไปถึงจุดหมายปลายทางได้

๘. ดำเนินงานอันถูกต้องแล้ว ท่านจะได้ส่วนแบ่งนั้นอย่างยุติธรรมที่สุด จงอย่าลืมว่า “เงินดีงานก็ดี” “และคนดีก็ย่อมได้งานดี”

กุญแจสวรรค์เปิดทางสู่ความสำเร็จ

ทุกสิ่งทุกอย่างที่มนุษย์สร้างสรรขึ้นมา เกิดขึ้นจาก "ความกระหาย" หรือการดิ้นรนของมนุษย์ ผู้ที่จะทำงานสิ่งใดลงไปให้เป็นผลสำเร็จจะต้องมี "แผนการ" อันแนบเนียนขึ้นมาก่อนเสมือนหนึ่งสถาปนิกผู้ฉลาด ย่อมมีโครงการอันแน่วแน่ มีปัญหาอยู่ว่า ทำอย่างไร ท่านจึงจะได้แผนผัง หรือโครงการอันถูกต้องด้วยวิธีการ โครงการอันถูกต้องจะพิจารณาในหลักดังต่อไปนี้

๑. ท่านควรจะมีเพื่อนดีร่วมงาน โดยดำเนินตามแผนการที่ท่านวางไว้ เพื่อให้ได้มาซึ่งเงินจำนวนหนึ่ง โดยการปฏิบัติอย่างจริงจัง

๒. ก่อนที่ท่านจะดำเนินงาน ท่านจะต้องตรึกตรองและตัดสินใจดูเสียก่อนว่าท่านจะได้ประโยชน์หรือมีกำไร

๓. ท่านต้องรู้ว่า ขณะนี้ท่านกำลังดำเนินงานชิ้นใหญ่อยู่ จงมีความ "มั่นใจ" ว่าท่านจะต้องเป็นผู้กำ "ความมีชัย" ไว้อย่างเด็ดขาด แผนการนั้นจะต้องแนบเนียนและแน่วแน่จริงๆ โดยไม่ต้องให้มีการแก้ไขเป็นคำรบสอง

๔. ท่านจะต้องมีโอกาสดีจริงๆ มีแนวทางและความชำนาญเป็นอย่างดี มีการศึกษาพอสมควร มีจินตนาการเหนือผู้อื่น เป็นแนวทางราบรื่นที่จะทำให้งานของท่านดำเนินไปด้วยดี ซึ่งเป็นแนวทางที่ผู้ยิ่งใหญ่ทั้งหลายได้ใช้เป็นผลดีมาแล้ว

สำหรับโครงการที่ท่านจะใช้ในการสร้างตัว หรือสร้างฐานะก็ดีจำเป็นอย่างยิ่งจะต้องมีการปรึกษาหารือกับผู้อื่น หรือในกลุ่มชาวคณะเพื่อนฝูงบ้าง

เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน ให้มีการรัดกุมและเหมาะสมยิ่งขึ้น แต่ท่านอาจจะวาดเค้าโครงของมันได้ด้วยตนเองเหมือนกัน

เมื่อท่านได้สร้างเค้าโครงเสร็จแล้ว ก็สมควรที่จะนำไปเสนอให้ผู้อื่นตรวจทานดูอีกทีหนึ่งได้ก็ยิ่งดี เพื่อความไม่ประมาท เพราะการกระทำใดๆ ก็ดี เมื่อมีการรวมหัวและปรึกษาหารือกันหลายๆ คนแล้ว แผนการนั้นๆ จะสมบูรณ์ยิ่งขึ้นอีกมากทีเดียว

บางที แผนการของท่านจะใช้ไม่ได้ผลในครั้งแรก จงอย่าได้ตกใจหรือท้อถอยเป็นอันขาด ตั้งตนใหม่ด้วยโครงสร้างที่ดี และแนบเนียนยิ่งกว่าเก่า ถึงแม้ว่า จะต้องมีการล้มเหลวไปถึงสองครั้ง สองคราวก็ตาม จงพยายามกัดฟันลุกขึ้นมาใหม่ เพราะ *"ความอดทนนั้นคือยาขนานวิเศษ"*

การที่ท่านไม่สำเร็จในวันนี้นั้น จงเข้าใจว่า แผนการดำเนินงานของท่านนั้นยังไม่รัดกุม และไม่แนบเนียนพอก็แล้วกัน ช่างมัน ! จงอย่าได้เอามาใส่ใจ และกังวลต่อสิ่งที่ผ่านไปแล้ว เพราะมันจะกลับคืนมาอีกไม่ได้อีกแล้วเป็นอันขาด ฉะนั้นทางที่ดีที่สุด คือ ตั้งต้นใหม่ แก้ไขมันด้วยวิธีที่ดีกว่าเดิม แล้วท่านจะต้องสำเร็จ อาจจะเป็นวันพรุ่งนี้ หรือมะรืนก็ได้ ใครจะรู้ มันจะต้องเป็นของท่านในวันหนึ่งอย่างแน่นอน

ความบกพร่องอันใหญ่หลวงในชีวิตของมนุษย์ไม่มีอะไรที่จะร้ายแรงและน่ากลัวไปกว่า "ความท้อถอย" เป็นแน่ หากขาดความอดทนและกำลังใจเสียแล้ว โปรดเชื่อเถิดว่า มนุษย์ผู้นั้นจะต้องพบกับ "การแพ้" อยู่ร่ำไปจนตลอดชีวิต เพราะเขาไม่ได้ใช้ความสุขุมและเยือกเย็นของเขาแก้ปมด้อยและสิ่งที่ "บกพร่อง" ให้ดีขึ้นมาเลย

การทำงานทุกอย่างจำเป็นจะต้องมีนโยบายและแผนการเสียก่อนเสมอไป *"แผนการนี้เปรียบเสมือนหนึ่งอุปกรณ์ หรือหัวใจของการงาน"* แม้แต่การสร้างบ้านเรือนเรายังต้องมีแบบแปลน มีการวัดระดับ เพื่อให้ได้บ้านงาม งานที่มีแผนการคือ *"งานที่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ และเป็นผลงานซึ่งนำมาซึ่งผลลัพธ์ที่เต็มเม็ดเต็มหน่วยในบั้นปลาย"*

บุคคลผู้ที่จะเป็นเศรษฐีร่ำรวยทั้งหลาย จะต้องมีแปลนในการทำงานอย่างถูกต้องและรัดกุมเสมอ

จงนึกเสียว่า การผิดพลาดหรือล้มเหลวของมนุษย์เป็นของธรรมดา คนไม่มีการพลั้งพลาดก็เหมือนคนไม่ได้ทำงาน ความล้มเหลวแต่ละครั้งนั้นมิใช่จะเป็นเช่นนั้นตลอดไป การทำงานใดๆ ก็ตาม จะเด่นในพริบตา มันเป็นการเหลือวิสัย บางสิ่งบางอย่างต้องการใช้ "เวลา" อยู่ ดูแต่พระพุทธเจ้าเอง กว่าจะบรรลุมรรคผลได้ พระองค์ต้องใช้เวลาแรมปี

๑ ความบกพร่องในการทำงานที่ให้อภัยไม่ได้ก็คือ เขาทิ้งโครงการของเขาไปเสีย แล้วหันไปดำเนินงานขั้นใหม่ด้วยโครงการและวิธีใหม่

๑ ขาดความซื่อสัตย์ต่ออุดมคติ และแผนการดั้งเดิมเสียนั่นเอง จึงยังผลให้ตนเองต้องพบกับชะตากรรมที่หนักยิ่ง และแผนการของเขายังไม่รัดกุมและแนบเนียนพอ

หลักการของชนชั้นนำพึงยึดถือ

๏ จะต้องเป็นผู้มีความเด็ดเดี่ยวและเฉียบขาด ไม่มีการลังเลใจในการตัดสินใจ จะไม่มีผู้น้อยคนใดยอมอยู่ใต้บังคับบัญชาของผู้ใหญ่ ซึ่งไม่เชื่อในความสามารถของตนเอง

๏ การปกครองตนเอง บุคคลใดก็ตามหากปกครองตนเองไม่ได้ เขาก็จะปกครองคนอื่นไม่ได้ เพราะขาดสมรรถภาพในการปฏิบัติงาน จึงไม่เป็นแบบที่ดีของผู้น้อยที่อยู่ใต้บังคับบัญชาที่เขาจะเอาเยี่ยงอย่าง เหมือนครูที่จะสอนลูกศิษย์ หากครูขาดสมรรถภาพหรือแบบฉบับที่ดีแล้ว ลูกศิษย์ของครูไม่ได้ผลในการเรียน

๏ ความเที่ยงธรรม เป็นสิ่งสำคัญที่สุดสำหรับชั้นผู้นำหรือผู้ใหญ่ทั้งหลาย ควรยึดถือไว้ให้มั่น บุคคลผู้ขาดความเที่ยงธรรมเสียแล้ว ย่อมขาดความเคารพนับถือจากผู้น้อย คำบงการหรือคำสั่งของเขาจะขาดความเฉียบขาดและน้ำหนักไป

๏ บุคคลที่เฉื่อยชา ขาดการตัดสินใจอันเฉียบขาดย่อมไม่สามารถพาบริวารของตนไปสู่ชัยชนะได้

๏ แผนการที่รัดกุม เป็นหัวใจอันสำคัญซึ่งชนชั้นผู้นำจะต้องมีความสามารถอย่างยอดเยี่ยม ในการดำเนินงานตามแผนการที่ถูกต้องและรัดกุม แผนการนั้นจะต้องทันต่อเหตุการณ์ สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ทันทีในเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น

๏ ไม่เห็นแก่ได้ถ่ายเดียว การเห็นแก่ได้มัวเมาในลาภยศ จนมิได้คำนึงถึงความเดือดร้อนและลำบากของผู้น้อย ฉวยโอกาสรีดนาทาเร้นไม่รู้จักประมาณ การเห็นแก่ตัวนี้ เสมือนหนึ่งอาวุธร้ายที่จะประหัตประหารตัวเองในที่สุด

๏ บุคคลิกลักษณะ สง่าผ่าเผย เป็นสมบัติอันหนึ่งที่นำความเคารพนับถือมาให้ ขาดความองอาจและกระฉับกระเฉง ไม่เป็นที่นำมาซึ่งความเลื่อมใสและเคารพของผู้น้อย

๏ ความเมตตากรุณา ผู้นำที่จะชนะใจผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชาได้ต้องเป็นผู้มีเมตตากรุณา โอบอ้อมอารีต่อผู้น้อย ไม่ใช้อำนาจ บาดใหญ่ ปั้นปึ่ง ขู่ตะคอก

๏ การมีเหตุผล ผู้ที่จะเป็นนายคน หรือผู้นำที่ดีได้นั้น ต้องเป็นคนมีเหตุผล ไม่ใช่เป็นคนโมเมหาสาระและหลักเกณฑ์ไม่ได้ จิตใจมั่นคงแจ่มใส

๏ รับผิดชอบในหน้าที่ เป็นนายหรือผู้นำ จะต้องกล้ารับผิดชอบในตำแหน่งหน้าที่ของตนอย่างเด็ดขาด รู้จักการผ่อนสั้น ผ่อนยาวให้แก่ผู้น้อยในกรณีอันควร

๏ ผู้ปกครองจะอยู่ได้เพราะกำลัง

๏ กำลังจะอยู่ได้ เพราะความสามัคคีพร้อมเพรียง

ปทุมวนารามเถรานุสรณ์

พระครูสุจิณธรรมาจารย์
(เสงี่ยม สุจิณฺณเถร ป.ธ.๕, น.ธ.เอก, Ph.D)

วัดปทุมวนาราม ราชวรวิหาร
เลขที่ ๙๖๙ ถนนพระราม ๑ เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๓๐
โทรศัพท์ ๐ - ๒๒๕๑ - ๖๔๖๙